

- 1 19:30 - Opening
- 2 19:33 - Vaststellen agenda d.d. 3 november 2021
[Concept Agenda Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied 3 november 2021.docx](#)
- 3 19:35 - Adviezenlijsten vergaderingen commissies Samenleving d.d. 21 september en Grondgebied d.d. 22 september
Status: vaststellen
[concept-adviezenlijst SL 21 september.docx](#)
[concept-adviezenlijst GB 2021-09-22.docx](#)
[Bijlage 1 toezeggingen Commissie SL 21 september 2021.pdf](#)
[Bijlage 2 toezeggingen cie GB 22 september.pdf](#)
- 4 19:40 - Lijst ingekomen stukken
Status: bespreken
[Ingekomen_stukken 24092021-20102021.docx](#)
- 5 19:45 - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar
Status: ter advies
Portefeuillehouder: P.D. Baneke
[Dossier 1660 voorblad](#)
[RV Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs getekend.pdf](#)
[RB Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Mook en Middelaar 2021.pdf](#)
[Bijlage 2 verslag overleg @vocampus 22 september 2021.pdf](#)
[Bijlage 3 verslag overleg Lijn83 po 23 september 2021.pdf](#)
- 6 20:15 - Bestuurlijke agenda 2022
Status: ter advies
Portefeuillehouder: mr. drs. W. Gradisen
[Bestuurlijke Agenda 2022 versie 4 tbv besluitvorming raad november 2021.xlsx](#)
- 7 20:30 - Bestemmingsplan De Kleine Lier
Status: ter advies
Portefeuillehouder: G.J.M. Wienhoven
[RV bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier getekend](#)
[Raadsbesluit bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021](#)
[Bijlage 1 RV bestemmingplan Landgoed De Kleine Lier 2021 - Zienswijze 1](#)
[Bijlage 2 RV bestemmingplan Landgoed De Kleine Lier 2021 - Zienswijze 2](#)
[Bijlage 3 RV bestemmingplan Landgoed De Kleine Lier 2021 - Zienswijze 3](#)
[Bijlage 4 RV bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021 - zienswijzennota](#)
[Bijlage 5 RV bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021 -Toelichting](#)
[Bijlage 5a RV bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021 -Bijlagen bij toelichting](#)
[Bijlage 6 RV bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021 - Regels](#)
[Bijlage 6a RV bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021 -Bijlagen bij regels](#)
[Bijlage 7 RV bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021 -Verbeelding](#)
- 8 21:00 - Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen
Status: ter advies
Portefeuillehouder: G.J.M. Wienhoven
[Dossier 1630 voorblad](#)
[RV bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen getekend](#)
[Bijlage 1 RB Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen](#)
[Bijlage 2 RV Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen - Toelichting](#)

Bijlage 2a RV Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen - Bijlagen bij toelichting

Bijlage 3 RV Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen - Regels

Bijlage 3a RV Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen - Bijlagen bij regels

Bijlage 4 RV Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen - Verbeelding

bijlage 5 RV BP Molenbeek PLasmolen Motie vreemd aan de orde van de dag

bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019

9 21:45 - Regionale agenda Groene Metropoolregio 2022 en opgave-overeenkomsten

Status: ter advies

Portefeuillehouder: mr. drs. W. Gradisen

Dossier 1672 voorblad

RV Regionale agenda Groene Metropoolregio 2022 en opgave overeenkomsten getekend.pdf

RB Regionale agenda Groene Metropoolregio 2022 en opgave-overeenkomsten.docx

Bijlage 1 Regionale agenda GMR 2022.pdf

Bijlage 2 zienswijze gemeenteraad Concept-regionale agenda.pdf

Bijlage 3 Overzicht Beantwoording consultatie zienswijzen concept-regionale agenda.pdf

Bijlage 4 Opgaveovereenkomst Verbonden regio.pdf

Bijlage 5 opgaveovereenkomst Groene Groeiregio.pdf

10 22:15 - Uittreding gemeente West Maas en Waal uit MARN

Status: ter advies

Portefeuillehouder: G.J.M. Wienhoven

Dossier 1668 voorblad

RV uittreding gemeente West Maas en Waal uit MARN getekend.pdf

RB uittreding gemeente West Maas en Waal uit MARN.docx

Bijlage 1 Brief West-Maas en Waal inzake uittreding GR - MARN.pdf

Bijlage 2 Brief MARN aan gemeenteraden inzake uittreden gemeente West Maas en Waal.docx

11 22:30 - Rondvraag

12 22:35 - Sluiting



Gemeente Mook en Middelaar

Agenda Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied

Datum 03-11-2021
Tijd 19:30 - 22:35
Locatie Raadzaal
Voorzitter A.F. Herings

1 Opening

19:30

2 Vaststellen agenda d.d. 3 november 2021

19:33

3 Adviezenlijsten vergaderingen commissies Samenleving d.d. 21 september en Grondgebied d.d. 22 september

19:35

Status: vaststellen

4 Lijst ingekomen stukken

19:40

Status: bespreken

5 Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar

19:45

Status: ter advies

Portefeuillehouder: P.D. Baneke

6 Bestuurlijke agenda 2022

20:15

Status: ter advies

Portefeuillehouder: mr. drs. W. Gradisen

7 Bestemmingsplan De Kleine Lier

20:30

Status: ter advies

Portefeuillehouder: G.J.M. Wienhoven

8 Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen

21:00

Status: ter advies

Portefeuillehouder: G.J.M. Wienhoven

9 Regionale agenda Groene Metropoolregio 2022 en opgave-overeenkomsten

21:45

Status: ter advies

Portefeuillehouder: mr. drs. W. Gradisen

10 Uittreding gemeente West Maas en Waal uit MARN

22:15

Status: ter advies

Portefeuillehouder: G.J.M. Wienhoven

11 Rondvraag

22:30

12 Sluiting

22:35



Gemeente Mook en Middelaar

Adviezenlijst

Commissie Samenleving 21 september 2021

Presentielijst

Commissieleden:	de heer F. Jongen (CDA) de heer P. Leenders (CDA) de heer G. van den Honert (DGP) de heer A. Herings (DGP) de heer M. Kamp (GroenLinks) mevrouw H. Roozendaal (GroenLinks) de heer E. Scheltinga (PvdA) de heer T. Broekmans (PvdA) mevrouw S. de Vito (VVD) de heer S. Brinkhoff (VVD)
Afwezig:	mevrouw A. Smits-de Kinkelder (gemeentesecretaris) de heer G. Wienhoven (GW) (wethouder)
Voorzitter:	de heer F. Dillerop (PvdA)
Commissiegriffier:	de heer B. Zoodsma
Griffier:	mevrouw M. van Arensbergen
Portefeuillehouders:	de heer W. Gradisen (WG) (burgemeester) de heer P. Baneke (PB) (wethouder) mevrouw C. Peters (KP) (wethouder)
Overige genodigden:	de heer Gelissen, ambtelijke ondersteuning de heer Roggeveen, wijkagent de heer de Rooij, Teamchef Politie

Aanvangstijd: 19.30 uur

Sluitingstijd: 21.06 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op
<https://ris2.ibabs.eu/Calendar/Index/MookMiddelaar>

Adviezenlijst

1 Opening

- De voorzitter opent de digitale vergadering die plaatsvindt via MS Teams, heet allen welkom ook de volgers via de livestream van GL8 en luisteraars via de website.
- Een bericht van verhindering is ontvangen van mevr. Smits en de heer Wienhoven.
- In een digitale vergadering verifieert de voorzitter de aanwezigheid door de namen in de presentielijst te noemen en de aanwezigheid (beeld en geluid) vast te stellen.

2 Vaststellen agenda d.d. 21 september 2021

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 Adviezenlijst vergadering commissie SL d.d. 1 juni 2021

De adviezenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 Lijst ingekomen stukken

Dhr. Kamp (GL) over de jeugdgezondheidszorg (ID 1939). Toezegging PB (zie bijlage)

5 Raadsmemo haalbaarheidsonderzoek Maasvallei

Besproken op verzoek van de PvdA. Toezegging PB (zie bijlage)

Besprekstukken

6 Wijziging APV Mook en Middelaar i.v.m. lokaal vuurwerkverbod

Voorstel om te besluiten: Naar aanleiding van het advies van het politie basisteam Venray-Gennep van 25 augustus jl. wordt uw raad voorgesteld een APV-wijziging vast te stellen waarmee een lokaal vuurwerkverbod wordt ingevoerd.

Advies: Besprekstuk voor de raad van 30 september

7 Aanpassen APV 2020

Mevrouw Roozendaal (GL) vraagt zich af waarom lachgas niet verboden wordt, waarom er geen algeheel rookverbod komt voor in de natuurgebieden en wat er bedoeld wordt met artikel 2:73 in de nieuwe APV Toezegging WG (zie bijlage).

Voorstel om te besluiten: Stem in met bijgaand raadsbesluit betreffende de wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening 2020.

Advies: Besprekstuk voor de raad van 30 september

8 Bezwaarschrift inzake groene Metropoolregio

Voorstel om te besluiten: Het bezwaarschrift niet-ontvankelijk verklaren.

Advies: Besprekstuk voor de raad van 30 september

9 Rondvraag

Er waren geen vragen bij de rondvraag.

10 Sluiting

De voorzitter dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en sluit de digitale vergadering om 21.06 uur.

Bijlage: Toezeggingen commissievergadering SL 21 september 2021

Aldus ongewijzigd vastgesteld door de commissie Samenleving op 2 november 2021.



Gemeente Mook en Middelaar

Adviezenlijst

Commissie Grondgebied 22 september 2021

Presentielijst

Commissieleden:	de heer F. Jongen (CDA) de heer P. Leenders (CDA) de heer G. van den Honert (DGP) de heer L. van der Linden (DGP) de heer M. Kamp (GroenLinks) de heer F. van Santwijk (GroenLinks) de heer P. Heisen (PvdA) de heer T. Broekmans (PvdA) mevrouw C. van den Bergh (VVD) de heer R. Akkerman (VVD)
Afwezig:	-
Voorzitter:	de heer A.F. Herings (DGP)
Commissiegriffier:	de heer B. Zoodsma
Griffier:	mevrouw M. van Arensbergen
Gemeentesecretaris:	mevrouw A. Smits-de Kinkelder
Portefeuillehouders:	de heer W. Gradisen (WG) (burgemeester) de heer G. Wienhoven (GW) (wethouder) de heer P. Baneke (PB) (wethouder) mevrouw C. Peters (KP) (wethouder)
Overige genodigden:	mevrouw van Voorst, Stout-Groep de heer Sengers, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

Aanvangstijd: 19.30 uur

Sluitingstijd: 22.30 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op
<https://ris2.ibabs.eu/Calendar/Index/MookMiddelaar>

Adviezenlijst

1 Opening

- De voorzitter opent de digitale vergadering die plaatsvindt via MS Teams, heet allen welkom ook de volgers via de livestream van GL8 en luisteraars via de website.
- In een digitale vergadering verifieert de voorzitter de aanwezigheid door de namen in de presentielijst te noemen en de aanwezigheid (beeld en geluid) vast te stellen.

2 Vaststellen agenda d.d. 22 september 2021

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 Adviezenlijst vergadering gecombineerde commissie GB en B&R d.d. 7 juli 2021

De adviezenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 Lijst ingekomen stukken

Dhr. Kamp (GL) over de petitie insectvriendelijk groenbeheer (ID: 1932). Toezegging GW (zie bijlage).

5 Raadsmemo en ingekomen stukken Natuurlijk Spelen en Bewegen Mook

Bespreken op verzoek van GroenLinks.

Dhr. van Santwijk (GL) vraagt zich af welke concrete toezeggingen er zijn gedaan aan de initiatiefnemers. Toezegging GW (zie bijlage).

6 Beantwoording artikel 44 vragen PvdA inzake Molenbeek

Bespreken op verzoek van de PvdA.

Bespreekstukken

7 Financiering Maasheggen

Dhr. Jongen (CDA) vraagt om een overzicht van de projecten, met bijbehorende kosten, m.b.t. de Investeringsagenda en Regiodeal waar Mook en Middelaar aan deelneemt. Toezegging GW (zie bijlage).

Voorstel om te besluiten: Akkoord te gaan met de financiële uitwerking voor de uitvoering van de eerste tranche van de investeringsagenda voor het programma Landelijk Gebied – Ruimte, met als directe uitkomst de realisatie van 50% Maasheggenlandschap.

Advies: Bespreekstuk voor de raad van 30 september

8 Opties grondstoffenplan

Mevrouw van den Bergh (VVD) over het verhogen van de inzamelfrequentie van het GFT en de kosten die daarmee gepaard gaan. Toezegging GW (zie bijlage).

Voorstel om te besluiten:

1. Een keuze te maken uit de genoemde vier opties.
2. Wij verzoeken u krediet beschikbaar te stellen voor extra (onderzoeks)kosten.

Advies: Bespreekstuk voor de raad van 30 september

9 Luierinzameling

Voorstel om te besluiten: Wij verzoeken u om in te stemmen met de gescheiden inzameling en verwerking van luier- en incontinentiemateriaal.

Advies: Hamerstuk voor de raad van 30 september

10 Vaststellen Nadeelcompensatieverordening 2022

Voorstel om te besluiten: Stem in met bijgaand raadsbesluit betreffende het vaststellen van de Nadeelcompensatieverordening gemeente Mook en Middelaar 2022.

Advies: Hamerstuk voor de raad van 30 september

11 Rondvraag

Dhr. Jongen (CDA) vindt dat digitaal vergaderen een bijdrage levert aan de openheid van de raad, dus roept op om ook in de toekomst Teams te blijven gebruiken.

Dhr. van Santwijk (GL) vraagt hij of het college bekend is met de petitie om betaalbare huizen i.p.v. een supermarkt te bouwen in Mook en wat de visie van het college is op ondermijning van sommige bedrijven in Mook en Middelaar.

Het college geeft op de eerste vraag van dhr. van Santwijk (GL) aan dat ze het bestemmingsplan niet zomaar kunnen wijzigen en over de tweede vraag kunnen ze in het openbaar niets mededelen.

12 Sluiting

De voorzitter dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en sluit de digitale vergadering om 22.30 uur.

Bijlage: Toezeggingen commissievergadering GB 22 september 2021

Aldus ongewijzigd vastgesteld door de commissie Grondgebied op 3 november 2021.

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder	Deadline
136	Artikel 5:33 vernieuwde APV	Commissie Samenleving 21-09-2021 7. Aanpassen APV 2020	Vraag van GroenLinks: Wat wordt er bedoeld met artikel 5:33 van de nieuwe APV? Het college komt hier schriftelijk op terug.	mr. drs. W. Gradisen	
137	Volgorde vaststellen nieuwe APV en vuurwerkverbod	Commissie Samenleving 21-09-2021 7. Aanpassen APV 2020	De meest optimale volgorde van het vaststellen van de nieuwe APV en het vuurwerkverbod in de raad was niet helemaal duidelijk. De volgorde van deze agendapunten komende raadsvergadering wordt besproken in overleg met de driehoek.	mr. drs. W. Gradisen	
135	Aantal leerlingen scholen Mook en Middelaar	Commissie Samenleving 21-09-2021 5. Raadsmemo haalbaarheidsonderzoek Maasvallei	Vraag van de VVD: wat is het aantal leerlingen in het verleden, heden en in de toekomst van het Kadinsky College en de Adelbert-basisschool. Het college stuurt hierover een memo naar de raad.	P.D. Baneke	
134	Wetswijziging prenataal huisbezoek JGZ	Commissie Samenleving 21-09-2021 4. Lijst ingekomen stukken	Vraag van GroenLinks naar aanleiding ingekomen stuk met ID nummer 1939. Over wetswijziging (vanaf 1 jan 2022) prenataal huisbezoek van de JGZ. Wordt de gemeente daarvoor gecompenseerd voor het rijk en om hoeveel gezinnen zou dit in Mook en Middelaar gaan. Het college evalueert dit na een jaar, omdat het een wetswijziging is.	P.D. Baneke	01-01-2023

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder
141	Kosten verhogen inzamelfrequentie GFT	Commissie Grondgebied 22-09-2021 8. Opties grondstoffenpla n	De kosten die verhoging van de inzamelfrequentie van GFT met zich meebrengt worden nagegaan bij de DAR.	G.J.M. Wienhoven
140	Overzicht projecten en kosten Investeringsagenda en Regiodeal	Commissie Grondgebied 22-09-2021 7. Financiering Maasheggen	De wethouder zegt toe een overzicht toe te sturen aan de raad van de projecten en kosten daarvan mbt de Investeringsagenda en Regiodeal waaraan Mook en Middelaar deelneemt.	G.J.M. Wienhoven
139	Overeenkomst met Natuurlijk spelen en bewegen Mook	Commissie Grondgebied 22-09-2021 5. Raadsmemo en ingekomen stukken Natuurlijk spelen en bewegen Mook	Na ondertekening van de overeenkomst met Natuurlijk spelen en bewegen in Mook inzake de speeltuin wordt de raad hierover geïnformeerd.	G.J.M. Wienhoven
138	Factsheet insecten petitie van Natuurmonumenten	Commissie Grondgebied 22-09-2021 4. Lijst ingekomen stukken	Nav vraag GroenLinks over ingekomen stukken id 1932 Factsheet Insecten petitie van Natuurmonumenten brengt de wethouder de factsheet onder de aandacht van de afdeling en komt hier indien aan de orde op terug.	G.J.M. Wienhoven



Gemeente Mook en Middelaar

ID	Datum	Onderwerp	Afzender	Toelichting	Advies afdoening	Rubriek
2023	19-10-2021	Brief en notitie gemeenteraadsverkiezingen 2022	Per Saldo		V.K.A.	
2018	19-10-2021	Motie vreemd aan de orden van de Dag - CDA - Borstonderzoek	Gemeente Simpelveld		V.K.A.	
2013	19-10-2021	Aangenomen motie Borstonderzoek vrouwen	Gemeente Vught		V.K.A.	
2021	19-10-2021	Nieuwsbrief relaties - oktober 2021	GGD Gelderland-Zuid		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2015	19-10-2021	Motie namens HOOP D66 GL en WPH inzake Periodiek borstonderzoek	Gemeente Harlingen		V.K.A.	
2022	19-10-2021	Nieuwsbrief oktober 2021	The Economic Board		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2020	19-10-2021	Kaderbrief 2023	GGD GZ		V.K.A.	
2025	19-10-2021	Uitnodiging sessie Volksvertegenwoordiging NML - RES NML november en december	RES NML		V.K.A.	Uitnodigingen
2014	19-10-2021	Hiaat waarnemers in Gemeentewet moet worden gedicht	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2011	19-10-2021	Brief naar lokale politieke partijen	Schooldakrevolutie		V.K.A.	
2016	19-10-2021	Motie Borstonderzoek vrouwen	Gemeente Maasgouw		V.K.A.	
2017	19-10-2021	Motie vreemd CDA GL Preventief borstonderzoek	Gemeente Oostzaan		V.K.A.	
2012	19-10-2021	Managementrapportage t/m juni 2021 en jaarkalender 2022	GGD		V.K.A.	
2024	19-10-2021	Digitale Raad op Zaterdag op 6 november 2021	VNG		V.K.A.	Uitnodigingen
2010	19-10-2021	Motie vreemd Borstonderzoek vrouwen	Raad Druten		V.K.A.	



Gemeente Mook en Middelaar

2019	19-10-2021	Handreiking 'Omgaan met armoede in de Jeugdgezondheid'	Nederlands Centrum Jeugdgezondheid		V.K.A.	
2007	13-10-2021	Eindrapport	MARN		V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
2004	13-10-2021	Openbare Besluitenlijst Collegevergadering 2021-10-05	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
2003	13-10-2021	Nieuwsbrief week 41 2021	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2005	13-10-2021	Rekenkamer Nijmegen rapport Afval of grondstof	Gemeente Nijmegen		V.K.A.	
2006	13-10-2021	Streep door herindeling Barneveld-Scherpenzeel	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2009	13-10-2021	Begrotingswijziging 2021 en 2022	Veiligheidsregio Limburg-Noord		V.K.A.	
1999	13-10-2021	#MijnStemTelt gaat lokaal	VNG		V.K.A.	
2008	13-10-2021	Vergadering algemeen bestuur	MGR		V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
2001	13-10-2021	18 oktober voorbereidende raad bestemmingsplan Verbindingsweg	Gemeente Gennep		V.K.A.	
2002	13-10-2021	Nieuw bod voor cao gemeenteambtenaren	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
2000	13-10-2021	Programma voor de aankomende gemeenteraadsverkiezingen	Vereniging Kleine Kernen Limburg		V.K.A.	
1998	12-10-2021	Programma Regionale Raadsbijeenkomst Jeugd	Projectleider contractering WMO en Jeugdhulp Rijk van Nijmegen		V.K.A.	Uitnodigingen
1991	12-10-2021	Digitaal vergaderen in raden en Staten permanent in wet	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven



Gemeente Mook en Middelaar

1995	12-10-2021	Nieuwsbrief week 40	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1993	12-10-2021	Meld je nu aan voor het Toiletsymposium 2021	Directeur Maag Lever Darm Stichting		V.K.A.	
1996	12-10-2021	Nieuwsbrief oktober 2021	PPD Limburg		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1992	12-10-2021	Het blijft bij gemeenten vacatures regenen	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1994	12-10-2021	Nieuwsbrief leeromgeving oktober 2021	Raadsleden.nl		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1997	12-10-2021	Openbare Besluitenlijst Collegevergadering 2021-09-28	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
1990	06-10-2021	Programma regionale raadsbijeenkomst jeugd	Rijk van Nijmegen		V.K.A.	Uitnodigingen
1987	05-10-2021	Reactie op de Rijksbegroting 2022	VNG		V.K.A.	
1989	05-10-2021	Suggesties gemeenteraadsverkiezingen 202	NL Connect		V.K.A.	
1988	05-10-2021	Limburgse Land- en Tuinbouwbond visie Noord-Limburg	LLTB		V.K.A.	
1986	05-10-2021	Wijziging VNG Model Erfgoedverordening 2016 i.v.m. Omgevingswet	VNG		V.K.A.	
1985	05-10-2021	Informatiebrief afsteken siervuurwerk.	Het Vuurwerkverbond		V.K.A.	
1984	05-10-2021	Opmerkingen VVD over quick wins	VVD		V.K.A.	
1983	30-09-2021	Brief aan college n.a.v. mogelijk vuurwerkverbod	Vuurwerk Liefhebbers Verbond		V.K.A.	Inwoners
1974	29-09-2021	Transitievisie Warmte	Arianne Veenstra		V.K.A.	Uitnodigingen
1982	29-09-2021	Landelijk PlattelandsParlement	Provincie Overijssel		V.K.A.	Uitnodigingen



Gemeente Mook en Middelaar

1979	29-09-2021	Raadspresentatie Molenhoek-Zuid 23092021	Mark van der Poll - CB5		V.K.A.	
1978	29-09-2021	Raadspresentatie Financieel toezicht	Gemeente Mook en Middenaar/BMC		V.K.A.	
1975	29-09-2021	Motie Bevolkingsonderzoek borstkanker	Raad Heerhugowaard		V.K.A.	
1977	29-09-2021	Openbare besluitenlijst Collegevergadering 2021-09-21	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
1972	29-09-2021	Mook en Middelaar informatiebrief siervuurwerk	Stichting vuurwerkcheck		V.K.A.	
1973	29-09-2021	Prinsjesdag Special	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1971	29-09-2021	Oproep tot wetswijziging afschaffing 6-maandentgermijn toetsing huur	Fracties Nissewaard		V.K.A.	
1981	29-09-2021	Schat jouw werkgever de kracht van senioriteit goed in	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1976	29-09-2021	Nieuwsledenbrief coronacrisis nr 35	VNG		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1980	29-09-2021	Limburgse Bestuurdersdag	Gemeente Roermond		V.K.A.	Uitnodigingen
1969	28-09-2021	Informatiebrief siervuurwerk	Vuurwerkcheck		V.K.A.	
1960	28-09-2021	Nieuwsbrief september 2021	The Economic Board		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1966	28-09-2021	Nieuwsledenbrief coronacrisis nr 35	VNG		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1965	28-09-2021	Nieuwsbrief week 39	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1961	28-09-2021	Zienswijze op Actualisatieplan Omgevingsverordening provincie Gelderland	Gemeente Wijchen		V.K.A.	
1959	28-09-2021	Motie Borstonderzoek iedere twee jaar CDA, AKT, ABZ, VVD en PvdA	Gem. Woensdrecht		V.K.A.	



Gemeente Mook en Middelaar

1968	28-09-2021	Afvalverwerking	Wergroep afvalbeleid Mook en Middelaar		V.K.A.	Inwoners
1970	28-09-2021	Verzoek aanhouden bezwaarschrift	Kennisnetwerk Arnhem - Nijmegen	Over een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar of beroep op de rechter openstaat of heeft opengestaan kan niet worden ingesproken.	V.K.A.	
1964	28-09-2021	Podcast Binnenlands Bestuur Herstart	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1963	28-09-2021	Woningcrisis los je niet alleen op met stenen	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1962	28-09-2021	Raadsledennieuwsbrief - september 2021	VNG		V.K.A.	Nieuwsbrieven
1967	28-09-2021	Nieuwsbrief september 2021	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen		V.K.A.	Nieuwsbrieven



Gemeente Mook en Middelaar

Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied

Dossiernummer	1660
Extern Zaak ID	ZM20.03701
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 november 2021
Agendapunt	5
Omschrijving	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied	3 november 2021

Toelichting

Op 13 juli 2021 heeft uw college besloten om een geactualiseerde versie van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs in procedure te brengen. Deze concept-versie is met de betrokken schoolbesturen besproken. De procedure kan voortgezet worden. Dat betekent dat de geactualiseerde versie ter vaststelling aan de gemeenteraad kan worden aangeboden.

Documentnummer

Onderwerp

Datum raadsvergadering

Raadscommissie

Datum raadscommissie

Programma

Portefeuillehouder

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

11 november 2021

Samenleving

2 november 2021

Onderwijs

P. Baneke

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

Inleiding

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Zij dragen de kosten van nieuwbouw en uitbreiding, daarvoor ontvangen zij geld via het gemeentefonds. Door middel van een gemeentelijke verordening wordt geregeld op welke voorzieningen en financiële middelen een schoolbestuur aanspraak kan maken. De verordening van onze gemeente dateert van 2018. In verband met wetwijzigingen en financiële ontwikkelingen is een actualisatie nodig.

Voorstel

Wij stellen voor om:

1. de gemeentelijke Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2021 vast te stellen;
2. de gemeentelijke Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2018 in te trekken.

Beoogd effect

Na vaststelling van de verordening beschikt onze gemeente weer over een actuele verordening

Argumenten

1.1. Gemeenten hebben een zorgplicht voor onderwijshuisvesting

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Zij dragen de kosten van nieuwbouw en uitbreiding, daarvoor ontvangen zij geld via het gemeentefonds. Door middel van een gemeentelijke verordening worden geregeld op welke voorzieningen en financiële middelen een schoolbestuur aanspraak kan maken. De verordening van onze gemeente dateert van 2018. In verband met wetswijzigingen en financiële ontwikkelingen is een actualisatie nodig.

1.2. De verordening is gebaseerd op de update van de VNG Model Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

De VNG heeft ten behoeve van de aanpassingen in het gemeentelijke verordeningen de Model Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs aangepast. Hierin is een aantal eerdere wetswijzigingen verwerkt: de profielen van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, de aanpassing van de categorieën in het speciaal onderwijs en het afschaffen van de gewichtenregeling. Verder is een aantal formuleringen en toelichtingen duidelijker opgeschreven. Ook zijn de nieuwe normbedragen voor onderwijshuisvesting opgenomen.

1.3. De normbedragen moeten worden geïndexeerd omdat de werkelijke kosten zijn gestegen

Na de laatste wijziging van de verordening heeft de VNG al in de ledenbrief van 29 maart 2018 geadviseerd om de normbedragen met 40% te verhogen. Reden daarvoor was dat de bestaande indexeringsystematiek (gebaseerd op indexreeksen van het CBS en de macro-economische verkenningen) de werkelijke prijsontwikkeling niet goed heeft gevolgd en deze eenmalige verhoging nodig maakte om te kunnen bouwen op het basisniveau. Per 1 januari 2021 is bovendien de wijziging met betrekking tot BENG (Bijna energieneutraal) uit het Bouwbesluit in werking getreden. Ook dit heeft gevolgen voor de kosten voor onderwijshuisvesting. De VNG heeft daarom per die datum de normbedragen bij de Model Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs naast de indexering weer eenmalig extra opgehoogd met 9,6%. De normbedragen moeten nu eenmaal een realistische weergave van de werkelijke kosten moeten zijn.

Kanttekeningen

Een wetswijziging moet meer duidelijkheid brengen over verantwoordelijkheden en financiering

De VNG voert een onophoudelijke lobby richting het Rijk omdat de financiering door de Rijksoverheid voor onderwijshuisvesting al jaren tekort schiet. Het staat vast dat de al jarenlang oplopende bouwkosten zonder compensatie in het gemeentefonds ertoe leiden dat er steeds minder scholen kunnen worden gebouwd. De bestaande voorraad veroudert snel en voldoet daarom steeds minder aan de moderne eisen aan een schoolgebouw.

Zonder extra middelen kan het Rijk de gemeenten ook niet verantwoordelijk maken voor hogere klimaat en/of kwaliteitsdoelstellingen. De verstrekte middelen uit het gemeentefonds zijn daarom ook voor onze gemeente niet toereikend voor de investeringen in gebouwen naar de VNG normen. Anderzijds hebben wij wel een zorgplicht voor de onderwijsgebouwen, waarbij voldaan zal moeten worden aan de minimeisen.

Raadsvoorstel

De Rijksoverheid is inmiddels al enige tijd bezig met de voorbereiding van een wetswijziging rondom de onderwijshuisvesting. De verwachting is dat deze meer duidelijkheid zal brengen omtrent de verantwoordelijkheden van gemeenten en schoolbesturen rondom renovatie en het realiseren van klimaats- en duurzaamheidsdoelstellingen. Gelijktijdig moet het duidelijkheid brengen rondom de financiële inzet van het Rijk. Eén van de highlights van deze wijziging is dat er een verplichting voor gemeenten komt om in samenspraak met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (hierna: IHP) op te stellen, waarschijnlijk voor een periode van tenminste 16 jaar. Dit IHP is in combinatie met de Meerjaren-onderhoudsplanningen van schoolbesturen de basis voor een langjarige planning van investeringen. Dat gaat om onderhoud, renovatie en nieuwbouw, maar ook om sluiting en sloop. Altijd met de diversiteit van het onderwijs en de demografische ontwikkelingen als uitgangspunt. De wetswijziging wordt op dit moment niet eerder verwacht dan 2023. De voorgestelde wijziging van de verordening is uiteraard nog gebaseerd op de huidige wetgeving. Het is van belang om deze actueel te houden.

Duurzaamheid

In de normbedragen is rekening gehouden met de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

Financiën

De wijziging van de verordening leidt niet onmiddellijk tot financiële consequenties. Pas op het moment dat er daadwerkelijk investeringen plaatsvinden is de hoogte van de normbedragen van invloed. Zo heeft een hoger bedrag per m² uiteraard gevolgen voor de totale investering en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten. Zoals hierboven reeds is toegelicht gaat het nu om een verhoging van nagenoeg 50% ten opzichte van de oude normbedragen. Deze verhoging is het gevolg van marktontwikkelingen en het nieuwe Bouwbesluit. Het handhaven van de oude normbedragen zou nieuwbouw onmogelijk maken.

Wat daarvan de precieze gevolgen voor onze gemeente zijn, hangt af van factoren op het moment van de investering zelf. Behalve de 'markt' moet daarbij ook gedacht worden aan de leerlingenprognose en daaruit voortvloeiende ruimtebehoefte. In de gemeentebegroting wordt op dit moment géén rekening gehouden met toekomstige investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting. Naar aanleiding van het ZBB-traject is bij de zomerrapportage besloten om het bedrag dat voor eventuele investering ten behoeve van het Kandinsky-college in de begroting was opgenomen vooralsnog te schrappen. Ook voor de basisscholen is niets in de begroting opgenomen. Investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting worden pas geactiveerd op het moment dat deze daadwerkelijk gepleegd worden.

Communicatie

De wijziging van de verordening is conform het bepaalde in de Wet primair onderwijs en Wet voortgezet onderwijs besproken met de Stichting Lijn 83 primair onderwijs en de Scholengroep Nijmegen.

Bijlage(n)

- Concept-verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2021
- Verslag overleg @vocampus 22 september 2021
- Verslag overleg Lijn83 po 23 september 2021

Mook, 19 oktober 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,



De gemeentesecretaris
J.M.G. Smits- de Kinkelder



De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2021

Besluit van de raad van de gemeente Mook en Middelaar tot vaststelling van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2021.

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van
gelezen het verslag van het gevoerde op overeenstemming gerichte overleg met de vertegenwoordigers van de bevoegde gezagsorganen;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet, artikel 102 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 100 van de Wet op de expertisecentra en artikel 76m van de Wet op het voortgezet onderwijs;
gezien het advies van de commissie Samenleving van ;
besluit vast te stellen de volgende verordening

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Mook en Middelaar 2021

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. aanvraag: verzoek om het bekostigen van een voorziening of om het bekostigen van een voorbereidingskrediet;
2. aanvrager: het bevoegd gezag dat een aanvraag indient;
3. advies Onderwijsraad: advies van de Onderwijsraad als bedoeld in artikel 95, negende lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 93, negende lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 76f, negende lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs;
4. bevoegd gezag: bevoegd gezag van een volgens de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra of de Wet op het voortgezet onderwijs bekostigde openbare of bijzondere school die geheel of gedeeltelijk gehuisvest is in een gebouw dat zich bevindt op het grondgebied van de gemeente;
5. lokaal bewegingsonderwijs: ruimte die geschikt is voor het bewegingsonderwijs;
6. medegebruik: gebruik van een onderwijsgebouw ten behoeve van onderwijs van een andere school of van culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden;
7. minister: minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

8. nevenvestiging: deel van een school dat door de minister op grond van artikel 85 van de Wet op het primair onderwijs, de artikelen 76a of 76b van de Wet op de expertisecentra of artikel 16, tweede en derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs voor bekostiging in aanmerking is gebracht;
9. overzicht: overzicht als bedoeld in artikel 96 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 94 van de Wet op de expertisecentra of artikel 76g van de Wet op het voortgezet onderwijs;
10. permanent gebouw: ruimte die door de keuze van het ontwerp en de aard van de constructie en materialen ten minste 60 jaar als volwaardige huisvesting voor het onderwijs kan functioneren;
11. programma: programma als bedoeld in artikel in artikel 95 Wet op het primair onderwijs[, artikel 93 Wet op de expertisecentra en artikel 76f van de Wet op het voortgezet onderwijs;
12. school:
 - a. 1°. school voor basisonderwijs: basisschool of speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs;
 - b. 2°. school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs: school voor speciaal onderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op de expertisecentra en een school voor voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra;
 - c. 3°. school voor voortgezet onderwijs: school of scholengemeenschap voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, voor hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, voor voorbereidend beroepsonderwijs en voor praktijkonderwijs als bedoeld in de artikelen 1, 2 en 5 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
13. tijdelijk gebouw: al dan niet verplaatsbare ruimte die door de keuze van het ontwerp en de aard van de constructie en materialen minstens 15 jaar als volwaardige huisvesting voor het onderwijs kan functioneren;
14. verhuur: gebruik van een onderwijsgebouw door derden, niet zijnde onderwijsgebruik of gebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden;
15. voor blijvend gebruik bestemde voorziening: voorziening die volgens de uitkomst van de prognose als bedoeld in bijlage II minimaal 15 jaar noodzakelijk is;
16. voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening: voorziening die volgens de uitkomst van de prognose als bedoeld in bijlage II tenminste 4 jaar en –maximaal 15 jaar noodzakelijk is;
17. voorziening: voorzieningen in de huisvesting als bedoeld in artikel 2.

Artikel 2. Omschrijving voorzieningen in de huisvesting

Bij het toepassen van deze verordening worden de volgende voorzieningen onderscheiden:

- a. voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen, bestaande uit:
 1. nieuwbouw voor een school die voor het eerst door het rijk voor bekostiging in aanmerking is gebracht, of nieuwbouw om een gebouw waarin een school is gehuisvest geheel of gedeeltelijk te vervangen, al dan niet op dezelfde locatie;
 2. uitbreiding van een gebouw waarin een school is gehuisvest;
 3. het geheel of gedeeltelijk in gebruik nemen van een bestaand gebouw voor het huisvesten van een school;
 4. verplaatsing van een of meer bestaande tijdelijke gebouwen voor het huisvesten van een school;
 5. terrein voor zover nodig voor het realiseren van een voorziening als bedoeld in 1 tot en met 4;
 6. inrichting met onderwijsleerpakket of met leer- en hulpmiddelen voor zover deze nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd;

7. inrichting met meubilair voor zover dit nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd;
8. medegebruik van een ruimte voor het onderwijs in een gebouw dat al bij een andere school in gebruik is of van een lokaal bewegingsonderwijs en een bad voor watergewinning of bewegingstherapie;
- b. herstel van constructiefouten bestaande uit schade aan een gebouw veroorzaakt door eigen gebrek of eigen bederf, evenals uit kosten gemoeid met het voorkomen van nog niet zichtbare materiële schade onmiddellijk voortvloeiend uit ontwerpfouten, uitvoeringsfouten of wanprestatie;
- c. herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen of meubilair ingeval van bijzondere omstandigheden;
- d. huur van een sportterrein, dat niet in eigendom is van een bevoegd gezag, voor een school voor voortgezet onderwijs voor het onderwijs in lichamelijke oefening.

Artikel 3. Voorbereidingskrediet

Voor voorzieningen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1° en 2°, kan een aanvraag voor het bekostigen van de kosten voor het opstellen van een aanbestedingsgereed bouwplan worden ingediend.

Artikel 4. Vaststellen vergoeding voorzieningen

1. Voor voorzieningen als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1°, 2°, 6° en 7°, wordt de vergoeding vastgesteld overeenkomstig de in bijlage IV opgenomen normbedragen.
2. Voor andere voorzieningen dan bedoeld in het eerste lid wordt de vergoeding vastgesteld op de feitelijke kosten.
3. De vergoeding voor een voorbereidingskrediet als bedoeld in artikel 3 wordt vastgesteld op 8 procent van de in bijlage IV opgenomen normbedragen dan wel het geraamde investeringsbedrag, indien dat lager is.

Artikel 5. Informatieverstrekking

Het bevoegd gezag verstrekt aan het college de gegevens die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het bepaalde in deze verordening. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door het college vastgesteld formulier.

Hoofdstuk 2. Programma en overzicht

Paragraaf 2.1 Aanvragen programma

Artikel 6. Indienen aanvraag

1. Een aanvraag om opname van een voorziening op het programma wordt door het bevoegd gezag bij het college ingediend en moet uiterlijk 31 januari van het jaar waarin het betreffende programma wordt vastgesteld zijn ontvangen. Het college kan voor dit doel een formulier vaststellen, waarvan gebruik gemaakt moet worden.
2. Aanvragen die na deze datum worden ontvangen neemt het college niet in behandeling.

Artikel 7. Inhoud aanvraag; gelegenheid tot aanvullen aanvraag; niet behandelen onvolledige aanvraag

1. Een aanvraag vermeldt in ieder geval:

- a. de naam en het adres van de aanvrager;
 - b. de dagtekening;
 - c. de naam van de school en, als dit van toepassing is, het gebouw waarvoor de voorziening is bestemd;
 - d. de voorziening die wordt aangevraagd;
 - e. de onderbouwing van de noodzaak en de omvang van de gewenste voorziening, bestaande uit:
 - i. een prognose van het te verwachten aantal leerlingen van de school voor basisonderwijs, de speciale school voor basisonderwijs, de school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of de school voor voortgezet onderwijs, als het betreft een aanvraag voor een voorziening als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1, 2, 3, 4 en 8, onder de voorwaarde dat de prognose overeenkomstig bijlage II is vastgesteld, tenzij door het college, al dan niet in samenwerking met de bevoegde gezagsorganen van een school voor basisonderwijs, een actuele prognose is opgesteld, welke door het bevoegd gezag wordt onderschreven;
 - ii. als de aanvraag betrekking heeft op het geheel of gedeeltelijk bekostigen van vervangende nieuwbouw van een gebouw als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1°, een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage als bedoeld in bijlage 1, deel A, onder A.2;
 - iii. als de aanvraag betrekking heeft op herstel van een constructiefout als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, een bouwkundige rapportage van een daartoe gecertificeerde onafhankelijke constructeur, zodat de noodzaak van de gevraagde voorziening kan worden vastgesteld;
 - iv. als de aanvraag betrekking heeft op het bekostigen van een voorziening waarvoor de vergoeding wordt vastgesteld op de feitelijke kosten, een begroting van de noodzakelijke kosten voor het bekostigen van de voorziening of, als de aanvraag betrekking heeft op het bekostigen van een voorbereidingskrediet als bedoeld in artikel 3, een kostenbegroting.
 - f. de geplande aanvangsdatum van uitvoering van de voorziening, en
 - g. als het een voorziening betreft als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1 tot en met 5, de aanduiding van de gewenste plaats waar de voorziening moet worden gerealiseerd.
2. Het college stelt de aanvrager voor 15 februari schriftelijk op de hoogte als gegevens als bedoeld in het eerste ontbreken. De aanvrager heeft tot 15 maart (de hersteldatum) de gelegenheid de ontbrekende gegevens aan te vullen. Als dit niet gebeurt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.
 3. Als een door het college in behandeling genomen aanvraag mede is gebaseerd op het aantal leerlingen van de betrokken school op 1 oktober van het jaar waarin het programma wordt vastgesteld, is de aanvrager verplicht dat aantal voor 15 oktober te registreren in de Basisregistratie Onderwijs bij de Dienst Uitvoering Onderwijs. Heeft aanvrager de registratie niet binnen de gestelde termijn gerealiseerd, dan deelt het college dit schriftelijk mede aan de aanvrager en heeft de aanvrager de gelegenheid dit alsnog te doen binnen drie dagen na de datum van ontvangst van de mededeling. Als de registratie niet alsnog binnen drie dagen is verstrekt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.

Artikel 8. Opgave ingediende aanvragen

Het college verstrekt aan de bevoegde gezagsorganen voor 15 mei een opgave van de aanvragen die overeenkomstig artikel 6 zijn ingediend en geeft daarbij aan welke niet in behandeling worden genomen.

Paragraaf 2.2 Overleg voorafgaand aan vaststellen programma en overzicht

Artikel 9. Toelichting aanvraag; overleg over ingediende begroting

1. Het college of een aanvrager kan verzoeken een aanvraag nader toe te lichten. Dit overleg vindt plaats vóór 1 mei volgend op de aanvraag.
2. Het college treedt in overleg met de aanvrager als de aanvraag betrekking heeft op een voorziening waarvoor de vergoeding wordt vastgesteld op de feitelijke kosten en het college van oordeel is dat de door de aanvrager overgelegde kostenbegroting moet worden aangepast.
3. Het college vermeldt in het voorstel tot het vaststellen van het bekostigingsplafond, het programma en het overzicht, bedoeld in paragraaf 2.3:
 - a. de hoogte van het geraamde bedrag, waarvan voor de aangevraagde voorziening wordt uitgegaan, en
 - b. als dit van toepassing is, de redenen waarom in het overleg geen overeenstemming is bereikt over de hoogte van het geraamde bedrag.

Artikel 10. Overleg programma en overzicht; advies Onderwijsraad

1. Voordat het college het programma en het overzicht vaststelt, worden de bevoegde gezagsorganen in een overleg in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de voorgenomen inhoud van dat voorstel naar voren te brengen.
2. Dit overleg vindt plaats uiterlijk 15 september van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop het vast te stellen programma betrekking heeft. De bevoegde gezagsorganen worden ten minste 2 weken voor de door het college vastgestelde datum schriftelijk in kennis gesteld van het tijdstip van het overleg en de voorgenomen inhoud van het voorstel.
3. De bevoegde gezagsorganen die niet deelnemen aan het overleg kunnen voor het overleg hun zienswijzen schriftelijk kenbaar maken aan het college. Het college stelt de deelnemers aan het overleg van deze zienswijzen in kennis.
4. Het college maakt een verslag van de in het overleg door de bevoegde gezagsorganen naar voren gebrachte zienswijzen. De overeenkomstig het vorige lid ingediende zienswijzen en de reactie van het college hierop worden opgenomen in het verslag. Het verslag wordt binnen een maand na het overleg toegezonden aan alle bevoegde gezagsorganen.
5. Een bevoegd gezag en het college kunnen de Onderwijsraad verzoeken een advies uit te brengen over het conceptprogramma. Het verzoek bevat een schriftelijk gemotiveerde omschrijving van de onderwerpen waarover advies wordt verwacht. Het advies dient betrekking te hebben op de relatie tussen de voorgenomen inhoud van het programma en de vrijheid van richting en inrichting. Het verzoek en de daarover naar voren gebrachte zienswijzen worden opgenomen in het verslag, bedoeld in het vierde lid.
6. Het college is belast met het indienen van een verzoek om advies bij de Onderwijsraad. Het college zorgt ervoor dat de Onderwijsraad alle stukken ontvangt die nodig zijn voor het beoordelen van het verzoek, waaronder het verslag, bedoeld in het vierde lid.
7. Een afschrift van het door de Onderwijsraad uitgebrachte advies wordt zo spoedig mogelijk door het college toegezonden aan de bevoegde gezagsorganen. Als het advies zou leiden tot één of meer inhoudelijke bijstellingen van de voorgenomen inhoud van het programma worden de bevoegde gezagsorganen door het college bij het toezenden van het afschrift van het advies uitgenodigd voor een nader overleg. In alle andere gevallen beoordeelt het college of nader bestuurlijk overleg over het

advies van de Onderwijsraad noodzakelijk is. Het college geeft dit aan bij het toezenden van het afschrift van het advies.

8. Nader overleg als bedoeld in het vorige lid vindt plaats binnen 2 weken nadat het advies van de Onderwijsraad aan de bevoegde gezagsorganen is gezonden. Het college maakt van dit overleg een verslag en voegt dit toe aan het verslag, bedoeld in het vierde lid.

Paragraaf 2.3 Vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

Artikel 11. Tijdstip vaststellen bekostigingsplafond, bekostiging en overzicht

1. Het college stelt het bekostigingsplafond vast voor de vergoeding van de aangevraagde voorzieningen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden naar onderwijssoort of per voorziening.
2. Het programma en het overzicht worden vastgesteld op uiterlijk 31 december voorafgaande aan het jaar waarop het programma betrekking heeft.

Artikel 12. Bekendmaken besluiten vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

1. De besluiten tot het vaststellen van het bekostigingsplafond, het programma en het overzicht worden door het college binnen 2 weken na de datum waarop het besluit is genomen bekend gemaakt door het toezenden of uitreiken van het besluit aan de aanvragers. Gelijktijdig stelt het college de overige bevoegde gezagsorganen schriftelijk in kennis van de genomen besluiten.
2. De besluiten worden gelijktijdig met de bekendmaking ter inzage gelegd.

Paragraaf 2.4 Uitvoeren programma

Artikel 13. Overleg wijze van uitvoering

1. Binnen vier weken nadat het programma is vastgesteld treedt het college in overleg met de aanvrager over de wijze waarop de op het programma geplaatste voorziening wordt uitgevoerd. In dit overleg wordt alle informatie verstrekt die nodig is voor het uitvoeren van de voorziening en worden, voor zover van toepassing, afspraken gemaakt over:
 - a. het bouwheerschap, bedoeld in artikel 103 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 101 van de Wet op de expertisecentra en artikel 76n van de Wet op het voortgezet onderwijs;
 - b. het tijdstip waarop het bouwplan en de begroting door de aanvrager worden ingediend;
 - c. als dit van toepassing is, een andere wijze waarop de toegekende voorziening wordt uitgevoerd, met inachtneming van het beschikbaar te stellen bedrag;
 - d. de wijze waarop het college het bouwplan en de begroting toetst, en of het naar het oordeel van het college noodzakelijk is bij het toetsen van het bouwplan en de begroting rekening te houden met feiten en omstandigheden die gewijzigd zijn ten opzichte van het moment waarop het programma is vastgesteld, waardoor het eerder genomen besluit kan worden herzien;
 - e. de controle op en het afleggen van verantwoording over het besteden van de beschikbaar te stellen middelen;
 - f. de wijze waarop de aanbesteding plaatsvindt;
 - g. de mogelijkheid om vooruitlopend op het aanvragen van het totale investeringskrediet een bedrag aan te vragen voor de kosten van voorbereiding van het bouwplan tot 8 procent van het geraamde investeringsbedrag.
2. De inhoud van de afspraken of het feit dat het overleg niet tot overeenstemming heeft geleid legt het college schriftelijk vast in een verslag. De aanvrager ontvangt het verslag binnen 4 weken na het

overleg. Als de aanvrager niet binnen 2 weken nadat het verslag is ontvangen schriftelijk reageert, wordt, afhankelijk van de inhoud van het vastgestelde verslag, geacht overeenstemming of geen overeenstemming te zijn bereikt.

3. Bij het toepassen van artikel 14, tweede lid, neemt het college binnen 4 weken nadat overeenstemming is bereikt een beslissing over het tijdstip waarop de bekostiging aanvangt. Het bepaalde in artikel 15 is daarbij van overeenkomstige toepassing.
4. Als in het overleg geen overeenstemming is bereikt, deelt het college dit binnen 4 weken nadat het verslag is vastgesteld schriftelijk mede aan de aanvrager en vermeldt gelijktijdig dat het bekostigen van de uitvoering van de voorziening wordt opgeschort.

Artikel 14. Instemmen bouwplannen en begroting; tijdstip aanvang bekostiging; toetsen wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden; overleggen offertes

1. Nadat overeenstemming als bedoeld in artikel 13, tweede lid, is bereikt dient het bevoegd gezag het bouwplan en, als de voorziening wordt bekostigd op basis van de feitelijke kosten, de bijbehorende begroting in bij het college. Het bevoegd gezag houdt daarbij rekening met de hierover gemaakte afspraken, bedoeld in artikel 13, eerste lid. Gelijktijdig vermeldt het bevoegd gezag het tijdstip waarop de bekostiging kan starten. Het college moet instemmen met het bouwplan en de begroting voordat een bouwopdracht wordt verleend.
2. Het college beslist binnen 6 weken nadat de stukken volledig zijn ontvangen over de bouwplannen, de desbetreffende begroting en het tijdstip waarop de bekostiging start. Het college kan, onder mededeling daarvan aan de aanvrager, deze termijn verlengen met 6 weken. Als niet binnen de gestelde termijn is besloten, wordt geacht instemming te zijn verleend met de bouwplannen en de begroting en start de bekostiging op het door de aanvrager aangegeven tijdstip. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum van de beslissing over het bouwplan, de desbetreffende begroting en het tijdstip waarop de bekostiging start respectievelijk na de datum waarop de instemming geacht wordt te zijn verleend hiervan schriftelijk in kennis.
3. De vergoeding op basis van de feitelijke kosten wordt vastgesteld op basis van de economisch meest voordelige inschrijving.

Artikel 15. Aanvang bekostiging

Het college kan bij de beslissing over het tijdstip waarop de bekostiging start bepalen dat de gelden in termijnen betaald worden. Het betalen van de gelden vindt telkens plaats op een zodanig tijdstip dat de aanvrager kan voldoen aan de financiële verplichtingen die voortkomen uit het realiseren van de op het programma geplaatste voorziening.

Artikel 16. Vervallen aanspraak op bekostiging

1. Voor 1 oktober van het jaar waarop het programma betrekking heeft geeft de aanvrager een bouwopdracht of sluit hij een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst af. Hiervan zendt hij voor 15 oktober een afschrift aan het college. De aanspraak op bekostiging vervalt als niet aan deze verplichtingen wordt voldaan.
2. De in het eerste lid bedoelde:
 - a. bouwopdrachten en overeenkomsten zijn onherroepelijk;
 - b. bouwopdrachten vermelden de aanvangsdatum van het werk en de termijn, uitgedrukt in het aantal werkbare dagen, waarbinnen het werk wordt opgeleverd;

- c. huur- of erfpachtovereenkomsten vermelden de datum van inwerkingtreding, alsmede de duur van de overeenkomst;
 - d. koopovereenkomsten vermelden de datum van aankoop.
3. De aanspraak op bekostiging vervalt niet als het overschrijden van de in het eerste lid bedoelde termijn veroorzaakt wordt door:
 - a. bijzondere omstandigheden die niet aan de aanvrager zijn toe te rekenen, en
 - b. de aanvrager voor 1 september een schriftelijk gemotiveerd verzoek tot het verlengen van de termijn heeft ingediend bij het college.
4. Het college beslist voor 15 september op een verzoek tot het verlengen van de termijn. Bij inwilliging van het verzoek wordt in het besluit aangegeven tot welke datum de termijn wordt verlengd.

Hoofdstuk 3. Aanvragen met spoedeisend karakter

Paragraaf 3.1 Aanvraag

Artikel 17. Indienen aanvraag

Een aanvraag tot het bekostigen van een voorziening die gelet op de voortgang van het onderwijs geen uitstel kan lijden, wordt binnen 2 weken na het ontstaan van de calamiteit die deze voortgang belemmert, ingediend bij het college. Het college kan voor dit doel een formulier vaststellen, waarvan gebruik gemaakt moet worden.

Artikel 18. Inhoud aanvraag

1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 17 vermeldt naast de gegevens genoemd in artikel 7, eerste lid, de omstandigheden waarom de voorziening spoedeisend wordt geacht.
2. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum waarop de aanvraag is ingediend schriftelijk op de hoogte als gegevens als bedoeld in het eerste lid ontbreken. De aanvrager heeft vervolgens 2 weken om de ontbrekende gegevens aan te vullen. Als dit niet gebeurt, neemt het college de aanvraag niet in behandeling.

Paragraaf 3.2 Beoordelen aanvraag; uitvoeren besluit

Artikel 19. Tijdstip beslissing

1. Het college beslist binnen 4 weken nadat de aanvraag is ontvangen of, binnen 4 weken nadat de aanvullende gegevens zijn verstrekt of hadden moeten zijn verstrekt.
2. Als een beschikking niet binnen de gestelde termijn kan worden gegeven, deelt het college dit aan de aanvrager schriftelijk mede en noemt daarbij een redelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.
3. Het college stelt de aanvrager binnen 2 weken na de datum van de beslissing schriftelijk van de beslissing in kennis.

Artikel 20. Uitvoeren beslissing

1. Na het bekendmaken van een beslissing als bedoeld in artikel 19, eerste lid waarbij een vergoeding is toegewezen, treedt het college zo spoedig mogelijk in overleg met de aanvrager over de wijze waarop de voorziening wordt uitgevoerd. Het bepaalde in de artikelen 13, 14, 15 en 16, tweede tot en met vierde lid, is daarbij van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van de termijn, bedoeld in artikel 14, tweede lid, eerste volzin, een termijn van 4 weken geldt.

2. Binnen drie maanden na bekendmaking van een beslissing als bedoeld in het eerste lid geeft de aanvrager een bouwopdracht of sluit hij een koop-, huur- of erfpachtovereenkomst af. Hiervan zendt hij binnen twee weken een afschrift aan het college. De aanspraak op bekostiging vervalt als niet aan deze verplichtingen wordt voldaan.

Hoofdstuk 4. Medegebruik en verhuur

Paragraaf 4.1 Medegebruik voor onderwijs of educatie

Artikel 21. Aanduiden omstandigheden

Het college kan overgaan tot het vorderen van een gedeelte van een voor een school bestemd gebouw of terrein als:

1. door medegebruik aan de behoefte aan huisvesting kan worden voorzien van een school waarbij overeenkomstig bijlage III, deel C, een aanvullende ruimtebehoefte is vastgesteld en het bevoegd gezag van die school een aanvraag als bedoeld in de artikelen 6 of 17 heeft ingediend;
2. leegstand is vastgesteld in een lesgebouw van een school;
3. leegstand is vastgesteld in een lokaal bewegingsonderwijs van een school.

Artikel 22. Omschrijving leegstand

1. Er is sprake van leegstand in een schoolgebouw als overeenkomstig bijlage III, deel C, is vastgesteld dat de vastgestelde capaciteit van het gebouw groter is dan de vastgestelde ruimtebehoefte.
2. Er is sprake van leegstand in een lokaal bewegingsonderwijs als:
 - a. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, en de som van het aantal klokuren gebruik dat door het college is vastgesteld minder is dan 40 klokuren;
 - b. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor voortgezet onderwijs en uit de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte blijkt dat het lokaal minder dan 40 lesuren wordt gebruikt, tenzij het bevoegd gezag op basis van het lesrooster of de lesroosters voor het lopende of eerstkomende schooljaar aantoon dat dit niet het geval is;
 - c. het lokaal wordt gebruikt door een of meer scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs, en de som van de berekeningswijzen, bedoeld onder a en b, minder is dan 40 klokuren.

Artikel 23. Nalaten vorderen

Het college vordert geen medegebruik als het bevoegd gezag de leegstand van het gebouw waarin het beoogde medegebruik moet plaatsvinden, in gebruik heeft gegeven aan een andere school of scholen voor het onderwijs aan die school of scholen, tenzij dat gebruik kan plaatsvinden in de voor die scholen al beschikbare huisvestingscapaciteit.

Artikel 24. Overleg en mededeling

1. Voordat het college overgaat tot vorderen in het kader van een aanvraag als bedoeld in artikel 6 overlegt het daarover met de betrokken bevoegde gezagsorganen tijdens het overleg als bedoeld in artikel 10.
2. Voordat het college overgaat tot vorderen in het kader van een aanvraag als bedoeld in artikel 17, overlegt het daarover zo spoedig mogelijk met de betrokken bevoegde gezagsorganen.

3. Binnen 4 weken nadat het programma is vastgesteld of binnen 1 week na het overleg, bedoeld in het vorige lid, deelt het college het bevoegd gezag waarvan gevorderd wordt schriftelijk mede dat gevorderd wordt.
4. De schriftelijke mededeling van het college bevat in ieder geval:
 - a. de naam van de school en het bevoegd gezag waarvoor wordt gevorderd;
 - b. een aanduiding van het aantal leerlingen waarvoor gevorderd wordt of, als het betreft het bewegingsonderwijs, het aantal klokuren dat gevorderd wordt;
 - c. het gebouw waarop de vordering betrekking heeft;
 - d. het aantal vierkante meters bruto vloeroppervlakte dat gevorderd wordt;
 - e. de periode waarvoor gevorderd wordt, en
 - f. de ingangsdatum van het medegebruik.

Artikel 25. Vergoeding

De betrokken bevoegde gezagsorganen stellen in onderling overleg de vergoeding voor het medegebruik vast. Hierbij wordt als uitgangspunt genomen dat de vergoeding kostendekkend dient te zijn. Als geen overeenstemming wordt bereikt stellen partijen in onderling overleg vast welke handelswijze wordt gevolgd.

Paragraaf 4.2 Medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden

Artikel 26. Overleg en mededeling

1. Voordat het college overgaat tot vorderen overlegt het college met het bevoegd gezag.
2. In het overleg komt in ieder geval aan de orde:
 - a. voor welke activiteit of activiteiten gevorderd wordt;
 - b. of die activiteit of activiteiten zich verdragen met het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school;
 - c. of maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat het onderwijs aan de in het gebouw gevestigde school hinder van het medegebruik ondervindt;
 - d. wat naar oordeel van het college en het bevoegd gezag een redelijke vergoeding voor het medegebruik is;
 - e. de datum waarop het medegebruik redelijkerwijs aanvang kan nemen.
3. Binnen 4 weken na het overleg deelt het college het bevoegd gezag waarvan medegebruik gevorderd wordt schriftelijk mede dat gevorderd wordt. Als het overleg heeft geleid tot afspraken, worden ook deze opgenomen in de schriftelijke mededeling. Als het overleg niet tot volledige overeenstemming heeft geleid, dan bevat de mededeling de beslissing van het college over de punten waarover geen overeenstemming was bereikt.

Paragraaf 4.3 Verhuur

Artikel 27. Verzoek toestemming college

1. Het bevoegd gezag verzoekt het college schriftelijk om toestemming als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 106, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 76s, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs voordat een huurovereenkomst wordt gesloten.
2. Het verzoek bevat een aanduiding van de huurder en van de bestemming van de te verhuren ruimte.

3. Het college kan aan de toestemming de voorwaarde verbinden dat voor de verhuur een huur is verschuldigd.

Hoofdstuk 5. Einde gebruik gebouwen en terreinen

Artikel 28. Staat van onderhoud

1. Als het bevoegd gezag aan het college schriftelijk meldt dat een gebouw of terrein niet meer nodig is voor het huisvesten van een school stelt het college vast of er mogelijk sprake is van achterstallig onderhoud aan het gebouw of terrein.
2. Als het college vaststelt dat er sprake is van achterstallig onderhoud wordt voordat de eigendomsoverdracht plaatsvindt een staat van onderhoud opgemaakt.
3. De staat van onderhoud wordt na overleg met het bevoegd gezag opgemaakt in opdracht van het college.
4. Over de staat van onderhoud wordt overleg gevoerd met het bevoegd gezag.
5. Als uit de staat van onderhoud blijkt dat sprake is van achterstallig onderhoud wordt in het overleg vastgesteld welk deel hiervan voor rekening van het bevoegd gezag komt en of het bevoegd gezag opdracht verstrekt voor het uitvoeren van de werkzaamheden, of dat het bevoegd gezag een in overleg vast te stellen bedrag aan het college betaalt. Als geen overeenstemming wordt bereikt, stellen partijen vast welke handelwijze verder gevolgd wordt.
6. Het opmaken van een staat van onderhoud blijft achterwege als dit naar het oordeel van het college niet nodig is.

Hoofdstuk 6. Gebruik lokaal bewegingsonderwijs door (speciaal) basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs

Artikel 29. Vergoeding bewegingsonderwijs

Het college stelt een beleidsregel vast waarin de procedure voor het aanvragen en toekennen van de vergoedingen voor het bewegingsonderwijs wordt geregeld.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 30. Beslissing college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

In gevallen die de uitvoering van deze verordening betreffen en waarin deze verordening niet voorziet beslist het college.

Artikel 31. Indexering

Het college stelt jaarlijks de in het kader van deze verordening gehanteerde normbedragen voor de vergoeding van voorzieningen bij op basis van de in bijlage IV opgenomen systematiek van prijsbijstelling.

Artikel 32. Intrekken oude verordening

De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Mook en Middelaar 2018 wordt ingetrokken.

Artikel 33. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2022
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Mook en Middelaar 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van.

De voorzitter,

mr. drs. W. Gradisen

De griffier,

mr. M.A.M. van Arensbergen

Bijlage I – Beoordelingscriteria noodzaak aangevraagde voorzieningen

Deel A – Lesgebouwen

De voorzieningen genoemd onder A.2 (vervangende bouw), A.3.1 (uitbreiding met één of meer leslokalen) en A.3.2 (uitbreiding met een speellokaal) worden niet noodzakelijk geacht voor dislocaties met een permanente bouwgaard. Slechts in bijzondere omstandigheden kan dit, na overleg met het bevoegd gezag en ter beoordeling van het college plaatsvinden.

A.1 Nieuwbouw

Noodzaak van nieuwbouw is aanwezig als:

- a. de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
- b. de te huisvesten leerlingen aanwezig zijn of kunnen worden verwacht en:
 - 1°. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende ten minste 15 jaar kunnen worden verwacht, of
 - 2°. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende ten minste 4 jaar kunnen worden verwacht, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
- d. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.2 Vervangende bouw

De noodzaak van vervangende bouw is aanwezig als:

- a. op grond van een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage wordt vastgesteld dat het schoolgebouw volgens de conditiemeting voldoet aan conditie 5.
- b. dit het gevolg is van een herschikkingsoperatie;
- c. dit het gevolg is van ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening en:
 - 1°. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende ten minste 15 jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, of
 - 2°. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende ten minste 4 jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, en
- d. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
- e. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.3 Uitbreiding

A.3.1 Uitbreiding schoolgebouw

De noodzaak van het uitbreiden van een schoolgebouw is aanwezig als:

- a. de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit van een schoolgebouw van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs kleiner is dan de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte en het verschil tussen de capaciteit en de ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, of een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of een voortgezet onderwijs, gelijk of groter is dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage III, deel C, en
- b. daarnaast:
 - 1°. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende minstens vijftien jaar kunnen worden verwacht,
 - 2°. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat dit aantal leerlingen gedurende minstens vier jaar aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, of
 - 3°. de prognose op basis van de laatste teldatum voor het indienen van de aanvraag aantoont dat het aantal leerlingen dat aanwezig is niet voor ten hoogste vier jaar binnen het gebouw of de gebouwen kunnen worden gehuisvest, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school, en
- d. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren.

A.3.2 Uitbreiding speciale school voor basisonderwijs en school voor speciaal onderwijs met een speellokaal

De noodzaak van het uitbreiden met een speellokaal is aanwezig als:

- a. tot een school voor speciaal basisonderwijs minstens twaalf kinderen jonger dan zes jaar of tot een school of afdeling van een school voor speciaal onderwijs kinderen jonger dan zes jaar worden toegelaten;
- b. de school volgens een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat de school minstens vijftien jaar zal blijven bestaan;
- c. in het schoolgebouw geen speellokaal aanwezig is;
- d. medegebruik van een speellokaal of lokaal bewegingsonderwijs binnen 300 meter hemelsbreed onmogelijk is, en
- e. het naar oordeel van het college onmogelijk is om tegen redelijke kosten in pandig een speellokaal te realiseren door gebruik te maken van een bestaand verschil tussen de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte.

A.4 In gebruik nemen van een bestaand gebouw

De noodzaak van het in gebruik nemen van een gebouw is aanwezig als:

- a. de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt of als het huidige gebouw moet worden vervangen of uitgebreid;
- b. de te huisvesten leerlingen aanwezig zijn of kunnen worden verwacht en:
 - 1°. als het een voor blijvend gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende minstens vijftien jaar kunnen worden verwacht, of
 - 2°. als het een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening betreft een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat deze leerlingen gedurende minstens vier jaar kunnen worden verwacht, en
- c. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school;
- d. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren, en
- e. de kosten van het in gebruik nemen en aanpassen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van vervangende bouw of uitbreiding.

A.5 Verplaatsen tijdelijk gebouw

De noodzaak van het verplaatsen van een tijdelijk gebouw is aanwezig als:

- a. er op basis van een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose een tijdelijke behoefte aan huisvesting voor minstens vier jaar is, waarin een beschikbaar leeg of leegkomend tijdelijk gebouw kan voorzien;
- b. geen gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting voor de school;
- c. het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting voor de school te realiseren, en
- d. de kosten van het verplaatsen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van een nieuwe tijdelijke voorziening voor hetzelfde aantal leerlingen en voor dezelfde tijdsduur.

A.6 Terrein

De noodzaak van het verwerven of uitbreiden van een terrein of een deel daarvan is aanwezig als het college heeft ingestemd met een voorziening als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, onder 1° tot en met 4°, en de oppervlakte van het bestaande terrein niet voldoende is om deze voorziening te realiseren. De oppervlakte van het terrein moet voldoen aan de minimumnormen, bedoeld in bijlage III, deel D.

A.7 Eerste inrichting

1. De noodzaak van de eerste aanschaf van onderwijsleerpakket en meubilair of leer- en hulpmiddelen ontstaat wanneer deze niet voor 1 januari 2015 is bekostigd.
2. De noodzaak van eerste inrichting met onderwijsleerpakket en meubilair van een speellokaal is aanwezig als een speciale school voor basisonderwijs of een speciale school wordt uitgebreid met een speellokaal.

3. Bij fusie van scholen wordt uitsluitend uitbreiding van eerste aanschaf van onderwijsleerpakket, meubilair of leer- en hulpmiddelen toegekend als het aantal leerlingen na de fusie groter is dan het totaal aantal leerlingen van de afzonderlijk aan de fusie deelnemende scholen.

A.8 Medegebruik

1. De noodzaak van medegebruik van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of een school voortgezet onderwijs, is aanwezig als het verschil tussen de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig bijlage III, deel B, vastgestelde ruimtebehoefte:
 - a. gelijk of groter is dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage III, deel C, en
 - b. een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoont dat de overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte voor minimaal 4 jaar noodzakelijk is.
2. Bepalend bij het beoordelen van de beschikbaarheid van een gebouw of ruimte voor medegebruik is de aanwezigheid van een geschikt of geschikt te maken gebouw binnen de kern, waar de school is gevestigd.
3. Medegebruik blijft beperkt tot ten hoogste twee gebouwen.

A.9 Herstel van constructiefouten

De noodzaak van herstel van constructiefouten is aanwezig als een bouwkundige rapportage uitwijst dat het gaat om constructiefouten die hersteld moeten worden.

A.10 Vervangen of herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair en leer- en hulpmiddelen in geval van bijzondere omstandigheden

De noodzaak van vervangen of herstel van een gebouw, onderwijsleerpakket of meubilair en leer- en hulpmiddelen als gevolg van schade daaraan is aanwezig als door de opgetreden bijzondere omstandigheid het onderwijs in het desbetreffende gebouw wordt gehinderd.

Deel B – Voorzieningen voor lokalen bewegingsonderwijs

B.1 Nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding en ingebruikneming.

De noodzaak van:

- a. nieuwbouw is aanwezig als de minister de desbetreffende school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
- b. vervangende nieuwbouw is aanwezig op grond van een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage wordt vastgesteld dat onderhoud of aanpassen niet zal leiden tot een redelijk resultaat in de verhouding tussen kosten en de gewenste levensduurverlenging, of dit het gevolg is van een herschikkingsoperatie;
- c. uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs is aanwezig als de oppervlakte van de zaal kleiner is dan 140 vierkante meters en het effectief gebruik van het lokaal daardoor belemmerd wordt, of

- d. het in gebruik nemen van een lokaal bewegingsonderwijs is aanwezig als:
 - 1°. de minister de school voor het eerst voor bekostiging in aanmerking brengt;
 - 2°. het huidige gebouw overeenkomstig onderdeel b voor vervanging in aanmerking komt; of
 - 3°. de kosten van het in gebruik nemen en aanpassen naar oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot de kosten van vervangende bouw, en
 - e. het onmogelijk is gebruik te maken van één of meer lokalen bewegingsonderwijs of van binnen een redelijke termijn beschikbaar komende lokalen bewegingsonderwijs voor:
 - 1°. een school voor basisonderwijs [of speciaal basisonderwijs], bij noodzakelijk gebruik van:
 - a. ten minste 20 klokuren binnen 1 km [gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
 - b. ten minste 15 klokuren binnen 3,5 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg of
 - c. ten minste 5 klokuren binnen 7,5 km, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg , of
 - 2°. een school voor speciaal onderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
 - a. ten minste 10]] groepen speciaal onderwijs binnen 1 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
 - b. ten minste 10 groepen voortgezet speciaal onderwijs binnen 2 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg ;
 - c. ten minste 6 groepen speciaal onderwijs binnen 3,5km [gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg, of
 - d. ten minste 3 groepen speciaal onderwijs binnen 7,5 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg, of
 - 3°. een school voor voortgezet onderwijs binnen 2 km gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg en
- een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoon dat gedurende ten minste vijftien jaar de groepen leerlingen waarvoor het door het college vastgestelde aantal klokuren noodzakelijk is, aanwezig zijn of verwacht kunnen worden.

B.2 Terrein

De noodzaak van het verwerven of uitbreiden van een terrein of een deel daarvan is aanwezig als voor het realiseren van de nieuwbouw of de uitbreiding geen of onvoldoende terrein aanwezig is.

B.3 Eerste inrichting

De noodzaak van eerste inrichting bewegingsonderwijs is aanwezig als:

- a. nieuwbouw, uitbreiding of ingebruikneming bestaand lokaal bewegingsonderwijs voor de school is goedgekeurd, en

- b. voor de desbetreffende groepen leerlingen van het basisonderwijs speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs nog niet eerder bekostiging eerste inrichting bewegingsonderwijs is verstrekt of voor de desbetreffende leerlingen van het voortgezet onderwijs nog niet eerder bekostiging eerste inrichting bewegingsonderwijs is verstrekt.

B.4 Huur van een sportterrein school voor voortgezet onderwijs

De noodzaak van huur van een sportveld is aanwezig als het lesrooster buitensport vermeldt, het bevoegd gezag niet beschikt over een eigen sportveld en medegebruik van een sportveld van een ander bevoegd gezag onmogelijk is.

B.5 Medegebruik

De noodzaak van medegebruik is aanwezig als het door de gemeente vastgestelde aantal klokuren bewegingsonderwijs zodanig is dat daarvoor binnen de op dat moment in gebruik zijnde lokalen bewegingsonderwijs geen plaats is.

B.6 Herstel constructiefouten

De noodzaak van herstel van constructiefouten is aanwezig als een bouwkundige rapportage uitwijst dat het gaat om constructiefouten die hersteld moeten worden.

B.7 Herstel of vervanging van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden

De noodzaak van vervangen of herstel van een gebouw, onderwijsleerpakket of meubilair als gevolg van schade daaraan is aanwezig als door de opgetreden bijzondere omstandigheid het onderwijs in het desbetreffende gebouw wordt gehinderd.

Bijlage II – Prognosecriteria

A. Algemeen

1. Een prognose van het aantal te verwachten leerlingen van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voor voortgezet onderwijs wordt gemaakt voor een periode van minstens vijftien jaar, met als eerste jaar het jaar waarin de start van de bekostiging wordt gewenst (de prognoseperiode).
2. De prognose omvat gegevens voor minstens een periode van zes jaar (de analyseperiode) met als laatste jaar het jaar dat voorafgaat aan het indienen van de aanvraag. De prognose is niet meer dan twee jaar oud. Als basis voor de prognose mag gebruik gemaakt worden van de omvang van de basisgeneratie voor het basisonderwijs zoals het meest recent berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek of het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
3. Een prognose wordt schriftelijk aangeleverd en bevat in ieder geval de relevante gegevens en berekeningen over de analyse- en prognoseperiode, een beschrijving van de gebruikte programmatuur en een onderbouwing van de aannames waarop de prognose is gebaseerd.

B. Voedingsgebied

1. Het voedingsgebied van een school omvat het gebied waaruit het overgrote deel van de leerlingen afkomstig is of zal zijn.
2. De prognose voor een basisschool bevat in ieder geval een beschrijving van het voedingsgebied op wijkniveau. Bij een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs kan, als het voedingsgebied zich over de gemeentegrens uitstrekt, worden volstaan met een opsomming van de gemeenten die tot het voedingsgebied worden gerekend.
3. Voor zover het voedingsgebied kleiner is dan de hele gemeente wordt beredeneerd aangegeven welke berekeningen op de basisgeneratie zijn toegepast.

C. Prognose school voor basisonderwijs

De prognose van een school voor basisonderwijs geeft per jaar inzicht in het te verwachten aantal leerlingen van de school of nevenvestiging waarbij rekening wordt gehouden met:

- a. het voedingsgebied;
- b. de bevolking in het voedingsgebied, verdeeld in relevante leeftijdsgroepen;
- c. de woningvoorraad en wijzigingen daarin, inclusief een eventuele wijziging van het voedingsgebied;
- d. veranderingen als gevolg van migratie, sterfte en geboorte in de leeftijdsgroepen, bedoeld onder b;
- e. veranderingen in de bevolking als gevolg van wijzigingen in de woningvoorraad;
- f. de verdeling van de leerlingen als gevolg van de belangstelling voor de basisschool, en
- g. het onderwijs dat wordt gegeven.

D. Prognose speciale school voor basisonderwijs en school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

De prognose van een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs moet inzicht geven in:

- a. het voedingsgebied;
- b. de plaats waar het onderwijs moet worden gegeven;
- c. de voorgestelde datum van ingang van bekostiging, en
- d. als het een school voor meervoudig gehandicapte kinderen betreft, de handicaps van de leerlingen waarvoor de school bestemd is.

E. Prognose school voor voortgezet onderwijs

De prognose van een school voor voortgezet onderwijs moet inzicht geven in:

- a. de gemeente van herkomst van de leerlingen
- b. het voedingsgebied;
- c. de verdeling van de leerlingen als gevolg van de belangstelling voor de basisschool;
- d. de basisgeneratie 4 tot en met 11 jaar + 30 procent van de 12 jarigen, en
- e. de plaats waar het onderwijs moet worden gegeven.

Bijlage III – Criteria vaststellen capaciteit, ruimtebehoefte en aanvullende ruimtebehoefte

Deel A – Vaststellen capaciteit

A.1 Uitgangspunten

De capaciteit van gebouwen wordt op basis van onderstaande methodiek vastgesteld. Het college kan in overeenstemming met het bevoegd gezag van een school besluiten tot het verminderen van de met onderstaande methodiek vastgestelde capaciteit, als de hiertoe beschikbaar komende ruimten worden ingezet voor onderwijskundige, culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Als een deel van een gebouw is gerealiseerd met andere dan overheidsmiddelen en hiervoor geen vergoeding wordt genoten, wordt dit deel niet tot de capaciteit van het gebouw gerekend. Dit deel wordt wel geregistreerd.

A.1.1 School voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs

1. De capaciteit van een gebouw voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of voortgezet onderwijs wordt vastgelegd in de bruto vloeroppervlakte van het gebouw en bepaald overeenkomstig bijlage III, deel E. De capaciteit van ieder gebouw wordt afzonderlijk vastgesteld.
2. Voor een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs geldt dat een eventueel aanwezig speellokaal niet in de capaciteitsbepaling wordt meegenomen. Als een speellokaal aanwezig is en de noodzaak van het uitbreiden met een speellokaal, bedoeld in bijlage I, onder A.3.2, aanwezig is, wordt op de bruto vloeroppervlakte 90 vierkante meter in mindering gebracht.
3. De capaciteit van een schoolgebouw wordt verminderd met 90 vierkante meter als een ruimte in het schoolgebouw is verhuurd voor het huisvesten van een peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang of kinderopvang en het college voor deze verhuur vooraf toestemming heeft verleend.
4. De bruto vloeroppervlakte van een schoolgebouw van het voortgezet onderwijs wordt vermeerderd met de bruto vloeroppervlakte van de lokalen bewegingsonderwijs.
5. Als sprake is van een schoolgebouw met een bruto-netto-verhouding in de oppervlakte die sterk afwijkt van de sinds 1 januari 1997 gerealiseerde schoolgebouwen, kan het schoolbestuur een verzoek indienen tot vaststelling van een fictieve bruto vloeroppervlakte als grondslag voor de capaciteitsbepaling.

A.1.2 Dislocaties, gebouwen met een permanente of tijdelijke bouwaard

De capaciteit van dislocaties wordt overeenkomstig bijlage III, deel E, vastgesteld.

A.1.3 Rangorde hoofdgebouwen en dislocaties

Als een schoolbestuur voornemens is een hoofdvesting, nevenvestiging of dislocatie af te stoten, wordt in overleg met het college vastgesteld welk gebouw wordt afgestoten.

A.1.4 Terrein

Het terrein omvat het kadastraal perceel of de kadastrale percelen waarop het schoolgebouw met toebehoren zich bevindt. De terreinoppervlakte is gelijk aan de grootte in de kadastrale registratie van het Kadaster. Als de kadastrale perceelgrenzen niet overeenkomen met de grenzen van het schoolterrein wordt het met overheidsmiddelen bekostigde deel van de terreinoppervlakte vastgelegd.

A.1.5 Inventaris

Voor de inventaris geldt als uitgangspunt dat op 1 januari 2015 alle scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs in de gemeente zijn voorzien van voldoende onderwijsleerpakket en meubilair en leer- en hulpmiddelen. De bruto vloeroppervlakte van de school is de basis voor het vaststellen van de omvang van de aanwezige inventaris.

A.1.6 Lokalen bewegingsonderwijs

A.1.6.1 Lokalen bewegingsonderwijs.

De capaciteit van een lokaal bewegingsonderwijs bedraagt 40 klokuren.

A.1.6.2 Terrein

De terreinoppervlakte is de oppervlakte zoals vastgelegd bij het Kadaster. Slechts de terreinoppervlakte van de vrijstaande lokalen bewegingsonderwijs gelegen op eigen terrein, los van het terrein van het lesgebouw, wordt geregistreerd.

A.1.6.3 Inventaris

De inventaris aanwezig op 1 januari 2015 wordt geacht voldoende te zijn.

Deel B – Vaststellen ruimtebehoefte

B.1 Lesgebouwen

B.1.1 School voor basisonderwijs

1. De ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs wordt bepaald aan de hand van het aantal leerlingen en omvat een speellokaal. De ruimtebehoefte wordt berekend voor elke school met een eigen BRIN-nummer en voor elke nevenvestiging met een eigen vestigingsnummer. Een nevenvestiging wordt voor het berekenen van de ruimtebehoefte beschouwd als een afzonderlijke school. Aan de ruimtebehoefte wordt een toeslag verbonden, indien voor de school aanvullende bekostiging beschikbaar wordt gesteld.
2. De ruimtebehoefte wordt berekend met de formule:
$$R = 200 + 5,03 * L, \text{ waarbij:}$$
$$R = \text{Ruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.}$$

L = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school is ingeschreven.

- Indien een school een vergoeding ontvangt op grond van de achterstandscore als bedoeld in artikel 27 van het Besluit bekostiging Wet op het primair onderwijs wordt een toeslag voor de ruimtebehoefte toegekend. De toeslag wordt berekend met de formule:

T = $1,40 * G$, waarbij:

T = Toeslag in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

G = De achterstandscore, zoals gepubliceerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vermenigvuldigd met 7,1%, rekenkundig afgerond op een geheel getal.

B.1.2 Speciale school voor basisonderwijs

- De ruimtebehoefte voor een speciale school voor basisonderwijs wordt bepaald aan de hand van het aantal leerlingen. De ruimtebehoefte wordt berekend voor elke school met een eigen BRIN-nummer en voor elke nevenvestiging met een eigen vestigingsnummer. Een nevenvestiging wordt voor het berekenen van de ruimtebehoefte beschouwd als een afzonderlijke school. De ruimtebehoefte wordt berekend met de formule:

R = $250 + 7,35 * L$, waarbij

R = Ruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

L = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.

- Een eventueel speellokaal leidt tot een additionele ruimtebehoefte van 90 vierkante meter.

B.1.3 School voor (voortgezet) speciaal onderwijs

- De ruimtebehoefte voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet onderwijs wordt bepaald aan de hand van de onderwijssoort, de categorie (speciaal of voortgezet speciaal), het type vestiging en het aantal leerlingen. De ruimtebehoefte wordt berekend met de formule:

$R = 370 + [8,8 * \text{Leerling SO}] + [12,2 * \text{Leerling VSO}]$, waarbij

R = Ruimtebehoefte in vierkante meter bruto vloeroppervlakte, afgerond op hele vierkante meter.

370 = De vaste voet in vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor de hoofdvestiging van een school.

Leerling SO = Aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school voor speciaal onderwijs zijn ingeschreven.

Leerling VSO = Aantal leerlingen op 1 oktober voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school voor voortgezet speciaal onderwijs zijn ingeschreven.

- Voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs met lichamelijk gehandicapte kinderen of meervoudig gehandicapte kinderen vindt een toeslag in de ruimtebehoefte plaats. Voor Leerling SO bedraagt de toeslag 5 vierkante meter per leerling en voor Leerling VSO 3,3 vierkante meter per leerling. De aantallen van de lichamelijk gehandicapte kinderen en meervoudig gehandicapte kinderen worden door de Dienst Uitvoering Onderwijs niet geregistreerd in de leerling gegevens. Overleg tussen schoolbestuur en gemeente zal hierover uitsluitsel moeten geven.
- Een eventueel speellokaal leidt tot een additionele ruimtebehoefte van 90 vierkante meter.

B.1.4 School voor voortgezet onderwijs

- De ruimtebehoefte voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald aan de hand van het ruimtebehoeftemodel. De totale ruimtebehoefte van een instelling voor voortgezet onderwijs is het totaal van twee componenten, te weten:
 - een leerlinggebonden component, en
 - een vaste voet.
- De leerlinggebonden component wordt berekend door de in tabel 1 opgenomen bruto vloeroppervlakten per leerling te vermenigvuldigen met het aantal leerlingen dat op de school voor voortgezet onderwijs staat ingeschreven. De leerlinggebonden component is afhankelijk van de soort onderwijs en het profiel die de leerling volgt. Aan de hand van de gegevens van de Dienst Uitvoering Onderwijs kunnen de aantallen worden vastgesteld. Voor leerjaar 1 en 2 wordt daarbij geen onderscheid gemaakt tussen de onderwijssoorten. Als aan de school meerdere afdelingen (VWO/HAVO en VMBO) zijn verbonden, wordt de verhouding tussen de leerlingen in het vierde leerjaar als uitgangspunt genomen.
- De vaste voet, opgenomen in tabel 1, voor de hoofdvestiging van de instelling is 980 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Voor een nevenvestiging die op grond van een ministeriële beschikking in aanmerking komt voor aanvullende bekostiging in verband met spreidingsnoodzaak geldt een afzonderlijke vaste voet van 550 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Een tijdelijke nevenvestiging komt niet in aanmerking voor een vaste voet. Naast de vaste voet per instelling wordt per instelling een vaste voet toegekend op de vestiging, waarvan de omvang afhankelijk is van het VMBO-profiel, dat wordt aangeboden.
- De ruimtebehoefte van een school voor voortgezet onderwijs is de som van:
 - de uitkomst van de vermenigvuldiging van het aantal leerlingen per onderwijssoort met de bijbehorende normoppervlakten;
 - de vaste voet per instelling;
 - als dit van toepassing is, een vaste voet per VMBO-profiel, uitgedrukt in bruto vierkante meter, en
 - als dit van toepassing is, een vaste voet voor een afdeling praktijkonderwijs.
- De ruimtebehoefte van een school voor praktijkonderwijs is de som van:
 - de uitkomst van de vermenigvuldiging van het aantal leerlingen met de bijbehorende normoppervlakten, en
 - de vaste voet voor praktijkonderwijs.
- Als dit noodzakelijk is voor het bepalen van de omvang van de toekenning, kan op basis van deze normering de leegstand in onderwijsruimten binnen een gebouw voor voortgezet onderwijs worden bepaald. Het ruimtebehoeftemodel kent geen afzonderlijke normering voor een orthopedagogisch didactisch centrum.

Tabel 1 Ruimtebehoeftemodel Voortgezet Onderwijs

	<i>m² bvo vaste voet</i>	<i>m² bvo/ leerling excl. Gymnastiek</i>	<i>m² bvo/ leerling gymnastiek</i>
<i>Per school VMBO-HAVO-VWO (hoofdvestiging*)</i>	980		
<i>Per school VMBO-HAVO-VWO (nevenvestiging met spreidingsnoodzaak*)</i>	550		
<i>Per school PRO (ook indien eigen afdeling binnen school VO)</i>	306		
<i>PRO (Praktijkonderwijs)</i>	-	12,0	2,0

VMBO- Theoretische leerweg (TLW)	-	5,8	1,5
VMBO- Theoretische leerwegondersteunend onderwijs (TLW-LWOO)	-	6,1	1,7

		LWOO	BLW-KLW	GLW			
VMBO- Profiel Bouwen, wonen en interieur (BWI)	(+ 299)	11,7	9,7	8,0	1,7	1,5	
VMBO- Profiel produceren, installeren en energie (PIE)							
VMBO- Profiel Mobiliteit en transport (M&T)							
VMBO- Profiel Maritiem en techniek (MaT)							
VMBO- Profiel Media, vormgeving en ICT (MVI)	(+ 162)	8,9	7,4	6,9			
VMBO- Profiel Economie en ondernemen (E&O)							
VMBO- Profiel Horeca, bakkerij en recreatie (HBR)							
VMBO- Profiel Zorg-welzijn (Z&W)	(+ 139)	8,4	7,4	6,9			
VMBO- Profiel Groen	(+ 117)	7,8	6,9	6,3			
VMBO- Profiel Dienstverlening en producten (D&P)	(+ 150)	8,9	7,4	6,9			

HAVO	-	5,8	1,2
------	---	-----	-----

VWO	-	5,8	1,0
-----	---	-----	-----

*) niet van toepassing voor zelfstandige praktijkschool

TLW = Theoretische leerweg

LWOO = Leerwegondersteunend onderwijs

BLW- KLW = Basisberoep of- Kaderberoepsgerichte leerweg

GLW = Gemengde leerweg

B.2 Lokalen bewegingsonderwijs

- De ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld:
 - voor een school voor basisonderwijs, op 1,5 klokuren per week per groep leerlingen 6 jaar en ouder;
 - voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, op 2,25 klokuren per week per groep leerlingen 6 jaar en ouder, en
 - als het schoolgebouw niet beschikt over een speellokaal, op 3,75 klokuren per week voor de leerlingen 4 en 5 jaar.
- Bij een school voor voortgezet onderwijs wordt de ruimtebehoefte bepaald op basis van het aantal lestijden bewegingsonderwijs. Hiervoor geldt als maximum het aantal uren dat overeenkomstig tabel 1 van het ruimtebehoeftemodel is berekend. Deze berekening is als volgt: (aantal leerlingen * 32 * vierkante meter bruto vloeroppervlakte bewegingsonderwijs per leerling) ÷ 455. Voor het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs wordt een aangepaste formule gehanteerd: (aantal leerlingen * 32 * vierkante meter bruto vloeroppervlakte bewegingsonderwijs per leerling) ÷ 322.

Deel C – Vaststellen aanvullende ruimtebehoefte

C.1 Voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen

Er is sprake van een voorziening voor blijvend gebruik als de overeenkomstig deel C vastgestelde ruimtebehoefte gedurende minstens vijftien jaar blijft bestaan.

C.1.1 Nieuwbouw, of vervangende nieuwbouw

De omvang van de goedgekeurde voor blijvend gebruik bestemde voorziening nieuwbouw of vervangende nieuwbouw wordt overeenkomstig deel B vastgesteld.

C.1.2 Overige voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen

1. Uitbreiding, uitbreiding ter vervanging van een bestaand gebouw, ingebruikneming of medegebruik wordt voor een:
 - a. school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs vastgesteld als het verschil tussen de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte gelijk of groter is dan de drempelwaarde van:
 - 1°. 55 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening basisonderwijs;
 - 2°. 50 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening speciaal basisonderwijs;
 - 3°. 50 vierkante meter bruto vloeroppervlakte voor een voorziening voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs;
 - b. school voor voortgezet onderwijs wordt vastgesteld als het verschil tussen de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte gelijk of groter is dan tien procent van de bestaande capaciteit met een minimum van 100 vierkante meter. Medegebruik wordt vastgesteld op het verschil tussen de overeenkomstig deel B vastgestelde ruimtebehoefte en de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit verhoogd met 10%.
2. Voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bedraagt de bruto vloeroppervlakte van een speellokaal, in aanvulling op het aantal meters bruto vloeroppervlakte bedoeld in het eerste lid, 90 vierkante meter.

C.2 Voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De ruimtebehoefte van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening wordt op dezelfde wijze vastgesteld als de ruimtebehoefte voor een voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen. Een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening is voor minstens vier jaar en maximaal vijftien jaar noodzakelijk. Voor het vaststellen van de omvang van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening moet het verschil:

- a. bij een school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs ten minste 40 vierkante meter bruto vloeroppervlakte bedragen, en
- b. bij een school voor voortgezet onderwijs voldoen aan het gestelde onder C.1.2, eerste lid, onder b.

C.3 Overige voor blijvend gebruik of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De omvang van een goedgekeurde voorziening:

- a. voor blijvend of tijdelijk gebruik bestemde voorziening terrein, dan wel uitbreiding van het terrein, wordt bepaald door de minimaal noodzakelijke terreinoppervlakte om het schoolgebouw te realiseren met inachtneming van de bij of krachtens de wet gestelde eisen ten aanzien van de terreinoppervlakte en de minimumnormen, bedoeld in deel D;
- b. eerste aanschaf van:
1°. onderwijsleerpakket en meubilair, of uitbreiding van de eerste aanschaf van het onderwijsleerpakket en meubilair voor een school basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, en
2°. leer- en hulpmiddelen en meubilair, of uitbreiding van de eerste aanschaf van leer- en hulpmiddelen en meubilair voor een school voor voortgezet onderwijs,
is gekoppeld aan de omvang van de toegekende voorziening.
- c. tegemoetkoming in eerste inrichting leer- en hulpmiddelen en meubilair voor een school voor voortgezet onderwijs als gevolg van een in pandige aanpassing waarbij algemene of specifieke ruimte wordt omgezet in specifieke of werkplaatsruimte bedraagt het verschil tussen de vergoeding voor eerste inrichting van de bestaande ruimte en de vergoeding voor eerste inrichting van de te creëren ruimte.
- d. herstel van constructiefouten en herstel van schade aan het gebouw, onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden wordt bepaald door de activiteiten die minimaal noodzakelijk zijn voor de voortgang van het onderwijs.

C.4 Lokalen bewegingsonderwijs

1. De omvang van de goedgekeurde voorziening nieuwbouw, vervangende nieuwbouw en uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs wordt:
 - a. voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs vastgesteld op het verschil tussen de overeenkomstig bijlage III, deel A, vastgestelde capaciteit en de overeenkomstig B.2, eerste lid, vastgestelde ruimtebehoefte, en
 - b. voor een school voor voortgezet onderwijs vastgesteld op de overeenkomstig B.2, tweede lid, vastgestelde ruimtebehoefte als de uitbreiding groter of gelijk is dan tien procent van de overeenkomstig deel A vastgestelde capaciteit.
2. De omvang van de goedgekeurde voorziening uitbreiden van een lokaal bewegingsonderwijs van een school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op de minimaal noodzakelijke aanvullende vloeroppervlakte om te kunnen voldoen aan de minimumnormen, bedoeld in deel D, onder D.3.
3. De omvang van de goedgekeurde voorziening terrein, of uitbreiding van het terrein, voor een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld op de minimaal noodzakelijke terreinoppervlakte om het lokaal, of de uitbreiding van het lokaal te realiseren.
4. De omvang van de goedgekeurde voorziening aanvulling op de eerste aanschaf van het meubilair wordt overeenkomstig bijlage IV bepaald als een lokaal bewegingsonderwijs in gebruik wordt genomen door andere leerlingen dan waarvoor het lokaal oorspronkelijk is bedoeld of wordt uitgebreid.
5. De omvang van de goedgekeurde voorziening herstel van constructiefouten en het herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden, wordt bepaald door de feitelijke kosten voor de activiteiten die minimaal noodzakelijk zijn voor de voortgang van het onderwijs.

Deel D – Minimumnormen bij het realiseren van nieuwe voorzieningen

D.1 Terreinoppervlakte

1. Bij (*vervangende*) nieuwbouw voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of een school voor voortgezet speciaal onderwijs geldt voor de speelplaats het vloeroppervlak in vierkante meters uit de volgende tabel:

Aantal leerlingen van de school	Omvang buitenruimte
1-100 leerlingen	300
101-200 leerlingen	$300 + 3 * (L - 100)$
201-400 leerlingen	600
401-600 leerlingen	$600 + 3 * (L - 400)$
601-800 leerlingen	1200
801-1000 leerlingen	$1200 + 3 * (L - 800)$
1001 leerlingen of meer	1800

L = Aantal leerlingen dat op de teldatum voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.

2. Bij [*vervangende*] nieuwbouw voor een school voor voortgezet onderwijs geldt voor de speelplaats het vloeroppervlak in vierkante meters uit de volgende tabel:

Aantal leerlingen van de school	Omvang buitenruimte
1-300 leerlingen	300
301 leerlingen of meer	$300 + 0,75 * (L - 300)$

L = Aantal leerlingen dat op de teldatum voorafgaande aan elk jaar waarop de prognose betrekking heeft op de school zijn ingeschreven.

3. De in het eerste en tweede lid gestelde normen betreffen de exclusieve speel- en beweegruimte voor de leerlingen van de school. De terrein voor voorzieningen dient te worden opgeteld bij de norm.

4. Voor parkeervoorzieningen wordt de voor de locatie van het terrein geldende gemeentelijke parkeernorm gehanteerd.

D.2 Speellokaal

Een speellokaal heeft een minimum van 90 bruto vierkante meter.

D.3 Lokaal bewegingsonderwijs

1. De netto vloeroppervlakte van een lokaal bewegingsonderwijs is minstens 252 bruto vierkante meter en de hoogte minstens 5 meter.
2. Een lokaal bewegingsonderwijs bevat minstens twee kleedruimten met een was- of douchegelegenheid.

Deel E – Meetinstructie voor het vaststellen van de bruto vloeroppervlakte van schoolgebouwen

E.1 Meetinstructie voor schoolgebouwen

De bruto vloeroppervlakte van een schoolgebouw wordt vastgesteld volgens NEN 2580.

E.2 Aanvulling op de meetinstructie voor de schoolgebouwen

E.2.1 (Speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

1. De in- en aangebouwde fietsenstallingen en bergingen die uitsluitend van buitenaf bereikbaar zijn, worden niet tot de bruto vloeroppervlakte gerekend.
2. De oppervlakte van verbindende ruimten tussen in- of aanpandige lokalen bewegingsonderwijs wordt toegekend aan het lesgebouw.
3. Bij scheidingswanden tussen lesgebouwen en in- of aanpandige lokalen bewegingsonderwijs wordt de bruto vloeroppervlakte gerekend tot het hart van de scheidingsconstructie.

E.2.2 Voortgezet onderwijs

De bruto oppervlakte van een gebouw is de som van de bruto vloeroppervlakte van alle tot het gebouw behorende beloopbare binnenruimten. De bruto vloeroppervlakte wordt gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande buitenconstructies die de ruimten omhullen. Tot de bruto oppervlakte behoren eveneens:

- a. de oppervlakte van trapgaten, liftschachten, en leidingschachten op elk vloerniveau, en
- b. de oppervlakte van vrijstaande uitwendige kolommen, voor zover groter dan 0,5 vierkante meter.

E.2.3 Uitzonderingen

1. De oppervlakten van overdekte niet door vaste buitenbegrenzingsen omsloten ruimten worden niet tot de bruto vloeroppervlakte gerekend, ongeacht de vloerconstructie of wijze van verharding. Dit betreft in ieder geval luifels, dakoverstekken, de ruimte onder op kolommen staande verdiepingen, fietsenstallingen.

2. Open brand-of vluchttrappen aan de buitenzijde van een gebouw worden bij de bepaling van de bruto oppervlakte niet meegerekend.
3. Niet beloopbare kelders en zolders worden niet meegerekend.

Bijlage IV – Normbedragen voor vergoeding en indexering

Deel A – Indexering

De normbedragen in deel B worden jaarlijks aangepast in overeenstemming met de onderstaande systematiek van prijsbijstelling:

A.1 Nieuwbouw en uitbreiding

1		Prijsindexcijfer van de bouwkosten van nieuwe woningen, jaar t, tweede kwartaal (bron: CBS, kerncijfers, bouwnijverheid, inclusief btw)		MEV, jaar t+1, bruto investeringen door bedrijven in woningen (bron: CPB, Middelen en bestedingen)
-----	*	-----	*	-----
MEV, jaar t, bruto investeringen door bedrijven in woningen (bron: CPB, Middelen en bestedingen)		Prijsindexcijfer van de bouwkosten van nieuwe woningen, jaar t-1, tweede kwartaal (bron: CBS, kerncijfers, bouwnijverheid, inclusief btw)		1

A.2 Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair

1		Consumentenprijsindex, alle huishoudens, jaar t, per 1 juli (bron: CBS, Kerncijfers, cijfer van de maand juni jaar t)		MEV, jaar t+1 prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie (bron: CPB, Kerngegevens collectieve sector)
-----	*	-----	*	-----
MEV, jaar t, prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie (bron: CPB, Kerngegevens collectieve sector)		Consumentenprijsindex, alle huishoudens, jaar t-1, per 1 juli (bron: CBS, Kerncijfers, cijfer van de maand juni jaar t- 1)		1

Deel B – Normbedragen ³

Alle in dit deel genoemde bedragen zijn inclusief BTW.

A. Nieuwbouw met permanente bouwaard

A.1 Kostencomponenten nieuwbouw

1. De financiële normering voor nieuwbouw valt uiteen in de volgende kostencomponenten:
 - a. kosten voor terrein;
 - b. bouwkosten;
 - c. toeslag voor verhuiskosten bij vervangende bouw;
 - d. als het een school voor voortgezet onderwijs betreft, toeslag paalfundering;
 - e. als het een speciale school voor basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs betreft een toeslag voor het realiseren van een afzonderlijk speellokaal, en
 - f. als het een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs betreft, toeslag voor het aanbrengen van een liftinstallatie.
2. Als vervangende nieuwbouw wordt gecombineerd met het uitbreiden van een gebouw ter vervanging van een ander gebouw, gelden de bedragen bedoeld in paragraaf B.

A.2 Kosten voor terreinen

Het benodigde bouwrijpe terrein wordt door de gemeente, eventueel na aankoop, om niet aan het schoolbestuur beschikbaar gesteld en het juridisch eigendom wordt aan hen overgedragen. De kosten van een terrein worden opgenomen op het programma, zowel bij aankoop van een terrein als in de situatie dat de gemeente een terrein beschikbaar stelt. De kosten voor het terrein worden bepaald op de in de gemeente gangbare wijze van waardevaststelling van terreinen. Bij vervangende nieuwbouw behoren de kosten voor het slopen van het oude gebouw tot de kosten voor terreinen.

A.3.1 Bouwkosten

1. Tot de bouwkosten behoren:
 - a. de bouwkosten van het gebouw, inclusief fundering, en
 - b. de kosten van de aanleg en inrichting van het schoolterrein.
2. De vergoeding bestaat uit een startbedrag, inclusief een aantal vierkante meters, en een bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Met deze vergoedingsbedragen moet de in overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte worden gerealiseerd.

³ Weergegeven zijn de normbedragen voor 2021

A.3.2 Bouwkosten school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag voor de realisatie van de eerste 350 m ² bvo ⁴	€ 1.275.366
Voor elke volgende m ² bvo	€ 2.183

A.3.3 Bouwkosten speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag voor de realisatie van de eerste 670 m ² bvo, waarin niet	€ 2.066.476
Voor elke volgende m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 2.285
Toeslag voor elk speellokaal	€ 196.071

A.3.4 Bouwkosten school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag, voor de realisatie van de eerste 677 m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 1.988.649
Voor elke volgende m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 2.272
Toeslag voor elk speellokaal	€ 196.071
Toeslag liftinstallatie als bij nieuwbouw een liftinstallatie inclusief een schacht wordt aangebracht	€ 192.718

A.3.5 Bouwkosten school voor voortgezet onderwijs

1. Er is geen onderscheid in de normbedragen tussen nieuwbouw en uitbreiding.
2. De vergoeding voor een school voor voortgezet onderwijs bestaat uit:

⁴ Onder m² bvo wordt hier en verder verstaan: vierkante meter bruto vloeroppervlakte.

- a. een startbedrag, afhankelijk van de omvang van de voorziening;
- b. een werkplaatstoelage, afhankelijk van het profiel in het VMBO;
- c. een bedrag afhankelijk van het aantal vierkante meters, vastgesteld op basis van de toegekende ruimtebehoefte per onderwijssoort, overeenkomstig bijlage III, deel C.

Startbedrag =

< 455 m ²	€ 0
>= 455 m ² < 2500 m ²	€ 638.363
>2500 m ²	€ 805.934

Werkplaatstoelage VMBO = Voor de onderwijssoort VMBO met de profielen: bwi, pie, mot, mat, hbr en g een bedrag van € 78.198.

Ruimteafhankelijke vergoeding = Een bedrag per vierkante meter, dat afhankelijk is van de omvang van de voorziening en van de onderwijssoort en bijbehorende profiel

		bvo totaal exclusief gymnastiek		
		<=455 m ²	>455 m ² <2.500 m ²	>=2.500 m ²
Onderwijssoort	Profielen			
PRO, HAVO, VWO VMBO-TL, VMBO TL-IW		€ 3.415	€ 2.026	€ 1.978
VMBO Gemengde leerweg				
	bwi, pie, mot, mat	€ 3.922	€ 2.328	€ 2.272
	mvi, eo, hbr	€ 3.998	€ 2.373	€ 2.316
	zw	€ 3.415	€ 2.026	€ 1.978
	g	€ 4.452	€ 2.642	€ 2.579
	d&p	€ 3.677	€ 2.182	€ 2.130

VMBO Basisberoepsgerichte/ Kaderberoepsgerichte leerweg				
	bwi, pie, mot, mat	€ 4.100	€ 2.433	€ 2.375
	mvi, eo, hbr	€ 4.181	€ 2.481	€ 2.422
	zw	€ 3.415	€ 2.026	€ 1.978
	g	€ 4.414	€ 2.619	€ 2.557
	d&p	€ 3.055	€ 1.813	€ 1.770
VMBO Leerwegondersteunend onderwijs				
	bwi, pie, mot, mat	€ 4.185	€ 2.484	€ 2.424
	mvi, eo, hbr	€ 4.344	€ 2.578	€ 2.516
	zw	€ 3.415	€ 2.026	€ 1.978
	g	€ 3.949	€ 2.343	€ 2.287
	d&p	€ 3.833	€ 2.275	€ 2.220

bwi = bouwen, wonen en interieur

pie produceren, installeren en energie

mot = mobiliteit en transport

mat = maritiem en techniek

mvi = media, vormgeving en ict

eo = economie en ondernemen

hbr = horeca, bakkerij en recreatie

zw = zorg en welzijn

g = groen

d&p = dienstverlening en producten]

1.

A.3.6 Toeslag paalfundering school voor voortgezet onderwijs

1. Voor de school voor voortgezet onderwijs is het bedrag van de normkosten gebaseerd op een standaardlocatie. Voor de volgende aanvullende investeringskosten wordt, indien noodzakelijk, een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld:
 - a. paalfundering, en
 - b. bemaling.
2. De aanvullende vergoeding is afhankelijk van de benodigde paallengte in relatie met de omvang van de bouw in bruto vloeroppervlakte en wordt bepaald op basis van de volgende formules:

Nieuwbouw en uitbreiding < 1000 m ²			
Paallengte 1 tot 15 meter	€ 6.281	+	(€ 33 * A)
Paallengte 15 tot 20 meter	€ 6.687	+	(€ 56 * A)
Paallengte 20 meter of langer	€ 7.465	+	(€ 100 * A)
Uitbreiding >= 1000 m ²			
Paallengte 1 tot 15 meter	€ 7.670	+	(€ 12 * A)
Paallengte 15 tot 20 meter	€ 10.004	+	(€ 30 * A)
Paallengte 20 meter of langer	€ 15.192	+	(€ 61 * A)

3. Als de grondwaterstand minder dan 1 meter onder het maaiveld ligt, is bemaling noodzakelijk en wordt een aanvullend bedrag per vierkante meter goedgekeurde terreinoppervlakte toegekend. De vergoeding bedraagt € 21 per vierkante meter terrein.

A.3.7 Toeslag voor verhuiskosten bij vervangende nieuwbouw school

1. Als een school tijdens de realisatie van vervangende nieuwbouw gebruik kan blijven maken van het bestaande schoolgebouw, bestaat aanspraak op bekostiging van de verhuiskosten voor één verhuizing.
2. Als een school tijdens de realisatie van vervangende nieuwbouw tijdelijk op een andere locatie moet worden gehuisvest, bestaat aanspraak op bekostiging van de verhuiskosten voor twee verhuizingen.
3. De vergoeding wordt vastgesteld op feitelijke kosten.

B. Uitbreiding met permanente bouwaard

B.1 Reikwijdte

Deze paragraaf is van toepassing op de uitbreiding van de huisvesting in permanente bouwaard van een school voor basisonderwijs of een speciale school voor basisonderwijs tot 1035 vierkante meter bruto vloeroppervlakte en van een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs tot 1000 vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Op overige uitbreidingen is paragraaf A overeenkomstig van toepassing.

B.2 Kosten terrein

Als uitbreiding van het terrein noodzakelijk is, is het bepaalde in A.2 overeenkomstig van toepassing op het vaststellen van de kosten voor het voor uitbreiding benodigde terrein.

B.3.1 Bouwkosten

1. Tot de bouwkosten behoren:
 - a. de bouwkosten van het gebouw, en
 - b. kosten voor extra aanleg en inrichting van een deel van het schoolterrein.
2. De vergoeding bestaat uit een startbedrag, inclusief een aantal vierkante meters, en een bedrag per vierkante meter. Met deze vergoedingsbedragen moet de overeenkomstig bijlage III, deel C, vastgestelde aanvullende ruimtebehoefte worden gerealiseerd.

B.3.2 Bouwkosten school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 115 m ² bvo of groter	€ 186.765
Startbedrag bij uitbreidingen van 55 tot 115 m ² bvo	€ 1224.510
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 2.488,00

B.3.3 Bouwkosten speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 105 m ² bvo of groter	€ 192.062
Startbedrag bij uitbreidingen van 50 tot 105 m ² bvo	€ 128.041
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 2.537
Toeslag voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo) in combinatie met uitbreiding van de school	€ 223.911
Vergoeding voor elk afzonderlijk speellokaal, zonder gelijktijdige uitbreiding van de school	€ 411.675

B.3.4 Bouwkosten school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of speciaal of voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreidingen van 96 m ² bvo of groter	€ 173.951
Startbedrag bij uitbreidingen van 50 tot 96 m ² bvo	€ 115.967
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo, waarin niet begrepen een eventueel speellokaal	€ 2.543
Toeslag voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo) in combinatie met uitbreiding van de school	€ 196.071
Vergoeding voor elk afzonderlijk speellokaal (90 m ² bvo), zonder gelijktijdige uitbreiding van de school	€ 411.675
Toeslag liftinstallatie als bij uitbreiding een liftinstallatie inclusief een schacht wordt aangebracht	€ 231.643

B.3.5 Toeslag paalfundering school voor voortgezet onderwijs

Het bepaalde in A.3.6 is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de omvang van de vergoeding voor paalfundering en bemaling bij uitbreiding.

C. Tijdelijke voorziening

C.1 Vergoedingsbedragen tijdelijke voorzieningen

1. De vergoedingsbedragen voor tijdelijke voorzieningen zijn afgestemd op de investeringslasten van voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen:
 - a. nieuwbouw van een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw als hoofdlocatie;
 - b. uitbreiding van een permanente hoofdlocatie met een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw, en
 - c. uitbreiding van bestaande voor tijdelijk gebruik bestemde gebouwen.
2. In aanvulling op het eerste lid wordt rekening gehouden met het bekostigen van een tijdelijke voorziening door middel van huur van een voor tijdelijk gebruik bestemd gebouw.

C.2 Kosten voor terreinen

Als een tijdelijke voorziening niet gerealiseerd kan worden op het aanwezige terrein, worden de kosten voor het benodigde terrein bepaald overeenkomstig A.2.

C.3.1 Nieuwbouw als hoofdlocatie/uitbreiding van permanente hoofdlocatie

De vergoeding voor een tijdelijke voorziening bestaat uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter. In deze bedragen zijn begrepen de bouwkosten, de kosten van herstel en inrichting van terreinen, de kosten van paalfundering en de eenmalige aansluitkosten op nutsvoorzieningen.

C.3.2 Vergoeding basisschool en speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een basisschool en een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij nieuwbouw van 80 m ² bvo of groter	€ 72.630
Startbedrag bij nieuwbouw van 40 tot 80 m ² bvo	€ 48.420
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 1.785

C.3.3 Vergoeding school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

1. De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij nieuwbouw van 80 m ² bvo of groter	€ 76.124
Startbedrag bij nieuwbouw van 40 tot 80 m ² bvo	€ 51.442
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 1.749

2. Paragraaf A is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor sloopkosten van het oude gebouw, herstel en inrichting van terreinen en voor tijdelijke verhuizing van de leerlingen.

C.3.4 Vergoeding school voor voortgezet onderwijs

De vergoeding voor een school voor voortgezet onderwijs wordt bepaald op basis van de vergoedingsformule $\text{€ } 1.087 * A + \text{€ } 74.702$, waarbij A het overeenkomstig bijlage III, deel C, bepaalde aantal vierkante meter bruto vloeroppervlakte aan tijdelijke huisvesting is.

C.4.1 Uitbreiding van bestaande tijdelijke voorzieningen primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

1. De vergoeding voor uitbreiding bestaande tijdelijke voorziening bestaat uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter. In deze bedragen zijn begrepen de bouwkosten, de toeslag voor paalfundering en de toeslag voor herstel en inrichting van terreinen.

2. Paragraaf A is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor sloopkosten van het oude gebouw, herstel en inrichting van terreinen en voor tijdelijke verhuizing van de leerlingen.

C.4.2 Vergoeding basisschool [en speciale school voor basisonderwijs]

De vergoeding voor een basisschool en een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreiding van 80 m ² bvo of groter	€ 40.826
Startbedrag bij uitbreiding van 40 tot 80 m ² bvo	€ 2.7217
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 1.870

C.4.3 Vergoeding school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag bij uitbreiding van 80 m ² bvo of groter	€ 41.396
Startbedrag bij uitbreiding van 40 tot 80 m ² bvo	€ 27.597
Naast het startbedrag voor elke m ² bvo	€ 1.849

C.5 Huur van voor tijdelijk gebruik bestemde gebouwen

Huur van een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening en huur van een bestaand gebouw worden vergoed op basis van de werkelijke kosten.

D. Eerste inrichting

D.1.1 Vergoeding onderwijsleerpakket en meubilair

Het bedrag van de vergoeding voor onderwijsleerpakket en meubilair wordt bepaald aan de hand van het verschil tussen de al toegekende investeringsbedragen en de nieuw berekende vergoeding.

D.1.2 Vergoeding basisschool

De vergoeding voor een basisschool wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag, incl. 200m ² bvo	€ 41.802
Voor elke volgende m ² bvo	€ 146

D.1.3 Vergoeding speciale school voor basisonderwijs

De vergoeding voor een speciale school voor basisonderwijs wordt vastgesteld op basis van de volgende bedragen:

Startbedrag, incl. 250m ² bvo	€ 88.689
Voor elke volgende m ² bvo	€ 151

D.1.4 Vergoeding school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

<i>Startbedrag</i>	<i>€ 313.772</i>
<i>Naast het startbedrag voor elke m² bvo</i>	<i>€ 215</i>

D.1.5 Vergoeding speellokaal speciale school voor basisonderwijs en school voor speciaal onderwijs

De vergoeding voor onderwijsleerpakket en meubilair voor de inrichting van een speellokaal voor een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs bedraagt € 8.093.

D.2 School voor voortgezet onderwijs

- De vergoeding voor eerste inrichting leer- en hulpmiddelen en meubilair is gekoppeld aan de toe te kennen voorziening nieuwbouw, uitbreiding en ingebruikneming, niet zijnde ingebruikneming ter vervanging van een bestaand gebouw. Aanspraak op deze vergoeding bestaat als de eerste inrichting nog niet eerder door het rijk of de gemeente is bekostigd. De hoogte van de vergoeding wordt berekend door vast te stellen het verschil tussen de al toegekende vergoeding en de vergoeding die is vastgesteld op basis van de te realiseren bruto vloeroppervlakte per onderwijssoort. De vergoeding per onderwijssoort wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

<i>Onderwijssoort</i>	<i>per m² bvo</i>
<i>Praktijkonderwijs</i>	<i>€ 331</i>
<i>VMBO Theoretische leerweg (TLW)</i>	<i>€ 173</i>

<i>VMBO Theoretische leerwegondersteunend onderwijs (TLW-LWOO)</i>		<i>€ 173</i>
<i>VMBO– Profiel Bouwen, Wonen en Interieur (BWI)</i>		<i>€ 423</i>
<i>VMBO– Profiel Produceren, Installeren en Energie (PIE)</i>		<i>€ 423</i>
<i>VMBO– Profiel Mobiliteit en Transport (M&T)</i>		<i>€ 423</i>
<i>VMBO– Profiel Maritiem en Techniek (MaT)</i>		<i>€ 423</i>
<i>VMBO– Profiel Media, Vormgeving en ICT (MVI)</i>		<i>€ 247</i>
<i>VMBO– Profiel Economie en Ondernemen (E&O)</i>		<i>€ 247</i>
<i>VMBO– Profiel Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR)</i>		<i>€ 819</i>
<i>VMBO– Profiel Zorg–Welzijn (Z&W)</i>		<i>€ 403</i>
<i>VMBO– Profiel Groen</i>		<i>€ 423</i>
<i>VMBO– Profiel Dienstverlening en Producten (D&P)</i>		<i>€ 173</i>
<i>HAVO</i>		<i>€ 173</i>
<i>VWO</i>		<i>€ 173</i>

- Als in plaats van uitbreiding van het schoolgebouw medegebruik van een voor een school bestemd gebouw wordt gevorderd, wordt inventaris slechts toegekend als de inventaris in de voor medegebruik aangewezen ruimte ontbreekt of niet geschikt is.

E. Lokalen bewegingsonderwijs

E.1 Bouwkosten nieuwbouw

- De vergoeding van de bouwkosten voor nieuwbouw van een lokaal bewegingsonderwijs met een netto speeloppervlakte van 252 vierkante meters bedraagt € 1.340.732 als deze op het schoolterrein

gerealiseerd kan worden, of € 1.367.849 als deze op een afzonderlijk terrein gerealiseerd wordt. In deze vergoeding zijn opgenomen de kosten van fundering op staal en inrichting van het terrein.

2. Scholen met lichamelijk gehandicapte leerlingen, meervoudig gehandicapte leerlingen of zeer moeilijk lerende leerlingen wordt een toeslag toegekend van 50 vierkante meter. Het normbedrag van deze toeslag is € 134.495.
3. Als paalfundering noodzakelijk is wordt een toeslag gegeven op basis van de volgende bedragen:

Paallengte	Vergoeding	Vergoeding bij ruimten LG en MG
1 < 15m	€ 26.967	€34.002
15 < 20m	€ 37.176	€ 47.090
≥ 20m	€ 52.212	€ 67.771

E.2 Uitbreiding

Het bepaalde in E.1, eerste lid, is overeenkomstig van toepassing op het bepalen van de hoogte van de vergoeding voor uitbreiding van een lokaal bewegingsonderwijs. Bij lokalen bewegingsonderwijs met een oefenvloer van 140 vierkante meter netto speeloppervlakte of minder, kan de oefenvloer worden uitgebreid tot een oppervlakte van 252 vierkante meter. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald op basis van de volgende bedragen:

Uitbreiding	Normbedrag	Paallengte		
		1 < 15 meter	15 < 20 meter	≥ 20 meter
112 t/m 120 m ²	€ 311.502	€ 12.073	€ 20.911	€ 34.187
121 t/m 150 m ²	€ 378.674	€ 15.096	€ 26.132	€ 42.734

E.3 Onderwijsleerpakket en meubilair

E.3.1 OLP/meubilair school voor basisonderwijs en speciaal basisonderwijs

De vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een basisschool of een speciale school voor basisonderwijs bedraagt € 56.002.

E.3.2 OLP/meubilair school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs

De vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs voor een school voor speciaal onderwijs of voor voortgezet speciaal onderwijs bedraagt € 56.002.

--	--

	Meubilair	Leer- en hulpmiddelen	Totaal
Eerste lokaal	€ 1.183 €	€70.529	€ 71.712
Tweede lokaal	€1.183	€ 55.018	€ 56.201
Derde lokaal	€1.183	€ 23.919	€ 25.102
Oefenplaats 1	€ 0,00	€ 15.576	
Oefenplaats 2	€ 0,00	€ 1.798	

E.4 Medegebruik/huur van een niet-eigen voorziening

Naast bewegingsonderwijs in een eigen lokaal van de school is ook bewegingsonderwijs mogelijk in een bestaand lokaal bewegingsonderwijs door middel van:

- a. medegebruik van een gebouw van een andere school of de gemeente, of
- b. huur van een gebouw van een commerciële exploitant.

F. Vergoeding feitelijke kosten

De vergoeding van de feitelijke kosten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, wordt gebaseerd op de door het college goedgekeurde offerte en verhoogd met 8 procent voor de kosten van technische advisering, voor zover het een voorziening betreft als bedoeld in artikel 2, onder b en c.

G. Huur sportvelden

1. Een school voor voortgezet onderwijs maakt aanspraak op een vergoeding van de huur van een sportveld voor maximaal 8 weken per jaar. De vergoeding voor deze kosten bedraagt voor de periode van 8 weken € 23 per klokuur.
2. Aanspraak op vergoeding als bedoeld in het eerste lid bestaat uitsluitend als de school voor voortgezet onderwijs niet beschikt over een eigen sportveld en geen gebruik maakt van een sportveld dat door de gemeente is gefinancierd.

Bijlage V – Criteria voor het vaststellen van de prioriteit van de aangevraagde voorziening

1. Algemeen

Prioriteiten worden vastgesteld als het overeenkomstig artikel 11 vastgestelde bekostigingsplafond onvoldoende is om alle aangevraagde voorzieningen die in aanmerking komen om te worden opgenomen op het programma te honoreren. Op basis van de gestelde prioriteiten wordt een rangorde vastgesteld van de voorzieningen waarvan is vastgesteld dat die voor bekostiging in aanmerking komen. Daarna wordt vastgesteld voor welke voorzieningen het bekostigingsplafond voldoende is en deze voorzieningen worden opgenomen op het programma. De voorzieningen die niet worden opgenomen op het programma worden op het overzicht geplaatst.

2. Onderscheid voorzieningen

1. Bij het stellen van de prioriteiten wordt onderscheid gemaakt in voorzieningen die noodzakelijk zijn:
 - a. om capaciteitstekorten op te heffen, en
 - b. om een adequaat niveau te handhaven.
2. Voorzieningen als bedoeld in het eerste lid, onder a, vallen onder hoofdprioriteit 1. Het betreft de volgende voorzieningen:
 - a. nieuwbouw, inclusief terrein;
 - b. uitbreiding, indien van toepassing, inclusief terrein;
 - c. in gebruik nemen bestaand gebouw, indien van toepassing, inclusief terrein;
 - d. verplaatsen tijdelijke gebouwen;
 - e. eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair of leer- en hulpmiddelen;
 - f. uitbreiding eerste inrichting met onderwijsleerpakket en meubilair of leer- en hulpmiddelen, en
 - g. medegebruik.
3. Voorzieningen als bedoeld in het eerste lid, onder b, vallen onder hoofdprioriteit 2. Het betreft de volgende voorzieningen:
 - a. vervangende nieuwbouw, indien van toepassing, inclusief terrein;
 - b. herstel van een constructiefout, en
 - c. herstel en vervanging in verband met schade.
4. De onder hoofdprioriteit 2 opgenomen voorziening vervangende nieuwbouw valt onder hoofdprioriteit 1 op het moment dat deze voorziening gecombineerd wordt met een uitbreiding van de capaciteit en de vervangende nieuwbouw noodzakelijk is omdat wordt voldaan aan het criterium genoemd onder in bijlage I, deel A, onder A.2.

3. Hoofd- en subprioriteit

1. Om te komen tot het vaststellen van de prioriteit wordt een onderverdeling gemaakt in hoofdprioriteit en sub-prioriteit.
2. Voor het vaststellen van de prioriteiten wordt voor de onder 2, eerste lid, onder a, genoemde voorzieningen de ruimtebehoefte vastgesteld overeenkomstig bijlage III, deel C. Deze voorzieningen omvatten zowel de schoolgebouwen als de lokalen bewegingsonderwijs.

3. Nadat de onderverdeling naar hoofdprioriteiten heeft plaatsgevonden moet worden vastgesteld welke voorzieningen in aanmerking komen om op het programma te worden geplaatst. Dit vindt plaats op basis van het vaststellen van de sub-prioriteit. Bij hoofdprioriteit 1 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd om vast te stellen welke voorzieningen voor het plaatsen op het programma in aanmerking komen:
 - a. als eerste die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort opheft in een situatie meterschikking van schoolgebouwen;
 - b. vervolgens die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort opheft in een situatie zonder herschikking van schoolgebouwen, en
 - c. vervolgens die voorziening die relatief gezien een zo groot mogelijk kwantitatief tekort aan lokalen bewegingsonderwijs en sportterreinen opheft.

Bijlage: Toelichting

NB Deze toelichting is geschreven met de (mogelijke) keuzes die in de Modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemaakt zijn in gedachte. Als een individuele gemeente op punten andere keuzes maakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld dient deze modelverordening in samenhang met de hierbij behorende ledenbrief gelezen te worden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Definities

De begripsomschrijving ‘bevoegd gezag’ en ‘aanvrager’ omvatten alle bevoegde gezagsorganen die een volgens de wet bekostigde voorziening onderwijshuisvesting in stand houden die geheel of gedeeltelijk staat op het grondgebied van de gemeente (hoofdvestiging, nevenvestiging, tijdelijke nevenvestiging, dislocatie).

Artikel 2. Omschrijving voorzieningen in de huisvesting

Artikel 2 vermeldt de voorzieningen onderwijshuisvesting die op grond van de Wet op het primair onderwijs (WPO)[, Wet op de expertisecentra (WEC) en Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)] door het bevoegd gezag bij het college kunnen worden aangevraagd. Deze hebben een limitatief karakter. Niet alleen voor de schoolgebouwen, maar ook voor de lokalen bewegingsonderwijs kan een voorziening huisvesting onderwijs worden aangevraagd. Voorzieningen die een bevoegd gezag wenst, maar die niet in de onderwijswetten zijn opgenomen, dus geen voorziening in de onderwijshuisvesting zijn, vallen buiten het bereik van deze verordening. Dit gaat om voorzieningen waarvoor het bevoegd gezag een vergoeding van de minister van OCW ontvangt via de rijksvergoeding materiële instandhouding (bijv. onderhoud, aanpassingen, vervangen cv-ketel, meubilair). Het college wijst een dergelijk aangevraagde voorziening af op grond van artikel 100, eerste lid, onder a, van de WPO, artikel 98, onder a, van de WEC, artikel 76k, onder a, van de WVO.

In het kader van lokaal maatwerk heeft het college de vrijheid om aanvullende voorzieningen te bekostigen. Daarbij geldt dat de gemeenten geen uitgaven mogen doen voor een niet door de gemeente in stand gehouden school dan op grond van de wet (artikel 6 van de WPO [en WEC en artikel 77 van de WVO]). Voor het bekostigen van de voorzieningen die geen onderdeel uitmaken van de voorzieningen onderwijshuisvesting moet zodoende een andere juridische basis worden vastgesteld. Voor het bekostigen van deze voorzieningen geldt de [citeertitel verordening materiële financiële gelijkstelling].

Onderdeel a. De voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

1° Het begrip nieuwbouw omvat tevens het begrip vervangende nieuwbouw.

2° Uitbreiding is het gevolg van een toename van het aantal leerlingen op de school. Het bevoegd gezag komt voor het bekostigen van uitbreiding in aanmerking als wordt voldaan aan de in bijlage I

opgenomen criteria (noodzaak van de voorziening) en de gevraagde uitbreiding gelijk of groter is dan de in bijlage III, deel C, opgenomen drempelwaarde.

3° Ingebruikgeving kan plaatsvinden als een aanvraag voor het bekostigen van de voorziening (vervangende) nieuwbouw of uitbreiding is ontvangen en het college een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan beschikbaar heeft. Het kan gaan om een onderwijsgebouw dat geheel leeg staat en nog een onderwijsbestemming heeft, maar ook om een niet-onderwijsgebouw. Bij ingebruikgeving van een onderwijsgebouw of een niet-onderwijsgebouw moet het gebouw geschikt zijn of geschikt gemaakt worden voor het onderwijs van de betreffende school. Een schoolgebouw van een school voor basisonderwijs is bijv. niet automatisch geschikt voor het huisvesten van een speciale school voor basisonderwijs. Het in gebruik geven van een gebouw moet worden onderscheiden van medegebruik, zie 8°.

4° Verplaatsing is alleen mogelijk van die lokalen die gelet op de bouwaard van het gebouw verplaatst kunnen worden. Dit betreft over het algemeen tijdelijke huisvesting die in semipermanente gebouwen is gerealiseerd.

5° Terrein is noodzakelijk voor het realiseren van nieuwbouw en kan noodzakelijk zijn bij vervangende nieuwbouw en uitbreiding. Of bij vervangende nieuwbouw en uitbreiding terrein noodzakelijk is, is afhankelijk van de situering van de voorgenomen investering en de oppervlakte van het terrein.

6°/7° Onderwijsleerpakket en meubilair [resp. leer- en hulpmiddelen] wordt in principe alleen toegekend op het moment dat ook nieuwbouw (eerste voorziening) en uitbreiding van een schoolgebouw of lokaal bewegingsonderwijs wordt toegekend. Een uitzondering is de situatie dat het college een school heeft gehuisvest in een schoolgebouw dat een grotere capaciteit heeft dan de ruimtebehoefte en de toekenning van de eerste inrichting is gebaseerd op het werkelijk aantal leerlingen vanaf de start van de school. In die situatie heeft het bevoegd gezag nog aanspraak op bekostiging van eerste inrichting bij toename van het aantal leerlingen als wordt voldaan aan de drempelwaarde genoemd in bijlage III, deel C. Bij vervangende nieuwbouw wordt geen eerste inrichting toegekend omdat het bevoegd gezag in het verleden al bekostiging voor de eerste inrichting heeft ontvangen. Zie verder de toelichting in bijlage III, deel C.

8° Medegebruik is het gebruik van ruimte in een schoolgebouw of lokaal bewegingsonderwijs die het bevoegd gezag, dat juridisch eigenaar is, niet nodig heeft voor het huisvesten van het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven. Er is dan sprake van 'leegstand'. Medegebruik is uitsluitend mogelijk als de leegstand hoger is dan de in bijlage III, deel C, opgenomen drempelwaarde resp. het lokaal bewegingsonderwijs niet volledig is ingeroosterd.

Onderdeel b. Herstel van constructiefouten

Voor de omschrijving van het begrip 'constructiefouten' is aangesloten bij een 'definitie' die in het verleden door middel van jurisprudentie tot stand is gekomen. Als een constructiefout de voortgang van het onderwijs belemmert kan voor het herstel van de constructiefout de spoedprocedure (artikel 19 e.v.) worden gevolgd. Is er geen sprake van een bedreiging voor de voortgang van het onderwijs, dan kan het herstel worden aangevraagd op grond van de reguliere procedure. Dit betekent dat een constructiefout dan wordt opgenomen op het programma of overzicht, afhankelijk van het feit of deze voorziening past binnen het door het college vastgestelde bekostigingsplafond.

Onderdeel c. Herstel in verband met schade

In de onderwijswetten is als voorziening huisvesting onderwijs het begrip 'bijzondere omstandigheden' opgenomen. Dit begrip is in de verordening niet verder uitgewerkt, omdat 'bijzondere' omstandigheden zich niet uitputtend laten beschrijven. Voor het bekostigen van 'herstel en vervanging in verband met schade aan een gebouw' geldt de aanvraagprocedure van het programma, of de aanvraagprocedure in het kader van spoedeisendheid (de voortgang van het onderwijs wordt belemmerd door bijv. schade door inbraak of brand). Het college kan zich voor deze zaken verzekeren. Heeft het college geen verzekering afgesloten, dan is sprake van 'eigen risico' voor het college.

Onderdeel d. Huur van een sportterrein

Deze voorziening is noodzakelijk als in de gemeente een school voor voortgezet onderwijs is gevestigd. Onder de voorwaarden genoemd in bijlage I, deel B, onder B.4 en bijlage IV, onder F kan een schoolbestuur in het voortgezet onderwijs aanspraak maken op een vergoeding voor het huren van een sportterrein voor buitensportactiviteiten. Voorwaarde is dat het schoolbestuur niet beschikt over een eigen sportterrein en geen gebruik kan maken van een met gemeentelijke middelen gerealiseerd sportterrein.

Artikel 3. Voorbereidingskrediet

Het voorbereidingskrediet kan worden aangevraagd voor zowel de situatie dat de investering wordt bekostigd op basis van de normbedragen als op basis van de feitelijke kosten. Doelstelling van het voorbereidingskrediet is dat het bevoegd gezag vroegtijdig kan starten met de voorbereiding van een bouwplan. Uitgangspunt van het voorbereidingskrediet is dat er een principebesluit ligt dat de voorziening, waarvoor het voorbereidingskrediet wordt aangevraagd, na het indienen van de aanvraag voor het bekostigen van de voorziening op het eerstvolgende programma wordt opgenomen. Het voorbereidingskrediet stelt het bevoegd gezag in de gelegenheid om een voor aanbesteding gereed bouwplan te ontwikkelen resp. een aanbesteding te laten plaatsvinden. Uitsluitend als de investering wordt bekostigd op basis van de feitelijke kosten wordt de op basis van het bouwplan opgestelde kostenraming resp. de uitkomst van de aanbesteding opgenomen op het programma. Heeft voorafgaande aan het vaststellen van het programma nog geen aanbesteding plaatsgevonden, dan kan de aanbesteding of het vragen van offertes plaatsvinden nadat het programma is vastgesteld. Door te werken met een voorbereidingskrediet kan het realiseren van een bouwplan worden bespoedigd. Het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet maakt onderdeel uit van het totale investeringsbedrag en wordt in mindering gebracht op het totaal vastgestelde investeringskrediet.

Artikel 4. Vaststellen vergoeding voorzieningen

Dit artikel bepaalt op welke wijze de voorzieningen huisvesting onderwijs worden bekostigd. Dit kan op basis van normbedragen (normatieve kosten) of op basis van feitelijke kosten. De normbedragen voor de diverse voorzieningen die op basis daarvan worden bekostigd zijn opgenomen in bijlage IV, deel B.

Wordt het normbedrag beschikbaar gesteld, dan heeft het bevoegd gezag aanspraak op het beschikbaar stellen van het volledige normbedrag, onafhankelijk van de werkelijke kosten. Dit betekent dat als de werkelijke kosten hoger of lager zijn dan het normbedrag (= uitkomst aanbesteding) in de ene situatie het schoolbestuur een financieel voordeel heeft en in de andere situatie een financieel nadeel. Bij een

financieel voordeel moet het schoolbestuur de beschikbare middelen wel inzetten voor het doel waarvoor het is verstrekt: investeren in de voorziening huisvesting onderwijs.

Het bedrag van de bekostiging, gebaseerd op de feitelijke kosten, wordt vastgesteld op basis van ontvangen offertes (de zgn. offertelijst, zie ook artikel 13, eerste lid).

Artikel 5. Informatieverstrekking

Dit artikel verplicht het bevoegd gezag aan het college alle informatie te verstrekken die noodzakelijk is om de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs op een verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren (zie artikel 112 van de WPO[, artikel 110 van de WEC en artikel 76w van de WVO]). Deze informatie staat los van de informatie die wordt gevraagd als onderdeel van een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening. Het betreft de actuele gegevens, zoals:

- gegevens van het bevoegd gezag (o.a. naam en adres voorzitter en secretaris en bankrekeningnummer);
- gegevens van de school (o.a. naam school, naam directeur, adres school, telefoonnummer);
- bruto vloeroppervlakte schoolgebouw;
- naam contactpersoon;
- medegebruik/verhuur.

Het college kan hiervoor een formulier vaststellen. Dit formulier wordt dan aan de bevoegde gezagsorganen toegezonden. Het college kan in dit formulier opnemen de gegevens die al bij het college bekend zijn. Het bevoegd gezag kan zich dan beperken tot het vermelden van de wijzigingen. Beschikt het college over digitale informatievoorziening, dan kan van deze digitale informatievoorziening gebruik worden gemaakt.

Artikel 6. Indienen aanvraag

Artikel 6 bepaalt dat een aanvraag voor het programma wordt ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier. Door te werken met een standaardformulier worden de gegevens die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de aanvraag (zie ook artikel 7) op een eenduidige wijze ontvangen. Dit vergroot de onderlinge vergelijkbaarheid van aanvragen. Voor het overzicht wordt geen aanvraag ingediend. De reden is dat op het overzicht worden opgenomen de aanvragen die zijn ingediend voor het programma, maar niet worden gehonoreerd (zie artikel 96 van de WPO, 94 van de WEC en 76c van de WVO en toelichting bij artikel 13).

Ook in de situatie dat de gemeenteraad in overleg met de bevoegde gezagsorganen een meerjarig huisvestingsbeleid (Integraal Huisvestingsplan, (IHP)) heeft vastgesteld (het zgn. 'consensusmodel') moet een aanvraag wordt ingediend. De reden is dat een IHP geen juridische status heeft.

Is het college of een bestuurscommissie ex artikel 82 van de Gemeentewet bevoegd gezag van een openbare school (= integraal bestuur) dan gelden dezelfde procedures en termijnen als voor een bestuur van een bijzondere school. In de bestuurspraktijk is het geen unieke situatie dat een college bij het eigen

orgaan een verzoek indient (voor het realiseren van een gemeentelijk project – bijv. stadhuis – moet het college bij zichzelf een verzoek om een bouwvergunning indienen). Dit betekent dat het college altijd moet kunnen aantonen dat men de ‘eigen’ aanvragen ook daadwerkelijk in alle opzichten gelijk behandelt ten opzichte van de andere aanvragen.

Artikel 7. Inhoud aanvraag; gelegenheid tot aanvullen aanvraag; niet behandelen onvolledige aanvraag

Lid 1

Dit lid bepaalt welke gegevens het bevoegd gezag moet aanleveren wil het college de aanvraag in behandeling kunnen nemen. Naast de gegevens van bevoegd gezag en school moet de aanvraag voor de onderbouwing van de benoemde voorzieningen huisvesting onderwijs worden onderbouwd met een leerlingenprognose en/of een bouwkundige rapportage. Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag bij de aanvraag een leerlingenprognose indient. Het college en het bevoegd gezag kunnen overeenkomen dat het college een leerlingenprognose opstelt voor alle basisscholen en dat deze leerlingenprognose dan bepalend is als onderbouwing van de aanvraag. Een bevoegd gezag van een school voor basisonderwijs kan dan afzien van het laten opstellen van een leerlingenprognose.

Lid 2

Het tweede lid bepaalt dat het college het bevoegd gezag in staat moet stellen, als de ontvangen aanvraag niet volledig is, deze ontbrekende gegevens binnen de in dit lid gestelde termijn aan te vullen. Is de ontvangen aanvraag ook op de hersteldatum niet volledig dan besluit het college de aanvraag niet in behandeling te nemen. Dit besluit is een voor bezwaar en beroep vatbare beslissing.

Lid 3

Voor het vaststellen van de noodzaak van o.a. de voorzieningen (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding is het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven van wezenlijk belang. Schoolbesturen zijn verplicht deze gegevens aan te leveren via de Basisregistratie Onderwijs (BRON). Omdat de ingediende aanvraag is gebaseerd op het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven op 1 oktober van het jaar dat voorafgaat aan het indienen van de aanvraag (bijv. bij de aanvraag voor programma 2016 is opgenomen het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober 2014), moet het college tijdig beschikken over het werkelijk aantal ingeschreven leerlingen op de wettelijke teldatum van 1 oktober, voorafgaande aan het jaar waarvoor het programma wordt vastgesteld. Met de gegevens van de laatste teldatum kan worden vastgesteld of de eerder aangevraagde voorziening, die mogelijk wordt toegekend omdat aan de in bijlage I tot en met III gestelde criteria is voldaan, op basis van de laatste gegevens ook daadwerkelijk noodzakelijk is. De in het derde lid opgenomen termijn is een fatale termijn. Dit betekent dat als de gevraagde gegevens niet tijdig zijn ontvangen het college besluit om de aanvraag niet te behandelen. Dit besluit is een voor bezwaar en beroep vatbare beslissing.

Artikel 8. Opgave ingediende aanvragen

Dit artikel verplicht het college om alle bevoegde gezagsorganen een overzicht beschikbaar te stellen van alle ingediende aanvragen. Met dit overzicht hebben alle bevoegde gezagsorganen inzicht in wat er aan aanvragen, zowel vanuit het bijzonder als het openbaar onderwijs is ontvangen en of deze aanvragen al of niet in behandeling worden genomen. Dit betreft algemene informatie en gaat vooraf aan het beoordelen van de aanvragen.

Artikel 9. Toelichting aanvraag; overleg over ingediende begroting

Lid 1

De mogelijkheid om een nadere toelichting/verduidelijking te vragen of te geven is bedoeld om mogelijke onduidelijkheden over de op zich complete aanvragen te bespreken voordat het programma wordt voorgelegd aan het bestuurlijk overleg (artikel 10). Door een nadere toelichting wordt voorkomen dat het bestuurlijk overleg onnodig belast wordt door allerlei vragen over onduidelijkheden in de aanvragen.

Lid 2

Voor een voorziening waarvan de vergoeding wordt gebaseerd op de feitelijke kosten wordt bij de aanvraag een kostenraming ingediend. Is het college na het beoordelen van de ontvangen kostenraming van oordeel dat de kostenraming op een of meer onderdelen moet worden bijgesteld dan vindt hierover overleg plaats met het bevoegd gezag. Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de kostenraming bepaalt het college de hoogte van de geraamde kosten die in het kader van het vast te stellen programma worden toegekend. Het college moet in de beschikking wel motiveren waarom op het programma is afgeweken van het bedrag dat door het bevoegd gezag bij de aanvraag is overlegd.

Artikel 10. Overleg programma en overzicht; advies Onderwijsraad

Lid 1–4

Het college is verplicht, voordat het programma en overzicht wordt vastgesteld, overleg te voeren met het onderwijsveld over het voorgenomen besluit. In afwijking van het wettelijke verplichte overleg over het vaststellen of wijzigen van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (artikel 102 van de WPO ,artikel 100 van de WEC en artikel 76m van de WVO) is dit overleg geen ‘op overeenstemming gericht overleg’. Uitgangspunt is dat het bedoelde overleg plaatsvindt met alle bevoegde gezagsorganen. In plaats van een overleg met alle bevoegde gezagsorganen kan het college besluiten het overleg in te richten per onderwijssector (primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs). Het overleg over de voorzieningen huisvesting onderwijs kan ook ingebed worden in een breder gestructureerd overleg in het kader van het lokaal onderwijsbeleid, de zgn. lokaal educatieve agenda. Het staat de aanvrager die niet aan het overleg deelneemt vrij om zijn standpunten schriftelijk kenbaar te maken. Degenen die wel aan het overleg deelnemen, moeten voorafgaande aan het overleg op de hoogte zijn van de schriftelijke ingebrachte standpunten, zodat ze daar in het overleg eventueel op kunnen reageren.

Lid 5–8

De leden 5–8 zijn gebaseerd op artikel 102, zesde lid, van de WPO, artikel 100, zesde lid, van de WEC en artikel 76m van de WVO. Zowel een bevoegd gezag als het college kan de Onderwijsraad advies vragen

over het voornemen tot het vaststellen van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs. De leden 5 t/m 8 vermelden de procedure die moet worden gevolgd voor het vragen van dit advies. De adviesaanvraag moet betrekking hebben op de relatie tussen het voorgenomen besluit tot het vaststellen van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs en de aspecten van vrijheid van richting en vrijheid van inrichting. Het college is in alle gevallen verplicht het verzoek om advies in te dienen bij de Onderwijsraad en dit verzoek goed te documenteren. Daarnaast moet het verzoek vergezeld gaan van alle stukken die relevant (kunnen) zijn voor de adviseur (artikel 3:9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)). De Onderwijsraad stelt zich namelijk op het standpunt dat de adviestermijn van vier weken start vanaf het moment dat de Onderwijsraad beschikt over de stukken die hij relevant acht voor de advisering. Als de Onderwijsraad om advies wordt gevraagd is het van belang dat het college goed in de gaten houdt dat hierdoor de besluitvorming geen ernstige vertraging oploopt.

De Onderwijsraad brengt binnen vier weken, nadat de Onderwijsraad alle noodzakelijke informatie heeft ontvangen, zijn advies uit. Het college zendt het advies van de Onderwijsraad daarna zo spoedig mogelijk aan de bevoegde gezagsorganen. Afhankelijk van het ontvangen advies wordt een nieuw bestuurlijk overleg vastgesteld. Op de wijze waarop de Onderwijsraad adviseert is van toepassing wat in algemene zin over het verstrekken van adviezen is geregeld in de Awb. In dit verband is vooral het bepaalde in artikel 3:6, tweede lid, artikel 3:7 en artikel 3:50 van belang. Zo kan op grond van artikel 3:6, tweede lid, het college het programma voorzieningen huisvesting onderwijs vaststellen als de Onderwijsraad het advies niet binnen vier weken nadat de adviesaanvraag volledig is, uitbrengt. Op grond van artikel 3:7 is het college gehouden, al dan niet op verzoek, de gegevens beschikbaar te stellen die de Onderwijsraad nodig heeft voor het uitbrengen van advies. Wanneer het college afwijkt van het advies van de Onderwijsraad worden op grond van artikel 3:50 van de Awb de redenen daarvan vermeld in de motivering. Het vijfde lid bepaalt dat alle deelnemers aan het overleg in de gelegenheid worden gesteld hun zienswijze te geven over de inhoud van een (voorgenomen) verzoek om advies aan de Onderwijsraad. Dit omdat iedereen erbij gebaat is dat duidelijkheid bestaat over de beweegredenen bij een, meer of alle partijen om zich tot de Onderwijsraad te wenden. Dit laat uiteraard onverlet het recht van een individueel schoolbestuur of van het college om de Onderwijsraad in te schakelen als de andere overlegpartners daaraan geen behoefte hebben. De zienswijzen van de schoolbesturen moeten schriftelijk worden vastgelegd omdat de Onderwijsraad bij het vormen van zijn oordeel over een verzoek om advies ook afwijkende meningen zal willen betrekken.

Van een eventueel overleg, nadat het advies van de Onderwijsraad wordt ontvangen, wordt een afzonderlijk verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan de stukken die moeten leiden tot een besluit van het college.

Artikel 11. Tijdstip vaststellen bekostigingsplafond

Lid 1

Het college is verplicht het bekostigingsplafond dat beschikbaar is voor het honoreren van de aangevraagde voorzieningen vast te stellen. Het vaststellen van het bekostigingsplafond is een afzonderlijk collegebesluit, maar kan in dezelfde vergadering worden genomen als het besluit tot het vaststellen van het programma en overzicht (zie ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8296). Het bekostigingsplafond staat los van het totaal van het investeringsbedrag van de aangevraagde voorzieningen. Het bekostigingsplafond is uitsluitend bepalend voor de vraag of alle aangevraagde

voorzieningen huisvesting onderwijs ook kunnen worden gehonoreerd. Het college kan een bekostigingsplafond per onderwijssector of per voorziening vaststellen. Achtergrond van deze mogelijkheid is te voorkomen dat één onderwijssector of één bepaalde voorziening structureel voor bekostiging in aanmerking komt, waardoor andere gewenste investeringen niet kunnen worden gehonoreerd. Het onderverdelen van het beschikbare investeringsbedrag voor een specifieke categorie van voorzieningen is een instrument om bepaalde accenten te leggen in de uitvoering van de zorgplicht. Deze onderverdeling kan uitsluitend plaatsvinden op basis van een door de gemeenteraad vastgesteld meerjareninvesteringsplan.

Lid 2

Uitgangspunt van de verordening is dat het programma en, als dit noodzakelijk is, het overzicht worden vastgesteld voor 31 december van het lopende kalenderjaar. De datum van 31 december is geen fatale termijn. Wordt het programma en overzicht niet voor 31 december vastgesteld dan betekent dit niet dat alle aangevraagde voorzieningen automatisch voor bekostiging in aanmerking komen. Op grond van Artikel 6:2 van de Awb heeft het bevoegd gezag, omdat het college niet tijdig een besluit heeft genomen, de mogelijkheid om in deze situatie de procedure van bezwaar en beroep te volgen. De overschrijding van de termijn heeft dus geen (financiële) gevolgen voor het college.

Artikel 12. Bekendmaken besluiten vaststellen bekostigingsplafond, programma en overzicht

Artikel 95 van de WPO, 93 van de WEC en 76f van de WVO vermelden de criteria die het college moet hanteren bij het vaststellen van het programma voorziening huisvesting onderwijs. Het uitgangspunt voor het overzicht voorziening huisvesting onderwijs is opgenomen in artikel 96 van de WPO, 94 van de WEC en 76g van de WVO. In dit artikel wordt bepaald op welke wijze het besluit tot het vaststellen van het programma en overzicht aan de bevoegde gezagsorganen wordt bekendgemaakt.

Lid 1

Het programma en overzicht zijn een bundel beschikkingen. De aanvragers ontvangen deze beschikkingen binnen een termijn van 2 weken nadat het programma en overzicht zijn vastgesteld. Voor deze termijn is gekozen omdat de onderwijswetten bepalen (zie toelichting artikel 13, eerste lid) dat binnen vier weken nadat het programma is vastgesteld overleg over de uitvoering van de voorziening moet plaatsvinden met het college. Op grond van artikel 3:43 van de Awb moet het college het besluit meedelen aan degenen die bij de voorbereiding van het besluit hun zienswijze naar voren hebben gebracht. Omdat het programma en overzicht onderdeel uitmaken van het bestuurlijk overleg dat vooraf gaat aan het vaststellen van het programma is in de modelverordening opgenomen dat het besluit aan alle schoolbesturen wordt verzonden.

Lid 2

De onderwijswetten bepalen alleen iets over het ter inzage leggen van het overzicht. Vanwege de samenhang tussen bekostigingsplafond, programma en overzicht is in de verordening opgenomen dat zowel het programma als overzicht ter inzage wordt gelegd.

Artikel 13. Overleg wijze van uitvoering

Dit artikel geeft een nadere invulling aan het wettelijk voorgeschreven overleg over het maken van afspraken over de zaken die van belang zijn om te komen tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet voor de voorziening die op het programma is opgenomen. Door het maken van deze afspraken voorafgaande aan de start van de uitvoering van het project worden onduidelijkheden en misverstanden in het verdere uitvoeringstraject voorkomen.

Lid 1

In artikel 95, achtste lid, van de WPO, artikel 93, achtste lid, van de WEC en artikel 76n van de WVO is opgenomen dat het college binnen vier weken met het betrokken bevoegd gezag in overleg treedt over de uitvoering van het programma. De in dit overleg gemaakte afspraken moeten in een verslag worden vastgelegd. De passage 'voor zover van toepassing' betekent dat niet alle onderwerpen die in dit lid zijn opgenomen betrekking hebben op alle voorzieningen die op het programma zijn opgenomen (voor bijv. de voorziening eerste inrichting is geen bouwplan noodzakelijk) en het college daarnaast van mening is dat het indienen van het bouwplan en de desbetreffende begroting voor een op het programma opgenomen voorziening achterwege kan blijven. De onderwerpen die besproken moeten worden zijn o.a.:

- het bouwheerschap (onderdeel a), met als uitgangspunt dat het bevoegd gezag optreedt als bouwheer, conform het bepaalde in artikel 103, eerste lid, van de WPO, artikel 101, eerste lid, van de WEC en artikel 76n, eerste lid, van de WVO). Het alternatief is dat het college de voorziening tot stand brengt (artikel 103, tweede lid, van de WPO, artikel 101, tweede lid, van de WEC en artikel 76n, tweede lid, van de WVO). In het overleg moet worden vastgesteld of van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. Daarnaast kan besproken worden de mogelijkheid dat de bouw van een multifunctionele accommodatie wordt gerealiseerd door een derde partij;
- het bouwplan, dat moet worden getoetst aan de uitgangspunten zoals die op het vastgestelde programma zijn opgenomen (bijv. aantal vierkante meter bruto vloeroppervlakte);
- het feit dat het college in de periode die is verlopen tussen het moment van het vaststellen van het programma en het aanvragen van de goedkeuring van het bouwplan en de kostenraming kan toetsen of zich nieuwe feiten en omstandigheden hebben voorgedaan of voordoen, waardoor het eerder genomen besluit moet worden herzien. In het overleg wordt vastgelegd of het college gebruik maakt van deze mogelijkheid, zodat het college, na ontvangst tot goedkeuring van het bouwplan en de kostenbegroting kan besluiten om de toegekende vergoeding te herzien;
- de wijze waarop de controle en het afleggen van verantwoording over de besteding van de middelen plaatsvindt. De wijze van verantwoording is grotendeels afhankelijk van de omvang het project (zie ook toelichting artikel 15);
- de afspraak over de wijze van aanbesteding. Voor toegekende voorzieningen is de aanvrager verplicht een aanbestedingsprocedure te volgen. Wordt de voorziening bekostigd op basis van de genormeerde vergoeding dan is de uitkomst van de aanbesteding voor het college feitelijk niet relevant, omdat het bevoegd gezag aanspraak maakt op het normbedrag. Wordt de voorziening bekostigd op basis van de feitelijke kosten dan is de uitkomst van de aanbesteding wel relevant voor het bepalen voor de hoogte

van het definitieve investeringsbedrag. Uitgangspunt is dat voldaan wordt aan het bepaalde in de Aanbestedingswet 2012 en in relevante Europese regelgeving.⁵ Daarnaast is van toepassing wat de gemeenteraad heeft vastgesteld in het gemeentelijk aanbestedingsbeleid over het opvragen van offertes als er geen Europese regelgeving van toepassing is.

Onderstaand is een tabel opgenomen met een onderscheid naar datgene dat in het gemeentelijke aanbestedingsbeleid is opgenomen voor het opvragen van offertes en wat is opgenomen in de Europese richtlijnen. Bij aanbestedingen van opdrachten onder het Europese drempelbedrag⁶ kan het college op verzoek van het bevoegd gezag besluiten van het bepaalde in de tabel af te wijken.

Type opdracht	Uitgangspunten aanbestedingsprocedure (genoemde bedragen zijn exclusief BTW)			
	Nationaal		Europees	
	Onderhandse procedures (offerte-traject)		Openbare procedure of niet-openbare procedure met voorafgaande selectie	Europees verplichte procedures
	Enkelvoudig	Meervoudig		

⁵ Enkele relevante begrippen zijn werken, diensten en leveringen. Onder de definitie ‘werken’ vallen bouwactiviteiten, zoals nieuwbouw, uitbreiding en dergelijke. Bijlage 1 van richtlijn 2004/18/EG is hierbij beslissend. Onder de definitie ‘diensten’ vallen de door opdrachtnemers uit te voeren werkzaamheden als onderhoud en reparatie, vervoer, boekhouding en dergelijke, waarbij een eventuele levering van fysieke producten van bijkomende orde is ten opzichte van de omvang van de uit te voeren werkzaamheden. Bijlage 2 van richtlijn 2004/18/EG is hierbij beslissend. Onder de definitie ‘leveringen’ vallen de door leveranciers te leveren prestaties bij de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van fysieke producten, zoals meubilair of onderwijsleerpakket en dergelijke. Het gaat daarbij per definitie om activiteiten of werkzaamheden die niet zijn opgenomen in Bijlage 1 en/of Bijlage 2 van richtlijn 2004/18/EG.

⁶ In de richtlijn 2004/18/EG zijn drempelbedragen opgenomen. Deze drempelbedragen worden eenmaal in de twee jaar opnieuw vastgesteld door de Europese Commissie. Is de geraamde waarde van de opdracht exclusief BTW gelijk aan of hoger dan het vastgestelde drempelbedrag dan moet Europees worden aanbesteed. De drempelbedragen voor de jaren 2020 en 2021 zijn vastgesteld en opgenomen in de tabel.

Werken	t/m € 150.000,00	vanaf € 150.000,00 t/m € [1.500.000,00	vanaf € 1.500.000,00] tot de Europese drempel	vanaf € 5.350.000,00
Leveringen	t/m € 40.000,00	vanaf € 40.000,00 tot de Europese drempel		vanaf € 214.000,00
Diensten	t/m € [40.000,00]	vanaf € 40.000,00 tot de Europese drempel		vanaf € 214.000,00

Als sprake is van:

- huur moet de huurovereenkomst met daarin onder meer de overeengekomen huurprijs vooraf aan het college ter goedkeuring worden voorgelegd;
- concessie overeenkomsten onder de Europese drempel voor Werken, geldt de meest geëigende procedure;
- sociale en specifieke Diensten onder de € 750.000,00, geldt de meest geëigende procedure.

Lid 2

Om te voorkomen dat in een later stadium misverstanden ontstaan over de afspraken die gemaakt zijn over de uitvoering van de voorziening is bepaald dat de afspraken schriftelijk worden vastgelegd en ter instemming aan de aanvrager worden voorgelegd. Als de aanvrager zijn instemming schriftelijk heeft verleend, dan is daarmee direct vastgelegd dat er overeenstemming bestaat over de wijze van uitvoering van de voorziening. Stemt de aanvrager niet in met het verslag, dan is nader overleg noodzakelijk met als doel alsnog overeenstemming te bereiken. Blijken partijen het ook dan niet eens te kunnen worden over de uitvoering van de voorziening dan wordt dit ook schriftelijk door beide partijen vastgelegd.

Lid 3

Het college kan in het gevoerde overleg meedelen dat het indienen van een bouwplan en begroting achterwege kan blijven, of dat er geen nadere toetsing aan wettelijke voorschriften of gewijzigde omstandigheden zal plaatsvinden. Over het algemeen betreft het voorzieningen waarvoor in een eerder stadium al een offerte is overgelegd en die weinig of geen voorbereidingstijd meer vergt. Heeft het overleg

tot overeenstemming geleid, dan ontvangt de aanvrager binnen vier weken bericht over het moment waarop de bekostiging een aanvang neemt.

Lid 4

Als blijkt dat in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de wijze van uitvoering van de voorziening en dit in het vastgestelde verslag is opgenomen dan is het college de instantie die een definitief besluit neemt. Dit besluit deelt het college mee aan het bevoegd gezag. In het besluit zijn opgenomen de overwegingen om niet in te stemmen met de door de aanvrager gewenste wijze van uitvoering van de voorziening. Deze mededeling is een besluit in de zin van de Awb, waartegen dan ook voor aanvrager de mogelijkheid van bezwaar en beroep openstaat.

Artikel 14. Instemmen bouwplannen en begroting; tijdstip aanvang bekostiging; toetsen wettelijke voorschriften en nieuwe feiten en omstandigheden; overleggen offertes

De aanvrager kan in principe niet eerder tot aanbesteding overgaan dan nadat het college heeft ingestemd met het bouwplan. Uitsluitend als een dergelijk plan naar het oordeel van college gezien de aard van de voorziening niet vereist is kan de aanvrager voorafgaande aan het goedkeuren van het bouwplan de procedure van aanbesteding volgen (zie ook artikel 13, derde lid). In overleg wordt bepaald wat onder het begrip 'bouwplan' wordt verstaan; de goedkeuring hoeft niet steeds te worden gebaseerd op een (definitief of voorlopig) ontwerp, maar deze kan ook worden verleend op basis van een programma van eisen. Daartoe kan aanleiding bestaan als wordt gekozen voor een zgn. innovatieve of integrale aanbestedingsvariant, waarbij in een vroeg stadium van het bouwproces een uitvraag wordt gedaan om tot een selectie van uitvoerende partijen (architect in combinatie met aannemer) te komen.

Nadat het college de uitkomst van de aanbesteding heeft ontvangen besluit het college tot het vaststellen van het definitieve bedrag van de bekostiging. Basis voor dit bedrag zijn de overgelegde offertes.

Is geen aanvraag voor een voorbereidingskrediet ontvangen dan kan in het overleg deze mogelijkheid alsnog worden besproken.

Lid 1

Dit artikel betreft de nadere uitwerking van artikel 103 van de WPO, artikel 101 van de WEC en artikel 76n van de WVO en heeft een relatie met artikel 13, eerste en tweede lid. Op basis van de daar gemaakte afspraken wordt het bouwplan en de kostenbegroting ingediend. Het college toetst, voordat het bouwplan wordt goedgekeurd, aan mogelijk nieuwe ontwikkelingen en stelt het bedrag van de bekostiging vast. Het goedkeuren van het bouwplan zoals dat in dit artikel wordt bedoeld staat los van de goedkeuring van het bouwplan op grond van de bouwverordening, dus het verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van dit artikel wordt het bouwplan getoetst aan de afgegeven beschikking (toegekend investeringsbedrag

bij feitelijke kosten en toegekende bvo). De wijze waarop de begroting die is ontvangen wordt getoetst is afhankelijk van de wijze waarop de voorziening wordt bekostigd. Maakt het bevoegd gezag aanspraak op: de genormeerde vergoeding dan wordt de begroting marginaal getoetst, omdat het bevoegd gezag aanspraak maakt op het normbedrag en het college geen hoger bedrag dan het normbedrag beschikbaar stelt;

de vergoeding op basis van de feitelijke kosten dan vindt een inhoudelijke toetsing van de begroting plaats om het definitieve bedrag van de vergoeding te kunnen vaststellen. De kostenbegroting die was ingediend bij de aanvraag voor het programma was namelijk een raming van de kosten. Deze begroting had toen als functie te komen tot het vaststellen van een bedrag als onderdeel voor het vaststellen van het programma. Gelet op het tijdsverloop tussen het ontvangen van de aanvraag en het besluit tot het vaststellen van het programma kan het definitieve bedrag van de bekostiging afwijken van de begroting die is ontvangen als onderdeel van de ingediende aanvraag voor het programma. Bij de uitvoering van een voorziening die volgens de offertelijn wordt gerealiseerd, nemen de offertes de rol over van de begroting.

Bij het indienen van de stukken vermeldt het bevoegd gezag tevens op welk moment het bevoegd gezag de werkzaamheden wil starten en in relatie daarmee de bekostiging.

Lid 2

De in dit lid opgenomen termijnen zijn fatale termijnen. Als het college niet binnen de gestelde termijnen beslist, wordt geacht de gevraagde goedkeuring te zijn verleend en vindt de bekostiging plaats op de wijze en het tijdstip zoals door de aanvrager is aangegeven. De aanvrager kan daarna de procedure voor het aanvragen van de omgevingsvergunning starten. De fatale termijn is noodzakelijk met het oog op een goede voortgang van de uitvoering van de voorziening en de duidelijkheid richting aanvrager. Gelijktijdig met het goedkeuren van het bouwplan en begroting stelt het college het tijdstip vast waarop de bekostiging een aanvang neemt, conform het bepaalde in artikel 99, eerste lid van de WPO, artikel 97, eerste lid, van de WEC en artikel 76j van de WVO.

Lid 3

Derde lid bepaalt dat voor het vaststellen van de vergoeding niet de laagste prijs maar de economisch meest voordelige inschrijving bepalend is. Dit is conform het uitgangspunt van de Aanbestedingswet 2012. Het college kan hiervan gemotiveerd afwijken.

Artikel 15. Aanvang bekostiging

Dit artikel is de uitwerking van artikel 102, vierde lid, van de WPO, artikel 100, vierde lid, van de WEC en artikel 76m van de WVO. Het geeft het college de vrijheid om per voorziening te besluiten op welke wijze het bedrag van de bekostiging beschikbaar wordt gesteld. Deze keuze is sterk afhankelijk van de concrete omstandigheden (o.a. grootte van de opdracht, hoogte van het investeringsbedrag). Uitgangspunt is dat de aanvrager tijdig aan zijn financiële verplichtingen moet kunnen voldoen. Dit betekent bijvoorbeeld dat wordt overeengekomen dat de:

- vergoeding eerste inrichting als normbedrag in één keer wordt uitbetaald;

- vergoedingen voor bouwkundige werkzaamheden in termijnen worden uitbetaald, waarbij wordt aangesloten bij de termijnbetalingen aan de aannemer op basis van de door de aannemer ingediende termijnstaat (automatische verwerking met valutadata in financiële administratie), en
- vergoeding op declaratiebasis wordt betaald na ontvangst van de nota's van het bevoegd gezag.

De vergoeding wordt rechtstreeks beschikbaar gesteld aan de opdrachtgever, tenzij in het overleg als bedoeld in artikel 13 wordt overeengekomen dat de vergoeding door het college rechtstreeks aan de opdrachtnemer wordt verstrekt. Op grond van de onderwijswetten bestaat er uitsluitend een relatie tussen college en bevoegd gezag. Vanuit dit uitgangspunt is de formele lijn dat het college het bedrag aan het bevoegd gezag betaalt en het bevoegd gezag het bedrag aan de opdrachtnemer. Op deze wijze kan het bevoegd gezag ook verantwoording van de ontvangen middelen afleggen. Gedacht kan worden aan een gespecificeerde verantwoording met als bijlagen alle rekeningen die op het project betrekking hebben, of een accountantsverklaring.

Artikel 16. Vervallen aanspraak op bekostiging

Lid 1

De data van 1 en 15 oktober zijn gekozen met het oog op het moment dat de gemeentebegroting wordt vastgesteld. Vanuit financieel perspectief is het noodzakelijk om te weten of een via het programma toegekende voorziening in het jaar van toekenning ook daadwerkelijk in dat jaar wordt gerealiseerd, of dat de realisatie in dat jaar door omstandigheden niet mogelijk is. Wordt vastgesteld dat realisatie niet mogelijk is:

- in het toegekende programmajaar maar wel in een volgend begrotingsjaar, dan blijft het beschikbaar gestelde krediet gehandhaafd, en
- ook niet in een van de volgende begrotingsjaren dan kan het beschikbaar gestelde krediet worden ingetrokken; het gevolg van dit besluit is dat de aangevraagde voorziening te zijner tijd opnieuw moet worden aangevraagd.

De bepaling over het toezenden van onder meer de bouwopdracht is van belang voor het college, omdat het college na de genoemde data actie in de richting van de aanvrager kan ondernemen. De term 'door de aanvrager' betekent dat, als het college optreedt als bouwheer en de termijn wordt overschreden, het recht op bekostiging niet vervalt. De aanvrager heeft dan immers recht op een voorziening.

Lid 3

Het kan voorkomen dat het bevoegd gezag niet aan de gestelde termijnen kan voldoen. De overschrijding van de termijn kan het gevolg zijn van diverse omstandigheden die buiten de schuld van de aanvrager liggen. Bijvoorbeeld:

- planologische en stedenbouwkundige ontwikkelingen;
- procedures in het kader van de ruimtelijke ordening;
- vervuilde grond.

Het is dan aan de aanvrager om bij het college een verzoek in te dienen om de gestelde termijnen te verlengen.

Lid 4

De datum in dit lid heeft een relatie met de data in het eerste lid. Als het verzoek van de aanvrager wordt afgewezen moet een zodanige datum worden gekozen dat de aanvrager in de gelegenheid is om alsnog voor de in het eerste lid genoemde datum een bouwopdracht et cetera te overleggen. Als het college dus niet tijdig beslist is voor de aanvrager de in het eerste lid genoemde datum niet haalbaar.

Artikelen 17–20. Aanvragen met spoedeisend karakter

Er kan zich een calamiteit voordoen waardoor de voortgang van het onderwijs wordt belemmerd. Het bevoegd gezag kan dan op grond van deze artikelen een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs indienen. Het moet duidelijk zijn dat het een calamiteit is die op korte termijn moet worden opgelost en niet kan wachten op de reguliere aanvraagprocedure. Het spoedeisende karakter moet dus duidelijk naar voren komen in de omschrijving van aanvraag. Bij aanvragen met een spoedeisend karakter valt te denken aan:

- brand- en stormschade, waardoor het onderwijsproces (tijdelijk) in een andere accommodatie moet plaatsvinden;
- herstel van schade als gevolg van constructiefouten (verwijderen asbest), of
- overige schades (vandalisme, glasbreuk, inbraak).

De spoedprocedure kan niet worden gebruikt als een soort ‘ontsnappingsroute’ voor de reguliere procedure, zoals een situatie:

- dat een bevoegd gezag verzuimd heeft tijdig – op grond van artikel 6 van de verordening – een aanvraag in te dienen voor het programma, of
- dat een aangevraagde voorziening niet op het programma is geplaatst wegens het toepassen van de financiële weigeringsgrond omdat het bekostigingsplafond niet toereikend is.

Artikel 17. Indienen aanvraag

Een aanvraag op basis van de spoedprocedure kan gedurende het hele jaar worden ingediend, omdat het moment waarop de calamiteit zich voordoet niet bij voorbaat bekend is. De calamiteit moet zo spoedig mogelijk (telefonisch) worden gemeld en de noodzakelijke maatregelen moeten worden genomen. Na de melding moet de aanvrager binnen de gestelde termijn de aanvraag indienen.

Artikel 18. Inhoud aanvraag

Lid 1

Naast de gegevens die noodzakelijk zijn bij het indienen van een aanvraag op grond van de reguliere procedure (artikel 7, eerste lid) is het bevoegd gezag verplicht te motiveren waarom deze voorziening spoedeisend is. Uit de aanvraag moet onomstotelijk blijken dat de aanvraag betrekking heeft op een calamiteit die niet voorzienbaar was en dat het treffen van een voorziening geen uitstel kan lijden, omdat anders het onderwijsproces geen doorgang meer kan vinden.

Lid 2

Gelet op het spoedeisende karakter van de aanvraag zijn de termijnen voor het aanleveren van aanvullende gegevens kort gehouden.

Artikel 19. Tijdstip beslissing

Omdat de aanvraag een spoedeisend karakter heeft, wordt ook voor de beslistermijn een korte periode aangehouden.

Artikel 20. Uitvoeren beslissing

Voor het beoordelen en toekennen van de op grond van de spoedprocedure aangevraagde voorziening gelden de criteria die zijn opgenomen in de bijlagen I tot en met III van de verordening. Als extra toets geldt het element van de spoedeisendheid: het treffen van de voorziening kan geen uitstel lijden in verband met de voortgang van het onderwijs. In tegenstelling tot de reguliere procedure kan het college bij de spoedprocedure geen financiële weigeringsgrond hanteren. Dit blijkt uit de relatie tussen artikel 98, tweede lid, van de WPO en artikel 100, eerste lid, van de WPO[, artikel 96, tweede lid, van de WEC en artikel 98, eerste lid, van de WEC en artikel 76i, tweede lid, van de WVO en artikel 76k, eerste lid, van de WVO].

Op de uitvoering van de beschikking zijn de artikelen 13 tot en met 16 van toepassing.

Artikelen 21–27. Medegebruik en verhuur

De artikelen 21–27 zijn een nadere uitwerking van artikel 102 van de WPO, artikel 100 van de WEC en artikel 76m van de WVO. Op grond hiervan moet de gemeenteraad bij verordening een procedure vaststellen voor het medegebruik en de verhuur. Bij medegebruik en verhuur gaat het nadrukkelijk om delen van lesgebouwen die niet noodzakelijk zijn voor het gebruik door de eigen school.

De artikelen 21 t/m 26 worden door het college toegepast als het college een aanvraag van een bevoegd gezag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs heeft ontvangen. Het college kan besluiten dat de aangevraagde voorziening huisvesting wordt afgewezen omdat door middel van medegebruik in de noodzakelijke huisvestingsbehoefte kan worden voorzien.

Artikel 21. Aanduiden omstandigheden

Onderdelen a en b

Deze bepalingen geven het college de mogelijkheid om leegstand te vorderen op het moment dat het college op grond van artikel 6 of 19 een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs nieuwbouw, vervangende nieuwbouw of uitbreiding voor een school heeft ontvangen. Het college moet twee zaken vaststellen, te weten dat:

- de school die de aanvraag heeft ingediend ook daadwerkelijk een tekort aan capaciteit heeft, en
- er leegstand binnen een ander schoolgebouw aanwezig is.

Het vorderingsrecht op grond van dit artikel heeft betrekking op medegebruik door een school. Dit medegebruik betekent dat het doel van het vorderen (ruimte voor het geven van onderwijs) in principe in overeenstemming is met de bestemming van het schoolgebouw en aanpassingen niet noodzakelijk zijn.

Artikel 22. Omschrijving leegstand

Lid 1

De leegstand is gekoppeld aan het criterium 'bruto vierkante meters'. De leegstand wordt vastgesteld op basis van het saldo tussen de vastgestelde capaciteit (bijlage III, deel A) en de berekende ruimtebehoefte (bijlage III, deel B). Bij het vaststellen van de leegstand wordt geen rekening gehouden met de drempelwaarde. Bij het vorderen wordt geen onderscheid gemaakt in leegstand bij een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs of een school voor voortgezet onderwijs. Dit betekent dat het college kan besluiten leegstand die wordt vastgesteld in een school voor basisonderwijs toe te wijzen aan een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, of een school voor voortgezet onderwijs.

Bij het vaststellen van leegstand worden ook betrokken de zgn. eigendoms- en huurscholen, omdat deze schoolgebouwen behoren tot de voorzieningen huisvesting onderwijs en zodoende vallen onder het vorderingsrecht. Het vorderingsrecht kan ook worden toegepast op de leegstaande capaciteit waaraan een bevoegd gezag een andere bestemming (bijvoorbeeld mediatheek, overblijflokaal) heeft gegeven. Genormeerde leegstand waaraan een bevoegd gezag een andere bestemming heeft gegeven moet wijken voor noodzakelijk onderwijsgebruik.

Lid 2

Een lokaal bewegingsonderwijs kan maximaal 40 klokuren per week voor bewegingsonderwijs in gebruik worden gegeven. Een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs kan op basis van het lesrooster per week maximaal 26 klokuren worden ingeroosterd. Hierdoor wordt voorkomen dat deze scholen buiten hun reguliere lestijden voor het bewegingsonderwijs worden verwezen naar een lokaal bewegingsonderwijs dat nog geen 40 klokuren in gebruik is.

Voor scholen voor het voortgezet onderwijs wordt voor het inroosteren uitgegaan van minimaal 32 lesuren⁷ en maximaal 40 lesuren, omdat voor het voortgezet onderwijs het aantal van 40 lesuren, gelet op de schooltijden voor het voortgezet onderwijs, de maximumgrens vormt. Dit betekent dat als in een lokaal bewegingsonderwijs:

- voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs minder dan 26 klokuren zijn ingeroosterd medegebruik mogelijk is door een andere school voor basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs, een

⁷ In het voortgezet onderwijs wordt gehanteerd het begrip lesuren. Hierbij wordt uitgegaan van een lesuur van 50 minuten, met daarnaast 10 minuten voor het omkleden c.a. van de leerlingen. Voor het vaststellen van de capaciteit en de ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs voor het voortgezet onderwijs wordt zodoende gerekend met een klokuur.

school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs voor het verschil tussen 26 klokuren en het aantal ingeroosterde klokuren;

- voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs minder dan 26 klokuren of 26 klokuren zijn ingeroosterd medegebruik mogelijk is door een school voor voortgezet onderwijs voor de resterende klokuren tot een maximum van 40 lesuren;
- voor een school voortgezet minder dan 40 klokuren ingeroosterd zijn medegebruik mogelijk is door:
- een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs mogelijk als de klokuren medegebruik passen binnen de 26 klokuren, en
- een school voor voortgezet onderwijs mogelijk voor de resterende klokuren tot een maximum van 40 lesuren.

Medegebruik kan alleen plaatsvinden binnen de voor de betreffende onderwijssector geldende reële schooltijden.

Artikel 23. Nalaten vorderen

Dit artikel geeft de bevoegde gezagsorganen de ruimte in onderling overleg medegebruik te regelen. Als de bevoegde gezagsorganen een onderlinge regeling hebben getroffen is er voor het college geen reden om dat te doorkruisen, tenzij het college heeft vastgesteld dat de school die medegebruiker is in de eigen accommodatie voldoende capaciteit heeft om alle leerlingen te huisvesten. Als bevoegde gezagsorganen medegebruik onderling hebben geregeld moet het college hiervan in kennis worden gesteld. Het college moet vaststellen of door het medegebruik de (meest) optimale situatie is gecreëerd.

Op het moment dat een school is gehuisvest in meerdere schoolgebouwen wordt in onderling overleg vastgesteld in welk schoolgebouw de leegstand wordt gevorderd. Wordt geen overeenstemming bereikt, dan besluit het college zelfstandig in welk schoolgebouw de leegstand wordt gevorderd.

Artikel 24. Overleg en mededeling

Lid 1

Onderdeel van het vaststellen van het programma is het besluit tot het vorderen voor en toekennen van medegebruik in plaats van het toekennen van bijv. een aangevraagde voorziening 'uitbreiding'. Om deze reden maakt het vorderen voor medegebruik onderdeel uit van het wettelijk verplichte overleg over het programma. Voor beide bevoegde gezagsorganen die betrokken zijn bij het voorgenomen besluit tot medegebruik in het kader van het programma bestaat de mogelijkheid een advies van de Onderwijsraad te vragen. Op het programma wordt niet vermeld het besluit tot vordering, dit is een afzonderlijk besluit van het college.

Lid 2

Voor het vorderen van leegstand als een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening op grond van de spoedprocedure is ontvangen is geen termijn voor het overleg opgenomen. De aard van de aanvragen

kan namelijk met zich meebrengen dat een en ander op zeer korte termijn geregeld moet worden. Uiteraard moet ook hier het 'ontvangende' bevoegd gezag redelijkerwijs de gelegenheid hebben om de nodige maatregelen te treffen.

Lid 3

Een bevoegd gezag waarvan leegstand gevorderd wordt moet de gelegenheid hebben tijdig eventuele (organisatorische) maatregelen te nemen. Daarom is de termijn waarop het besluit tot vorderen bekend moet worden gemaakt zo kort mogelijk gehouden. Voordat het college het besluit tot vorderen heeft genomen heeft over dit besluit over het algemeen al overleg plaatsgevonden met het bevoegd gezag. Dit betekent dat het bevoegd gezag in principe al in de gelegenheid is geweest om zich voor te bereiden op het medegebruik.

Lid 4

Het bevoegd gezag waarvan gevorderd wordt moet weten waar het aan toe is. Om deze reden moeten de in het vierde lid opgenomen elementen in de beschikking worden opgenomen, waarvan vooral de onder 'e' genoemde periode gedurende welke de leegstand wordt gevorderd van belang is. De periode kan bijv. worden gebaseerd op de uitkomst van de leerlingenprognose. Het kan wenselijk zijn om in het besluit tot het vorderen van medegebruik op te nemen dat het vorderen voor medegebruik in ieder geval eindigt als de leegstand voor de eigen school noodzakelijk is. Dit is niet strikt noodzakelijk, omdat uitgangspunt van de verordening is dat eigen gebruik voor medegebruik gaat.

Artikel 25. Vergoeding

Bij medegebruik heeft het bevoegd gezag dat ruimte in medegebruik geeft te maken met exploitatiekosten als gevolg van dit medegebruik. De bevoegde gezagsorganen moeten in onderling overleg de vergoeding voor het medegebruik overeenkomen. Uitgangspunt is dat de werkelijke exploitatiekosten worden vergoed. Dit is redelijk omdat het bevoegd gezag dat medegebruiker is ook bij het gebruik van de eigen accommodatie de werkelijke kosten moet betalen. Deze werkelijke kosten zijn onafhankelijk van de rijksvergoeding materiële instandhouding die het schoolbestuur ontvangt. Worden de werkelijke kosten niet doorberekend, dan is sprake van een indirecte subsidiëring van de medegebruiker en zet het bevoegd gezag dat een gedeelte van de school in medegebruik heeft geven de ontvangen rijksvergoeding niet in voor het doel waarvoor deze wordt ontvangen. De hoogte van de vergoeding is ook afhankelijk van de afspraken die worden gemaakt over de activiteiten die voor rekening van de school en de medegebruiker komen. Als tussen de betrokkenen geen overeenstemming wordt bereikt dan moeten de partijen vaststellen welke procedure wordt gevolgd om te komen tot het vaststellen van het bedrag van de vergoeding. Overeengekomen kan bijv. worden dat een onafhankelijke derde het definitieve vergoedingsbedrag bepaalt.

Artikel 26. Overleg en mededeling

Artikel 26 heeft betrekking op het vorderen voor medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Dit vorderen kan plaatsvinden zowel tijdens als na de schooltijden. Medegebruik voor de genoemde activiteiten kan in overeenstemming zijn met de bestemming van het schoolgebouw

(eisen bestemmingsplan), of met het onderwijs dat in het gebouw wordt gegeven, maar dat is niet strikt noodzakelijk. Is het medegebruik niet in overeenstemming met de bestemming van het schoolgebouw, dan betekent dit dat het medegebruik niet eerder kan plaatsvinden dan nadat een wijziging van het bestemmingsplan is vastgesteld. Is medegebruik niet in overeenstemming met het onderwijs van de school dan is het noodzakelijk dat het bevoegd gezag in het overleg met het college de gelegenheid krijgt om specifieke wensen aangaande het medegebruik naar voren te brengen. Voor het bevoegd gezag kan daarbij de vrijheid van richting en inrichting een rol spelen.

Lid 2 vermeldt de onderwerpen die in het overleg tussen college en bevoegd gezag minimaal moeten worden besproken als medegebruik door een niet onderwijsinstelling aan de orde is. Het bevoegd gezag moet, voordat het instemt met het medegebruik, in het overleg in de gelegenheid gesteld worden zich een oordeel te vormen over de aard van de activiteit en de invloed van die activiteit op het onderwijsproces. Afhankelijk van de uitkomst van het overleg en de activiteiten waarvoor het medegebruik noodzakelijk is, kan het noodzakelijk zijn dat besloten moet worden om bepaalde bouwkundige maatregelen te nemen om hinder te voorkomen.

Artikel 26 (bedrag van de vergoeding 'medegebruik') is niet van toepassing op medegebruik voor culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Het staat het bevoegd gezag vrij om een ander tarief in rekening te brengen, maar ook aan te sluiten bij de systematiek die is opgenomen in artikel 26.

Verondersteld wordt dat de beoogde organisatie die medegebruiker wordt in het overleg tussen college en bevoegd gezag wordt vertegenwoordigd door het college. Het is aan het college om te besluiten of de beoogde medegebruiker al of niet deelneemt aan het overleg. Het bevoegd gezag, college en de medegebruiker moeten voor de aanvang van het medegebruik schriftelijk een aantal (praktische) afspraken vastleggen. Het kader voor die afspraken wordt gevormd door het besluit tot vordering door college.

Lid 3

Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt, neemt het college een beslissing inzake de openstaande punten. Hiervoor is gekozen om te voorkomen dat door een verschil van mening het vorderingsrecht niet geëffectueerd kan worden.

Artikel 27. Verzoek toestemming college

Verhuur van een gedeelte van een schoolgebouw kan uitsluitend plaatsvinden door de juridisch eigenaar. Dit betekent dat het college een schoolgebouw waarvan het bevoegd gezag juridisch eigenaar is niet kan vorderen voor verhuur. De afweging om een ruimte te verhuren is uitsluitend de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag moet, als het (een gedeelte van) het schoolgebouw wil verhuren, vooraf aan het college toestemming voor de verhuur vragen. Zonder toestemming van het college is een huurovereenkomst strijdig met de wet en dus nietig. Bij het aanvragen van de toestemming voor de verhuur moet het bevoegd gezag het college inzicht geven in de huurder, de te verhuren ruimte, de activiteiten die in de te verhuren ruimte plaatsvinden, de periode van verhuur en de in de komende jaren te verwachten ruimtebehoefte van de school. Daarnaast betreft het college bij het verlenen van de

toestemming ook de te verwachten ruimtebehoefte van de overige scholen. Dit om te voorkomen dat het college toestemming voor de verhuur verleent, maar binnen de verhuurtermijn een aanvraag wordt ontvangen voor bijvoorbeeld uitbreiding van een schoolgebouw.

Met de door het bevoegd gezag verstrekte informatie toetst het college het verzoek aan wet- en regelgeving. Op grond van artikel 108, eerste lid, van de WPO, artikel 106, eerste lid, van de WEC en artikel 76s van de WVO is het niet toegestaan om een onderwijsgebouw of –terrein te verhuren als:

- woon- of bedrijfsruimte als bedoeld in artikel 1623a, tweede lid, en 1624, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, of
- de bestemming zich niet verdraagt met het onderwijs aan de school.

Het college neemt bij het verlenen van de toestemming in ieder geval de voorwaarde op dat als de te verhuren ruimte op (korte) termijn nodig is voor het onderwijs, dat het college deze ruimte dan vordert. De wet bepaalt dat de risico's voor verhuur en de eventuele schadeplicht die ontstaat bij het voortijdig opzeggen van het huurcontract door het bevoegd gezag, omdat het college gebruik maakt van hun vorderingsrecht, liggen bij het bevoegd gezag.

Bij verhuur moet een huurovereenkomst worden afgesloten en een huurprijs bepaald worden. Onderscheid moet worden gemaakt in de vergoeding voor de exploitatiekosten (= gebruiksvergoeding) en de vergoeding in de investeringslasten (= huurvergoeding). Het schoolbestuur stelt de hoogte van de component 'exploitatiekosten' (beheer en onderhoud van het schoolgebouw) vast. In het derde lid is opgenomen de mogelijkheid voor het college om aan de toestemming tot verhuur de voorwaarde te verbinden dat voor de verhuur een huur is verschuldigd, waarvan de hoogte door het college wordt vastgesteld. Dit lid is een aanvulling op wat in de onderwijswetten is opgenomen. Deze huurvergoeding is wat anders dan de gebruiksvergoeding waarvan de hoogte door het bevoegd gezag wordt vastgesteld en waar het bevoegd gezag aanspraak op maakt. De huurcomponent moet worden afgedragen aan het college als bijdrage in de investeringslasten van het schoolgebouw. Aan het verbinden van de voorwaarde tot het betalen van een huurvergoeding zijn voorwaarden verbonden:

1. het college moet kunnen aantonen dat door het niet doorbereken van de huur de gemeente een financieel nadeel leidt;
2. de huurprijs moet gerelateerd zijn aan de extra kosten of het verlies aan inkomsten door de gemeente en
3. de ontvangen huurvergoeding moet rechtstreeks ten goede komen aan onderwijshuisvesting.⁸

Artikel 28. Staat van onderhoud

In artikel 110 van de WPO, artikel 108 van de WEC en artikel 76u van de WVO is geregeld in welke situatie en hoe moet worden omgegaan met de overdracht van een (gedeelte van een) schoolgebouw en –terrein aan het college. Over het algemeen is de overdracht van het hele schoolgebouw en –terrein gekoppeld aan

⁸ LJN BK0803, Raad van State, 200901067/1/H2 en 201308827/1/A2.

het beëindigen van de bekostiging (bijzonder onderwijs) of het opheffen van de school (openbaar onderwijs) door de minister van OCW. Overdracht door het bevoegd gezag van een schoolgebouw en –terrein aan de gemeente vindt uitsluitend plaats als het bevoegd gezag (bijzonder onderwijs, of verzelfstandigd openbaar onderwijs in bijv. een stichting) juridisch eigenaar is van het schoolgebouw. Is de gemeente juridisch eigenaar van het schoolgebouw en –terrein dan vindt geen overdracht van een (gedeelte van een) schoolgebouw en –terrein plaats. Een overdracht kan ook plaatsvinden als vervangende nieuwbouw op een andere locatie is gerealiseerd. Als dit noodzakelijk is wordt in de door het college en bevoegd gezag gezamenlijk opgestelde en ondertekende acte opgenomen een termijn waarin het schoolgebouw nog kan worden gebruikt. Bij het einde van het gebruik wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen en dislocaties, omdat dit onderscheid bij het einde van het gebruik niet relevant is. Voor alle gebouwen moet duidelijk zijn op welk moment het gebruik uiterlijk beëindigd moet worden.

De procedure voor het opmaken van een staat van onderhoud bij het beëindigen van het gebruik is gekoppeld aan het beëindigen van het gebruik van een gebouw door het bevoegd gezag. Is sprake van integraal bestuur dan blijft het opmaken van een staat onderhoud achterwege. Vanuit het oogpunt van gelijke behandeling van het openbaar en bijzonder onderwijs kan in materiële zin gekozen worden voor een gelijke handelwijze.

Met 'achterstallig onderhoud' wordt bedoeld het onderhoud dat het bevoegd gezag, met het oog op de onderhoudsplicht, had moeten uitvoeren. Het gaat er dus niet om dat een gebouw nog een extra opknapbeurt moet krijgen voordat het buiten gebruik wordt gesteld.

De staat van het onderhoud wordt opgemaakt voordat de eigendomsoverdracht plaatsvindt, omdat alleen voor die tijd nog eenduidig kan worden vastgesteld aan wie het eventueel achterstallig onderhoud is toe te rekenen. De staat van onderhoud maakt ook onderdeel uit van de op te maken akte van overdracht.

Lid 3

Het college geeft de opdracht voor het opstellen van het rapport met daarin een beschrijving van de staat van onderhoud. Deze opdracht wordt, vanuit het oogpunt van objectiviteit, verstrekt aan een onafhankelijke derde, zoals een bouwkundig adviesbureau. Voordat de opdracht wordt verstrekt heeft het college overleg met het betrokken bevoegd gezag over de inhoud van de opdracht en over de instantie die deze opdracht uitvoert. Hiermee wordt voorkomen dat achteraf onnodige discussies c.q. meningsverschillen ontstaan over de inhoud van de opdracht en over de keuze van de uitvoerder. Op grond van artikel 5 kunnen bepaalde inlichtingen van het bevoegd gezag gevraagd worden (bijv. beschikbaar stellen meerjarenonderhoudsplan en/of bewijsstukken dat er geregeld onderhoud is uitgevoerd).

Lid 5

Als uit de rapportage van de staat van onderhoud blijkt dat bij het opmaken van de rapportage achterstallig onderhoud is geconstateerd en het bevoegd gezag met deze constatering instemt, kan in het overleg overeengekomen worden dat het bevoegd gezag:

- alsnog opdracht verstrekt tot het uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud, of

- het bedrag dat gemoeid is met het achterstallig onderhoud aan het college betaalt, waarna het college de opdracht verstrekt.

Als in het overleg geen overeenstemming wordt bereikt over de uitkomst van de rapportage wordt in het overleg besproken hoe de vervolprocedure zal zijn. Er kan worden overeengekomen dat arbitrage plaatsvindt, waarbij beide partijen afspreken zich te zullen neerleggen bij de uitkomst daarvan. Alternatief is dat het college zich wendt tot de burgerlijke rechter, op grond van het feit dat het bevoegd gezag een onrechtmatige daad heeft gepleegd door zich niet te houden aan de wettelijke opdracht om een gebouw behoorlijk te gebruiken of te onderhouden.

Lid 6

Deze bepaling is opgenomen voor de situatie dat er geen enkele aanleiding is om te veronderstellen dat sprake is van achterstallig onderhoud, of een vermoeden over achterstallig onderhoud bestaat, maar er geen reden is om dit nog te laten vastleggen in een rapport. Dit laatste kan zich voordoen als het voornemen bestaat het schoolgebouw dat buiten gebruik wordt gesteld op termijn bijv. te verbouwen voor een andere bestemming of te slopen.

Artikel 29 Vergoeding bewegingsonderwijs

Dit artikel is niet overgenomen van de model-verordening van de VNG. Dat heeft ermee te maken dat de modelverordening ervan uitgaat dat het onderwijs gebruik maakt van gemeentelijke sportaccommodaties en de gemeente een rol heeft in het gebruik, derhalve ook de roosters voor het gebruik door de scholen. In onze gemeente is dat niet het geval. De gymnastiekaccommodaties zijn eigendom van stichtingen of particulieren. Voor het gebruik hiervan hoeft geen beleidsregel te worden opgesteld. Dat geldt ook voor de bekostiging, omdat het vaststellen van het aantal klokuren en de hoogte van de vergoedingen reeds wettelijk geregeld is.

Op grond van artikel 117 WPO is het college immers bevoegd om het aantal klokuren bewegingsonderwijs vast te stellen. Dit aantal klokuren is op grond van ditzelfde artikel bepalend voor de hoogte van de vergoeding die het college vaststelt (artikel 136 WPO).

Uit de praktijk blijkt dat het wel gewenst is omtrent het bepalen van deze vergoeding goede procedureafspraken te maken. Deze verordening regelt daarom uitsluitend, dat het college van burgemeester en wethouders dit in overleg met het bevoegd gezag van de scholen in een beleidsregel vastlegt.

Artikel 32. Indexering

De in bijlage IV, deel B, opgenomen genormeerde vergoedingen moeten jaarlijks worden aangepast aan de prijsontwikkeling. Omdat bijlage IV integraal onderdeel is van de verordening moet op grond van de onderwijswetten een wijziging van de verordening worden vastgesteld door de gemeenteraad. Om deze zware procedure voor uitsluitend het aanpassen van de normbedragen te voorkomen bepaalt dit artikel dat het jaarlijks aanpassen van de normbedragen wordt gedelegeerd aan het college. De uitgangspunten voor de indexering zijn opgenomen in bijlage IV, deel A. Het wettelijk verplichte overleg met het onderwijsveld dat voor een wijziging van de verordening noodzakelijk is, kan plaatsvinden door het toezenden van de voorgenomen prijsbijstellingen en het bieden van de mogelijkheid om hierop te reageren.

Bijlage I – Beoordelingscriteria noodzaak aangevraagde voorzieningen

In bijlage I zijn opgenomen de criteria die van belang zijn voor het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorziening. De bijlage is onderverdeeld in deel A – Lesgebouwen en deel B – Lokalen bewegingsonderwijs.

Deel A – Lesgebouwen

Algemeen

Per voorziening onderwijshuisvesting zijn de criteria voor het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorziening beschreven.

Een school kan gehuisvest zijn in een hoofdvestiging of een dislocatie. De dislocatie is bedoeld als tijdelijke huisvesting, voor de situatie dat de hoofdvestiging te weinig capaciteit heeft om alle leerlingen te huisvesten. Is het aantal leerlingen zodanig afgenomen dat alle leerlingen weer op de hoofdvestiging kunnen worden gehuisvest, dan wordt de dislocatie afgestoten. Ontvangt het college een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening voor een dislocatie, dan stelt het college, voordat het besluit deze aanvraag te honoreren, vast of:

- de dislocatie, gelet op het aantal leerlingen, nog als aanvullende huisvesting voor de school noodzakelijk is;
- dat het mogelijk is alle leerlingen in de hoofdvestiging te huisvesten, eventueel met een bouwkundige aanpassing, of
- dat er een andere geschikte of geschikt te maken locatie beschikbaar is.

Of het bekostigen van de voorziening in/aan de dislocatie wordt toegekend is op basis van het voorgaande een financiële afweging van het college.

Om de beoordelingscriteria van bijlage I te kunnen toepassen moet het college beschikken over minimaal de volgende gegevens:

- het aantal leerlingen dat op de teldatum op de school staat ingeschreven;
- het aantal leerlingen dat op lange termijn wordt verwacht;
- het verschil tussen de bestaande capaciteit (= bruto vloeroppervlakte) van het gebouw of de gebouwen die door de school worden gebruikt en de gewenste ruimtebehoefte, en
- zo nodig, de bouwkundige staat van het gebouw of de gebouwen.

Het vaststellen van de periode waarvoor de voorziening huisvesting onderwijs noodzakelijk is, is nodig om desinvesteringen te voorkomen. Is de (aanvullende) voorziening onderwijshuisvesting voor een korte periode noodzakelijk, dan wordt gekozen voor een ‘voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening’ tenzij een

‘voor blijvend gebruik bestemde voorziening’ voor de periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is beschikbaar is. De periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is wordt herleid uit de leerlingenprognose. De leerlingenprognose geeft antwoord op de vraag of het aantal leerlingen op de teldatum voorafgaande aan de datum waarop de aanvraag is ingediend ook de komende jaren nog wordt verwacht. Is de uitkomst van de leerlingenprognose dat het aantal leerlingen waarvoor de aangevraagde voorziening huisvesting onderwijs is bedoeld ook de komende jaren aanwezig is en noodzakelijk is voor een periode van:

- drie jaar, dan wordt geen voorziening onderwijshuisvesting toegekend omdat wordt verondersteld dat de school de extra ruimtebehoefte voor deze beperkte periode binnen de eigen school kan opvangen. Alleen als wordt vastgesteld dat dit onmogelijk is, wordt een andere voorziening goedgekeurd;
- minimaal vier tot maximaal veertien jaar, dan wordt een voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening toegekend en
- minimaal vijftien jaar, dan wordt een voor blijvend gebruik bestemde voorziening onderwijshuisvesting toegekend.

De genoemde termijnen gelden niet voor aanvragen die zijn ontvangen voor het bekostigen van de voorzieningen huisvesting onderwijs constructiefouten en vervanging of herstel van schade in geval van bijzondere omstandigheden.

Bij het vaststellen van de noodzaak van de aangevraagde voorzieningen huisvesting onderwijs (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding speelt, onafhankelijk van de periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is, een rol de mogelijkheid van medegebruik of ingebruikname van een bestaand gebouw.

A.1 Nieuwbouw

Nieuwbouw is noodzakelijk voor het huisvesten van een nieuw instituut of een nieuwe afdeling en heeft dus betrekking op een onderwijsvoorziening die nog niet in de gemeente is gevestigd en voor deze nieuwe voorziening ook geen bestaande accommodatie beschikbaar is.

A.2 Vervangende bouw

Vervangende nieuwbouw kan het gevolg zijn van een tweetal situaties:

1. de slechte conditie (bouwkundige staat) van een gebouw, of
2. een herschikkingsoperatie.

1. Slechte conditie gebouw

Investerings in onderhoud leiden altijd tot een levensduurverlenging. Deze schommelt tussen de 20 en 40 jaar. Voor de bouwkundige rapportage is als eis gesteld een rapportage op grond van NEN 2767. Met NEN 2767 wordt een objectief criterium gehanteerd om vast te stellen of er een aanspraak bestaat op vervangende nieuwbouw.

Uitgangspunt van deze methode is dat de onderhoudsscenario's op basis van verschillende keuzes en bevindingen worden doorgerekend en bij het bepalen van de keuzes een afweging plaatsvindt tussen kwaliteit, kosten en risico's. Bij het maken van keuzes met betrekking tot onderhoud is inzicht in de aanwezige en de te bereiken kwaliteit (en de daaraan verbonden kosten) essentieel. Uitgangspunt van de methode van conditiemeting NEN 2767 is dat voor alle bouwkundige elementen een conditie wordt toegekend. Bij het vaststellen van de condities wordt ook rekening gehouden met de noodzaak van het onderhoud binnen een vooraf vastgestelde periode (in principe 3 jaar). Voor het antwoord op de vraag of activiteiten binnen de periode van 3 jaar voor het onderhoud in aanmerking komen wordt de ernst, de omvang en de intensiteit van het gebrek vastgesteld. De ernst van het gebrek wordt uitgedrukt in een score, de zgn. 'conditie voor'. Met de 'conditie voor' wordt dus eigenlijk de kwaliteit van het totale schoolgebouw vastgesteld. Deze kwaliteit kan worden onderverdeeld in de volgende conditieschalen:

- Conditie 1 Nieuwbouwkwaliteit of met nieuwbouw vergelijkbare kwaliteit;
- Conditie 2 Een bouw- of installatiedeel vertoont kenmerken van een beginnende veroudering;
- Conditie 3 Het verouderingsproces is duidelijk op gang gekomen;
- Conditie 4 Het verouderingsproces is duidelijk zichtbaar;
- Conditie 5 Het verouderingsproces is niet meer te keren;
- Conditie 6 De bouwkundige staat is zo slecht dat deze niet meer onder conditie 5 kan worden gerangschikt.

Op basis van de vermelde condities wordt inzicht verkregen in de bouwkundige staat en kan worden vastgesteld of vervangende nieuwbouw noodzakelijk is. Op basis van NEN 2767 worden de verschillende keuzes en bevindingen doorgerekend en bij het bepalen van de keuzes vindt een afweging plaats tussen kwaliteit, kosten en risico's.

Vervangende nieuwbouw heeft een relatie met onderhoud en aanpassen van het schoolgebouw waarvoor het bevoegd gezag de bekostiging rechtstreeks van de minister van OCW ontvangt. Deze vergoeding is niet alleen bestemd voor activiteiten met een kortlopende cyclus, maar ook met een langlopende cyclus (bijv. vervangen kozijnen, leidingen). Om in aanmerking te komen voor vervangende nieuwbouw is in de verordening gekozen voor conditie 5. Het verouderingsproces van een gebouw is op zich onvoldoende om nieuwbouw te rechtvaardigen, zolang dit met gepast onderhoud hersteld kan worden. Pas als onderhoudsactiviteiten tot onvoldoende herstel leiden, is er sprake van noodzaak tot vervangende nieuwbouw. Dit betekent dat als sprake is van een bouwkundige rapportage met of conditie 5 (of 6) in principe een bevoegd gezag in aanmerking komt voor vervangende nieuwbouw, tenzij wordt vastgesteld dat in de afgelopen jaren het onderhoud niet op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden. Is het schoolbestuur op dit onderdeel nalatig geweest dan kan de aanvraag voor vervangende nieuwbouw worden afgewezen. Wordt in overleg tussen college en bevoegd gezag afgezien van het investeren in onderhoud en aanpassen van het schoolgebouw dan moeten afspraken worden gemaakt over het bekostigen van de totale investering, omdat het bevoegd gezag de voor onderhoud en aanpassen ontvangen rijksvergoeding niet voor dit doel hoeft in te zetten.

2. Herschikkingsoperatie

Vervangende nieuwbouw kan ten tweede het gevolg zijn een herschikkingsoperatie. Dit kan zich in meerdere gevallen voordoen:

- bevoegde gezagsorganen kunnen overeenkomen om schoolgebouwen te ruilen omdat is vastgesteld dat er voldoende capaciteit voor het huisvesten van de leerlingen beschikbaar is, maar dat het ene schoolgebouw een overmaat aan capaciteit heeft en het andere schoolgebouw een tekort aan capaciteit. Door onderlinge ruil, eventueel met een beperkte bouwkundige aanpassing of uitbreiding bij een bestaand schoolgebouw of in relatie met vervangende nieuwbouw voor een bestaand schoolgebouw kan een efficiënte bezetting van de schoolgebouwen worden gerealiseerd en kan mogelijk een schoolgebouw worden afgestoten;
- fusies van scholen kunnen aanleiding zijn voor een herschikkingsoperatie omdat een fusie op schoolniveau ook gevolgen heeft voor de leerlingenstromen, waardoor mogelijk door een beperkte uitbreiding (= vervangende bouw) van het ene schoolgebouw het andere schoolgebouw kan worden afgestoten;
- vervangende nieuwbouw kan verband houden met ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening, als gevolg van bijv. stadsvernieuwing, of het herinrichten van een wijk, waarvoor het noodzakelijk is dat het bestaande schoolgebouw of de bestaande schoolgebouwen vervangen wordt/worden.

Uitgangspunt van investeringen die het gevolg zijn van een herschikkingsplan is dat een grotere doelmatigheid in het gebruik van de schoolgebouwen wordt bereikt en dat het voor het college een budgettair neutrale investering is, dus voor de gemeente geen extra investeringslasten ontstaan. De budgettaire neutraliteit kan uitsluitend worden gerealiseerd als de investering van de vervangende nieuwbouw kan worden gefinancierd uit de (grond)opbrengst van de verkoop van de bestaande (te vervangen) locatie. Eventueel kunnen, nadat hierover overeenstemming is bereikt met het aanvragende schoolbestuur, gelden die het bevoegd gezag van het rijk ontvangt voor het bekostigen van de exploitatie, het onderhoud, en de aanpassingen schoolbestuur als medefinanciering worden ingezet.

A.3 Uitbreiding

Uitbreiding wordt toegekend als de bestaande capaciteit van het schoolgebouw of de schoolgebouwen niet voldoende is voor het huisvesten van het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven: de ruimtebehoefte is dan groter dan de beschikbare huisvestingscapaciteit (zie ook bijlage III). Het is aan het college te bepalen op welke wijze de gevraagde extra capaciteit beschikbaar wordt gesteld. Bij het besluit kan het college rekening houden met de eventueel beschikbare capaciteit bij andere schoolgebouwen en als dat mogelijk is in plaats van de gevraagde uitbreiding van het schoolgebouw bijv. medegebruik toekennen.

A.4 In gebruik nemen van een bestaand gebouw

In gebruik nemen van een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan is afhankelijk van de volgende factoren:

- het aspect afstand en bereikbaarheid, waarbij het aspect afstand alleen een rol speelt als het gebouw een dislocatie wordt van een bestaande hoofdvestiging; is het gebouw noodzakelijk voor het huisvesten van een nieuwe school dan is de ligging niet relevant;

- de omvang van het gebouw is van belang om vast te stellen of en zo ja welke in- of uitpandige investeringen noodzakelijk zijn om te zorgen voor voldoende capaciteit voor het huisvesten van de leerlingen.
- de bouwkundige en onderwijskundige kwaliteit van het gebouw is van belang om vast te stellen welke bouwkundige investeringen noodzakelijk zijn om het gebouw bouwkundig en onderwijskundig geschikt te maken als kwalitatief geschikte huisvesting. Het college kan besluiten tot het bekostigen van vervangende nieuwbouw als de investeringskosten om het gebouw voor het onderwijs geschikt te maken, zoals aanpassing, uitbreiding en onderhoud, vermeerderd met (eventuele) kosten van verwerving hoger zijn dan de kosten van volledige nieuwbouw.

In gebruik nemen is ook mogelijk:

- als vervanging van een bestaand gebouw aan de orde is en ingebruikgeving per saldo geen meerkosten met zich meebrengt;
- bij een herschikkingsoperatie;
- als gevolg ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening;
- als uitbreiding van het huidige schoolgebouw aan de orde is.

A.5 Verplaatsen tijdelijk gebouw

Verplaatsen van een tijdelijk gebouw kan alleen als het gebouw niet aard en nagelvast aan de grond is verbonden. Bij het verplaatsen van een tijdelijk gebouw moet rekening worden gehouden met de kosten van verplaatsen (verwijderen en opnieuw plaatsen) en het op termijn opnieuw verwijderen. Op dit punt kan het college een afweging maken tussen het verplaatsen en het bekostigen van een nieuwe voorziening.

A.6 Terrein

Terrein is een voorziening huisvesting onderwijs die niet automatisch wordt toegekend. Vervangende nieuwbouw of uitbreiding van het schoolgebouw kan bijv. op het bestaande schoolterrein worden gerealiseerd. Als voor het realiseren van de genoemde voorzieningen terrein noodzakelijk is, wordt daar bij de eventuele toestemming voor de huisvestingsvoorziening rekening mee gehouden, deze voorziening wordt opgenomen op het programma.

A.7 Eerste inrichting

Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair wordt bekostigd aan een school voor basisonderwijs[, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs. Eerste inrichting leer- en hulpmiddelen wordt bekostigd aan een school voor voortgezet onderwijs]. Uitgangspunt is dat de bekostiging van de eerste inrichting gekoppeld aan het besluit waarbij het aantal m2 bruto vloeroppervlakte wordt uitgebreid, dus bij het toekennen van de voorziening nieuwbouw of uitbreiding . Bij vervangende nieuwbouw bestaat geen aanspraak op toekennen eerste inrichting. De eerste inrichting in het te vervangen schoolgebouw kan worden 'meegenomen'. In afwijking van het geformuleerde uitgangspunt zijn er omstandigheden waarbij een bevoegd gezag aanspraak heeft op uitbreiding van eerste inrichting, zonder dat het gebouw fysiek wordt uitgebreid. Dit betreft de volgende situaties:

- een bevoegd gezag heeft geen aanspraak op uitbreiding van het schoolgebouw, omdat de school in een (school)gebouw is gehuisvest waarvan de capaciteit groter is dan de ruimtebehoefte, bijvoorbeeld capaciteit is 1000m² en de ruimtebehoefte is 800m²;
- op het moment dat de school in dit (school)gebouw is gehuisvest heeft het college besloten om de eerste inrichting toe te kennen voor een bvo van 800m²; als gevolg van toename van het aantal leerlingen bestaat aanspraak op uitbreiding met 100m²; deze uitbreiding is groter dan de drempelwaarde en het bevoegd gezag heeft aanspraak op uitbreiding van de eerste inrichting;
- een bevoegd gezag heeft aanspraak op uitbreiding van het schoolgebouw met bijvoorbeeld 100m², maar besluit de uitbreiding niet fysiek te realiseren; de gewenste huisvesting als gevolg van een toename van het aantal leerlingen wordt opgevangen binnen de bestaande accommodatie(s). In beide situaties bestaat dus aanspraak op het bekostigen van uitbreiding van de eerste inrichting.

Bij fusie van scholen worden twee of meer scholen samengevoegd tot één school. In principe hebben de afzonderlijke scholen tot het moment van fusie ieder voor zich bekostiging voor eerste inrichting ontvangen. Dit betekent dat bij fusie van voorheen afzonderlijke scholen geen aanspraak bestaat op bekostiging van eerste inrichting als de bruto vloeroppervlakte van de gefuseerde scholen minder of gelijk is aan de bruto vloeroppervlakte van de voor de fusie afzonderlijke scholen. Uitbreiding eerste inrichting wordt uitsluitend toegekend in combinatie met uitbreiding van het schoolgebouw. Bij een fusie wordt voor de gefuseerde school geregistreerd de bruto vloeroppervlakte van de schoolgebouwen van de voorheen aan de afzonderlijke scholen is toegekend.

A.8 Medegebruik

Medegebruik is een belangrijk instrument als het gaat om het realiseren van het doelmatig gebruik van schoolgebouwen en de efficiënte inzet van middelen.

Voordat het college besluit tot medegebruik is het noodzakelijk om inzicht te hebben:

- in de periode waarvoor medegebruik noodzakelijk is (door middel van de leerlingenprognose), en
- de periode van medegebruik in het schoolgebouw waar de leegstand is vastgesteld (wordt op korte termijn een toename van het aantal leerlingen verwacht dan is het de vraag of medegebruik zinvol is).

Het aantal locaties waarnaar bij medegebruik van leegstand kan worden verwezen is bepaald op 2. In afwijking van de modelverordening van de VNG is voor de verwijsafstand niet gekozen voor een aanduiding in kilometers maar wordt uitgegaan van verwijzing binnen de kern waarin de school (hoofdvestiging) is gelegen. Voor de lokale situatie is dit een meer praktische oplossing.

De verordening maakt geen onderscheid tussen leegstand in een schoolgebouw van scholen van verschillende onderwijssectoren. De leegstand wordt vastgesteld op basis van het verschil tussen de vastgestelde capaciteit (bruto vloeroppervlakte) op grond van bijlage III, deel A, en de voor de school vastgestelde ruimtebehoefte op grond van bijlage III, deel B. Of de berekende genormeerde leegstand ook als leegstaande ruimte geschikt is voor medegebruik wordt afzonderlijk vastgesteld.

- Feitelijke leegstand in een school voor basisonderwijs een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en een school voor voortgezet onderwijs is per definitie geschikt voor medegebruik.
- Ruimten, die een bevoegd gezag met eigen middelen heeft bekostigd, maar waarvoor het college een vergoeding verstrekt (zogenaamde eigendoms- en huurscholen) maken onderdeel uit van de voorzieningen huisvesting onderwijs en komen in aanmerking voor medegebruik.
- Ruimten die een bevoegd gezag volledig met eigen middelen heeft gerealiseerd en waarvoor geen vergoeding van de overheid is ontvangen kunnen niet in medegebruik worden gegeven omdat deze ruimte geen onderdeel uitmaken van de voor het schoolgebouw vastgestelde capaciteit (bijlage III, deel A).

A.4 en A.8 Investeringskosten bij geschikt maken voor nieuwe bewoner

In de situatie van het in gebruik nemen van een bestaand gebouw (A.4) en medegebruik (A.8) kan het noodzakelijk zijn dat bouwkundige voorzieningen moeten worden getroffen om het betreffende (school)gebouw geschikt te maken voor de nieuwe bewoner. De investeringskosten van deze investering komen voor rekening van de gemeente.

A.9 Herstel van constructiefouten

Herstel van constructiefouten is een voorziening huisvesting onderwijs. Voordat bekostiging voor een constructiefout wordt toegekend is het van belang vast te stellen dat het daadwerkelijk gaat om een constructiefout en wie verantwoordelijk is voor het ontstaan van de constructiefout. Als sprake is van een ontwerpfout o.i.d. kan de veroorzaker van de constructiefout aansprakelijk worden gesteld voor het herstel. In dit verband speelt ook het moment waarop bekostiging voor een constructiefout wordt aangevraagd een rol. In dit verband heeft de Raad van State uitgesproken dat herstel van riolering waarvoor het schoolbestuur verantwoordelijk was (onder schoolterrein) niet als een constructiefout kan worden aangemerkt maar als regulier onderhoud moet worden gezien. Tussen het moment van het aanleggen van de riolering en het aanvragen van bekostiging lag een periode van 28 jaar. De Raad van State was van oordeel dat, gelet op de levensduur, er op dat moment geen sprake meer kan zijn van een constructiefout, maar dat sprake is van regulier onderhoud.⁹ Het herstel van een constructiefout is eveneens geen voorziening huisvesting onderwijs en komt voor rekening van het bevoegd gezag als de constructiefout het gevolg is van nalatigheid van het bevoegd gezag (artikel 100, tweede lid, van de WPO, artikel 98, tweede lid, van de WEC en artikel 76k, tweede lid, van de WVO).¹⁰

De verordening schrijft verder voor dat de noodzaak van het herstel van de constructiefout moet blijken uit een door het schoolbestuur te overleggen bouwkundig rapportage, die moet zijn opgesteld door een daartoe gecertificeerde, onafhankelijke constructeur.

⁹ LJN BJ7202, Raad van State, 200809152/1/H2.

¹⁰ BX8979, Raad van State, 201200195/1/A2

In de praktijk doet zich regelmatig de vraag voor of een voorziening wel herstel van een constructiefout betreft en of er feitelijk geen sprake is van (regulier, voor rekening van het schoolbestuur komend) onderhoud. Overwogen kan worden om in een dergelijke situatie:

- Een onafhankelijke gecertificeerd deskundige te laten onderzoeken of er daadwerkelijk sprake is van een constructiefout (en niet van onderhoud) en de kosten van dit onderzoek te delen;
- Vooraf af te spreken dat het advies van de deskundige bindend of bepalend is voor het besluit tot het al dan niet toekennen van de aangevraagde voorziening.

A.10 Vervangen of herstel van schade aan gebouw, onderwijsleerpakket en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden

Het bekostigen van vervangen of herstel van schade in geval van bijzondere omstandigheden is van toepassing als het bevoegd gezag geconfronteerd wordt met schade als gevolg van bijv. vandalisme, ruitbreuk, storm, inbraak, brand etc. en deze schade niet is te verhalen op een derde (daderaansprakelijkheid). Bij het bepalen van de omvang van de bekostiging wordt rekening gehouden met de situatie van de school. Bij vervanging na brand kan bijvoorbeeld een totaal afgebrande school worden vervangen door een schoolgebouw met minder bruto vloeroppervlakte als de leerlingenprognose daartoe aanleiding geeft. Ook kan het college in plaats van nieuwbouw een ander schoolgebouw toewijzen. Hiervoor geldt eveneens dat als de schade veroorzaakt wordt door nalatigheid van het bevoegd gezag (bijv. inbraak was mogelijk doordat een raam niet was afgesloten) de kosten voor rekening van het bevoegd gezag komen.

Deel B – Voorzieningen voor lichamelijke oefening

Tot een ruimte voor bewegingsonderwijs wordt niet alleen gerekend het traditionele lokaal bewegingsonderwijs (= gymnastiekruimten), maar ook het gebruik van de (gemeentelijke) sporthal. Een lokaal bewegingsonderwijs kan juridisch eigendom zijn van de gemeente, het bevoegd gezag, of een derde.

B.1 Nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding of ingebruikgeving

Voor het vaststellen van de noodzaak van een van de gevraagde voorzieningen is een relatie gelegd tussen het aantal klokuren dat moet worden ingeroosterd en de afstand tussen het schoolgebouw dat van het lokaal bewegingsonderwijs gebruik moet maken.

Als vervoer naar een verder weg gelegen lokaal bewegingsonderwijs voor de gemeente financieel een goed alternatief is kan het college besluiten in plaats van een voorziening het vervoer naar het lokaal bewegingsonderwijs te vergoeden. Voordat hierover een besluit wordt genomen voert het college overleg met het bevoegd gezag.

Voor het (voortgezet) speciaal onderwijs wordt aan een lokaal bewegingsonderwijs gelijkgesteld een lokaal voor motorische therapie en een schoolbad (watergewenningsbad of hydrotherapiebad).

B.3 Eerste inrichting

Aanvullend meubilair voor het inrichten van het lokaal bewegingsonderwijs kan als eerste inrichting worden verstrekt als een bestaand lokaal:

- met een te kleine oefenzaal wordt uitgebreid waarbij de oefenzaal wordt vergroot, of
- vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd met een groter lokaal bewegingsonderwijs.

In deze situaties is de eerste inrichting in het verleden bekostigd voor de toen gerealiseerde oppervlakte en voldoet de bestaande eerste inrichting naar verwachting niet aan de gestelde eisen, respectievelijk is voor deze vernieuwde lokalen bewegingsonderwijs niet eerder de volledige bekostiging eerste inrichting verstrekt.

B.5 Medegebruik

De mogelijkheid van medegebruik in een lokaal bewegingsonderwijs wordt vastgesteld op basis van het rooster bewegingsonderwijs dat het college heeft vastgesteld voor de scholen voor primair en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs en het rooster bewegingsonderwijs dat het bevoegd gezag van de school voor het voortgezet onderwijs heeft vastgesteld voor de school voor voortgezet onderwijs.

Bijlage II – Prognosecriteria

Op grond van de artikelen 7, tweede lid, onder a, en 18, eerste lid, is het bevoegd gezag verplicht een leerlingenprognose te overleggen als een aanvraag voor het bekostigen van een voorziening huisvesting onderwijs (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding gebouw, eerste inrichting, in gebruik nemen, verplaatsen, terrein en medegebruik wordt ingediend. De leerlingenprognose is de basis voor het beoordelen van de noodzaak van de door de bevoegde gezagsorganen aangevraagde voorziening en van belang voor het vaststellen van de periode waarvoor de voorziening huisvesting onderwijs noodzakelijk is.

Bijlage III – Beoordelingscriteria capaciteit, ruimtebehoefte en aanvullende ruimtebehoefte

In bijlage III wordt evenals in bijlage I een onderverdeling per voorziening huisvesting onderwijs gehanteerd. Op verschillen tussen de onderwijssectoren wordt bij de sectoren afzonderlijk ingegaan.

Bij het vaststellen van de onderwijscapaciteit van het schoolgebouw die wordt geregistreerd wordt geen rekening gehouden met de m2 bruto vloeroppervlakte die een bevoegd gezag voor eigen rekening heeft gerealiseerd, waar dus geen (rijks)vergoeding voor is verstrekt. Deze capaciteit wordt wel geregistreerd.

Deel A – Vaststellen capaciteit

De capaciteit van een (school)gebouw wordt vastgesteld in m2 bruto vloeroppervlakte. Op basis van de vastgestelde capaciteit kan worden beoordeeld of het (school)gebouw:

- a. te maken heeft met leegstand, of
- b. moet worden uitgebreid omdat er een tekort aan capaciteit is (aanvullende ruimtebehoefte, deel C).

De bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw wordt door het college opgenomen in de gemeentelijke administratie, omdat dit gegeven van wezenlijk belang is voor het uitvoeren van de verordening. Mutaties die plaatsvinden (nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding etc.) moeten op grond van artikel 5 van de verordening door de bevoegde gezagsorganen aan het college worden doorgegeven. Door het vastleggen van deze mutaties in de gemeentelijke administratie beschikt het college over de meest actuele bruto vloeroppervlakte van de (school)gebouwen. De bruto vloeroppervlakte is een gegeven dat wordt bepaald aan de hand van deel E, de meetinstructie voor het vaststellen van de bruto vloeroppervlakte van schoolgebouwen.

Bij het vaststellen van de capaciteit kan vastgesteld worden dat als gevolg van de indeling van het schoolgebouw de vastgestelde capaciteit niet volledig geschikt is voor medegebruik (bijv. een gangenschool). Het schoolgebouw is dan 'overgedimensioneerd' als gevolg van een onevenwichtige indeling van het schoolgebouw. Op dat moment kan het bevoegd gezag het college vragen om de capaciteit lager vast te stellen. Het college neemt over dit verzoek een besluit. Besluit het college aan het verzoek van het bevoegd gezag te voldoen, dan registreert het college zowel de totale bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw en de bruto vloeroppervlakte die geschikt is als op minder onderwijscapaciteit. Op het moment dat het college een aanvraag voor het bekostigen van uitbreiding van het schoolgebouw ontvangt stelt het college vast of het mogelijk is de gevraagde uitbreiding geheel of gedeeltelijk in pandig te realiseren waardoor de 'overdimensionering' van het schoolgebouw wordt verminderd.

A.1.2 en A.1.3 Dislocaties

Als de school is gehuisvest in meerdere gebouwen wordt gesproken van huisvesting in een hoofdgebouw en een of meer dislocaties. Daalt het aantal leerlingen zodanig dat het gebruik van een van de locaties kan worden beëindigd, dan is het in eerste instantie aan het bevoegd gezag een besluit te nemen over de locatie die buiten gebruik wordt gesteld en wordt overgedragen aan het college, tenzij een van de locaties een gebouw is waarvoor het college een huurvergoeding betaalt. Een schoolgebouw waarvoor het college een huurvergoeding betaalt wordt als eerste buiten gebruik gesteld. Als het college van mening is dat het buiten gebruik stellen van een ander schoolgebouw de voorkeur heeft, dan vindt overleg plaats tussen het bevoegd gezag en het college.

A.1.4 Terrein

De terreinoppervlakte waarop het schoolgebouw staat is gelijk aan de grootte van het perceel zoals dit bij het Kadaster is vastgelegd. Het kan voorkomen dat de kadastrale perceelgrenzen niet overeenkomen met de grenzen van het schoolterrein. Oorzaak is vaak dat de terreinoppervlakte van het openbaar groen en eventueel andere openbare gebouwen samen met het schoolterrein als een geheel is geregistreerd. In die situatie wordt voor het schoolgebouw het met overheidsmiddelen bekostigde deel van de terreinoppervlakte vastgelegd.

A.1.5 Inventaris

Het vaststellen van het aantal leerlingen waarvoor eerste inrichting is bekostigd is noodzakelijk voor het beoordelen van een aanvraag voor het bekostigen uitbreiding van eerste inrichting. Evenals geldt voor het schoolgebouw is de uitbreiding van de eerste inrichting gekoppeld aan de uitbreiding met het aantal m² bruto vloeroppervlakte. Uitgangspunt is dat op 1 januari 2015 de eerste inrichting is bekostigd waarop het bevoegd gezag tot die datum aanspraak maakte.

A.1.6 Lokalen bewegingsonderwijs

Het vaststellen van de capaciteit van het lokaal bewegingsonderwijs is van belang om te kunnen vaststellen of het aantal klokuren voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs, of het aantal lesuren voor een school voor voortgezet kan worden ingeroosterd.

A.1.6.2 Terrein

De terreinoppervlakte van een lokaal bewegingsonderwijs is gelijk aan de grootte van het perceel zoals dit bij het Kadaster is vastgelegd. Of de terreinoppervlakte van het lokaal bewegingsonderwijs afzonderlijk wordt geregistreerd is afhankelijk van de ligging van het lokaal bewegingsonderwijs. Als het lokaal bewegingsonderwijs:

- in pandig in het schoolgebouw is gerealiseerd maakt het onderdeel uit van de terreinoppervlakte van het schoolgebouw;

- als aanbouw van het schoolgebouw, of als afzonderlijk gebouw is gerealiseerd op het terrein van het bevoegd gezag wordt het afzonderlijk geregistreerd;
- ligt op een afzonderlijk terrein wordt het afzonderlijk geregistreerd;
- onderdeel uitmaakt van een school voor voortgezet onderwijs en ligt op hetzelfde terrein als het schoolgebouw, dan wordt het niet afzonderlijk geregistreerd.

A.1.6.3 Inventaris

De eerste inrichting van het lokaal bewegingsonderwijs die bekostigd is wordt geacht voldoende te zijn om te voldoen aan de gestelde eisen van het bewegingsonderwijs.

Deel B – Vaststellen ruimtebehoefte

Voor het vaststellen van de ruimtebehoefte is bepalend het aantal leerlingen dat op de teldatum 1 oktober voorafgaande aan het indienen van de aanvraag op de school aanwezig is. Op basis van het aantal leerlingen wordt de bruto vloeroppervlakte (= ruimtebehoefte) vastgesteld. Op basis van de uitkomst van de leerlingenprognose wordt vastgesteld voor welke periode deze ruimtebehoefte noodzakelijk is.

B.1 Lesgebouwen

De ruimtebehoefte voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en een school voor voortgezet onderwijs wordt gebaseerd op het aantal leerlingen vermenigvuldigd met een m² bruto vloeroppervlakte per leerling. Een school voor voortgezet onderwijs maakt daarnaast aanspraak op een vaste voet, die afhankelijk is van:

- de aard van de vestiging, te weten een hoofd- of een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak, en
- de leerweg van de school voor VMBO of praktijkschool.

B.1.1 School voor basisonderwijs

De ruimtebehoefte van de school voor basisonderwijs is opgebouwd uit de basisruimtebehoefte en de aanvullende ruimtebehoefte. De basisruimtebehoefte bestaat uit de vaste voet (200 m²) en de som van het aantal ongewogen leerlingen dat op de school voor basisonderwijs is ingeschreven vermenigvuldigd met 5,03 m² per leerling. Onderdeel hiervan is een speellokaal. Er kan voor worden gekozen om in de berekeningsmethodiek een toeslag toe te kennen in verband met de aanwezigheid van achterstandsleerlingen. In de verordening is hiervoor een formule opgenomen

B.1.2 Speciale school voor basisonderwijs

De basisruimtebehoefte bestaat uit een vaste voet (250 m²) en de som van het aantal leerlingen dat op de speciale school voor basisonderwijs is ingeschreven, vermenigvuldigd met 7,35 m² per leerling. Heeft de

speciale school voor basisonderwijs aanspraak op een speellokaal, dan wordt de ruimtebehoefte verhoogd met 90 m².

B.1.3 School voor (voortgezet) speciaal onderwijs

De ruimtebehoefte bij een school een school voor speciaal of voortgezet speciaal onderwijs wordt vastgesteld op eenmaal de vaste voet, verhoogd met de uitkomst van de afzonderlijk berekende bruto vloeroppervlakte voor het aantal leerlingen van de speciaal onderwijs- en de voortgezet speciaal onderwijs-component en van de afdelingen. Is sprake van een of meer afdelingen, dan wordt het aantal leerlingen van een of meer afdelingen bij het aantal leerlingen van de speciaal onderwijs-component opgeteld. Ook bij meerdere afdelingen kan een school slechts eenmaal aanspraak maken op een vaste voet.

Heeft de school voor speciaal onderwijs aanspraak op een speellokaal, dan wordt de ruimtebehoefte verhoogd met 90 m².

B.1.4 School voor voortgezet onderwijs

Een school voor voortgezet onderwijs kent uitsluitend de basisruimtebehoefte. De basisruimtebehoefte bestaat uit een vaste voet, vermeerderd met de som van het aantal leerlingen vermenigvuldigd met de m² bruto vloeroppervlakte per leerling, die geldt voor de onderwijsrichting waarop de leerling staat ingeschreven. De vaste voet wordt toegekend voor de hoofdvestiging van de school voor voortgezet onderwijs en de nevenvestiging met spreidingsnoodzaak. Daarnaast wordt een vaste voet toegekend voor de afzonderlijke profielen in het VMBO. Of sprake is van een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak wordt vastgesteld op basis van de door de minister van OCW aan het bevoegd gezag afgegeven beschikking.

Leerwegondersteunend onderwijs (Lwoo) of de gemengde leerweg kan de school voor voortgezet onderwijs uitsluitend aanbieden in relatie met de beroepsgerichte leerweg van een bepaalde afdeling of sector en kan uitsluitend worden aangeboden als de minister van OCW hiervoor toestemming heeft verleend. De school voor voortgezet onderwijs beschikt dan over de betreffende licenties.

B.2 Lokalen bewegingsonderwijs

De ruimtebehoefte van een lokaal bewegingsonderwijs is afhankelijk van het totaal aantal klokuren of lesuren dat in het lokaal bewegingsonderwijs is ingeroosterd. De ruimtebehoefte van de school voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs is afhankelijk van het aantal gymgroepen. Het aantal gymgroepen voor de school voor basisonderwijs is afhankelijk van het aantal formatieplaatsen. Om het aantal formatieplaatsen te bepalen wordt de splitsingstabel gehanteerd die het college hanteert bij het vaststellen van de materiele vergoeding. Beschikt de school voor basisonderwijs, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs niet over een speellokaal, dan bestaat aanspraak op gebruik van een lokaal

bewegingsonderwijs door de leerlingen in de leeftijd van 4 en 5 jaar. Hierop bestaat geen aanspraak als de school voor basisonderwijs binnen de genormeerde bruto vloeroppervlakte geen speellokaal heeft gerealiseerd.

Deel C – Vaststellen aanvullende ruimtebehoefte

De aanvullende ruimtebehoefte wordt in de volgende stappen vastgesteld:

- stap 1 vastgestelde capaciteit (deel A)
- stap 2 vastgestelde ruimtebehoefte (deel B)
- stap 3 vaststellen aanvullende ruimtebehoefte = saldo capaciteit – vastgestelde ruimtebehoefte
- stap 4 vaststellen of saldo van stap 3 gelijk of groter is dan de drempelwaarde¹¹
- stap 5 is de uitkomst van stap 4:
- lager dan de drempelwaarde, dan bestaat geen aanspraak op bekostigen voorziening,
- gelijk of groter dan de drempelwaarde, dan bestaat aanspraak op het bekostigen van een voorziening op basis van de uitkomst van stap 3.

Een school voor basisonderwijs maakt geen aanspraak op extra bruto vloeroppervlakte voor een speellokaal, omdat deze bruto vloeroppervlakte is geïntegreerd in de vaste voet en bruto vloeroppervlakte per leerling. Heeft de school voor basisonderwijs binnen de genormeerde bruto vloeroppervlakte geen speellokaal gerealiseerd dan bestaat geen aanspraak op gebruik van een lokaal bewegingsonderwijs door de groepen 1 en 2 wegens het ontbreken van een speellokaal. In deze situatie kan de school voor basisonderwijs een lokaal bewegingsonderwijs door de groepen 1 en 2 alleen gebruiken als het college hiervoor toestemming verleent, binnen het lokaal bewegingsonderwijs de noodzakelijke capaciteit beschikbaar is en het bevoegd gezag bereid is een huurvergoeding te betalen. Een speciale school voor basisonderwijs en een school voor speciaal onderwijs maken aanspraak op extra bruto vloeroppervlakte voor een speellokaal als deze scholen worden bezocht door leerlingen in de leeftijd tot zes jaar.

¹¹ Drempelwaarde:

- 55 m² bruto vloeroppervlakte voor een permanente voorziening school voor basisonderwijs;
- 50 m² bruto vloeroppervlakte voor een permanente voorziening speciale school voor basisonderwijs of voor een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs;
- 40 m² bruto vloeroppervlakte voor een tijdelijke voorziening voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs en een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, en
- 10% van de bestaande capaciteit met een minimum van 100 m² voor een school voor voortgezet onderwijs.

Bij een aanvraag voor het bekostigen van de voorziening onderwijshuisvesting uitbreiding wordt vastgesteld of gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om de capaciteit van het schoolgebouw lager vast te stellen dan de feitelijke bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw (zie toelichting deel A). Heeft deze situatie zich voorgedaan, dan wordt in de berekening voor het vaststellen van het aantal m² uitbreiding van het schoolgebouw bekeken of het verschil tussen de feitelijk aanwezige capaciteit en de geregistreerde capaciteit kan worden opgeheven resp. verminderd. Doet deze situatie zich voor, dan geldt als uitgangspunt voor het ontwerpen van een bouwplan dat de toegekende uitbreiding in eerste instantie moet leiden tot het verminderen van de zgn. verschiloppervlakte. Dit kan leiden tot het toekennen van een interne aanpassing of beperkte uitbreiding in combinatie met een interne aanpassing van het schoolgebouw. De definitieve keuze is afhankelijk van de investeringskosten die moeten blijken uit een vergelijking tussen de investeringskosten van uitsluitend de aanpassing en de investeringskosten van een combinatie van aanpassing met een eventuele (beperkte) uitbreiding. Op het moment dat wordt vastgesteld dat de investeringskosten van de aanpassing hoger zijn dan de investeringskosten van een (beperkte) uitbreiding van het gebouw kan worden besloten het gebouw uit te breiden.

In het voortgezet onderwijs bestaat pas aanspraak op bekostiging van de voorziening uitbreiding van het schoolgebouw als de gevraagde ruimtebehoefte minimaal tien procent hoger is dan de bruto vloeroppervlakte van de bestaande capaciteit. De wijze waarop de ruimtebehoefte wordt vastgesteld is afhankelijk van de onderwijssoort. Bij het toekennen van de voorziening uitbreiding wordt onderscheid gemaakt in de 'voor blijvend' en de 'voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening'. Wordt toegekend:

- de voor blijvend gebruik bestemde voorziening, dan wordt toegekend de totaal berekende aanvullende ruimtebehoefte, er wordt dus geen rekening gehouden met de drempel van 10%;
- de voor tijdelijk gebruik bestemde voorziening, dan wordt toegekend het aantal m² dat de 10% overschrijdt, de aanvullende ruimtebehoefte tot 10% moet het schoolbestuur binnen de bestaande capaciteit opvangen.¹²

C.1 en C.2 Voor blijvend en tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

Bij het toekennen van ruimtebehoefte wordt onderscheid gemaakt in voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen en voor blijvend gebruik bestemde voorzieningen. De keuze tussen voor tijdelijk of permanent is afhankelijk van de verwachte periode dat de voorziening noodzakelijk is. Bij een periode van:

- korter dan 4 jaar, dan in principe geen toekenning;
- 4 jaar tot 15 jaar, dan toekennen van voor tijdelijk gebruik bestemde huisvesting;
- langer dan 15 jaar, dan toekennen van voor blijvend gebruik bestemde huisvesting.

C.3 Overige voor blijvend gebruik of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen

De mogelijkheid van ingebruikneming is afhankelijk van de vastgestelde ruimtebehoefte in relatie tot de capaciteit van het schoolgebouw. Afhankelijk van de benodigde capaciteit kan een gebouw volledig dan wel gedeeltelijk in gebruik worden gegeven.

¹² LJN BW5954, Raad van State, 201107376/1/A2.

De mogelijkheid van medegebruik is afhankelijk van de vastgestelde leegstand in het schoolgebouw en in relatie tot de vastgestelde ruimtebehoefte en de afstand tussen de hoofdvestiging en de vestiging waar het medegebruik kan worden gerealiseerd.

De omvang van het terrein heeft betrekking op zowel de ondergrond van het schoolgebouw als het aangrenzende speelterrein. De minimaal noodzakelijke oppervlakte voor een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of school voor voortgezet speciaal onderwijs is opgenomen in deel D. Tot het terrein behoren niet de eventueel noodzakelijke parkeerplaatsen, of de ruimte voor een kiss-en-ride-strook.

De omvang van de eerste aanschaf van onderwijsleerpakket of de uitbreiding is gekoppeld aan de voorziening nieuwbouw of uitbreiding. Wordt een van deze voorzieningen toegekend, of een alternatief (bijv. ingebruikgeving, medegebruik), dan ontstaat aanspraak op bekostiging van deze voorziening.

C.4 Lokalen bewegingsonderwijs

De bepalingen rond de verschillende voorzieningen huisvesting onderwijs die betrekking hebben op het lokaal bewegingsonderwijs zijn gelijk aan de bepalingen die van toepassing zijn op het toekennen van voorzieningen voor schoolgebouwen.

Deel D – Minimumnormen bij het realiseren van nieuwe voorzieningen

In de verordening zijn uitsluitend minimumnormen opgenomen. Het is aan het bevoegd gezag om de ruimten en indeling van het schoolgebouw te bepalen. Daarbij moet het bevoegd gezag wel voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit.

Bijlage IV – Normbedragen voor vergoeding en indexering

Algemeen

Artikel 102, derde lid, van de WPO, artikel 100, derde lid, van de WEC en artikel 76m, derde lid, van de WVO verplichten de gemeenteraad normen vast te stellen voor het bekostigen van de voorzieningen huisvesting onderwijs die worden toegekend. Bijlage IV is de uitwerking van deze artikelen en deze bijlage heeft een relatie met artikel 4 van de verordening, waarin is opgenomen welke voorzieningen worden bekostigd op basis van normbedragen

Naast het bekostigen van de genoemde voorzieningen onderwijshuisvesting is de gemeente verantwoordelijk voor het bekostigen van de onroerend zaak belasting (artikel 133 van de WPO, artikel 127 van de WEC en artikel 96c.1 van de WVO). Het bedrag dat de gemeente voor de OZB moet bekostigen is gelijk aan het bedrag van de opgelegde aanslag.

Deel A – Indexering

De normbedragen moeten jaarlijks worden aangepast aan het dan geldende prijspeil. Met het bijstellen aan de hand van een indexcijfer wordt het normbedrag op een actueel prijspeil gebracht. De verordening hanteert het MEV-prijsindexcijfer dat jaarlijks, gelijktijdig met de miljoenennota, wordt gepubliceerd. Het vaststellen van de nieuwe normbedragen is door de gemeenteraad gedelegeerd aan het college (artikel 32 van de verordening).

Deel B – Normbedragen

Vergoeding voorbereidingskrediet

In de artikelen 3, 4, 7 en 13 van de verordening is de mogelijkheid opgenomen om een voorbereidingskrediet aan te vragen en toe te kennen. Het voorbereidingskrediet wordt gebaseerd op een 8% van het normbedrag zoals opgenomen in deze bijlage, of op 8% van het geraamde bedrag van de feitelijke kosten. Nadat het definitieve bedrag van de bekostiging is vastgesteld wordt bij het beschikbaar stellen van de vergoeding het al beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet in mindering gebracht op het bedrag van de vastgestelde bekostiging.

A en B. Nieuwbouw en uitbreiding met permanente bouwaard

De opgenomen normbedragen omvatten alle bijkomende kosten, zoals eventuele kosten voor fundering, aansluitkosten, terreininrichting en dergelijke en zijn incl. BTW.

De hoogte van de normvergoeding is voor:

- een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs opgebouwd uit een:
 1. startbedrag, inclusief een aantal m2 bruto vloeroppervlakte en
 2. bedrag per m2 bruto vloeroppervlakte, welk bedrag voor een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs afhankelijk is van de onderwijssector.
- een school voor voortgezet onderwijs opgebouwd uit een:
 1. vaste voet (hoofdvestiging en nevenvestiging met spreidingsnoodzaak)
 2. bedrag per m2 bruto vloeroppervlakte, afhankelijk van de ruimtebehoefte per onderwijssoort.

De normvergoeding 'uitbreiding' voor een school voor voortgezet onderwijs wordt als volgt vastgesteld:

- a. per onderwijssoort bepalen het verschil tussen bestaande capaciteit bruto vloeroppervlakte en toegekende uitbreiding bruto vloeroppervlakte;
- b. per onderwijssoort berekenen de vergoeding op basis van het onder a vastgestelde verschil in capaciteit, en
- c. vaststellen de hoogte van de vergoeding.

Deze berekening is noodzakelijk omdat een uitbreiding van een school voor voortgezet onderwijs enerzijds bestaande ruimten in het schoolgebouw moeten worden uitgebreid en anderzijds mogelijk bestaande ruimten in bruto vloeroppervlakte kunnen worden teruggebracht.

Naast de genoemde normbedragen voor de stichtingskosten kunnen, afhankelijk van de toe te kennen voorziening, aanvullende vergoedingen worden toegekend voor bijv. fundering, inrichting van het terrein, het realiseren van een speellokaal en sloopkosten. Kosten voor de verwerving van een terrein zijn niet opgenomen, aangezien deze kosten afhankelijk van de ligging sterk kunnen variëren.

A.2 Kosten voor terreinen

De gemeente moet de grond bouw- en woonrijp opleveren. Dit betekent dat in ieder geval de kosten die verband houden met het bouw- en woonrijp maken (aankoop, aanleggen riolering, schoongrond verklaring, bestrating et cetera) voor rekening van de gemeente komen. Bij vervangende nieuwbouw moet mogelijk het schoolterrein worden heringericht en het schoolgebouw worden gesloopt. De kosten van herinrichting maken onderdeel uit van de kosten van terrein. Sloop kan zijn omdat op de plaats de vervangende nieuwbouw moet worden gerealiseerd, maar ook als de vervangende nieuwbouw elders wordt gerealiseerd. Ook de kosten van het slopen komen dan voor rekening van de gemeente. Krijgt het schoolgebouw een andere bestemming dan is sloop niet aan de orde.

A.3.7. Toeslag voor verhuiskosten bij vervangende nieuwbouw

Op grond van dit artikel bestaat voor alle onderwijssectoren aanspraak op de vergoeding voor de verhuiskosten. Deze vergoeding is afhankelijk van of de school al dan niet tijdens de realisatie van de vervangende nieuwbouw gebruik kan blijven maken van de bestaande locatie. Is hier sprake van, dan bestaat aanspraak op bekostiging van één verhuizing; is hier geen sprake van, dan op bekostiging van twee verhuizingen. De vergoeding is in beide situaties gelijk aan de feitelijke kosten.

C. Tijdelijke voorziening

Een tijdelijk gebouw kan worden gerealiseerd in de vorm van nieuwbouw, of door middel van huur van een tijdelijke voorziening of bestaande huisvesting (een tijdelijke accommodatie kan ook betrekking hebben op een semipermanent gebouw). De keuze tussen aankoop en huur van tijdelijke huisvesting is afhankelijk van aspecten als de verwachte gebruiksduur, verwerving van eigendom en multifunctioneel gebruik.

Tijdelijke lokalen kunnen noodzakelijk zijn:

- als eerste voorziening (nieuwbouw);
- voor het uitbreiden van een permanent hoofdgebouw, en
- voor het uitbreiden van een bestaande accommodatie.

De keuze tussen huur of koop van tijdelijke huisvesting in plaats van het realiseren van permanente huisvesting wordt gebaseerd op de uitkomst van een vergelijking tussen de kosten van:

- tijdelijke huisvesting in relatie tot de kosten van een permanente voorziening, en
- aankoop van tijdelijke huisvesting in relatie met de kosten van huur van tijdelijke huisvesting,

waarbij in beide vergelijkingen rekening moet worden gehouden met de kosten van het plaatsen en het in de toekomst verwijderen van de te huren resp. aan te kopen lokalen.

Afhankelijk van de uitkomst van de berekening kan de conclusie zijn dat gelet op de:

- kosten van de tijdelijke huisvesting in vergelijking met de kosten van de permanente huisvesting alsnog bekostiging voor permanente bouw wordt toegekend (dit speelt vooral als de tijdelijke huisvesting naar verwachting voor lange termijn noodzakelijk is);
- korte periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is een huurvergoeding wordt toegekend, of
- periode waarvoor de voorziening noodzakelijk is, wordt overgegaan tot koop van een tijdelijk gebouw omdat dit goedkoper is dan huur.

D. Eerste inrichting

De vergoeding voor de eerste inrichting van een school voor basisonderwijs, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs] bestaat uit een basisbedrag en een bedrag per m². [Bij een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs wordt zowel bij het basisbedrag als het bedrag per m² onderscheid gemaakt naar onderwijssoort.

Voor het voortgezet onderwijs wordt bij (vervangende) nieuwbouw het bedrag van de bekostiging eerste inrichting waarop de school voor voortgezet onderwijs aanspraak maakt op gelijke wijze berekend als de

berekening van vergoeding bouwkosten (vervangende) nieuwbouw. Aanvullende bekostiging eerste inrichting leer- en hulpmiddelen is niet in alle gevallen noodzakelijk:

- als een school goedkope ruimte (bijv. algemene ruimte) moet ombouwen voor dure ruimte (bijv. werkplaats of specifieke ruimte) wordt het verschil in inventariskosten gecompenseerd;
- als een school een werkplaats of specifieke ruimte ombouwt tot algemene ruimte ontstaat de omgekeerde situatie, in principe wordt de school gekort op het bedrag voor inventaris. Als deze situatie zich voordoet wordt vastgesteld dat de school een hoger bedrag aan bekostiging heeft ontvangen dan waarop het volgens de verordening aanspraak maakt. Dit verschil wordt geregistreerd.

E. Lokalen bewegingsonderwijs

De normbedragen voor de lokalen bewegingsonderwijs zijn onderverdeeld in bedragen voor:

- nieuwbouw;
- uitbreiding, en
- eerste inrichting met onderwijsleerpakket/meubilair.

Daarnaast hebben de scholen voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs met lichamelijk gehandicapte leerlingen en meervoudig gehandicapte leerlingen aanspraak op een aanvullende bekostiging voor het vergroten van de entree en de was- en kleedruimte als deze lokalen bewegingsonderwijs niet toegankelijk zijn.

F. Vergoeding feitelijke kosten

Voor het vaststellen van de vergoeding op basis van de feitelijke kosten wordt onderscheid gemaakt in de voorzieningen genoemd in artikel 2, onder a, en de voorzieningen genoemd in artikel 2, onder b en c. In de kostenbegroting van de eerstgenoemde voorzieningen zijn opgenomen de kosten van de architect en het bouwkundig toezicht. Deze kosten maken geen onderdeel uit van de ontvangen offertes voor het herstel als gevolg van een constructiefout of andere schade. Ook bij het vaststellen van deze niet genormeerde kosten moet rekening worden gehouden met de kosten van technische advisering.¹³

G. Huur sportvelden

Een school voor voortgezet onderwijs maakt aanspraak op een vergoeding van het college voor het gebruik van een sportveld. Op deze vergoeding bestaat uitsluitend aanspraak als het sportveld niet is gerealiseerd met gemeentelijke middelen. De huurvergoeding is een vergoeding in de investeringskosten. Naast de vergoeding voor de investeringskosten die voor rekening van de gemeente komt kan de verhuurder aan de school voor voortgezet onderwijs in rekening brengen een vergoeding voor de exploitatiekosten. De hoogte van de exploitatiekosten wordt vastgesteld door degene die het sportveld beschikbaar stelt en deze kosten komen volledig voor rekening van het bevoegd gezag.

¹³ BD3606 Raad van State, 200705694/1.

De gemeentelijke vergoeding is gebaseerd op de periode van 8 weken en wordt alleen vermenigvuldigd met het aantal lesuren dat de school voor voortgezet onderwijs van het sportveld gebruik maakt.



Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
Fax: (024) 696 19 39
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Aan: @vocampus
Van: Gerold Berens
Afdeling: Samenleving
Doc. Nr.:
Datum: 27 september 2021
Vergadering: 22 september 2021
Aanwezig: Hans Schapenk (bestuurder @vocampus); Pepijn Baneke (wethouder); Gerold Berens (Sociaal Domein)
Afwezig:
Notulist: Gerold Berens
Onderwerp: concept-verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2022

Gemeente:

Onderwerp van gesprek is de concept-verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Dit concept is een actualisatie van de op dit moment geldende verordening. Daarbij wordt in grote lijnen de model-verordening van de VNG gevolgd. Sinds de laatste aanpassing zijn met name de normbedragen aangepast aan de eisen in het nieuwe Bouwbesluit (duurzaamheid) en de prijsontwikkelingen.

Dhr. Schapenk

Ten aanzien van de verordening zijn er geen opmerkingen. @vocampus kan hiermee instemmen.

Hij wil in dit verband wel kort ingaan op de ontwikkelingen van de locatie in Molenhoek. In de krant is de indruk gewekt dat de school zou sluiten. Dat is op dit moment niet aan de orde. Er worden nog steeds leerlingen geworven voor deze school. Hij vindt het ook zijn verantwoordelijkheid als bestuurder dat leerlingen die aan een opleiding beginnen die ook kunnen afmaken. Dat wordt ook als zodanig met ouders gecommuniceerd.

Dat neemt niet weg dat de school onder druk staat. Het gebouw is slecht. Klimaatbeheersing en ventilatie zijn onder de maat en dat schuurt ook met de arbo-eisen. Het gebouw heeft geen uitstraling en kan niet voldoen aan de eisen aan modern onderwijs. Mede daardoor wordt de concurrentie van het Merlet in Cuijk en het Montessori in Groesbeek groter.

Er is dus binnen afzienbare termijn perspectief nodig ten aanzien van het gebouw. Vooruitlopend daarop wordt er op dit moment al onderzocht welke alternatieven er zijn om dit onderwijs elders onder te brengen indien er geen zicht is op vervangende nieuwbouw.

Dhr. Baneke

In het verleden is bij de gemeente geen rekening gehouden met vervangende nieuwbouw voor het Kandinsky. De geluiden vanuit het schoolbestuur waren ook niet consistent en leken toch meer te wijzen op een vertrek uit de gemeente.

Naar aanleiding van de gesprekken in de laatste 2 jaar was er wel een bedrag in de begroting opgenomen. In verband met de financiële situatie van de gemeente is dit terug gedraaid. Binnen nu en drie jaar zal er echter een definitief besluit genomen worden over eventuele vervangende nieuwbouw. De aangekondigde wetswijziging zal daarbij een belangrijke rol spelen. Deze moet beter inzichtelijk maken wat de wederzijdse verantwoordelijkheden zijn en welke middelen daarvoor vrijgemaakt worden.

Dhr. Schapenk

Een termijn van drie jaar is te lang. In de praktijk betekent dat, dat het 5 á 6 jaar duurt voordat er daadwerkelijk nieuwe huisvesting gerealiseerd zou kunnen worden. De gemeente dient er rekening mee te houden dat bij ongewijzigde situatie over twee jaar het schoolbestuur naar buiten zal brengen, dat de school gefaseerd zal afbouwen. Dat kan dan ongeveer vier jaar in beslag nemen.

Mocht er voor die tijd een besluit tot (vervangende) nieuwbouw genomen worden, dan garandeert hij dat de school zeker 20 jaar in de gemeente Mook en Molenhoek zal doorgaan.

Dhr. Baneke

Nieuwbouw is zeker nog niet van de baan, maar op dit moment ontbreekt daar de ruimte voor. Begin volgend jaar zijn er ook nieuwe gemeenteraadsverkiezingen. Het nieuwe collegeprogramma zal ongetwijfeld ook duidelijkheid geven over de richting waarin wordt gedacht ten aanzien van de school.

Afspraak

De gemeente laat een bilateraal overleg inplannen voor de maand december om elkaar over en weer te informeren over de ontwikkelingen in de tussentijd. De vergadering in november kan vervallen als er geen nieuws is over mogelijke vervangende nieuwbouw op de sportlocatie. Erick Loermans zal aansluiten in december om de gemeente te informeren over de beoogde onderwijskundige samenwerking met mogelijke partners.

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
Fax: (024) 696 19 39
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Aan: Stichting Lijn 83 po
Van: Gerold Berens
Afdeling: Samenleving
Doc. Nr.:
Datum: 27 september 2021
Vergadering: 23 september 2021
Aanwezig: Michel Leijser, Marleen Sander (Lijn 83 po); Pepijn Baneke, Gerold Berens (gemeente)
Afwezig:
Notulist: Gerold Berens
Onderwerp: Concept verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2022

Gemeente:

Onderwerp van gesprek is de concept-verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Dit concept is een actualisatie van de op dit moment geldende verordening. Daarbij wordt in grote lijnen de model-verordening van de VNG gevolgd. Sinds de laatste aanpassing zijn met name de normbedragen aangepast aan de eisen in het nieuwe Bouwbesluit (duurzaamheid) en de prijsontwikkelingen.

Lijn 83 po:

Ten aanzien van de concept-verordening heeft men een aantal opmerkingen en vragen:

1. Volgens de verordening is vervangende nieuwbouw pas aan de orde als er sprake is van 'conditie 5'. Wat houdt dat precies in? Betekent dat in de praktijk dat wanneer een gebouw goed onderhouden wordt het feitelijk nooit voor nieuwbouw in aanmerking komt?
2. Is het bij het vaststellen van de ruimtebehoefte mogelijk om rekening te houden met onderwijskundige ontwikkelingen? In het verleden is er veelal gedacht in lokalen. In het huidige onderwijs vraagt het onderwijs veel meer om andere ruimten en meer variëteit daarin.
3. Voor het bewegingsonderwijs wordt uitgegaan van 1,5 klokuren per week per groep. Op niet al te lange termijn zullen scholen verplicht worden om 2 uur per week in het lesrooster op te nemen. Hoe verhoudt zich dat dan tot de verordening?

Gemeente:

Ad 1:

conditie 5 is de aanduiding voor een bepaalde technische conditie (NEN 2767). De vraag die Lijn 83 opwerpt, is al langere tijd ook landelijk onderwerp van discussie. Momenteel is het wachten op de aangekondigde wetwijziging die meer duidelijkheid moet geven hoe met renovatieachtige activiteiten in relatie tot nieuwbouw moet worden omgegaan.

Ad 2:

De bepaling van de ruimtebehoefte is in feite strak omlijnd. De gemeente volgt daarin de VNG richtlijnen. Overigens is daarbij ook in het verleden in het aantal m² per groep altijd al rekening

gehouden met 'verkeersruimten' en dergelijke en ging het daarbij niet om uitsluitend de oppervlakte van lokalen.

Ad 3:

De gemeente heeft hier nog geen informatie over gehad. De modelverordening gaat nog uit van 1,5 klokuren. Bekeken kan worden of dit algemener geformuleerd kan worden op basis van verwijzing naar een wetsartikel of dat de aanpassing kan wachten tot een volgende wijziging van de verordening.

Afspraak: Lijn 83 zal nagaan wanneer deze wijziging ingaat en dit aan de gemeente laten weten.

Lijn 83 po:

Met inachtneming van de toelichting en de afspraak m.b.t. punt 3 kan men instemmen met de verordening.

Dat neemt niet weg dat er wel wat knelpunten aankomen. Het onderwerp 'ventilatie' is een belangrijk issue. Men heeft nog niet hoeven uitleggen waarom er geen gebruik is gemaakt van de subsidiemogelijkheden en is dit ook nog niet in de pers geweest. Maar het is wel belangrijk om met elkaar in gesprek te gaan over dit soort vraagstukken en per school te kijken wat er aan zit te komen. Er is behoefte aan een duidelijk perspectief, bijvoorbeeld in de vorm van een Integraal Huisvestingsplan (IHP). Ten aanzien van de Adalbertbasisschool zal dit binnenkort in het overleg m.b.t. het project Maasvallei al aan de orde komen.

Gemeente:

Bij het opstellen van de zomerrapportage is besloten om de investeringen m.b.t. project 'Maasvallei' in ieder geval uit te stellen tot 2023. Op dit moment is een dergelijk project niet haalbaar en in de tussentijd zal moeten blijken of daar weer financiële ruimte voor komt. De aangekondigde wetswijziging en eventuele aanvullende middelen van het Rijk zullen daar een belangrijke rol in spelen.

Over het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP) is er ambtelijk contact met de gemeenten Bergen en Gennep. Volgende week vindt er een eerste overleg plaats om te kijken of het zinvol en mogelijk is om dit gezamenlijk op te pakken.

VERGADERSCHEMA 2022 GEMEENTERAAD EN RAADSCOMMISSIES GEMEENTE MOOK EN MIDDELAAR (versie agendacommissie dd 18 oktober)													
DAG	DECEMBER '21	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
zaterdag		1 Nieuwjaarsdag									1		
zondag		2				1					2		
maandag		3				meivakantie			1		3		
dinsdag		4	1	1 carnaval		3			2		4	1 Cie. SL BW beantwoorden vragen Begroting	
woensdag	1	5	2	2		4 Dodenherdenking	1 Vragen Jaarstukken indienen tot 13.00 uur		3		5	2 Cie. GB	
donderdag	2	6	3 Raad	3		5 Bevrijdingsdag	2		4	1	6	3 Cie B&R	1
vrijdag	3	7	4	4	1	6	3	1	5	2	7	4	2
zaterdag	4	8	5	5	2	7	4	2	6	3	8	5	3
zondag	5 Sinterklaas	9	6	6	3	8 Moederdag	5 1e pinksterdag	3	7	4 einde zomervakantie zuid	9	6	4
maandag	6	10	7	7	4	9	6 2e pinksterdag	4	8	5	10	7	5 Sinterklaas
dinsdag	7 Cie. SL	11 B&W	8 B&W	8	5	10 Cie SL	7 Cie. SL BW beantwoorden vragen Jaarstukken	5 Cie. SL BW beantwoorden vragen Zorap + Kaderbrief	9	6 B&W	11 B&W (Begroting)	8	6 Cie. SL
woensdag	8 Cie. GB	12	9	9	6	11 Cie GB	8 Cie. GB	6 Cie. GB	10	7	12	9 reservedatum Raad	7 Cie. GB
donderdag	9 Cie. B&R	13	10	10 raad	7	12 optie raad - installatie college	9 Cie. B&R	7 Cie. B&R	11	8	13 Verspreiden Begroting	10 Raad (incl. Begroting en Belastingverordeningen excl OZB)	8 Cie. B&R
vrijdag	10	14	11	11	8	13	10	8	12	9	14	11	9
zaterdag	11	15	12	12	9	14	11	9	13	10	15	12	10
zondag	12	16	13	13	10	15	12	10	14	11	16	13	11
maandag	13	17 Agendacommissie	14 Agendacommissie	14	11	16	13	11	15	12 Agendacommissie	17 Agendacommissie	14	12
dinsdag	14	18	15	15	12 B&W	17	14	12	16	13	18	15	13
woensdag	15	19	16	16 VERKIEZINGEN	13	18	15	13	17	14		16	14
donderdag	16 Raad (incl. eindejaarsrapportage)	20	17	17	14 goede vrijdag	19 Raad Verspreiden Jaarstukken	16 raad (incl. Jaarstukken) Verspreiden Zomerrapportage, Kaderbrief	14 Raad (incl. Zomerrapportage+Kaderb rief)	18	15	20 Technische avond Begroting	17	15 Raad (incl. Eindejaarsrapportage en OZB-verordening)
vrijdag	17	21	18	18	15	20	17	15	19	16	21	18	16
zaterdag	18	22	19	19	16	21	18	16	20	17	22 Herfstvakantie	19	17
zondag	19	23	20	20	17 1e paasdag	22	19 Vaderdag	17	21	18	23	20	18
maandag	20	24	21	21	18 2e paasdag	23	20	18	22	19	24	21	19
dinsdag	21	25 Cie SL	22 Cie SL	22 Laatste raadsvergadering oude raad	19 B&W	24 B&W	21 B&W	19 Vierdaagse	23	20 Cie. SL	25	22	20
woensdag	22	26 Cie GB	23 Cie GB	23	20	25	22	20 Vierdaagse	24	21 Cie. GB	26 Vragen Begroting indienen tot 13.00 uur	23 B&W (incl. Eindejaarsrapportag e)	21
donderdag	23	27	24	24 Installatie nieuwe raad	21 optie raad - installatie college	26 Hemelvaartsdag	23	21 Vierdaagse	25	22	27	24	22
vrijdag	24	28	25	25	22	27	24	22 Vierdaagse	26	23	28	25	23
zaterdag	25 1e Kerstdag	29	26 carnaval	26	23	28	25	23 Zomervakantie	27	24	29	26	24 kerstvakantie t/m 8 januari
zondag	26 2e Kerstdag	30	27 carnaval	27	24	29	26	24	28	25	30	27	25 1e Kerstdag
maandag	27 Kerstvakantie	31 Auditcommissie	28 carnaval	28	25 Agendacommissie	30 Agendacommissie Auditcommissie	27 Agendacommissie	25	29	26	31	28	26 2e Kerstdag
dinsdag	28			29	26	31	28	26	30	27		29 Agendacommissie	27 Kerstvakantie
woensdag	29			30	27 Koningsdag		29 Vragen Zorap indienen tot 13.00 uur	27	31	28		30	28
donderdag	30			31	28		30	28		29 Raad			29
vrijdag	31 Oudjaarsdag				29			29		30			30
zaterdag					30 meivakantie t/m 8 mei			30					31 Oudjaarsdag
zondag								31					

B&W	Laatste B&W voor agendacommissie
Agendaco mmissie	agendacommissie
Samenlevin g	commissie SL
Grondgebie d	commissie GB
Begroting & Rekening	commissie B&R
Auditcomm issie	Auditcommissie

	feestdag
	kerst 25-12-21 t/m 9-1-22 carnaval 26-2 t/m 1-3 meivak.zuid 30-4 t/m 8-5
	zomervak.zuid 23-7 t/m 4- 9 herfstvak.zuid 22-10 t/m 30-10
	zaterdag - zondag

P&C documenten		
raad 16 juni	Jaarstukken 2021	verspreiden raad 19 mei vragenronde 19 mei t/m 1 juni auditcommissie 30 mei commissie B&R 9 juni raad - beschouwingen 16 juni
raad 14 juli	Zomerrapportage Kaderbrief 2023	verspreiden raad 16 juni vragenronde 16 juni t/m 29 juni commissie B&R 7 juli raad - beschouwingen14 juli
raad 10 nov.	Begroting 2023	verspreiden begroting 13 oktober vragenronde 13 okt. t/m 26 oktober technische toelichting 20 oktober commissie B&R 3 november raad - algemene beschouwingen 10 november
raad 15 dec.	Eindejaarsrapportag e	commissie B&R 8 december raad 15 december

P&C documenten gemeenschappelijke regelingen (streefdata voor behandeling)	
raad 3 februari	kadernota's
raad 16 juni	zienswijzen bij rekeningen en ontwerpbegrotingen

Documentnummer	CM21.1494
Onderwerp	Bestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier 2021"
Datum raadsvergadering	11 november 2021
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	3 november 2021
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	G.Wienhoven

Inleiding

Initiatiefnemer is voornemens op de locatie Inmiddels bestaat het voornemen om een deel van het gebied 'de Kuil' te ontwikkelen tot landgoed: Landgoed

De Kleine Lier. Het beoogde landgoed De Kleine Lier beslaat een oppervlak van ca. 5,3 ha. Binnen het landgoed wordt ca. 5 ha aan natuur ontwikkeld. Daarnaast wordt de verloederde paardenstal gesloopt en wordt de

buitenopslag volledig verwijderd. Binnen de footprint van de paardenstal wordt één landgoedwoning opgericht, die qua bouwstijl verwijst naar de voormalige paardenstal. Bij de landgoedwoning wordt een ondergeschikte opslagschuur opgericht. De landgoedwoning en de opslagschuur worden op passende wijze landschappelijk ingepast in het te ontwikkelen landschap.

Naast de natuurontwikkeling en de herbouw/hergebruik van de landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur in combinatie met landschappelijke inpassing, vinden tevens aanvullende kwaliteitsbijdragen

plaats. Hierbij wordt o.a. een schaapskooi binnen het landgoed gerealiseerd. Tot slot geldt dat het landgoed voor 90% openbaar toegankelijk wordt gesteld, zodat het landgoed beschikbaar is voor extensief recreatief medegebruik. Met de ontwikkeling van het landgoed, wordt zo ingezet op versterking van de natuur, het landschap en de recreatieve functie van het gebied.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft zes weken ter inzage gelegen. In deze periode zijn drie zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn (geanonimiseerd) toegevoegd als bijlage 1, 2 en 3.

De zienswijzen zijn beantwoord in een zienswijzennota (bijlage 4). Op basis hiervan is een wijziging van het ontwerpbestemmingsplan voorgesteld. Aan u daarom de vraag om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

Voorstel

1. Akkoord te gaan met de beoordeling van de ingediende zienswijzen, zoals beschreven in de zienswijzennota in bijlage 4.

2. Bestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier 2021" gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig het ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan met inachtneming van de wijziging zoals opgenomen in de bij dit besluit behorende zienswijzennota (bijlage 4).

Beoogd effect

Na de bestemmingsplanprocedure en vervolgens het aanvragen van de benodigde omgevingsvergunningen, kan worden gestart met het ontwikkelen van een woningbouwlocatie om zo aan te sluiten op de behoefte.

Argumenten

1.1 Een zienswijze positief beantwoord

Door de ingediende zienswijze (1) hebben reclamanten te kennen gegeven dat elke locatie van een uitzichtpunt in de fruitboomgaard, niet kan worden gewaardeerd. Ruimtelijk leveren uitzichtpunten, al dan niet gecombineerd met een zitmogelijkheid dus een kwaliteitsverbetering op bij de beleving van een landgoed en omringende natuur. Indien dat belang wordt afgewogen tegen het in de zienswijze naar voren gebrachte belang dat omwonenden verschoond wensen te blijven van mogelijke overlast van menselijk stemgeluid of anderszins vanaf een uitzichtpunt, zou het ruimtelijke belang dat gediend wordt met realisatie van een uitzichtpunt zwaarder dienen te wegen. Immers een zekere overlast in zijn omgeving heeft een ieder te dulden. Dit onderdeel van de zienswijze zou in principe dan ook niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan dienen te leiden.

Echter, gemeente en initiatiefnemers wegen een toekomstige goede burenerelatie mee. Daarom zal van het uitzichtpunt in de boomgaard worden afgezien. De betreffende ster zal van de inrichtingsschets in bijlage 1 worden verwijderd en de tekst zal worden aangepast: er wordt een tweetal uitzichtpunten gerealiseerd.

De ingediende zienswijzen hebben dus geleid tot één wijziging van het bestemmingsplan. Om de omwonenden tegemoet te komen, wordt geen uitzichtpunt aan de zuidzijde van het landgoed gerealiseerd. In plaats van drie uitzichtpunten (sterren op de inrichtingsschets) worden twee uitzichtpunten gerealiseerd. Hiertoe is de tekst van de toelichting in paragraaf 3.5.3 en 8.3 aangepast en worden bijlage 1 van de toelichting en bijlage 1 van de regels aangepast. Zie de inrichtingsschets op de volgende pagina van dit voorstel.

2.1 Inhoud bestemmingsplan

Zie voor de argumenten voor het bestemmingsplan de planstukken die zijn toegevoegd als bijlage 5 (toelichting + bijlagen), bijlage 7 (regels + bijlage) en bijlage 7 (verbeelding).



Kanttekeningen

Geen

Duurzaamheid

Het planvoornemen voorziet in de ontwikkeling van een landgoed waarmee de natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden in en rondom het plangebied worden versterkt en het buitengebied een kwaliteitsimpuls krijgt. Als onderdeel van de landgoedontwikkeling wordt één landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur opgericht. De nieuwe woning wordt daarbij klimaatbestendig, gasloos, duurzaam en natuurinclusief gerealiseerd. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. De initiatiefnemer is gewezen op ons duurzaamheidsloket.

Raadsvoorstel

Voor deelgebied 'de Kuil' is de integrale opgave 'het ontwikkelen en duurzaam in stand houden van landschappelijke, ecologische en recreatieve kwaliteiten en potenties'. Het accent in dit gebied ligt op ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden, met ruimte voor extensieve recreatie.

Participatie

Voordat het plan in procedure is gegaan, is de initiatiefnemer in gesprek gegaan met de direct omwonenden om de plannen te bespreken en daar waar nodig af te stemmen.

De bewoners van de Bongerd zijn door de initiatiefnemers persoonlijk uitgenodigd voor een veldbezoek. De initiatiefnemers hebben op deze wijze hun plannen kunnen toelichten. Twee huishoudens zijn ingegaan op de uitnodiging, de anderen hebben aangegeven geen interesse te hebben. Enkele bewoners gaven aan dat men gewend was aan het geluid van wandelaars over het openbare zandpad achter hun tuin en dat de plannen (en het uitzichtpunt nabij de woningen) geen probleem zou vormen. Andere bewoners hebben wel hun zorgen geuit tijdens het veldbezoek. Tijdens een extra gesprek met deze bewoners hebben de initiatiefnemers getracht deze zorgen weg te nemen. In plaats van een zitgelegenheid met bijbehorende toegang en informatievoorziening is voorgesteld om enkel een sta-plek te creëren. De gemeente heeft hiermee kunnen instemmen en heeft derhalve de aanpassing in de Toelichting van het ontwerpbestemmingsplan opgenomen. Hiermee wordt duidelijkheid gegeven over de 'soort' inrichting van het uitzichtpunt.

Na het indienen van een zienswijzen van meerdere omwonenden is als handreiking naar hen toe besloten om het uitzichtpunt nabij De Bongerd te verwijderen op de inrichtingsschets en dus niet te realiseren (zie de zienswijzennota).

Financiën

Met de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst opgesteld waarin de exploitatiekosten zijn geregeld. Daarnaast worden door de initiatiefnemer voor het in behandeling nemen van het bestemmingsplan leges betaald.

Communicatie

De vaststelling van het bestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier 2021" en de daar uit volgende terinzagelegging wordt gepubliceerd in de Ter Sprake en het gemeenteblad

De appellanten ontvangen een brief met de reactie op de ingediende zienswijze en de gevolgen hiervan.

Uitvoering

Het definitieve bestemmingsplan ligt zes weken ter inzage, indien niemand in hoger beroep gaat is het daarna onherroepelijk. De initiatiefnemer kan vervolgens een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen aanvragen. In de tussentijd zal de initiatiefnemer aan de slag gaan met het Natuurbeheerplan.

Bijlage(n)

1. Ingediende zienswijze 1 (geanonimiseerd)
2. Ingediende zienswijze 2
3. Ingediende zienswijze 3
4. Zienswijzennota
5. Bestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier 2021" – Toelichting
5a Bijlagen bij toelichting
6. Bestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier 2021" – Regels
6a Bijlage bij regels
7. Bestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier 2021" – Verbeelding

Mook, 21 september 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,



De gemeentesecretaris
J.M.G. Smits- de Kinkelder



De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Documentnummer CM21.1494

Onderwerp Bestemmingsplan “Landgoed De Kleine Lier 2021”

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 21 september 2021

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 3 november 2021

Besluit:

Voorstel

1. Akkoord te gaan met de beoordeling van de ingediende zienswijzen, zoals beschreven in de zienswijzennota in bijlage 4.
2. Bestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier 2021" gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig het ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan met inachtneming van de wijziging zoals opgenomen in de bij dit besluit behorende zienswijzennota (bijlage 4).

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 11 november 2021

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen



MM21011814

Gemeenteraad van de gemeente Mook en Middelaar
Postbus 200
6585 ZK Mook

GEMEENTE MOOK C.A.	
Afdeling	Planning
Ingekomen	m027
d.d.	15 JULI 2021
Nummer	Cm 21.2074
Opbergen	O
Paraaf	

Molenhoek, 15 juli 2021

Betreft: Zienswijze met betrekking tot Ontwerpbestemmingsplan 'Landgoed De Kleine Lier 2021' met planidentificatienummer NL.IMRO.0944.BPDEKLEINELIER2021-ON01

Geacht college,

Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar met betrekking tot Ontwerpbestemmingsplan 'Landgoed De Kleine Lier 2021' met planidentificatienummer NL.IMRO.0944.BPDEKLEINELIER2021-ON01, zoals gepubliceerd in de Staatscourant van het Koninkrijk der Nederlanden op 11 juni 2021.

Als omwonenden hebben we uitleg gekregen over de plannen voor de ontwikkeling van Landgoed De Kleine Lier tijdens het veldbezoek, er is een extra gesprek met de initiatiefnemers geweest en we hebben kennis genomen van de stukken zoals gepubliceerd in de Staatscourant.

In het de toelichting bij de planbeschrijving in hoofdstuk 3 wordt in §3.5.3 gesproken over uitzichtpunten. Er wordt in het plangebied een drietal uitzichtpunten gecreëerd. Een van die uitzichtpunten bevindt zich ter hoogte van de fruitboomgaard.

Dat uitzichtpunt bij de fruitboomgaard ligt achter de percelen van De Bongerd 2, 4 en 6, die grenzen aan de Lierdwarsweg. Het uitzichtpunt is in bijlage 1 van het plan Landgoed De Kleine Lier ingetekend op de hoek van het plangebied, gelegen aan de Lierdwarsweg en de afrastering aan de zuidzijde van het plangebied. De initiatiefnemers hebben echter aangegeven het uitzichtpunt te willen realiseren op een open stuk in de bestaande haag langs de Lierdwarsweg omdat op de hoek van het perceel dichte begroeiing staat. Hierdoor schuift de locatie van het uitzichtpunt en komt het recht achter het perceel van De Bongerd 4 te liggen. In een gesprek met de initiatiefnemers heeft die familie haar zorg daarover uitgesproken.

In deze zienswijze presenteren wij een aantal bezwaarpunten over de locatie van specifiek dat uitzichtpunt en motiveren wij waarom wij de gemeente verzoeken om het plan op dat punt te wijzigen. Het gaat dan in het bijzonder om de onderstaande aspecten.

Het eerste bezwaarpunt in onze zienswijze is dat het plan met het uitzichtpunt aan de Lierdwarsweg de confrontatie aangaat met de woonfunctie van de bestaande bebouwing grenzend aan het plangebied waaronder onze percelen. Relevant daarbij zijn de consequenties die een uitzichtpunt op die plek voor ons als aanwonenden heeft. Een uitzichtpunt faciliteert het samenkomen van groepen, hetgeen leidt tot een toename van geluidsoverlast, aantasting van onze privacy en woongenot en eventueel tot planschade. De initiatiefnemers geven in §8.3 van de toelichting aan dat op die plek wat hun betreft enkel een sta-plekje

wordt gecreëerd. Daarentegen staat in het advies Limburgs Kwaliteitsmenu (bijlage 4 Advies LKM-commissie d.d. 2 november 2018) over uitzichtpunten dat die op zichzelf geen kwaliteitsbijdragen zijn voor een goed landgoedontwerp, maar als die worden gecombineerd met een zitmogelijkheid en een informatiebord wel gezien worden als kwaliteitsbijdrage. Het plan geeft geen duidelijkheid over de uitwerking van het uitzichtpunt en welke voorzieningen bij het uitzichtpunt gerealiseerd worden. Op basis daarvan en het advies van de LKM-commissie maken wij ons zorgen dat bij de inrichting van het plangebied het uitzichtpunt toch wordt voorzien van zitmogelijkheden. Daarmee zou het uitzichtpunt niet alleen samenkomst faciliteren, maar ook een langduriger verblijf van mensen op die plek. Bovendien leert de ervaring dat plekken in Molenhoek waar zitgelegenheid wordt geboden door jeugdigen vaak als hangplek worden gebruikt. Op dergelijke plekken worden drugs gedeald, wordt overmatig alcohol gebruikt en wordt mechanische muziek gespeeld, waardoor sprake is van geluidsoverlast en vervuiling. Aangezien het beoogde uitzichtpunt aan een onverhard wandelpad ligt is handhaving en controle voor de autoriteiten lastig.

Het tweede punt van bezwaar is dat het plan niet duidelijk is over de exacte locatie van het beoogde uitzichtpunt. In de bestemmingsregels worden in Artikel 3 in de bestemmingsomschrijving de voor 'Natuur' aangewezen gronden o.a. bestemd voor realisatie van bouwwerken behorende tot de recreatieve voorzieningen, zoals recreatieve bewegwijzering, informatieborden, kunstwerken, bijenhotel(s), (klap)poorten met afrasteringen, uitzichts-/rustpunten en picknick- c.q. zitplekken en straatmeubilair. Deze 'voor Natuur aangewezen gronden' betreffen het hele plangebied, wat zou kunnen betekenen dat overal langs de percelen van aanwonenden dergelijke voorzieningen gerealiseerd kunnen worden. De inrichtingsschets zoals opgenomen in bijlage 1 is ons inzien een summiere schets die teveel ruimte laat voor interpretaties. De ideeën van de initiatiefnemers over de realisatie van de inrichtingsschets, zoals het verschuiven van het uitzichtpunt bij de fruitboomgaard leidt voor ons als aanwonenden tot een onzekere situatie over de locatie van een uitzichtpunt aangrenzend aan onze percelen en de voorzieningen die daarbij worden gerealiseerd.

Het derde punt van bezwaar betreft de argumentatie van het uitzichtpunt op die plek. In bijlage 1 van het ontwerpbestemmingsplan zijn op drie punten uitzichtpunten met een ster aangegeven. In het plan ontbreekt echter een motivatie voor zowel het aantal uitzichtpunten als ook de locatie van de uitzichtpunten. De keuze voor een uitzichtpunt dat de confrontatie aangaat met de omliggende woonfunctie is wat dat betreft arbitrair en een uitzichtpunt op die plek is voor de realisatie van het plan niet noodzakelijk.

De bovengenoemde bezwaarpunten op het ontwerpbestemmingsplan kunnen worden weggenomen door de volgende wijzigingen in het vast te stellen bestemmingsplan op te nemen:

Allereerst door het uitzichtpunt gelegen aan de Lierdwarsweg en de afrastering aan de zuidzijde van het plangebied uit het ontwerpbestemmingsplan te halen en het aantal uitzichtpunten in het plan te beperken tot de twee andere ingetekende uitzichtpunten. Indien er toch behoefte is aan meer dan die twee uitzichtpunten biedt het plangebied tal van alternatieve locaties voor een derde uitzichtpunt, bijvoorbeeld:

- Langs het fietspad: in de hoek van het fietspad en de zuidelijke erfafscheiding. Hier is er een mooi zicht op diverse (fruit)bomen rondom de landgoedwoning.
- In de kuil bij de oostelijke bomengroep (Bijlage 1, L - oostzijde) grenzend aan het wandelpad. Ook op die plek is er sprake van een unieke landschapservaring.

Daarnaast door een aanduiding op de verbeelding op te nemen die de realisatie van uitzicht-/rustpunten (al dan niet met recreatieve voorzieningen, zoals informatieborden, kunstwerken, bijenhotel(s), (klap)poorten

met afrasteringen en picknick- c.q. zitplekken of straatmeubilair) aangrenzend aan de bestaande bebouwing op een afstand van 10 meter van de perceelsgrenzen van aanwonenden uitsluit, zodat daarmee ook voor de toekomst mogelijke disputen over dergelijke voorzieningen als gevolg van overlast of inperking van het woongenot worden voorkomen.

Derhalve verzoeken wij u om het ontwerpbestemmingsplan op de bovenstaande punten aan te passen en het bestemmingsplan vervolgens gewijzigd vast te stellen.

Wij vertrouwen erop dat u begrip heeft voor onze situatie en de zienswijze in deze brief en dat u gehoor zult geven aan ons verzoek. Wij gaan ervan uit dat u ons van het verdere verloop van de procedure op de hoogte houdt.

Met vriendelijke groet,



Vereniging Bos en Kuil

Secretariaat/penningmeester:
M.W.M. Alink
Bosweg 3
6581KR Malden
Tel: 0628207942
E-mail: info@bosenuil.nl
Website: www.bosenuil.nl

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Mook en Middelaar
Postbus 200
6585 ZK Mook

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbestemmingsplan Landgoed Kleine Lier 2021

Malden, 16 juli 2021

Geacht College,

Het bestuur van de Vereniging Bos en Kuil heeft kennisgenomen van het ontwerpbestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021 en dient hierbij de navolgende zienswijze in.

Beheerplan: Natuurbeheer met schapen en paarden?

In het landgoedplan 2021 staat: "In het bosje met heischraal grasland wordt een kleine schaapskooi van ca 35m² opgenomen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om jaarrond enkele schapen te huisvesten." Zoals al in het landgoedplan uit 2015 vermeld wordt, is in de schaapskooi plaats voor 11 schapen plus een ram. Het plan uit 2015 gaf verder aan dat schapen en paarden elkaar in de begrazing zullen aanvullen.

Naar de mening van het bestuur is de omvang van deze schaapskudde te groot voor het te beheren terrein, met schadelijke gevolgen voor het natuurbeheer (kaal grazen). Daar en boven is ook nog begrazing door paarden voorzien.

In het beheerplan dat binnen 3 maanden na vaststelling van het bestemmingsplan bij u volgens afspraak wordt ingediend, moet naar onze mening exact en beredeneerd worden beschreven op welke manier de begrazing door paarden en schapen aan de natuurkwaliteiten Heischraalgrasland (1 ha) en Droog en kruidenrijk grasland (3 ha) zal bijdragen.

Beheerplan: Soortbescherming in de noord-oosthoek

In de natuurontwikkeling van de noord-oosthoek van het landgoed is soortenbescherming een belangrijk aandachtspunt.

Zoals aangegeven in 5.7.2 Soortenbescherming van het plan zal een ecologisch werkprotocol dienen te worden opgenomen in het beheerplan met maatregelen in verband met de zorgplicht ten aanzien van de das, en van algemene soorten als wezel, hermelijn, egel, konijn en diverse muizensoorten. Ook zal hierin aandacht dienen te worden gegeven aan de zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bruine kikker en gewone pad. Aanvullend onderzoek is nodig ten aanzien van zandhagedis, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm. Daarnaast dient een nadere inspectie van de boomholte (aangetroffen in het bosschage in de noordoostelijke hoek) uit te wijzen of deze mogelijk wordt gebruikt door boombewonende vleermuizen. Waarvoor dan maatregelen in het beheerplan zullen moeten worden opgenomen.



Zoals gesteld in de Quick Scan zal het ecologische werkprotocol ten aanzien van de das en de inspectie van de boomholte ten aanzien van vleermuizen tevens gereed/uitgevoerd dienen te zijn voordat werkzaamheden met betrekking tot, of in de nabijheid van het noordoostelijk gelegen natuurgedeelte worden uitgevoerd.

Eerst natuurontwikkeling en beheer, dan Omgevingsvergunning voor bouwen

In de regels behorende bij het plan Landgoed De Kleine Lier 2021 staat: “Het gebruiken en/of het (doen) laten gebruiken van de voor 'Wonen - Landgoed' aangewezen gronden en opstallen, conform de bestemming 'Wonen - Landgoed' is alleen toegestaan als de binnen de bestemming 'Natuur' te ontwikkelen nieuwe natuur en de inrichting van het landgoed (inclusief nader uitwerking landschappelijke inpassing landgoedwoning met schuur), die voorwaarde is voor de landgoedontwikkeling, voor minimaal 50% is ingericht en in stand wordt gehouden, overeenkomstig [Bijlage 1](#) bij deze regels” (Inrichting Landgoed De Kleine Lier).

Volgens de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State dient een omgevingsvergunning voor het bouwen te worden geweigerd, dan wel te worden verleend onder een beperkend voorschrift, indien nog niet aan deze voorwaarden is voldaan (19.2, Uitspraak in geding, 201504989/1/R1, 2 maart 2016).

Dit betekent bovendien dat niet alleen 50% inrichting is vereist, maar ook dat de in stand houding daarvan geregeld moet zijn conform het goedgekeurde beheerplan.

Namens het bestuur van de vereniging Bos en Kuil,

M.W.M. Alink

secretaris



MM21012265

GEMEENTE MOOK C.A.	
Afdeling	Planning
Ingekomen d.d.	23 JULI 2021
Nummer	
Opbergen	Paraaf

Datum: 25-7-21

Aan: Gemeenteraad Mook en Middelaar

Betreft: Zienswijze m.b.t. ontwerpbestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier"

Geachte Gemeenteraad,

Stichting Natuur- en Milieugroep Animo heeft het bovengenoemde plan bestudeerd en wil via deze zienswijze aandringen op een aantal aanscherpingen.

Onze opmerkingen zijn:

- 1) Het vereiste oppervlak van 5 hectare nieuwe natuur wordt niet behaald. Dat kunt u zelf nameten in de tool in de digitale versie van het plan op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het hele plangebied is 5 hectare, maar erf en bebouwing, waarvan nadrukkelijk is gesteld dat die oppervlakken niet meetellen, zijn hierin meegenomen. De initiatiefnemer bezit aangrenzende gronden die kunnen worden ingebracht, of kan grond bijkopen aan de zuidkant van het plangebied.
- 2) Voor het verwezenlijken van de beoogde natuurdoeltypen A 1.1 en A 5.3 moet ook Amerikaanse vogelke's worden verwijderd, maar dit vereist een specifieke aanpak. Omszagen alleen is onvoldoende. Overigens staat de Amerikaanse vogelkers ook in de houtsingel aan de oostzijde van het plangebied, van waaruit steeds weer opschot van deze soort zal ontstaan. Beschrijving van methoden voor definitieve verwijdering ontbreekt, evenals de termijn waarbinnen de natuurdoeltypen gerealiseerd moeten zijn. Gezien de aanwezigheid van de das, en ook de aanwezige heide moet opgepast worden met het gebruik van zware apparatuur bij de werkzaamheden. Daarom verzoeken wij aanwijzingen hierover op te nemen in het plan en toezicht te houden bij de werkzaamheden. Controle op verwezenlijking en in stand houding van de afgesproken natuurdoeltypen is niet verankerd in dit bestemmingsplan.
- 3) Voor het verwezenlijken en in stand houden van de beoogde natuurdoeltypen A 5.3 en A 5.11 is van belang dat het gebied extensief begraaasd wordt door de schapen. Hiervoor is een nauwkeurige berekening van het aantal dieren noodzakelijk, gevolgd door monitoring, zodat het aantal afgestemd blijft op de beoogde vegetatie. Berekening en afspraken over monitoring en handhaving ontbreken.

- 4) Bedrijfsmatige activiteiten en ook een benutting voor Bed & Breakfast worden mogelijk gemaakt in dit plan, in zowel de woning als de opslagschuur. Aangezien de opslagschuur is vergund met het argument dat deze nodig is om de huidige rommel aan het zicht te onttrekken is niet logisch dat hier een andere benuttingsmogelijkheid aan wordt toegevoegd. Wij verzoeken daarom deze bestemmingen onmogelijk te maken voor de opslagschuur.

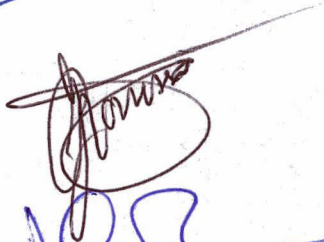
Nu lezen wij dat het beheerplan voor de natuur, waarin de exacte wijze van onderhoud zal worden beschreven, pas drie maanden na onherroepelijke vaststelling van het bestemmingsplan aan de gemeente ter goedkeuring zal worden voorgelegd. Dit getuigt van een minachting van het belang van de natuurwaarden in deze overeenkomst. Een dergelijk beheerplan hoort een integraal onderdeel te zijn van dit bestemmingsplan, waarin immers rode en groene waarden tegen elkaar worden uitgeruild. Goedkeuring van het bestemmingsplan behoort daarom mede afhankelijk te zijn van de waarde van de te leveren nieuwe natuur. Wij hopen dat in de definitieve versie van dit bestemmingsplan deze zaken nauwkeurig beschreven zullen staan, zodat met name de kwaliteit van de nieuwe natuur in dit landgoed optimaal gegarandeerd zal zijn.

Hoogachtend,

Peter Giesberts, voorzitter



Bert Janssen, secretaris



Henk van Beuningen, penningmeester



Zienswijzennota bestemmingsplan Landgoed De Kleine Lier 2021

Het ontwerpbestemmingsplan "Landgoed De Kleine Lier 2021" heeft vanaf 14 juni 2021 tot en met 25 juli 2021 digitaal ter inzage gelegen. Het ontwerpbestemmingsplan met bijbehorende documenten kon worden geraadpleegd via de website 'www.ruimtelijkeplannen.nl'. Gedurende deze periode kon eenieder een zienswijze indienen ten aanzien van het ontwerpbestemmingsplan.

1. Lijst van zienswijzen

Binnen de periode van inzage zijn er drie zienswijzen binnengekomen:

1. Reclamant 1 ontvangen op 15 juli 2021, omwonenden
2. Reclamant 2 ontvangen op 16 juli 2021, Vereniging Bos en Kuil
3. Reclamant 3 ontvangen op 25 juli 2021, Stichting Natuur- en Milieugroep Animo

2. Ontvankelijkheid zienswijzen

De zienswijzen zijn schriftelijk tijdig ontvangen (15, 16 en 25 juli 2021) en zijn ontvankelijk.

3. Beantwoording zienswijzen

Onderstaand zijn de ingediende zienswijzen samengevat en voorzien van een beantwoording. Onderdelen die niet letterlijk in de samenvatting zijn opgenomen zijn wel in de beantwoording meegenomen.

Inhoud zienswijze 1	Beantwoording
<p>"Het eerste bezwaarpunt in onze zienswijze is dat het plan met het uitzichtpunt aan de Lierdwarweg de confrontatie aangaat met de woonfunctie van de bestaande bebouwing grenzend aan het plangebied waaronder onze percelen. Een uitzichtpunt faciliteert het samenkomen van groepen, hetgeen leidt tot een toename van de geluidsoverlast, aantasting van onze privacy en woongenot en eventueel tot planschade. De initiatiefnemers geven in paragraaf 8.3 van de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan aan dat op die plek wat hun betreft enkel een sta-plekje wordt gecreëerd. Daarentegen staat in het advies Limburgs Kwaliteitsmenu (bijlage 4 Advies LKM-commissie d.d. 2 november 2028) over uitzichtpunten dat die op zichzelf geen kwaliteitsbijdragen zijn voor een goed landgoedontwerp, maar als die worden gecombineerd met een zitmogelijkheid en een informatiebord wel gezien worden als kwaliteitsbijdrage. Het plan geeft geen duidelijkheid over de uitwerking van het uitzichtpunt en welke voorzieningen bij het uitzichtpunt gerealiseerd worden. Op basis daarvan en het advies van de LKM-commissie maken wij ons zorgen dat bij de inrichting van het plangebied het uitzichtpunt toch wordt voorzien van zitmogelijkheden. Daarmee zou het uitzichtpunt niet alleen samenkomen faciliteren, maar ook een langduriger verblijf van mensen op</p>	<p>In de toelichting van het bestemmingsplan staat, zoals de reclamanten aangeven, dat er enkel een sta-plek wordt gerealiseerd bij het betreffende uitzichtpunt. De keuze voor deze inrichting is in overleg met de omwonenden tot stand gekomen.</p> <p>In de module nieuwe landgoederen van Het Limburgs Kwaliteits Menu (LKM) staat ook het volgende vermeld: "Ter versterking van de natuurlijke, landschappelijke, economische en recreatieve functie van het buitengebied kunnen nieuwe landgoederen worden opgericht. De landgoederen hebben kwaliteiten op zichzelf, maar versterken bij voorkeur ook de kwaliteiten van nabijgelegen natuurgebieden, landschappelijk waardevolle gebieden en uitloopgebieden van de steden." Een uitzichtpunt komt volledig tegemoet aan de opgave om ten behoeve van de aangrenzende woonkern de recreatieve- en natuurbelevingswaarden te versterken.</p> <p>Het klopt dat de onafhankelijke LKM-commissie daar in haar advies (van 2 november 2018) nog aan heeft toegevoegd dat uitzichtpunten, gecombineerd met een zitmogelijkheid en informatiebord, gezien kunnen worden als een kwaliteitsbijdrage.</p>

<p>die plek. Bovendien leert de ervaring dat plekken in Molenhoek waar zitgelegenheid wordt geboden door jeugdigen vaak als hangplek wordt gebruikt. Op dergelijke plekken worden drugs gedeald, wordt overmatig alcohol gebruikt en wordt mechanische muziek gespeeld, waardoor sprake is van geluidsoverlast en vervuiling. Aangezien het beoogde uitzichtpunt aan een onverhard wandelpad ligt is handhaving en controle voor de autoriteiten lastig.”</p>	<p>Ruimtelijk leveren uitzichtpunten, al dan niet gecombineerd met een zitmogelijkheid dus een kwaliteitsverbetering op bij de beleving van een landgoed en omringende natuur. Indien dat belang wordt afgewogen tegen het in de zienswijze naar voren gebrachte belang dat omwonenden verschoond wensen te blijven van mogelijke overlast van menselijk stemgeluid of anderszins vanaf een uitzichtpunt, zou het ruimtelijke belang dat gediend wordt met realisatie van een uitzichtpunt zwaarder dienen te wegen. Immers een zekere overlast in zijn omgeving heeft een ieder te dulden. Dit onderdeel van de zienswijze zou in principe dan ook niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan dienen te leiden.</p> <p>Echter, gemeente en initiatiefnemers wegen een toekomstige goede burenerelatie mee. Daarom zal van het uitzichtpunt in de boomgaard worden afgezien. De betreffende ster zal van de inrichtingsschets in bijlage 1 worden verwijderd en de tekst zal worden aangepast: er wordt een tweetal uitzichtpunten gerealiseerd.</p> <p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.</p>
<p>“Het tweede punt van bezwaar is dat het plan niet duidelijk is over de exacte locatie van het beoogde uitzichtpunt. In de bestemmingsregels worden in Artikel 3 in de bestemmingsomschrijving de voor ‘Natuur’ aangewezen gronden o.a. bestemd voor realisatie van bouwwerken behoren bij de recreatieve voorzieningen, zoals recreatieve bewegwijzering, informatieborden, kunstwerken, bijenhotel(s), (klap)poorten met afrasteringen, uitzichts-/rustpunten en picknick- c.q. zitplekken en straatmeubilair. Deze ‘voor Natuur aangewezen gronden’ betreffen het hele plangebied, wat zou kunnen betekenen dat overal langs de percelen van aanwonenden dergelijke voorzieningen gerealiseerd kunnen worden. De inrichtingsschets zoals opgenomen in bijlage 1 is ons inziens een summier schets die te veel ruimte laat voor interpretaties. De ideeën van de initiatiefnemers over de realisatie van de inrichtingsschets, zoals het verschuiven van het uitzichtpunt bij de fruitboomgaard leidt voor ons als aanwonenden tot een onzekere situatie over de locatie van het uitzichtpunt aangrenzend aan onze percelen en de voorzieningen die daarbij worden gerealiseerd.</p>	<p>De bestemming laat in de regels inderdaad ruimte om binnen de bestemming ‘Natuur’ bepaalde ondergeschikte/ gerelateerde objecten te realiseren. De voorwaardelijke bepaling in artikel 7 van de regels van het ontwerpbestemmingsplan geven echter aan dat het gebied moet worden ingericht zoals weergegeven in bijlage 1 van de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan. Ter hoogte van de ‘sterren’ in de tekening komt dus een uitzichtpunt.</p> <p>Hoewel dit onderdeel van de zienswijze ongegrond is en dus niet hoeft te leiden tot een aanpassing van het bestemmingsplan, willen de initiatiefnemers in samenwerking met de gemeente een handreiking doen door het uitzichtpunt aan de zijde van de woningen niet te realiseren (zie voorgaande argumentatie).</p> <p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.</p>

<p>“Het derde punt van bezwaar betreft de argumentatie van het uitzichtpunt op die plek. In bijlage 1 van het ontwerpbestemmingsplan zijn op drie punten uitzichtpunten met een ster aangegeven. In het plan ontbreekt echter een motivatie voor zowel het aantal uitzichtpunten als ook de locatie van de uitzichtpunten. De keuze voor een uitzichtpunt dat de confrontatie aangaat met de omliggende woonfunctie is wat dat betreft arbitrair en een uitzichtpunt op die plek is voor de realisatie van het plan niet noodzakelijk.”</p>	<p>Het uitzichtpunt zal in zijn totaliteit worden verwijderd/ niet worden gerealiseerd. Daarmee wordt volledig tegemoet gekomen aan dit deel van de zienswijze.</p> <p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.</p>

Inhoud zienswijze 2	Beantwoording
<p>“Naar de mening van het bestuur is de omvang van deze schaapskudde te groot voor het te beheren terrein, met schadelijke gevolgen voor het natuurbeheer (kaal grazen). Daar en boven is ook nog begrazing door paarden voorzien. In het beheerplan dat binnen 3 maanden na vaststelling van het bestemmingsplan bij u volgens afspraak wordt ingediend, moet naar onze mening exact en beredeneerd worden beschreven op welke manier de begrazing door paarden en schapen aan de natuurkwaliteiten Heischraalgrasland (1 ha) en Droog en kruidenrijk grasland (3 ha) zal bijdragen.”</p>	<p>Het gestelde in de zienswijze is irrelevant voor het bestemmingsplan. Het betreft namelijk opmerkingen over het natuurbeheerplan, dat na vaststelling van het bestemmingsplan “Landgoed De Kleine Lier 2021” nog dient te worden opgesteld.</p> <p>Daarnaast wordt het plan van 2015 aangehaald, dat niet meer van toepassing is. Er worden naar aanleiding van het nieuwe landschapsplan en bestemmingsplan nieuwe afwegingen gemaakt. De te bereiken natuurdoeltypen (zoals beschreven in het Handboek streefbeelden voor Natuur en Water in Limburg) staan voorop en zullen leidend zijn voor het beheer. De beheerder van het landgoed dient het natuurdoeltype in stand te houden. De wijze waarop hij deze instandhoudingsverplichting invult, is aan de beheerder zelf. Seizoenen, weersinvloeden, bodemcondities, inzet van begrazers alsmede andere beheermaatregelen zullen hierop van invloed zijn. Een en ander zal nader worden beschreven in het beheerplan.</p> <p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.</p>
<p>“In de natuurontwikkeling van de noord-oosthoek van het landgoed is soortenbescherming een belangrijk aandachtspunt. Zoals aangegeven in 5.7.2 Soortenbescherming van het plan zal een ecologisch werkprotocol dienen te worden opgenomen in het beheerplan met maatregelen in verband met de zorgplicht ten aanzien van de das, en van algemene soorten als wezel, hermelijn, egel, konijn en diverse muizensoorten. Ook zal hierin aandacht dienen te worden gegeven aan de zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bruine kikker en gewone pad. Aanvullend onderzoek is nodig ten aanzien</p>	<p>Het gestelde in de zienswijze is irrelevant voor het bestemmingsplan. Het betreft namelijk opmerkingen over het natuurbeheerplan, dat na vaststelling van het bestemmingsplan “Landgoed De Kleine Lier 2021” nog dient te worden opgesteld. Zoals vermeld in de Toelichting zal er door de initiatiefnemers rekenschap worden gegeven aan de adviezen uit de quick scan ten aanzien van nadere onderzoeken en zorgplicht.</p>

<p>van zandhagedis, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm. Daarnaast dient een nadere inspectie van de boomholte (aangetroffen in het bosschage in de noordoostelijke hoek) uit te wijzen of deze mogelijk wordt gebruikt door boombewonende vleermuizen. Waarvoor dan maatregelen in het beheerplan zullen moeten worden opgenomen. Zoals gesteld in de Quick Scan zal het ecologische werkprotocol ten aanzien van de das en de inspectie van de boomholte ten aanzien van vleermuizen tevens gereed/ uitgevoerd dienen te zijn voordat werkzaamheden met betrekking tot, of in de nabijheid van het noordoostelijk gelegen natuurgedeelte worden uitgevoerd."</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.</p>
<p>In de regels behorende bij het plan Landgoed De Kleine Lier 2021 staat: "Het gebruiken en/of het (doen) laten gebruiken van de voor 'Wonen - Landgoed' aangewezen gronden en opstellen, conform de bestemming 'Wonen - Landgoed' is alleen toegestaan als de binnen de bestemming 'Natuur' te ontwikkelen nieuwe natuur en de inrichting van het landgoed (inclusief nader uitwerking landschappelijke inpassing landgoedwoning met schuur), die voorwaarde is voor de landgoedontwikkeling, voor minimaal 50% is ingericht en in stand wordt gehouden, overeenkomstig Bijlage 1 bij deze regels" (Inrichting Landgoed De Kleine Lier). Volgens de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State dient een omgevingsvergunning voor het bouwen te worden geweigerd, dan wel te worden verleend onder een beperkend voorschrift, indien nog niet aan deze voorwaarden is voldaan (19.2, Uitspraak in geding, 201504989/1/R1, 2 maart 2016). Dit betekent bovendien dat niet alleen 50% inrichting is vereist, maar ook dat de in stand houding daarvan geregeld moet zijn conform het goedgekeurde beheerplan.</p>	<p>Het gestelde door de reclamant is deels juist. De conclusie van reclamant "Dit betekent bovendien dat niet alleen 50% inrichting is vereist, maar ook dat de instandhouding daarvan geregeld moet zijn conform het goedgekeurde beheerplan" delen wij niet en is ook niet wat de Raad van State in haar besluit heeft vastgesteld. In de betreffende uitspraak wordt onder 19.3 juist nader toegelicht dat op de bij de planregels opgenomen Inrichtingsschets (hier ook in Bijlage 1) precies staat aangegeven waar welke natuur zal worden gerealiseerd (oppervlakten, soorten houtopstanden/ graslanden, wandelpaden en uitzichtpunten). Voorts wordt aangesloten bij de natuurdoeltypen uit het Handboek streefbeelden voor Natuur en Water in Limburg. De Afdeling beoordeelt bovenvermelde als voldoende. Het nog op te stellen beheerplan betreft slechts een nadere uitwerking voor met name de planning. Wij zullen er als gemeente op toezien dat de juiste volgorde en percentages worden gehanteerd.</p> <p>De bestemming kan, zoals hier het geval is, nader worden ingevuld door de specifieke gebruiksregels, door daarin een concrete uitleg te geven van het gebruik dat met die bestemming in overeenstemming is. De in artikel 7, lid 7.5.2, van de planregels opgenomen voorwaardelijke verplichting dient dan ook te worden betrokken bij de toets of het aangevraagde in overeenstemming is met de bestemming. Een voorgenomen ontwikkeling die met deze specifieke gebruiksregel in strijd is, dient dan ook te worden aangemerkt als een ontwikkeling die in strijd is met de bestemming. Een omgevingsvergunning voor het bouwen</p>

	<p>dient dan om die reden te worden geweigerd dan wel te worden verleend onder een beperkend voorschrift.</p> <p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.</p>
--	---

Inhoud zienswijze 3	Beantwoording
<p>“Het vereiste oppervlak van 5 hectare nieuwe natuur wordt niet behaald. Dat kunt u zelf nameten in de tool in de digitale versie van het plan op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het hele plangebied is 5 hectare, maar erf en bebouwing, waarvan nadrukkelijk is gesteld dat die oppervlakten niet meetellen, zijn hierin meegenomen.”</p>	<p>Het gestelde in de zienswijze is onjuist. Met de tool op ruimtelijkeplannen.nl is het niet mogelijk om boven de 20.000m² een exacte meting te doen. Boven de 2 hectare rond de tool namelijk af op km². Het plangebied omvat in totaal ca 5,3 ha, waarin minimaal 5 ha nieuwe natuur is opgenomen. Het erf van ca. 0,3 ha is dus niet in de natuur meegenomen. Ook de bestemming “Natuur” op de verbeelding bedraagt ruim 5 hectare.</p> <p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.</p>
<p>“Voor het verwezenlijken van de beoogde natuurdoeltypen A 1.1 en A 5.3 moet ook Amerikaanse vogelkers worden verwijderd, maar dit vereist een specifieke aanpak. Omzagen alleen is onvoldoende. Overigens staat de Amerikaanse vogelkers ook in de houtsingel aan de oostzijde van het plangebied, van waaruit steeds weer opschot van deze soort zal ontstaan. Beschrijving van methoden voor definitieve verwijdering ontbreekt, evenals de termijn waarbinnen de natuurdoeltypen gerealiseerd moeten zijn. Gezien de aanwezigheid van das, en ook de aanwezige heide moet opgepast worden met het gebruik van zware apparatuur bij de werkzaamheden. Controle op verwezenlijking en instandhouding van de afgesproken natuurdoeltypen is niet verankerd in dit bestemmingsplan.”</p>	<p>Het gestelde in de zienswijze is irrelevant voor het bestemmingsplan. Het betreft namelijk opmerkingen over het natuurbeheerplan, dat na vaststelling van het bestemmingsplan “Landgoed De Kleine Lier 2021” nog dient te worden opgesteld. Zoals vermeld in de Toelichting zal er door de initiatiefnemers rekenschap worden gegeven aan de adviezen uit de quick scan ten aanzien van nadere onderzoeken en zorgplicht.</p> <p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.</p>
<p>“Voor het verwezenlijken en in stand houden van de beoogde natuurdoeltypen A 5.3 en A 5.11 is van belang dat het gebied extensief begraasd wordt door de schapen. Hiervoor is een nauwkeurige berekening van het aantal dieren noodzakelijk, gevolgd door monitoring, zodat het aantal afgestemd blijft op de beoogde vegetatie. Berekening en afspraken over monitoring en handhaving ontbreken.”</p>	<p>Het gestelde in de zienswijze is irrelevant voor het bestemmingsplan. Het betreft namelijk opmerkingen over het natuurbeheerplan, dat na vaststelling van het bestemmingsplan “Landgoed De Kleine Lier 2021” nog dient te worden opgesteld.</p> <p>De te bereiken natuurdoeltypen (zoals beschreven in het Handboek streefbeelden voor Natuur en Water in Limburg) staan voorop en zullen leidend zijn voor het beheer. De beheerder van het landgoed dient het</p>

	<p>natuurdoeltype in stand te houden. De wijze waarop hij deze instandhoudingsverplichting invult, is aan de beheerder zelf. Seizoenen, weersinvloeden, bodemcondities, inzet van begrazers alsmede andere beheermaatregelen zullen hierop van invloed zijn. Een en ander zal nader worden beschreven in het beheerplan.</p>
<p>Bedrijfsmatige activiteiten en ook een benutting voor Bed & Breakfast worden mogelijk gemaakt in dit plan, in zowel de woning als de opslagschuur. Aangezien de opslagschuur is vergund met het argument dat deze nodig is om de huidige rommel aan het zicht te onttrekken is het niet logisch dat hier een andere benuttingsmogelijkheid aan wordt toegevoegd. Wij verzoeken daarom deze bestemmingen onmogelijk te maken voor de opslagschuur.”</p>	<p>Het in de zienswijze gestelde argument is onjuist. Voor het bestemmingsplan “Landgoed De Kleine Lier 2021” is zo veel mogelijk aansluiting gezocht op de moederplannen “Mook en Molenhoek” en “Het Lierdal” die in respectievelijk 2013 en 2011 door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Hierin (Mook en Molenhoek) wordt voor de bestemming Wonen standaard afwijkingsmogelijkheden geboden voor een bed & breakfastvoorziening. In het ontwerpbestemmingsplan “Landgoed De Kleine Lier 2021” staat (evenals in het moederplan) onder het artikel Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van een bed & breakfastvoorziening de volgende regel opgenomen: het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken voor de vestiging van een bed & breakfastvoorziening ten behoeve van recreatief nachtverblijf, met dien verstande dat (...). Een bed & breakfastvoorziening is dus niet rechtstreeks mogelijk. Het college van burgemeester en wethouders dient bij een dergelijke aanvraag een afweging te maken voor een goede ruimtelijke ordening. De functie van de bebouwing zal in die afweging worden meegenomen. Hetzelfde geldt voor bedrijfsmatige activiteiten aan huis, die ook enkel middels het verlenen van een omgevingsvergunning kunnen worden toegestaan.</p> <p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.</p>

4. Wijzigingen

De ingediende zienswijzen hebben geleid tot één wijziging van het bestemmingsplan. Om de omwonenden tegemoet te komen, wordt geen uitzichtpunt aan de zuidzijde van het landgoed gerealiseerd. In plaats van drie uitzichtpunten (sterren op de inrichtingsschets) worden twee uitzichtpunten gerealiseerd. Hiertoe is de tekst van de toelichting in paragraaf 3.5.3 en 8.3 aangepast en worden bijlage 1 van de toelichting en bijlage 1 van de regels aangepast.



Bestemmingsplan

- Toelichting -

Landgoed De Kleine Lier 2021

Gemeente Mook en Middelaar

BESTEMMINGSPLAN

- Toelichting -

Landgoed De Kleine Lier 2021

Gemeente Mook en Middelaar

IDN-nummer: NL.IMRO.0944.BPDEKLEINELIER2021-VA01

Status: vastgesteld

Datum: 30 september 2021



Locatie Nijmegen
St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen

Locatie Vught
Parklaan 21
5261 LR Vught

024 - 322 45 79

info@pouderoyentonnaer.nl
www.pouderoyentonnaer.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Geldend bestemmingsplan	6
1.3 Ligging plangebied	7
1.4 Leeswijzer	7
Hoofdstuk 2 Beschrijving plangebied	9
2.1 Ontstaansgeschiedenis	9
2.2 Ruimtelijke en functionele context	9
2.3 Huidige situatie	10
Hoofdstuk 3 Planbeschrijving	13
3.1 Algemene uitgangspunten ontwikkeling landgoed	13
3.2 Ontwikkeling natuur	14
3.3 Hergebruik / herbouw t.b.v. landgoedwoning en ondergeschikte opslagschuur	18
3.4 Aanvullende kwaliteitsbijdragen	24
3.5 Openstelling van het landgoed	25
3.6 Verkeer en parkeren	26
Hoofdstuk 4 Beleidskader	29
4.1 Inleiding	29
4.2 Rijksbeleid	29
4.3 Provinciaal beleid	31
4.4 Regionaal en gemeentelijk beleid	37
Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten	41
5.1 Inleiding	41
5.2 Bodem	41
5.3 Geluid	42
5.4 Luchtkwaliteit	43
5.5 Bedrijven en milieuzonering	44
5.6 Externe veiligheid	45
5.7 Ecologie	47
5.8 Water	51
5.9 Archeologie en cultuurhistorie	54
5.10 Kabels en leidingen	56
Hoofdstuk 6 Juridische opzet	57
6.1 Inleiding	57
6.2 Uitgangspunten	57

6.3	Toelichting op de planregels	58
6.4	Bestemmingen	59
6.5	Algemene regels	60
6.6	Overgangs- en slotregel	61

Hoofdstuk 7 Haalbaarheid **63**

7.1	Inleiding	63
7.2	Economische haalbaarheid	63
7.3	Maatschappelijke haalbaarheid	63
7.4	Conclusie	64

Hoofdstuk 8 Procedure **65**

8.1	De te volgen procedure	65
8.2	Kennisgeving	65
8.3	Omgevingsdialoog	65
8.4	Wettelijk vooroverleg	65
8.5	Vaststelling	66

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten noordoosten van de kern Molenhoek, gemeente Mook en Middelaar, ligt het Lierdal. Het meest oostelijke deel van dit tussen Molenhoek en Malden (gemeente Heumen) gelegen gebied wordt gevormd door het driehoekig gebied 'de Kuil'.

Het gebied 'de Kuil' is ontstaan door een voormalige zandafgraving en ligt, zoals de naam doet vermoeden, lager dan de randen van het gebied. Binnen 'de Kuil' zijn aan de westelijke zijde een voormalige manege (nu tandartsenpraktijk), drie opslagschuurtjes en een verloederde paardenstal met buitenopslag aanwezig. De overige gronden binnen 'de Kuil' betreffen agrarische gronden c.q. weiland, met aan de noordoostzijde een bos- en heidegebiedje.

Met name de verloederde paardenstal met buitenopslag zorgen voor een negatieve uitsraling naar buiten toe. Inmiddels bestaat het voornemen om een deel van het gebied 'de Kuil' te ontwikkelen tot landgoed: Landgoed De Kleine Lier. Het beoogde landgoed De Kleine Lier beslaat een oppervlak van ca. 5,3 ha. Binnen het landgoed wordt ca. 5 ha aan natuur ontwikkeld. Daarnaast wordt de verloederde paardenstal gesloopt en wordt de buitenopslag volledig verwijderd. Binnen de footprint van de paardenstal wordt één landgoedwoning opgericht, die qua bouwstijl verwijst naar de voormalige paardenstal. Bij de landgoedwoning wordt een ondergeschikte opslagschuur opgericht. Binnen de opslagschuur kan een deel van de goederen die nu buiten zijn opgeslagen worden gestald. Tevens kunnen de werktuigen die worden gebruikt voor het beheer van het landgoed binnen deze opslagschuur worden opgeslagen. Door de ondergeschikte opslagschuur bij de landgoedwoning op te richten en de buitenopslag te laten vervallen, wordt het gebied als het ware opgeruimd. De landgoedwoning en de opslagschuur worden op passende wijze landschappelijk ingepast in het te ontwikkelen landschap.

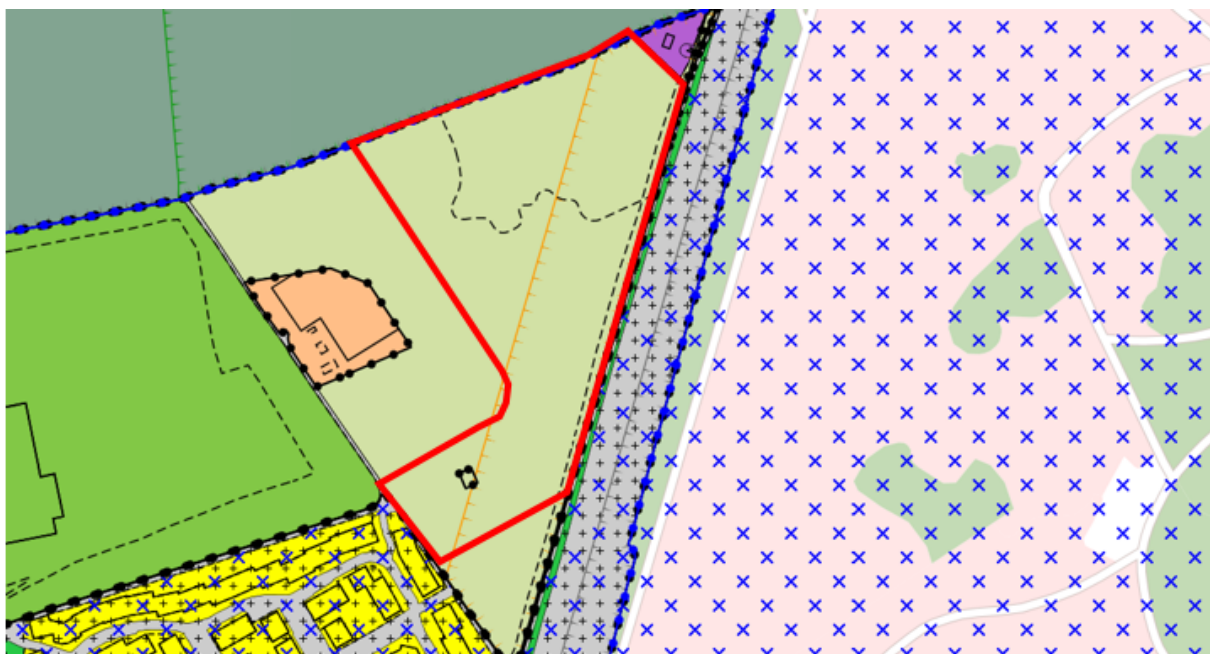
Naast de natuurontwikkeling en de herbouw/hergebruik van de landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur in combinatie met landschappelijke inpassing, vinden tevens aanvullende kwaliteitsbijdragen plaats. Hierbij wordt o.a. een schaapskooi binnen het landgoed gerealiseerd. Tot slot geldt dat het landgoed voor 90% openbaar toegankelijk wordt gesteld, zodat het landgoed beschikbaar is voor extensief recreatief medegebruik. Met de ontwikkeling van het landgoed, wordt zo ingezet op versterking van de natuur, het landschap en de recreatieve functie van het gebied.

Voor het Lierdal als geheel is door de gemeente Mook en Middelaar en de gemeente Heumen op basis van een landschapsplan 'Gebiedsvisie het Lierdal', de structuurvisie 'Het Lierdal 2010-2020' opgesteld. Deze structuurvisie vormt het beleidskader om met maatwerk nieuwe bestemmingen voor dit gebied mogelijk te maken. De ontwikkeling van landgoed De Kleine Lier wordt op basis van de structuurvisie gezien als een kans waarop de gemeente moet kunnen anticiperen. In het bestemmingsplan 'Het Lierdal' uit 2011 zijn de ambities uit de structuurvisie waar mogelijk voorzien van een juridische regeling. Ter plaatse van het plangebied is in het bestemmingsplan 'Het Lierdal' deze kans echter noch direct, noch indirect door middel van een afwijking of wijziging mogelijk gemaakt. Om de realisering van het landgoed De Kleine Lier planologisch-juridisch mogelijk te maken, dient dit bestemmingsplan te worden herzien. Hiertoe is dit bestemmingsplan opgesteld. Dit document voorziet in de toelichting op het bestemmingsplan dat de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier planologisch-juridisch mogelijk maakt.

1.2 Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied gelden de bestemmingsplannen 'Het Lierdal' (vastgesteld 8 december 2011) en 'Mook en Middelaar' (vastgesteld 4 juli 2013). Op basis van het bestemmingsplan 'Het Lierdal' is het plangebied bestemd als 'Agrarisch met waarden'. Binnen het plangebied zijn de functieaanduidingen 'houtsingel', 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - paardenstal' en 'natuurwaarden' gelegen. Ook geldt voor een oostelijk deel van het plangebied de gebiedsaanduiding 'geluidzone - spoor'.

Voor wat betreft de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - paardenstal' geldt dat dit deel van het bestemmingsplan 'Het Lierdal' is vernietigd na uitspraak van de Raad van State d.d. 30 januari 2013. In het bestemmingsplan 'Mook en Middelaar' is ten behoeve van de paardenstal een nieuwe, passende regeling opgenomen.



Uitsnede geldende bestemmingsplannen met plangebied bij rode contour

Binnen het plangebied is een bouwvlak opgenomen, waar alleen een paardenstal (120 m²) met een maximum bouwhoogte 4,5 meter opgericht mag worden. Daarnaast geldt dat de gronden binnen het plangebied primaire bestemd zijn voor agrarische doeleinden. Op grond van de geldende bestemmingsplannen is het daarom niet mogelijk om het beoogde landgoed te ontwikkelen, in het bijzonder de landgoedwoning met opslagschuur en de natuurontwikkeling in combinatie met de beoogde landschappelijke inpassing. Door middel van dit bestemmingsplan worden de geldende bestemmingsplannen herzien, waarmee de ontwikkeling van een landgoed bestaande uit ca. 5 ha natuur, één landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur en aanvullende kwaliteitsbijdragen (waaronder een schaapskooi) planologisch-juridisch gezien mogelijk wordt.

1.3 Ligging plangebied

Het plangebied, zoals dat in dit bestemmingsplan wordt geregeld, beslaat grofweg het driehoekige gebied gelegen tussen de woonbebouwing van Molenhoek aan de zuidzijde, de bosgebieden van het Maldens Vlak aan de noordzijde, de spoorlijn Nijmegen-Roermond met daarachter de bosgebieden van de Mulderskop aan de oostzijde en het in het Lierdal gelegen sportpark aan de westzijde. De noordoostelijke en zuidelijke punt van de driehoek vallen buiten het plangebied. Ook zijn de voormalige manegebebouwing (tandartsenpraktijk in de huidige situatie) en aangrenzende gronden met drie schuurtjes buiten het plangebied gelegen.

In het circa 5,3 hectare omvattende plangebied zijn met name agrarische gronden aanwezig, aangevuld met een enkel bosperceel. Aan zuidzijde van het plangebied is een cluster van bebouwing, bestaande uit een paardenstal en buitenopslag, aanwezig. Behoudens dit cluster is het plangebied onbebouwd.

De ruimere omgeving van het plangebied wordt in noordelijke en oostelijke richting gevormd door de bosgebieden op de westelijke helling van de stuwwal van het Rijk van Nijmegen. Richting het zuiden liggen de kernen Molenhoek en Mook en naar het westen toe wordt het verder overwegend agrarische Lierdal doorsneden door de provincialeweg N271, het Maas-Waalkanaal en het tussen de weg en het aan het kanaal gelegen bedrijventerrein.



Ligging plangebied (gele contour) in omgeving

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt eerst een beschrijving van de omgeving van het plangebied en het plangebied zelf gegeven in Hoofdstuk 2. In Hoofdstuk 3 wordt een beschrijving van het planvoornemen gegeven. Vervolgens wordt in Hoofdstuk 4 ingegaan op de relevante beleidskaders van het Rijk, de provincie en de regio en gemeente. In Hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten. In Hoofdstuk 6 wordt aangegeven hoe het planvoornemen is verwoord in de planregels (juridische planopzet). Tot slot wordt in Hoofdstuk 7 en Hoofdstuk 8 ingegaan op respectievelijk de maatschappelijk en economische uitvoerbaarheid van het planvoornemen en de procedure.

Hoofdstuk 2 Beschrijving plangebied

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Het plangebied omvat het oostelijke deel van het Lierdal en markeert de overgang van het lager gelegen open Maasdal naar de beboste hellingen van de stuwwal. Deze overgang wordt nog nader geaccentueerd als gevolg van het feit dat de locatie een voormalige zandafgraving betreft ('de Kuil'). Rond 1850 bestond een groter deel van het plangebied uit bos en heide dan nu het geval is. Momenteel is alleen de uiterste noordoostpunt van het plangebied bebost, de rest is open landbouwgrond geworden en als zodanig in gebruik.

Binnen 'de Kuil' is een paardenstal met buitenopslag en een voormalige manege met drie opslagschuurtjes gelegen. De manege is tegenwoordig in gebruik als bedrijfswoning behorende bij een tandartsenpraktijk. Ter hoogte van de drie opslagschuurtjes en de voormalige manege was reeds voor de afgraving bebouwing aanwezig. Aangezien dit deel nooit is afgegraven, ligt de manegebebouwing met schuurtjes dan ook hoger ten opzichte van het centrale deel van 'de Kuil'.

De paardenstal en de buitenopslag zijn binnen het plangebied gelegen. De paardenstal is pas na het gereedkomen van de zandafgraving ontstaan, vanaf de jaren '70 van de vorige eeuw. Deze bebouwing ligt daarom lager dan de weg en de noordelijk gelegen manegebebouwing. De buitenopslag is later bij de paardenstal toegevoegd.

Door enerzijds de forse en niet landschappelijk ingepaste manegebebouwing en anderzijds de rommelige situatie bij de paardenstal (binnen het plangebied) is 'de Kuil' verworpen tot een in ruimtelijk-kwalitatief opzicht voor verbetering vatbare locatie.

2.2 Ruimtelijke en functionele context

Het plangebied is gelegen aan de noordoostelijke grens van de gemeente Mook en Middelaar. De kern Molenhoek bevindt zich ten zuidwesten van het plangebied. Ten noorden van het plangebied is bosgebied met daarbinnen 'Zweefvliegveld Malden' gelegen. Ten oosten wordt het plangebied begrensd door een fietspad en de spoorlijn Nijmegen-Venlo. Verder ten oosten/zuidoosten is het heidegebied (Mulderskop) gelegen.

De groenstructuur binnen en rondom het plangebied is van belang voor het beschrijven van de bestaande ruimtelijke structuur. De groenstructuur van het plangebied wordt voor een groot deel bepaald door de houtsingels aan de randen van het plangebied. Deze houtsingels zijn gelegen langs de wegen, spoorlijn en paden die mede de grenzen van het plangebied bepalen. Een andere belangrijke groene structuurdrager betreft het bos- en heidegebiedje aan de noordoostzijde. De overige groenelementen binnen het plangebied worden gevormd door verspreide bomen, struiken en groensingels bij de aanwezige bebouwing.

Tenslotte is de wegenstructuur bepalend voor de ruimtelijke structuur van het plangebied. Het grootste deel van de plangrenzen loopt parallel aan de om het plangebied gelegen wegen, spoorlijn en paden, waarmee deze sterk bepalend zijn voor de ruimtelijke structuur. In 'de Kuil' zelf zijn, behoudens de oprit naar de aanwezige bebouwing (paardenstal en buitenopslag), geen wegenstructuren aanwezig.



Impressie ruimtelijke structuur plangebied

Naast de ruimtelijke structuur wordt ook de huidige functionele structuur van het plangebied in kaart gebracht. Deze is overwegend agrarisch van aard, gelet op de aanwezige weidegronden. Het betreft een vorm van agrarisch grondgebruik die een sterke relatie heeft met recreatie en natuur, gelet op de (voorheen) aanwezige hippische voorzieningen en bos- en heide. De overige functies in het plangebied staan met name ten dienste van de agrarisch-recreatieve functie.

2.3 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit agrarische gronden c.q. weiland en geclusterde bebouwing in de vorm van een paardenstal met buitenopslag. Door de verouderde en verloederde paardenstal en de rommelige buitenopslag, is sprake van een negatieve uitstraling naar buiten toe. Rondom de bebouwing zijn enkele bomen, struiken en hagen aanwezig. Ten noorden is een bosschage gelegen, waarvan de begroeiing voornamelijk bestaat uit grove den, Amerikaanse vogelkers, ruwe berk en inheemse eiken. Daarnaast groeit er op enkele open plekken struikheide en brem.



Impressie paardenstal en buitenopslag binnen plangebied

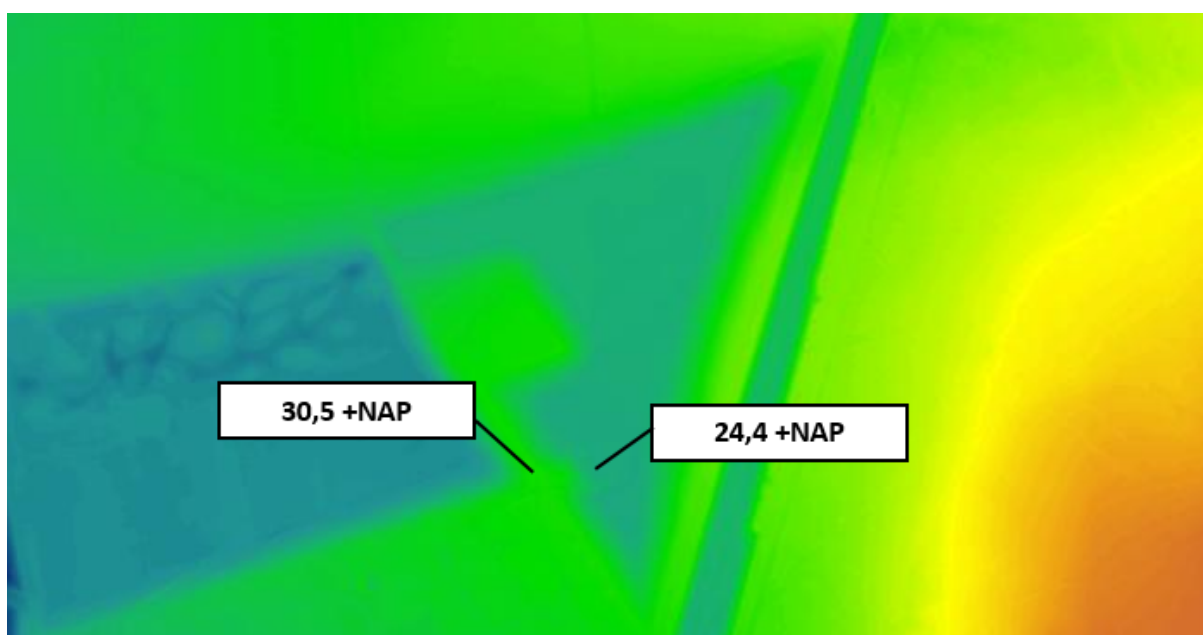


Impressie paardenstal (bron: Econsultancy, rapportnr. 9536.001)

Zoals gezegd is de bebouwing in 'de Kuil' gelegen. Hierdoor is de bebouwing niet of nauwelijks zichtbaar vanaf de Lierdwarsweg (zie ook onderstaand figuur). Vanaf de overige randen van het plangebied is de bebouwing echter wel zichtbaar.



Aanzicht plangebied vanaf Lierdwarsweg (toegangsweg paardenstal met buitenopslag)



Aanduiding hoogteverschil (ca. 6 meter) Lierdwarsweg en cluster bebouwing

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

3.1 Algemene uitgangspunten ontwikkeling landgoed

Dit planvoornemen ziet toe op de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier. Het landgoed De Kleine Lier beslaat een oppervlak van ca. 5,3 ha. Hierbinnen wordt ca. 5 ha aan nieuwe natuur ontwikkeld. Verder geldt dat de bestaande bebouwing binnen het plangebied (zijnde een paardenstal) en diverse clusters voor buitenopslag worden gesloopt c.q. verwijderd. In plaats hiervan wordt binnen de footprint van de voormalige paardenstal een nieuwe landgoedwoning opgericht. Tevens wordt een aan de landgoedwoning ondergeschikte opslagschuur gerealiseerd, waarmee de buitenopslag als het ware wordt vervangen door een inpandige opslag. Hiermee wordt de huidige verrommeling binnen het plangebied opgelost. Met de realisatie van de landgoedwoning en de ondergeschikte opslagschuur is sprake van herbouw / hergebruik van de bestaande bebouwing. Zowel de landgoedwoning als de ondergeschikte opslagschuur worden landschappelijk ingepast, aansluitend bij de te ontwikkelen natuur van het landgoed. Verder geldt dat met de ontwikkeling van het landgoed aanvullende kwaliteitsbijdragen worden gedaan, waaronder de realisatie van een schaapskooi en de aanleg van wandelroutes. Het landgoed wordt tevens voor 90% openbaar toegankelijk gesteld ten behoeve van extensief recreatief medegebruik.

Onderstaand figuur geeft een impressie van het te ontwikkelen landgoed weer. Navolgende paragrafen lichten de onderdelen van de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier separaat toe. Tevens wordt ingegaan op de onderdelen verkeer en parkeren.



Impressie landgoed De Kleine Lier (zie ook Bijlage 1)

3.2 Ontwikkeling natuur

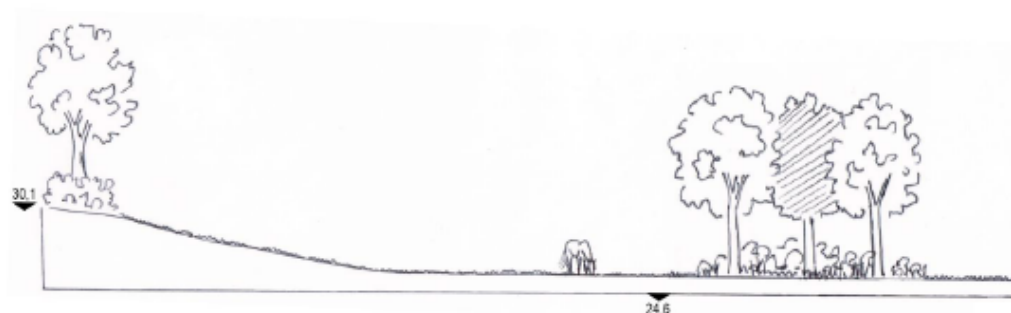
3.2.1 Te ontwikkelen natuur

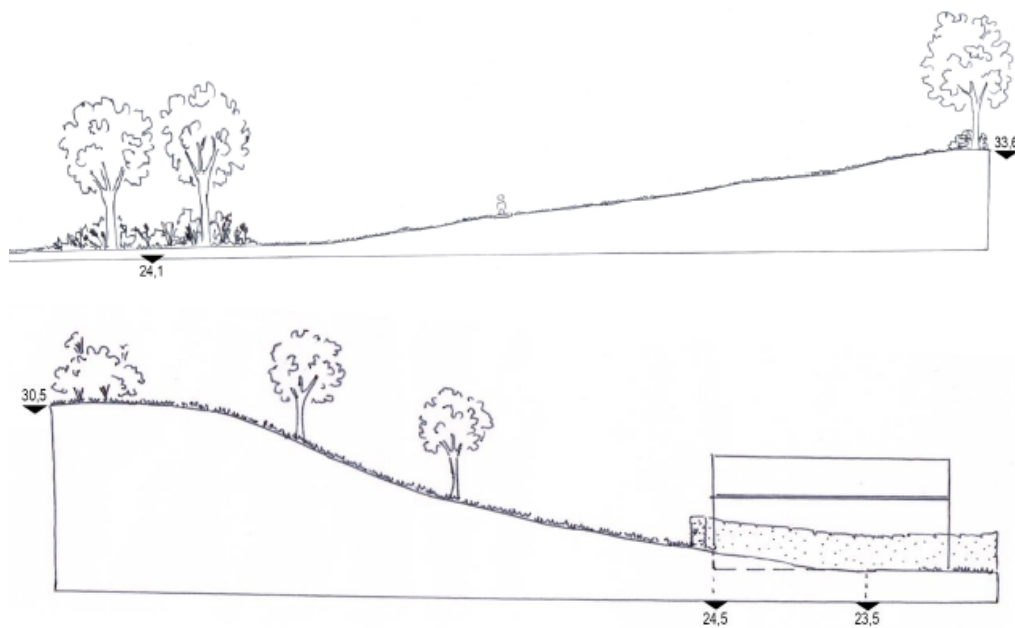
Binnen het plangebied met een totaal oppervlak van ca. 5,3 ha wordt 5 ha nieuwe natuur ontwikkeld. De ontwikkeling van natuur vindt plaats op gronden die op basis van de POL2014 worden aangemerkt als onderdeel van de bronsgroene landschapszone en in de huidige situatie in gebruik zijn voor agrarische doeleinden. Gezien het huidige gebruik van de gronden (zijnde agrarisch), heeft het plangebied weinig tot geen natuurwaarde. Verder geldt dat de betreffende gronden geen deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland, maar hier wel op aansluiten. Door 5 ha nieuwe natuur te ontwikkelen, aansluitend op het Natuurnetwerk Nederland, wordt het Natuurnetwerk versterkt. De 5 ha nieuwe natuur wordt als volgt ontwikkeld:

Natuurdoeltype	Oppervlakte	Ligging en korte toelichting
A 1.1 Wintereiken-Beukenbos	0,75 ha	In het uiterste noorden van het plangebied tegen de deels oostelijke en deels noordelijke helling, staat nu een gemixte houtopstand met veel opslag van de uitheemse Amerikaanse vogelkers. De houtopstand zal worden opgeschoond en omgezet naar het natuurdoeltype Wintereiken-Beukenbos. De licht lemige grond vormt hiervoor een goede basis.
A 5.3 Heischraal grasland	1 ha	Eveneens in het noorden van het plangebied ligt tegen de houtopstand een ruig terrein, waar nu overheersend opslag van bomen, zoals Amerikaanse vogelkers en grove den te vinden is. Dit terrein wordt ontwikkeld tot natuurdoeltype heischraal grasland. De ontwikkeling van dit natuurdoeltype zal het open karakter van het gebied verder versterken.
A 5.11 Droog kruidenrijk grasland	3 ha	In aansluiting op het heide terrein, zal op het overige gedeelte van het landgoed droog kruidenrijk grasland worden ontwikkeld. Hierdoor ontstaat ruimte voor een grote variatie aan grassoorten en kruiden. Dit natuurlijke grasland zal een belangrijke waarde hebben voor foeragerende fauna als das en ree, maar ook voor vlinders.
B 6.1 Houtwallen en -singels B 6.7 Hagen	0,25 ha	Langs de noord- en oostzijde staan van oudsher houtsingels op De Kleine Lier. Ook zijn aan de zuid- en westzijde in aanloop naar de landgoedontwikkeling al aanvullende houtsingelhagen met overstaanders toegevoegd. Deze landschapselementen vormen een ecologische meerwaarde voor fauna, zoals struweelvogels en dassen.
Totaal nieuwe natuur	5 ha	Landgoed De Kleine Lier

Overzicht te ontwikkelen natuur binnen landgoed De Kleine Lier

Op advies van de LKM-commissie (d.d. 17 februari 2021, zie ook Bijlage 5) worden de houtwallen en -singels langs de randen van het plangebied zodanig beheerd dat de vele bijzondere doorkijken op het landschap c.q. landgoed behouden blijven. De exacte wijze van onderhoud zal worden beschreven in het beheerplan voor de natuur, dat conform afspraak binnen drie maanden na onherroepelijke vaststelling van het bestemmingsplan aan de gemeente ter goedkeuring zal worden voorgelegd. Daarnaast wordt in de exploitatieovereenkomst tussen initiatiefnemer en gemeente een specifieke afspraak opgenomen ten behoeve van het handhaven en versterken van de diverse doorkijken. Hiermee is het gewenste zicht op het landgoed vanaf de randen ook voor de toekomst gegarandeerd.





Schematische weegave doorsnedes landgoed

De twee boomgroepen in de driehoekige landschapselementen zullen bestaan uit Tamme Kastanje (*Castanea sativa*) en Paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*). Deze statige soorten passen goed bij het landgoedkarakter en zijn van de eerste orde van grootte. De boomgroepen zullen het open landschap in diverse ruimtes verdelen, waardoor bijzondere doorkijken ontstaan.

3.2.2 Afrastering westgrens

De afrastering tussen het plangebied en het naastgelegen weiland aan de westgrens zal bestaan uit sobere afrastermaterialen, zoals weidepalen met gespannen draad. Dit zorgt voor een bij de omgeving passende, vloeiende en natuurlijke overgang en is geen sprake van een 'fysieke' grens. De keuze voor een sobere afrastering zal de visuele aanblik over het landschap zo min mogelijk verstoren (zie onderstaand figuur ter impressie).

Ook hier is in de exploitatieovereenkomst tussen initiatiefnemer en gemeente Mook en Middelaar een specifieke afspraak gemaakt over het gebruik van afrastermaterialen.



Impressie afrastering westgrens plangebied

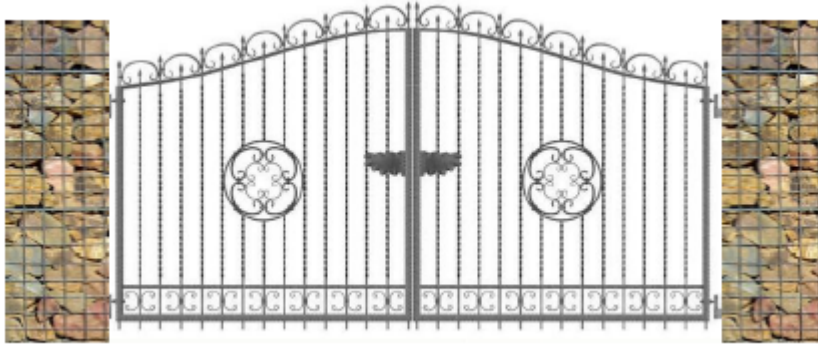
3.2.3 Toegangspoorten

Er worden diverse klaphekken en landgoedhekken gerealiseerd om toegang tot het landgoed te verschaffen. Onderstaande figuren geven een impressie van de te realiseren klaphekken en landgoedhekken ten behoeve van de toegang tot het landgoed.



Impressie klaphekken en landgoedhekken t.b.v. toegang tot het landgoed

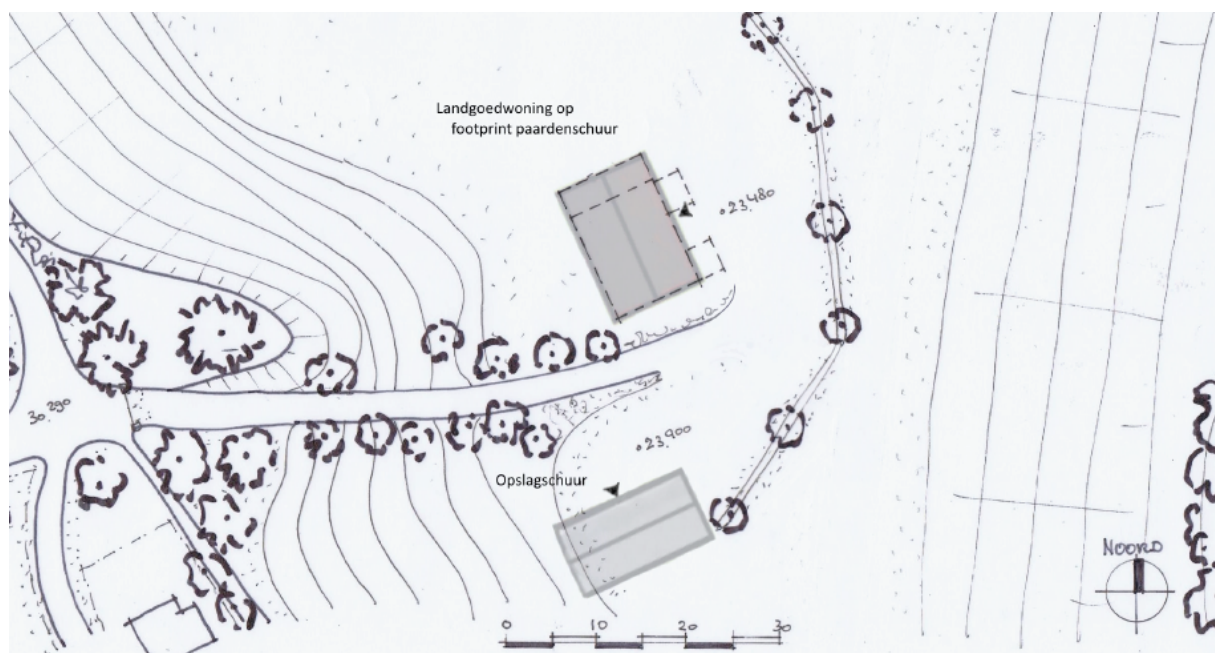
Bij de toegang naar het woonerf (landgoedwoning en ondergeschikte opslagschuur) zal een meer fraaie poort worden geplaatst. Deze poort onderscheidt zich van de andere meer natuurlijke houten toegangspoorten en -hekken van het landgoed (zie onderstaand figuur ter referentie). De zuilen van de entreepoort zullen in natuursteen of in het gevelmateriaal van het huis worden uitgevoerd.



Referentiebeeld toegangspoort woonerf

3.3 Hergebruik / herbouw t.b.v. landgoedwoning en ondergeschikte opslagschuur

Binnen het plangebied zijn in de huidige situatie een verloederde paardenstal en rommelige buitenopslag van goederen aanwezig. Ten behoeve van de landgoedontwikkeling wordt de paardenstal gesloopt en wordt de buitenopslag (ca. 250 m²) volledig verwijderd. In plaats hiervan wordt binnen de footprint van de voormalige paardenstal een landgoedwoning opgericht. Bij de landgoedwoning wordt een ondergeschikte opslagschuur gerealiseerd, waarbinnen een deel van de goederen die nu buiten zijn opgeslagen kunnen worden gestald. Hiermee wordt dit deel van het plangebied als het ware 'opgeruimd' en vindt een kwaliteitsverbetering van de bebouwing plaats.



Schematische weergave beoogde landgoedwoning en opslagsshuur binnen plangebied

In navolgende paragrafen zijn de ontwikkeling van de landgoedwoning en de ondergeschikte opslagschuur separaat toegelicht. Hierbij wordt ingegaan op de beoogde situering, bouwmassa en uitstraling. Vervolgens wordt beschreven op welke wijze de landgoedwoning en ondergeschikte opslagschuur landschappelijk worden ingepast in het landgoed. Tot slot is toegelicht op welke wijze de ontwikkeling van de landgoedwoning

en ondergeschikte opslagschuur passend zijn binnen de LKM-module 'nieuwe landgoederen', met daarbij specifieke aandacht voor mogelijkheden tot herbouw en hergebruik.

3.3.1 Landgoedwoning

Ligging

De landgoedwoning is exact gepositioneerd op de footprint van de huidige bestaande paardenstal. De zuidzijde van de nieuwe landgoedwoning zal achter een lage grondwal met beplanting worden ingepast. Hierbij wordt er gebruik gemaakt van aanwezige hoogteverschillen in het terrein, waarbij de toegangsweg (als rib in het landschap) vloeiend overloopt in een lage wal om het huis. De landgoedwoning wordt hiermee als het ware omarmd en vanuit de zuidzijde deels aan het zicht onttrokken. De ligging van noordzijde van de woning is daarentegen meer vrij gelegen en gericht op het weidse uitzicht van het toekomstige natuurgebied c.q. het landgoed.

Footprint en maatvoering

De footprint van de nieuwe landgoedwoning sluit precies aan op de bestaande maten van de huidige bebouwing (paardenstal). De landgoedwoning heeft een breedte van 10 meter en een lengte van 15 meter. De nu aanwezige paardenstal heeft ook een breedte van 10 meter en een lengte van 15 meter (inclusief de aanbouw aan de noordzijde). Het dakoppervlak van de nieuwe 'schuurwoning' komt inclusief de overstekken op 176 m². De bebouwing blijft hiermee binnen de footprint van de bestaande bebouwing met een dakoppervlak van 185 m². De nieuwe footprint is zelfs beperkter door de bebouwing meer te concentreren en de aanbouwen aan de oostzijde te laten verdwijnen.

De ondergeschikte uitbreiding wordt gezocht in de hoogte van het gebouw. Hierbij staat de verschijningsvorm en uitstraling van de huidige schuur voorop. Om weer een relatief vlak zadeldak te creëren, is gekozen voor een halve verdieping onder het dak. Daarnaast is het voor de verschijningsvorm niet wenselijk dat er ramen in het dak komen. De huidige opzet heeft als voordeel dat voor de benodigde lichtinval op de bovenverdieping bescheiden ramen in de gevel kunnen worden geplaatst. Deze zijn op sommige plekken zelfs verstopt achter lamellen aan de buitengevel. De nieuwe landgoedwoning bestaat derhalve uit een anderhalf laagse woning met zadeldak.

De goothoogte van de landgoedwoning komt op 4,5 meter en de nokhoogte wordt ca. 7 meter. Hiermee zal de nieuwe bebouwing wel wat hoger zijn dan de huidige bebouwing van de paardenstal. De uitbreiding qua hoogte is echter ondergeschikt en zal door de ligging in een kuil (7-9 meter lager), tezamen met de landschappelijke inpassing, nauwelijks impact hebben op de omgeving. De omgevingskwaliteiten worden zelfs beter doordat er in de vernieuwde situatie een kwalitatief beter gebouw zal verschijnen en er meer aandacht is voor de totale inpassing in het gebied. Doordat er daarnaast een duidelijke verwijzing naar de bestaande bebouwing zal zijn, zal het verschil in omvang vanuit de omliggende gebieden nagenoeg niet op te merken zijn.

Sfeer, stijl en vorm

Onderstaande figuren geven een impressie van de landgoedwoning weer. Het ontwerp van de landgoedwoning heeft door het zadeldak met overstekken dezelfde uitstraling als de huidige paardenstal. De verschijningsvorm is gelijk aan de huidige bebouwing, met dien verstande dat er geen sprake meer is van aanbouwen. De landgoedwoning kenmerkt zich door eenvoud, zowel in vorm als in materialen. Gekozen is voor een raamloos dak (zijnde één geheel) en gevelmaterialen van hout of houtlook. In de kleurstelling van het ontwerp wordt gebruik gemaakt van donkere tinten. De belijning op de gevels is horizontaal, net zoals op de huidige bebouwing. Op de zuidgevel, worden de ramen gemaskeerd door verstelbare lamellen op de buitengevel. Het zuidelijke deel van de landgoedwoning is hierdoor in de uitvoering meer besloten en

afgeschermd. De noordgevel heeft een open karakter met meer transparante gevels door onbeschutte beglazing. Hierdoor ontstaat een doordachte woning van allure, die toch een bescheiden verschijning in het landschap zal zijn.





Impressie beoogde landgoedwoning

3.3.2 Ondergeschikte opslagschuur

De regelgeving van 'Vergunningsvrij bouwen' biedt voor iedere burger de mogelijkheid om een bijgebouw bij een woning te realiseren. De LKM-commissie adviseert de benodigde opslagschuur als onderdeel in het landgoedplan op te nemen. Het landgoedplan geeft het gewenste eindbeeld aan. Nieuwbouw in de vorm van een opslagschuur dient ondergeschikt te zijn aan de nieuwe hergebruikte bebouwing van de landgoedwoning. Hierover staat het volgende in de uitspraak van de Raad van State (in verband met eerdere planvorming):

".... indien bestaande bebouwing wordt hergebruikt, de norm van 5 ha nieuwe natuur uit het LKM geldt en dat op het landgoed totaal 5 ha nieuwe natuur hoeft te worden gerealiseerd, waarbij enige uitbreiding van bebouwing is toegestaan. De nieuwe bebouwing dient naar het oordeel van de Afdeling derhalve ondergeschikt te zijn aan de bestaande, her te gebruiken bebouwing."

Ondergeschikte bebouwing opslagschuur

De beoogde opslagschuur heeft een omvang van 120 m². De ondergeschiktheid van de opslagschuur blijkt uit het volgende:

- De opslagschuur heeft een oppervlakte van 8 bij 15 meter. Hiermee is de schuur smaller in omvang dan de landgoedwoning en heeft hierdoor ook een kleinere overspanning;
- De goothoogte van de opslagschuur is 3,85 m. Dit is hoog genoeg om de voor het beheer van het landgoed benodigde tractor binnen te kunnen te stallen. De dakhelling is 20 graden en de nokhoogte 5,50 m. Hiermee is de hoogte van de opslagschuur ook beduidend lager dan de landgoedwoning;
- De uitvoering van de opslagschuur zal zeer eenvoudig zijn, doch passend qua uitstraling en vorm bij de landgoedwoning. De opslagschuur wordt uitgevoerd met een zadeldak van golf- of profielplaten (zoals zink-look). De gevels zullen worden gematerialiseerd in hout of houtlook en een horizontale belijning hebben;
- Niet alleen in omvang, maar ook in functie heeft de opslagschuur een ondergeschikte rol. Voor het onderhoud en beheer van het landgoed zijn verscheidene materialen nodig, die beschut moeten worden opgeborgen. De opslagschuur staat hiermee voornamelijk ten dienste van het landgoed;
- Het betreft een bijgebouw (opslagschuur) en is derhalve ondergeschikt aan het hoofgebouw (landgoedwoning);
- Binnen de regels van 'Vergunningsvrij bouwen' is op een dergelijk groot perceel een bijgebouw toegestaan van maximaal 150 m². De oppervlakte van de opslagschuur ligt daar met 120 m² nog ruim onder;
- De materialen in de huidige buitenruimte (met een totale oppervlakte van ca. 250 m²) zullen door de aanwezigheid van een opslagschuur netter en compacter kunnen worden opgeslagen. De opslagschuur heeft daarom een positief effect op het landschap en is daardoor van meer ondergeschikte betekenis dan

de huidige buitenopslag;

- De opslagschuur zal landschappelijk worden ingepast, gebruik makend van de hoogteverschillen en een groene omzoming. Door deze maatregelen komt de ondergeschikte rol van de opslagschuur op het landgoed eveneens tot uiting.

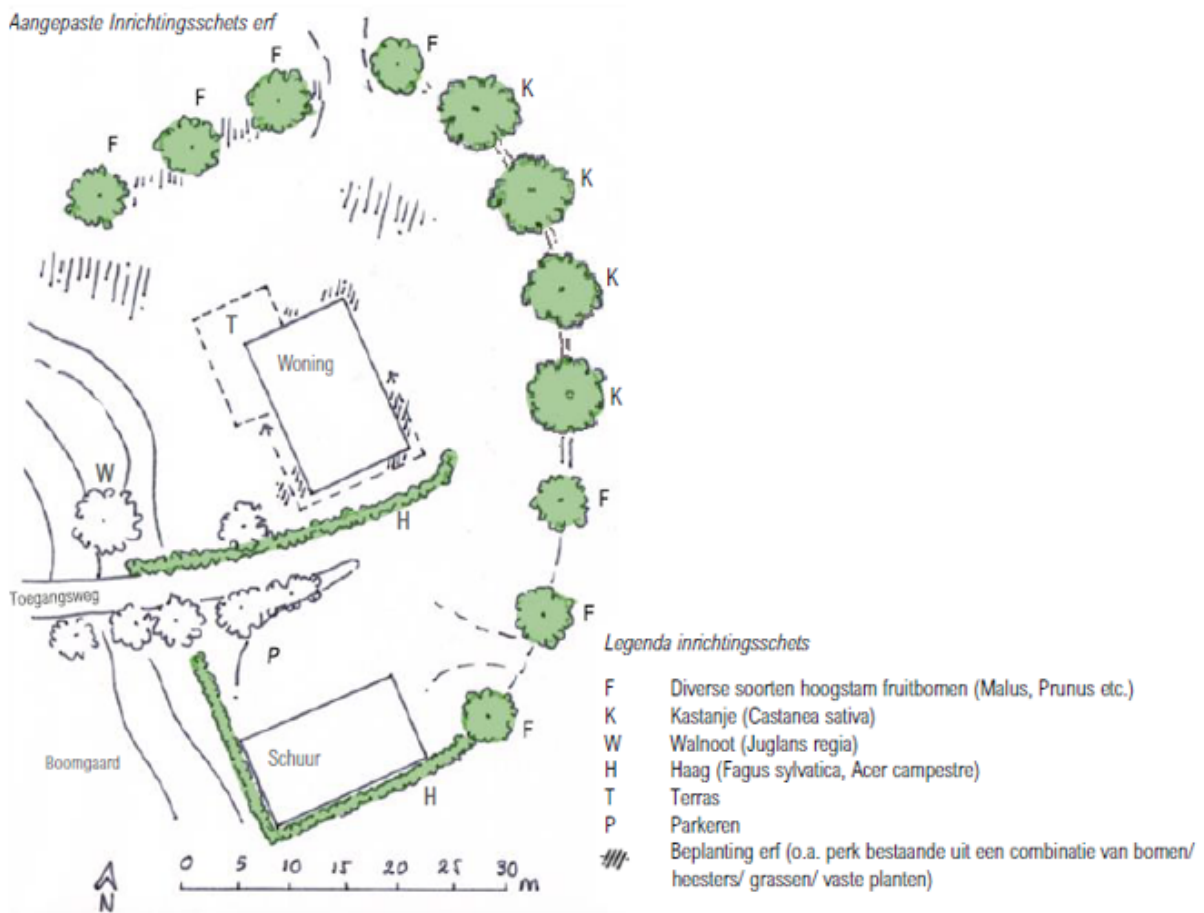
Ligging opslagschuur

De opslagschuur is qua ligging afgestemd op de ligging van de landgoedwoning. Door de haakse ligging zal de opslagschuur een passend ensemble vormen met de woning. Het erf heeft hiermee een logische indeling, waarbij de gebouwen fraai en functioneel ten opzichte van elkaar zijn gepositioneerd. Ook wordt de opslagschuur in de nieuwe situatie beter ingepast in de landschappelijke omgeving. Overwegingen voor de locatie van de opslagschuur betreffen:

- De betreffende locatie heeft een goede directe ontsluiting tot de weg. Verkeersbewegingen van landbouwmaterialen over het erf worden hiermee voorkomen;
- De schuur is gepositioneerd tegen het talud en ligt hiermee verdekt achter de nieuw aan te leggen hoogstamboomgaard, ingepast in de groene omzoming van het nieuw gevormde erf.

3.3.3 Nadere uitwerking landgoed (landschappelijke inpassing)

Het belangrijkste onderdeel van de landschappelijke inpassing is natuurlijk de ontwikkeling als landgoed. Onderdeel hiervan is de natuurontwikkeling zoals beschreven in paragraaf 3.2. Daarnaast zal het erf rondom de landgoedwoning en de opslagschuur landschappelijk worden ingepast als onderdeel van en in aanvulling op het landgoed. Het erf ligt in het lage gedeelte van de kuil. Het talud grenst direct aan de westzijde van het erf. Naast dat de diverse bomen rondom de overige zijden van het erf zorgen voor een groene aankleding, geven de kruinen een passende afscherming voor het zicht van bovenaf. Door een combinatie van grassen, vaste planten en bomen wordt er diepte gecreëerd in de ruimte rondom de landgoedwoning. De fruit-, kastanje- en notenbomen zijn ideale voedselvoorzieners voor kleine fauna. De inrichting van het erf en de soorten beplanting zullen goed aansluiten bij de natuurlijke omgeving.



Schematische weergave inpassingsplan landgoedwoning met schuur

De kwaliteitscommissie heeft in haar advies van 17 februari 2021 aangegeven, onder voorwaarden, in te kunnen instemmen met de beoogde landschappelijke inpassing van de landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur. Het advies van de LKM-commissie en de aanvullende voorwaarden zijn nader toegelicht in paragraaf 4.3.3. Naar aanleiding van dit advies is de beoogde landschappelijke inpassing nader geconcretiseerd (Bijlage 3). De bomen rondom het erf, betreffende de kastanjes en fruitbomen, zullen een minimale omtrek hebben van 16/18 cm en een hoogte van ongeveer 4 meter. Om mooie volle hagen te creëren zullen twee rijen van 4 a 5 planten per strekkende meter worden aangelegd. De planthoogte zal ongeveer 80 cm zijn.

3.3.4 Herbouw / hergebruik in het kader van LKM module 'nieuwe landgoederen'

Herbouw en hergebruik van bestaande bebouwing zijn passend binnen de module 'nieuwe landgoederen' van het LKM (zie ook 4.3.3). De termen 'herbouw' en 'hergebruik' zijn afhankelijk van interpretatie. Hoewel de interpretatie van de module een verantwoordelijkheid is van de gemeente, is het zinvol om de provinciale insteek ten tijde van het opstellen van het LKM hierbij te betrekken. Doel van het inzetten van bestaande (woon)gebouwen is het voorkomen dat nieuwe bebouwing komt in maagdelijk gebied. Voor de provincie passen zowel sloop met herbouw alsook hergebruik van een bestaand gebouw binnen de module 'nieuwe landgoederen'. De provincie heeft geen definitie van beide begrippen. Volgens de LKM-commissie impliceert 'herbouw na sloop' het letterlijk terug bouwen van de (in dit geval) bestaande vorm en uiterlijk van de paardenstal. 'Hergebruik' wordt ruimer geïnterpreteerd en wordt gezien als het opnieuw gebruiken van bestaande eigenschappen in hun oorspronkelijke vorm. Dit hoeft niet te leiden tot een exacte kopie van het bestaande, maar laat afwijkingen toe. Echter zodanig dat nog wel sprake is van een concrete en herkenbare verwijzing naar het bestaande.

De landgoedwoning is exact gepositioneerd op de footprint van de bestaande paardenstal, met uitzondering van twee oostelijke aanbouwen. De footprint van de landgoedwoning (ca. 176 m²) is kleiner dan de footprint van de paardenstal (ca. 185 m²). In verschijningsvorm is gekozen voor een rechthoekige opzet, afgedekt met zadeldak. De bebouwing wordt uitgevoerd in donkere houten gevelplanken horizontaal toegepast, donker houten kozijnen/ramen, deels gemaskeerd door houten lamellen en antraciete dakbedekking.

Middels positie, footprint, verschijningsvorm, materiaal- en kleurstelling wordt tezamen in voldoende mate verwezen naar de bestaande paardenstal, in de zin van hergebruik. Mocht binnen deze vorm van hergebruik nog sprake kunnen zijn van 'enige uitbreiding', dan zou deze kunnen gelden voor de voorgestelde verhoging van de goot- en nokhoogte t.o.v. het bestaande. Mede gelet op de ligging in een kuil, de beoogde erfbeplanting en gelet op het kwalitatief verantwoord architectonisch resultaat, valt deze verhoging binnen het concept van 'enige uitbreiding'.

In het eindbeeld van het landgoed is ook een bij de landgoedwoning behorende opslagschuur opgenomen. Van belang is dat deze opslagschuur ondergeschikt is t.o.v. de (her te gebruiken) landgoedwoning. In oppervlakte, goothoogte en nokhoogte is daarom ondergeschiktheid voorzien. Door de haakse en nabije situering op de landgoedwoning ontstaat een compact ruimtelijk erf. Door de gekozen vormgeving in houten geveldelen en de toepassing van donkere kleuren, is sprake van een bescheiden en tevens samenhangende verschijningsvorm. Ten opzichte van de huidige toestand waarin door buitenopslag sprake is van een wat rommelig terreinbeeld, wordt de opslagschuur met binnenopslag als een kwaliteitsverbetering beschouwd.

3.4 Aanvullende kwaliteitsbijdragen

Naast de ontwikkeling van nieuwe natuur zullen op het landgoed de volgende aanvullende kwaliteitsbijdragen worden gerealiseerd:

- Schaapskooi;
- Hoogstamboomgaard;
- Bijenhotel;
- Kunst;
- Informatieborden, klaphekken en landgoedpoorten.

3.4.1 Schaapskooi

In het bosje met heischraal grasland wordt een kleine schaapskooi van ca. 35 m² opgenomen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om jaarrond enkele schapen te huisvesten. Het beheer van de (heischrale) graslanden kan hiermee worden gewaarborgd. Een schaapskooi is daarnaast een authentiek cultuurhistorisch dierenverblijf en heeft hierdoor als verschijning een maatschappelijke en landschappelijke meerwaarde. De locatie en omvang van de schaapskooi zijn passend voor het gebied. De locatie en omvang van de schaapskooi is tevens vastgelegd/aangeduid op de verbeelding en in de regels van het bestemmingsplan voorzien van een regeling.

3.4.2 Hoogstamboomgaard

Aan de zuidwestelijke zijde van het plangebied wordt een hoogstamboomgaard aangeplant. Met de hoogstamboomgaard wordt een verwijzing naar het streekverleden (de voormalige bongerd) gemaakt. De verwachting is dat fruitbomen het op deze plek goed zullen doen, omdat de boomgaard op een schaduwhelling van de kuil is gelegen en de grond hierdoor voldoende vochtig blijft. Bijkomend positief effect is dat de boomgaard een buffer vormt tussen de rest van het landgoed en de naastgelegen woonwijk.

3.4.3 Bijenhotel

Het voortbestaan van wilde bijen en hommels wordt bedreigd. Het gebied met overgangen tussen bos, heide en natuurlijke grassen is zeer geschikt als habitat voor deze waardevolle soorten. Door nestgelegenheid te bieden kan de wilde bij beter gedijen, waardoor deze ook weer zorgt voor natuurlijke bestuivingen binnen het omliggende landschap. De locatie voor het bijenhotel zal op een rustige plek in het natuurgebied zijn, zie hiervoor ook de inrichtingsschets in Bijlage 1.

3.4.4 Kunst

Langs de wandelroutes zullen een aantal bescheiden kunstobjecten worden geplaatst. Gedacht wordt aan kunstvormen die een bijzonder perspectief op het landschap geven of een connectie hebben met natuurlijke danwel kinetische elementen.

3.4.5 Informatieborden, klaphekken en landgoedpoorten

Bij de diverse ingangen en uitzichtpunten zullen passende toegangspoorten en borden met informatie over het landgoed worden geplaatst. Zo ook bij de hierboven genoemde initiatieven.

3.5 Openstelling van het landgoed

Landgoed De Kleine Lier wordt voor 90% openbaar toegankelijk voor extensief recreërend publiek middels de aanleg van nieuwe beloopbare wandel- of struipaden. Daarnaast zullen ook diverse plekjes worden gecreëerd, die een mooi uitzicht bieden over het gebied en de beleving van het landgoed versterken. De paden en uitzichtpunten staan ook aangegeven op de inrichtingsschets in Bijlage 1.

3.5.1 Wandel- en struipaden

Voor de situering van de aan te leggen nieuwe paden is zorgvuldig gekeken naar:

- een goede spreiding over het landgoed;
- logische aansluitingen op omliggende openbare paden.

De nieuwe wandelpaden zijn evenwichtig verdeeld over het landgoed, waardoor nieuwe waarden van het landgoed optimaal kunnen worden beleefd. Om in de nieuwe natuur kwetsbare flora en foeragerende fauna te beschermen, zal de wandelaar rekening moeten houden met gebruikelijke regels die voor een landgoed gelden, zoals toegang tussen zonsop- en zonsondergang, op de paden blijven e.d.

3.5.2 Activiteiten onder begeleiding

Binnen het landgoed kunnen activiteiten onder begeleiding worden georganiseerd. Hierbij valt te denken aan:

- In de fruitboomgaard: rondleidingen, georganiseerde snoeiwerkzaamheden of oogsten;
- Bij de schaapskooi: rondleidingen of activiteiten als schaaresscheren of schapen drijven.

3.5.3 Uitzichtpunten

Er zullen een tweetal uitzichtpunten worden gecreëerd. Ter hoogte van de schaapskooi en bij de noordoostelijke toegang van het landgoed. Het gaat om kleine sta- of zitplekken op hoger gelegen punten, waarmee een mooi uitzicht over het landgoed kan worden verkregen.

3.5.4 Toegankelijkheids eigen weg voor wandelaars en fietsers

Initiatiefnemers zijn eigenaar van het noordelijke gedeelte van de Lierdswarsweg. Dit betreft een 'Eigen Weg', die momenteel niet openbaar toegankelijk is. In dit bestemmingsplan voor landgoed De Kleine Lier ligt deze 'Eigen Weg' buiten het plangebied. Omdat dit weggedeelte van toegevoegde waarde kan zijn voor recreatie naar het Maldense bos, zijn initiatiefnemers en de gemeente met elkaar in overleg om de toegang middels een privaatrechtelijke overeenkomst te regelen. Deze ontwikkeling staat dus geheel los van het huidige plan en wordt daarom niet meegewogen. Vanuit de ruimtelijke ordening gezien zijn hiervoor ook geen verdere aanpassingen nodig, omdat het betreffende weggedeelte al over een verkeersbestemming beschikt.

3.6 Verkeer en parkeren

3.6.1 Verkeer

De ontsluiting van de landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur vindt plaats via de Lierdswarsweg, zoals dat ook het geval is in de huidige situatie (paardenstal met buitenopslag). Gelet op het feit dat de landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur geen grote verkeersaantrekkende werking heeft, wordt verwacht dat de (voor autoverkeer doodlopende) Lierdswarsweg het aanwezige verkeer zonder problemen kan verwerken.

Het is zeer aannemelijk dat dit verkeer van bezoekers van het landgoed overwegend zal opgaan in de omgeving omdat de bezoekers niet specifiek het landgoed bezoeken maar in 'groter verband' het gebied met diverse landgoederen en natuur bezoeken om in dit groter geheel te recreëren. Dit betekent dat het landgoed dan ook bezocht zal worden in dit groter geheel. Daarnaast fungeert het landgoed primair als uitlopmogelijkheid voor de aangrenzende kern Molenhoek en eventueel Malden. De verwachting is dan ook dat de verkeersaantrekkende werking nihil zal zijn.

Gezien het extensief-recreatieve karakter van het landgoed kan op basis van de hiervoor geschetste aanname redelijkerwijs worden gesteld dat de (voor autoverkeer doodlopende) Lierweg als verbindingsweg er naartoe, het te verwachten verkeer zonder problemen kunnen verwerken. Te meer omdat enerzijds de bezoekers zullen parkeren op de parkeerplaats bij het sportcomplex en anderzijds bezoekers in het 'groter verband' naar verwachting hun bezoek elders zullen starten. Daarnaast is het perceel ook op andere manieren via de bebouwde kom van meerdere kanten goed te bereiken. De daar gelegen wegen zijn niet exclusief bestemd voor aanwonenden. Gezien het profiel van deze wegen bestaat geen aanleiding om aan te nemen dat deze wegen de te verwachten bezoekers niet kunnen verwerken dan wel dat daardoor onevenredig nadeel ontstaat voor aanwonenden.

Daarnaast is het dus heel aannemelijk dat het merendeel bezoekers veelal uit de directe omgeving komen en derhalve te voet of met de fiets naar het landgoed zullen komen. Het landgoed voorziet gezien het kleinschalige karakter voornamelijk in een uitlopfunctie voor de aangrenzende woonkernen (Molenhoek en Malden). De directe verkeersaantrekkende werking van het landgoed zal daarmee zeer beperkt tot nihil zijn.

3.6.2 Parkeren

Bij de nieuwe landgoedwoning zal op eigen erf geparkeerd worden. Er is voldoende ruimte aanwezig voor de realisatie van minimaal twee parkeerplaatsen. Daarbij geldt dat, gezien de grootte van het erf, eenvoudig meer dan twee parkeerplaatsen kunnen worden gerealiseerd indien dit gewenst is.

Naar verwachting is de parkeerbehoefte ten gevolge van het landgoed zeer gering. Het landgoed is in feit onderdeel van een groter netwerk waar men door heen kan wandelen. In die zin betreft het landgoed geen functie waar op zichzelf een grote parkeerbehoefte voor geldt. De bezoekers die per auto het landgoed bereiken, kunnen in de openbare ruimte, in de nabije omgeving van het landgoed parkeren. In het bijzonder op de parkeerplaats van het sportcomplex Lierdal. Deze parkeerplaats is in gemeentelijk eigendom en bevat voldoende parkeermogelijkheden om de beperkte bezoekers die het landgoed met de auto zullen bezoeken op te kunnen vangen.

Hoofdstuk 4 Beleidskader

4.1 Inleiding

Gemeenten zijn niet geheel vrij in het voeren van hun eigen beleid. Rijk en provincies geven met het door hen gevoerde en vastgelegde beleid de kaders aan waarbinnen gemeenten kunnen opereren. De belangrijkste kaders van Rijk en de provincie Limburg worden in het kort weergegeven, omdat deze zoals gezegd randvoorwaarden geven voor het lokale maatwerk in het bestemmingsplan. Tot slot vindt een toetsing van het planvoornemen aan het beleid van de regio en de gemeente Mook en Middelaar plaats.

4.2 Rijksbeleid

4.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Milieu

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 vastgesteld en in werking getreden. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de Mobiliteits Aanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving en vervangt enkele ruimtelijke doelen en uitspraken uit andere documenten. In deze visie schetst het Rijk de ambities tot 2040 en de doelen, belangen en opgaven tot 2028. Daarmee moet Nederland concurrerend, bereikbaar en veilig worden.

Anders dan in de voormalige Nota Ruimte gaat de structuurvisie uit van het adagium 'decentraal, tenzij'. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

Conclusie

Het planvoornemen heeft geen betrekking op een nationaal belang. De SVIR heeft geen consequenties voor het planvoornemen en vormt derhalve geen belemmering voor het planvoornemen.

4.2.2 Besluit en regeling algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) voorziet in de juridische borging van het nationale ruimtelijke beleid. Het bevat regels die de beleidsruimte van andere overheden ten aanzien van de inhoud van ruimtelijke plannen inperken, daar waar nationale belangen dat noodzakelijk maken. Navolgende onderwerpen met nationaal belang zijn opgenomen in het Barro en de eerste aanvulling (Stb. 2012, nr. 388):

1. project Mainportontwikkeling Rotterdam;
2. kustfundament en de daarbuiten gelegen primaire waterkeringen;
3. grote rivieren en rijksvaarwegen en de veiligheid daarom heen;
4. toekomstige rivierverruiming van de Maastakken;
5. Waddenzee en Waddengebied, en IJsselmeergebied;
6. verstedelijking in het IJsselmeer;
7. defensie;
8. erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde;
9. hoofdwegen en landelijke spoorwegen;
10. Elektriciteitsvoorziening;
11. ecologische hoofdstructuur.

Naast het Barro is ook de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) in werking getreden. In het

Barro is bepaald dat bij ministeriële regeling verschillende militaire terreinen, gebieden, objecten en zones worden aangewezen, waar gemeenten bij de vaststelling van bestemmingsplannen rekening mee moeten houden. In de Rarro wordt daar uitvoering aan gegeven.

Conclusie

Het plangebied is niet gelegen in een gebied waarin het Rijk een nationaal belang heeft aangewezen. De Barro en het Rarro hebben geen consequenties voor het planvoornemen en vormt derhalve geen belemmering voor het planvoornemen.

4.2.3 Bro: Ladder voor duurzame verstedelijking

Op grond van artikel 3.1.6 lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening dienen overheden nieuwe stedelijke ontwikkelingen te motiveren. Per 1 juli 2017 zijn de 3 treden van de Ladder losgelaten en geldt dat de toelichting bij een ruimtelijke plan die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, een beschrijving bevat van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het ruimtelijk plan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaande stedelijk gebied, een motivatie waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Zoals gezegd is de Ladder-onderbouwing verplicht voor 'nieuwe stedelijke ontwikkelingen'. Onder stedelijke ontwikkeling wordt de ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein, zeehaventerrein, kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen verstaan. Deze laatste categorie is in de handreiking bij de Ladder voor duurzame verstedelijking (ministerie van Infrastructuur en Milieu) nader gespecificeerd in accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure.

In de definitie voor stedelijke ontwikkeling (artikel 1.1.1 lid 1 sub i van het Bro) is geen ondergrens opgenomen. Hieruit zou men kunnen concluderen dat iedere stedelijke ontwikkeling, hoe kleinschalig dan ook, valt binnen het toepassingsbereik van de Ladder. Echter, uit vaste jurisprudentie van de Afdeling blijkt dat er wel sprake kan zijn van een voorziene ontwikkeling die te kleinschalig is om als nieuwe stedelijke ontwikkeling te kunnen worden aangemerkt. Volgens vaste jurisprudentie zijn 11 woningen (welke op één en dezelfde locatie worden gerealiseerd) het maximale aantal woningen wat door de Afdeling als te kleinschalig wordt geacht om als een stedelijke ontwikkeling te kunnen worden gekwalificeerd. Het minimale aantal woningen wat gerealiseerd moet worden (op dezelfde locatie) om als stedelijke ontwikkeling te worden gekwalificeerd is aldus 12.

Conclusie

Dit planvoornemen voorziet in de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier, waarbij o.a. één landgoedwoning hieraan onderschikt een opslagschuur wordt gerealiseerd in het buitengebied (het Lierdal) van de gemeente Mook en Middelaar. Bij een landgoed is sprake van een samenhangende ontwikkeling, die meerdere functies kan bevatten. In dit geval wordt ca. 5 ha nieuwe natuur ontwikkeld, worden aanvullende kwaliteitsbijdragen gedaan en wordt het plangebied voor 90% openbaar toegankelijk gesteld ten behoeve van extensief recreatief medegebruik.

Voor de ontwikkeling van het landgoed is de module "Nieuwe landgoederen" uit het LKM beleid van toepassing (zie ook 4.3.3). Op basis van deze module geldt dat de ontwikkeling van een landgoed per definitie alléén in het buitengebied plaats kan vinden. Vanuit die constatering bezien kan de ontwikkeling van het landgoed, hoewel niet binnen stedelijk gebied gelegen, dan ook niet als stedelijke ontwikkeling worden aangemerkt. Verder geldt dat de ontwikkeling van de landgoedwoning met opslagschuur inherent is aan de landgoedontwikkeling en kleinschalig is omdat het slechts één woning betreft (<11 woningen).

Gelet op vorenstaande wordt de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier niet aangemerkt als stedelijke ontwikkeling. Er wordt aan de Ladder-toetsing voldaan.

4.2.4 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De nationale omgevingsvisie (NOVI) is op 11 september 2020 vastgesteld. Deze visie is door het rijk opgesteld in het kader van de nieuwe omgevingswet, die per 1 januari 2022 in werking treedt. Aan de hand van een toekomstperspectief is hierin de langetermijnvisie in beeld gebracht. Op nationale belangen wil het Rijk (net als nu) sturen en richting geven. Hiervoor worden de volgende vier prioriteiten onderscheiden:

1. Ruimte voor klimaat adaptatie.
2. Duurzaam economisch groeipotentieel.
3. Sterke en gezonde steden en regio's.
4. Toekomstigbestendige ontwikkelingen van het landelijk gebied.

Om invulling te kunnen geven aan deze vier prioriteiten hanteert het rijk de volgende drie afwegingsprincipes:

1. Combinaties van functies gaat voor enkelvoudige functies.
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
3. Afwentelen wordt voorkomen.

Conclusie

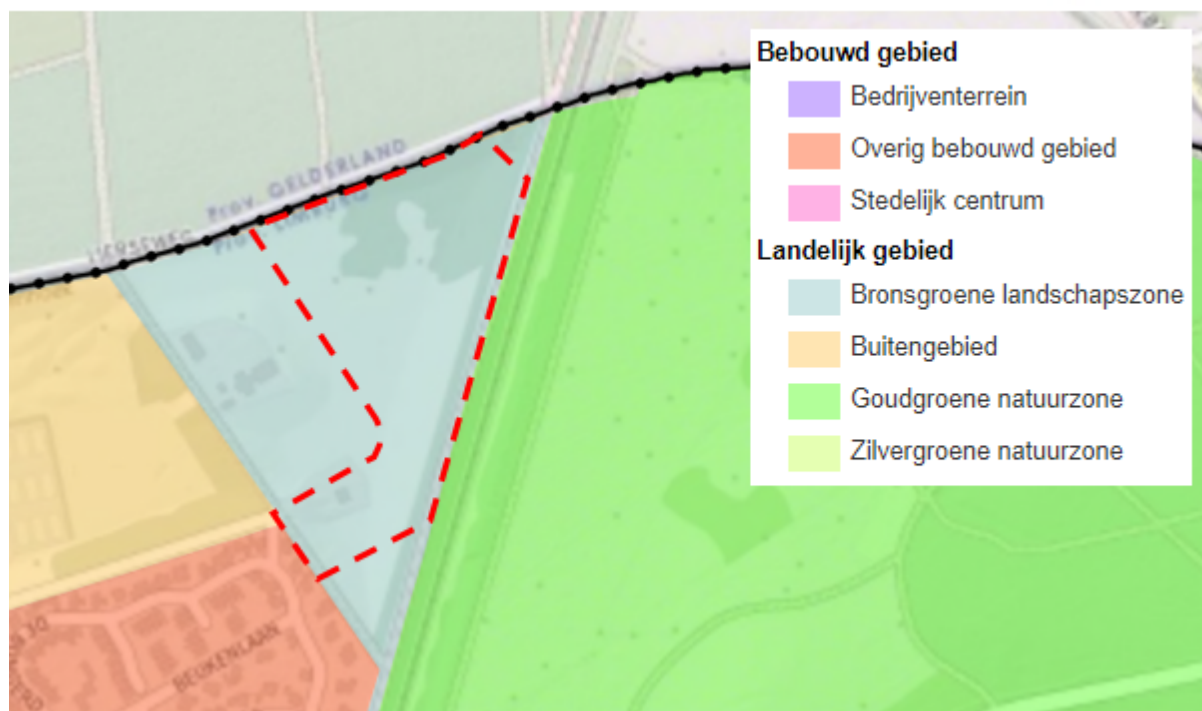
Het planvoornemen voorziet in de ontwikkeling van een landgoed waarmee de natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden in en rondom het plangebied worden versterkt en het buitengebied een kwaliteitsimpuls krijgt. Als onderdeel van de landgoedontwikkeling wordt één landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur opgericht. De nieuwe woning wordt daarbij klimaatbestendig, duurzaam en natuurinclusief gerealiseerd en hiermee wordt ook een bijdrage geleverd aan een veilige en gezonde leefomgeving.

4.3 Provinciaal beleid

4.3.1 Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014)

Op 12 december 2014 hebben Provinciale Staten van Limburg als onderdeel van een integrale omgevingsvisie het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 'Voor de kwaliteit van Limburg' (hierna: POL 2014) vastgesteld. Het POL 2014 is op 16 januari 2015 in werking getreden.

De grote variatie in omgevingskwaliteiten is een kenmerk en een sterk punt van Limburg. Om recht te doen aan dit punt, worden in het POL zeven globaal afgebakende gebiedstypen onderscheiden. Dit zijn zones met elk een eigen karakter, herkenbare eigen kernkwaliteiten, en met heel verschillende opgaven en ontwikkelingsmogelijkheden. Het plangebied is gelegen in de zone 'Bronsgroene landschapszone'.



Uitsnede POL2014 kaart Zonerings (plangebied bij rode contour)

De 'Bronsgroene landschapszone' bestaat uit beekdalen én gebieden met steilere hellingen met een grote variatie aan functies, in hoge mate bepalend voor het beeld van het Limburgs landschap. Ook omvat het, het winterbed van de Maas. Accenten voor deze zone betreffen:

- Kwaliteit en functioneren regionaal watersysteem;
- Ontwikkeling landbouw in balans met omgeving;
- Versterken kernkwaliteiten landschap en cultuurhistorie;
- Recreatief medegebruik.

Het Limburgs beleid is er op gericht om de (huidige) landschappelijke kernkwaliteiten van de bronsgroene landschapszone te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Ontwikkelingen binnen de ruimte die het beleid voor de verschillende thema's biedt zijn mogelijk mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden ('ja mits'). De Omgevingsverordening bevat een motiveringsplicht die gemeenten vraagt om in de toelichting op nieuwe bestemmingsplannen (voor onderdelen van de bronsgroene landschapszone) aan te geven hoe met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten in het betreffende gebied wordt omgegaan.

Conclusie

Dit planvoornemen ziet toe op de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier ter plaatse van gronden die in de huidige situatie in gebruik zijn als agrarische percelen. Ten behoeve van de ontwikkeling van het landgoed wordt o.a. 5 ha natuur ontwikkeld en wordt middels herbouw / hergebruik een landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur gerealiseerd. Daarnaast vinden aanvullende kwaliteitsbijdragen plaats, zoals de oprichting van een schaapskooi, een bijenhotel en de aanleg van wandelroutes. Het landgoed wordt tevens voor 90% openbaar toegankelijk ten behoeve van extensief recreatief medegebruik.

Geconcludeerd wordt dat met de ontwikkeling van het landgoed de landschappelijke, ecologische en

recreatieve functies in en rondom het plangebied worden versterkt. De ontwikkeling van het landgoed leidt hiermee tot een substantiële kwaliteitsverbetering binnen de bronsgroene landschapszone en is daarmee passend binnen het provinciaal beleid.

4.3.2 Omgevingsverordening Limburg 2014

Algemeen

Bij het POL2014 hoort de Omgevingsverordening Limburg. De juridische doorwerking van het omgevingsbeleid wordt in deze verordening geregeld. Naast bepalingen die voor iedereen gelden (gedragsregels), bevat de Omgevingsverordening ook een hoofdstuk "Ruimte", waarin instructieregels naar gemeenten zijn opgenomen. De te maken regionale bestuursafspraken worden in de Omgevingsverordening Limburg geborgd. De Omgevingsverordening Limburg 2014 is, net als het POL, op 12 december 2014 vastgesteld door Provinciale Staten en is per 16 januari 2015 in werking getreden.

De Omgevingsverordening Limburg is een samenvoeging van de Provinciale milieuverordening, de Wegenverordening, de Waterverordening en de Ontgrondingenverordening.

Bronsgroene landschapszone

In artikel 2.7.2 is geregeld dat de toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Bronsgroene landschapszone, een beschrijving bevat van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Dit is in de 'Uitwerking plan Landgoed De Kleine Lier 2018' (bijlage) en de 'Aanvulling uitwerking plan Landgoed De Kleine Lier 2021' (bijlage) nader uitgewerkt. In deze uitwerking is in voldoende mate rekening gehouden met de aanwezige kernkwaliteiten en waar mogelijk zijn deze versterkt.

Door de ontwikkeling van een landgoed binnen de bronsgroene landschapszone is enkel sprake van positieve effecten voor het plangebied. Bij de ontwikkeling van het landgoed wordt ca. 5 ha natuur gerealiseerd, een landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur opgericht, worden aanvullende kwaliteitsbijdragen gedaan en wordt het landgoed voor 90% openbaar toegankelijk gesteld voor extensief recreatief medegebruik. Voor de ontwikkeling van het landgoed is de LKM-module 'nieuwe landgoederen' van toepassing. In paragraaf 4.3.3 is beschreven dat het planvoornemen aan de kwalitatieve en kwantitatieve normen zoals beschreven in de module voldoet. Tevens is op 2 november 2018 en 17 februari 2021 advies van de LKM-commissie ontvangen ten aanzien van het voornemen tot de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier. De commissie beoordeelt het planvoornemen positief.

Zoals in voorgaande paragraaf vermeld, worden ten behoeve van voorgenomen ontwikkeling diverse kwaliteitsverbeterende maatregelen getroffen. Om de ontwikkeling als landgoed en de landschappelijke beplanting rondom de landgoedwoning en ondergeschikte opslagschuur te waarborgen, is in de regels een voorwaardelijke verplichting opgenomen voor het aanleg en beheer van het landgoed en de beplanting.

Wonen

In de omgevingsverordening is opgenomen dat een ruimtelijk plan voor een gebied gelegen in de regio Noord-Limburg niet in de toevoeging van woningen aan de bestaande voorraad woningen voorziet alsmede aan de bestaande planvoorraad woningen anders dan op de wijze zoals beschreven in de door de gemeenteraden vastgestelde Regionale Structuurvisie Wonen Noord-Limburg.

Dit planvoornemen voorziet in de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier, waarbij o.a. één landgoedwoning wordt gerealiseerd. De ontwikkeling van de landgoedwoning is inherent aan de ontwikkeling van het landgoed. Hierbij geldt dat de landgoedwoning wordt gerealiseerd in het kader van een concrete

woonbehoefte van de initiatiefnemers. Gelet op vorenstaande wordt geconcludeerd dat de realisatie van de landgoedwoning passend is binnen het provinciaal beleid.

Overige kaders

Het plangebied is niet gelegen binnen een beschermde natuurzone of milieubeschermingsgebied. Wel grenst het plangebied aan de Goudgroene natuurzone (het Limburgs deel van het Natuurnetwerk Nederland). De ontwikkeling van het landgoed, waarbij o.a. 5 ha aan natuur wordt gerealiseerd, draagt bij aan de versterking van de ecologische en landschappelijke waarden. Het planvoornemen leidt daarmee niet tot negatieve effecten op de goudgroene natuurzone, maar draagt juist bij aan versterking ervan.

Conclusie

De ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier draagt bij aan de versterking van de kernkwaliteiten van het plangebied (landschappelijke, natuurlijke en recreatieve waarden) in de bronsgroene landschapszone. De ontwikkeling van de landgoedwoning is inherent aan de ontwikkeling van het landgoed en voorziet in een concrete woonbehoefte. Er gelden geen overige beperkingen ten aanzien van beschermde natuurzones of milieubeschermingsgebieden. Geconcludeerd wordt dat het plan passend is binnen de kaders van de omgevingsverordening.

4.3.3 Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM)

Het Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) vormt een uitwerking van het Provinciale Omgevingsplan Limburg (POL). In het LKM worden in modules een aantal mogelijke ontwikkelingen buiten de contouren uitgewerkt. Het doel van het LKM is om gemeenten en Provincie een instrumentarium in handen te geven om noodzakelijke of wenselijke ontwikkelingen in het buitengebied te kunnen combineren met gewenste kwaliteitsverbetering van datzelfde buitengebied. In het LKM is een module opgenomen ten aanzien van de ontwikkeling van landgoederen (module 6.4). Deze module is voor de ontwikkeling van landgoed De Kleine Lier van toepassing.

LKM: Module nieuwe landgoederen

Nieuwe landgoederen kunnen worden opgericht ter versterking van de natuurlijke, landschappelijke, economische en recreatieve functie van het buitengebied. De landgoederen hebben kwaliteiten op zichzelf, maar versterken bij voorkeur ook de kwaliteiten van nabijgelegen natuurgebieden, landschappelijk waardevolle gebieden en de uitloopgebieden van de steden. De belangrijkste aspecten aan het landgoed zijn de openbare toegankelijkheid, de herkenbaarheid en uitstraling; de eenheid en allure. Een belangrijk doel van het beleid voor nieuwe landgoederen is het realiseren van nieuw groen en landschap. Het rood op het landgoed dient beperkt te zijn en onderdeel te zijn van het geheel van het landgoed.

Bij bestaande (woon)gebouwen kunnen landgoederen worden gevormd met een oppervlakte van minimaal 5 hectare nieuwe natuur. Daarbij kan een passende functionele invulling van de gebouwen worden gezocht. Wanneer dat wonen is, geldt hier een maximum van 4 woningen bij 5 hectare nieuwe natuur. Enige uitbreiding van de bestaande bebouwing is mogelijk. De te bereiken kwaliteit staat hier voorop. Om de recreatieve en uitlooppuntfunctie van het landgoed voor de omgeving te garanderen is openstelling van 90% van het landgoed vereist.

De gemeente kan in haar structuurvisie aangeven waar landgoederen wel en niet gevestigd kunnen worden. Bij voorkeur versterken de landgoederen de ruimtelijke, landschappelijke en natuurlijke structuur. In de structuurvisie, het beeldkwaliteitplan of een ander beleidsdocument kunnen de specifieke lokale randvoorwaarden van een landgoed worden geregeld. In de vastgestelde structuurvisie 'Het Lierdal 2010-2020' ligt het plangebied in het zoekgebied voor nieuwe landgoederen. Dit is nader toegelicht in

paragraaf 4.4.3.

Advies

Vanaf 1 januari 2012 zijn Limburgse gemeenten zelf verantwoordelijk voor de advisering over plannen binnen de werkingssfeer van het LKM. Willen gemeenten nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied toestaan dan moeten zij o.a. invulling geven aan een onafhankelijke en deskundige advisering door een (regionale) kwaliteitscommissie.

De LKM-commissie adviseert, als onafhankelijke regionale kwaliteitscommissie, over de kwaliteit van de ontwikkeling van het Landgoed De Kleine Lier, inclusief de voorgenomen kwaliteitsverbeteringen. De LKM-commissie heeft d.d. 2 november 2018 en d.d. 17 februari 2021 een tweetal adviezen uitgebracht. Beide adviezen zijn complementair en kunnen als zodanig worden gelezen. In het eerste advies d.d. 2 november 2018 wordt enerzijds het landgoedontwerp inclusief kwaliteitsbijdragen en anderzijds de bebouwing beoordeeld op basis van het rapport 'Landgoed De Kleine Lier, Definitieve uitwerking vervolgplan 2018'. In het tweede advies d.d. 17 februari 2021 wordt op de nadere uitwerking van het landgoedontwerp ingegaan op basis van het rapport 'Landgoed De Kleine Lier, Nadere uitwerking landgoedontwerp, 2021'.

- Advies LKM, 2 november 2018 (zie ook Bijlage 4)
In het advies van de LKM-commissie d.d. 2 november 2018 wordt geconcludeerd dat het landgoed De Kleine Lier met haar 5,3 hectare een klein bescheiden landgoed is dat door haar landschappelijke ligging al een unieke uitrusting heeft. Het landgoedontwerp kan hierdoor eenvoudig van opzet zijn. Het landgoedontwerp ('Landgoed De Kleine Lier, Definitieve uitwerking vervolgplan 2018', zie ook Bijlage 1) behoeft op enkele punten nadere uitwerking of specificering, zoals: blijvend zicht vanaf de randen, afrastering westgrens, landschappelijke beplanting rondom landgoedwoning en toegangspoorten. Door de realisatie van het landgoed zal de natuurlijke, landschappelijke en recreatieve functie van het buitengebied blijvend versterkt worden en met de aanvullende kwaliteitsbijdragen kan men spreken over een landgoed met kwaliteiten.
Tot slot voldoet het landgoedplan aan de kwantitatieve normering conform de LKM-module nieuwe landgoederen, bestaande bebouwing. Immers, er wordt 5 ha nieuwe natuur gerealiseerd en het landgoed is voor 90% openbaar toegankelijk. Ook aan de voorwaarden van hergebruik en van een enige uitbreiding en ondergeschikte nieuwbouw wordt voldaan.
Uitgaande dat het landgoedplan op enkele punten goed wordt uitgewerkt, wordt landgoedontwikkeling De Kleine Lier positief beoordeeld.
- Advies LKM, 17 februari 2021 (zie ook Bijlage 5)
Naar aanleiding van het advies van de LKM-commissie d.d. 2 november 2018 is het landgoedplan voor landgoed De Kleine Lier op een aantal onderdelen nader uitgewerkt. De nadere uitwerking is beschreven in het rapport 'Landgoed De Kleine Lier, Nadere uitwerking landgoedontwerp, 2021' (zie ook Bijlage 2). Deze nadere uitwerking van het landgoedplan is op 17 februari 2021 door de LKM-commissie beoordeeld. Op basis van navolgende vier voorwaarden, kan de LKM-commissie instemmen met het nader uitgewerkte landgoedplan:
 1. Het zicht vanaf de randen van het plangebied op het lager gelegen landgoed dient behouden te blijven. In de exploitatieovereenkomst tussen initiatiefnemer en gemeente Mook en Middelaar dient nader gespecificeerd c.q. gekwantificeerd te worden op welke wijze het zicht behouden blijft;
 2. Voor wat betreft de landschappelijke beplanting rondom de landgoedwoning is een beplantingsplan opgesteld. De commissie oordeelt het beplantingsplan te summier, omdat alleen het sortiment wordt aangegeven en niet de leverhoogte en plantafstand. Geadviseerd wordt om voor de boomsoorten een maat 16/18 cm (stamomtrek) aan te houden;
 3. De commissie adviseert dat de boomgroepen in het weiland van het landgoed gevormd worden door (statige) bomen van de 1e orde (grootte) die passend zijn voor het landgoedkarakter. Statige boomgroepen in het weiland van het landgoed verdelen het landschap in kamers en geven verrassende doorzichten;

4. De commissie stemt in met de keuze om de poort naar het woonerf rijker vorm te geven dan overige (houten) klap- en landgoedhekken. Omwille van de stabiliteit en het beeld worden de zuilen van de toegangspoort in natuursteen of in het gevelmateriaal van het huis voorgestaan.

Alle voorgaande punten van de LKM-commissie zijn nader uitgewerkt. De nadere uitwerking van de landschappelijke inpassing en de boomgroepen is als Bijlage 3 toegevoegd aan de toelichting en maakt onderdeel uit van de voorwaardelijke verplichting om de landgoedwoning met schuur als zodanig te mogen realiseren en in gebruik te nemen.

Conclusie

Gelet op vorenstaande wordt geconcludeerd dat de LKM-commissie positief tegenover het planvoornemen voor de landgoedontwikkeling staat. Zoals reeds aangegeven zijn de uitwerkingen en volledige adviezen van de LKM-commissie als bijlagen bij deze toelichting opgenomen.

4.3.4 Provincialeomgevingsvisie(POVI)

In de (ontwerp) provinciale omgevingsvisie is het plangebied aangemerkt als 'groenblauwe mantel'. Het Maasdal, de beekdalen en steilere hellingen - voorheen de bronsgroene landschapszone en zilvergroeene natuurzone - vormen samen de circa 36.000 hectaren grote groenblauwe mantel binnen de landelijke gebieden van Limburg. De gebieden liggen als een soort mantel tussen en om het Natuurnetwerk Limburg. Het zijn gebieden waar goede combinatiemogelijkheden gezien worden voor duurzame vormen van (kringloop) land- en tuinbouw en andere economische functies, vooral door hergebruik van reeds aanwezige monumentale en beeldbepalende gebouwen. De focus ligt hier op het versterken van het klimaatadaptieve karakter met meer ruimte voor de beken en Maas, de biodiversiteit en kernkwaliteiten van het landschap.

Op veel plekken zijn in de rivier- en beekdalen in de loop der tijd steden en dorpen tot ontwikkeling gekomen. Die bebouwde gebieden maken geen deel uit van de groen- blauwe mantel, maar staan er wel mee in verband.

De rol van de provincie is hierbij gericht op het behouden, beheren, ontwikkelen en beleven van de landschappelijke kernkwaliteiten van de groenblauwe mantel. Ontwikkelingen binnen de ruimte van het beleid voor de verschillende thema's zijn mogelijk, mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden. Gemeenten hebben de motiveringsplicht om in de toelichting op nieuwe omgevingsplannen of omgevingsplanactiviteiten aan te geven hoe met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten in de betreffende gebieden wordt omgegaan. De kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel zijn het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.

Voor de groenblauwe mantel is het beleid ook gericht op het faciliteren en ondersteunen van de verbindings- en bufferfunctie voor aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg. Via de Omgevingsverordening wordt compensatieplicht gecontinueerd wanneer aantasting van de verbindende of bufferende functies bij ontwikkelingen niet voorkomen kan worden.

In het belang van een kwaliteitsvol landschap is ervoor gekozen om de grote ruimtelijke opgaven op het gebied van natuur, water, energie, landbouw en landschap in samenhang te bezien en aan te pakken via een integrale, gebieds- gerichte benadering. Dit samen met de verschillende maatschappelijke partners. Hierbij wordt aangesloten bij de brede benadering van omgevingskwaliteit in de Omgevingswet.

Beken, beekdalen, droogdalen en steilere hellingen vormen een belangrijk onderdeel van de groenblauwe mantel. Het Waterschap, gemeenten en andere stakeholders worden gestimuleerd om klimaatadaptieve en ecologisch duurzame maatregelen te treffen in deze delen van de groenblauwe mantel. Wij zien hier belangrijke kansen voor het versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten door onder andere de aanleg van kleine landschapselementen en bosontwikkeling. Hiermee krijgen veel dorpen een betere (recreatieve) verbinding met het landelijk gebied. Dit geldt ook voor de verbinding tussen de Nationale en grensoverschrijdende Parken.

Conclusie

De ontwikkeling van het landgoed voorziet nadrukkelijk aan het invulling geven van en versterken van de kernkwaliteiten ter plaatse van het plangebied. Bij de inrichting van het landgoed is aandacht voor de verhouding openheid versus geslotenheid, het reliëf en de aanleg van kleine landschapselementen. Door de natuurlijke inrichting vormt het landgoed een schakel met de aangrenzende natuurgebied in het natuurnetwerk van Limburg. Het agrarische gebied wordt omgezet in een natuurlijke omgeving die een verbindings- en bufferfunctie heeft in het geheel. De te realiseren landgoedwoning met schuur wordt hierin geïntegreerd in het geheel en landschappelijke ingepast en vormt daarmee een eenheid met het landgoed. Het planvoornemen is daarmee ook passend in de (toekomstige) provinciale omgevingsvisie.

4.4 Regionaal en gemeentelijk beleid

4.4.1 Landschapsontwikkelingsplan Mook en Middelaar

Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) geldt als belangrijk hulpmiddel voor het garanderen en verbeteren van de kwaliteit van het landschap. Het LOP moet dan ook gezien worden als structuurvisie gericht op het landschap. Het LOP geldt als input voor het bestemmingsplan voor de buitengebieden, in deze voor Landgoed De Kleine Lier.

Het landgoed is gelegen in de 'overgangszone', de zone tussen de stuwwal en de Maas. Dit is een zone waar bebouwing, infrastructuur en recreatieterreinen dicht op elkaar liggen. Hiertussen zijn nog enkele open plekken met landbouw- en natuurgebieden. Voor deze zone geldt dat het landschap meer beleefbaar gemaakt moet worden. De zone speelt daarnaast een belangrijke ecologische rol bij het verbinden van de Maas met de stuwwal. Het landschapsbeleid en de ontwikkelingsrichting voor dit gebied is verder vastgelegd in de Gebiedsvisie Lierdal (zie paragraaf 4.4.2).

De landschapvisie in het LOP houdt voor het plangebied in dat dit is gelegen op een 'markante aardkundige overgang'. Voor deze locatie is de opgave tweeledig:

- een bijzondere aardkundige overgang die moet worden behouden, ontwikkeld en beleefbaar gemaakt;
- behoud en ontwikkelingen van de kenmerkende contrasten.

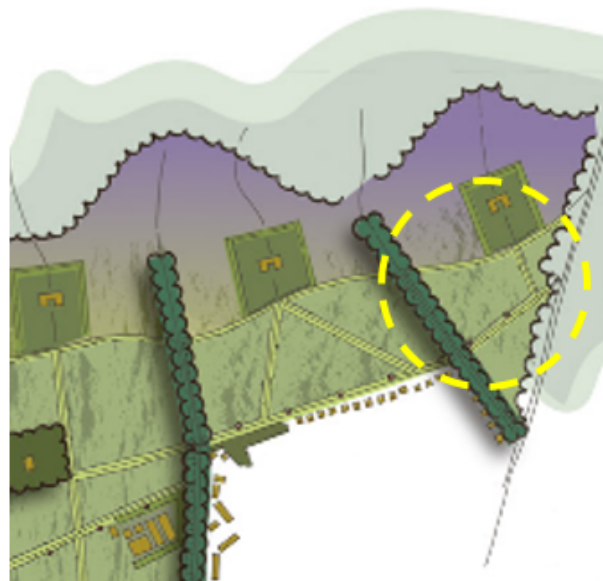
Door middel van het planvoornemen wordt voor wat betreft het plangebied invulling gegeven aan deze opgaven. Landgoed De Kleine Lier ligt juist op de overgang tussen de vlakte van de Maas en de stuwwal en de daardoor aanwezige contrasten worden met de landgoedontwikkeling verder uitgebouwd en waar mogelijk versterkt.

4.4.2 Gebiedsvisie Het Lierdal

Het Lierdal is gelegen tussen de kernen Molenhoek, gemeente Mook en Middelaar, en Malden, gemeente Heumen. Voor dit gebied is in 2009 de 'Gebiedsvisie Het Lierdal' opgesteld. De algemene opgave voor dit gebied is 'het ontwikkelen van een gedragen toekomstvisie voor het hele tussengebied, primair ten behoeve van de bewoners en de nabije omgeving. Het versterken van de samenhang in beleving, landschapsbeeld en toegankelijkheid voor het gehele gebied, waarmee tevens de samenhang tussen het gebied en het regionale landschap wordt versterkt en in betekenis toeneemt'.

LEGENDA

	Uitbreiding bos en heide		Villa aan de Rijksweg
	Landgoederen		Oversteekplaats Rijksweg
	Bijzondere route		Volkstuinen
	Hagen		Recreatie aan water
	Bomenlaan		Landgoed aan plasdras
	Melkveehouder/ terreinbeheerder		Wonen aan dijk
	Groene achterkant Rijksweg		Brug naar Heumen
	Agrarisch bedrijf		Ruimte voor ruimte



Ligging plangebied (geel omkaderd) op kaart Gebiedsvisie Lierdal

Het Lierdal is opgedeeld in drie delen: 'de Kuil', de 'Rijksweg' en 'de Kanaalzone'. Binnen de gemeente Mook en Middelaar zijn onderdelen van alle drie de deelgebieden gelegen. Het plangebied is gelegen in de zone 'de Kuil'.

Voor de drie deelgebieden zijn aanvullend op de algemene opgaven meer specifieke opgaven benoemd. Voor deelgebied 'de Kuil' is de integrale opgave 'het ontwikkelen en duurzaam in stand houden van landschappelijke, ecologische en recreatieve kwaliteiten en potenties'. Het accent in dit gebied ligt op ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden, met ruimte voor extensieve recreatie. Met de ontwikkeling van het landgoed wordt bij deze accenten aangesloten.

4.4.3 Structuurvisie Het Lierdal 2010-2020

De Gebiedsvisie Het Lierdal vormt de basis voor de structuurvisie 'Het Lierdal 2010-2020'. Tevens zijn de ambities voor beleidsthema's waarin de gebiedsvisie geen uitspraken over worden gedaan helder gesteld.

De structuurvisie bevat ontwikkelingen die moeten kunnen plaatsvinden (PLICHT), ontwikkelingen die de gemeente graag zou willen (AMBITIE) en ontwikkelingen waarop de gemeente wil kunnen anticiperen (KANS). De ontwikkelingen die moeten plaatsvinden zijn in beginsel doorvertaald naar het vigerende bestemmingsplan en dit bestemmingsplan. De ambities en kansen worden indien nodig en voor zover mogelijk met een afwijking of wijziging in het bestemmingsplan meegenomen. Waar dit niet mogelijk is, dient dit met een apart bestemmingsplan geregeld te worden.



Uitsnede kaart Structuurvisie Lierdal (plangebied bij gele contour)

Op basis van de kaart behorende bij de structuurvisie wordt geconcludeerd dat het plangebied binnen het zoekgebied voor te realiseren landgoederen ligt. Verder is voor het Lierdal als geheel een aantal ontwikkelingsrichtingen bepaald. Daarvan zullen de ontwikkelingsrichtingen die verband houden met het plangebied kort worden toegelicht.

Landschaps- en natuurwaarden

- Basisinspanning: behoud van bestaande landschaps- en natuurwaarden in het Lierdal en voorkomen van ongewenste effecten op aangrenzende (natuur)gebieden
- Ambities: versterken (belevings)waarden landschap en van de aanwezige natuurwaarden, tegengaan versterking en verrommeling
- Kansen benutten: diverse initiatieven ter versterking van natuurwaarden en belevingswaarde landschap

Wonen

- Basisinspanning: behoud van de kwaliteit van de woonomgeving en van de mogelijkheid om de woning aan te passen
- Ambities: geen verdere ontwikkeling en uitbreiding van de woonfunctie, met uitzondering van de onder de 'kansen' genoemde ontwikkelingen
- Kansen benutten: ontwikkeling landgoederen en hergebruik VAB locaties ten behoeve van wonen

Voorzieningen en recreatie

- Basisinspanning: behoud extensieve recreatieve functie
- Ambities: aanbrengen ondersteunende voorzieningen ten behoeve van kleinschalige toeristisch-recreatieve functies (extensief)
- Kansen benutten: in 'de Kuil' verdere ontwikkeling extensieve (verblijfs)recreatie. Enkele kleinschalige initiatieven zijn mogelijk

Bedrijvigheid

- Basisinspanning: respecteren bestaande rechten agrarische en niet agrarische bedrijven. Ontwikkelingsruimte wordt slechts geboden aan bedrijven die passen in de omgeving
- Ambities: verbetering landschappelijke inpassing bedrijven
- Kansen benutten: enkele ontwikkelingen m.b.t. verbreding landbouw/hergebruik VAB

Mobiliteit

- Basisinspanning: nastreven goede bereikbaarheid en veilig routenetwerk
- Ambities: verbeteren bereikbaarheid door versterken bestaande recreatieve infrastructuur
- Kansen benutten: -

De ontwikkeling van landgoed De Kleine Lier sluit volledig aan bij de ontwikkelingsrichtingen zoals bepaald in de Structuurvisie. Het zoekgebied voor nieuwe landgoederen in 'de Kuil' valt samen met de locatie waar het planvoornemen plaatsvindt. Met de ontwikkeling van het landgoed worden een aantal ambities gerealiseerd en benut. Met name met betrekking tot landschaps- en natuurwaarden, voorzieningen en recreatie en ondergeschikt daaraan wonen, waarbij de module 'nieuwe landgoederen' uit het Limburgse KwaliteitsMenu van toepassing is (zie paragraaf 4.3.3). Het planvoornemen is passend binnen het gemeentelijk beleid.

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten

5.1 Inleiding

Milieuaspecten mogen niet in de weg staan aan de uitvoerbaarheid van een ontwikkeling. Het is van belang dat de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier plaats vindt binnen een goed landschappelijk, woon- en leefklimaat en dat de verandering niet leidt tot onevenredige (milieukundige) gevolgen voor bestaande waarden en functies. Dit hoofdstuk gaat hier nader op in.

5.2 Bodem

Onderhavig planvoornemen ziet toe op ontwikkeling van een landgoed waarbij o.a. één landgoedwoning met ondergeschikte opslagschuur wordt gerealiseerd ter plaatse van gronden die nu bestemd zijn als 'Agrarisch met waarden'. Conform de Wet ruimtelijke ordening, is het noodzakelijk inzichtelijk te maken of de kwaliteit van de bodem hier geschikt is voor het voorgenomen gebruik. Middels een verkennend bodemonderzoek voor het deel van het plangebied waar de landgoedwoning (ter plaatse van de paardenstal) is voorzien, is de bodemkwaliteit onderzocht. Het bureau Bodeminzicht heeft een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (rapportnummer B2656, d.d. 12 maart 2021). De bevindingen en conclusies uit het onderzoek zijn in onderstaande overgenomen. De onderzoeksrapportage is tevens toegevoegd als Bijlage 6 bij deze toelichting.

Resultaten

In het mengmonster van de visueel schone bovengrond van de vaste bodem (BG1) zijn geen gehalten aan onderzochte stoffen gemeten boven de achtergrondwaarden. In het mengmonster van de visueel schone ondergrond van de vaste bodem (OG1) zijn eveneens geen gehalten aan onderzochte stoffen gemeten boven de achtergrondwaarden.

Gevolgen planvoornemen

De resultaten van het onderzoek stemmen overeen met de hypothese (onverdacht). De resultaten vormen geen aanleiding tot aanpassing van de onderzoeksstrategie. Ter plaatse van de locatie van de landgoedwoning zijn geen verontreinigingen aangetoond die aanleiding vormen voor het uitvoeren van nader of aanvullend bodemonderzoek.

De bodemkwaliteit ter plaatse van de onderzoekslocatie vormt geen belemmering voor de beoogde sloop van een stal en bouw van een woning.

De eventueel bij werkzaamheden vrijkomende grond is op of buiten het onderzoeksterrein herbruikbaar. Indien vrijkomende grond van de locatie afgevoerd dient te worden, dient men rekening te houden met de regels van het vigerende Besluit Bodemkwaliteit.

De gronden die ontwikkeld worden als natuur zijn niet nader onderzocht. Het betreft hier enkel het omzetten van agrarische gronden in natuur. Er zijn hier geen gevoelige functies voorzien.

Het aspect 'bodem' vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

5.3 Geluid

Ten aanzien van geluid zijn de regels uit de Wet geluidhinder (Wgh) van toepassing. De Wgh voorziet rond (gezoneerde) industrieterreinen, langs wegen en langs spoorwegen in zones en bevat tevens geluidsnormen en richtlijnen met betrekking tot de toelaatbare geluidsniveaus van de voorgenoemde geluidsbronnen. Indien een bestemmingsplan een geluidsgevoelig object mogelijk maakt binnen een geluidszone van een bestaande geluidsbron, of indien de ontwikkeling een nieuwe geluidsbron of wijziging van een bestaande geluidsbron (aanpassing weg) mogelijk maakt, dient volgens de Wgh een akoestisch onderzoek plaats te vinden bij het voorbereiden van de vaststelling van het bestemmingsplan.

5.3.1 Wegverkeerslawaaï

Dit planvoornemen voorziet in het planologisch-juridisch mogelijk maken van de bouw van één vrijstaande landgoedwoning met opslagschuur als onderdeel van de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier. Een woning is een geluidgevoelig object in het kader van de Wet geluidhinder (Wgh).

In artikel 74 van de Wet geluidhinder is bepaald welke wegen zoneplichtig zijn en welke omvang een zone van de betreffende weg heeft. Een weg is niet zoneplichtig indien deze is gelegen binnen een woonerf of indien er sprake is van een maximum snelheid van 30 kilometer per uur. Wel dient in dat geval te worden aangetoond dat sprake kan zijn van een goed woon- en leefklimaat.

Gevolgen planvoornemen

Dit planvoornemen gaat uit van de bouw van een nieuwe geluidsgevoelig object (een landgoedwoning), aan een weg die deels onderdeel is van een 30 km/u-zone en deels een zandweg betreft. Doordat het plangebied tevens buiten het onderzoeksgebied van 200 meter van de N271 is gelegen, is het uitvoeren van een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï of het toekennen van een hogere grenswaarde niet nodig. Aangezien de nieuwe woning op afstand van de (voor autoverkeer doodlopende) weg is gelegen, wordt redelijkerwijs aangenomen dat bij de nieuw te bouwen woning een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

5.3.2 Spoorweglawaaï

Ten oosten van het plangebied, op ca. 110 meter afstand tot de geprojecteerde landgoedwoning, loopt de spoorlijn Roermond - Nijmegen. De spoorlijn is gezoneerd en de zone bedraagt hier 100 meter. De landgoedwoning is aan te merken als een geluidgevoelig object in het kader van de Wet geluidhinder maar is gezien de afstand buiten deze onderzoekszone gelegen.

Gevolgen planvoornemen

De binnen het plangebied te realiseren landgoedwoning zelf is buiten de onderzoekszone van de spoorlijn gelegen. Er zijn binnen de zone ook geen bouw mogelijkheden voor andere geluidgevoelige functies aanwezig. Hier is enkel sprake van de bestemming 'Natuur'. Om deze reden wordt het uitvoeren van een akoestisch onderzoek spoorweglawaaï niet nodig geacht. Gezien de afstand van de landgoedwoning tot het spoor, wordt ook redelijkerwijs aangenomen dat de geluidbelasting ten gevolge van het verkeer over het spoor niet leidt tot een verslechterd woon- en leefklimaat.

5.3.3 Overige geluidsbronnen

Het plangebied is ruim buiten de zonering van gezoneerde industrieterreinen gelegen en ligt evenmin in een zone voor luchtverkeerslawaaï. Andere relevante geluidsbronnen zijn daarmee niet aan de orde.

5.4 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden, waarmee de hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen zijn beschreven in de Wet milieubeheer (Wm, hoofdstuk 5). Hiermee is het Besluit luchtkwaliteit 2005 vervallen. Artikel 5.16 Wm (lid 1) geeft weer, onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (uit lid 2) mogen uitoefenen. Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- een project past binnen het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), of binnen een regionaal programma van maatregelen.

NIBM

Hoofdstuk 5 van de Wet Milieubeheer maakt onderscheid tussen projecten die 'Niet in betekenende mate' (NIBM) en 'In betekenende mate' (IBM) bijdragen aan de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen. In de regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen opgenomen die NIBM zijn. Deze NIBM-projecten kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Als een project ervoor zorgt dat de concentratie fijn stof of CO₂ met meer dan 3% van de grenswaarde verhoogd, draagt het project in betekenende mate bij aan luchtvervuiling en dient er een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd te worden. Deze regel komt voort uit het NSL. Deze 3%-grens is voor een aantal categorieën projecten in een ministeriële regeling omgezet in getalsmatige grenzen, bijvoorbeeld:

- woningbouw: 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitingsweg, 3.000 woningen bij 2 ontsluitingswegen;
- kantoorlocaties: 100.000 m² bruto vloeroppervlak bij 1 ontsluitingsweg, 200.000 m² bruto vloeroppervlak bij 2 ontsluitingswegen.

Gevolg planvoornemen

Dit planvoornemen voorziet in het planologisch-juridisch mogelijk maken van o.a. de bouw van slechts één vrijstaande landgoedwoning met opslagschuur als onderdeel van de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier. Het mogelijk maken van slechts één woning valt binnen het niet in betekenende mate criterium van de Wet milieubeheer.

Verder geldt dat het plangebied niet is gelegen in de nabijheid van een verkeersintensieve (auto)weg, zware industrie of een concentratiegebied van intensieve veehouderijen. Daarom wordt redelijkerwijs aangenomen dat ten aanzien van luchtkwaliteit sprake is van een goed woon- en leefklimaat voor de te realiseren landgoedwoning binnen het plangebied.

Wel neemt naar verwachting de verkeersaantrekkende werking van het gebied toe als gevolg van de ontwikkeling van het landgoed. Op basis van de verkeersaantrekkende werking van 60 verkeersbewegingen volgt uit de NIBM-tool dat het planvoornemen wordt aangemerkt als NIBM.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Jaar van planrealisatie	2021
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	60
Aandeel vrachtverkeer	0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,04
PM ₁₀ in µg/m ³	0,01
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig	

Uitsnede NIBM-tool

Geconcludeerd wordt dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor dit planvoornemen.

5.5 Bedrijven en milieuzonering

Milieuzonering zorgt ervoor dat milieubelastende functies en gevoelige functies op een verantwoorde afstand van elkaar gesitueerd worden. Dit dient twee doelen:

1. het reeds in het ruimtelijke spoor voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar voor woningen;
2. het tegelijk daarmee aan de bedrijven voldoende zekerheid bieden dat zij hun activiteiten duurzaam binnen aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient derhalve rekening te worden gehouden met milieuzoneringen van bestaande en toekomstige bedrijven, om de kwaliteit van het leefmilieu te garanderen en te bevorderen. Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde handreiking Bedrijven en milieuzonering. Hierin wordt per bedrijf aangegeven wat de milieu-invloed op de omgeving is en welke indicatieve afstand (zogenaamde richtafstand) hierbij minimaal in acht moet worden genomen. Van deze indicatieve afstand kan worden afgeweken indien op basis van een onderzoek de daadwerkelijke afstand kan worden bepaald. Daarnaast geldt voor inrichtingen waar dieren worden gehuisvest geurspecifieke regelgeving, waarin milieufstanden zijn bepaald.

Indicatieve afstand op basis van Handreiking Bedrijven en milieuzonering

De richtafstanden opgenomen in de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit, zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype (zoals een rustig buitengebied, een stiltegebied of een natuurgebied).

Indien de aard van de omgeving dit rechtvaardigt, kunnen gemotiveerd kleinere richtafstanden worden aangehouden bij het omgevingstype gemengd gebied, dat gezien de aanwezige functiemenging of ligging nabij milieu-inrichtingen of drukke wegen, al een hogere milieubelasting kent.

Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast gevoelige functies komen belastende functies voor, die om die reden een milieuzone kennen; zoals winkels, horeca en bedrijven.

Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd gebied. De richtafstanden kunnen, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, met één afstandsstap worden verlaagd, indien sprake is van het omgevingstype gemengd gebied.

De VNG-publicatie merkt bij stap 1 op dat overwogen kan worden om de richtafstanden met één afstandsstap te verlagen (50 meter wordt dan 30 meter) in het geval dat de omgeving van de woning als een 'gemengd gebied' kan worden beschouwd. In voorliggend geval is echter sprake van een rustige woonomgeving.

Toetsing effecten van omliggende functies

Een woning wordt beschouwd als hindergevoelige functie en om deze reden zijn hinderveroorzakende functies in de omgeving van het plangebied nader beschouwd. Het plangebied is gelegen ten noordoosten van de kern Molenhoek. Ten noorden, oosten en zuidoosten van het plangebied is natuurgebied gelegen. Hier bevinden zich geen hinderveroorzakende functies. Ten westen c.q. zuidwesten van het plangebied strekt de kern Molenhoek zich uit. De dichtstbij gelegen hinderveroorzakende functies betreffen een tandartsenpraktijk en een sportcomplex. De tandartsenpraktijk en bijbehorende bedrijfswoning is op respectievelijk ca. 175 meter en ca. 120 meter ten noorden van de geprojecteerde landgoedwoning gelegen. Een tandartspraktijk wordt ingeschaald onder de milieucategorie 1 met bijbehorende grootste richtafstand van 10 meter. Aan deze richtafstand wordt ruimschoots voldaan.

Het sportcomplex bestaat uit een aantal tennisbanen, een golfbaan en een sportcenter c.q. sportschool. De tennisbanen worden ingeschaald onder de functie 'veldsportcomplex' (milieucategorie 3.1) met bijbehorende grootste richtafstand van 50 meter. De kortste afstand tussen de tennisbanen en de geprojecteerde landgoedwoning bedraagt ca. 250 meter. Een golfbaan wordt ingeschaald onder de milieucategorie 1 met bijbehorende grootste richtafstand van 10 meter. De kortste afstand tussen de golfbaan en de geprojecteerde landgoedwoning bedraagt ca. 110 meter. Tot slot geldt dat het sportcenter c.q. sportschool wordt ingeschaald onder de milieucategorie 2. Er geldt een grootste richtafstand van 30 meter. De kortste afstand tussen het sportcenter en de geprojecteerde landgoedwoning bedraagt ca. 310 meter.

Gevolg planvoornemen

Gelet op bovenstaande wordt geconcludeerd dat ruimschoots aan de indicatieve richtafstanden op basis van de VNG publicatie Bedrijven en milieuzonering ten opzichte van hinderveroorzakende functies wordt voldaan.

Omgekeerd vormt de te realiseren landgoedwoning geen belemmering voor de hinderveroorzakende functies / bedrijven in de omgeving, omdat reeds op kortere afstand woningen gelegen zijn die maatgevend zijn voor deze functies / bedrijven.

Op grond van voorgaande wordt geconcludeerd dat vanuit het aspect 'Bedrijven en milieuzonering' sprake is van een goed woon- en leefklimaat en dat dit aspect geen belemmering vormt voor het planvoornemen.

5.6 Externe veiligheid

Wettelijk kader

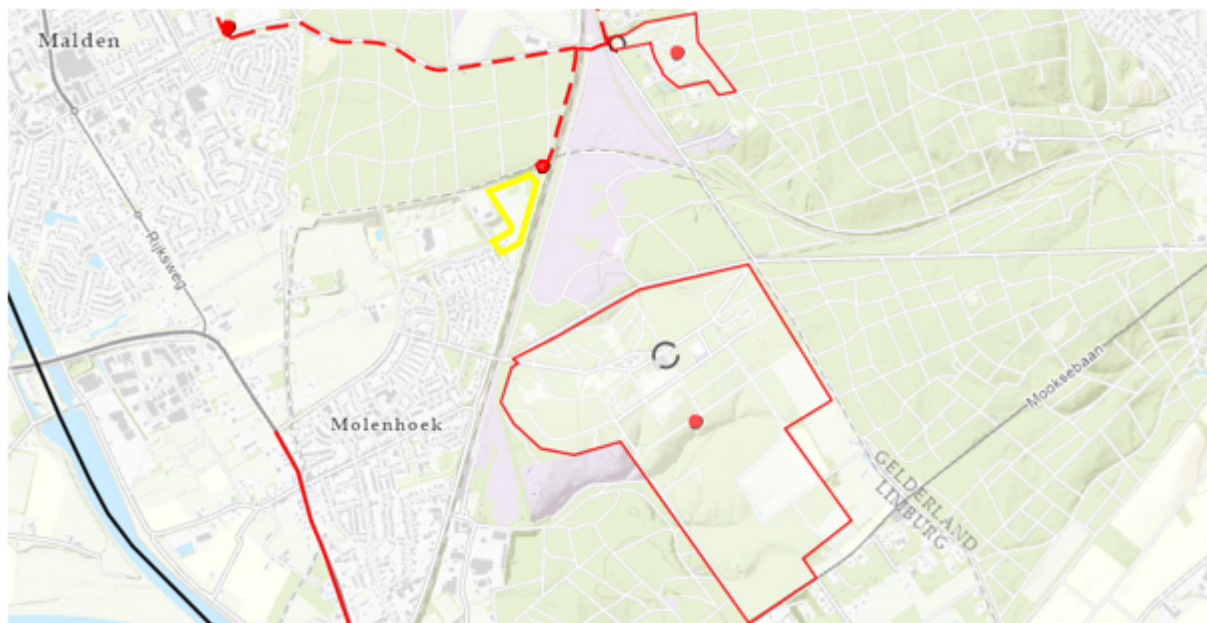
Bij de ruimtelijke planvorming moet rekening worden gehouden met het aspect externe veiligheid. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en risicovol transport. Daarbij gaat het enerzijds om de risico's verbonden aan 'risicovolle inrichtingen', waar gevaarlijke stoffen worden geproduceerd, opgeslagen of gebruikt en anderzijds om het 'vervoer van gevaarlijke stoffen' via wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen. Het uitgangspunt van wet- en regelgeving en beleid ten aanzien van externe veiligheid is scheiding van kwetsbare functies en risicobronnen, waarmee men het volgende wil bereiken:

- bescherming van personen die zich bevinden in de nabijheid van een risicobron tegen de kans op

overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen of ten gevolge van een ongeval met een vliegtuig op of nabij een luchthaven;

- bescherming van de samenleving tegen het ontwrichtende effect van een dergelijk ongeval met een groot aantal slachtoffers.

Om de mogelijke risico's in kaart te brengen is een inventarisatie van risicobronnen rondom het plangebied uitgevoerd waarbij gebruik is gemaakt van de 'Risicokaart Nederland' - www.risicokaartnederland.nl (samenwerking van het Rijk, de provincies en de gemeenten). Op basis van de risicokaart is inzichtelijk gemaakt welke risicobronnen zich in de omgeving van het plangebied bevinden.



Uitsnede Risicokaart met plangebied bij paarse ster

Ten noordoosten van het plangebied zijn een gasontvangststation (GOS) van de Gasunie aanwezig, net als een aardgastransportleiding die naar dit GOS leidt. Voor het GOS gelden veiligheidsafstanden voor beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten van respectievelijk 4 en 15 meter, gemeten vanuit de gevel. De gasleiding (Z-576-76-KR-001) heeft een diameter van 4 inch en een ontwerpdruk van 40 bar. De 1%- en 100%-letaliteitsgrens liggen op respectievelijk 50 en 30 meter. Aangezien met dit bestemmingsplan binnen voornoemde afstanden geen (beperkt) kwetsbare objecten mogelijk worden gemaakt, verandert de huidige situatie met betrekking tot externe veiligheid door het planvoornemen niet.

Ten zuiden van het plangebied is hotel Jachtslot Mookerheide gelegen. Op het terrein bevindt zich een propaantank met een bijbehorende risicoafstand (PR 10^{-6}) van 55 meter. Het plangebied is ruimschoots buiten deze afstand gelegen (ca. 700 meter). In en direct rond het plangebied zijn geen andere inrichtingen gelegen die zijn opgenomen in de lijst met risicovolle bedrijven in de gemeente Mook en Middelaar en die van invloed kunnen zijn op het plangebied. Ook zijn er geen andere kabels en leidingen gelegen waaraan een risicocontour is gekoppeld en/of die planologische bescherming vereisen die van invloed zijn op het plangebied. De Risicokaart bevestigt dit.

Ten oosten van het plangebied is de spoorlijn Roermond - Nijmegen gelegen. Over dit spoortraject vindt geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats.

Gevolgen planvoornemen

Vanuit het aspect externe veiligheid zijn er geen belemmeringen die het planvoornemen niet mogelijk maken.

5.7 Ecologie

Bij elk ruimtelijk plan moet, met het oog op beschermenswaardige natuurwaarden, rekening worden gehouden met de regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming en soortenbescherming. Dit wordt geregeld in de Wet natuurbescherming die op 1 januari 2017 in werking is getreden. Het natuurbeschermingsrecht is verder te vinden in verdragen, Europese en nationale regelgeving en in nationaal en provinciaal beleid. Vanuit de Europese regelgeving wordt met name nadruk gelegd op de bescherming van plant- en diersoorten (Vogelrichtlijn) en leefgebieden (Habitatrichtlijn). Ten behoeve hiervan zijn dan ook diverse beschermingsgebieden aangewezen. De belangrijkste beschermingszones zijn Natura 2000-gebieden.

5.7.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

De bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in de Wet natuurbescherming, die de implementatie vormt van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De Natura 2000-gebieden vormen samen een Europees netwerk van natuurgebieden: Natura 2000. Als ontwikkelingen (mogelijk) leiden tot aantasting van natuurwaarden binnen een Natura 2000-gebied, moet een vergunning worden aangevraagd. Gedeputeerde staten van de provincie zijn het bevoegd gezag voor verlening van deze vergunning. Indien eerst een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor een activiteit waarvoor tevens een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is vereist, dan haakt de natuurtoets aan bij de omgevingsvergunning. Verder moet rekening worden gehouden met het beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De regels met betrekking tot het NNN zijn opgenomen in de provinciale verordening. Ten aanzien van ontwikkelingen binnen het NNN geldt het 'nee, tenzij-principe'.

De dichtsbijzijnde Natura 2000-gebieden 'St.-Jansberg' en 'De Bruuk' zijn op respectievelijk 3,5 kilometer en 5 kilometer afstand van het plangebied gelegen. Negatieve effecten voor licht, geluid en trillingen ten gevolge van de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier (incl. de realisatie van één vrijstaande landgoedwoning en bijbehorende opslagschuur), zijn gezien de ruimte afstand, op deze Natura 2000-gebieden uit te sluiten.

Stikstof

Negatieve effecten ten aanzien van stikstof zijn op voorhand niet uit te sluiten. Om deze reden is door Pouderoyen Tonnaer een onderzoek naar stikstofdepositie uitgevoerd. Het onderzoek is bijgevoegd als Bijlage 7. Uit het onderzoek blijkt dat het planvoornemen niet leidt tot een toename in stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Vervolgonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Negatieve effecten ten gevolge van stikstof op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden kunnen op basis van het voorgaande worden uitgesloten, waardoor een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming niet vereist.

Natuurnetwerk Nederland

De provincie Limburg heeft haar landschap en natuurgronden onderverdeeld in Bronsgroene, Zilvergroene en Goudgroene zones. Goudgroene zones maken deel uit van het Nationaal Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het plangebied maakt deel uit van een Bronsgroene landschapszone (zie onderstaand figuur) en is daarmee geen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland.



Ligging plangebied (gele pijl) in Bronsgroene landschapszone (lichtblauw) (bron: Econsultancy, rapportnr. 9536.001)

Het plangebied ligt echter wel in de nabijheid van gebieden, behorende tot het Natuurnetwerk Nederland. Ten noorden grenst een bosgebied behorende tot het Natuurnetwerk en ten oosten grenst een spoorlijn en is heidegebied 'Mulderskop' gelegen, welke tevens behoren tot het Natuurnetwerk. In onderstaand figuur is de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.



Ligging plangebied (gele pijl) t.o.v. Natuurnetwerk Nederland (groene vlakken) (bron: Econsultancy, rapportnr. 9536.001)

Een extern effect valt niet te verwachten, omdat door de ontwikkeling als landgoed de huidige aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden niet zullen veranderen maar juist versterkt worden. Het planvoornemen ziet juist toe op de ontwikkeling van natuur ter plaatse van agrarische gronden die nu, ecologisch gezien, betekenisloos zijn. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen binnen het plangebied vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand binnen het plangebied is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht in het kader van de Wet natuurbescherming. Mogelijk geldt wel dat een omgevingsvergunning nodig is voor het vellen van houtopstand. De gemeente is hiervoor het bevoegd gezag.

Echter van het vellen van houtopstanden is geen sprake. De bestaande houtopstanden worden juist onderdeel van en geïntegreerd in de ontwikkeling van het landgoed. Waar mogelijk worden deze houtopstanden versterkt. Er zal uitsluitend sprake zijn van regulier onderhoud aan de houtopstanden.

Gevolgen planvoornemen

Negatieve effecten ten gevolge van het planvoornemen op Natura 2000-gebieden zijn, gezien de aard van het voornemen en de ruime afstand, op voorhand uitgesloten. Ook ten aanzien van stikstof geldt dat middels een Aeriusberekening is aangetoond dat het planvoornemen niet tot een toename van de emissie stikstof op Natura 2000-gebieden leidt (de drempelwaarde met betrekking tot stikstofdepositie wordt niet overschreden). Aangaande houtopstanden en Natuurnetwerk Nederland is er geen sprake van mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming.

Ten aanzien van gebiedsbescherming worden geen belemmeringen voor het planvoornemen verwacht.

5.7.2 Soortenbescherming

Om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep, is door Econsultancy een quickscan flora en fauna uitgevoerd (rapportnr. 9536.001, d.d. 20 mei 2021). In de conclusie van de quickscan is hierna overgenomen. De quickscan is tevens toegevoegd als Bijlage 8 bij deze toelichting.

De aanwezigheid van geschikt habitat binnen het plangebied voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in onderstaande tabel. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	nee	nee	nee	geen nestlocaties aanwezig en foerageergebied blijft behouden.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	matig	mogelijk	ja	mogelijk	nadere inspectie van aangetroffen boomholte
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van das, maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol + aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als wezel, hermelijn, egel konijn en diverse muizensoorten.
Amfibieën		matig	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bruine kikker en gewone pad
Reptielen		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek ten aanzien van zandhagedis, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm.
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		matig	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		matig	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		ja	nee	nee	nee	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Overzicht geschiktheid plangebied voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen (bron: Econsultancy, rapportnr. 9536.001)

Conclusie

Noordoostelijk natuurgedeelte

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden ten behoeve van de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier dient het bepaalde in de Wet natuurbescherming in acht te worden genomen. Op basis van de uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming dient voor de uitvoering van de plannen, die betrekking hebben op en de directe omgeving van de in het noordoostelijk gelegen natuurgedeelte, meer informatie te worden verkregen door middel van aanvullend onderzoek omtrent de aan- of afwezigheid van zandhagedis, gladde slang, hazelworm en levendbarende hagedis. Bij het aantreffen van gladde slang en/of zandhagedis is naar verwachting een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming niet te vermijden.

Maatregelen en uitgangspunten om verstoring van das te voorkomen, dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Daarnaast dient een nadere inspectie van de boomholte (aantreffen in het bosschage) verder uit te wijzen of deze mogelijk wordt gebruikt door boombewonende vleermuizen. Op basis van de nader te verkrijgen informatie kan worden bepaald of een overtreding ten aanzien van vleermuizen mogelijk aan de orde is en of nader aanvullend onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Het ecologisch werkprotocol ten aanzien van de das en de inspectie van de boomholte ten aanzien van vleermuizen dienen tevens gereed/uitgevoerd te zijn voordat werkzaamheden met betrekking tot, of in de nabijheid van het noordoostelijk gelegen natuurgedeelte worden uitgevoerd.

Sloop- en nieuwbouw

Ten aanzien van de werkzaamheden ten behoeve van de voorgenomen sloop- en nieuwbouw op het zuidelijk gedeelte van het terrein, is geen aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk. Om een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van algemene broedvogels te voorkomen, dienen de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden, of er dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden door een ter zake kundige. Tevens dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Algemene conclusie

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën is het binnen het kader van zorgplicht noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen, de aard van de ingrepen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Voordat gestart wordt met de daadwerkelijke werkzaamheden omtrent het noordoostelijk gelegen natuurgedeelte, dient nader onderzoek worden gedaan naar de genoemde soorten en dienen maatregelen te worden getroffen om daarmee te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

5.8 Water

Water vormt een steeds belangrijker aspect bij ontwikkelingen op onder meer het gebied van woningbouw en bedrijventerreinen. Belangrijke thema's zijn: het vasthouden in plaats van direct afvoeren van hemelwater, het hergebruik van water, het zuinig omgaan met drinkwater en het beperken van de onttrekking van grondwater. Het is dan ook verplicht om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de toelichting c.q. ruimtelijke onderbouwing aan te geven op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Deze verantwoording wordt ook wel de waterparagraaf genoemd. Deze paragraaf kan als waterparagraaf worden beschouwd.

5.8.1 Nationaal Waterplan 2016-2021

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is de opvolger van het Nationaal Waterplan 2009-2015 en vervangt dit plan én de partiële herzieningen hiervan (Wind op Zee buiten 12 nautische mijl en verankering rijksbeleid Deltabeslissingen). Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten tevens een structuurvisie. Het NWP is zelfbindend voor het Rijk. Het Rijk is in Nederland verantwoordelijk voor het hoofdwatersysteem. In het Nationaal Waterplan legt het Rijk onder meer de strategische doelen voor het waterbeheer vast.

Vanuit de verantwoordelijkheid voor het watersysteem verankert het Rijk de volgende principes:

- Integraal waterbeheer: Het kabinet houdt vast aan een integrale aanpak van de wateropgaven, door opgaven op het gebied van waterkwantiteit (waterveiligheid en wateroverlast), waterkwaliteit en gebruik van (zoet) water in natte en droge situaties in samenhang te beschouwen.
- Afwenteling voorkomen: Het kabinet wil voorkomen dat waterkwantiteits- en waterkwaliteitsproblemen worden afgewenteld in de ruimte en de tijd, zoals het afwentelen van bovenstrooms veroorzaakte waterkwaliteitsproblemen op benedenstrooms gelegen wateren. Om afwenteling te voorkomen, maken beheerders onderling afspraken over acceptabele hoeveelheden en de kwaliteit van het te ontvangen

water. Om afwenteling te voorkomen gelden ook de volgende tritsen:

1. vasthouden-bergen-afvoeren
 2. schoonhouden-scheiden-schoonmaken
- Ruimte en water verbinden: Bij de aanpak van wateropgaven en de uitvoering van maatregelen vindt vooraf afstemming plaats met de andere relevante ruimtelijke opgaven en maatregelen in het gebied. Het doel is dat de scope, programmering en financiering zo veel mogelijk op elkaar aansluiten of elkaar versterken. Met deze aanpak is het vaak mogelijk het waterbeheer te verbeteren en tegelijk de economie en de leefomgeving te versterken tegen lagere kosten.

5.8.2 Beleid Waterschap Limburg

Het plangebied valt onder het beheer van Waterschap Limburg. Het beleid van het waterschap is gericht op het zo lang mogelijk vasthouden van gebiedseigen water, gecombineerd met het zoveel mogelijk scheiden van schoon en verontreinigd water. Het beleid van het waterschap is opgenomen in het Waterbeheerplan 2016-2021 en nader geconcretiseerd in de zogenoemde Keur van het waterschap. Uitgangspunten van het Waterschap Limburg met betrekking tot het waterbeheer zijn onder andere:

1. Circa 10% van het plangebied reserveren voor water;
2. Rekening houden met hoogteverschillen in plangebied en omgeving;
3. Uitvoeren van bodem- en infiltratieonderzoek en bepalen grondwaterstand;
4. Toepassen voorkeursvolgorde voor de waterkwaliteit;
5. Toepassen voorkeursvolgorde voor de waterkwantiteit;
6. Toepassen voorkeurstabel afkoppelen;
7. Infiltratie- en bergingsvoorzieningen in het plan dimensioneren op 80 mm per twee uur (ten zuiden van Sittard), met een beschikbaarheid van de gehele berging binnen 24 uur;
8. Beheer en onderhoud regelen. Denk aan bereikbaarheid, controlemogelijkheid, verantwoordelijkheid;
9. Watersysteem verankeren in het bestemmingsplan.

5.8.3 Gevolgontwikkeling

Volgens het Waterschap Limburg hoeven kleine ruimtelijke plannen niet meer voor een wateradvies naar het watertoetsloket. Hiervoor is een bovengrens ingesteld van 1.000 m² nieuw bebouwd oppervlak, mits het plangebied niet binnen een (door het Waterschap aangegeven) speciaal aandachtsgebied valt.

De ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier ziet toe op de ontwikkeling van ca. 5 ha natuur, de herbouw van een landgoedwoning met bijbehorende opslagschuur en de realisatie van een schaapskooi. Ten aanzien van het nieuw bebouwd oppervlak geldt dat de landgoedwoning wordt gebouwd binnen de footprint van de te slopen paardenstal. De paardenstal heeft een footprint van ca. 185 m². De beoogde landgoedwoning heeft een footprint van ca. 176 m². Verder geldt dat een opslagschuur wordt opgericht om de spullen die in de huidige situatie buiten zijn opgeslagen, overdekt en geclusterd op te slaan. De huidige buitenopslag beslaat een oppervlak van ca. 251 m². De beoogde opslagschuur beslaat een oppervlak van ca. 120 m². Daarnaast wordt een schaapskooi opgericht ter grootte van ca. 35 m². Tot slot geldt dat een klein gedeelte binnen het plangebied wordt verhard t.b.v. de ontsluiting van de landgoedwoning en de tuin / het terras bij de woning. Dit verhard oppervlak beslaat naar schatting ca. 100 m². Onderstaande tabel geeft een overzicht van het huidig bebouwd oppervlak en het toekomstig bebouwd oppervlak. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat met het planvoornemen ruimschoots onder de grens van 1.000 m² nieuw bebouwd oppervlak wordt gebleven. Er is zelf sprake van een kleine afname van 5 m² als de buitenopslag als verharding wordt aangemerkt.

Bebouwing / verharding	Huidig oppervlak	Toekomstig oppervlak	Toe-/afname bebouwd oppervlak
Paardenstal	185 m ²	0 m ²	- 185 m ²
Buitenopslag	251 m ²	0 m ²	- 251 m ²

Landgoedwoning	0 m ²	176 m ²	+ 176 m ²
Opslagschuur	0 m ²	120 m ²	+ 120 m ²
Schaapskooi	0 m ²	35 m ²	+ 35 m ²
Erfverharding	0 m ²	100 m ²	+ 100 m ²
Totaal	436 m²	531 m²	- 5 m²

Overzicht huidig en toekomstig bebouwd oppervlak

Verder geldt dat het plangebied niet binnen een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied valt. Op basis van vorenstaande hoeft het plan niet meer voor een wateradvies naar het watertoetsloket.

Oppervlaktewater

In het plangebied zelf is geen primair oppervlaktewater aanwezig. Daarnaast wordt in de toekomstige situatie ook niet voorzien in nieuw oppervlaktewater binnen het plangebied.

Waterkwaliteit

Het is van belang in het plangebied verontreiniging als gevolg van afstromend hemelwater te voorkomen. Om de waterkwaliteit te garanderen wordt geadviseerd bij de aanleg van de in het plangebied te realiseren gebouwen (zijnde de landgoedwoning, de opslagschuur en de schaapskooi) geen gebruik te maken van uitlogende materialen. Daarnaast dient het gebruik van strooizout en chemische onkruidbestrijdingsmiddelen in het plangebied zoveel mogelijk te worden voorkomen.

Hemelwater- en afvalwater

Als gevolg van de realisatie van de landgoedwoning, de opslagschuur en de schaapskooi met bijbehorende erfverharding neemt het verhard oppervlak in zeer geringe mate toe (zie ook bovenstaande tabel). Het van de daken en verharding afstromende hemelwater wordt afgekoppeld van het vuilwater en opgevangen in een infiltratievoorziening (vijver of wadi), alwaar het kan infiltreren in de bodem. Voor een dergelijke voorziening is binnen het plangebied (ca. 5,3 ha) ruim voldoende ruimte aanwezig.

De dimensionering van de infiltratievoorzieningen wordt afgestemd op de eisen die het waterschap en de gemeente daaraan stellen (bergingsseis 100 mm op basis van de keur). De exacte vorm, dimensionering en ligging van de infiltratievoorziening zal ten behoeve van de aanvraag omgevingsvergunning bouwen nader worden uitgewerkt. Gedacht wordt aan één van navolgende opties:

- natuurlijk uitvloeien op maaiveld (wadi);
- aanleggen van infiltratiebuizen;
- aanleggen van infiltratieschachten
- plaatsen van infiltratiekragen

Voor de de landgoedwoning met opslagschuur en verharding (396 m²) is een bergingscapaciteit van 40 m³ nodig. Hierin zal voorzien worden door de aanleg van een wadi in de directe omgeving van de woning en schuur dan wel wordt een compleet systeem (incl. biologische zuivering) aangelegd gericht op opslag en hergebruik van hemelwater. De schaapskooi (35 m²) wordt als onderdeel van het landgoed gesitueerd in het landschap. Het hemelwater zal direct afwateren van het dak op de bodem (zogenaamde druiplijn) waardoor het water ter plaatse rechtstreeks kan infiltreren in de grond. Hiervoor zal vanwege de ligging en het beperkte oppervlak geen wadi aangelegd worden.

Zoals gezegd zal het hemelwater op het terrein zelf worden afgekoppeld van het vuilwater. Het huishoudelijk

afvalwater van de landgoedwoning (DWA) wordt afgevoerd naar een zelfstandig IBA-systeem dan wel afgevoerd naar een gemaal, welke het vuilwater richting de rioolwaterzuiveringsinstallatie pompt. Aangezien het om een kleinschalige ontwikkeling gaat (vuilwater afvoer van één huishouden), wordt aangenomen dat de bestaande riolering voldoende capaciteit heeft om de afvoer van het vuilwater probleemloos te verwerken. Vooral nog gaat de voorkeur uit naar een duurzame oplossing waarbij vuilwater na biologische zuivering vanuit opslag kan worden hergebruikt.

Conclusie

Ten gevolge van de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier neemt het verhard oppervlak binnen het plangebied (ca. 5,3 ha) enigszins af. Het hemelwater dat op het nieuw verhard oppervlak valt wordt afgekoppeld van het vuilwater en opgevangen, opgeslagen en hergebruikt binnen het plangebied. Het vuilwater wordt afgevoerd naar een zelfstandig IBA-systeem dan wel naar het gemaal. Dit wordt als onderdeel voor het bouwplan van de woning nader uitgewerkt.

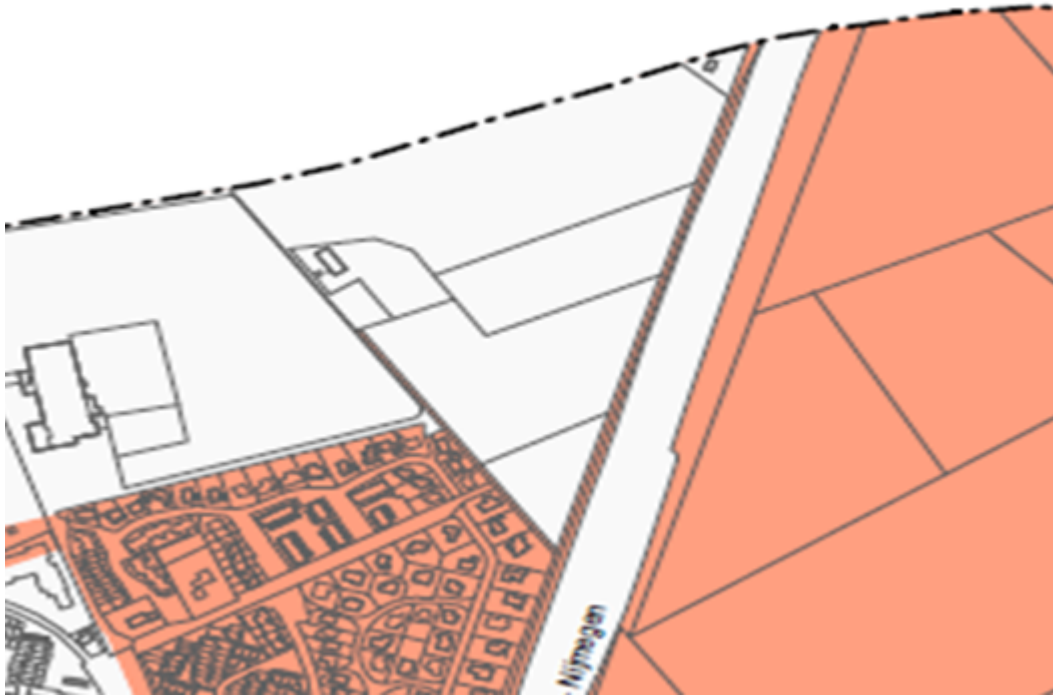
Ten aanzien van het aspect 'Water' worden er geen belemmeringen verwacht.

5.9 Archeologie en cultuurhistorie

5.9.1 Archeologie

Als wettelijk toetsingskader in Europees verband is het zogenaamde 'Verdrag van Malta' tot stand gekomen. Uitgangspunt van dit verdrag is het archeologisch erfgoed zo veel mogelijk te behouden. Waar dit niet mogelijk is, dient het bodemarchief met zorg ontsloten te worden. Bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid moet het archeologisch belang vanaf het begin meewegen in de besluitvorming.

Sinds 1 september 2007 is de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta uit 1992. De Wamz is in zijn geheel opgenomen in de Monumentenwet 1988 (Mw art. 38 t/m 60). In de Wamz is vastgelegd dat Rijk, provincies en gemeenten in ruimtelijke plannen rekening houden met het aspect 'archeologie'. De wet beoogt het archeologische erfgoed in hoofdzaak in situ te beschermen.



Uitsnede archeologische beleidskaart Mook en Middelaar

Het plangebied is op de archeologische beleidskaart van de gemeente Mook en Middelaar (april 2012) aangeduid als categorie 7. Dit betreffen gebieden zonder een archeologische verwachting of gebieden die reeds archeologisch zijn vrijgegeven. Hier geldt geen onderzoeksplicht.

Uiteraard geldt wel een meldingsplicht indien bij graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologisch waardevolle resten opduiken. De kans daarop wordt echter niet groot geacht, aangezien de grond reeds is verstoord tijdens de zandwinningsactiviteiten en de aanleg van de fundering van de bestaande bebouwing van de paardenstal.

Conclusie

Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

5.9.2 Cultuurhistorie

Vanaf 1 januari 2012 dient in ruimtelijke plannen rekening te worden gehouden met cultuurhistorie. Dit is een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening en maakt onderdeel uit van de modernisering van de monumentenzorg.

De binnen het plangebied aanwezige bebouwing betreft een verloederde paardenstal. Deze kent geen cultuurhistorische waarde. Binnen het plangebied zijn geen bestaande archeologische monumenten aanwezig. In het plangebied liggen evenmin gemeentelijke en/of rijksmonumenten. Op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Limburg is het plangebied aangeduid als 'Nieuw cultuurland 1890-1990'.

Conclusie

Als gevolg van het planvoornemen worden geen bestaande cultuurhistorisch waardevolle elementen in of in

de omgeving van het plangebied aangetast. Het plan voor het nieuwe landgoed voorziet juist in het versterken van de cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied door middel van een landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Geconcludeerd wordt dat het aspect cultuurhistorie geen belemmering vormt voor het planvoornemen.

5.10 Kabels en leidingen

Binnen of in de directe omgeving van het plangebied zijn geen hoofdtransportleidingen of persleidingen van water, olie, gas, brandstof en/of hoogspanningsleidingen gelegen, die van invloed zijn op de realisatie van het project. Zoals genoemd in paragraaf 5.6 leidt de aardgastransportleiding die ten noordoosten van het plangebied loopt niet tot belemmeringen voor het planvoornemen.

In het straatprofiel van de Lierdwarsweg zijn wel de reguliere leidingen c.q. nutsvoorzieningen aanwezig zoals electra en telefonie. Gas ontbreekt. Echter dit is geen probleem aangezien de woning gasloos wordt uitgevoerd in het kader van duurzaamheid

Geconcludeerd wordt dat het aspect 'Kabels en leidingen' geen belemmering vormt voor het planvoornemen.

Hoofdstuk 6 Juridische opzet

6.1 Inleiding

Het voorliggende bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels tezamen vormen het juridisch bindende deel van het plan. Verbeelding en regels dienen te allen tijde in onderlinge samenhang te worden gezien en toegepast.

6.2 Uitgangspunten

6.2.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor de inhoud en de vaststellingsprocedure van een bestemmingsplan wordt sinds 1 juli 2008 gevormd door de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en is verder ingevuld door het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de Regeling standaarden ruimtelijke ordening (Rsro). De Wro, het Bro en de Rsro bevatten regels ten aanzien van de (digitale) vormgeving, inhoud en raadpleegbaarheid van bestemmingsplannen, met als doel bestemmingsplannen uniform vergelijkbaar en uitwisselbaar te maken.

6.2.2 Planonderdelen

Een bestemmingsplan bestaat in elk geval uit een verbeelding (kaart) en planregels, die samen het juridisch deel van het bestemmingsplan vormen. Daarnaast gaat het bestemmingsplan vergezeld van een toelichting, die voorziet in de motivatie en onderbouwing van en de toelichting op de keuzes die zijn gemaakt om te komen tot de verbeelding en regels. Een bestemmingsplan kan ook bijlagen bevatten. Indien de bijlagen een relatie hebben met de regels worden ze opgenomen als bijlage bij de regels, zoals bijvoorbeeld een Staat van bedrijfsactiviteiten. Indien de bijlagen bijdragen aan de onderbouwing c.q. motivatie van het plan worden ze opgenomen als bijlage bij de toelichting, zoals rapporten van onderzoeken die ten behoeve van het plan zijn uitgevoerd.

6.2.3 Inhoud algemeen

Bij het opstellen van de verbeelding en regels van het bestemmingsplan is voldaan aan het bepaalde in de Wro, Bro en de Rsro. Voor het overige is zoveel mogelijk aangesloten bij de gemeentelijke standaarden en plansystematiek. De structuur van het plan is zodanig dat de kaart de primaire informatie geeft over de van toepassing zijnde bestemming. In de regels kan vervolgens worden teruggelezen welke gebruiks- en bouw mogelijkheden voor de betreffende bestemming gelden. Behalve bestemmingen kan de verbeelding onder meer aanduidingen en maatvoeringsvlakken bevatten om binnen een bestemming te kunnen voorzien in maatwerk voor een bepaalde locatie. In dat geval zijn steeds ook regels verbonden aan deze aanduidingen en maatvoeringsvlakken.

6.3 Toelichting op de planregels

De regels zijn conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP 2012), welke als bijlage onderdeel uitmaakt van de Regeling standaarden ruimtelijke ordening (Rsro) opgebouwd en bevatten allereerst begripsomschrijvingen en meetvoorschriften om respectievelijk interpretatie- en meetverschillen uit te sluiten (hoofdstuk 1). Vervolgens zijn in hoofdstuk 2 de regels voor de afzonderlijke bestemmingen en dubbelbestemmingen opgenomen, waarbij voor elke bestemming is voorzien in een apart artikel. Voor zover behoefte bestaat aan het opnemen van regels die niet zijn gebonden aan een specifieke bestemming, maar gelden voor het gehele dan wel een gedeelte van het plangebied, dan zijn de betreffende regels opgenomen in hoofdstuk 3 van de regels. Indien de betreffende regels betrekking hebben op slechts een gedeelte van het plangebied, dan wordt dat op de verbeelding aangegeven door middel van een zogenoemde gebiedsaanduiding.

De bestemmingsregels zijn in beginsel steeds op dezelfde manier opgebouwd:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Nadere eisen;
4. Afwijken van de bouwregels;
5. Specifieke gebruiksregels;
6. Afwijken van de gebruiksregels;
7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
8. Wijzigingsbevoegdheid.

Hoe gronden met een bepaalde bestemming mogen worden gebruikt is primair beschreven in de bestemmingsomschrijving. Eventuele aanvullingen of uitzonderingen zijn opgenomen in de specifieke gebruiksregels. De bouwregels bevatten de regels ten aanzien van de mogelijkheden om gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde op te richten. Zowel ten aanzien van gebruik als bouwen geldt dat binnen een bepaalde marge kan worden voorzien in mogelijkheden om af te wijken van de bouw- en gebruiksregels. Deze mogelijkheden zijn opgenomen onder respectievelijk 'Afwijken van de bouwregels' en 'Afwijken van de gebruiksregels'.

Voor zover gewenst kan in de regels voor een bestemming worden voorzien in een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde en/of werkzaamheden. Deze omgevingsvergunningstelsels dienen dan veelal ter bescherming van binnen de bestemming voorkomende waarden of ter bescherming van bijvoorbeeld ondergrondse leidingen. Indien gewenst kan ook worden voorzien in een bevoegdheid om een bestemming geheel dan wel gedeeltelijk te wijzigen in een andere bestemming. Dergelijke bevoegdheden worden opgenomen onder het kopje 'Wijzigingsbevoegdheid'.

Naast voornoemde veel voorkomende onderdelen van bestemmingsregels kan worden voorzien in een vergunningstelsel voor het slopen van bebouwing en specifieke procedureregels.

6.4 Bestemmingen

6.4.1 Natuur

Het onbebouwde deel van het landgoed krijgt een natuurbestemming. De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor instandhouding van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische en abiotische waarden. Landgoedontwikkeling in de vorm van ontwikkeling van nieuwe natuur in combinatie met nieuwe bebouwing overeenkomstig de (aanvullende) inrichtingsschets van Landgoed De Kleine Lier is tevens toegestaan. Binnen de als 'Natuur' bestemde gronden zijn tevens, als ondergeschikte functie, wandel- en voetpaden, recreatief medegebruik, recreatieve bewegwijzering, informatieborden, kunstwerken, bijenhotel(s), (klap)poorten met afrasteringen, uitzichts-/rustpunten, picknick- c.q. zitplekken, waterhuishoudkundige voorzieningen en agrarisch gebruik in de vorm van natuurlijke begrazing toegestaan.

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - schaapskooi' is een schaapskooi toegestaan. Ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' in combinatie met de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - schaapskooi' mag één gebouw worden gebouwd in de vorm van een schaapskooi. De goot- en bouwhoogte van de schaapskooi bedragen respectievelijk maximaal 2,00 m en 3,50 m. De oppervlakte van de schaapskooi bedraagt maximaal 35 m².

6.4.2 Wonen - Landgoed

Ter plaatse van de landgoedwoning, de ondergeschikte opslagschuur en het omliggende erf zijn de gronden bestemd als 'Wonen - Landgoed'. Deze gronden zijn bestemd voor wonen, met daaraan ondergeschikt aan huis verbonden beroepen en bij wonen behorende voorzieningen (waaronder een opslagschuur in combinatie met stallingsruimte).

Er mag één vrijstaande woning gerealiseerd worden binnen de aanduiding 'bouwvlak'. De goot- en bouwhoogte van de woning bedragen respectievelijk maximaal 4,5 meter en 7,5 meter. De goot- en bouwhoogte worden beiden berekend vanaf de terreinhoogte ter hoogte van de hoofdtoegang van het gebouw bij voltooiing van de bouw. Het hoofdgebouw van de woning dient met een kap te worden afgedekt. Bijgebouwen mogen worden opgericht te plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen', zoals gekoppeld via de figuur 'relatie' aan de aanduiding 'bouwvlak'. Er mag één bijgebouw worden gebouwd met een maximaal oppervlak van 120 m² en een goot- en bouwhoogte van respectievelijk maximaal 4,00 m en 5,50 m (tevens gerekend vanaf de terreinhoogte ter hoogte van de hoofdtoegang van het gebouw bij voltooiing van de bouw). Ook het bijgebouw dient met een kap te worden afgedekt.

Binnen de als 'Wonen - Landgoed' bestemde gronden zijn twee voorwaardelijke bepalingen opgenomen die stellen dat:

- Het gebruiken en/of het (doen) laten gebruiken van de voor 'Wonen - Landgoed' aangewezen gronden en opstallen, conform de bestemming 'Wonen - Landgoed' is alleen toegestaan als de binnen de bestemming 'Natuur' te ontwikkelen nieuwe natuur en de inrichting van het landgoed (inclusief nader uitwerking landschappelijke inpassing landgoedwoning met schuur), die voorwaarde is voor de landgoedontwikkeling, voor minimaal 50% is ingericht en in stand wordt gehouden, overeenkomstig Bijlage 1 bij de regels (Inrichting Landgoed De Kleine Lier)
- Het gebruiken en/of het (doen) laten gebruiken van de voor 'Wonen - Landgoed' aangewezen gronden en opstallen, conform de bestemming 'Wonen - Landgoed' is alleen toegestaan als de bebouwing en buitenopslag is verwijderd, overeenkomstig Bijlage 2 bij de regels (te verwijderen bebouwing/buitenopslag).

6.5 Algemene regels

6.5.1 Anti-dubbeltelregel

Overeenkomstig het Besluit ruimtelijke ordening is de anti-dubbeltelregel opgenomen. Deze regel wordt opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde bouwwerken niet meer dan een bepaald deel of een bepaalde oppervlakte van een bouwperceel mogen beslaan, het resterende onbebouwde terrein ook nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

6.5.2 Algemene bouwregels

Voor het hele plangebied, en dus alle bestemmingen, gelden een aantal algemene bouwregels, conform de Bro. Deze hoeven dus niet opgenomen te worden in de afzonderlijke bestemmingen. In de algemene bouwregels van dit bestemmingsplan is een regeling opgenomen omtrent ondergronds bouwen ten behoeve van bijvoorbeeld kelders en zwembaden.

6.5.3 Algemene gebruiksregels

Voor het hele plangebied, en dus alle bestemmingen, gelden eveneens een aantal algemene gebruiksregels, conform het Bro. Deze hoeven dus niet opgenomen te worden in de afzonderlijke bestemmingen. In de algemene gebruiksregels van dit bestemmingsplan is een algemeen gebruiksverbod opgenomen om de gronden en bouwwerken te gebruiken en/of te doen en/of laten gebruiken en/of in gebruik te geven op een wijze of tot een doel strijdig met de toegekende bestemming. Daaronder wordt in ieder geval verstaan:

- een seksinrichting of een daarmee vergelijkbaar bedrijf;
- een coffeeshop, growshop, smartshop of een daarmee vergelijkbaar bedrijf;
- straat- en raamprostitutie;
- de plaatsing van kampeermiddelen of andere onderkomens, niet zijnde een bouwwerk in de zin van de Woningwet, een en ander met uitzondering van een normaal gebruik overeenkomstig de bestemming.

6.5.4 Algemene afwijkingsregels

In deze regels wordt aangegeven in welke gevallen het bevoegd gezag bevoegd is om af te wijken van bepaalde, in het bestemmingsplan geregelde, onderwerpen. Hierbij gaat het om, tenzij anders vermeld, afwijkingsregels die gelden voor alle bestemmingen in het plan.

6.5.5 Algemene wijzigingsregels

In deze regels wordt aangegeven in welke gevallen burgemeester en wethouders bevoegd zijn het bestemmingsplan te wijzigen. De voorwaarden, die bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn daarbij aangegeven.

6.5.6 Algemene procedureregels

In deze regels wordt aangegeven aan welke procedure dient te worden voldaan bij het stellen van nadere eisen.

6.5.7 Overige regels

In deze regels wordt aangegeven dat indien wordt verwezen naar andere wettelijke regelingen, deze regelingen dienen te worden gelezen zoals deze luiden op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

6.6 Overgangs- en slotregel

6.6.1 Overgangsrecht

In deze regels wordt het overgangsrecht, zoals voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening, overgenomen.

6.6.2 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen, zoals ook voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening. Deze regel schrijft voor hoe het plan kan worden aangehaald.

Hoofdstuk 7 Haalbaarheid

7.1 Inleiding

Naast het toetsen van het planvoornemen aan diverse milieu- en veiligheidsaspecten, dient ook getoetst te worden aan de uitvoerbaarheid van het planvoornemen. Hierbij wordt gekeken naar de economische uitvoerbaarheid en de maatschappelijke uitvoerbaarheid.

7.2 Economische haalbaarheid

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in de plantoelichting minimaal inzicht te worden gegeven in de economische uitvoerbaarheid van het plan. Tevens is met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening de verplichting ontstaan om, indien sprake is van ontwikkelingen waarvoor de gemeente redelijkerwijs kosten moet maken, bijvoorbeeld voor de aanleg van voorzieningen van openbaar nut, en de plankosten, deze moeten worden verhaald op de initiatiefnemer c.q. ontwikkelaar. Een en ander dient te worden vastgelegd in privaatrechtelijke/antérieure overeenkomst met iedere grondeigenaar. Als er met een grondeigenaar geen overeenkomst is gesloten en het kostenverhaal niet anderszins is verzekerd, dient een exploitatieplan te worden opgesteld welke tegelijkertijd met het bestemmingsplan moet worden vastgesteld.

Ten behoeve van het planvoornemen is een antérieure overeenkomst met allonge gesloten tussen gemeente en initiatiefnemer waarin de financiële afspraken zijn vastgelegd. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over de aanleg en het beheer van het landgoed. Tevens zijn er afspraken gemaakt over het kostenverhaal en eventuele planschade. Daarmee zijn de kosten in voldoende mate verzekerd.

7.3 Maatschappelijke haalbaarheid

Het planvoornemen betreft de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier ter grootte van ca. 5,3 ha. In het kader van de ontwikkeling van het landgoed wordt ca. 5 ha natuur gerealiseerd ter plaatse van gronden die nu in gebruik zijn als weinig ecologisch betekenisvol weiland. Verder wordt de verloedere paardenstal gesloopt en de buitenopslag volledig verwijderd. Er wordt één landgoedwoning herbouwd binnen de footprint van de paardenstal. Bij de landgoedwoning wordt een ondergeschikte opslagschuur opgericht, waarbinnen een deel van de goederen die voormalig buiten waren opgeslagen kunnen worden gestald. Ook de werktuigen ten behoeve van het beheer en onderhoud van het landgoed kunnen hier gestald worden. Met de sloop van de verloedere paardenstal en verwijdering van de buitenopslag, wordt het gebied als het ware opgeruimd en vindt er een kwaliteitsimpuls plaats. De landgoedwoning en ondergeschikte opslagschuur worden landschappelijk ingepast in het beeld van het landgoed. Verder vinden er aanvullende kwaliteitsbijdragen plaats, waaronder de realisatie van een schaapskooi. Het landgoed wordt voor 90% openbaar toegankelijk gesteld voor extensief recreatief medegebruik. Met de ontwikkeling van het landgoed worden zodoende de natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden in en rondom het plangebied versterkt.

In het kader van de bestemmingsplanprocedure zijn de omwonenden voor de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan door middel van een veldbezoek onder begeleiding van de initiatiefnemers nader geïnformeerd over het planvoornemen zelf en het bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan wordt conform de gebruikelijke procedure gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kan een ieder reageren op het planvoornemen en zijn of haar zienswijzen indienen.

7.4 Conclusie

Het planvoornemen zal gezien het bovenstaande recht doen aan een goede ruimtelijke ordening, als bedoeld in artikel 3.1 Wro. Het bestemmingsplan leidt, na een afweging van de verschillende belangen, tot een aanvaardbare nieuwe invulling van het plangebied.

Hoofdstuk 8 Procedure

8.1 De te volgen procedure

Het bestemmingsplan doorloopt de volgende procedure:

- a. Ontwerp: publicatie en terinzagelegging overeenkomstig afdeling 3.4 Awb en Wro een ieder kan gedurende deze terinzagelegging een zienswijze indienen bij de gemeenteraad.
- b. Vaststelling: vaststelling door de Raad. Mogelijkheid reactieve aanwijzing. Publicatie en terinzagelegging vastgesteld bestemmingsplan gedurende de beroepstermijn.
- c. Inwerkingtreding: na afloop van de beroepstermijn (tenzij binnen de beroepstermijn een verzoek om voorlopige voorziening wordt gedaan).
- d. Beroep: beroep bij Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

In het kader van deze procedure is het voor eenieder mogelijk om zijn/haar zienswijze (bij de gemeenteraad) kenbaar te maken. In publicaties met betrekking tot de diverse stappen die het plan moet doorlopen, wordt daarvan steeds melding gemaakt. Wanneer beroep wordt ingesteld, beslist uiteindelijk c.q. in hoogste instantie, de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan.

8.2 Kennisgeving

Op 30 april 2021 is de kennisgeving als bedoeld in artikel 1.3.1 Besluit ruimtelijke ordening gepubliceerd waarin is aangegeven dat er voor dit gebied een nieuwe bestemmingsplan in voorbereiding is.

8.3 Omgevingsdialoog

Voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan, hebben de initiatiefnemers op twee verschillende data veldbezoeken georganiseerd. De 'directe omwonenden' hebben hiervoor een persoonlijke uitnodiging ontvangen, waarvoor men zich (i.v.m. Corona) met max. twee personen per familie kon aanmelden. Vier families hebben hier gebruik van gemaakt. Twee families hadden uiteindelijk geen interesse.

De reacties waren overwegend positief. Vooral de verschijningsvorm van de landgoedwoning werd zeer gewaardeerd en als passend ervaren. Voor de meeste omwonenden was het achterwege blijven van het educatiecentrum (als onderdeel van een voorgaand plan) een geruststelling. De fruitboomgaard (met een verwijzing naar de voormalige 'Bongerd') en de schaapskooi werden als leuke extra's gezien.

Drie families hebben aangegeven dat het plan hun instemming heeft. Eén familie woont er nog niet zo lang en heeft vragen gesteld over het mogelijk verdwijnen van het vrije uitzicht en de komst van een uitzichtpunt bij de boomgaard. Hierbij is uitgelegd dat de nokhoogte van de schuur, door de verdiepte ligging in de kuil, op ca. 1,5 meter onder het maaiveld zal liggen. Verder zal de fruitboomgaard een groene buffer vormen. Als handreiking naar de bewoners toe hebben de initiatiefnemers besloten geen uitzichtpunt bij de fruitgaard te realiseren.

8.4 Wettelijk vooroverleg

Het bestemmingsplan is in het kader van het wettelijk (voor)overleg toegezonden aan de relevante instanties.

8.5 Vaststelling

Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 14 juni 2021 gedurende zes weken, dat wil zeggen tot en met 25 juli 2021 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn twee zienswijzen tegen het plan ingediend. De ingediende zienswijzen hebben geleid tot één wijziging van het bestemmingsplan. Om de omwonenden tegemoet te komen wordt geen uitzichtpunt aan de zuidzijde van het landgoed gerealiseerd. In plaats van drie uitzichtpunten (sterren op de inrichtingsschets) worden twee uitzichtpunten gerealiseerd. Hiertoe is de tekst van de toelichting in paragraaf 3.5.3 en 8.3 aangepast en worden bijlage 1 van de toelichting en bijlag 1 van de regels aangepast. Het bestemmingsplan is vervolgens in de raadsvergadering van 30 september 2021 vastgesteld.



Bestemmingsplan

- Bijlagen bij toelichting -

Landgoed De Kleine Lier 2021

Gemeente Mook en Middelaar

BESTEMMINGSPLAN

- Bijlagen bij toelichting -

Landgoed De Kleine Lier 2021

Gemeente Mook en Middelaar

IDN-nummer: NL.IMRO.0944.BPDEKLEINELIER2021-VA01

Status: vastgesteld

Datum: 30 september 2021



Locatie Nijmegen
St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen

Locatie Vught
Parklaan 21
5261 LR Vught

024 - 322 45 79

info@pouderoyentonnaer.nl
www.pouderoyentonnaer.nl

Inhoudsopgave

Bijlagen bij toelichting		5
Bijlage 1	Uitwerking plan Landgoed De Kleine Lier 2021	6
Bijlage 2	Aanvulling Uitwerking plan Landgoed De Kleine Lier 2021	27
Bijlage 3	Nadere uitwerking landschappelijke inpassing landgoedwoning met schuur	37
Bijlage 4	Advies LKM-commissie d.d. 2 november 2018	40
Bijlage 5	Aanvulling advies LKM-commissie d.d. 17 februari 2021	45
Bijlage 6	Verkennd bodemonderzoek	48
Bijlage 7	Notitie beoordeling stikstof incl. bijlagen	76
Bijlage 8	Quickscan flora en fauna	109

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Uitwerking plan Landgoed De Kleine Lier 2021



2021

LANDGOED DE KLEINE LIER

DEFINITIEVE UITWERKING VERVOLGPLAN

INHOUD

Aanleiding voor aanpassing landgoed	pag. 4
Landgoed op basis van 5 hectare natuur	pag. 4
Aanvullende kwaliteitsbijdragen in het plangebied	pag. 5
Openstelling van het landgoed	pag. 6
Herbouw of hergebruik bestaande bebouwing	pag. 7
Ontwerp hergebruik bestaande schuur tot 'schuurwoning'	pag. 8
Bijgebouw op het landgoed	pag. 10
Beeldkwaliteit	pag. 12
Tot slot	pag. 13

BIJLAGEN

Inrichtingschets	pag. 16-17
Ontwerp landgoedwoning	pag. 18 - 21

AANLEIDING VOOR AANPASSING VAN HET LANDGOED

Sinds 2010 zetten initiatiefnemers zich in voor de ontwikkeling een landgoed. Landgoed De Kleine Lier is het eerste landgoed dat in de gemeente Mook en Middelaar is geïnitieerd naar aanleiding van een eerdere (2008) opgestelde gebiedsvisie van Het Lierdal.

In april 2015 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan voor het oorspronkelijke landgoed definitief vastgesteld. Tegen de gemeente is echter een beroep ingesteld bij de Raad van State door enkele bezwaarmakers. De Raad van State heeft op 2 maart 2016 uitspraak gedaan, waarop onderdelen van het bestemmingplan zijn vernietigd. Daarnaast heeft de Raad van State een uitvoerige finale geschilbeslechting uitgewerkt.

Initiatiefnemers zijn bereid medewerking te verlenen aan een aangepast landgoedplan gebaseerd op de module 'bestaande bebouwing', waarbij de uitwerking aansluit bij de uitspraak van de Raad van State. Het aangepaste plan volgt de gestelde basisrichtlijnen van het LKM en/of is zodanig in balans vormgegeven dat het als maatwerkvariant mag worden aangemerkt.

LANDGOED OP BASIS VAN 5 HECTARE NATUUR

Het plangebied wordt gebaseerd op een landgoed met minimaal 5 hectare natuur conform de inrichtingschets in bijlage 1. Het totale plangebied zal inclusief het erf ca. 5,3 ha bedragen.

De natuurdoeltypen volgens het Handboek streefbeeld voor Natuur en Water in Limburg;

Natuurdoeltype	Oppervlakte	Ligging en korte toelichting
A 1.1 Wintereiken- Beukenbos	0,75 ha	In het uiterste noorden van het plangebied tegen de deels oostelijke en deels noordelijke helling, staat nu een gemixte houtopstand met veel opslag van de uitheemse Amerikaanse vogelkers. De houtopstand zal worden opgeschoond en omgezet naar het natuurdoeltype Wintereiken- Beukenbos. De licht lemige grond vormt hiervoor een goede basis.
A 5.3 Heischraal grasland	1 ha	Eveneens in het noorden van het landgoed ligt tegen de houtopstand een ruig terrein, waar nu overheersend opslag van bomen, zoals Amerikaanse vogelkers en grove den te vinden is. Dit terrein wordt ontwikkeld tot het natuurdoeltype heischraal grasland. De ontwikkeling van dit natuurdoeltype zal het open karakter van het gebied verder versterken.
A 5.11 Droog kruidenrijk grasland	3 ha	In aansluiting op het heideterrein, zal op het overige gedeelte van het landgoed droog kruidenrijk grasland worden ontwikkeld. Hierdoor ontstaat ruimte voor een grote variatie aan grassoorten en kruiden. Dit natuurlijke grasland zal een belangrijke waarde hebben voor foeragerende fauna als das en ree, maar ook voor vlinders.
B 6.1 Houtwallen en -singels B 6.7 Hagen	0,25 ha	Langs de noord- en oostzijde staan van oudsher houtsingels op De Kleine Lier. Ook zijn aan de zuid- en westzijde in aanloop naar de landgoedontwikkeling al aanvullende houtsingelshagen met overstaanders toegevoegd. Deze landschapselementen vormen een ecologische meerwaarde voor fauna, zoals struweelvogels en dassen.
Totaal nieuwe natuur	5 ha	Landgoed De Kleine Lier

De totale 5 hectare nieuwe natuur die wordt gerealiseerd, vindt plaats op percelen die volgens het vigerende bestemmingsplan een *agrarische bestemming* hebben en niet zijn opgenomen in de EHS.

Door uitvoering van het landgoedplan zal er voor minimaal 5 hectare een functieverandering plaatsvinden van *agrarisch* naar *natuur*.

NB. De beplanting op het erf wordt niet meegerekend. De aanplant op en rondom het erfperceel zal wel voor een landschappelijke meerwaarde zorgen.

AANVULLENDE KWALITEITSBIJDRAGEN IN HET PLANGEBIED

Naast de ontwikkeling van nieuwe natuur zullen op het landgoed de volgende aanvullende kwaliteitsbijdragen worden gerealiseerd, zie ook bijgaande inrichtingsschets;

SCHAAPSKOOI

In het bosje met heischraal grasland wordt een kleine schaapskooi van ca 35m² opgenomen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om jaarrond enkele schapen te huisvesten. Het beheer van de (heischrale) graslanden kan hiermee worden gewaarborgd. Een schaapskooi is daarnaast een authentiek cultuurhistorisch dierenverblijf en heeft hierdoor als verschijning een maatschappelijke en landschappelijke meerwaarde. De locatie en omvang van de schaapskooi zijn passend voor het gebied en zullen niet op bezwaren kunnen stuiten, zoals omschreven staat in de finale geschilbeslechting.

HOOGSTAMBOOMGAARD

Op de inrichtingsschets staat de locatie aangegeven. Met de hoogstamboomgaard wordt een verwijzing naar het streekverleden (de voormalige bongerd) gemaakt. De verwachting is dat fruitbomen het op deze plek goed zullen doen, omdat de boomgaard op een schaduwhelling van de kuil is gelegen en de grond hierdoor voldoende vochtig blijft. Bijkomend positief effect is dat de boomgaard een buffer vormt tussen de rest van het landgoed en de naastgelegen woonwijk.

BIJENHOTEL

Het voortbestaan van wilde bijen en hommels wordt bedreigd. Het gebied met overgangen tussen bos, heide en natuurlijke grassen is zeer geschikt als habitat voor deze waardevolle soorten. Door nestgelegenheid te bieden kan de wilde bij beter gedijen, waardoor deze ook weer zorgt voor natuurlijke bestuivingen binnen het omliggende landschap. De locatie voor het bijenhotel zal op een rustige plek in het natuurgebied zijn, zie hiervoor de inrichtingsschets.

KUNST

Langs de wandelroutes zullen een aantal bescheiden kunstobjecten worden geplaatst. Gedacht wordt aan kunstvormen die een bijzonder perspectief op het landschap geven of een connectie hebben met natuurlijke danwel kinetische elementen.

INFORMATIEBORDEN, Klaphekken EN LANDGOEDPOORTEN

Bij de diverse ingangen en uitzichtpunten zullen passende toegangspoorten en borden met informatie over het landgoed worden geplaatst. Zo ook bij de hierboven genoemde initiatieven.



OPENSTELLING VAN HET LANDGOED

Landgoed De Kleine Lier wordt voor 90% openbaar toegankelijk voor extensief recreërend publiek middels de aanleg van nieuwe beloopbare wandel- of struipaden. Daarnaast zullen ook diverse plekjes worden gecreëerd, die een mooi uitzicht bieden over het gebied en de beleving van het landgoed versterken. De paden en uitzichtpunten staan ook aangegeven op de inrichtingschets.

WANDEL-, STRUIPADEN

Voor de situering van de aan te leggen nieuwe paden is zorgvuldig gekeken naar:

- een goede spreiding over het landgoed
- logische aansluitingen op omliggende openbare paden.

De nieuwe wandelpaden zijn evenwichtig verdeeld over het landgoed, waardoor nieuwe waarden van het landgoed optimaal kunnen worden beleefd. Om in de nieuwe natuur kwetsbare flora en foeragerende fauna te beschermen, zal de wandelaar rekening moeten houden met gebruikelijke regels die voor een landgoed gelden, zoals toegang tussen zonsop- en zonsondergang, op de paden blijven e.d.

ACTIVITEITEN ONDER BEGELEIDING

- In de fruitboomgaard, bijv. rondleidingen, georganiseerde snoeiwerkzaamheden of oogsten.
- Bij de schaapskooi, bijv. rondleidingen of activiteiten als schaapsscheren of schapen drijven.

UITZICHTPUNTEN

Er zullen een tweetal uitzichtpunten worden gecreëerd. Ter hoogte van de schaapskooi en bij de noordoostelijke toegang van het landgoed. Het gaat om kleine sta- of zitplekjes op hoger gelegen punten, waarmee een mooi uitzicht over het landgoed kan worden verkregen.

TOEGANKELIJKHEID EIGEN WEG VOOR WANDELAARS EN FIETSERS

Initiatiefnemers zijn eigenaar van het noordelijke gedeelte van de Lierdarsweg. Dit betreft een Eigen Weg, die momenteel niet openbaar toegankelijk is. In het vervolgplan voor landgoed De Kleine Lier ligt deze Eigen Weg nu buiten het plangebied. Omdat dit weggedeelte van toegevoegde waarde kan zijn voor recreatie naar het Maldense bos, zijn initiatiefnemers en de gemeente met elkaar in overleg om de toegang middels een privaatrechtelijke overeenkomst te regelen. Deze ontwikkeling staat dus geheel los van het landgoedplan en behoeft niet te worden meegewogen. Vanuit de ruimtelijke ordening gezien zijn hiervoor ook geen verdere aanpassingen nodig, omdat het betreffende weggedeelte al over een verkeersbestemming beschikt.



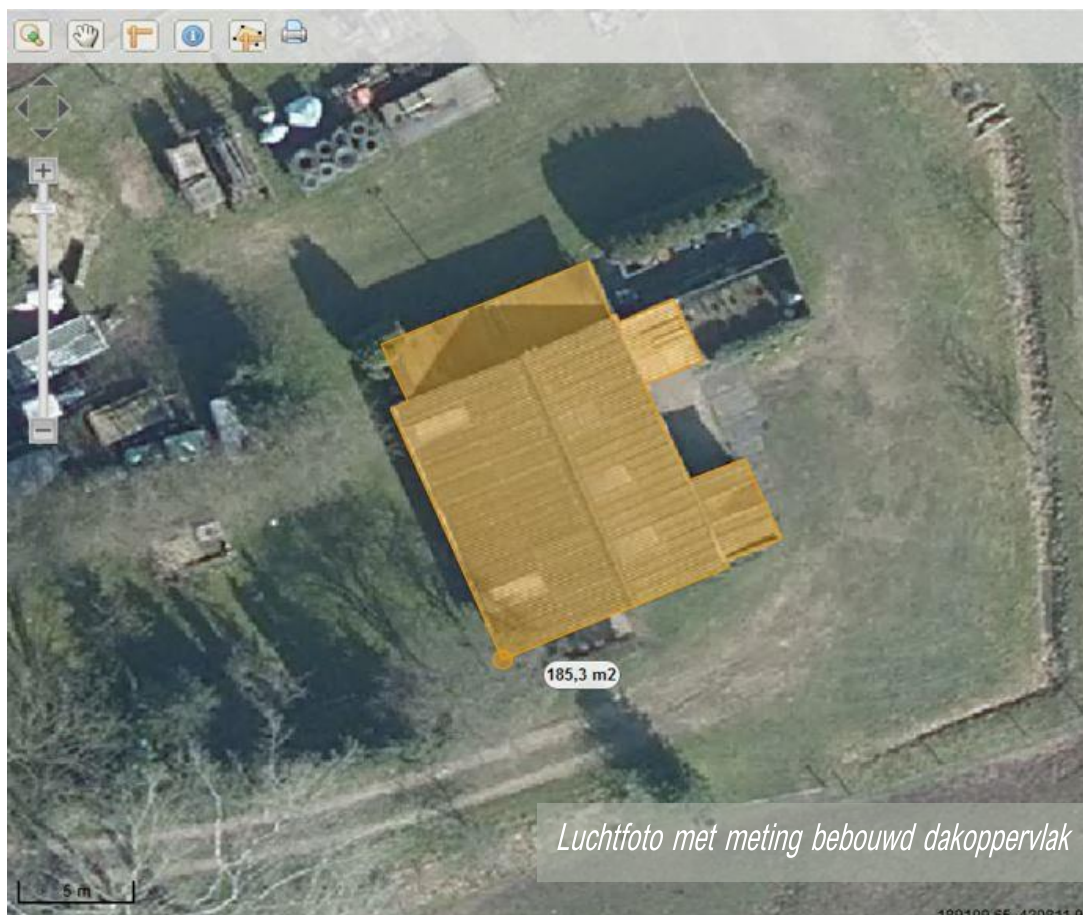
HERBOUW OF HERGEBRUIK BESTAANDE BEBOUWING

In een tussentijds advies van de LKM-commissie wordt ingegaan op het onderscheid tussen 'herbouw' en 'hergebruik' van bestaande bebouwing ten behoeve van de nieuwe landgoedwoning. Volgens de provincie passen beide vormen binnen de module. Ook de LKM-commissie staat voor beide opties open en licht daarop het volgende toe;

'Herbouw na sloop' impliceert het letterlijk terug bouwen van de bestaande vorm en uiterlijk van de paardenstal. 'Hergebruik' interpreteren wij ruimer en betreft het opnieuw gebruiken van bestaande eigenschappen in hun oorspronkelijke vorm. Dit hoeft niet te leiden tot een exacte kopie van het bestaande maar laat afwijkingen toe, echter zodanig dat nog wel sprake is een concrete en herkenbare verwijzing naar de bestaande bebouwing.

BESTAANDE BEBOUWING EN HERGEBRUIK

Voor de nadere uitwerking van de landgoedwoning is het goed vast te stellen wat de huidige 'footprint' is van de her te gebruiken bestaande paardenschuur. Zoals te zien is op de volgende verbeelding bedraagt deze 185m². Daarnaast is de nieuwe verschijningsvorm van belang in het kader van de herkenbaarheid. Verder zal natuurlijk de oorspronkelijke landgoedgedachte niet uit het oog verloren dienen te worden, waarbij de inbreng van 'groen' mede de uitbreiding in 'rood' rechtvaardigt.



ONTWERP HERBRUIK BESTAANDE SCHUUR TOT 'SCHUURWONING'

Halma Architecten heeft een nieuw ontwerp uitgewerkt waarbij de bestaande paardenshuur wordt hergebruikt ten behoeve van de landgoedwoning. De nieuwe bebouwing sluit aan op de sfeer, stijl, vorm, ligging, footprint en maatvoering van de huidige bestaande bebouwing.

SFEER, STIJL EN VORM

In bijlage 2 treft u de tekeningen van de landgoedwoning aan. Het ontwerp heeft door het zadeldak met overstekken dezelfde uitstraling als de huidige paardenshuur. De verschijningsvorm is gelijk aan de huidige bebouwing, met dien verstande dat er geen sprake meer is van aanbouwen. De landgoedwoning kenmerkt zich door eenvoud, zowel in vorm als in materialen. Gekozen is voor een raamloos dak (zijnde één geheel) en gevelmaterialen van hout of houtlook. In de kleurstelling van het ontwerp wordt gebruik gemaakt van donkere tinten. De belijning op de gevels is horizontaal, net zoals op de huidige bebouwing. Op de zuidgevel, worden de ramen gemaskeerd door verstelbare lamellen op de buitengevel. Het zuidelijke deel van de landgoedwoning is hierdoor in de uitvoering meer besloten en afgeschermd. De noordgevel heeft een open karakter met meer transparante gevels door onbeschutte beglazing. Hierdoor ontstaat een doordachte woning van allure, die toch een bescheiden verschijning in het landschap zal zijn.

LIGGING

De landgoedwoning is exact gepositioneerd op de footprint van de huidige bestaande paardenshuur. De zuidzijde van de nieuwe landgoedwoning zal achter een lage grondwal met beplanting worden ingepast. Hierbij wordt er gebruik gemaakt van aanwezige hoogteverschillen, waarbij de toegangsweg (als rib in het landschap) vloeiend overloopt in een lage wal om het huis. De landgoedwoning wordt hiermee als het ware omarmd en vanuit de zuidzijde deels aan het zicht onttrokken. De ligging van noordzijde van de woning is daarentegen meer vrij gelegen en gericht op het weidse uitzicht van het toekomstige natuurgebied.

FOOTPRINT EN MAATVOERING

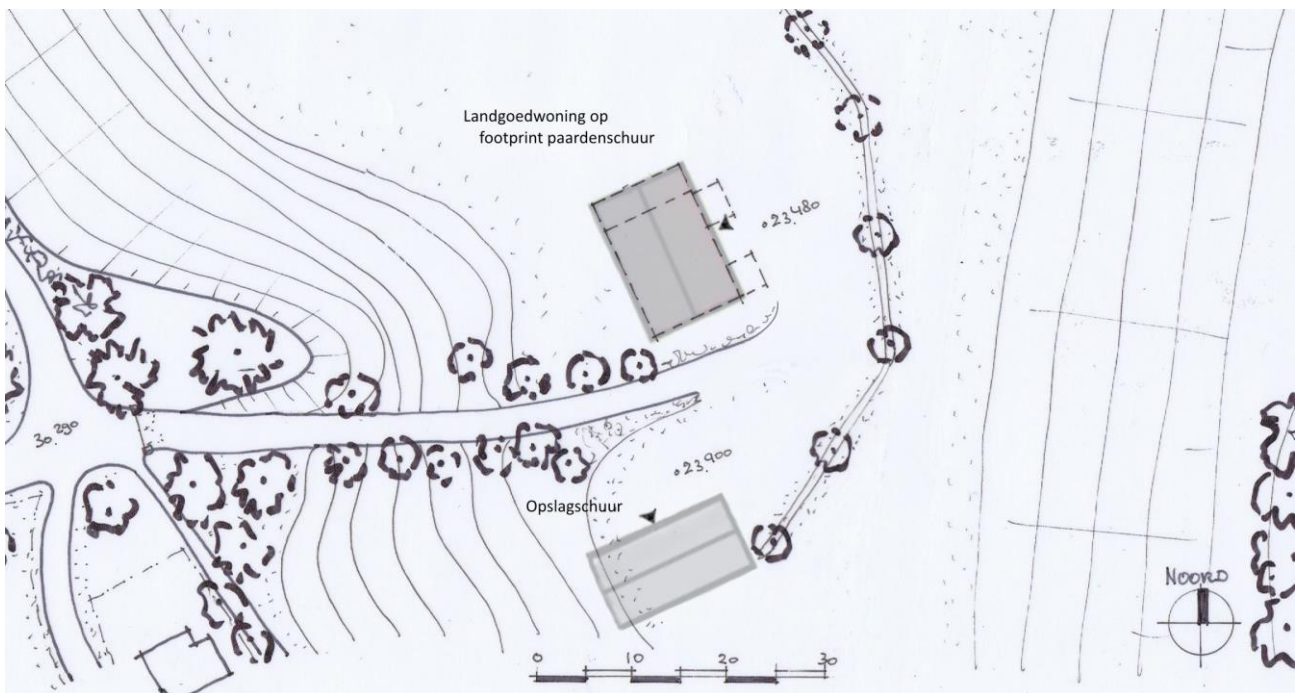
De footprint van de nieuwe landgoedwoning sluit precies aan op de bestaande maten van de huidige bebouwing. De landgoedwoning heeft een breedte van 10 meter en een lengte van 15 meter. De nu aanwezige paardenshuur heeft ook een breedte van 10 meter en een lengte van 15 meter (inclusief de aanbouw aan de noordzijde). Het dakoppervlak van de nieuwe 'schuurwoning' komt inclusief de overstekken op 176 m². De bebouwing blijft hiermee binnen de bestaande footprint met een dakoppervlak van 185m². De nieuwe footprint is zelfs beperkter door de bebouwing meer te concentreren en de aanbouwen aan de oostzijde te laten verdwijnen.

De ondergeschikte uitbreiding wordt gezocht in de hoogte van het gebouw. Hierbij staat de verschijningsvorm en uitstraling van de huidige schuur voorop. Om weer een relatief vlak zadeldak te creëren, is gekozen voor een halve verdieping onder het dak. Daarnaast is het voor de verschijningsvorm niet wenselijk dat er ramen in het dak komen. De huidige opzet heeft als voordeel dat voor de benodigde lichtinval op de bovenverdieping bescheiden ramen in de gevel kunnen worden geplaatst. Deze zijn op sommige plekken zelfs verstopt achter lamellen aan de buitengevel. De nieuwe landgoedwoning bestaat derhalve uit een anderhalf laagse woning met zadeldak.

De goothoogte van de landgoedwoning komt op 4,5 meter en de nokhoogte wordt ca. 7 meter (zie doorsnede pagina 20). Hiermee zal de nieuwe bebouwing wel wat hoger zijn dan de huidige schuur. De uitbreiding is echter ondergeschikt en zal door de ligging in een kuil (7-9 meter lager), tezamen met de landschappelijke inpassing, nauwelijks impact hebben op de omgeving. De omgevingskwaliteiten worden zelfs beter doordat er in de vernieuwde situatie een kwalitatief beter gebouw zal verschijnen en er meer aandacht is voor de totale inpassing in het gebied. Doordat er daarnaast een duidelijke verwijzing naar de bestaande bebouwing zal zijn, zal het verschil in omvang vanuit de omliggende gebieden nagenoeg niet op te merken zijn.

AANTAL WOONEENHEDEN

Volgens de voorwaarden van het Limburgs Kwaliteits Menu (LKM), mogen er op het landgoed maximaal vier wooneenheden worden gerealiseerd. Op landgoed De Kleine Lier zal slechts één landgoedwoning worden gebouwd. Omdat er voor het landgoed een langdurige instandhoudingsverplichting bestaat, is het van belang rekening te houden met een volgende generatie en de optie van woningsplitsing open te houden. Hierop kan worden geanticipeerd door een wijzigingsbevoegdheid op te nemen in het bestemmingsplan. Binnen veel bestemmingsplannen is een dergelijke wijzigingsbevoegdheid gebruikelijk. Zo ook in het vigerende bestemmingsplan. Het moge duidelijk zijn dat het bij woningsplitsing niet om een rechtstreeks mogelijk gemaakte extra woning gaat, maar slechts om een afwijkingsbevoegdheid.



BIJGEBOUW OP HET LANDGOED

De regelgeving van 'Vergunningsvrij bouwen'* biedt voor iedere burger de mogelijkheid om een bijgebouw bij een woning te realiseren. De LKM-commissie adviseert de benodigde opslagschuur als onderdeel in het landgoedplan op te nemen. Het landgoedplan geeft het gewenste eindbeeld aan. Nieuwbouw in de vorm van een opslagschuur zal ondergeschikt dienen te zijn aan de nieuwe hergebruikte bebouwing van de landgoedwoning. Hierover staat het volgende in de uitspraak van de Raad van State:

".... indien bestaande bebouwing wordt hergebruikt, de norm van 5 ha nieuwe natuur uit het LKM geldt en dat op het landgoed totaal 5 ha nieuwe natuur hoeft te worden gerealiseerd, waarbij enige uitbreiding van bebouwing is toegestaan. De nieuwe bebouwing dient naar het oordeel van de Afdeling derhalve ondergeschikt te zijn aan de bestaande, her te gebruiken bebouwing."

ONDERGESCHIKTE BEBOUWING OPSLAGSCHUUR

De opslagschuur zal een omvang hebben van 120 m². De ondergeschiktheid van de opslagschuur blijkt uit het volgende;

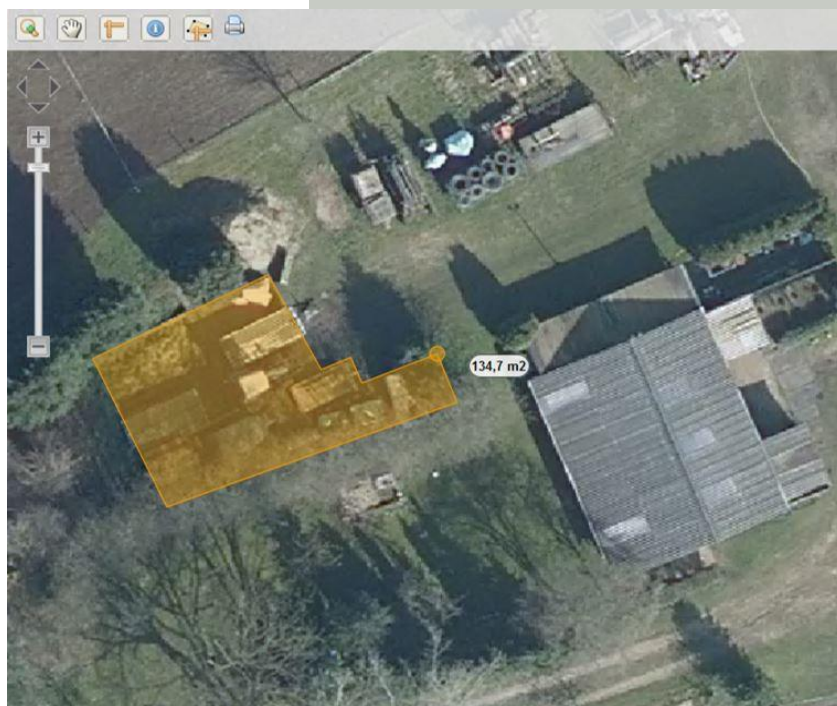
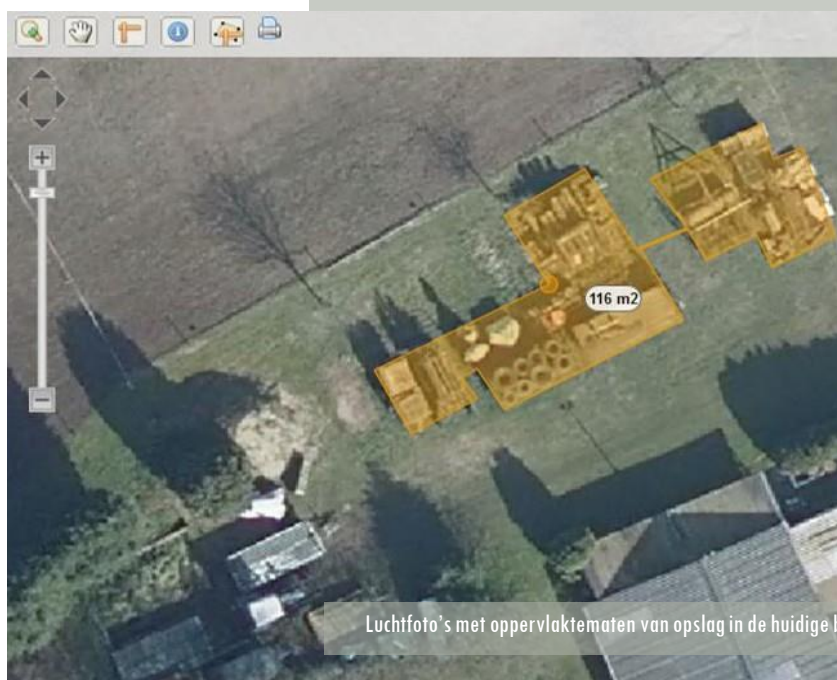
- o De opslagschuur heeft een oppervlakte van 8 bij 15 meter. Hiermee is de schuur smaller in omvang dan de landgoedwoning en heeft hierdoor ook een kleinere overspanning.
- o De goothoogte is 3,85m. Dit is hoog genoeg om de benodigde tractor binnen te kunnen te stallen. De dakhelling is 20 graden en de nokhoogte 5,50m. Hiermee is de opslagschuur ook beduidend lager dan de landgoedwoning.
- o De uitvoering zal zeer eenvoudig zijn, doch passend qua uitstraling en vorm bij de landgoedwoning. De opslagschuur wordt uitgevoerd met een zadeldak van golf- of profielplaten (zoals zink-look). De gevels zullen worden gematerialiseerd in hout of houtlook en een horizontale belijning hebben.
- o Niet alleen in omvang, maar ook in functie heeft de opslagschuur een ondergeschikte rol. Voor het onderhoud en beheer van het landgoed zijn verscheidene materialen nodig, die beschut moeten worden opgeborgen. De opslagschuur staat hiermee voornamelijk ten dienste van het landgoed.
- o Het betreft een bijgebouw (opslagschuur) en is derhalve ondergeschikt aan het hoofdgebouw (landgoedwoning).
- o Binnen de regels van 'Vergunningsvrij bouwen' is op een dergelijk groot perceel een bijgebouw toegestaan van maximaal 150 m². De oppervlakte van de opslagschuur ligt daar met 120 m² nog ruim onder .
- o De materialen in de huidige buitenruimte (met een totale oppervlakte van ca. 250m², zie afbeeldingen op de volgende pagina) zullen door de aanwezigheid van een opslagschuur netter en compacter kunnen worden opgeslagen. De opslagschuur heeft daarom een positief effect op het landschap en is daardoor van meer ondergeschikte betekenis dan de huidige buitenopslag.
- o De opslagschuur zal landschappelijk worden ingepast, gebruik makend van de hoogteverschillen en een groene omzoming. Door deze maatregelen komt de ondergeschikte rol van de opslagschuur op het landgoed eveneens tot uiting.

LIGGING OPSLAGSCHUUR

De opslagschuur komt op ongeveer dezelfde locatie als in het oorspronkelijke landgoedplan, met dien verstande dat de situering nu afgestemd is op de ligging van hergebruikte bebouwing, zijnde de landgoedwoning. Door de haakse ligging zal de opslagschuur een passend ensemble vormen met de woning. Het erf heeft hiermee een logische indeling, waarbij de gebouwen fraai en functioneel ten opzichte van elkaar zijn gepositioneerd. Ook wordt de opslagschuur in de nieuwe situatie beter ingepast in de landschappelijke omgeving. Overwegingen voor de locatie van de opslagschuur;

- De ligging van de opslagschuur kan geen discussiepunt meer vormen voor eventuele bezwaarmakers. In de finale geschilbeslechting is dit bezwaar reeds ongegrond verklaart.
- De betreffende locatie heeft een goede directe ontsluiting tot de weg. Verkeersbewegingen van landbouwmaterialen over het erf worden hiermee voorkomen.
- De schuur is gepositioneerd tegen het talud en ligt hiermee verdeckt achter de nieuw aan te leggen hoogstamboomgaard, ingepast in de groene omzoming van het nieuw gevormde erf.

* Bron: Brochure 'Vergunningsvrij bouwen' van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, augustus 2016.



Luchtfoto's met oppervlaktelaten van opslag in de huidige buitenruimte

BEELDKWALITEIT

VOLGENS DE WELSTANDSNOTA

Volgens de welstandsnota van de gemeente Mook en Middelaar gelden de volgende algemene gebiedsgerichte welstandscriteria voor het buitengebied;

Een bouwplan moet zich voegen naar de beschreven kenmerken van het gebied, een bijdrage leveren aan het geformuleerde beleid en daarbij de bestaande bebouwing respecteren. Een bouwplan kan gebruik maken van moderne materialen. De gemeente stimuleert het gebruik van duurzame materialen. De commissie hanteert bij de welstandstoets de volgende specifieke criteria:

Situering

- Per erf of kavel is er één hoofdmassa.
- Bestaande nokrichting respecteren.
- Erfbebouwing clusteren.
- Bijgebouwen ondergeschikt aan hoofdgebouw.
- Woongedeelte op de weg georiënteerd.
- Gepaste afstand tussen gebouwen.
- Indeling perceel en hoofdopzet van het hoofdgebouw afstemmen op de karakteristiek van de omgeving.

Hoofdvorm

- Hoofdvorm ontleend aan de omliggende bebouwing.
- Bij verbouwingen architectonische eenheid bewaren.

Gevel

- De plaats, afmetingen en verhoudingen van raam- en deuropeningen dienen zorgvuldig op elkaar te worden afgestemd.

Materiaal- en kleurgebruik

- Materiaal- en kleurgebruik is passend in de omgeving.

Detailtering

- De detailtering van het bouwplan past bij de vormgeving van het hoofdgebouw.

REALISATIE BEBOUWING LANDGOED EN BEELDKWALITEIT

In het ontwerp is zowel op bouwkundig als landschappelijk vlak rekening gehouden met de hierboven genoemde criteria. Het accent ligt bij een landgoed met name op het stimuleren van ruimtelijke kwaliteit, waardoor er van de welstandsnota kan worden afgeweken. De LKM-commissie is al in een vroeg stadium betrokken bij de planvorming van landgoed De Kleine Lier en heeft hierover kunnen adviseren.

Uit bijgaande inrichtingschets en de gedetailleerde ontwerpen van de architect kan inzicht worden verkregen in de uiteindelijke beeldkwaliteit van de bebouwing op landgoed De Kleine Lier. Daarnaast wordt verwezen naar de hiervoor gebruikte referentiebeelden op de pagina's 14 en 15.

Situering en hoofdvorm

De landgoedwoning is gesitueerd op de exacte locatie van de bestaande paardenshuur. De bestaande nokrichting wordt hierbij gehandhaafd. De hoofdvorm van de bebouwing sluit aan op bestaande en omliggende bebouwing, waarbij het grote zadeldak beeldbepalend is.

De landgoedwoning (hoofdgebouw) en de opslagschuur (bijgebouw) vormen een architectonische eenheid. Er is een mooie clustering gemaakt, waarbij de gebouwen op gepaste afstand haaks ten opzichte van elkaar zijn gelegen. Door de ligging in een kuil is het bebouwingsensemble, door gebruik te maken van aanwezige hoogteverschillen, logisch uitgewerkt en passend in de omgeving. In deze bijzondere verdiepte ligging zijn zowel het woongedeelte als het bijgebouw op functionele wijze op de aanwezige toegangsweg georiënteerd.

Gevel, materiaalgebruik en detaillering

In de landgoedwoning zijn ramen en deuren zorgvuldig op elkaar afgestemd en op diens achterliggende woonfuncties (zie hiervoor ook de bijgeleverde plattegronden). De gevels worden uitgevoerd in hout c.q. duurzame materialen in houtlook. De belijning van de gevels is horizontaal en er zullen relatief donkere kleuren worden toegepast. Hiermee wordt tevens aangesloten bij de gevelkenmerken van de huidige bebouwing. Het bijgebouw zal in een vergelijkbare geveldetaillering worden uitgevoerd als de landgoedwoning.

TOT SLOT

Het aangepaste landgoedplan is zodanig uitgewerkt dat de geplande (hergebruikte) bebouwing goed in balans is met de geleverde kwaliteitsbijdragen. De kwaliteitsbijdragen ten behoeve van een landgoed worden volgens de richtlijnen van het LKM tevens bepaald door de normbedragen die zijn vastgelegd in 'normen voor het realiseren van kwaliteitsgroen'.

Hiervoor zijn de benodigde financiële gegevens reeds aangeleverd (vertrouwelijk). Hieruit blijkt dat de groene investering de meerwaarde van het bouwkegel ruim zal overtreffen.

Landgoed De Kleine Lier zal een landschappelijke verbetering opleveren voor het gebied en daarnaast van maatschappelijke meerwaarde zijn. Het uiterst noordoostelijke deel van Het Lierdal zal hiermee weer fraaier worden.

REFERENTIEBEELDEN





Landgoed De Kleine Lier



LEGENDA



Droog kruidenrijk grasland



Heischraal grasland



Haag



Bomen



Landschapselement



Schaapskooi



Hoogstamboomgaard



Bijenhotel



Uitzichtpunt



Wandelpad



Erf landgoed



Woning



Schuur



Onverharde weg



Eigen Weg (onverhard)



Wandel-/ fietspad

Toelichting beplanting

1= Fruitbomen, 2= Rododendron, 3= Walnoot, 4= Kastanje, 5= Beukhaag, 6= Houtsingelhaag



- OOSTGEVEL -



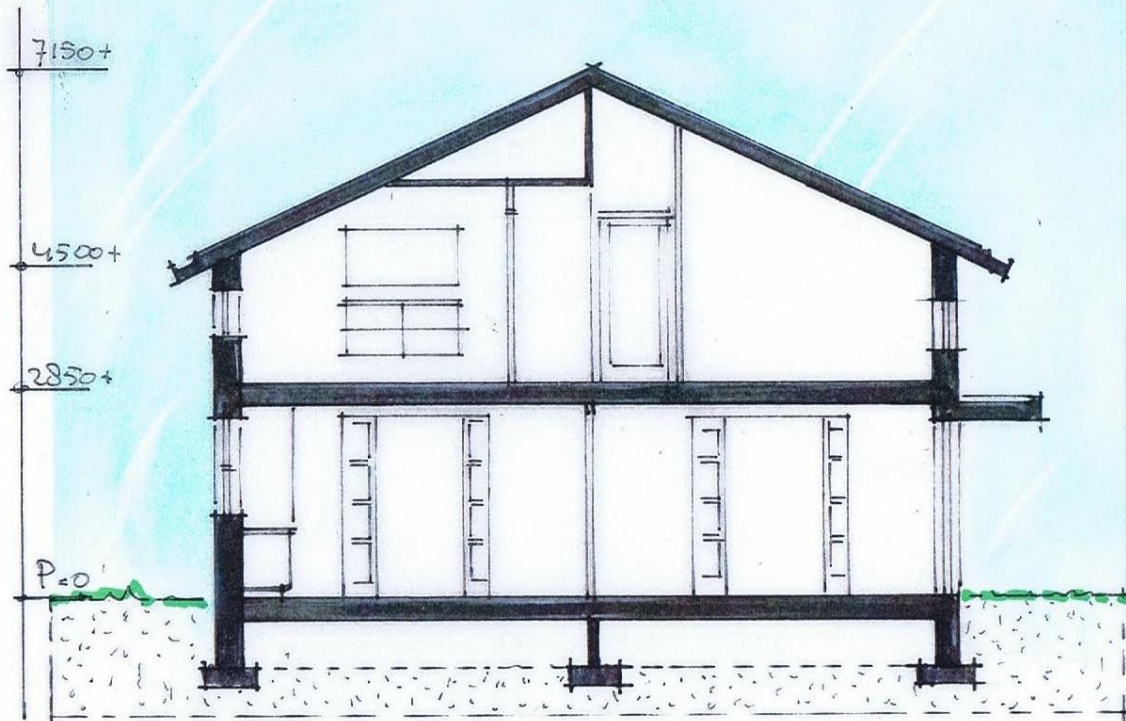
- WESTGEVEL -



. ZUID GEVEL.



- NOORD GEVEL.



. DOORSNEDE .

Bijlage 2 Aanvulling Uitwerking plan Landgoed De Kleine Lier 2021



2021

LANDGOED DE KLEINE LIER

Nadere uitwerking landgoedontwerp

Inhoud

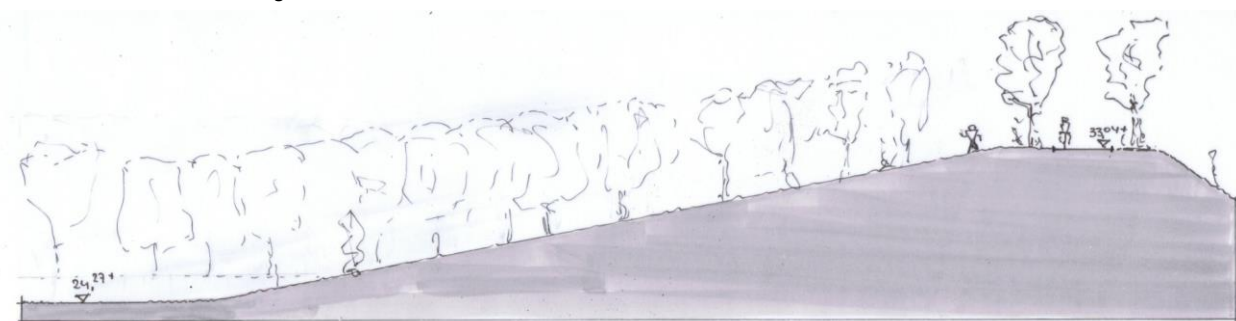
Inleiding	pag. 3
Zicht vanaf de randen	pag. 3
Afrastering westgrens	pag. 4
Landschappelijke beplanting rondom de landgoedwoning (incl. doorsnedes landschapselementen)	pag. 5
Toegangspoorten	pag. 9

Inleiding

Op 2 november 2018 heeft de LKM-commissie positief geadviseerd over Landgoed De Kleine Lier (definitieve uitwerking vervolgplan 2018). In dit document wordt ingegaan op de gevraagde nadere uitwerking, zoals vermeld in de conclusie van het advies.

Zicht vanaf de randen

Vanaf de randen kan gemakkelijk onder de hoge houtopstanden doorgekeken worden naar het landgoed. Door de verdiepte ligging in een kuil, heeft men op het lager liggende landschap een goed zicht. Zo bedraagt het hoogteverschil met het fiets/-wandelpad langs de spoorlijn wel zo'n negen meter. Zie verbeelding hieronder;



Landgoed De Kleine Lier zal de houtopstanden langs de randen zodanig beheren dat de vele bijzondere doorkijken op het landschap behouden blijven, zie bijgaande foto's. De exacte wijze van onderhoud zal worden beschreven in het beheerplan voor de natuur, dat conform afspraak binnen drie maanden na onherroepelijke vaststelling van het bestemmingsplan aan de gemeente ter goedkeuring



zal worden voorgelegd. Daarnaast is de volgende specifieke afspraak opgenomen in de exploitatieovereenkomst; "De exploitant spant zich in de doorkijken die het gebied aan de randen rijk is te handhaven. Ten behoeve van het handhaven en versterken van de diverse doorkijken zal ook de aanwezige en nog aan te leggen begroeiing worden onderhouden op een dusdanige wijze dat deze niet volumineus wordt. Verder zal worden voldaan aan de normen die in het kader van de Natuurschoonwet (hierna: NSW) gelden". Hiermee is het gewenste zicht op het landgoed ook voor de toekomst gegarandeerd.

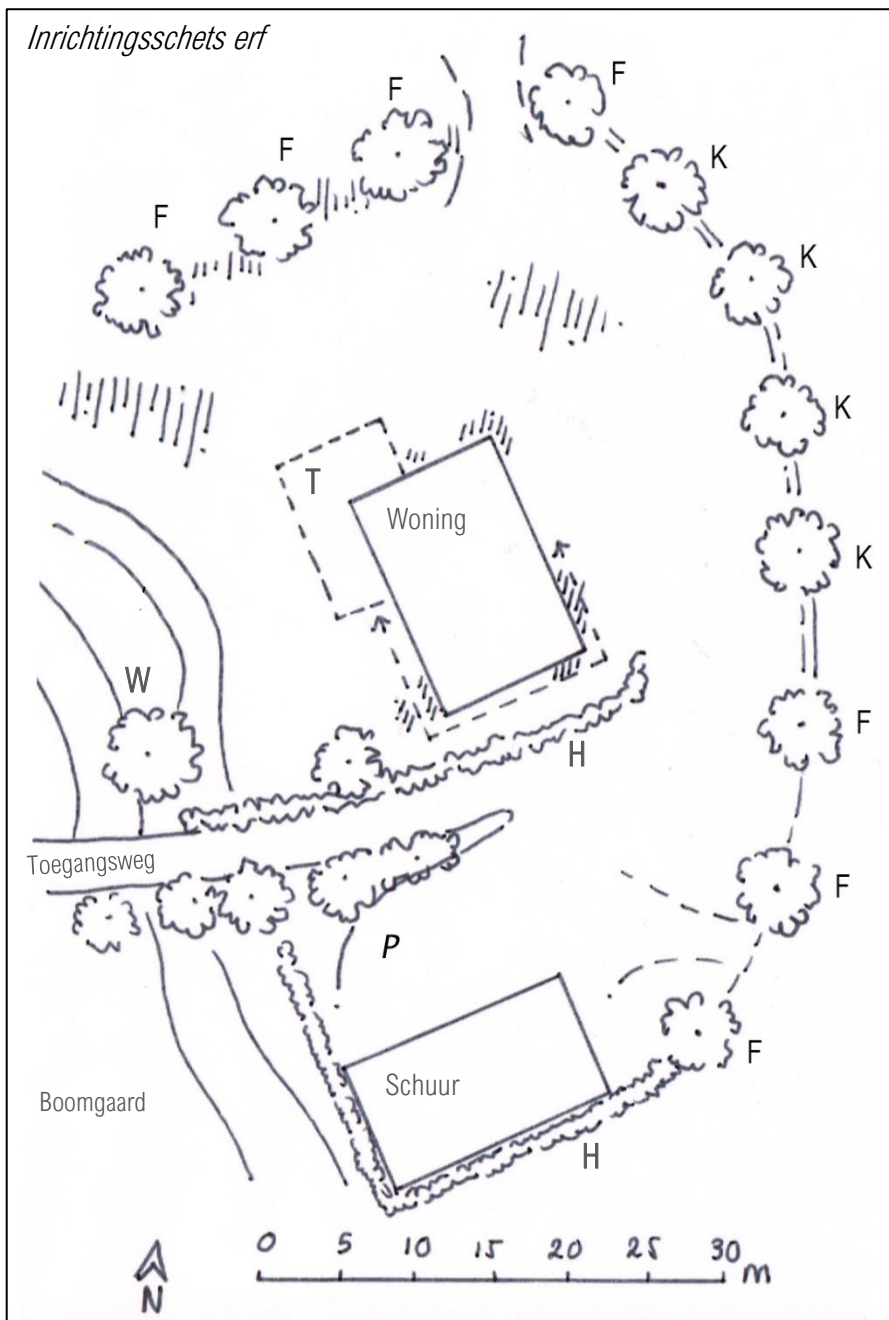
Afrastering westgrens

De afrastering tussen het plangebied en het naastgelegen weiland aan de westgrens zal bestaan uit sobere afrastermaterialen, zoals weidepalen met gespannen draad. Dit zorgt voor een bij de omgeving passende, vloeiende en natuurlijke overgang. De keuze voor een sobere afrastering zal de visuele aanblik over het landschap zo min mogelijk verstoren. Zie voorbeelden op onderstaande foto's.

Ook hier is in de exploitatieovereenkomst een specifieke afspraak gemaakt over het gebruik van afrastermaterialen en wel als volgt; "Het landgoed zal deels worden aangewend voor het (hobbymatig) hebben en houden van schapen en paarden. Het gedeelte waarbinnen deze activiteiten plaatsvinden zal worden afgescheiden van de "rest" van het landgoed. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van natuurlijke materialen, welke passen binnen de aard en omvang van het landgoed. Hierbij kan gedacht worden aan houten paaltjes, welke door middel van draad met elkaar verbonden worden. Door de exploitant is aandacht besteed aan de glooiing van het landschap en de natuurlijke vormen van het landgoed, opdat er geen "harde, "rechte", "starre" scheiding ontstaat".



Landschappelijke beplanting rondom de landgoedwoning



Het erf rondom de woning en schuur zal landschappelijk worden ingepast in het landgoed. Het erf ligt in het lage gedeelte van de kuil. Het talud grenst direct aan de westzijde van het erf. Naast dat de diverse bomen rondom de overige zijden van het erf zorgen voor een groene aankleding, geven de kruinen een passende afscherming voor het zicht van bovenaf.

Door een combinatie van grassen, vaste planten en bomen wordt er diepte gecreëerd in de ruimte rondom de landgoedwoning. De fruit-, kastanje- en notenbomen zijn ideale voedselvoorzieners voor kleine fauna.

De inrichting van het erf en de soorten beplanting zullen goed aansluiten bij de natuurlijke omgeving. Zie ook de referentiebeelden op de volgende pagina.

Legenda inrichtingsschets

- F Diverse soorten hoogstam fruitbomen (Malus, Prunus etc.)
- K Kastanje (*Castanea sativa*)
- W Walnoot (*Juglans regia*)
- H Haag (*Fagus sylvatica*, *Acer campestre*)
- T Terras
- P Parkeren
- /// Beplanting erf (o.a. perk bestaande uit een combinatie van bomen/ heesters/ grassen/ vaste planten)



Referentiebeelden

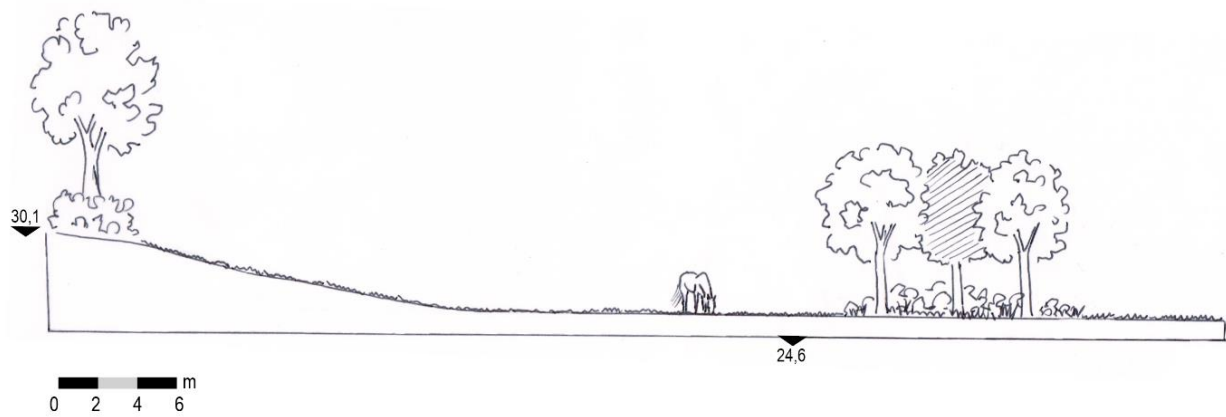


Doorsnedes van diverse landschapselementen

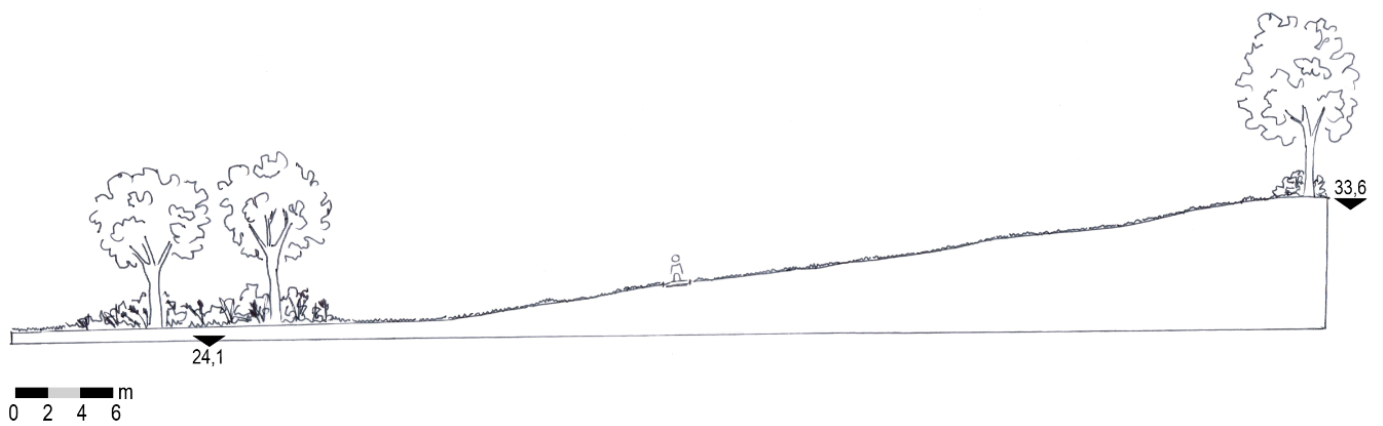
Het landschap op De Kleine Lier kent vele variëteiten in hoogteverschillen. De achtergronden van diverse opgaande landschapselementen zullen de beleving van het glooiende landschap versterken. Zie verschillende doorsnedes van het plangebied (A,B,C);



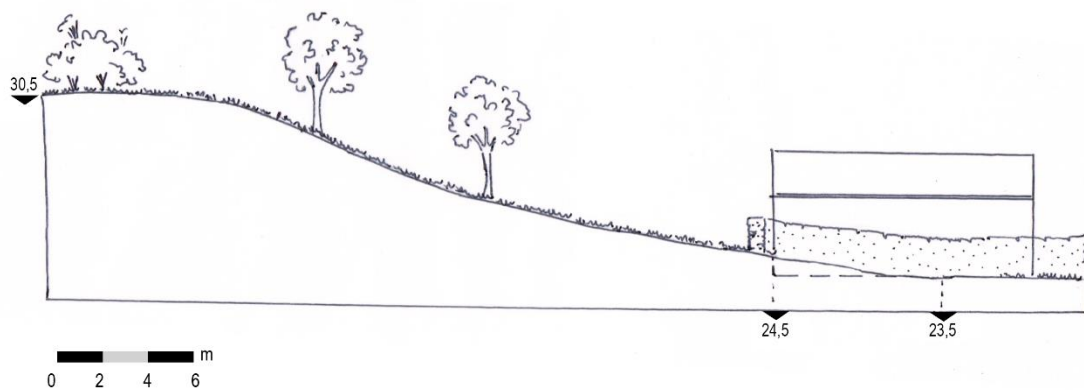
Doorsnede A (Noordzijde)



Doorsnede B (Oostzijde)



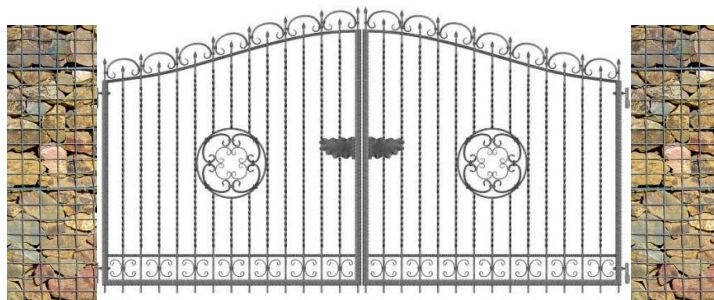
Doorsnede C (Westzijde)



Toegangspoorten

Poort naar het woonerf

Bij de keuze voor de toegangspoorten zal niet worden afgeweken van het oorspronkelijke plan. Bij de toegang naar het erf zal een fraaie poort worden geplaatst. Deze poort onderscheidt zich van de andere meer natuurlijke houten toegangspoorten en -hekken van het landgoed. De zuilen van de entreepoort zullen in natuurlijke steen worden uitgevoerd. Zie hier een referentiebeeld;



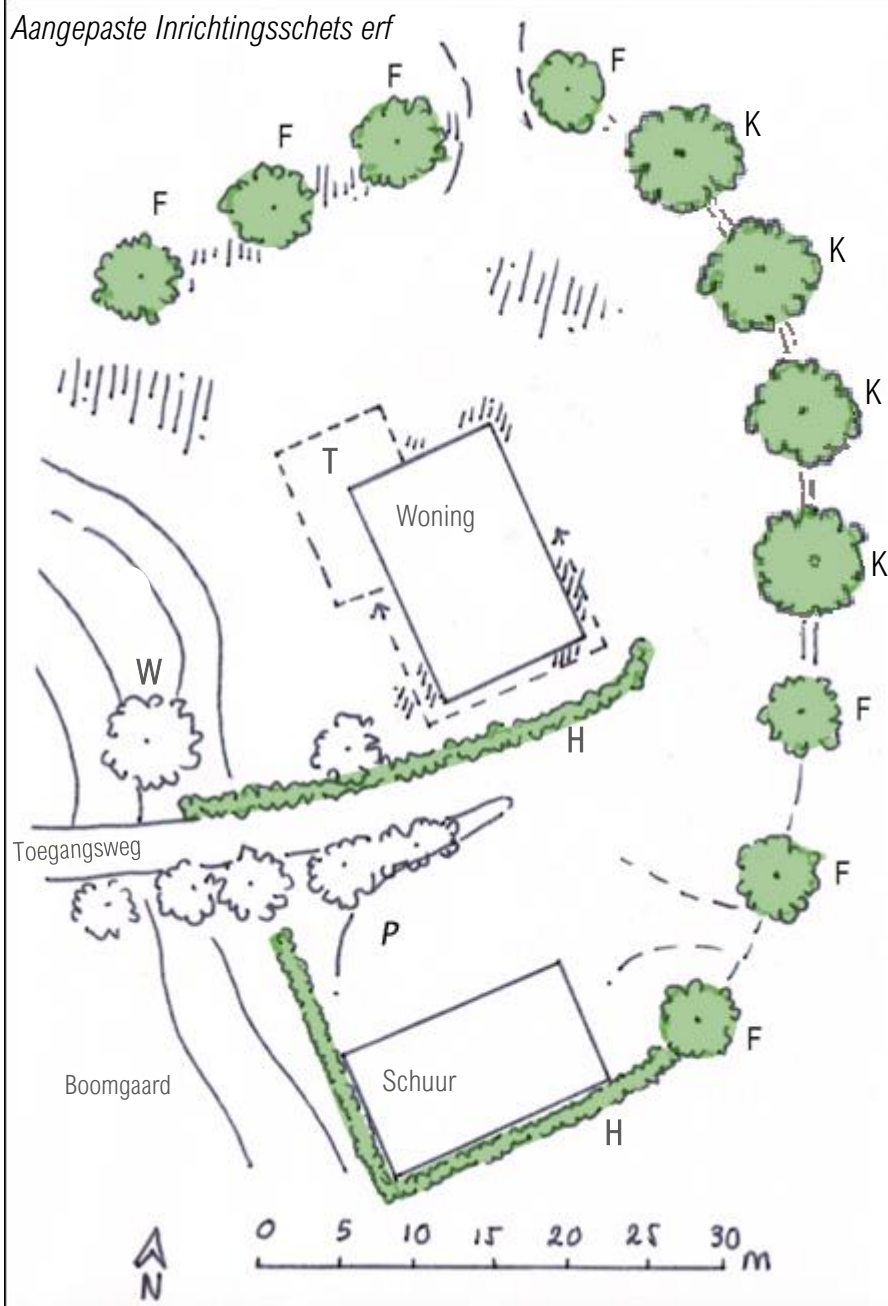
Klaphekken en landgoedhekken

Zie hieronder enkele voorbeelden van poorten en klaphekken. Dergelijke passende en herkenbare materialen zullen ook voor Landgoed De Kleine Lier worden gebruikt.



Bijlage 3 Nadere uitwerking landschappelijke inpassing landgoedwoning met schuur

Aangepaste Inrichtingsschets erf



Legenda inrichtingsschets

F	Diverse soorten hoogstam fruitbomen (Malus, Prunus etc.)
K	Kastanje (Castanea sativa)
W	Walnoot (Juglans regia)
H	Haag (Fagus sylvatica, Acer campestre)
T	Terras
P	Parkeren
///	Beplanting erf (o.a. perk bestaande uit een combinatie van bomen/ heesters/ grassen/ vaste planten)

Beplantingsplan groene omzoming erf:

De locaties van de inpassingsbeplantingen zijn in het groen aangegeven op de inrichtingsschets van het erf hiernaast.

De bomen rondom het erf, betreffende de kastanjes en fruitbomen, zullen een minimale stamomtrek van 16/18 cm hebben en een hoogte van ca. 4 meter.

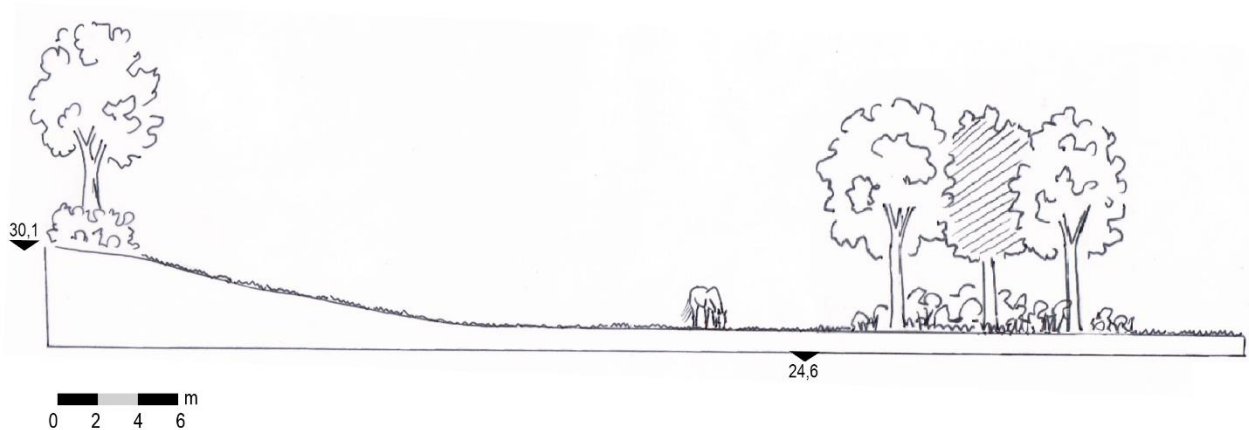
Om mooie volle hagen te creëren zullen twee rijen met 4 à 5 planten per strekkende meter worden aangelegd. De planthoogte zal ca. 80 cm zijn.

In de Legenda worden de aangeduide soorten nader toegelicht.

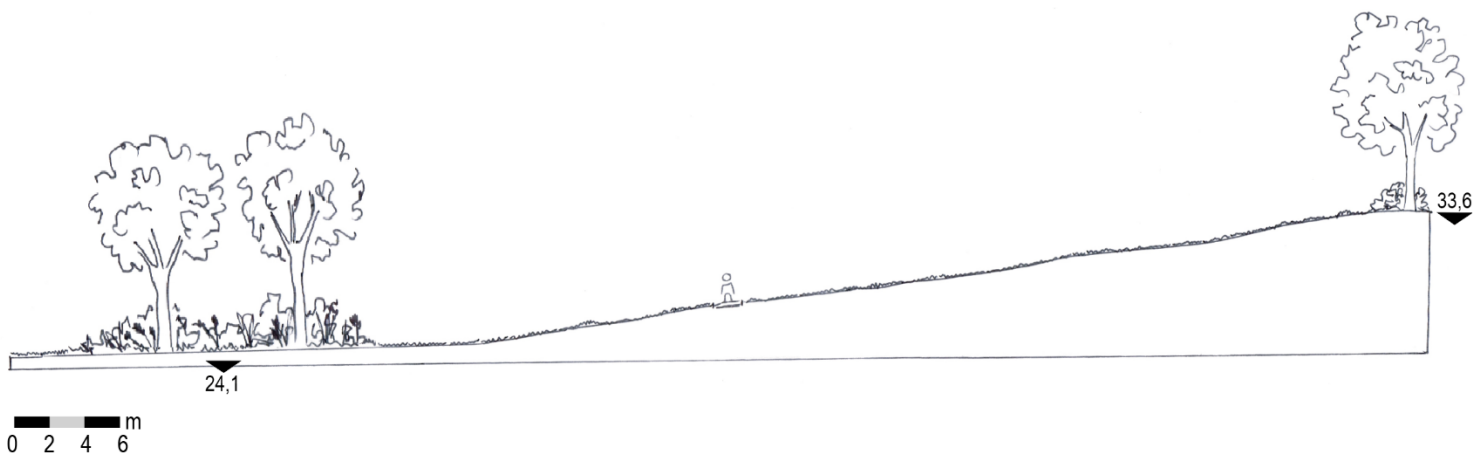
Boomsoorten specifiek landschapselement

De twee boomgroepen in de driehoekige landschapselementen zullen bestaan uit Tamme Kastanje (*Castanea sativa*) en Paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*). Deze statige soorten passen goed bij het landgoedkarakter en zijn van de eerste orde van grootte. De boomgroepen zullen het open landschap in diverse ruimtes verdelen, waardoor bijzondere doorkijken ontstaan.

Aangepaste doorsnede A (Noordzijde)



Aangepaste doorsnede B (Oostzijde)



Bijlage 4 Advies LKM-commissie d.d. 2 november 2018



GELDERS
genootschap

POSTADRES

Postbus 68
6800 AB Arnhem

TELEFOON

+31 (0)26 442 17 42

E-MAIL

info@geldersgenootschap.nl

WEBSITE

www.geldersgenootschap.nl

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Mook en Middelaar

Advies Limburgs Kwaliteitsmenu

Betreft

Nieuw Landgoed De Kleine Lier

Opdrachtgever

[Redacted]

Adres

[Redacted]

commissie

JB/JW/JS/AK

vergaderdatum

17-09-2018

datum advies

02-11-2018

status

LKM

uw nummer

ons nummer

JB/EvS/087-2

Op 17 september 2018 is in de vergadering van de LKM-commissie te Mook het vervolgplan Landgoed De Kleine Lier besproken. Daarbij waren aanwezig de heer en mevrouw [Redacted] (gemeente Mook en Middelaar). De commissie heeft al eerder de locatie bezocht ten behoeve van een complete beeldvorming. Ook heeft de commissie al op 26 februari 2018 een reactie gegeven op de notitie "Landgoed De Kleine Lier – Conceptuitwerking vervolgplan 2017" Omdat het vervolgplan uit meerdere documenten bestond, heeft de initiatiefnemer na afloop van de vergadering één rapport gemaakt. Dit rapport betreft "Landgoed De Kleine Lier, Definitieve uitwerking vervolgplan 2018" en ligt nu ter beoordeling voor.

Inleiding

Landgoed De Kleine Lier is circa 5,3 hectare groot en ligt in een kuil, een voormalige zandafgraving tussen Molenhoek en het Maldense Vlak. De kuil heeft een driehoekige vorm met aan alle zijden hoge taluds. Het hoogteverschil met de omgeving, gemiddeld 6 à 7m., geeft de plek een unieke uitstraling. Langs de noordgrans van de driehoek ligt de Lierseweg met daar aansluitend het bosgebied van het Maldense Vlak. Aan de (zuid)oostzijde ligt een fietspad en de spoorlijn Nijmegen-Venlo. Tot slot ligt langs de (zuid)westzijde van de driehoek de [Redacted] met een Pitch & Putt golfbaan en de bebouwde kom van Molenhoek. Vanaf de randen van de driehoek is er zicht op het lageregelegen plangebied.

Het landgoed ligt voornamelijk op de oostelijke helft van de driehoek. Het landgoedplan realiseert 5 hectare nieuwe natuur dat nu een agrarische bestemming heeft. In het plangebied wordt aan de noordoostzijde enkele wandelpaden aangelegd. Buiten het plangebied, liggen om de driehoekige vorm openbare wandel- en/of fietspaden. Uitzondering is een stuk zandpad van circa 180m. lengte ter hoogte van [Redacted] dat particulier eigendom is van [Redacted]. Aan de westzijde van het plangebied staat een paardenschuur en rondom liggen diverse spullen buiten opgeslagen wat een rommelig beeld geeft. In het landgoedplan wordt de bestaande paardenschuur hergebruikt. Op deze plek komt op de huidige footprint van de paardenschuur de nieuwe landgoedwoning. De landgoedwoning met opslagschuur wordt ontsloten vanaf [Redacted].

Beleid

Het Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) vormt een uitwerking van het Provinciale Omgevingsplan Limburg (POL). In het LKM worden in modules een aantal mogelijke ontwikkelingen buiten de contouren uitgewerkt. Het doel van het LKM is om gemeenten en Provincie een instrumentarium in handen te geven om noodzakelijk of wenselijke ontwikkelingen in het buitengebied te kunnen combineren met gewenste kwaliteitsverbeteringen van datzelfde buitengebied. De module voor nieuwe landgoederen is hier van toepassing.

In de vastgestelde structuurvisie 'Het Lierdal 2010-2020' ligt de planontwikkeling in het zoekgebied voor nieuwe landgoederen.

De LKM-commissie adviseert, als onafhankelijke regionale kwaliteitscommissie, over de kwaliteit van de ontwikkeling inclusief de voorgenomen kwaliteitsverbeteringen.

Module nieuwe landgoederen

In het LKM staat voor de module nieuwe landgoederen: *"Ter versterking van de natuurlijke, landschappelijke, economische en recreatieve functie van het buitengebied kunnen nieuwe landgoederen worden opgericht."* Verder: *"Een belangrijk doel van het beleid voor nieuwe landgoederen is het realiseren van nieuw groen en landschap. Het rood op het landgoed dient beperkt te zijn en onderdeel te zijn van het geheel van het landgoed."*

Als richtlijn voor nieuwe bebouwing (max. 4 wooneenheden) wordt circa 10 hectare nieuw groen gevraagd per landgoed. De landgoedregeling is in 2012 zodanig verruimd dat ook bestaande gebouwen (niet uitsluitend woonbebouwing) in aanmerking komen voor de regeling: *"Als variant kunnen bij bestaande (woon)gebouwen, zoals voormalige boerenbedrijven, landgoederen worden gevormd met een oppervlakte van minimaal 5 hectare nieuwe natuur. Enige uitbreiding van de bestaande bebouwing is mogelijk. (Deze dient echter ondergeschikt te zijn aan de bestaande te hergebruiken bebouwing) De te bereiken kwaliteit staat voorop."*

Tot slot stelt de LKM-module eisen aan de openbare toegankelijkheid: *"Om de recreatieve en uitlooffunctie van het landgoed voor de omgeving te garanderen is openstelling van 90% van het landgoed vereist."*

Beoordeling

De beoordeling is tweeledig: enerzijds het landgoedontwerp inclusief kwaliteitsbijdragen en anderzijds de bebouwing.

- **Landgoedontwerp en kwaliteitsbijdragen**

*Landgoedontwerp

Het landgoedontwerp is met haar 5,3 hectare een klein bescheiden landgoed dat door haar landschappelijke ligging al een unieke uitstraling heeft. Het zicht op de kuil is blijvend doordat het ontwerp eenvoudig van opzet is: droog kruidenrijk grasland en heischraal grasland zorgen ervoor dat de open lagergelegen vlakte zichtbaar blijft. Slechts enkele boomgroepen (van 1-3 bomen) in het lagergelegen deel zorgen voor de enig opgaande beplanting naast de landschappelijke beplanting rondom de landgoedwoning. Opgemerkt wordt dat in het beheerplan wel de huidige zichtbaarheid (belevingswaarde) vanaf de randen (langs de bestaande openbare wandel- en fietspaden) naar het lagergelegen gebied geborgd moet worden, zodanig dat de onderbegroeiing langs de randen onder ooghoogte wordt gehouden.

De westgrens van het landgoed ligt midden in het lagergelegen vlakte en scheidt een agrarisch perceel. Dit perceel is in eigendom van de initiatiefnemer en zal als paardenweide worden gebruikt. In het rapport staat niet beschreven hoe de afrastering, begrenzing tussen de paardenweide aan de oostzijde en het landgoed aan de westzijde eruit komt te zien. Een bescheiden afrastering, passend in de natuurlijke omgeving, is wenselijk zodat het zicht op de laaggelegen vlakte een ruimtelijk harmonieus beeld vormt. In het overleg is door de initiatiefnemers aangegeven dat dit ook hun intentie is.

De omgeving van de landgoedwoning is schetsmatig landschappelijk ingepast in bijlage 1. Een nadere uitwerking middels een beplantings- en beheerplan is wenselijk. Ook is er onvoldoende ruimtelijk beeld van de verschillende landschapselementen. Enkele doorsneden op schaal kunnen verduidelijking geven. Opgemerkt wordt dat de hoogstamfruitboomgaard (van 8 bomen) aan de kleine kant is, zeker als de boomgaard enerzijds gebruikt wordt als buffer tussen de landgoedwoning met opslagschuur en de naastgelegen woonwijk en anderzijds wil functioneren om activiteiten te ontplooiën zoals rondleidingen. Een 3^e rij fruitbomen, onderaan het talud, zal de boomgaard meer volume geven.

Verder kan men het lagergelegen gebied niet alleen beleven vanaf de randen langs de bestaande openbare wandel en/of fietspaden, maar ook daadwerkelijk betreden via drie entrees aan de noord- en oostzijde. Hoe de passende toegangspoorten (klaphekken en landgoedpoorten) eruit zien moet nog worden uitgewerkt.

Tot slot wordt Landgoed De Kleine Lier voor 90% openbaar toegankelijk voor extensief recreërend publiek middels de aanleg van nieuwe beloopbare wandel- of struinpaden. Hierdoor wordt de recreatieve functie van het buitengebied versterkt.

Bovenstaande beoordeling van het landgoedontwerp behoort tot een normale goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing en vormt een basisonderdeel van de ontwikkeling zelf en kan derhalve niet verrekend worden met de kwaliteitsbijdrage(n).

***Kwaliteitsbijdragen**

Het landgoedplan benoemt nog een aantal kwaliteitsbijdragen die een extra beleavings-, educatieve, landschappelijke, recreatieve of maatschappelijke meerwaarde geven aan het landgoed.

Aanvullende kwaliteitsbijdragen zijn: de schaapskooi, bijenhotel, kunst, informatieborden, activiteiten onder begeleiding, uitzichtpunten en toegankelijkheid Eigen Weg voor wandelaars en fietsers.

Enkele opmerkingen hierover zijn:

- De uiterlijke verschijningsvorm van de schaapskooi, passend in de omgeving, moet nog worden uitgewerkt.
- Uitzichtpunten zijn op zichzelf geen kwaliteitsbijdragen maar onderdeel van een goed landgoedontwerp. Echter, een fraai uitzichtpunt in combinatie met een zitmogelijkheid en een informatiebord is wel een kwaliteitsbijdrage. Waar en hoeveel zitplekken en informatieborden er komen is nog onduidelijk.
- De grootste kwaliteitsbijdrage voor dit gebied is de openstelling van de Eigen Weg voor wandelaars en fietser die buiten het plangebied van Landgoed de Kleine Lier ligt. Het staat in feite los van het landgoedplan en is niet door ons meegewogen. De LKM-cie waardeert het zeer dat de initiatief en gemeente in overleg zijn om de toegang middels een privaatrechtelijke overeenkomst te regelen. Openstelling zal het uitloopgebied voor de inwoners van Molenhoek naar het Maldense bos vergroten en heeft daarom een duidelijke maatschappelijke meerwaarde.

• Bebouwing

***Hergebruik bestaande bebouwing**

Hoewel de interpretatie van de module een verantwoordelijkheid is van de gemeente, is het zinvol om de provinciale insteek ten tijde van het opstellen van het LKM hierbij te betrekken. Doel van het inzetten van bestaande (woon)gebouwen is het voorkomen dat er nieuwe bebouwing komt in maagdelijk gebied. Voor de provincie passen zowel sloop met herbouw alsook hergebruik van een bestaand gebouw binnen de module. De provincie geeft geen definitie van beide begrippen.

Volgens de LKM commissie (zie ook onze reactie d.d. 26-2-2017) impliceert 'herbouw na sloop' het letterlijk terug bouwen van de bestaande vorm en uiterlijk van de paardenstal. 'Hergebruik' wordt ruimer geïnterpreteerd en wordt gezien als het opnieuw gebruiken van bestaande eigenschappen in hun oorspronkelijke vorm. Dit hoeft niet te leiden tot een exacte kopie van het bestaande, maar laat afwijkingen toe. Echter zodanig dat nog wel sprake is van een concrete en herkenbare verwijzing naar het bestaande. De LKM-commissie staat open voor beide opties.

De landgoedwoning is exact gepositioneerd op de footprint van de bestaande paardenstal, met uitzondering van de twee oostelijke aanbouwen. Daarmee is volgens het rapport de nieuwe footprint zelfs beperkter. In verschijningsvorm is gekozen voor een rechthoekige opzet afgedekt met een zadeldak. Uitgevoerd in donkere houten gevelplanken horizontaal toegepast, donker houten kozijnen/ramen deels gemaskeerd door houten lamellen en antraciete dakbedekking.

Middels positie, footprint, verschijningsvorm, materiaal- en kleurstelling wordt tesamen in voldoende mate verwezen naar de bestaande paardenshuur, in de zin van hergebruik. Mocht binnen deze vorm van hergebruik nog sprake kunnen zijn van 'enige uitbreiding' dan zou deze kunnen gelden voor de voorgestelde verhoging van de goot- en nokhoogte t.o.v. het bestaande. Mede gelet op de ligging in een kuil, de beoogde erfbeplanting en gelet op het kwalitatief verantwoord architectonisch resultaat valt deze verhoging binnen het concept van 'enige uitbreiding'.

***Opslagschuur**

In het eindbeeld van het landgoedplan is ook een opslagschuur opgenomen. Van belang is dat deze opslagschuur ondergeschikt is t.o.v. de (her te gebruiken) landgoedwoning. In oppervlakte, goothoogte en nokhoogte is sprake van een ondergeschiktheid. Door de haakse en nabije situering op de landgoedwoning ontstaat een compact ruimtelijk erf. Door de gekozen vormgeving in houten geveldelen en de toepassing van donkere kleuren is sprake van een bescheiden en tevens samenhangend verschijningsvorm. T.o.v. de huidige toestand waarin door buitenopslag sprake is van een wat rommelig terreinbeeld wordt de opslagschuur met binnenopslag als een kwaliteitsverbetering beschouwd.

Relatieve begrippen als 'hergebruik' en 'ondergeschiktheid' kunnen niet anders dan op het niveau van het bouwplan worden gezien. Om de nagestreefde beeldkwaliteit ook procedureel te verankeren is in het rapport ook een hoofdstuk hierover opgenomen, inclusief richtlijnen en referentiebeelden. Door bestuurlijke vaststelling kan dit rapport/hoofdstuk dienst doen als specifiek toetsingskader voor de bouwplannen in de zin van de welstandsbeoordeling.

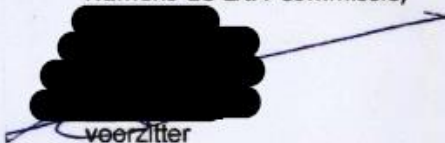
Conclusie:

Landgoed De Kleine Lier is met haar 5,3 hectare een klein bescheiden landgoed dat door haar landschappelijke ligging al een unieke uitstraling heeft. Het landgoedontwerp kan hierdoor eenvoudig van opzet zijn. Het landgoedontwerp behoeft op enkele punten nadere uitwerking of specificering zoals: blijvend zicht vanaf de randen, afrastering westgrens, landschappelijke beplanting rondom landgoedwoning en toegangspoorten. Door de realisatie van dit initiatief zal de natuurlijke, landschappelijk en recreatieve functie van het buitengebied blijvend versterkt worden en met de aanvullende kwaliteitsbijdragen kan men spreken over een landgoed met kwaliteiten.

Tot slot voldoet het landgoedplan aan de kwantitatieve normering conform de LKM-module nieuwe landgoederen, bestaande bebouwing. Immers, er wordt 5 hectare nieuwe natuur gerealiseerd en het landgoed is voor 90% openbaar toegankelijk. Ook aan de voorwaarden van hergebruik en van een enige uitbreiding en ondergeschikte nieuwbouw wordt voldaan.

Uitgaande dat het landgoedplan op enkele punten goed wordt uitgewerkt, wordt landgoedontwikkeling De Kleine Lier positief beoordeeld.

Namens de LKM-commissie,


voorzitter

Bijlage 5 Aanvulling advies LKM-commissie d.d. 17 februari 2021

POSTADRESPostbus 68
6800 AB Arnhem**VESTIGINGSADRES**Zypendaalseweg 46
6814 CL Arnhem**TELEFOON**

+31 (0)26 442 17 42

E-MAIL

info@geldersgenootschap.nl

WEBSITE

www.geldersgenootschap.nl

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Mook en Middelaar

Advies Limburgs Kwaliteitsmenu

BetreftAanvullend advies
Nieuw Landgoed De Kleine Lier
Opdrachtgever

[REDACTED]

Adres

[REDACTED]

commissie

AK/JB

vergaderdatum

nvt

datum advies

17-02-2021

status

LKM

uw nummer

n.v.t.

ons nummer

JB/AK/EsS/002

Op 2 november 2018 heeft de LKM-commissie een positief advies gegeven voor de ontwikkeling van landgoed De Kleine Lier. In het LKM-advies staat dat het plan op sommige onderdelen nadere uitwerking behoeft. De initiatiefnemer heeft middels het document "Landgoed De Kleine Lier, Nadere uitwerking landgoedontwerp, 2021" de aanvulling aangeleverd. Verschillende versies (zonder precieze datum) zijn gemaaild. De versie die de heer [REDACTED] in de mail van 11 februari 2021 ons verstuurd wordt hieronder beoordeeld.

Het document gaat in op de volgende vier onderwerpen:

1. Zicht vanaf de randen

Langs de huidige randen van het plangebied staat beplanting die aangevuld wordt met nieuwe beplanting. Streefbeeld is dat het oorspronkelijke goede zicht op het lager gelegen landgoed behouden blijft. Hiervoor wordt een specifieke afspraak gemaakt in de exploitatieovereenkomst. De commissie is hierover positief. Echter, de geciteerde afspraak is voor meerdere interpretaties vatbaar. Immers, onduidelijk blijft om hoeveel doorkijken het gaat en wanneer is beplanting niet volumineus?

Geadviseerd wordt om het beoogde streefbeeld in een afspraak te kwantificeren door bijvoorbeeld: "Het beheer van de onderbegroeiing langs de randen van het plangebied is zodanig dat minimaal 80% van de randlengte onder ooghoogte, oftewel onder 1,50 meter hoogte, blijft." Door een dergelijke specifieke afspraak in de exploitatieovereenkomst wordt het blijvende goede zicht op het lager gelegen landgoed geborgd. (1)

2. Afrastering westgrens

De commissie kan zich vinden in de voorgestelde sobere afrastering en de specifieke afspraak in de exploitatieovereenkomst.

3. Landschappelijke beplanting rondom de landgoedwoning

In het LKM-advies van 2 november 2018 werd een uitwerking gevraagd voor de omgeving van de landgoedwoning middels een beplantings- en beheerplan. Ook was er onvoldoende ruimtelijk een beeld van de verschillende landschapselementen.

De commissie vindt dat het beplantingsplan summier is omdat alleen het sortiment wordt aangegeven en niet de leverhoogte en plantafstand. Geadviseerd wordt om voor de boomsoorten een maat 16/18 cm (stamomtrek) aan te houden. (2) Een beheerplan ontbreekt. Verder wordt opgemerkt dat, met de gekozen boomsoorten rondom de landgoedwoning, het ruimtelijke (eind)beeld anders zal worden dan weergegeven op de inrichtingsschets. Zo zijn bijvoorbeeld de boomkronen van zowel de fruitbomen als de kastanjabomen even groot (kroondiameter 5 meter) getekend. Kastanjabomen, en ook de walnoot, zijn bomen van de 1^e orde (grootte) die veel hoger zullen groeien met een veel grotere boomkroon dan fruitbomen.

Voor de twee boomgroepen (van elk drie bomen) in het weiland van het landgoed, doorsneden A en B, blijft onduidelijk wat nou wordt beoogd. Er wordt geen boomsoort(en) aangegeven en op de doorsneden zijn de bomen 8-10 meter hoog getekend. Dit zou duiden op kleine bomen van de 3^e orde (grootte). De commissie vindt een boomgroep van kleine bomen in een weiland op een landgoed niet passend. De commissie adviseert dat de boomgroepen gevormd worden door (statige) bomen van de 1^e orde (grootte) die passend zijn voor het landgoedkarakter. Statige boomgroepen in het weiland van het landgoed verdelen het landschap in kamers en geven verrassende doorzichten. (3)

4. Toegangspoorten

Met de keuze om de poort naar het woonerf rijker vorm te geven dan overige (houten) klap- en landgoedhekken kan de commissie instemmen. De zuilen van de toegangspoort zijn volgens de beschrijving in natuursteen gedacht, maar in de visualisatie is sprake van een schanskorf. Omwille van de stabiliteit en het beeld wordt een zuil in natuursteen of in het gevelmateriaal van het huis voorgestaan. (4)

Conclusie

Onder bovengenoemde 4 voorwaarden (tussen haakjes) kan de commissie instemmen met de nadere uitwerking van het landgoedontwerp.

Namens de LKM-commissie




voorzitter

Bijlage 6 Verkennend bodemonderzoek



bodeminzicht

Rapport

verkennd bodemonderzoek

Bezoekadres Jekschotstraat 12
Postcode en plaats 5465 PG Veghel
Telefoon 0413 287068
e-mail info@bodem-inzicht.nl
internet www.bodem-inzicht.nl

Projectnaam [redacted]
Projectnummer B2656

Opdrachtgever [redacted]
Postadres [redacted]
[redacted]
Contactpersoon [redacted]

Status Definitief
Versie 1

Aantal pagina's 9 (exclusief bijlagen)
Datum 12 maart 2021

*Samenstelling rapport
en kwaliteitscontrole* [redacted]

Paraaf

[Handwritten signature]

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Aanleiding en doel van het onderzoek	3
1.3	Partijdigheid	3
1.4	Opbouw van het rapport	3
2	VOORONDERZOEK	4
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie	4
2.2	Voormalig en huidig gebruik	4
2.3	Toekomstig gebruik	5
2.4	Beschikbare onderzoeksgegevens	5
2.5	Bodem- en geohydrologische gegevens	5
2.6	Hypothese en onderzoeksstrategie	6
3	UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN	7
3.1	Veldwerkzaamheden	7
3.2	Zintuiglijke waarnemingen en veldmetingen	7
3.3	Chemische analyse en monsterselectie	7
3.4	Geselecteerde grondmonsters en chemische analyses	7
4	RESULTATEN	8
4.1	Toetsingskader	8
4.2	Toetsing analyseresultaten grond en grondwater	8
4.3	Analyseresultaten grond- en grondwatermonsters en interpretatie	8
5	CONCLUSIES EN ADVIES	9

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Topografische ligging onderzoekslocatie
 Bijlage 2: Situatietekening met boorpunten
 Bijlage 3: Boorprofielbeschrijvingen
 Bijlage 4: Getoetste tabellen grond en grondwater
 Bijlage 5: Analysecertificaten



1 INLEIDING

1.1 Algemeen

In opdracht van [REDACTED] heeft Bodeminzicht een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op het perceel [REDACTED] (gemeente Mook en Middelaar).

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van de richtlijnen zoals deze zijn opgesteld in NEN 5725 en NEN 5740.

De NEN 5725 (versie oktober 2017) beschrijft de werkwijze voor het uitvoeren van het vooronderzoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van verontreinigingen in en de verwachte milieuhygiënische kwaliteit van de landbodem. Daarnaast dient het milieuhygiënisch vooronderzoek als basis voor de hypothese over veld- en laboratoriumonderzoek.

De NEN 5740+A1 (versie april 2016) beschrijft de werkwijze voor het opstellen van een onderzoeksstrategie voor verkennend bodemonderzoek naar de aanwezigheid van bodemverontreiniging.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 2000.

1.2 Aanleiding en doel van het onderzoek

Aanleiding voor het verkennend bodemonderzoek is de voorgenomen sloop van een paardenstal en bouw van een woning op de onderzoekslocatie.

Het doel van het onderzoek is het bepalen van de bodemkwaliteit ter plaatse van de onderzoekslocatie.

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek zijn aannames gedaan over het al dan niet aanwezig zijn van potentiële verontreinigingsbronnen en is een onderzoekshypothese opgesteld.

1.3 Partijdigheid

Bodeminzicht en partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van dit rapport hebben op geen enkele wijze een relatie met de opdrachtgever en zijn geen belanghebbenden bij de onderzochte locatie.

Bodeminzicht garandeert hiermee derhalve dat een volledig onafhankelijk en onpartijdig onderzoek is uitgevoerd.

1.4 Opbouw van het rapport

In het voorliggende rapport komen de volgende aspecten aan de orde:

Vooronderzoek (hoofdstuk 2)

Uitgevoerde werkzaamheden (hoofdstuk 3)

De resultaten van het onderzoek (hoofdstuk 4)

Conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 5)



2 VOORONDERZOEK

Onderdeel van een verkennend bodemonderzoek op basis van de NEN 5740 vormt een vooronderzoek, uit te voeren conform NEN 5725 [Nederlandse norm, oktober 2017].

Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- A. opdrachtgever
- B. Het milieu-archief van de gemeente Mook en Middelaar
- C. Kadastrale kaarten
- D. Topografische kaarten (topotijdreis)
- E. Grondwaterkaarten
- F. www.bodemloket.nl
- G. Locatiebezoek

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

		bron	bijlage
<i>adres onderzoekslocatie</i>		A	1
<i>kadastrale registratie</i>	Mook en Middelaar	C	1
<i>oppervlakte</i>	175 m ²	A	1
<i>ligging onderzoekslocatie</i>	Binnen de bebouwde kom van Molenhoek aan de noordoostzijde van het dorp.	G	1
<i>huidige functie en gebruik</i>	De locatie is in gebruik als paardenstal.	A, G	2
<i>beschrijving bebouwing</i>	De bebouwing bestaat uit een hout opgetrokken stal, voorzien van een golfplatendak.	G	2
<i>beschrijving maaiveld</i>	Inpandig is sprake van een betonvloer. Rondom de stal is het maaiveld onverhard.	G	2
<i>omgeving</i>	noord: onverhard erf oost: landbouwgrond zuid: landbouwgrond west: onverhard erf/tuin	G	2

2.2 Voormalig en huidig gebruik

		bron	aanpassing strategie
<i>voormalig en huidig gebruik locatie algemeen</i>	<p>De locatie is sinds begin jaren '80 bebouwd met de stal. Daarvoor was sprake van landbouwgrond, doorkruist door een onverhard pad.</p>  <p>De stal is voorzien van een asbesthoudend golfplatendak, voorzien van dakgoten.</p>	D	-
<i>(sloot-)dempingen</i>	nee	A, D	-
<i>ophogingen</i>	nee	A	-
<i>voormalige bebouwing</i>	nee	A, B, D	-
<i>voormalige bodembedreigende activiteiten, opslag van (brand-)stoffen</i>	nee	A, B	-

2.3 Toekomstig gebruik

		bron	aanpassing strategie
bestemming	Wonen, beoogd wordt de stal te slopen en een woning op te richten.	A	-
bodembedreigende activiteiten, opslag van bodembedreigende (brand-)stoffen	nee	A	-

2.4 Beschikbare onderzoeksgegevens

		bron	aanpassing strategie
onderzoek op locatie	De locatie is niet eerder onderzocht.	A, B	-
onderzoek in directe omgeving	<p>In 2013 heeft Bodeminzicht (B1314) een verkennend bodemonderzoek verricht op de huidige onderzoekslocatie in het kader van aanvraag van een bestemmingswijziging.</p> <p>In de zintuiglijk sporen puin-, kolen- en metaalhoudende bovengrond zijn gehalten aan zink, lood, PAK en PCB's boven de achtergrondwaarde gemeten. De gehalten zijn gerelateerd aan de bijmenging en zijn dermate laag dat aanvullend of nader onderzoek niet noodzakelijk is.</p> <p>De resultaten van het onderzoek vormden geen belemmering voor de geplande bestemmingswijziging.</p>	Archief Bodeminzicht	-



2.5 Bodem- en geohydrologische gegevens

Bodemopbouw			
deklaag	fijn tot matig grof zand. Plaatselijk komt leem, klei en veen voor.	Nuenengroep	0-4 m-mv
eerste watervoerend pakket	matig tot zeer grove grindrijke zanden, met plaatselijk een kleilaag.	Formatie van Sterksel/Veghel	4-80 m-mv
scheidende laag	kleihoudende afzettingen	Kedichem/Tegelen	80-110 m-mv
hydrologie			
diepte freatisch grondwater	>5,0 m-mv		
stromingsrichting	westelijk		

2.6 Hypothese en onderzoeksstrategie

Op basis van het vooronderzoek wordt strategie onverdacht aangenomen (ONV-NL, tabel 3.1).

Het grondwater zit dieper dan 5 m-mv, waardoor grondwateronderzoek achterwege blijft.

(deel)-locatie	opper- vlakte	hypo- these	boringen		analyses	
Stal	175 m ²	onver- dacht	2	tot 0,5 m-mv	2	standaardpakket grond
			2	tot 2,0 m-mv/grondwater		
			-	peilbuis	-	standaardpakket grondwater

Op basis van het vooronderzoek is de locatie onverdacht voor aanwezigheid van asbest in de bodem. Een asbestonderzoek conform NEN5707 maakt derhalve geen deel uit van de onderzoeksstrategie. De bodem wordt visueel beoordeeld op aanwezigheid bijmenging van puin, baksteen en asbestverdachte fragmenten. Zo nodig wordt de strategie bijgesteld op basis van veldbevindingen.

3 UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN

3.1 Veldwerkzaamheden

verricht onder procescertificaat BRL SIKB 2000	
conform protocol 2001	ja
datum	24 februari 2021
veldmedewerker(s)	SMV Milieu certificaat K46241/10
afwijkingen	-
bijzonderheden	-

- In bijlage 2 is de plaats van de meetpunten in de situatietekening opgenomen.
- Voor de gedetailleerde boorprofielbeschrijvingen per boring wordt verwezen naar bijlage 3.
- In bijlage 6 zijn de veldwerkrapportages opgenomen

3.2 Zintuiglijke waarnemingen en veldmetingen

Inspectie van het maaiveld en het beoordelen van opgeboorde grond vormden geen aanleiding voor aanpassing van de onderzoeksstrategie of het verrichten van asbestanalyses. Er zijn geen bijmengingen waargenomen tijdens het veldwerk.

3.3 Chemische analyse en monsterselectie

De chemische analyses van de grond- en grondwatermonsters geven informatie over de feitelijke aanwezigheid en concentraties van onderzochte stoffen of groepen stoffen. De chemische analyses zijn uitgevoerd volgens het door de Raad voor Accreditatie (RvA) geaccrediteerde laboratorium Al-West B.V. in Deventer. Het laboratorium werkt volgens de meest van toepassing zijnde normen van het Nederland Normalisatie Instituut (NNI).

3.4 Geselecteerde grondmonsters en chemische analyses

Analyse-monster	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Analysepakket ¹	reden/motivatie
BG1	0,00 - 0,50	01 (0,10 - 0,50) 02 (0,00 - 0,50) 03 (0,00 - 0,50) 04 (0,00 - 0,50)	NEN 5740 Standaardpakket + Structuur en voorb. (AS3000)	visueel schone bovengrond
OG1	0,50 - 2,00	01 (0,50 - 1,00) 01 (1,50 - 2,00) 03 (0,50 - 1,00) 03 (1,00 - 1,50)	NEN 5740 Standaardpakket + Structuur en voorb. (AS3000)	visueel schone ondergrond

1) Het NEN 5740 standaardpakket bodem bestaat uit de volgende parameters: droogrest, metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), PCB's, PAK, minerale olie.

De analyseresultaten hebben geen aanleiding gegeven individuele monsters separaat te analyseren.

4 RESULTATEN

4.1 Toetsingskader

De verontreinigingssituatie van de bodem kan worden beoordeeld door toetsing van de gemeten gehalten in grond en grondwater aan de achtergrondwaarden grond en streefwaarden grondwater en de interventiewaarden grond en grondwater. De achtergrondwaarden geven het niveau aan waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit.

De interventiewaarden geven aan wanneer de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, dier en plant ernstig zijn of dreigen te worden verminderd. Om van een "geval van ernstige bodemverontreiniging" te spreken dient voor ten minste één stof de gemiddelde concentratie van minimaal 25 m³ grond of 100 m³ grondwater hoger te zijn dan de interventiewaarde.

In onderhavig rapport worden de volgende termen gebruikt om de mate van verontreiniging aan te geven:

- niet verontreinigd: de concentratie aan verontreiniging is lager dan of gelijk aan de achtergrondwaarde;
- licht verontreinigd: de concentratie aan verontreiniging is hoger dan de achtergrondwaarde maar lager dan of gelijk aan de halve som van de achtergrond- en interventiewaarde, index $((GSSD - AW) / (I - AW))$ groter dan 0,0 maar kleiner dan 0,5;
- matig verontreinigd: de concentratie aan verontreiniging is hoger dan de halve som van de achtergrond- en interventiewaarde maar lager dan of gelijk aan de interventiewaarde, index $((GSSD - AW) / (I - AW))$ groter dan 0,5 maar kleiner dan 1,0;
- sterk verontreinigd: de concentratie aan verontreinigingen is hoger dan de interventiewaarde, index $((GSSD - AW) / (I - AW))$ groter dan 1,0.

Uit de NEN 5740 kan het volgende worden afgeleid. Uitvoering van vervolgonderzoek is in de meeste gevallen alleen noodzakelijk wanneer de concentratie van een stof de halve som van de achtergrondwaarde en de interventiewaarde overschrijdt (index > 0,5). Deze waarde wordt ook in de Leidraad Bodembescherming gehanteerd als de concentratiegrens waarboven een nader onderzoek moet worden uitgevoerd. Bij overschrijding van de interventiewaarde wordt vaak een nader onderzoek uitgevoerd om de ernst van de verontreiniging en de saneringsurgentie te bepalen.

4.2 Toetsing analyseresultaten grond en grondwater

De analyseresultaten van de grond zijn getoetst aan de achtergrond- (A) en interventiewaarden (I) uit de circulaire streef- en interventiewaarden bodemsanering [Staatscourant 2000-39]. In de toetsingstabel zijn zowel de achtergrondwaarden (A) als de interventiewaarden (I) voor microverontreinigingen opgenomen. De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van het (gemeten) lutum- en organisch stofgehalte van de bodem. De analyseresultaten van het grondwater zijn getoetst aan de streef- (S) en interventiewaarden (I). De gemeten waarden van de onderzochte (meng-)monsters met overschrijdingstabellen zijn in bijlage 4 weergegeven. In bijlage 5 zijn de analysecertificaten opgenomen.

4.3 Analyseresultaten grond- en grondwatermonsters en interpretatie

(deel)locatie	monster	traject	overschrijding achtergrond- of streefwaarde	overschrijding interventiewaarde
grond	BG1	0,00 - 0,50	-	-
	OG1	0,50 - 2,00	-	-

¹Index $((GSSD - AW) / (I - AW))$

Bij de interpretatie van het totaal aan onderzoeksgegevens dient, gezien de gehanteerde strategie (gebaseerd op de Nederlandse Norm NEN 5740) welke is gericht op een indicatieve beoordeling van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem, rekening te worden gehouden met een zeker restrisico.

Een bodemonderzoek is een momentopname waarbij steekproefsgewijs boringen worden verricht en peilbuizen worden geplaatst op een veelal willekeurige, maar meest voor de hand liggende locatie. Derhalve kan nooit uitgesloten worden dat op de onderzoekslocatie verontreinigingen aanwezig zijn die bij dit onderzoek niet zijn aangetoond.

Bodeminzicht kan hiervoor niet aansprakelijk worden gesteld.

5 CONCLUSIES EN ADVIES

Resultaten

In het mengmonster van de visueel schone bovengrond van de vaste bodem (BG1) zijn geen gehalten aan onderzochte stoffen gemeten boven de achtergrondwaarden.

In het mengmonster van de visueel schone ondergrond van de vaste bodem (OG1) zijn eveneens geen gehalten aan onderzochte stoffen gemeten boven de achtergrondwaarden.

Conclusie en advies

De resultaten van het onderzoek stemmen overeen met de hypothese. De resultaten vormen geen aanleiding tot aanpassing van de onderzoeksstrategie. Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen verontreinigingen aangetoond die aanleiding vormen voor het uitvoeren van nader of aanvullend bodemonderzoek.

De bodemkwaliteit ter plaatse van de onderzoekslocatie vormt geen belemmering voor de beoogde sloop van een stal en bouw van een woning.

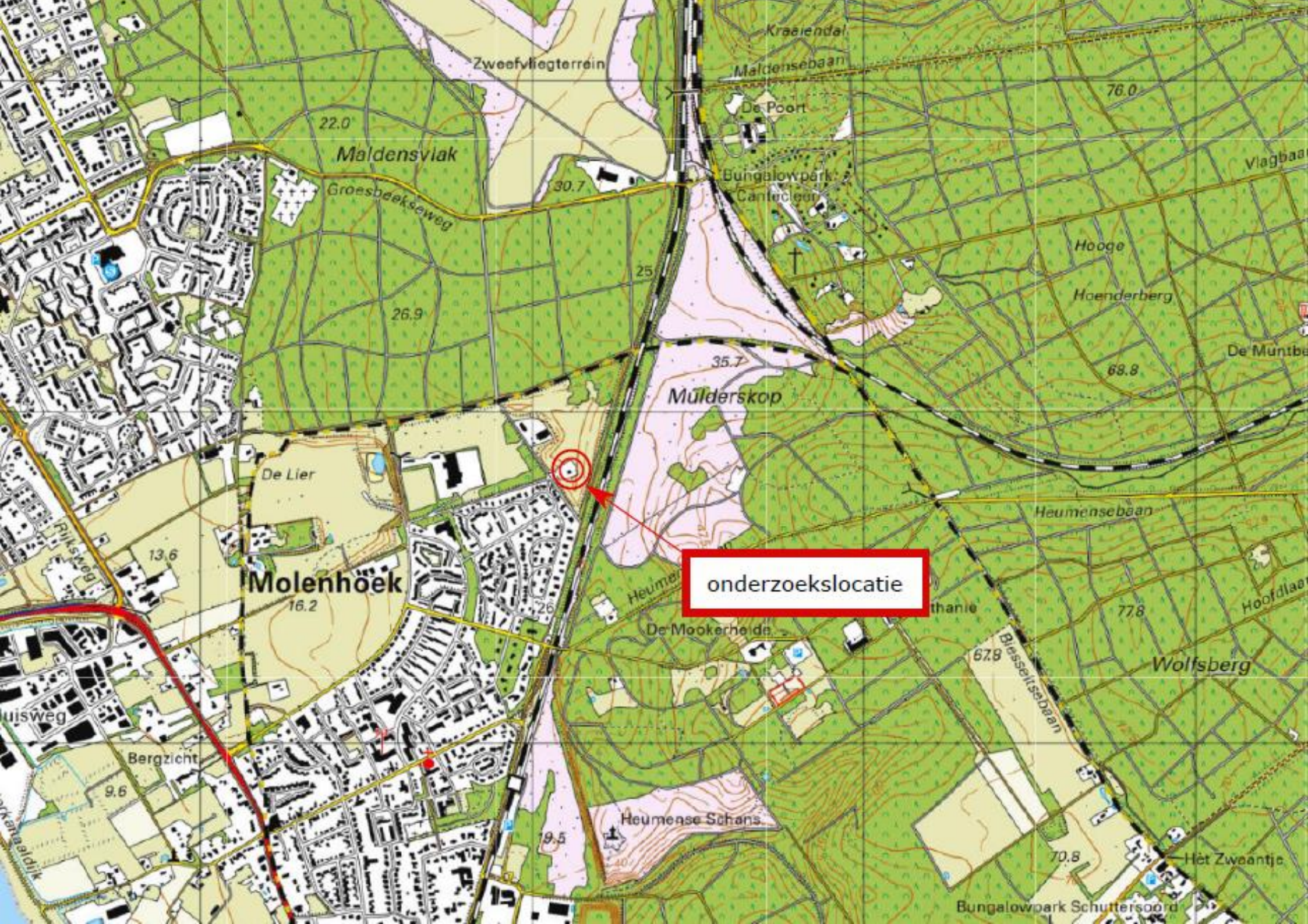
De eventueel bij werkzaamheden vrijkomende grond is op of buiten het onderzoeksterrein herbruikbaar. Indien vrijkomende grond van de locatie afgevoerd dient te worden, dient men rekening te houden met de regels van het vigerende Besluit Bodemkwaliteit.



Bijlage 1

Topografische ligging onderzoekslocatie





onderzoekslocatie



Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 23 februari 2021.
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Bijlage 2

Situatietekening met boorpunten





voormalig onverhard pad tot circa 1975

toegangspad



Situatietekening met boorlocaties

Project:

Projectnummer:
B2656

Legenda:

- begrenzing onderzoekslocatie
- boringen tot 0,5 m-mv
- boringen 0,5 tot 2,0 m-mv
- boringen met peilbuis
- Asbestproefgat

0 m 10 m


bodeminzicht
Datum:
02-03-2021

 bodem
 grondwater
 gebouwen
 vegetatie

Bijlage 3

Boorbeschrijvingen

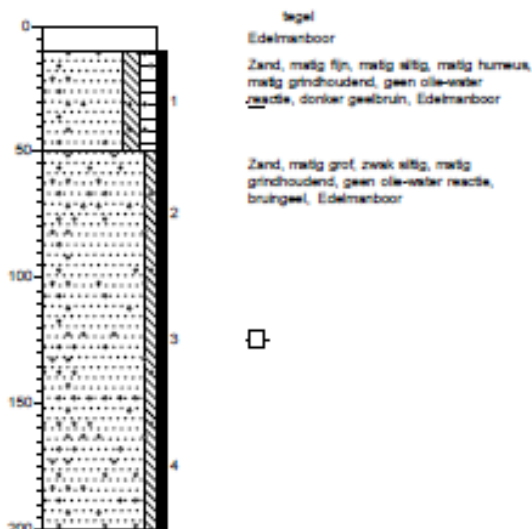


Bijlage: Boorprofielen

Boring: 01

Datum: 24-2-2021

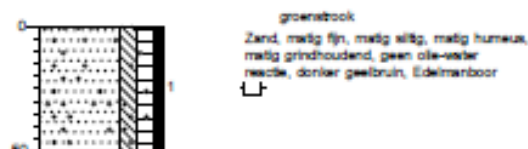
Boormeester: [REDACTED]



Boring: 02

Datum: 24-2-2021

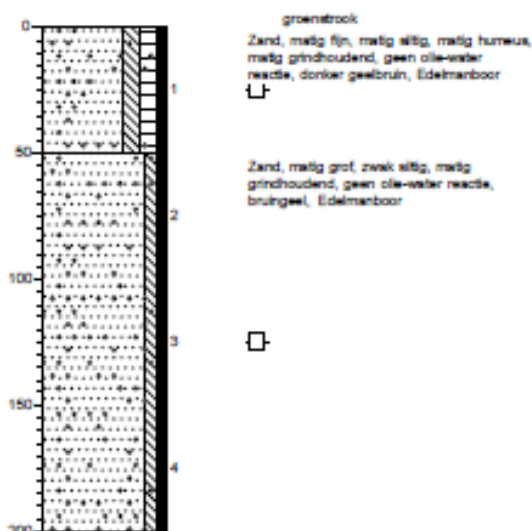
Boormeester: [REDACTED]



Boring: 03

Datum: 24-2-2021

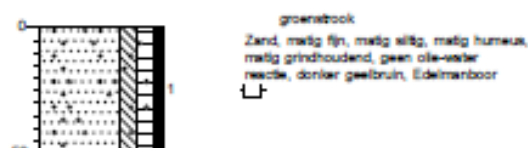
Boormeester: [REDACTED]



Boring: 04

Datum: 24-2-2021

Boormeester: [REDACTED]



Projectnaam: [REDACTED]

Projectcode: B2656

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

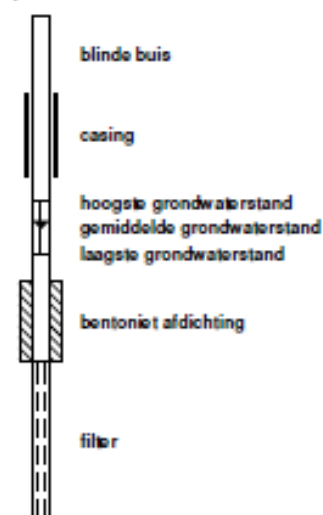
zand

	Zand, kleiig
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleiig
	Veen, sterk kleiig
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

peilbuis



klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroid monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand
	Gemiddeld laagste grondwaterstand

	slib
	water

Bijlage 4

Getoetste tabellen



Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		BG1			OG1		
Grondsoort		Zand			Zand		
Zintuiglijke bijmengingen		matig grindhoudend, geen olie-water reactie			matig grindhoudend, geen olie-water reactie		
Certificaatcode		1018099			1018099		
Boring(en)		01, 02, 03, 04			01, 01, 03, 03		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,50 - 2,00		
Humus	% ds	2,70			0,20		
Lutum	% ds	3,80			1,00		
Datum van toetsing		12-3-2021			12-3-2021		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
		Meetw	GSD	Index	Meetw	GSD	Index
METALEN							
IJzer	% ds	<5,0	3,5 ^(a)		<5,0	3,5 ^(a)	
Kobalt	mg/kg ds	3,1	9,1	-0,03	<3,0	<7,4	-0,04
Nikkel	mg/kg ds	6,8	17,2	-0,27	5,0	14,6	-0,31
Koper	mg/kg ds	6,1	11,6	-0,19	<5,0	<7,2	-0,22
Zink	mg/kg ds	33	71	-0,12	<20	<33	-0,18
Molybdeen	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0
Cadmium	mg/kg ds	<0,20	<0,23	-0,03	<0,20	<0,24	-0,03
Barium	mg/kg ds	<20	<44 ^(a)		<20	<54 ^(a)	
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
Lood	mg/kg ds	18	27	-0,05	<10	<11	-0,08
PAK							
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,17	0,17		<0,050	<0,035	
Chryseen	mg/kg ds	0,070	0,070		<0,050	<0,035	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,071	0,071		<0,050	<0,035	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,085	0,085		<0,050	<0,035	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,057	0,057		<0,050	<0,035	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	<0,050	<0,035		<0,050	<0,035	
PAK 10 VROM	mg/kg ds		0,63	-0,02		<0,35	-0,03
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
PCB (som 7)	mg/kg ds		<0,018	-0		<0,025	0
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	<0,0026		<0,0010	<0,0035	
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	<0,0026		<0,0010	<0,0035	
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	<0,0026		<0,0010	<0,0035	
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	<0,0026		<0,0010	<0,0035	
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	<0,0026		<0,0010	<0,0035	
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	<0,0026		<0,0010	<0,0035	
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	<0,0026		<0,0010	<0,0035	
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	8 ^(a)		<3	11 ^(a)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	<35	<91	-0,02	<35	<123	-0,01
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	<3	8 ^(a)		<3	11 ^(a)	
Minerale olie C16 - C20	mg/kg ds	<4	10 ^(a)		<4	14 ^(a)	
Minerale olie C20 - C24	mg/kg ds	<5	13 ^(a)		<5	18 ^(a)	
Minerale olie C24 - C28	mg/kg ds	<5	13 ^(a)		<5	18 ^(a)	
Minerale olie C28 - C32	mg/kg ds	<5	13 ^(a)		<5	18 ^(a)	
Minerale olie C32 - C36	mg/kg ds	<5	13 ^(a)		<5	18 ^(a)	
Minerale olie C36 - C40	mg/kg ds	<5	13 ^(a)		<5	18 ^(a)	
OVERIG							
Droge stof	%	89,8	89,8 ^(a)		97,3	97,3 ^(a)	
Lutum	%	3,8			<1,0		
Organische stof (humus)	%	2,7			<0,2		

— : Geen toetsnorm aanwezig
 < : Kleiner dan de detectielimiet
 8,88 : <= Achtergrondwaarde
 <=7 : Kleiner of gelijk aan Tussenwaarde
 8,88 : <= Interventiewaarde
 8,88 : > Interventiewaarde
 6 : Heeft geen normwaarde
 # : verhoogde rapportagegrens
 GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde
 Index : $(GSSD - AW) / (I - AW)$

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 2: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
METALEN					
Cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
Koper	mg/kg ds	40	54	190	190
Kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood	mg/kg ds	50	210	530	530
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
Zink	mg/kg ds	140	200	720	720
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	190	500	5000

Bijlage 5

Analysecertificaten



AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl



AGROLAB GROUP

Your labs. Your service.

BODEMINZICHT V.O.F.

JEKSCHOTSTRAAT 12
5465 PG VEGHEL

Datum 03.03.2021
Relatienr 35006376
Opdrachtnr. 1018099

ANALYSERAPPORT

Opdracht 1018099 Bodem / Eluaat

Opdrachtgever 35006376 BODEMINZICHT V.O.F.
Uw referentie B2656
Opdrachtacceptatie 28.02.21
Monsternemer Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. [redacted] Tel. +31/570788113
Klantenservice

Kamer van Koophandel Directeur
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01



Blad 1 van 4



**AGROLAB** GROUP

Your labs. Your service.

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands

Tel. +31(0)570 788110

e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Opdracht 1018099 Bodem / Eluaat

Monsternr.	Monstername	Monster beschrijving
371855	25.02.2021	BG1 01 (10-50) 02 (0-50) 03 (0-50) 04 (0-50)
371860	25.02.2021	OG1 01 (50-100) 01 (150-200) 03 (50-100) 03 (100-150)

Eenheid**371855****371860**

BG1 01 (10-50) 02 (0-50) 03 (0-50) 04 (0-50) OG1 01 (50-100) 01 (150-200) 03 (50-100) 03 (100-150)

Algemene monstervoorbehandeling

S Voorbehandeling conform AS3000		++	++
S Droge stof	%	89,8	97,3
S IJzer (Fe2O3)	% Ds	<5,0	<5,0

Fracties (sedigraaf)

S Fractie < 2 µm	% Ds	3,8	<1,0
------------------	------	-----	------

Klassiek Chemische Analyses

S Organische stof	% Ds	2,7 ^{*)}	<0,2 ^{*)}
-------------------	------	-------------------	--------------------

Voorbehandeling metalen analyse

S Koningswater ontsluiting		++	++
----------------------------	--	----	----

Metalen (AS3000)

S Barium (Ba)	mg/kg Ds	<20	<20
S Cadmium (Cd)	mg/kg Ds	<0,20	<0,20
S Kobalt (Co)	mg/kg Ds	3,1	<3,0
S Koper (Cu)	mg/kg Ds	6,1	<5,0
S Kwik (Hg)	mg/kg Ds	<0,05	<0,05
S Lood (Pb)	mg/kg Ds	18	<10
S Molybdeen (Mo)	mg/kg Ds	<1,5	<1,5
S Nikkel (AS3000)	mg/kg Ds	6,8	5,0
S Zink (Zn)	mg/kg Ds	33	<20

PAK (AS3000)

S Anthraceen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050
S Benzo(a)anthraceen	mg/kg Ds	0,071	<0,050
S Benzo(a)-Pyreen	mg/kg Ds	0,085	<0,050
S Benzo(ghi)peryleen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050
S Benzo(k)fluorantheen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050
S Chryseen	mg/kg Ds	0,070	<0,050
S Fenanthreen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050
S Fluorantheen	mg/kg Ds	0,17	<0,050
S Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg Ds	0,057	<0,050
S Naftaleen	mg/kg Ds	<0,050	<0,050
S Som PAK (VROM) (Factor 0,7)	mg/kg Ds	0,63 ^{*)}	0,35 ^{*)}

Minerale olie (AS3000/AS3200)

S Koolwaterstoffractie C10-C40	mg/kg Ds	<35	<35
S Koolwaterstoffractie C10-C12	mg/kg Ds	<3 ^{*)}	<3 ^{*)}

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters/resultaten zijn gemarkeerd met het symbool "*)".

**AGROLAB** GROUP

Your labs. Your service.

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands

Tel. +31(0)570 788110

e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Opdracht 1018099 Bodem / Eluaat

Eenheid	371855	371860
	001 01 (10-00) 02 (0-00) 03 (0-00) 04 (0-00)	001 01 (10-00) 02 (0-00) 03 (0-00) 04 (0-00)

Minerale olie (AS3000/AS3200)

Koolwaterstof fractie C12-C16	mg/kg Ds	<3 ^{*)}	<3 ^{*)}
Koolwaterstof fractie C16-C20	mg/kg Ds	<4 ^{*)}	<4 ^{*)}
Koolwaterstof fractie C20-C24	mg/kg Ds	<5 ^{*)}	<5 ^{*)}
Koolwaterstof fractie C24-C28	mg/kg Ds	<5 ^{*)}	<5 ^{*)}
Koolwaterstof fractie C28-C32	mg/kg Ds	<5 ^{*)}	<5 ^{*)}
Koolwaterstof fractie C32-C36	mg/kg Ds	<5 ^{*)}	<5 ^{*)}
Koolwaterstof fractie C36-C40	mg/kg Ds	<5 ^{*)}	<5 ^{*)}

Polychloorbifenylen (AS3000)

S PCB 28	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010
S PCB 52	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010
S PCB 101	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010
S PCB 118	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010
S PCB 138	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010
S PCB 153	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010
S PCB 180	mg/kg Ds	<0,0010	<0,0010
S Som PCB (7 Ballschmutter) (Factor 0,7)	mg/kg Ds	0,0049 ^{*)}	0,0049 ^{*)}

x) Gehaltes beneden de rapportagegrens zijn niet mee inbegrepen.

#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.

S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Verklaring: "<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.

De parameter-specifieke analytische meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen.

Het analyseresultaat van PCB 138 is mogelijk overschat vanwege co-elutie met PCB 163

Het organische stof gehalte wordt gecorrigeerd voor het lutum gehalte, als geen lutum bepaald is wordt gecorrigeerd als ware het lutum gehalte 5,4%

Begin van de analyses: 26.02.2021

Einde van de analyses: 03.03.2021

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. In gevallen waarin het testlaboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals zij zijn ontvangen.

AL-West B.V. Dhr. [REDACTED] Tel. +31/570788113
KlantenserviceKamer van Koophandel Directeur
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Blad 3 van 4



**AGROLAB** GROUP

Your labs. Your service.

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands

Tel. +31(0)570 788110

e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Opdracht 1018099 Bodem / Eluaat**Toegepaste methoden**

eigen methode): Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20
 Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32
 Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Gelijkwaardig aan NEN 5739 : IJzer (Fe2O3)

NEN-EN12880; AS3000 en AS3200; NEN-EN15934 : Droge stof

Protocollen AS 3000 : Organische stof Voorbehandeling conform AS3000 Barium (Ba) Cadmium (Cd) Kobalt (Co) Koper (Cu)
 Kwik (Hg) Lood (Pb) Molybdeen (Mo) Nikkel (AS3000) Zink (Zn) Koolwaterstoffractie C10-C40 Anthraceen
 Benzo(a)anthraceen Benzo-(a)-Pyreen Benzo(ghi)perylene Benzo(k)fluorantheen Chryseen Fenanthreen
 Fluorantheen Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen Naftaleen Som PAK (VROM) (Factor 0,7) PCB 28 PCB 52 PCB 101
 PCB 118 PCB 138 PCB 153 PCB 180 Som PCB (7 Ballschmutter) (Factor 0,7)

Protocollen AS 3000 / Protocollen AS 3200 : Koningswater ontsluiting Fractie < 2 µm

De parameters die in dit document worden vermeld, zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde parameters, resultaten zijn gemaakt met het symbool "A".

Kamer van Koophandel Directeur
 Nr. 08110898
 VAT/BTW-ID-Nr.:
 NL 811132559 B01



Blad 4 van 4

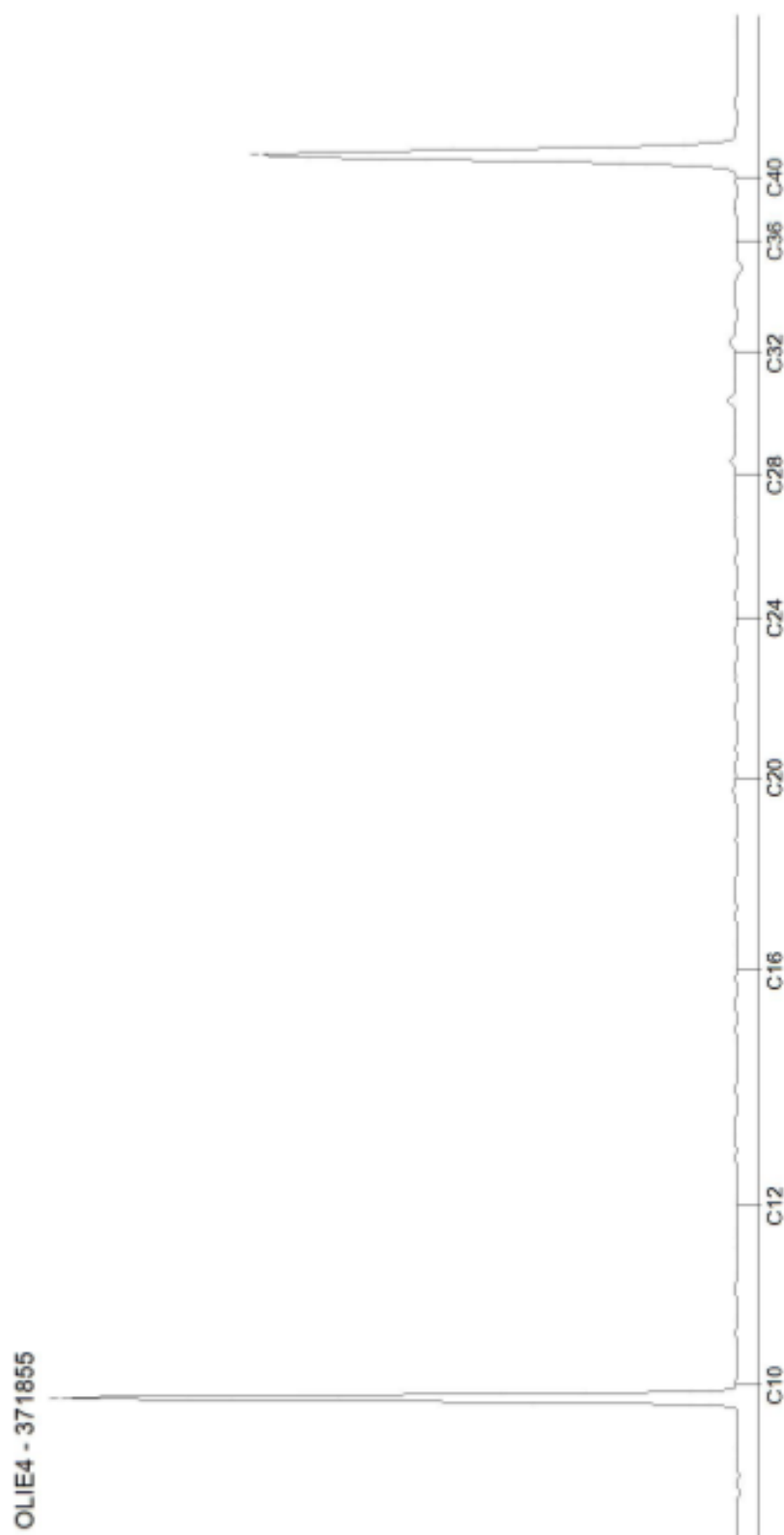


AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1018099, Analysis No. 371855, created at 02.03.2021 10:08:23

Monster beschrijving: BG1 01 (10-50) 02 (0-50) 03 (0-50) 04 (0-50)



AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1018099, Analysis No. 371860, created at 02.03.2021 09:31:41

Monster beschrijving: OG1 01 (50-100) 01 (150-200) 03 (50-100) 03 (100-150)



Blad 2 van 2

Bijlage 7 bijlagen

Notitie beoordeling stikstof incl.

Notitie beoordeling stikstof

Aan Gemeente Mook en Middelaar
Opsteller Pouderoyen-Tonnaer

Datum 7 juni 2021
Betreft Notitie beoordeling stikstof
Project J197570

Geachte heer/mevrouw,

Binnen de gemeente Mook en Middelaar, op het gebied 'de Kuil', bestaat het voornemen om het gebied te (her)ontwikkelen tot landgoed. De bestaande paardenstal wordt gesloopt en de buitenopslag wordt verwijderd. Binnen de footprint van de paardenstal wordt één landgoedwoning opgericht. Bij de landgoedwoning wordt een ondergeschikte opslagschuur opgericht. Voor deze ontwikkeling is een beoordeling ten aanzien van het aspect stikstof aan de orde. In onderstaande notitie wil ik daar nader op ingaan.

Aanleiding

Aanleiding voor deze notitie is de situatie die is ontstaan na de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019, waarin zij heeft geoordeeld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet meer als basis mag worden gebruikt voor toestemming voor activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming, zoals een vergunning of een melding. Ook de "standaard grenswaarde" die in het PAS was opgenomen, kan nu niet meer worden gebruikt. Zo waren veel woningbouwprojecten tot voor kort voor het aspect stikstof vergunningsvrij en was ook een melding vaak niet nodig, omdat de extra stikstofemissies beperkt waren en de depositie onder de grenswaarde lag. Nu de landelijke grenswaarde onder de PAS niet meer kan worden gebruikt, is een stikstofbeoordeling en mogelijk ook een vergunning Wet natuurbescherming voor heel veel activiteiten nodig is. Voor elke toename, hoe klein ook, is vooralsnog een eigen onderbouwing nodig.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen kan, naast een planologische titel en/of een omgevingsvergunning voor (o.a.) bouwen, ook een Wet natuurbescherming (Wnb) toestemming (o.a. i.v.m. stikstof) nodig zijn. Of er Wnb-toestemming vanwege stikstof nodig is, is afhankelijk van een stikstofberekening en/of een 'voortoets' (= milieukundig/ecologisch vooronderzoek). Het is niet zo dat nu voor ieder project een Wnb-toestemming nodig is. Maar er is geen (generieke) drempelwaarde meer waaronder een vergunning niet nodig is. Dat moet nu per aanvraag beoordeeld worden. Dat is nodig bij planologische procedures (zoals een bestemmingsplan) en bij de verlening van een omgevingsvergunning (i.v.m. het zogenaamde 'aanhaken').



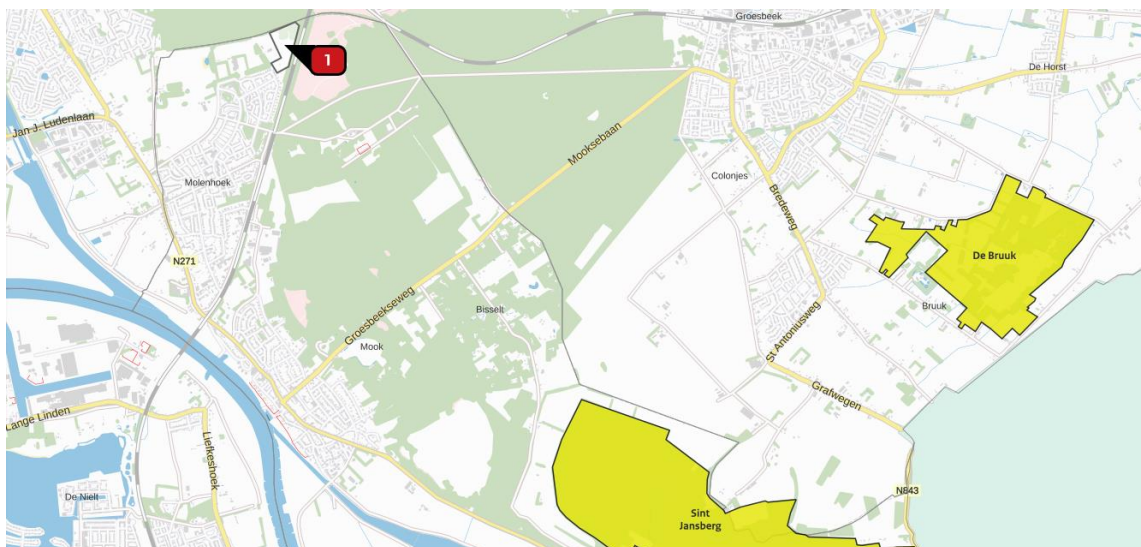
Ligging plangebied

Het plangebied, zoals dat in dit bestemmingsplan wordt geregeld, beslaat grofweg het driehoekige gebied gelegen tussen de woonbebouwing van Molenhoek aan de zuidzijde, de bosgebieden van het Maldens Vlak aan de noordzijde, de spoorlijn Nijmegen-Roermond met daarachter de bosgebieden van de Mulderskop aan de oostzijde en het in het Lierdal gelegen sportpark aan de westzijde. De noordoostelijke en zuidelijke punt van de driehoek vallen buiten het plangebied. Ook zijn de voormalige manegebebouwing (tandartsenpraktijk in de huidige situatie) en aangrenzende gronden met drie schuurtjes buiten het plangebied gelegen.



Figuur 1 Luchtfoto van het plangebied

Voor het plangebied zijn relevant het ca. 3,5 kilometer van het plangebied gelegen Natura 2000 gebied 'Sint Jansberg' en het op ca. 4,75 km gelegen Natura 2000 gebied 'De Bruuk'.



Figuur 2 Plangebied en nabij gelegen Natura 2000 gebieden, plangebied bij 1

Het bouwplan

Dit planvoornemen ziet toe op de ontwikkeling van het landgoed De Kleine Lier. Het landgoed De Kleine Lier beslaat een oppervlak van ca. 5,3 ha. Hierbinnen wordt ca. 5 ha aan nieuwe natuur ontwikkeld. Verder geldt dat de bestaande bebouwing binnen het plangebied (zijnde een paardenstal) en diverse clusters voor buitenopslag worden gesloopt c.q. verwijderd. In plaats hiervan wordt binnen de footprint van de voormalige paardenstal een nieuwe landgoedwoning opgericht. Tevens wordt een aan de landgoedwoning ondergeschikte opslagschuur gerealiseerd, waarmee de buitenopslag als het ware wordt vervangen door een in pandige opslag. Verder geldt dat met de ontwikkeling van het landgoed aanvullende kwaliteitsbijdragen worden gedaan, waaronder de realisatie van een schaapskooi.



Figuur 3 Impressie landgoed De Kleine Lier

Op basis van dit bouwplan zijn ten aanzien van het aspect stikstof verschillende fasen te onderscheiden:

1. Bestaande gebruiksfase: effecten ten aanzien van huidige gebruik;
2. Realisatiefase: tijdelijke effecten ten gevolge van sloop-, bouw- en aanlegactiviteiten;
3. Gebruiksfase: effecten voor onbepaalde tijd na ingebruikname van de nieuwbouw.

Navolgend worden de stikstofrelevante activiteiten per fase beschreven. Daarbij is in eerste instantie de emissie als gevolg van de het planvoornemen in kaart gebracht. Dat wil zeggen de emissie die aan de orde is in de realisatiefase en de nieuwe gebruiksfase. Indien de emissie van stikstof in deze fases niet leidt tot een significante toename van de stikstofdepositie op nabijgelegen natura 2000 gebieden (d.w.z. een toename groter dan 0,00 mol/ ha/ jaar), dan kan het planvoornemen doorgang vinden zonder vergunningsplicht ten aanzien van de Wet natuurbescherming.

Indien er door het planvoornemen wel een toename in de stikstofdepositie ontstaat op nabijgelegen Natura 2000 gebieden, dan kan er worden gekeken naar deze toename ten opzichte van de stikstofemissie in de huidige situatie. Er wordt dan een verschilberekening gemaakt tussen het huidige gebruik en de stikstofemissies in de realisatiefase en nieuwe gebruiksfase. Mogelijk leidt dit per saldo niet tot een toename van de stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000 gebieden. Dit is het zogenaamde interne salderen.

Realisatiefase

Alvorens in te gaan op de emissiebronnen in de realisatiefase is allereerst een analyse gemaakt van de maximale emissieniveaus waarop er nog geen stikstofdepositie plaatsvindt op nabijgelegen Natura 2000 gebieden. Indien de emissie van het planvoornemen boven deze niveaus uitkomt dan leidt dit wel tot een toename in depositie op Natura 2000 gebieden. Voor het onderhavige plangebied zijn dit:

- Mobiele werktuigen: max. 134 kg NOx/ jaar;
- Bouwverkeer: max. 561 zware vrachtbewegingen per jaar;

De resultaten van de AERIUS berekening zijn te raadplegen in de pdf, bijgevoegd als bijlage 1. Vervolgens dient inzicht te worden verkregen in de stikstofemissie die er in de realisatiefase gegenereerd wordt en hoe deze zich verhoudt tot de maximale emissies hierboven.

Bouwfase – slopen

Op de locatie zijn sloopwerkzaamheden aan de orde. Om tot een inschatting te komen van de inzet van mobiele werktuigen is onderstaand eerst een inschatting gemaakt van de werkzaamheden op de locatie en de tijdsduur die daarmee gemoeid is. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De inzet van mobiele werktuigen zal zoveel mogelijk worden beperkt op locatie;
- Om tot een inschatting te komen van de sloopwerkzaamheden is een inschatting gemaakt van het bouwvolume op het plangebied. De te slopen bebouwing bestaat uit gebouwen met een footprint van ca. 185 m². Binnen het vigerende bestemmingsplan geldt een maximum bouwhoogte van 4,5 meter. Op basis van deze footprint en de maximale bouwhoogte is het maximaal bouwvolume binnen het plangebied bepaald.
- De initiatiefnemer heeft aangegeven dat op basis van de bebouwing de volgende sloopvolumes kunnen worden verwacht voor de te slopen bebouwing:
 1. Hout: 17,5 m³
 2. Puin: 17,9 m³
 3. Dakplaten: 1,3 m³
 4. Overig materiaal: 2 m³
- Voorgaande leidt tot een totaal aantal van 38,7 m³ te slopen volume, omgerekend naar losse m³ (x 1,3) resulteert dit een sloopvolume van ca. 50 m³;
- Om tot sloop te komen zal een sloopkraan worden ingezet;
- Verder zullen er vrachtwagens worden ingezet om het puin weg te voeren;
- Er wordt als worst-case scenario aangenomen dat alle materiaal afgevoerd moet worden (waarschijnlijk kan een deel worden hergebruikt, maar in dit geval is voor de zekerheid een worst-case scenario aangenomen);
- Er is uitgegaan van een gemiddeld laadvermogen van een vrachtwagen van ca. 25 m³;
- Er wordt voorts uitgegaan van een laad- en lostijd van ca. 15 minuten per vrachtwagen;
- Tijdens het laden en lossen wordt aangenomen dat de vrachtwagen 20% van de tijd stationair draait;
- Daarmee komt het aantal stationaire draaiuren per laadbeurt neer op 3 minuten.

Het voorgaande leidt tot de volgende inschatting van draaiuren voor de mobiele werktuigen tijdens de sloopfase:

Activiteit	Hoeveelheid	Eenheid	Werktuig	Aantal dagen	Uren/ dag	Uren/ jaar
<i>Sloopwerkzaamheden</i>	50 m ³	500 m ³ / dag	sloopkraan	0,5	8	4

Activiteit	Hoeveelheid	Eenheid	Werktuig	Aantal	Min/wagen	Uren/ jaar (afgerond)
<i>Afvoer puin</i>	50 m ³	25 m ³ / wagen	vrachtwagen	2	3	1

En daarnaast tot het volgende aantal verkeersbewegingen ten aanzien van de afvoer van het puin en sloopwerkzaamheden:

Activiteit	Hoeveelheid	Eenheid	wagens	bewegingen	Aantal / jaar
Afvoer puin	50 m ³	25 m ³ / wagen	2	4	4
bouwwerkers					10

Bouwfase – bouwen

Er wordt met het planvoornemen een nieuw landhuis gerealiseerd. Op dit moment is er nog geen informatie over de in te zetten mobiele werktuigen, de duur van de inzet en de bouwjaren/ stageklassen van deze werktuigen. Om toch een beoordeling te maken ten aanzien van de emissies in de realisatiefase is een worst-case scenario uitgewerkt. Er is in dit kader aansluiting gezocht bij de Handreiking woningbouw en Aerius opgesteld door het rijk, bijgevoegd in bijlage 2. Hierin wordt voor de realisatie van woningen een gemiddelde emissie in de realisatiefase verondersteld van 3 kg NOx/jaar. Voor het landhuis wordt aangenomen dat dit complexere bouw is met meer grondwerk waardoor er in onderhavige berekening wordt aangenomen dat er ca. 5 kg NOx wordt geëmitteerd. Voor de realisatie van de opslagschuur wordt als worstcase gerekend met de 3 kg NOx/jaar voor de gemiddelde woning. Tot slot wordt voor de terreininrichting gerekend met een inschatting van 2 kg NOx/jaar per ha, hetgeen leidt tot een emissie van ca. 11 kg NOx/ jaar.

Ten aanzien van de verkeersbewegingen wordt aangenomen dat er voor de woning en de opslagschuur ca. 150 zware vrachtbewegingen nodig zijn, 200 middelzware en 500 lichte. Voor de terreininrichting worden ca. 100 zware verkeersbewegingen ingeschat en 250 lichte.

De inschatting van het aantal draaiuren kan vervolgens worden omgezet in een inschatting van de emissie NOx als gebruikt wordt gemaakt van de invoer t.a.v. eigen typering in de AERIUS calculator. Uitgangspunt is daarbij de default setting in de AERIUS calculator. In bijlage 3 is een toelichting ten aanzien van deze invoer opgenomen.

Mobiele werktuigen	Bouwjaar	Vermogen [kW]	Draaiuren [aantal]	Belasting [%]	Emissiefactor [g/kWh]	NOx emissie [kg/jaar]
Sloopfase						
Sloopkraan	>2015	125	4	61	0,9	0,27
Vrachtwagen/ kiepbak	>2014	200	1	84	0,9	0,15
Totaal						0,42
Bouwfase						
Emissie uit bouw						8
Emissie terreininrichting						11
Totaal						19

Afwikkeling verkeer

Ten aanzien van het modelleren van verkeerstromen in de Aeries calculator is de vraag aan de orde op welk moment het verkeer op gaat in het heersende verkeersbeeld en dus niet meer onderscheidend is door het planvoornemen. Er is hierbij verondersteld dat het bouwverkeer over de Beukenlaan in de richting van de van de Ringbaan zal rijden. Op dit traject ervaart het verkeer een gemiddelde stagnatie van 20%.

Conclusies

- Uit een analyse van de maximale emissies NO_x ten aanzien van mobiele werktuigen en maximaal aantal verkeersbewegingen is gebleken dat emissies tot 134 kg NO_x/ jaar voor mobiele werktuigen en 561 zware verkeersbewegingen niet leiden tot een toename (>0,00 mol/ha/jaar) van de stikstofemissie op nabijgelegen Natura 2000 gebieden;
- Uit de inschatting van de emissieniveaus tijdens de sloop en bouwfase blijkt dat de emissies van stikstof voor al deze fases onder de voornoemde maximale emissieniveaus blijven;
- De daadwerkelijke emissieniveaus tijdens deze realisatiefases zijn ter controle ook nog ingevoerd in de Aeries calculator en bijgevoegd in bijlage 4. Uit deze berekening kan geconcludeerd worden dat er geen stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/jaar optreedt op nabijgelegen Natura 2000 gebieden.
- Rekening houdend met voorgaande conclusies kunnen significant nadelige effecten op Natura2000-gebieden ten gevolge van de realisatiefases worden uitgesloten.

Gebruiksfase

Er wordt uitgegaan dat het project gasloos zal worden uitgevoerd. In de gebruiksfase is derhalve alleen sprake van een verkeersgeneratie en het houden van schapen in de schaapskooi.

Met betrekking tot het verkeer is het aannemelijk dat het verkeer van bezoekers overwegend zal opgaan in de omgeving omdat de bezoekers niet specifiek het landgoed bezoeken maar in 'groter verband' het gebied met diverse landgoederen en natuur bezoeken om in dit groter geheel te recreëren. Dit betekent dat het landgoed dan ook bezocht zal worden in dit groter geheel. Daarnaast fungeert het landgoed primair als uitlooptermogelijkheid voor de aangrenzende kern Molenhoek en eventueel Malden. De verwachting is dan ook dat de verkeersaantrekkende werking nihil zal zijn. Te meer omdat enerzijds de bezoekers zullen parkeren op de parkeerplaats bij het sportcomplex en anderzijds bezoekers in het 'groter verband' naar verwachting hun bezoek elders zullen starten. Met betrekking tot de woning kan worden gesteld dat het verkeer van de woning weg kan worden gestreept tegen de verkeersaantrekkende werking van het voormalig gebruik. Per saldo is er derhalve geen verkeersaantrekkende werking te verwachten.

Om 100% uit te sluiten dat (potentieel) verkeer een mogelijk effect heeft op Natura 2000 gebieden, is als worst-case benadering gekozen om 10 verkeersbewegingen per etmaal te modelleren. Hiervan zijn 5 verkeersbewegingen verondersteld op dezelfde wijze af te wikkelen als beschreven bij de bouwfase. De overige verkeersbewegingen zijn gekoppeld aan de parkeerplaats bij het sportcomplex (omdat bezoekers in de buurt zullen parkeren) en van daaruit over de Lierweg en de Ringbaan tot aan de Heumensebaan gemodelleerd. Er is gerekend met een gemiddelde stagnatie van dit verkeer van 10%.

In de gebruiksfase worden 7 schapen in de schaapskooi gehouden. Daarnaast worden er 6 ponny's gehouden ten behoeve van het beheer van het grasland, deze zijn ook al in de huidige situatie op het plangebied aanwezig. Naast de genoemde pony's is er op dit moment ook nog één paard. Dit paard zal in de toekomstige situatie niet meer in het plangebied worden gehouden. De gebruiksfase wijzigt door het planvoornemen daarmee door de toevoeging van 7 schapen ten faveure van het thans gehouden paard.

In het gebruik is derhalve een verschilberekening uitgevoerd om te beoordelen of er per saldo een stikstofeffect optreedt.

Uit deze berekening volgen geen rekenresultaten die leiden tot een toename van de stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000 gebieden groter dan 0,00 mol/ha/jaar. Deze berekening is bijgevoegd in bijlage 5.

Conclusies

- De maximale verkeersgeneratie in de gebruiksfase bedraagt maximaal 10 lichte verkeersbewegingen per etmaal;
- Rekening houdend met voorgaande conclusies kunnen significant nadelige effecten op Natura2000-gebieden ten gevolge van de gebruiksfase worden uitgesloten.

Conclusies

Het bouwplan (tijdelijke realisatiefase en de gebruiksfase) leidt niet tot een toename van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden.

Negatieve effecten ten gevolge van stikstof op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden kunnen op basis van het voorgaande worden uitgesloten, waardoor een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming niet vereist is.

Hopende u voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Pouderoyen Tonnaer

Bijlage 1

AERIUS berekening maximale emissie realisatiefase

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH₃) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- ▶ Kenmerken
- ▶ Samenvatting emissies
- ▶ Depositieresultaten
- ▶ Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
<https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers>.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Tonnaer	Parklaan 21, 5261LR Vught

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	
Landgoed Kleine Lier	S5qBqLeU5PX5	
Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
30 april 2021, 14:32	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

Situatie 1	
NOx	134,70 kg/j
NH ₃	< 1 kg/j

Resultaten

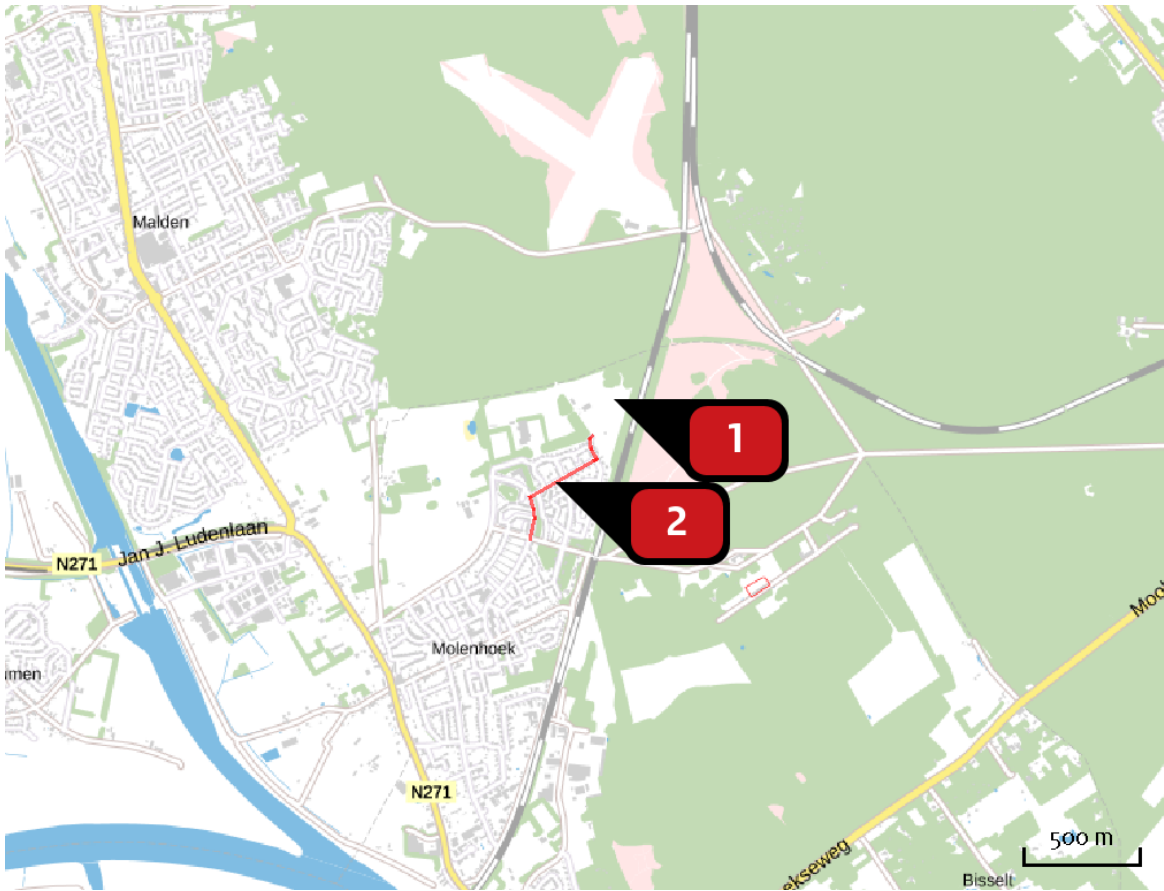
Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Maximale emissie

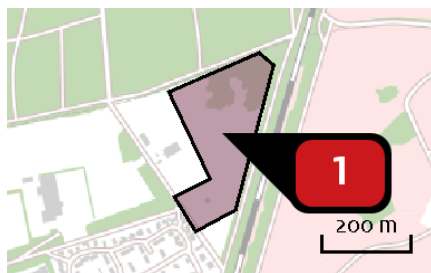
Locatie
Situatie 1



Emissie
Situatie 1

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	 Bron 1 Mobiele werktuigen Bouw en Industrie	-	133,00 kg/j
2	 Bron 2 Wegverkeer Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	1,70 kg/j

Emissie
(per bron)
Situatie 1



Naam

Locatie (X,Y)

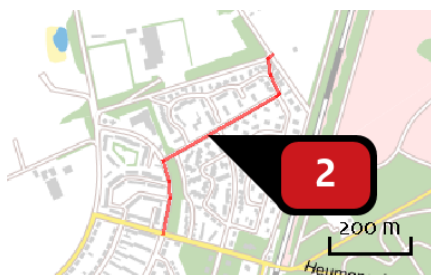
NOx

Bron 1

189147, 420970

133,00 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	max. emissie	4,0	4,0	0,0	NOx	133,00 kg/j



Naam

Locatie (X,Y)

NOx

NH3

Bron 2

188898, 420610

1,70 kg/j

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	561,0 / jaar	NOx NH3	1,70 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Database versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020>

Bijlage 2

Handreiking AERIUS en woningbouw



Handreiking woningbouw en AERIUS

Deze handreiking is bedoeld voor initiatiefnemers, gemeenten en provincies en helpt u met indicaties en aandachtspunten voor AERIUS-berekeningen om de mogelijke stikstofdepositie van woningbouw in kaart te brengen. De handreiking heeft geen juridische status; bij twijfel kan (formeel) alleen een AERIUS-berekening uitsluitend bieden.

Voor de woningbouw zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- Gasloos (conform het bouwbesluit) en haardloos wonen.
- Ammoniakemissies als gevolg van menselijk gebruik, huisdieren e.d. worden niet aan woningbouw toegerekend en blijven conform het document “Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2019” buiten beschouwing.

Onder deze aannames is de mogelijke stikstofdepositie ten gevolge van de aanlegfase in vrijwel alle omstandigheden dominant. De onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van deze depositie, uitgaande van een gemiddelde situatie en de daarbij behorende afstand. Samengevat: bij maximaal 50 laagbouwoningen, gebouwd op zandgrond op minimaal 7 km afstand van een Natura 2000-gebied, is de stikstofdepositie onder gemiddelde omstandigheden 0,00 mol/ha/jaar.

Voor projecten met een stikstofdepositie van 0,00 mol/ha/jaar hoeft geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. In de andere gevallen op kortere afstand van een Natura 2000-gebied en/of voor de bouw van meer woningen waarbij de depositie mogelijk hoger is dan

0,00 mol/ha/jaar, is een AERIUS-berekening nodig om de feitelijke situatie mee te nemen en kan een vergunningplicht aan de orde zijn. Daarbij dient u de aanlegfase én de gebruiksfase in te voeren¹.

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State moeten alle aspecten die onlosmakelijk samenhangen met een project - zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase - als één samenhangend project worden beoordeeld en vergund. Daarbij moet het totale woningbouwproject in aanmerking worden genomen; een woningbouwproject op een en dezelfde locatie kan niet worden opgeknipt.

Voor de berekening in AERIUS vult u de volgende zaken in.

1. Aanlegfase met mobiele werktuigen (de belangrijkste factor om deze depositie te verlagen is het gebruik van moderne mobiele werktuigen (Stage IV). Indien noodzakelijk neemt u hier ook het bouwrijp maken van de grond mee.
2. Aanlegfase met transport, en de route van en naar de bouwlocatie (bij gebruik van lichte materialen -houtskeletbouw en modulair bouwen- kan de depositie lager zijn).
3. Aanlegfase met transport(route) van werknemers (de depositie zal lager zijn bij gezamenlijk transport en elektrisch vervoer).
4. Gebruiksfase, alleen de aantrekkende werking van het verkeer.

¹ Om juridisch zeker te zijn dat het project daadwerkelijk geen depositie in natuurgebieden veroorzaakt is het noodzakelijk ieder initiatief te toetsen in AERIUS.

Indicatieve depositie (mol/ha/jaar) als functie van de afstand tussen de woningen en het natuurgebied								
Aantal woningen	50		100		250		500	
Afstand (km)	Gebruik	Aanleg	Gebruik	Aanleg	Gebruik	Aanleg	Gebruik	Aanleg
1	0,01	0,09	0,02	0,18	0,04	0,44	0,08	0,89
2	0,00	0,03	0,00	0,06	0,01	0,14	0,02	0,28
3	0,00	0,02	0,00	0,03	0,01	0,08	0,01	0,15
4	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,05	0,01	0,10
5	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,04	0,01	0,08
6	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03	0,00	0,05
7	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,04
8	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,04
9	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03
10	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03

Uitgaande van gasloos bouwen hoeft u dus geen gebruik meer te maken van de in AERIUS Calculator aangeboden planfase, die de emissies van de gebruiksfase berekent bij gebruik van aardgas.

In een aantal gevallen (bijvoorbeeld bij optimalisatie van de hierboven genoemde zaken) kan de gebruiksfase relevant zijn. Deze wordt bepaald door de aantrekkende werking van het verkeer. Dit geldt alleen als de afstand tot een Natura 2000-gebied minder dan 5 km is.

Hierbij wordt uitgegaan van de volgende kentallen.

- Emissie woning tijdens gebruiksfase: geen.
- Emissie uit verkeer tijdens gebruiksfase: 0,27 kg NOx per woning.
- Emissie uit de aanlegfase (mobiele werktuigen en transportbewegingen) 3 kg NOx per woning.

Voor het in beeld brengen van de mogelijke stikstofdepositie tijdens de aanleg- of gebruiksfase van woningen kunnen meer kentallen, berekeningen, aannames of handreikingen behulpzaam zijn.

Hieronder worden in dat verband enkele rapporten genoemd.

- CROW-publicatie 318 Toekomstigbestendig parkeren (<https://www.crow.nl/over-crow/nieuws/2018/december/toekomstbestendig-parkeren>)
- Rapport van bureau Waardenburg; Woningbouw en Natura2000 https://www.stikstof.info/vuistregels_woningbouw
- Rapport van bureau Sweco; Stikstofdepositie en woningbouwontwikkeling <https://www.neprom.nl/SiteAssets/Lists/Nieuws/BO/Sweco-rapport%20Stikstofdepositie%20en%20woningbouwontwikkeling.pdf>
- Rapport van RIVM; diverse Methodorapporten Emissieregistratie

Colofon

Dit is een publicatie van: Rijksoverheid
Januari 2020 | 20400607

Bijlage 3**Toelichting mobiele werktuigen in AERIUS**

Mobiele werktuigen zijn voertuigen die in beginsel geen gebruikmaken van de openbare weg en bijvoorbeeld worden ingezet in de landbouw of bij bouwprojecten. Voorbeelden van mobiele werktuigen zijn graafmachines, bulldozers en tractoren. Ook voor een specifieke functie verbouwde bestel- of vrachtwagens, zoals ambulances, vuilniswagens en betonwagens, worden beschouwd als mobiele werktuigen.

De emissies van mobiele werktuigen zijn afhankelijk van de emissienormen die van toepassing zijn op het desbetreffende mobiele werktuig (stageklassen).

Indien voor een mobiel werktuig met een dieselmotor de stageklasse bekend is, kan de gebruiker het jaarlijkse dieselverbruik per stageklasse invoeren. AERIUS berekent vervolgens de emissies van stikstofoxiden (NOX) op basis van generieke gegevens over de NOX emissie per liter brandstof per stageklasse.

Indien de stageklasse onbekend is, of wanneer het mobiele werktuig buiten de categorieën met stageklassen valt die in AERIUS zijn opgenomen, kan een gebruiker in AERIUS zelf de totale emissies NOX van het desbetreffende mobiele werktuig invoeren, of deze berekenen aan de hand van kenmerken van het mobiele werktuig, zoals het vermogen en het aantal draaiuren.

Berekening emissies wanneer stageklasse niet bekend is (eigen typering)

Een gebruiker kan in AERIUS een waarde voor de totale emissies NOX van het desbetreffende mobiele werktuig invoeren. AERIUS biedt de gebruiker ook ondersteuning bij het berekenen van deze totale emissie. Daarvoor is een zogenoemde rekenmachine ontwikkeld waarin de gebruiker een keuze kan maken tussen een berekening op basis van 'draaiuren' en op basis van 'brandstofverbruik'. Bij de keuze voor 'draaiuren' berekent AERIUS de emissie NOX met onderstaande formule:

$$EMW=W*B*G*EF*11000$$

met:

EMW = Totale emissie NOX door alle ingevoerde mobiele werktuigen (kg/jaar)

W = Het gemiddelde volle vermogen van dit mobiele werktuig (kW)

B = Het gedeelte van het volle vermogen van dit mobiele werktuig dat daadwerkelijk wordt gebruikt (%)

G = Het aantal uren dat dit mobiele werktuig gemiddeld wordt gebruikt (uren/jaar)

EF = Emissiefactor NOX (gram/kWh)

De gebruiker voert zelf waarden in voor het vermogen, de belasting, het aantal draaiuren en de emissiefactor. Waar mogelijk gaat AERIUS uit van defaultwaarden.

Bijlage 4

AERIUS berekening realisatiefase

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
<https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers>.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Tonnaer	Parklaan 21, 5261LR Vught

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	
Landgoed Kleine Lier	RUQuyUM5qK5y	
Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
19 mei 2021, 14:32	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

Situatie 1	
NOx	20,80 kg/j
NH ₃	< 1 kg/j

Resultaten

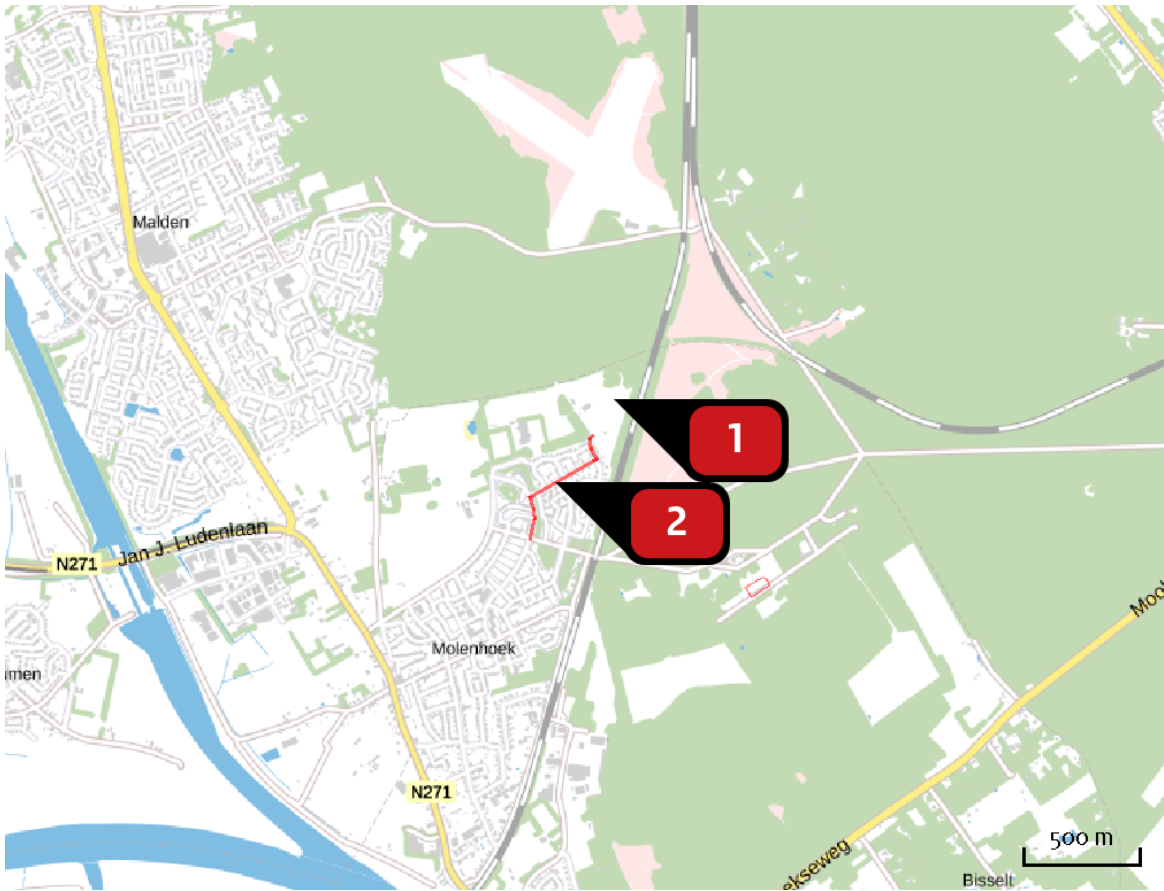
Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Emissie realisatiefase

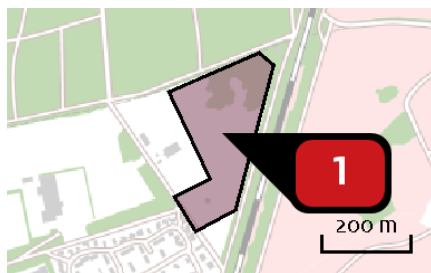
Locatie
Situatie 1



Emissie
Situatie 1

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	 Bron 1 Mobiele werktuigen Bouw en Industrie	< 1 kg/j	19,43 kg/j
2	 Bron 2 Wegverkeer Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	1,37 kg/j

Emissie
(per bron)
Situatie 1



Naam

Locatie (X,Y)

NOx

NH3

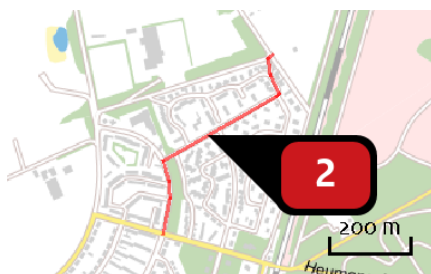
Bron 1

189147, 420970

19,43 kg/j

< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Sloopkraan	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
AFW	Kiepbak	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
AFW	Emissie uit bouw	4,0	4,0	0,0	NOx	8,00 kg/j
AFW	Emissie terreininrichting	4,0	4,0	0,0	NOx	11,00 kg/j



Naam

Locatie (X,Y)

NOx

NH3

Bron 2

188898, 420610

1,37 kg/j

< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	254,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	200,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Licht verkeer	750,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Database versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020>

Bijlage 5

AERIUS berekening gebruiksfase (verschilberekening)

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1 en Situatie 2

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
<https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers>.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Tonnaer	Parklaan 21, 5261LR Vught

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	
Landgoed Kleine Lier	RXs9YdyuF3KQ	
Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
20 mei 2021, 13:50	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1	Situatie 2	Vershil
NOx	-	< 1 kg/j	< 1 kg/j
NH ₃	5,00 kg/j	4.94 kg/j	-0,06 kg/j

Resultaten

Hectare met
hoogste verschil
(mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen verschillen opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Emissie gebruiksfase

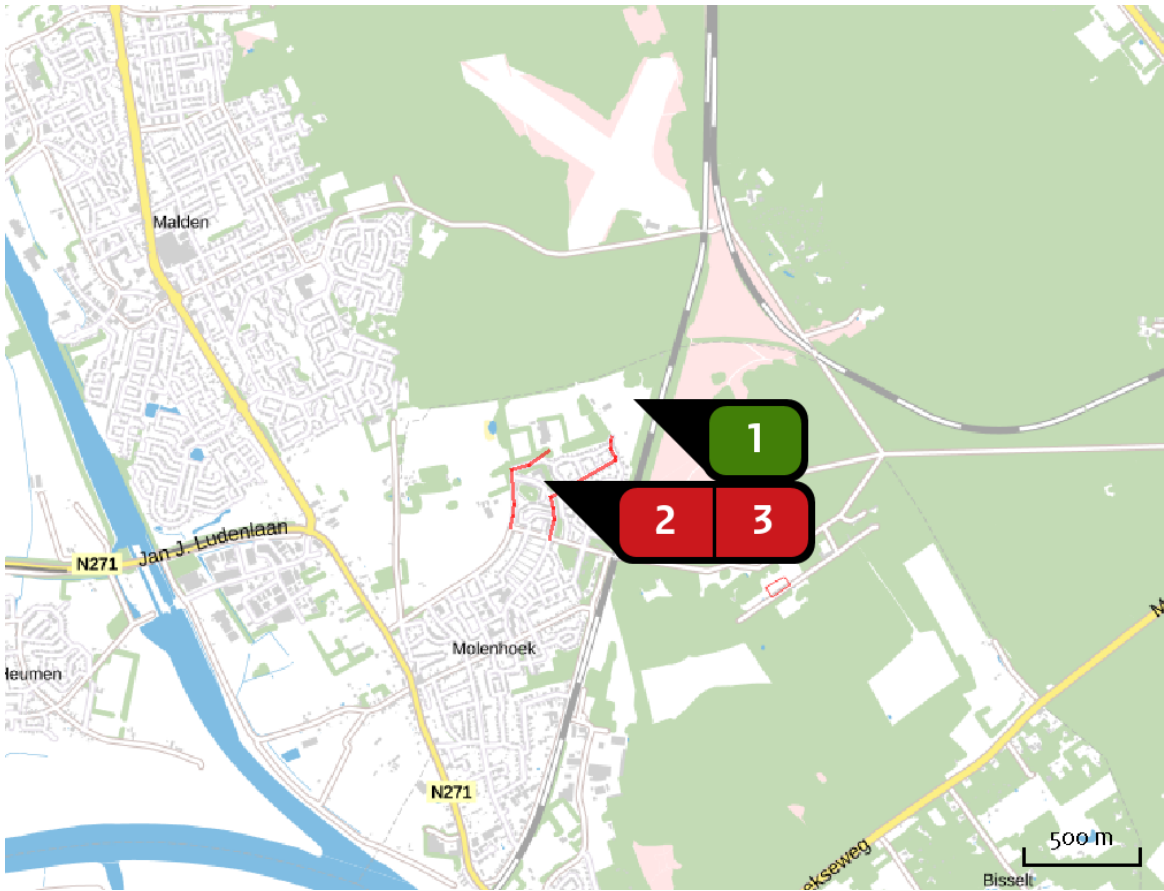
Locatie
Situatie 1



Emissie
Situatie 1

Bron Sector	Emissie NH3	Emissie NOx
1 Bron 1 Landbouw Stalemissies	5,00 kg/j	-

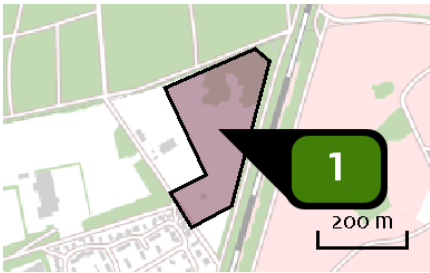
Locatie
Situatie 2



Emissie
Situatie 2

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Bron 1 Landbouw Stalemissies	4,90 kg/j	-
2	Bron 2 Wegverkeer Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
3	Bron 3 Wegverkeer Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Emissie
(per bron)
Situatie 1

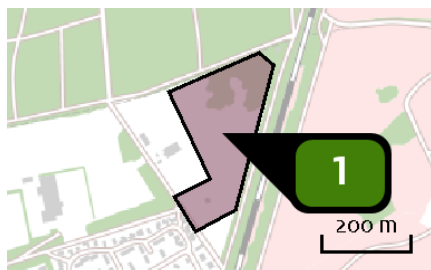


Naam
Locatie (X,Y)
Uitstoothoogte
Oppervlakte
Spreiding
Warmteinhoud
NH3

Bron 1
189147, 420970
5,0 m
5,0 ha
2,5 m
0,000 MW
5,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	K 1.100	overige huisvestingssystemen (Paarden; volwassen paarden (3 jaar en ouder)) (Overig)	1	NH3	5,000	5,00 kg/j

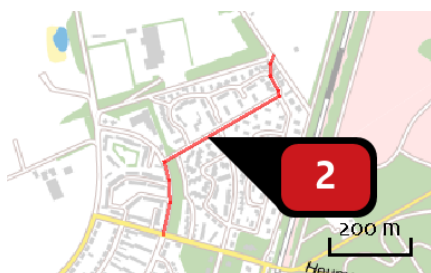
Emissie
(per bron)
Situatie 2



Naam
Locatie (X,Y)
Uitstoothoogte
Oppervlakte
Spreiding
Warmteinhoud
NH₃

Bron 1
189147, 420970
5,0 m
5,0 ha
2,5 m
0,000 MW
4,90 kg/j

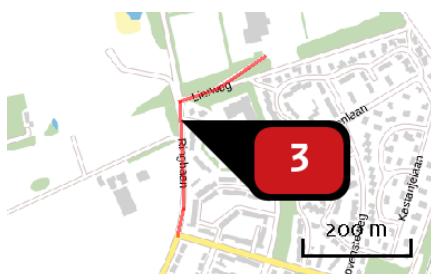
Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	B 1.100	overige huisvestingssystemen (Schapen; schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg) (Overig)	7	NH ₃	0,700	4,90 kg/j



Naam
Locatie (X,Y)
NO_x
NH₃

Bron 2
188895, 420608
< 1 kg/j
< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	5,0 / etmaal	NO _x NH ₃	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam
Locatie (X,Y)
NO_x
NH₃

Bron 3
188626, 420629
< 1 kg/j
< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	5,0 / etmaal	NO _x NH ₃	< 1 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Database versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020>

Bijlage 8 Quickscan flora en fauna



QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

LANDGOED DE KLEINE LIER

TE MOLENHOEK



Ecologie



Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

landgoed De Kleine Lier

Opdrachtgever	Tonnaer Vonderweg 14 5616 RM Eindhoven
Rapportnummer	9536.001
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	20 mei 2021
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 088 - 5001600 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	Mevrouw R. Heldens
Kwaliteitscontrole	De heer ir. B.H.H. Verdijck



Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
	4.1 Zorgplicht	7
	4.2 Soortenbescherming	7
	4.3 Gebiedenbescherming	8
	4.4 Houtopstanden	9
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Vogels	11
	5.2 Vleermuizen	12
	5.3 Overige zoogdieren	14
	5.4 Reptielen	15
	5.5 Amfibieën	16
	5.6 Vissen	16
	5.7 Ongewervelden	16
	5.8 Vaatplanten	17
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	18
	6.1 Algemene broedvogels	18
	6.2 Vleermuizen	18
	6.3 Das	18
	6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	19
	6.5 Reptielen	19
	6.6 Overige soort(groep)en	19
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	20
	7.1 Natura 2000	20
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	21
8	HOUTOPSTANDEN	22
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	23

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Tonnaer opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan landgoed De Kleine Lier.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en de voorgenomen herontwikkeling en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

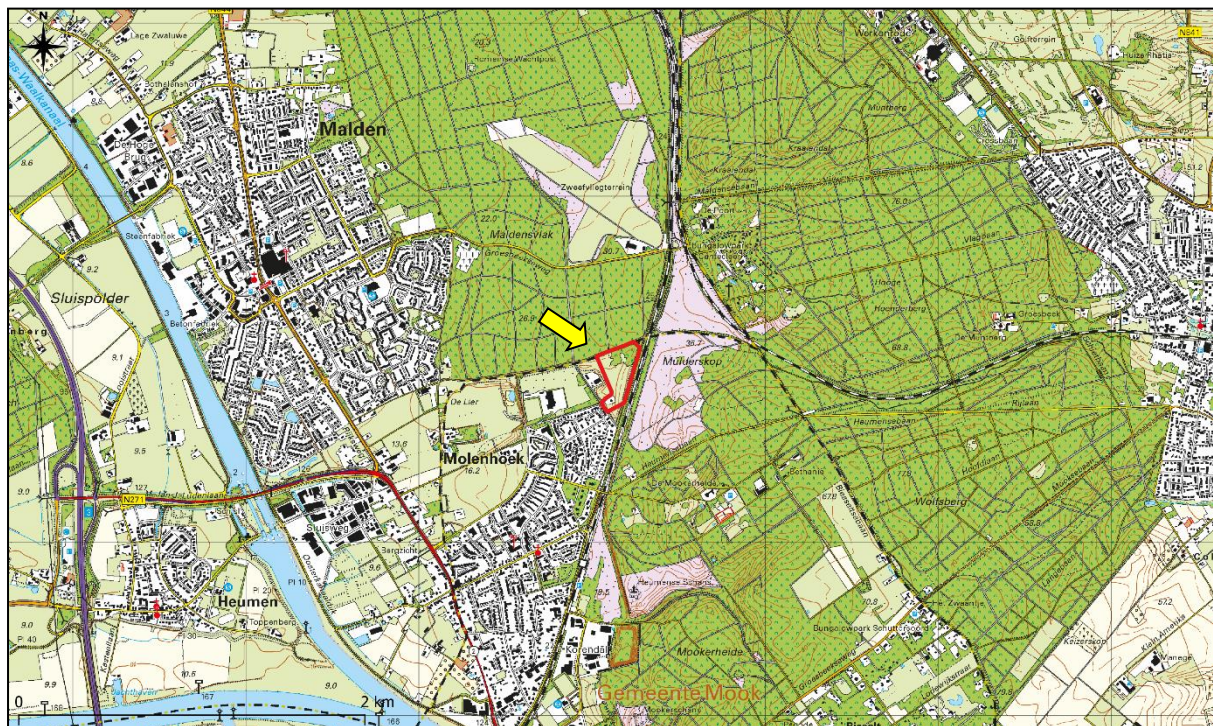
Op de onderzoekslocatie is in het verleden ecologisch onderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan Flora en Fauna door Aeres Milieu (rapport: AM13366, d.d. 29 januari 2014).

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 5,4$ ha) is landgoed De Kleine Lier. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 189.157$, $Y = 420.991$.



Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

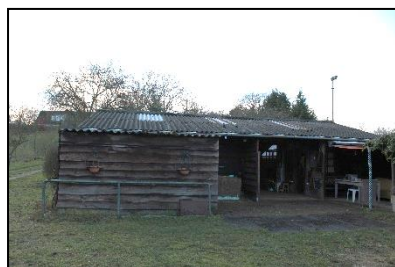
De onderzoekslocatie betreft grotendeels grasland dat in gebruik is als paardenweide. Op het zuiden van de onderzoekslocatie is bebouwing aanwezig in de vorm van een paardenstal/opslagschuur. Rondom de bebouwing zijn enkele bomen, struiken en hagen aanwezig. Ten noorden is een boschage gelegen, waarvan de begroeiing voornamelijk bestaat uit grove den, Amerikaanse vogelkers, ruwe berk en inheemse eiken. Daarnaast groeit er op enkele open plekken struikheide en brem.

Ten noorden grenst een bosgebied met daarbinnen 'Zweefvliegveld Malden' gelegen. Ten oosten grenst een fietspad en spoorlijn Nijmegen-Venlo en is een heidegebied (Mulderskop) gelegen. Ten zuiden is de bebouwde kom van Molenhoek gelegen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 11 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.



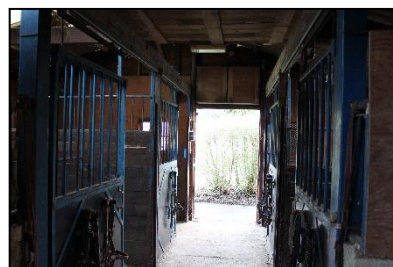
Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.



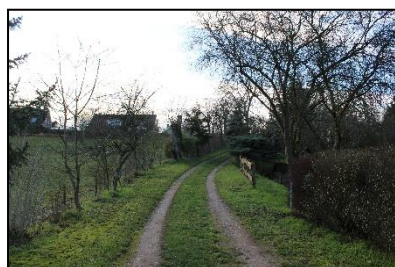
Figuur 3. Oostaanzicht paardenstal/opslagschuur.



Figuur 4. Noordaanzicht paardenstal/opslagschuur.



Figuur 5. Stalling voor paarden in paardenstal/opslagschuur.



Figuur 6. Oprijlaan.



Figuur 7. Overzicht grasland/paardenweide vanaf het zuiden.



Figuur 8. Overzicht grasland/paardenweide vanaf het westen.



Figuur 9. Overzicht grasland/paardenweide vanaf het noorden.



Figuur 10. Overzicht bosschage vanuit het westen.



Figuur 11. Overzicht bosschage vanuit het zuiden, met op de open plekken ondergroei van o.a. struikheide.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een landgoed (De Kleine Lier) te ontwikkelen. Bij de voorgenomen plannen wordt circa 5 ha bestemd als natuur en circa 0,4 ha krijgt woonbestemming.

Ten behoeve van de herontwikkeling op de onderzoekslocatie is de initiatiefnemer voornemens om de paardenstal te slopen en op deze locatie een landgoedwoning met bijgebouw te realiseren. Het bosschage in het uiterste noorden van de onderzoekslocatie zal worden opgeschoond met het doel dit om te zetten naar natuurdoeltype Wintereiken-Beukenbos. Tevens is voornemens hier aansluitend een gedeelte heischraal grasland te ontwikkelen. Het gedeelte wat nu dient als grasland/paardenweide zal worden beheerd als droog kruidenrijk grasland (de initiatiefgever heeft aangegeven dat dit beheer grotendeels gelijk zal zijn aan de huidige situatie). Mogelijk dat hier in de toekomst naast de huidige begrazing door paarden, tevens begrazing door schapen gaat plaatsvinden, waarvoor op het terrein een schaapskooi gerealiseerd zal worden. Om het karakter van het landgoed te versterken zijn tevens plannen om landschapselementen toe te voegen en de huidig aanwezige elementen te versterken door bijvoorbeeld aanplant van hagen/houtsingels, fruitbomen e.d.. Het landgoed wordt opengesteld voor extensief recreërend publiek, hiervoor worden enkele wandel- of struinpaden gerealiseerd. Opzet voor inrichting zie inrichtingsschets in figuur 13.



Figuur 12. Inrichtingsschets definitieve uitwerking vervolgplan Landgoed De Kleine Lier, 2018 (bron: Pouderoyen Tonnaer).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 13 januari 2021. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Tevens heeft een inpassende inspectie van de paardenstal/opslagschuur plaatsgevonden waarbij er met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht is naar aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Limburg opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.3.3 Goudgroene natuurzone, zilvergroeene natuurzone en bronsgroene landschapszone

In het provinciaal natuurbeleid (POL 2014) zijn drie groene natuurzones te onderscheiden, de goudgroene-, zilvergroeene- en bronsgroene zone. De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur, en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Binnen de zilvergroeene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroeene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroeene zones met subsidies en natuurcompensaties. De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor zoals infrastructuur, woningen en toeristische voorzieningen. Ten aanzien van de bronsgroene natuurzones geldt het "ja, mits" principe. Ontwikkelingen binnen de ruimte die het POL 2014-beleid biedt zijn mogelijk mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden binnen de bronsgroene landschapszone.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegeelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan

wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenoemen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Aan de rand van de bebouwde kom en buitengebied grenzend aan bos- en heidegebied kunnen dit zijn: huismus, huiszwaluw, boerenzwaluw, gierzwaluw, ooievaar, grote gele kwikstaart, steenuil, kerkuil, roek, bosuil, ransuil, rode wouw, raaf, havik, torenvalk, boomvalk en wespdepief. Van deze soorten kan de grote gele kwikstaart en de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. De slechtvalk broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen en de grote gele kwikstaart nestelt doorgaans vlakbij stromend water in een nis in een muur of onder een brug, tussen boomwortels of in brokkelige oevers.

Huisumus, huiszwaluw, boerenzwaluw en gierzwaluw

De paardenstal op de onderzoekslocatie heeft enkel een golfplaten dak waardoor het geen geschikte nestgelegenheden biedt voor gierzwaluw en weinig geschikte nestgelegenheden voor huismus. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van nesten van huismus, boerenzwaluw en huiszwaluw waarbij tevens een inpanidige inspectie heeft plaatsgevonden. Er zijn geen nesten van klei en zand/leem of ander nestmateriaal aangetroffen. Op basis van het veldbezoek is de aanwezigheid van nestlocaties van bovengenoemde soorten dan ook uit te sluiten.

Ooievaar

Ooievaars maken bij voorkeur gebruik van menselijke bouwsels zoals telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten of houten platforms op palen. Soms nestelt de ooievaar in bomen. De grote nesten zijn makkelijk te herkennen. Deze zijn op of in nabijheid van de onderzoekslocatie niet aangetroffen. Negatieve effecten ten aanzien van de ooievaar zijn uitgesloten.

Steenuil en kerkuil

De kerkuil en steenuil hebben een voorkeur voor cultuurlandschappen met allerlei landschapselementen die voor afwisseling zorgen. Meestal broeden genoemde soorten in speciale nestkasten, schuren en boomholten. Op de onderzoekslocatie zijn geen nestkasten aanwezig voor deze soorten. De paardenstal op de onderzoekslocatie biedt mogelijk geschikte nestgelegenheden voor deze soorten en er is een boom aangetroffen met een geschikte holte op het noordwesten buiten de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen als braakballen, krijtstrepen of veren aangetroffen die duiden op aanwezigheid van een steenuil of kerkuil. De aanwezigheid van een nest van deze soorten op de onderzoekslocatie is daarmee uitgesloten.

Gezien de geschiktheid van de onderzoekslocatie, kan de locatie worden gebruikt als foerageergebied door steenuil of kerkuil met een nestlocatie in de omgeving van de onderzoekslocatie. De voor-

genomen plannen doen echter geen inbreuk op de geschiktheid van de onderzoekslocatie als foera-geergebied voor deze soorten, aangezien het gebied beheerd blijft zoals in de huidige staat, waardoor geen effecten te verwachten zijn. Verstoring of beschadiging/vernietiging van een essentiële functie van de onderzoekslocatie ten aanzien van steenuil en kerkuil zijn bij de voorgenomen plannen dan ook niet aan de orde.

Roofvogels, bosuil, ransuil, raaf en roek

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF worden in het gebied rondom de onderzoekslocatie waarnemingen gedaan van roek, bosuil, ransuil, rode wouw, raaf, havik, torenvalk, boomvalk en wespdepief. In de bomen op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen (potentiële) nesten aangetroffen van in Limburg jaarrond beschermde soorten, zoals hierboven benoemd. Tevens zijn geen sporen als braakballen, ruiveren, prooiresten of plukplaatsen aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van een nest van deze soorten redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Bij de voorgenomen plannen zal tevens geen essentieel foerageergebied van bovengenoemde soorten verloren gaan. Negatieve effecten ten aanzien van roofvogels, bosuil, ransuil, raaf en roek zijn derhalve uitgesloten.

5.1.2 Overige broedvogels

Verspreid op de onderzoekslocatie kunnen in bomen en struiken vogelsoorten als koolmees, winterkoning, zanglijster, boomkruiper, merel, roodborst, groene specht en grote bonte specht worden aangetroffen. Nesten van dergelijke soorten zijn alleen beschermd als ze als zodanig in gebruik zijn (eieren of nestjongen). Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd in Limburg en waarvoor de onderzoekslocatie potentieel geschikt habitat bevat, zijn soorten als buizerd, sperwer, ringmus, paapje, spotvogel, draaihals en zwarte specht. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn deze soorten allen in de omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Voornamelijk het bosschage op het uiterste noorden van de onderzoekslocatie kan nestgelegenheden bieden voor deze soorten. Voor deze soorten is er echter voldoende broedgelegenheid in de omgeving aanwezig in de vorm van bosgebieden en open velden met bomen/struwelen waardoor er derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden zijn die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Tevens zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen van bijvoorbeeld buizerd of sperwer. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.*, 2010) en de verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, Brandt's vleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is weinig geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen aangezien de muren (houtenwanden) van de paardenstal enkelwandig zijn en het dak bestaat uit golfplaten. Eén zijde van de paardenstal is echter beperkt geschikt voor vleermuizen door de aanwezigheid van enkele planken met beperkte ruimte erachter. Deze potentiële verblijfplaatsen waren tijdens het veld-

bezoek goed te inspecteren op de aanwezigheid van vleermuizen en/of gebruikssporen van vleermuizen. Er zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen die duiden op een mogelijke verblijfplaats van vleermuizen. De aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen is dan ook uitgesloten.

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. In het bosschage op het uiterste noorden van de onderzoekslocatie is een holte aangetroffen in een Amerikaanse vogelkers (figuur 13). Deze holte kon tijdens het veldbezoek niet worden gecontroleerd op sporen die wijzen op mogelijk gebruik van boombewonende vleermuizen. Het gebruik van deze holte als verblijfplaats door boombewonende vleermuizen is op basis van de quickscan dan ook niet geheel uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).



Figuur 13. Boom met holte in bosschage op onderzoekslocatie.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en diverse boombewonende vleermuissoorten om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen plannen zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen aangezien het gebied bij de voorgenomen plannen geschikt blijft voor vleermuizen om te foerageren.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomenrij ten oosten van de onderzoekslocatie naast het fietspad en de spoorlijn en de randen van het bosschage kunnen gebruikt worden als vliegroute voor vleermuizen. De voornomen plannen zullen echter geen negatieve invloed hebben op deze potentiële vliegroutes voor vleermuizen, aangezien deze structuren blijven behouden.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

5.3.1 Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen *et. al.* (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, boommarter, eekhoorn, das en steenmarter. Van deze soorten kan het voorkomen van bever op de onderzoekslocatie op voorhand worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt wateroppervlakte op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Eekhoorn

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van eekhoorn kan worden uitgesloten.

Steenmarter

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke, als verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door steenmarter zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter.

Boommarter

Volgens de NDFF zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie waarnemingen bekend van boommarter op circa 800 meter van de onderzoekslocatie. De boommarter komt vrijwel uitsluitend voor in bosrijke gebieden, waarin oude bomen met hollen aanwezig zijn. De bomen op de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op aanwezigheid van holtes die mogelijk gebruikt kunnen worden als verblijfplaats voor boommarters. In het bosschage is in een van de bomen een holte van circa 4 bij 5 cm aangetroffen. Aangezien de holte zich dicht bij de grond bevindt kon deze goed worden geïnspecteerd op sporen die duiden op gebruik door boommarter. Er zijn geen haren, krassen of uitwerpselen aangetroffen. Daarnaast is tevens is geen afwijkende geur waargenomen. Het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door boommarter is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Das

In het bosschage gelegen op het noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich een dassenburcht (figuur 14 en 15). Rondom de dassenburcht zijn meerdere latrines met verse uitwerpselen aangetroffen wat erop wijst dat deze burcht actief in gebruik is (figuur 16 en 17). Gezien de geschiktheid zal een groot deel van de onderzoekslocatie gebruikt worden door de das om te foerageren. De initiatiefnemer is voornemens de dassenburcht op de locatie te behouden. Tevens blijft bij de voorgenomen plannen het beheer van het overige terrein grotendeels gelijk aan de huidige situatie, waardoor het gebied geschikt blijft voor das om te foerageren. Echter dient bij de voorgenomen plannen verstoring ten aanzien van das te worden voorkomen (zie hoofdstuk 6).



Figuur 14. Dassenburcht in bosschage op onderzoekslocatie.



Figuur 15. Dassenburcht in bosschage op onderzoekslocatie.



Figuur 16. Latrine van das nabij de aangetroffen burcht.



Figuur 17. Verse uitwerpselen (gele pijl) van das.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.3.2 Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om soorten waarvoor in de provincie Limburg een algehele vrijstelling geldt zoals wezel, hermelijn, egel, konijn en diverse muizensoorten. Bij werkzaamheden bestaat de kans dat rust- of voortplantingsplaatsen worden vernield (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: gladde slang, zandhagedis, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang. Van deze soorten kan het voorkomen van ringslang op de onderzoekslocatie op voorhand worden uitgesloten, aangezien deze soort enkel voorkomt nabij wateroppervlakten. Er zijn geen geschikte wateroppervlakte aanwezig op of in de nabijheid van de onderzoekslocatie.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Met name het bosschage (met kleinschalige open plekken met heide) op het uiterste noorden op de onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de zandhagedis, gladde slang, hazelworm en levend-

barende hagedis. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn waarnemingen bekend van zandhagedis en hazelworm op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie en wordt de gladde slang tevens in de directe omgeving waargenomen (binnen 100 meter van de onderzoekslocatie). Tevens wordt volgens gegevens van de NDFF de levendbarende hagedis in de omgeving waargenomen. Gelet op de verspreidingsgegevens en de aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie, maakt de onderzoekslocatie naar verwachting onderdeel uit van het leefgebied van zandhagedis, gladde slang, hazelworm en mogelijk levendbarende hagedis (zie hoofdstuk 6).

5.5 Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende streng beschermde soorten waargenomen: alpenwatersalamander, poelkikker en kamsalamander.

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten. Verder zijn er in de directe omgeving geen geschikte voortplantingswateren voor streng beschermde soorten aanwezig, waardoor het redelijkerwijs is uit te sluiten dat de onderzoekslocatie door desbetreffende soorten als landhabitat gebruikt wordt. Het is echter niet geheel uit te sluiten dat algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad gebruik kunnen maken van de onderzoekslocatie als landhabitat. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 6).

5.6 Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.7 Ongewervelden

Libellen

Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Vlinders

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn de aardbeivlinder, bruine eikenpage, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, sleedoorpage, zilveren maan en teunisbloempijlstaart in de omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Waarnemingen van de aardbeivlinder, zilveren maan en kleine ijsvogelvlinder hebben dan ook allen betrekking op natuurgebied 'De Bruuk' op circa 5 kilometer ten zuidoosten van de onderzoekslocatie en van de sleedoorpage zijn enkel waarnemingen bekend in de omgeving van de 'Kraaienbergse Plassen' op circa 4 kilometer ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. Voor soorten waarvan het voorkomen op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie niet geheel is uit te sluiten (bruine eikenpage, grote weerschijnvlinder, teunisbloempijlstaart) geldt dat de voorgenomen plannen geen invloed hebben op het (matig) aanwezige habitat van deze soorten. Overtreding ten aanzien van een beschermde vlindersoort bij de voorgenomen plannen is dan ook niet aan de orde.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Met betrekking tot het vliegend hert is de dichtstbijzijnde waarneming van een enkel individu op circa 800 meter afstand tot de onderzoekslocatie gelegen. Het vliegend hert is, voor de ontwikkeling van haar larven, afhankelijk van door schimmels aangetast rottend eikenhout (EIS). Gezien de trage verspreiding van deze soort, afstand tot bekende populaties en de zeer specifieke habitatseisen is het niet te verwachten dat een populatie van vliegend hert aanwezig is op de onderzoekslocatie. Daarnaast is initiatiefnemer voornemens enkel Amerikaanse vogelkers en mogelijk grove den op de onderzoekslocatie te verwijderen en de eikenbomen te behouden. Een negatief effect als gevolg van de voorgenomen plannen ten aanzien van vliegend hert is dan ook uitgesloten.

5.8 Vaatplanten

De onderzoekslocatie is grotendeels in gebruik als grasland/paardenweide. Het bosschage in het uiterste noorden van de onderzoekslocatie bestaat grotendeels uit bomen als grove den, Amerikaanse vogelkers, ruwe berk en inheemse eiken. Op enkele open plekken groeit onder andere struikheide en brem. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in natuurgebied 'Mulderskop' ten oosten van de onderzoekslocatie de volgende beschermde plantensoorten aangetroffen: akkerogentroost, glad biggenkruid en korensla. Gezien de afstand tot deze waarnemingen is het mogelijk dat deze soorten zich verspreiden naar de onderzoekslocatie. De voorgenomen plannen doen echter geen inbreuk op potentiële standplaatsen voor deze soorten aangezien het beheer grotendeels gelijk blijft aan de huidige situatie.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van groen buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.2 Vleermuizen

Een verblijfplaats van vleermuizen in de bebouwing op de onderzoekslocatie is op basis van het ontbreken van sporen uitgesloten, echter is in een van de bomen in het bosschage op het uiterste noorden van de onderzoekslocatie een holte aangetroffen die tijdens het veldbezoek niet volledig kon worden geïnspecteerd. Indien deze boom gekapt gaat worden is bij aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de betreffende boom een overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden. Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn. Geadviseerd wordt om de holte nader te inspecteren op geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen.

6.3 Das

De aangetroffen dassenburcht binnen de onderzoekslocatie kan mogelijk verstoord worden bij de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie. Mogelijke negatieve effecten als gevolg van tijdelijke werkzaamheden zoals het herinrichten van de groene ruimte rondom de dassenburcht zijn niet uit te sluiten. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten worden en dient verstoring ten aanzien van das te worden voorkomen. Door tijdens uitvoering van werkzaamheden rekening houden met de minst kwetsbare periode en door te voorkomen dat honden nabij de burcht worden uitgelaten kan overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Maatregelen en uitgangspunten om verstoring van das te voorkomen, dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van werkzaamheden (sloop/kap) kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Reptielen

Het voorkomen van gladde slang, zandhagedis, levendbarende hagedis en hazelworm is gezien de verspreidingsgegevens en het geschikte habitat op de onderzoekslocatie niet uit te sluiten. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve gevolgen hebben voor het leefgebied van deze soorten. De toekomstige situatie zal zelfs leiden tot een betere geschiktheid van de onderzoekslocatie ten aanzien van bovengenoemde soorten. Echter kunnen tijdelijke werkzaamheden om verbetering van het leefgebied te realiseren (met name werkzaamheden m.b.t. het bosschage), zonder het treffen van maatregelen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

De levendbarende hagedis en de hazelworm zijn een deel van het jaar vrijgesteld binnen de provincie Limburg. Dit betekent dat binnen deze periode verstorende werkzaamheden mogen plaatsvinden zonder dat daar een ontheffing voor nodig is. Voor de levendbarende hagedis geldt de vrijstelling in de periode van 15 augustus tot en met 15 oktober en de hazelworm is vrijgesteld in de periode van juli tot en met september. Echter de zandhagedis en gladde slang vallen onder de EU-Habitatrichtlijn en zijn zeer streng beschermd. Voor de zandhagedis en gladde slang gelden daarom geen vrijstellingen en voor deze soorten geldt dat verstoring tevens een verbodsbepaling is. Om te bepalen wat de functie van het onderzoeksgebied is ten aanzien van gladde slang, zandhagedis, levendbarende hagedis en hazelworm wordt aanvullend onderzoek ten aanzien van deze soorten noodzakelijk geacht. Aanvullend onderzoek zal verder moeten uitwijzen of overtredingen ten aanzien van bovengenoemde soorten mogelijk aan de orde zijn, of zijn te voorkomen.

6.6 Overige soort(groep)en

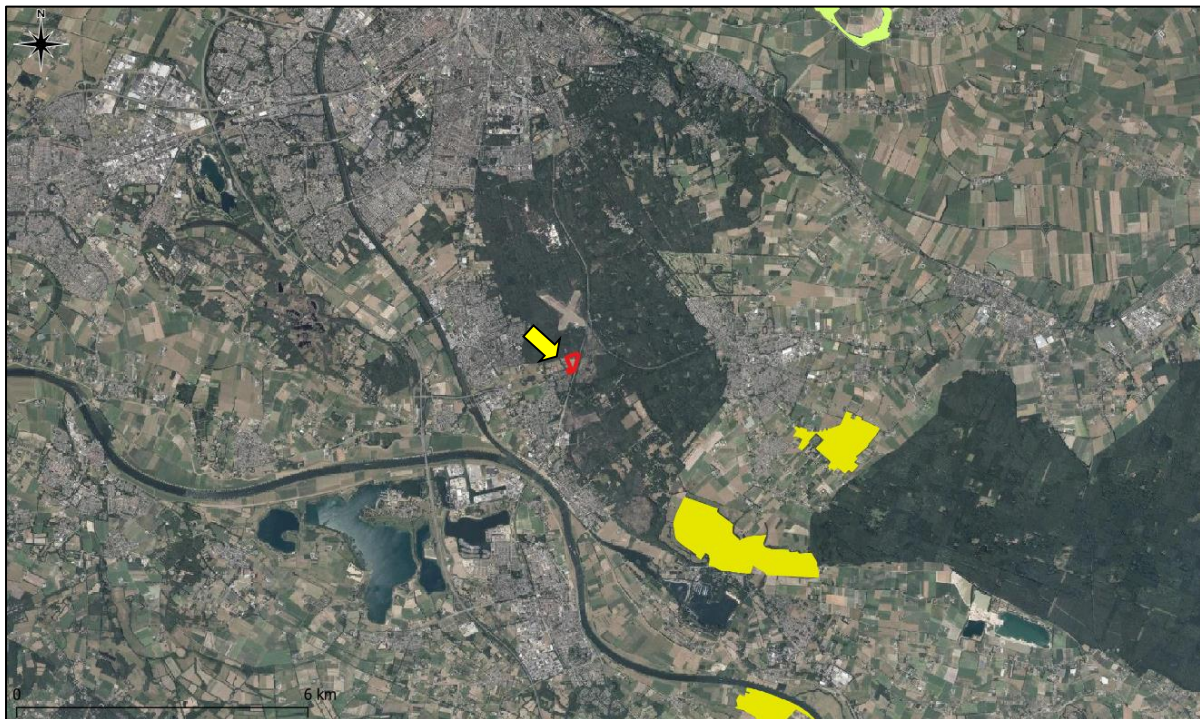
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, de 'Sint-Jansberg', bevindt zich op circa 3,5 kilometer afstand ten zuidoosten van de onderzoekslocatie. Tevens bevindt zich Natura 2000-gebied, 'De Bruuk' op circa 5 kilometer afstand ten zuidoosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 18).



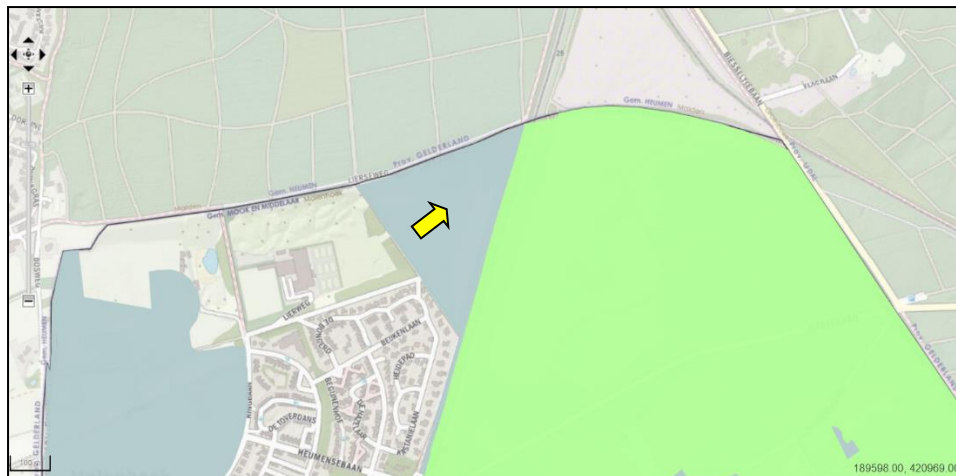
Figuur 18. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de voorgenomen herinrichting niet op voorhand uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (Aerius-calculator).

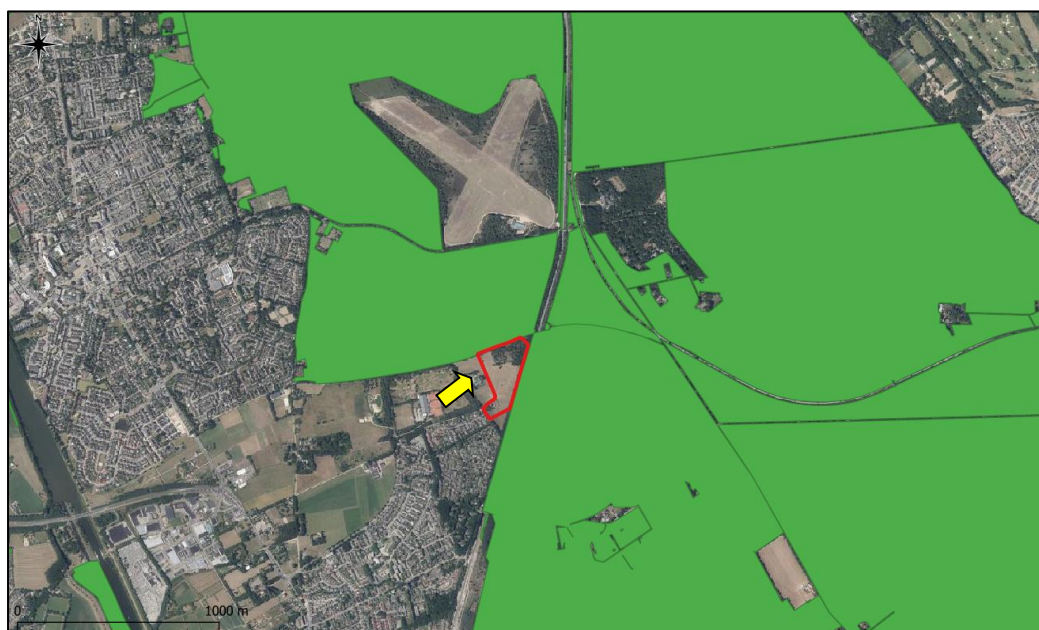
7.2 Natuurnetwerk Nederland

De provincie Limburg heeft haar landschap en natuurgronden onderverdeeld in Bronsgroene, Zilvergroene en Goudgroene zones. Goudgroene zones maken deel uit van het Nationaal Natuurnetwerk Nederland (NNN). De onderzoekslocatie maakt deel uit van een Bronsgroene landschapszone (figuur 19) en is daarmee geen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van gebieden, behorende tot het Natuurnetwerk Nederland. Ten noorden grenst een bosgebied behorende tot het Natuurnetwerk en ten oosten grenst een spoorlijn en is heidegebied 'Mulderskop' gelegen, welke tevens behoren tot het Natuurnetwerk. In figuur 20 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Een extern effect valt niet te verwachten, omdat door de voornemens de huidige aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden niet zullen veranderen, gezien de aard van de ingreep. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.



Figuur 19. Onderzoekslocatie (gele pijl) maakt deel uit van Bronsgroene landschapszone (grijs vlak) (bron: Provincie Limburg).



Figuur 20. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht in het kader van de Wet natuurbescherming. Mogelijk geldt wel dat een omgevingsvergunning nodig is voor het vellen van houtopstand. De gemeente is hiervoor het bevoegd gezag.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Tonnaer een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan landgoed De Kleine Lier.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en de voorgenomen herontwikkeling heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens een landgoed (De Kleine Lier) te ontwikkelen. Bij de voorgenomen plannen wordt circa 5 ha bestemd als natuur en circa 0,4 ha krijgt woonbestemming.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	nee	nee	nee	geen nestlocaties aanwezig en foerageergebied blijft behouden.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	matig	mogelijk	ja	mogelijk	nadere inspectie van aangetroffen boomholte
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van das, maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol + aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als wezel, hermelijn, egel konijn en diverse muizensoorten.
Amfibieën		matig	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bruine kikker en gewone pad
Reptielen		ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek ten aanzien van zandhagedis, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm.
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		matig	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		matig	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		ja	nee	nee	nee	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000	3,5 km	nee	nee	nee	nader onderzoek stikstofdepositie
Natuurnetwerk Nederland	enkele meters	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Noordoostelijk natuurgedeelte

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden ten behoeve van de ontwikkelingen van het landgoed De Kleine Lier, dient het bepaalde in de Wet natuurbescherming in acht te worden genomen. Op basis van de uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming dient voor de uitvoering van de plannen, die betrekking hebben op en de directe omgeving van de in het noordoostelijk gelegen natuurgedeelte (zie figuur 21), meer informatie te worden verkregen door middel van aanvullend onderzoek omtrent de aan- of afwezigheid van zandhagedis, gladde slang, hazelworm en levendbarende hagedis. Bij het aantreffen van gladde slang en/of zandhagedis is naar verwachting een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming niet te vermijden.

Maatregelen en uitgangspunten om verstoring van das te voorkomen, dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Daarnaast dient een nadere inspectie van de boomholte (aantreffen in het bosschage) verder uit te wijzen of deze mogelijk wordt gebruikt door boombewonende vleermuizen. Op basis van de nader te verkrijgen informatie kan worden bepaald of een overtreding ten aanzien van vleermuizen mogelijk aan de orde is en of nader aanvullend onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Het ecologisch werkprotocol ten aanzien van de das en de inspectie van de boomholte ten aanzien van vleermuizen dienen tevens gereed/uitgevoerd te zijn voordat werkzaamheden met betrekking tot, of in de nabijheid van het noordoostelijk gelegen natuurgedeelte worden uitgevoerd.



Figuur 21. Totaal plangebied (rood omkaderd), natuurgedeelte noordoosten (binnen witte stippellijn).

Sloop- en nieuwbouw

Ten aanzien van de werkzaamheden ten behoeve van de voorgenomen sloop- en nieuwbouw op het zuidelijk gedeelte van het terrein, is geen aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk. Om een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van algemene broedvogels te voorkomen, dienen de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden, of er dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden door een ter zake kundige. Tevens dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Algemene conclusie

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën is het binnen het kader van zorgplicht noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen, de aard van de ingrepen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Middels een AERIUS-berekening dient te worden aangetoond dat de drempelwaarde met betrekking tot stikstofdepositie niet overschreden wordt. Aangaande houtopstanden en Natuurnetwerk Nederland is er geen sprake van mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming.

Voordat gestart wordt met de daadwerkelijke werkzaamheden omtrent het noordoostelijk gelegen natuurgedeelte, dient nader onderzoek worden gedaan naar de genoemde soorten en dienen maatregelen te worden getroffen om daarmee te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J. Thissen, K. Canters, & J. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens H., Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Molenhoek, periode 2010-2020

Algemene websites

www.eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
www.floron.nl (soortgegevens planten)
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)
www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving)
www.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaarden)
www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)
www.verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
www.zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

www.limburg.nl (NNN en beschermde gebieden in Limburg)
www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: <ul style="list-style-type: none"> a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aan-gegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrondbout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveeraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpessuspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
<p>Het is verboden om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttorten of te vernielen. 		
Toelichting		
<p>Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.</p>		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseeneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	<p>De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op:</p> <ol style="list-style-type: none"> Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; Houtopstanden op erven of in tuinen; Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; Kweekgoed; Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; het dunnen van een houtopstand; uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: <ol style="list-style-type: none"> ten minste eens per tien jaar worden geoogst; bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aangeesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	<ol style="list-style-type: none"> Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	<p>Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.</p> <p>De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.</p>
Artikel 4.4 lid 1	<p>De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op:</p> <p>het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.</p> <p>het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer</p>
Artikel 4.5	<p>Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.</p>

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.





Bestemmingsplan

- Regels -

Landgoed De Kleine Lier 2021

Gemeente Mook en Middelaar

BESTEMMINGSPLAN

- Regels -

Landgoed De Kleine Lier 2021

Gemeente Mook en Middelaar

IDN-nummer: NL.IMRO.0944.BPDEKLEINELIER2021-VA01

Status: vastgesteld

Datum: 30 september 2021



Locatie Nijmegen
St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen

Locatie Vught
Parklaan 21
5261 LR Vught

024 - 322 45 79

info@pouderoyentonnaer.nl

www.pouderoyentonnaer.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleidende regels	5
Artikel 1	Begrippen	5
Artikel 2	Wijze van meten	11
Hoofdstuk 2	Bestemmingsregels	13
Artikel 3	Natuur	13
Artikel 4	Wonen - Landgoed	16
Hoofdstuk 3	Algemene regels	21
Artikel 5	Antidubbelregel	21
Artikel 6	Algemene bouwregels	22
Artikel 7	Algemene gebruiksregels	23
Artikel 8	Algemene afwijkingsregels	24
Artikel 9	Algemene wijzigingsregels	25
Artikel 10	Algemene procedureregels	26
Artikel 11	Overige regels	27
Hoofdstuk 4	Overgangs- en slotregels	29
Artikel 12	Overgangsrecht	29
Artikel 13	Slotregel	30

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan 'Landgoed De Kleine Lier 2021' met identificatienummer NL.IMRO.0944.BPDEKLEINELIER2021-VA01 van de gemeente Mook en Middelaar.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aan huis verbonden bedrijf:

het hoofdzakelijk door de bewoner van de woning bedrijfsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, geheel of overwegend door handwerk, dat door zijn beperkte omvang in een woning en de daarbij behorende bijgebouwen met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend, niet zijnde detailhandel. Behoudens de beperkte verkoop van artikelen verband houdende met de activiteiten.

1.4 aan huis verbonden beroep:

een dienstverlenend beroep dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie ter plaatse, niet zijnde detailhandel. Behoudens de beperkte verkoop van artikelen verband houdende met de activiteiten.

1.5 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.6 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.7 afhankelijkewoonruimte:

een bijgebouw behorend bij een woning gelegen binnen één bestemmingsvlak, waarin een gedeelte van de huishouding uit een oogpunt van mantelzorg is gehuisvest.

1.8 agrarischbedrijf:

een bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren. regels 2

1.9 agrarischhobbymatiggebruik:

kleinschalig agrarisch gebruik, anders dan ten behoeve van een agrarisch bedrijf.

1.10 agrarisch:

het (bedrijfsmatig) telen van gewassen en/of het houden van dieren.

1.11 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.12 bed & breakfast

een kleinschalige bedrijfsmatige overnachtingsaccommodatie voor toeristische doeleinden, welke gericht is op een kortdurend verblijf en het serveren van ontbijt, gevestigd in of bij de woning van de bewoner die tevens eigenaar is en wordt gerund door de bewoner.

1.13 bedrijf:

een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen dan wel het bedrijfsmatig verlenen van diensten, aan-huisverbonden beroepen niet daaronder begrepen.

1.14 bedrijfswoning:

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, slechts bedoeld voor (het huishouden van) één of meer personen, wier huisvesting ter plaatse noodzakelijk is, gelet op de bestemming van het gebouw en/of terrein.

1.15 begane grond:

de natuurlijke oppervlakte van het terrein, zonder enige kunstmatige verhoging c.q. verlagening, alsmede dat gedeelte van een gebouw dat met die oppervlakte gelijk is. Is er sprake van hoogteverschillen in het terrein, dan geldt: de hoogte van het hoogst gelegen aan-grenzende maaiveld.

1.16 bestaand:

bestaand ten tijde van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.17 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.18 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.19 bijgebouw:

een vrijstaand of aangebouwd gebouw dat bouwkundig of architectonisch ondergeschikt is aan het hoofdgebouw. bestemmingsplan.

1.20 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.21 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.22 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw, zolder, dakopbouw of setback.

1.23 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de re-gels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.24 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.25 coffeeshop:

een horecabedrijf, waarin uitsluitend alcoholvrije dranken en eventueel kleine eetwaren worden verstrekt voor gebruik ter plaatse en waar softdrugs worden verstrekt voor gebruik ter plaatse of gebruik elders.

1.26 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop, te huur of in lease aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, ter verhuur, ter leasing, het verkopen, het verhuren en/of leveren van goe-deren aan diegenen die, die goederen kopen resp. huren, voor gebruik, verbruik of aan-wending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.27 draadomheining/ draaderafscheiding

een omheining bestaande uit palen waartussen één of meerdere evenwijdig aan elkaar lopende (prikkeldraden zijn gespannen, dan wel schapengaas.

1.28 evenement:

een activiteit in de openlucht, dan wel in al dan niet tijdelijke tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek voor informerende, educatieve, cultu-rele en/of levensbeschouwelijke doeleinden.

1.29 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.30 gelijke hoogte:

een hoogteverschil per vloer of balklaag van maximaal 2,00 m (gemeten op het laagste punt).

1.31 geluidsgevoeligobject:

woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en/of geluidsgevoelige terreinen zoals be-doeld in de Wet geluidhinder dan wel het Besluit geluidhinder.

1.32 geluidszoneringsplichtigeinrichting:

een inrichting bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een geluidszone als bedoeld in die wet moet worden vastgesteld.

1.33 hoofdgebouw:

een gebouw dat door zijn constructie, afmetingen of functie als het belangrijkste gebouw binnen een bestemmingsvlak valt aan te merken.

1.34 horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van dranken en/of etenswaren.

1.35 instandhoudingsbemesting:

bemesting, in de vorm van ruige stalmest (uitgezonderd pluimveemest) of kalk, uitsluitend indien dit noodzakelijk is omdat het natuurdoeltype dat in stand moet worden gehouden zou verdwijnen, als er niet bijbemest zou worden.

1.36 kampeermiddel:

- a. een tent, een tentwagen, een kampeerauto of een caravan;
- b. enig ander onderkomen of enig ander voertuig, gewezen voertuig of gedeelte daarvan, voor zover geen bouw erk zijnde, een en ander voor zover genoemde onderkomens of voertuigen geheel of gedeeltelijk blijvend zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

1.37 kleinschaligetoeristische verblijfseenheid

een accommodatie voor kleinschalige bedrijfsmatige verblijfsmogelijkheden voor toeristische doeleinden, welke gericht is op een verblijf met een beperkte duur door steeds wisselende gasten, gevestigd in of bij de woning van de bewoner die tevens eigenaar is en wordt gerund door de bewoner.

1.38 landschappelijkewaarde:

de aan een gebied toegekende waarde gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van de levende en niet-levende natuur.

1.39 maaiveld:

bovenkant van het terrein dat een gebouw/bouwwerk omgeeft.

1.40 mantelzorg:

langdurige, intensieve niet georganiseerde zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt gegeven aan een ieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychische en/of sociale vlak door één of meer leden uit diens directe dan wel sociale omgeving, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie.

1.41 natuurlijke waarde:

de aan een gebied toegekende waarde gekenmerkt door geologische, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.42 onderbouw:

een gedeelte van een gebouw, dat wordt afgedekt door een vloer waarvan de bovenkant minder dan 1,20 m boven maaiveld is gelegen.

1.43 onderkomens:

voor verblijf geschikte, al dan niet aan hun bestemming onttrokken voer- en vaartuigen, waaronder begrepen woonwagens, woonschepen, caravans, stacaravans, kampeerauto's, alsook tenten, schuilhutten en keten, al dan niet ingericht ten behoeve van een recreatief buitenverblijf, voor zover deze niet als bouwwerken zijn aan te merken.

1.44 openbare nutsvoorziening:

een bouwwerk dat ten dienste staat van het openbaar energietransport dan wel de tele-communicatie, zoals een schakelkast, een elektriciteitshuisje en een verdeelstation.

1.45 overkapping:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde met een dak, dat niet of slechts aan één zijde is voorzien van een (bestaande) wand. regels 6

1.46 peil:

- a. voor gebouwen: gerekend vanaf de terreinhoogte van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
- b. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
- c. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw.

1.47 permanente bewoning:

bewoning door een persoon, gezin of andere groep van personen van een gebouw, dan wel een gedeelte daarvan als hoofdverblijf.

1.48 recreatie:

activiteiten en mogelijkheden voor ontspanning c.q. vrijetijdsbesteding.

1.49 recreatief medegebruik:

het medegebruik van gronden voor routegebonden recreatieve activiteiten, zoals wandelen, fietsen, ruitersport en kanovaren, en voor plaatsgebonden recreatieve activiteiten, zo-als voor sportvisserij, alsmede route-ondersteunende voorzieningen, zoals picknick-, uit-zicht-, rust- en informatieplaatsen, voor zover de overige functies van de gronden dit toelaten.

1.50 schaapskooi:

een zogenaamde potstal en dient als onderkomen voor schapen die de heide begraasden.

1.51 schuilgelegenheid:

een bouwwerk dat aan dieren de gelegenheid biedt te schuilen tegen weersinvloeden, waarbij de dieren vrij in en uit kunnen lopen.

1.52 seksinrichting:

de voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waar in bedrijfsmatig, of in een omvang als-of zij bedrijfsmatig is, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotische-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, waaronder begrepen een erotische-massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, seks theater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.53 straatmeubilair:

de op of bij de weg behorende bouwwerken, zoals verkeersgeleiders, verkeersborden, brandkranen, lichtmasten, parkeermeters, stadsplattegronden, zitbanken, bloem- en plantenvakken, papier-, glas- en andere inzamelbakken, kunstobjecten, gedenktekens, draagconstructies voor reclame alsmede telefooncellen,abri's en andere, hiermee gelijk te stellen bouwwerken.

1.54 voorgevel:

gevel van een gebouw die is gelegen aan de zijde van de weg en die in ruimtelijk opzicht de voorkant van het gebouw vormt.

1.55 waterhuishoudkundigevoorzieningen:

voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging, hemelwaterinfiltratie en/of waterkwaliteit zoals duikers, stuwen, infiltratievoorzieningen, gemalen, inlaten etc.

1.56 weg:

een voor het openbaar rij- of ander verkeer bestemde weg of pad, daaronder begrepen de daarin gelegen bruggen en duikers, de tot de weg of pad behorende bermen en zijkanten, alsmede de aan de weg liggende en als zodanig aangeduide parkeerterreinen.

1.57 woning/wooneenheid:

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

1.58 woningsplitsing:

het bouwkundig en functioneel splitsen van een bestaande woning in twee of meer woon-eenheden ten behoeve van de vestiging van meer dan één huishouden.

1.59 zolder:

ruimte in een gebouw die hoofdzakelijk is (zijn) afgedekt met schuine daken en die in functioneel opzicht geen deel uitmaakt van (de) daaronder gelegen bouwlaag of bouwlagen.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.3 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeiboord of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.4 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of) het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.5 de lengte, breedte en diepte van een bouwwerk:

de buitenwerks tussen de buitenzijde van de gevels en/of het hart van de scheidingsmuren gemeten grootste afstand.

2.6 de ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk:

vanaf peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend.

2.7 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.8 ondergeschikte bouwdelen

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten en overstekende daken (overstekken) buiten beschouwing gelaten, tot een maximum van 1.50 m.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Natuur

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. instandhouding, versterking en ontwikkeling van natuurlijke, landschappelijke, cultuur-historische en abiotische waarden;
- b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - schaapskooi': een schaapskooi;
- c. landgoedontwikkeling in de vorm van ontwikkeling van nieuwe natuur in combinatie met nieuwe bebouwing overeenkomstig de inrichtingsschets zoals opgenomen in Bijlage 1 bij deze regels (Inrichtingsschets Landgoed De Kleine Lier),

met daaraan ondergeschikt:

1. wandel- en voetpaden;
2. recreatief medegebruik;
3. recreatieve bewegwijzering, informatieborden, kunstwerken, bijenhotel(s), (klap)poorten met afrasteringen, uitzichts-/rustpunten en picknick- c.q zitplekken;
4. waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder (ondergrondse) waterbergings- en infiltratievoorzieningen;
5. agrarisch gebruik in de vorm van natuurlijke begrazing.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Op de voor 'Natuur' aangewezen gronden mogen uitsluitend worden gebouwd:

- a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - schaapskooi': één schaapskooi;
- b. bouwwerken, geen gebouw zijnde.

3.2.2 Regels ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'

Voor het bouwen ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende regels:

- a. ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' in combinatie met de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - schaapskooi' mag één gebouw worden gebouwd in de vorm van een schaapskooi, met dien verstande dat:
 1. de goothoogte maximaal 2,00 m mag bedragen
 2. de bouwhoogte maximaal 3,50 m mag bedragen
 3. de oppervlakte maximaal 35 m² mag bedragen.

3.2.3 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Op de voor 'Natuur' aangewezen gronden mogen bouwwerken, geen gebouw zijnde uitsluitend worden gebouwd:

- a. behorende tot de recreatieve voorzieningen, zoals recreatieve bewegwijzering, informatieborden, kunstwerken, bijenhotel(s), (klap)poorten met afrasteringen, uitzichts-/rustpunten en picknick- c.q zitplekken;
- b. behorende tot het straatmeubilair;
- c. ten behoeve van onder- en/of bovengrondse voorzieningen voor de opvang en buffering van water;

- d. met een bouwhoogte van maximaal 3,00 m;
- e. omheiningen en/of erfafscheidingen, uitsluitend in de vorm van natuurlijke materialen, draadomheiningen en/of draaderafscheidingen, met dien verstande dat de bouwhoogte maximaal 1,50 m mag bedragen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Verboden gebruik

Onder gebruiken en/of het laten gebruiken in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan gebruik van gronden en opstallen voor en/of als:

- a. opslag anders dan inherent aan het toegelaten gebruik;
- b. het plaatsen van onderkomens en/of kampeermiddelen, van al dan niet afgedankte voer- en vaartuigen, van wagens, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
- c. (recreatief) nachtverblijf;
- d. het verspreiden of injecteren van (kunst)meststoffen, anders dan bemesting door de aanwezige begrazers en instandhoudingsbemesting, uitsluitend via bemesting met ruige stalmest (uitgezonderd pluimveemest) of kalk.

3.3.2 Inrichting

Binnen vier jaren na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning(en) voor de bebouwing als bedoeld in artikel 4.2.1 sub a en b dienen de gronden binnen deze bestemming te zijn ingericht en ingericht te blijven overeenkomstig Bijlage 1 bij deze regels (Inrichtingsschets Landgoed De Kleine Lier).

3.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijn-de, of van werkzaamheden

3.4.1 Vergunningplicht

Het is verboden op of in de voor 'Natuur' aangewezen gronden in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, en/of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, behoudens ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - schaapskooi' en met uitzondering van wandel- en voetpaden;
- b. het ontginnen, bodem verlagen of afgraven, ophogen en/of egaliseren van de bodem, behoudens de aanleg van drinkpoelen;
- c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telecom-municatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of ap-paratuur tenzij zulks noodzakelijk is voor of verband houdt met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
- d. het bemalen of draineren van gronden en het winnen van water of het anderszins verlagen van de grondwaterstand;
- e. het verrichten van exploratie- en exploitatieboringen ten behoeve van de delfstoffenwinning;
- f. het geheel of gedeeltelijk aanleggen van oeverbeschoeiingen en graven, aanleggen en/of dempen van waterlopen;
- g. het geheel of gedeeltelijk verwijderen van graften, bosstroken en/of grasbanen;
- h. het scheuren van grasland.

3.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in artikel 3.4.1 is niet van toepassing op:

- a. normale onderhoudswerkzaamheden;
- b. werken of werkzaamheden van ondergeschikte betekenis;

- c. werken of werkzaamheden in het kader van het normale bodemgebruik, waaronder begrepen de ontwikkeling van nieuwe natuur, overeenkomstig de inrichtingsschets zoals opgenomen in Bijlage 1 bij deze regels (Inrichtingsschets Landgoed De Kleine Lier),
- d. werk en of werkzaamheden, welke op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan in uitvoering zijn dan wel krachtens een voor dat tijdstip verleende vergunning/ontheffing of anderszins mogen worden uitgevoerd.

3.4.3 Toetsingscriteria

De werken of werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.4.1 zijn slechts toelaatbaar indien door die werken of werkzaamheden dan wel door de daarvan hetzij direct hetzij indirect te verwachten gevolgen voor de in artikel 3.1 genoemde waarden en doeleinden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor herstel van de bedoelde waarden, niet wezenlijk worden of kunnen worden verkleind.

Artikel 4 Wonen - Landgoed

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - Landgoed' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wonen;

met daaraan ondergeschikt:

1. aan huis verbonden beroepen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.5.4;
2. de (overige) daarbij behorende voorzieningen, waaronder een werk-/opslagschuur in combinatie met stallingsruimte.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Op de voor 'Wonen - Landgoed' aangewezen gronden mogen uitsluitend worden gebouwd:

- a. één vrijstaande woning, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
- b. de daarbij behorende bijgebouwen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' zoals gekoppeld via de figuur 'relatie' aan de aanduiding 'bouwvlak';
- c. de daarbij behorende bouwwerken, geen gebouw zijnde.

4.2.2 Regels ten behoeve van woningen

Voor het bouwen van woningen gelden de volgende regels:

- a. het hoofdgebouw van de woning mag uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' worden gebouwd.
- b. het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' in combinatie met de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' is maximaal één woning toegestaan;
- d. woningsplitsing is niet toegestaan;
- e. de goothoogte mag maximaal 4,5 meter bedragen, zoals aangeduid ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', gerekend vanaf de terreinhoogte ter hoogte van de hoofdtoegang van het gebouw bij voltooiing van de bouw;
- f. de bouwhoogte mag maximaal 7,5 meter bedragen, zoals aangeduid ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', gerekend vanaf de terreinhoogte ter hoogte van de hoofdtoegang van het gebouw bij voltooiing van de bouw;
- g. het hoofdgebouw van de woning dient met een kap te worden afgedekt
- h. de inhoud van de woning ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' bedraagt maximaal 1.500 m³.

4.2.3 Regels ten behoeve van bijgebouwen

Voor het bouwen van bijgebouwen gelden de volgende regels:

- a. er mag één bijgebouw bij het hoofdgebouw van de woning worden gebouwd;
- b. het bijgebouw mag uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' worden gebouwd;
- c. de gezamenlijke oppervlakte van het bijgebouw mag maximaal 120 m² bedragen;
- d. de goothoogte mag maximaal 4,00 m bedragen, gerekend vanaf de terreinhoogte ter hoogte van de hoofdtoegang van het gebouw bij voltooiing van de bouw;
- e. de bouwhoogte mag maximaal 5,50 m bedragen, gerekend vanaf de terreinhoogte ter hoogte van de hoofdtoegang van het gebouw bij voltooiing van de bouw.
- f. het bijgebouw dient met een kap te worden afgedekt

4.2.4 Overige regels

- a. buiten de aanduidingen 'bouwvlak' en 'bijgebouwen' mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd;
- b. bouwwerken, geen gebouw zijnde, mogen uitsluitend achter de naar de weg gekeerde bouwgrens worden gebouwd, met uitzondering van erfafscheidingen en een toegangspoort;
- c. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouw zijnde mag maximaal 3,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van:
 - 1. erfafscheidingen voor de naar de weg gekeerde bouwgrens maximaal 1,00 m mag bedragen
 - 2. de toegangspoort en erfafscheidingen achter de naar de weg gekeerde bouwgrens maximaal 2,00 m mag bedragen.

4.3 Nadere eisen

4.3.1 Onderwerpen

Het bevoegd gezag kan nadere eisen stellen ten aanzien van:

- a. de situering, de oppervlakte en de (goot)hoogte van bebouwing;
- b. het aantal parkeerplaatsen en de situering daarvan.
- c. de aard, hoogte en situering van erfafscheidingen;
- d. voorzieningen ter voorkoming van hemelwaterproblematiek in verband met de nieuwe bebouwing;
- e. de aard, situering en oppervlakte van verhardingen.

4.3.2 Toepassingscriteria

De in artikel 4.3.1 genoemde nadere eisen mogen uitsluitend worden gesteld ten behoeve van:

- a. het stedenbouwkundig beeld;
- b. de verkeerssituatie;
- c. een goede parkeerbalans;
- d. de milieusituatie;
- e. de sociale veiligheid;
- f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken en van omliggende waarden.

4.4 Afwijken van de bouwregels

4.4.1 Afwijken van de bouwregels ten behoeve van woningsplitsing

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.2.2 ten behoeve van splitsing van bestaande woningen, met dien verstande dat:

- a. dit vanuit stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar is;
- b. een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is;
- c. de woningsplitsing vanuit milieuoogpunt aanvaardbaar is;
- d. de woningen na splitsing elk afzonderlijk een inhoud hebben van minimaal 300 m³;
- e. de splitsing dient plaats te vinden binnen de bestaande woning en het aantal woningen mag na de splitsing nooit meer dan 2 bedragen;
- f. de splitsing dient noodzakelijk te zijn met het oog op het beheer en/of behoud van het landgoed.

4.5 Specifieke gebruiksregels

4.5.1 Verboden gebruik

Onder gebruiken en/of het laten gebruiken in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan gebruik van gronden en opstallen voor en/of als:

- a. opslag anders dan inherent aan het toegelaten gebruik binnen de bijgebouwen;
- b. een aan huis verbonden beroep of bedrijf, met uitzondering van aan huis verbonden beroepen toegelaten krachtens artikel 4.5.4;
- c. vrijstaande bijgebouwen voor bewoning;
- d. gebruik van gronden voor de naar de weg gekeerde bouwgrens voor het stallen van voertuigen, caravans en dergelijke, anders dan op een oprit of aangelegde parkeerplaats.

4.5.2 Landgoedontwikkeling

Het gebruiken en/of het (doen) laten gebruiken van de voor 'Wonen - Landgoed' aangewezen gronden en opstallen, conform de bestemming 'Wonen - Landgoed' is alleen toegestaan als de binnen de bestemming 'Natuur' te ontwikkelen nieuwe natuur en de inrichting van het landgoed (inclusief nader uitwerking landschappelijke inpassing landgoedwoning met schuur), die voorwaarde is voor de landgoedontwikkeling, voor minimaal 50% is ingericht en in stand wordt gehouden, overeenkomstig Bijlage 1 bij deze regels (Inrichting Landgoed De Kleine Lier).

4.5.3 Te verwijderen bebouwing/buitenopslag

Het gebruiken en/of het (doen) laten gebruiken van de voor 'Wonen - Landgoed' aangewezen gronden en opstallen, conform de bestemming 'Wonen - Landgoed' is alleen toegestaan als de bebouwing en buitenopslag, overeenkomstig Bijlage 2 bij deze regels (te verwijderen bebouwing/buitenopslag) is verwijderd.

4.5.4 Aan huis verbonden beroepen

Een aan huis verbonden beroep is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- a. een aan huis verbonden beroep mag worden uitgeoefend in de woning of in de bijgebouwen;
- b. maximaal mag 1/3 van de vloeroppervlakte van de woning respectievelijk 1/3 van de oppervlakte van de bijgebouwen worden gebruikt voor een aan huis verbonden beroep;
- c. de woonfunctie blijft in overwegende mate gehandhaafd en de verschijningsvorm als woning wordt niet wezenlijk aangetast;
- d. degene die de activiteiten uitvoert, is tevens de bewoner van de woning;
- e. het gebruik mag geen (ernstige of onevenredige) hinder opleveren voor het woonmilieu en geen afbreuk doen aan het woonkarakter van de omgeving;
- f. in de parkeerbehoefte wordt in voldoende mate voorzien op eigen terrein;
- g. er vindt geen detailhandel plaats, met uitzondering van aan de activiteit inherente en ondergeschikte detailhandel.

4.6 Afwijken van de gebruiksregels

4.6.1 Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van een aan huis verbonden bedrijf

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.5.1 onder b ten behoeve van een aan huis verbonden bedrijf, met dien verstande dat:

- a. dit gebruik een vloeroppervlakte van maximaal 50 m² beslaat;
- b. de woonfunctie in overwegende mate gehandhaafd blijft en de verschijningsvorm als woning niet wezenlijk wordt aangetast;
- c. degene die de activiteiten uitvoert, tevens de bewoner van de woning is;
- d. geen buitenopslag en buitenstalling plaatsvindt;
- e. het gebruik geen (ernstige of onevenredige) hinder oplevert voor het woonmilieu en geen afbreuk doen aan het woonkarakter van de omgeving;
- f. geen sprake is van een grote verkeersaantrekkende werking;
- g. in de parkeerbehoefte in voldoende mate wordt voorzien op eigen terrein;
- h. er geen detailhandel plaatsvindt, met uitzondering van aan de activiteit inherente en ondergeschikte

detailhandel.

4.6.2 Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van een bed & breakfastvoorziening

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken voor de vestiging van een bed & breakfastvoorziening ten behoeve van recreatief nachtverblijf, met dien verstande dat:

- a. de voorziening uitsluitend mag worden gevestigd in de woning, of in een bijgebouw, op een afstand van maximaal 10,00 meter van de woning;
- b. de voorziening ondergeschikt blijft aan de hoofdfunctie, wat inhoudt dat de voorziening maximaal 4 kamers mag omvatten;
- c. een kamer een minimale oppervlakte dient te hebben van 12m² en dat de maximale totale oppervlakte maximaal 70 m² mag bedragen;
- d. aan maximaal 8 personen gelijktijdig onderdak mag worden geboden, voor een maximale aaneengesloten verblijfsduur van 1 week;
- e. de hoofdbewoner tijdens het nachtverblijf aanwezig is;
- f. overnachting ten behoeve van tijdelijke of seizoensgebonden arbeid niet is toegestaan;
- g. de voorziening dient te voldoen aan het Bouwbesluit, de bouwverordening en brandveiligheidseisen;
- h. er geen (onevenredig) nadeel mag ontstaan voor omliggende bedrijven;
- i. de voorziening niet mag worden voorzien van een eigen kookgelegenheid;
- j. dat middels een privaatrechtelijke overeenkomst wordt geborgd dat permanente bewoning is uitgesloten.

4.6.3 Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van een kleinschaligetoeristische verblijfseenheid

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken voor het gebruik van een deel van het hoofdgebouw of van een bijgebouw voor een kleinschalige toeristische verblijfseenheid, met dien verstande dat:

- a. de kleinschalige toeristische verblijfseenheid uitsluitend is toegestaan in bestaande bebouwing;
- b. de kleinschalige toeristische verblijfseenheid dient te worden gesitueerd op een perceel, grenzend aan de toeristisch recreatieve hoofdstructuur;
- c. het een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit betreft, welke behoort bij en ondergeschikt is aan de (agrarische) woonfunctie ter plaatse;
- d. kleinschalige toeristische verblijfseenheden geen onevenredige afbreuk mogen doen aan de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen (agrarische) bedrijven en woningen;
- e. de totale gezamenlijke oppervlakte van de verblijfseenheid/-heden bij één woning niet meer mag bedragen dan 70m²;
- f. per bestemmingsvlak maximaal twee verblijfseenheden toegestaan;
- g. de tijdelijke bewoning door dezelfde bewoner(s) zich dient te beperken tot een aaneengesloten periode van maximaal 3 weken;
- h. overnachting in verband met het verrichten van seizoensgebonden arbeid niet is toegestaan;
- i. de verblijfseenheid dient te voldoen aan het Bouwbesluit, de bouwverordening en de brandveiligheidseisen.
- j. reclameuitingen dienen te voldoen aan redelijke eisen van welstand;
- k. de ontwikkeling slechts een geringe ruimtelijke uitstraling mag hebben en niet mag leiden tot een onaanvaardbare toename van de verkeers- en parkeerdruk;
- l. op eigen terrein dient te worden voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen;
- m. indien de verblijfseenheid wordt gevestigd in een vrijstaand bijgebouw tenminste 1 gevel van dit gebouw binnen een afstand van 25 meter van de (bedrijfs)woning dient te staan.

4.6.4 Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van mantelzorg

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.5.1 onder c voor het tijdelijk gebruik van een bijgebouw als afhankelijke woonruimte, met dien verstande dat:

- a. het gebruik van het bijgebouw als afhankelijke woonruimte noodzakelijk is vanuit het oogpunt van mantelzorg;
- b. de afhankelijke woonruimte qua oppervlakte past in de voor deze bestemming geldende regeling voor bijgebouwen;
- c. in geval het een vrijstaand bijgebouw betreft, de afstand daarvan tot de binnen het-zelfde bestemmingsvlak gelegen woning maximaal 10,00 meter mag bedragen;
- d. het gebruik als afhankelijke woonruimte onmiddellijk wordt beëindigd, vanaf het moment dat de mantelzorg niet meer is vereist;
- e. het bevoegd gezag trekt de omgevingsvergunning in, indien de bij het verlenen van de vergunning bestaande noodzaak vanuit een oogpunt van mantelzorg niet meer aanwezig is.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 5 Antidubbelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 6 Algemene bouwregels

6.1 Ondergronds bouwen

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken gelden de volgende regels:

- a. ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak;
- b. de oppervlakte van ondergrondse bouwwerken mag niet meer bedragen dan de toegestane oppervlakte van bouwwerken boven peil;
- c. de ondergrondse bouwdiepte mag maximaal 4,00 m onder peil bedragen;
- d. voor het overige blijven de bouwregels van de betreffende bestemmingen van toepassing. Dit betekent dat de oppervlakte en inhoud van ondergrondse gebouwen mede in aanmerking wordt genomen bij het bepalen van de maximale oppervlakte en inhoud van gebouwen.

Artikel 7 Algemene gebruiksregels

7.1 Verboden gebruik

Onder gebruiken en/of het laten gebruiken in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan gebruik van gronden en opstallen voor en/of als:

- a. een seksinrichting of een daarmee vergelijkbaar bedrijf;
- b. een coffeeshop, growshop, smartshop of een daarmee vergelijkbaar bedrijf;
- c. straatprostitutie;
- d. de plaatsing van kampeermiddelen of andere onderkomens, niet zijnde een bouwwerk in de zin van de Woningwet, een en ander met uitzondering van een normaal gebruik overeenkomstig de bestemming;

7.2 Parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden bij of in gebouwen

7.2.1 Parkeernormen

In, op of onder gebouwen dan wel op het daarbij behorende terrein dienen voldoende parkeerplaatsen aanwezig te zijn. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan als er 3 parkeerplaatsen per woning op eigen terrein zijn gerealiseerd en in stand worden gehouden.

7.2.2 Afmetingen parkeerruimte

De in artikel 7.2.1 bedoelde parkeerplaatsen moeten afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan indien de richtlijnen uit de geldende ASVV worden nageleefd.

7.2.3 Laden en lossen

Indien het gebruik van een gebouw of gronden daar aanleiding toe geeft, dient op eigen terrein te worden voorzien in voldoende ruimte voor laden en lossen.

7.2.4 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen ten aanzien van het aantal parkeerplaatsen en de situering daarvan ten behoeve van een goede parkeerbalans, de verkeerssituatie en/of het stedenbouwkundig beeld.

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

8.1 10%-regeling

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van de in deze regels voorgeschreven minimale en/of maximale maten (hoogte, oppervlakte, inhoud etc.) tot maximaal 10% van die maten, met dien verstande dat dit niet geldt wanneer reeds op grond van deze regels een andere bevoegdheid tot afwijking van de bouwregels mogelijk is met een omgevingsvergunning.

8.2 Meetverschillen

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van van de aangeduide bouwgrenzen indien een meetverschil of onnauwkeurigheid ten opzichte van de feitelijke situatie daartoe aanleiding geeft, mits de afwijking maximaal 3,00 meter bedraagt.

8.3 Kleine bouwwerken van openbaar nut

Het bevoegd gezag kan met omgevingsvergunning afwijken voor het bouwen van kleine, niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut en voor religieuze doeleinden, zoals wachthuisjes, transformatorhuisjes, schakelhuisjes, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, pinautomaten, afval- en glascontainers, kapellen, wegkruisen en dergelijke, met dien verstande dat:

- a. de oppervlakte maximaal 15 m² mag bedragen;
- b. de goothoogte maximaal 3,00 m en de bouwhoogte maximaal 6,00 m mag bedragen.

Artikel 9 Algemene wijzigingsregels

9.1 Verschuiven bestemmingsgrenzen

Burgemeester en wethouders kunnen het bestemmingsplan wijzigen ten behoeve van het in geringe mate, tot maximaal 2,00 meter, verschuiven van de bestemmingsgrenzen, mits dit noodzakelijk is, in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden op de kaart ten op-zichte van de feitelijke situatie, voor zover daarmee wordt beoogd een zo goed mogelijke overeenstemming tussen het plan en de werkelijke toestand te bereiken.

Artikel 10 Algemene procedureregels

Bij het stellen van nadere eisen, worden in ieder geval de volgende procedureregels in acht genomen:

- a. het ontwerp-besluit ligt, met de daarop betrekking hebbende stukken, gedurende zes weken voor belanghebbenden ter inzage ter gemeentesecretarie;
- b. burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging tevoren bekend in een of meer dag- of nieuwsbladen, die in de gemeente worden verspreid;
- c. in deze kennisgeving wordt vermeld dat belanghebbenden gedurende de termijn van terinzagelegging zienswijzen omtrent de aanvraag of het ontwerpbesluit kunnen in-dienen bij burgemeester en wethouders;
- d. burgemeester en wethouders delen aan hen die hun zienswijzen naar voren hebben gebracht de beslissing daaromtrent mede.

Artikel 11 Overige regels

11.1 Wettelijke regelingen

Indien en voor zover in deze regels wordt verwezen naar andere wettelijke regelingen, dienen deze regelingen te worden gelezen, zoals deze luiden op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

- a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aan-wezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
 - 1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
 - 2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
- b. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning ver-lenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
- c. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijd-stip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

12.2 Overgangsrecht gebruik

- a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
- b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
- c. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
- d. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 13 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Landgoed De Kleine Lier 2021'.



Bestemmingsplan

- Bijlagen bij regels -

Landgoed De Kleine Lier 2021

Gemeente Mook en Middelaar

BESTEMMINGSPLAN

- Bijlagen bij regels -

Landgoed De Kleine Lier 2021

Gemeente Mook en Middelaar

IDN-nummer: NL.IMRO.0944.BPDEKLEINELIER2021-VA01

Status: vastgesteld

Datum: 30 september 2021



Locatie Nijmegen
St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen

Locatie Vught
Parklaan 21
5261 LR Vught

024 - 322 45 79

info@pouderoyentonnaer.nl
www.pouderoyentonnaer.nl

Inhoudsopgave

Bijlagen bij regels	5
Bijlage 1 Inrichting Landgoed De Kleine Lier	6
Bijlage 2 Te verwijderen bebouwing/buitenopslag	12

Bijlagen bij regels

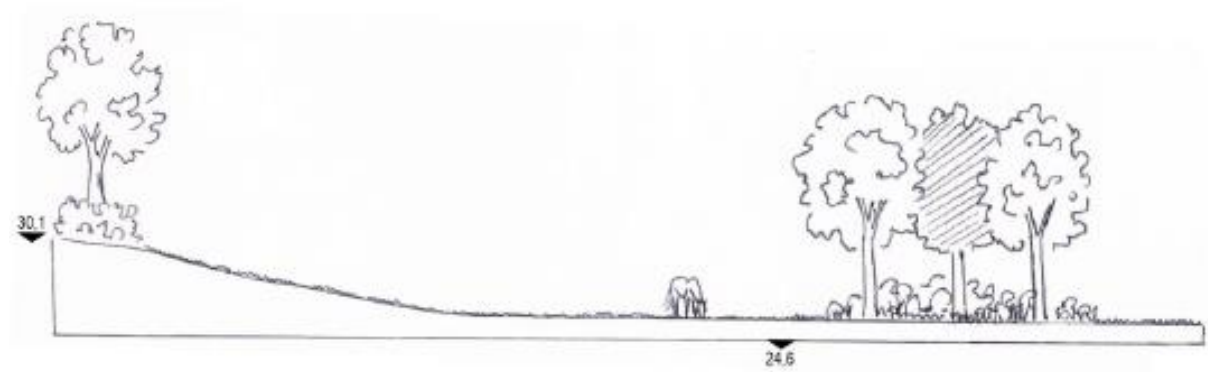
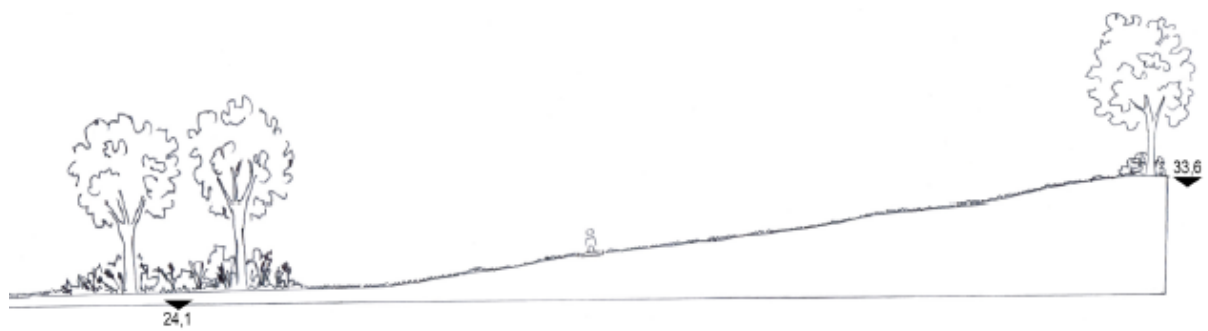
Bijlage 1 Inrichting Landgoed De Kleine Lier

Inrichtingsschets Landgoed De Kleine Lier

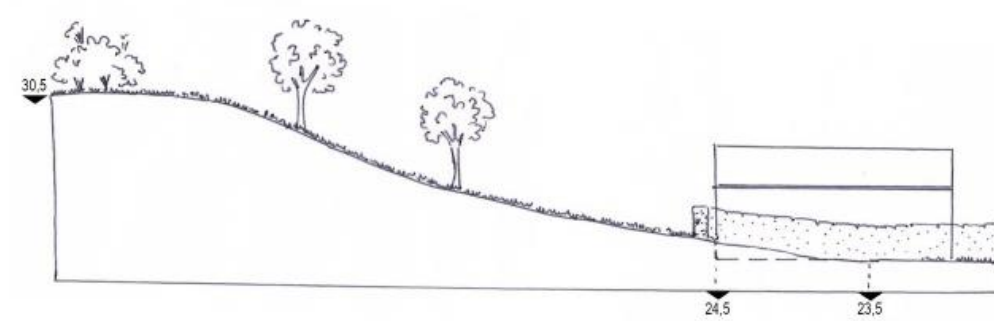
	Droog kruidenrijk grasland
	Helschraal grasland
	Maag
	Bomen
	Landschapselement
	Schaapskool
	Hoogstamboomgaard
	Bijenhotel
	Uitzichtpunt
	Wandelpad
	Erf landgoed
	Woning
	Schuur



Doorsnedes diverse landschapselementen



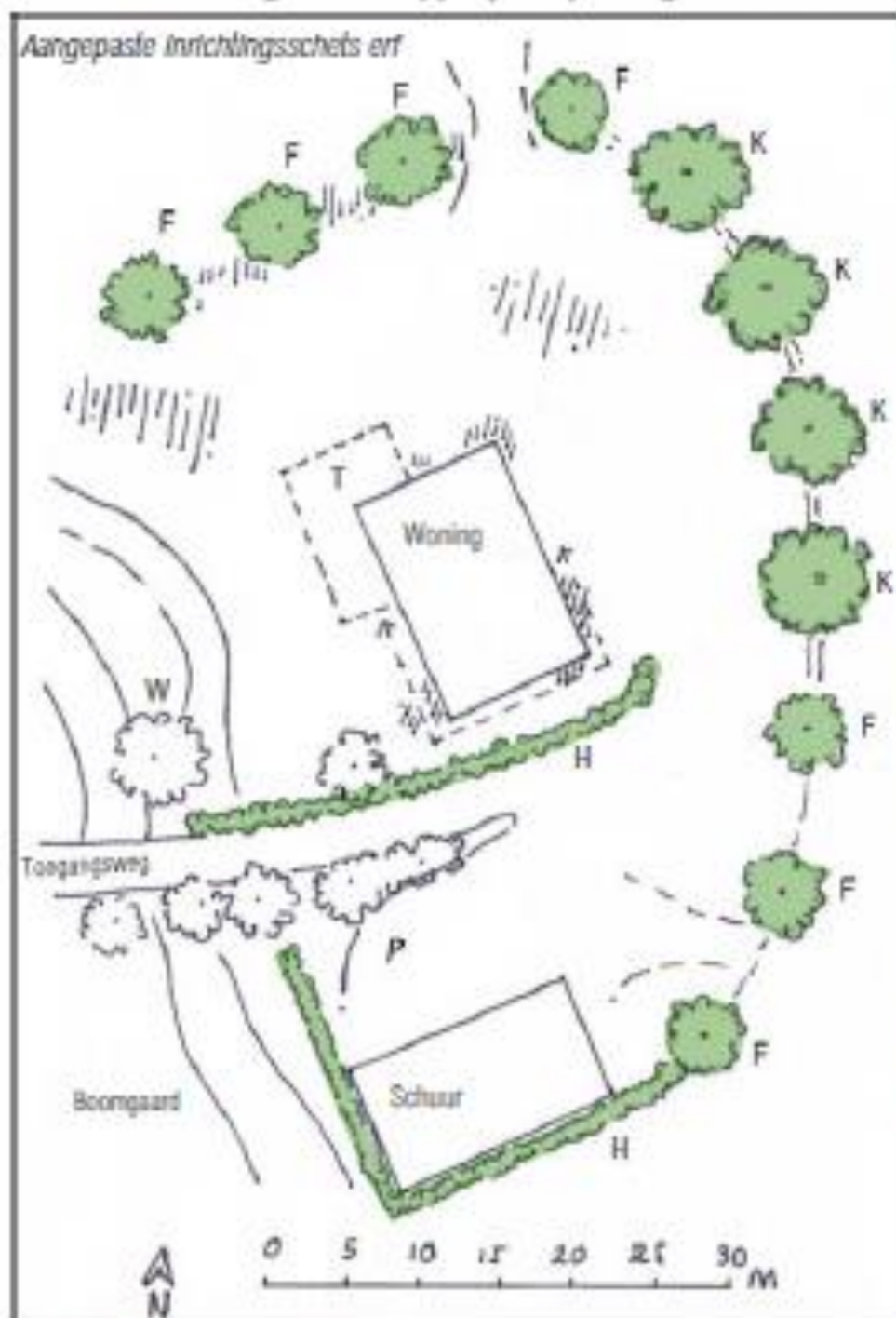
24,1



Afrastering westgrens



Landschappelijke inpassing landgoedwoning en opslagschuur met nadere uitwerking



Beplantingsplan groene omzoming erf:

De locaties van de Inpassingsbeplantingen zijn in het groen aangegeven op de inrichtingsschets van het erf hiernaast.

De bomen rondom het erf, betreffende de kastanjes en fruitbomen, zullen een minimale stamomtrek van 16/18 cm hebben en een hoogte van ca. 4 meter.

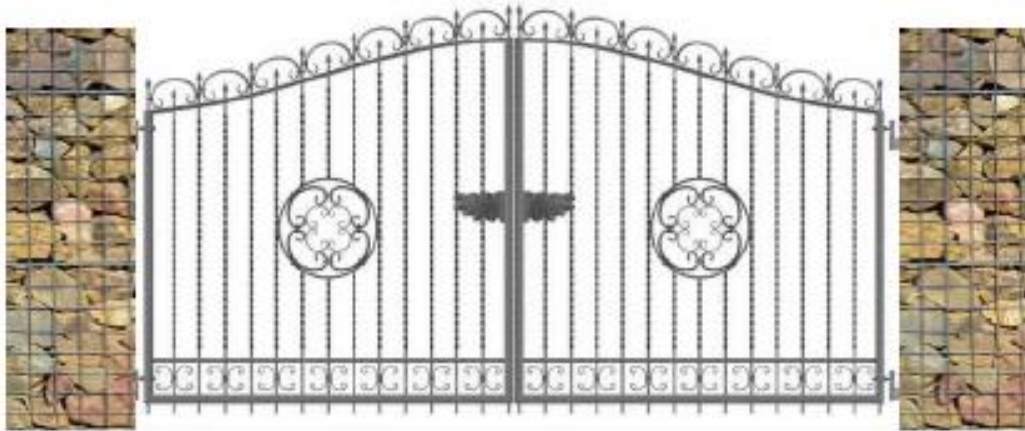
Om mooie volle hagen te creëren zullen twee rijen met 4 à 5 planten per strekkende meter worden aangelegd. De planthoogte zal ca. 80 cm zijn.

In de Legenda worden de aangeduide soorten nader toegelicht.

Legenda inrichtingsschets

- F Diverse soorten hoogstam fruitbomen (Malus, Prunus etc.)
- K Kastanje (*Castanea sativa*)
- W Walnoot (*Juglans regia*)
- H Haag (*Fagus sylvatica*, *Acer campestre*)
- T Terras
- P Parkeren
-  Beplanting erf (o.a. perk bestaande uit een combinatie van bomen/ heesters/ grassen/ vaste planten)

Toegangspoorten



Toegangspoort woonerf



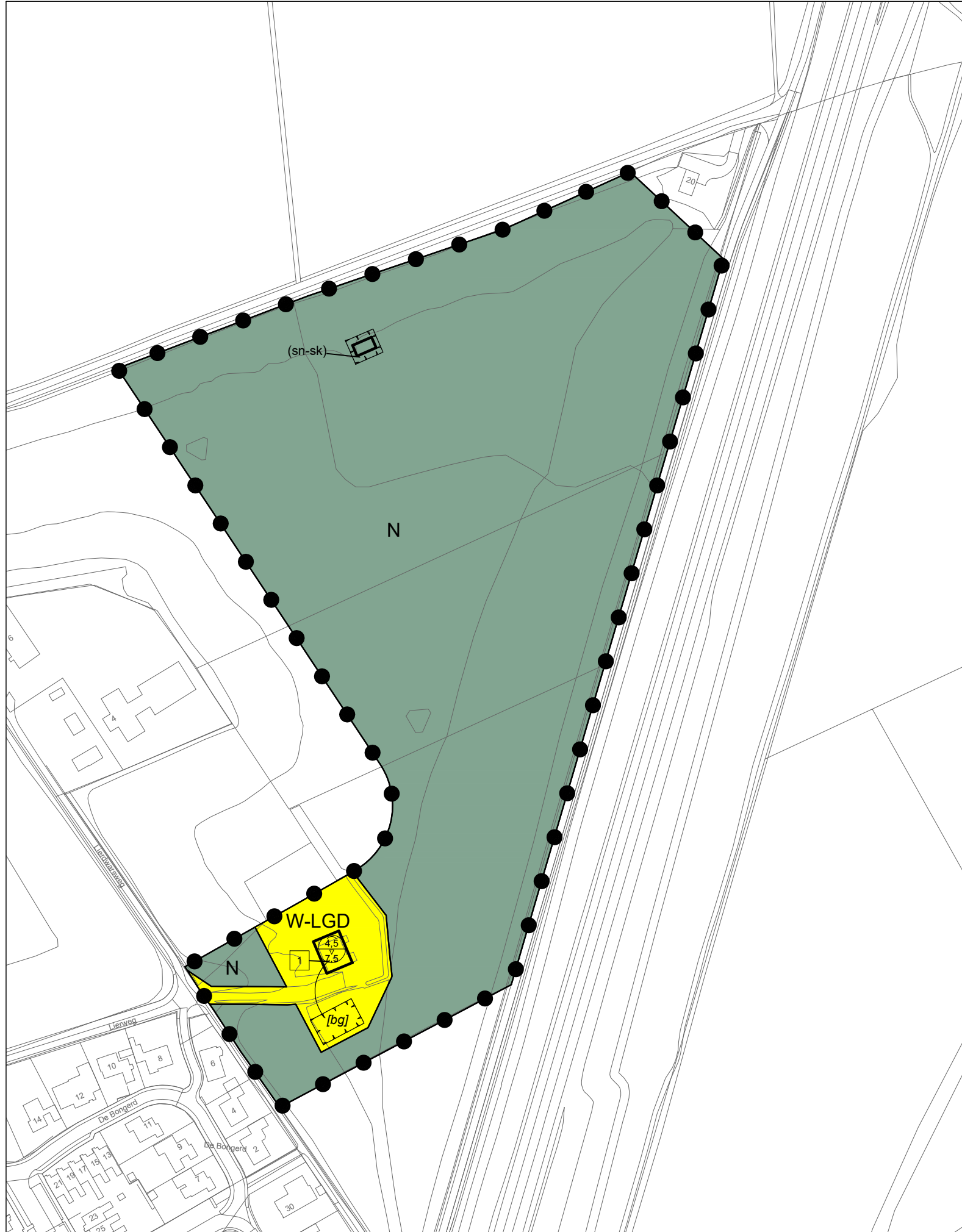
Klaphekken en landgoedhekken

Bijlage 2 Te verwijderen bebouwing/buitenopslag

Bijlage 2 bij regels: Te verwijderen bebouwing/buitenopslag (rode kruizen)

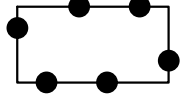






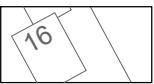
LEGENDA

Plangebied



Landgoed De Kleine Lier 2021

Verklaring



ondergrond: BGT en DKK
(datum: 5 februari 2021)

Bestemmingen

Enkelbestemming



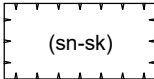
Natuur



Wonen - Landgoed

Aanduidingen

Functieaanduiding



specifieke vorm van natuur - schaapskooi

Bouwvlak



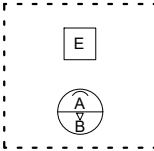
bouwvlak

Bouwaanduiding



bijgebouwen

Maatvoeringsaanduiding



maximum aantal wooneenheden

maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

Figuur



relatie

Gemeente Mook en Middelaar

Bestemmingsplan

Landgoed De Kleine Lier 2021

Verbeelding

status: Vastgesteld
datum: 30 september 2021

schaal: 1:2000
getekend: J-H
nummer: J197570
bladformaat: A3

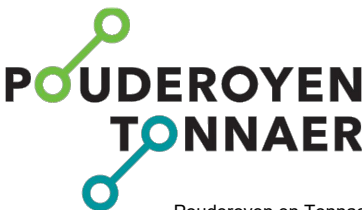
idn-nummer:
NL.IMRO.0944.BPDEKLEINELIER2021-VA01

bezoekadressen en contactgegevens:

Locatie Nijmegen: St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen

Locatie Vught: Parklaan 21
5261 LR Vught

Telefoon: +31 (0)24 - 322 45 79
E-mail: info@pouderoyentonnaer.nl
Website: www.pouderoyentonnaer.nl



Pouderoyen en Tonnaer zijn zelfstandige onderdelen van de Aelmans Adviesgroep





Gemeente Mook en Middelaar

Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied

Dossiernummer 1630
Extern Zaak ID ZM20.00191
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 3 november 2021
Agendapunt 8
Omschrijving Bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied	3 november 2021

Toelichting

Geen zienswijzen ingediend.

Documentnummer	ZM20.00191
Onderwerp	Bestemmingsplan "Molenbeek Plasmolen"
Datum raadsvergadering	10 november 2021
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	3 november 2021
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	G. Wienhoven

Inleiding

Langs de kruising met de Rijksweg en de Witteweg te Plasmolen, gemeente Mook en Middelaar, staat een gebouw met een bowlingcentrum en daarboven 21 recreatiewoningen. Permanente bewoning is feitelijk niet toegestaan, maar gebeurt wel. Op verzoek van de eigenaren van de recreatiewoningen heeft de gemeente ingestemd om dit te legaliseren met een bestemmingsplanwijziging. Hiervoor is een wijziging van het planologische regime van recreatief naar wonen nodig. Daarnaast zal ook het aanzien van het gebouw aan de zijde van de Rijksweg N271 worden verfraaid.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft zes weken ter inzage gelegen. In deze periode zijn **geen zienswijzen** ingediend.

Voorstel

1. Bestemmingsplan "Molenbeek Plasmolen" vast te stellen.

Beoogd effect

De feitelijke situatie wordt gelegaliseerd.

Raadsvoorstel

Duurzaamheid

nvt

Participatie

Het plan is volledig in samenspraak met de huidige gebruikers/ bewoners van de woningen opgesteld. Voordat het plan in procedure is gegaan, is de VvE in gesprek gegaan met de omwonenden om de plannen de bespreken en daar waar nodig af te stemmen.

Financiën

Met de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst opgesteld waarin de exploitatiekosten zijn geregeld. Daarnaast worden door de initiatiefnemer voor het in behandeling nemen van het bestemmingsplan leges betaald.

Communicatie

De vaststelling van het bestemmingsplan "Molenbeek Plasmolen" en de daar uit volgende terinzagelegging wordt gepubliceerd in de Ter Sprake en het Gemeenteblad.

Uitvoering

Het definitieve bestemmingsplan ligt zes weken ter inzage. Indien niemand beroep instelt bij de Raad van State, is het bestemmingsplan na deze beroepsperiode onherroepelijk.

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit
2. Bestemmingsplan "Molenbeek Plasmolen" – Toelichting
2a Bijlagen bij toelichting
3. Bestemmingsplan "Molenbeek Plasmolen" – Regels
3a Bijlagen bij Regels
4. Bestemmingsplan "Molenbeek Plasmolen" – Verbeelding
5. Motie van 28 februari 2019
6. 'Horecastrip' Plasmolen, scan van SRO

Mook, 21 september 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,



De gemeentesecretaris
J.M.G. Smits- de Kinkelder



De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Documentnummer ZM20.00191

Onderwerp Bestemmingsplan "Molenbeek Plasmolen"

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 21 september 2021

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 3 november 2021

Besluit:

1. Bestemmingsplan "Molenbeek Plasmolen" vast te stellen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 11 november 2021

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen



Bestemmingsplan

Molenbeek Plasmolen

Gemeente Mook en Middelaar

TOELICHTING

Bestemmingsplan

Molenbeek Plasmolen

Gemeente Mook en Middelaar

TOELICHTING

GEGEVENS VAN DE AANVRAGER

VVE Molenbeek



KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

PLANGEGEVENS:

IDN:
Projectnummer:
Titel:

NL.IMRO.0944.Molenbeek-VA01
Molenbeek Plasmolen

Status

Concept:
Voorontwerp:
Ontwerp:
Vastgesteld:

Datum

01-06-2021
n.v.t.
08-06-2021
11-11-2021

Projectleider: M. Keegstra

Auteur: S. Drost

Inhoudsopgave

TOELICHTING	6
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Ligging en begrenzing plangebied	6
1.3 Het kruisbeeld aan de Witteweg	7
1.4 Vigerende planologische situatie	9
1.5 Opzet bestemmingsplan en toelichting	11
Hoofdstuk 2 Beschrijving van de situatie	12
2.1 Huidige situatie	12
2.2 Toekomstige situatie	13
Hoofdstuk 3 Beleidskader	15
3.1 Rijksbeleid	15
3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)	15
3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	16
3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking	16
3.2 Provinciaal beleid	18
3.2.1 Omgevingsvisie Limburg	18
3.2.2 Omgevingsverordening Limburg	19
3.2.3 Omgevingsverordening 2021	20
3.3 Gemeentelijk en regionaal beleid	20
3.3.1 Structuurvisie Mookerplas e.o.	20
3.3.2 Structuurvisie Toerisme en recreatie	21
3.3.3 Regionale woonvisie voor Noord-Limburg 2020-2024	22
3.3.4 Regionale afspraken Arnhem-Nijmegen	22
3.3.5 Woonvisie Mook en Middelaar	23
Hoofdstuk 4 Uitvoeringsaspecten	25
4.1 Flora en fauna	25
4.1.1 Wettelijk kader	25
4.1.2 Effect te vergunnen activiteiten	25
4.1.3 Conclusie	25
4.2 Bodemkwaliteit	26
4.2.1 Wettelijk kader	26
4.2.2 Resultaten onderzoek	26
4.2.3 Conclusie	26
4.3 Cultuurhistorie en archeologie	26
4.3.1 Wettelijk kader	26
4.3.2 Cultuurhistorie	26

4.3.3	Archeologie	26
4.3.4	Conclusie	26
4.4	Luchtkwaliteit	27
4.4.1	Wettelijk kader	27
4.4.2	Beoordeling	27
4.4.3	Conclusie	27
4.5	Parkeren en verkeer	27
4.5.1	Parkeren	27
4.5.2	Verkeer	27
4.5.3	Conclusie	27
4.6	Geluidhinder	28
4.6.1	Wettelijk kader	28
4.6.2	Onderzoek / beoordeling	28
4.6.3	Conclusie	29
4.7	Bedrijven en milieuzonering	29
4.7.1	Wettelijk kader	29
4.7.2	Beoordeling	30
4.7.3	Conclusie	30
4.8	Externe veiligheid	30
4.8.1	Wettelijk kader	30
4.8.2	Onderzoek / beoordeling	32
4.8.3	Conclusie	32
4.9	Kabels en leidingen	32
4.10	Water	33
4.10.1	Inleiding	33
4.10.2	Beleidskader	33
4.10.3	Watertoets	34
4.10.4	Conclusie	34
4.11	M.e.r.-beoordeling	34
4.11.1	Wettelijk kader	34
4.11.2	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	34
4.11.3	Conclusie	35
Hoofdstuk 5	Juridische planbeschrijving	36
5.1	Inleiding	36
5.2	Inleidende regels	36
5.2.1	Begrippen	36
5.2.2	Wijze van meten	36
5.3	Bestemmingsregels	37
5.3.1	Opbouw bestemmingen	37
5.3.2	Bestemmingen	37
5.4	Algemene regels	37
5.4.1	Anti-dubbeltelregel	37
5.4.2	Overige algemene regels	37
5.5	Overgangs- en slotregels	37
5.5.1	Overgangsregel	37
5.5.2	Slotregel	37

Hoofdstuk 6	Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid	38
6.1	Economische uitvoerbaarheid	38
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	38
6.2.1	Overleg met omwonenden	38
6.2.2	Overleg met overheidsinstanties	38

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Langs de kruising met de Rijksweg en de Witteweg te Plasmolen, gemeente Mook en Middelaar, staat een gebouw met een bowlingcentrum en daarboven 21 recreatiewoningen. Permanente bewoning is feitelijk niet toegestaan, maar gebeurt wel. Op verzoek van de eigenaren van de recreatiewoningen heeft de gemeente ingestemd om dit te legaliseren met een bestemmingsplanwijziging. Hiervoor is een wijziging van het planologische regime van recreatief naar wonen nodig. Daarnaast zal ook het aanzien van het gebouw aan de zijde van de Rijksweg N271 worden verfraaid

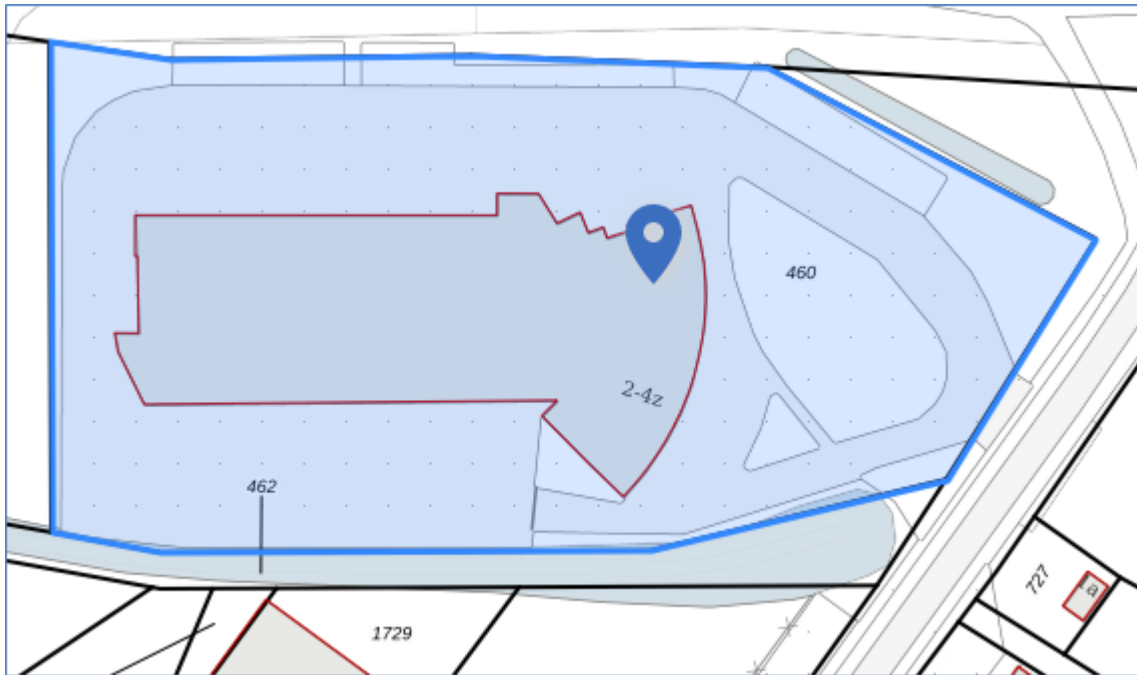
Om permanent bewoning planologisch-juridisch mogelijk te maken, is een procedure tot vaststelling van een nieuw bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) noodzakelijk. Met voorliggend bestemmingsplan wordt het plan voorzien van een ruimtelijk juridisch kader. In deze toelichting wordt de beoogde ontwikkeling beschreven en wordt aangetoond dat voldaan kan worden aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Witteweg 4 in Plasmolen. De locatie ligt aan de rand van Plasmolen, langs de N271 (Rijksweg) en vlakbij de Mookerplas. De planlocatie is gelegen op het perceel dat kadastraal bekend staat als gemeente Mook en Middelaar, sectie C, perceel 460. Daarnaast geldt dat perceelnummer 1.715 is opgedeeld in de nummer 3 t/m 23 (appartementenrechten). Dit perceel maakt onderdeel uit van het plan. De grond aan de achterzijde van het pand en een deel van de gronden aan de voorzijde van het pand zijn in eigendom van de eigenaren van de woningen. In de onderstaande figuren is de ligging van het plangebied weergegeven.



Figuur: Luchtfoto plangebied met aanduiding gronden VVE (bron: Google Maps)



Figuur: Uitsnede kadastrale kaart (bron: perceelloep.nl)

1.3 Het kruisbeeld aan de Witteweg

Informatie uit 'Rond de Grenssteen', nr. 68 (2003) leert dat dit kruis herinnert aan de verschrikkingen in het laatste oorlogsjaar (1944-1945), dat in Middelaar een spoor van vernieling en ellende heeft nagelaten. In het najaar van 1944 en het voorjaar van 1945 liep de frontlijn midden door het dorp met aan de noordelijke kant de Duitse troepen en aan de zuidelijke kant de geallieerden. Middelaar en Plasmolen werden geheel verwoest. Geen huis bleef overeind.

De inwoners moesten in september 1944 vluchten uit de hel van vuur en dood waartoe hun dorp verworpen was. Na veel omzwervingen en dagenlange voettochten werden velen van hen over Nederland verspreid en wachtten op hun evacuatieadres de bevrijding af. In september 1945 was nog slechts een derde deel van de Middelaarse bevolking berooid teruggekeerd. Pas met Kerstmis was het grootste gedeelte van de evacués in hun zwaar getroffen dorp terug.

Een ingemetselde steen in de sokkel van het kruis houdt de herinnering aan deze trieste periode levend en is tevens een oproep voor eensgezindheid en vrede! De tekst op de sokkel luidt als volgt: In den oorlog van het jaar onzes Heeren 1944 werden gedood Jan Lamers, Jacobus van Lent, Jan Siebers, Ant. Horsten-Bekkens, Alphons Verouden, inwoners van het geheel ten gronde gerichte Middelaar. Alsmede duizenden soldaten die van hieruit plotseling voor Gods rechterstoel werden geroepen. Bidt God voor de zielen.

De tekst op de sokkel van het kruis aan de Witteweg. Het corpus op het houten kruis aan de Witteweg te Middelaar is gemaakt van keramiek door de beeldhouwer Piet Killaars uit Tegelen en geplaatst omstreeks 1945-'46. Het is 2,20 m hoog en de dwarsbalk is 1,80 m breed. De lengte van het corpus, van kruin tot voetzool bedraagt 100 cm en de breedte tussen de buitenzijden van de handen is 90 cm. Het kruis wordt afgedekt met een dakje. De sokkel is van gemetselde baksteen.



Figuur: Weergave kruisbeeld (bron: initiatiefnemers)

Als onderdeel van deze wijziging zullen de bewoners van het appartementengebouw het aan de Witteweg gelegen en in deplorabele staat verkerende kruisbeeld (ter herinnering aan de gevallen bewoners van Middelaar in de tweede wereldoorlog) opknappen. In onderstaande figuur is een impressie te zien van de situatie na de voorgenomen renovatie van het kruisbeeld.

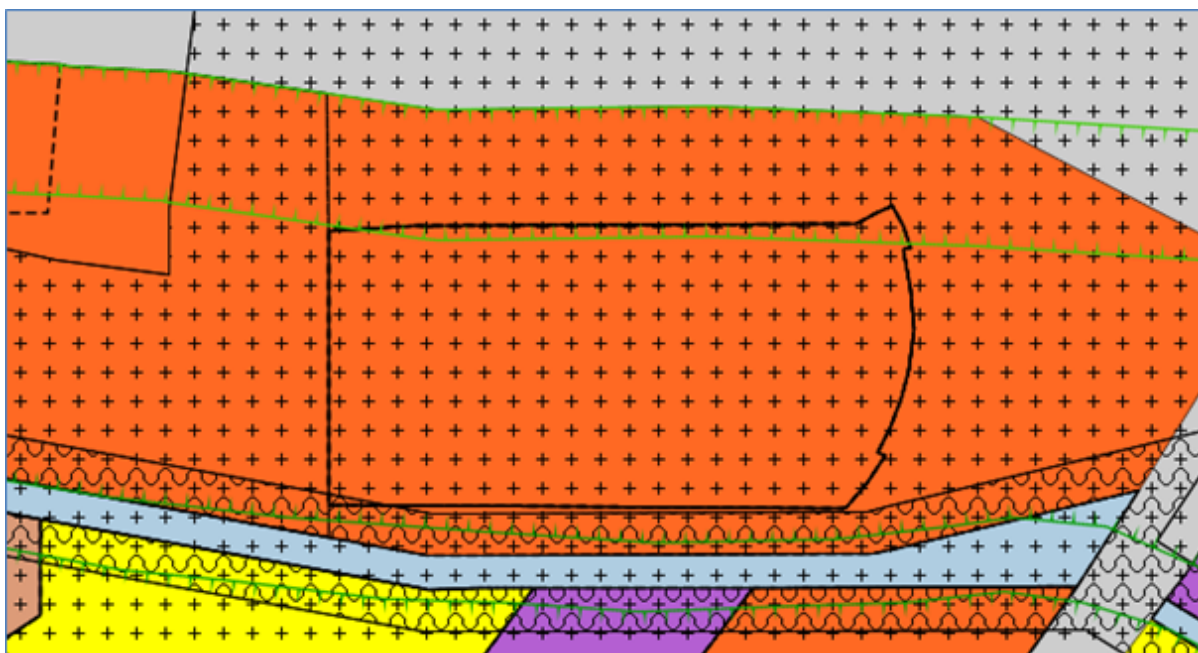


Figuur: Impressie nieuwe situatie kapel met links de huidige situatie (bron: initiatiefnemers)

1.4 Vigerende planologische situatie

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het bestemmingsplan 'Mookerplas e.o., 1e herziening'. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de raad van de gemeente Mook en Middelaar op 9 juni 2020.

In het bestemmingsplan kent het plangebied de enkelbestemming 'Horeca' en de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie' en 'Waterstaat - Waterlopen'. Voorts gelden de gebiedsaanduidingen 'milieuzone - extensiveringsgebied intensieve veehouderij' en 'wetgevingzone - ontheffingsgebied 2' voor het gehele perceel en de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - weg' geldt voor een deel van het perceel.



Figuur: Uitsnede bestemmingsplan (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Enkelbestemming 'Horeca'

De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. horeca, overeenkomstig de categorie die is aangeduid ter plaatse van de aanduiding:
 1. 'horeca tot en met categorie 3';
 2. 'horeca van categorie 5';
- b. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning', wonen in een bedrijfswoning;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'bowlingbaan', is een bowlingbaan toegestaan;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'recreatiewoning', recreatiewoningen, met dien verstande dat uitsluitend bedrijfsmatige exploitatie van recreatiewoningen is toegestaan;
- e. ter plaatse van de aanduiding 'sauna', is een sauna toegestaan;
- f. waterhuishoudkundige voorzieningen.

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend, onder andere het gebruik voor permanente bewoning van recreatiewoningen.

Dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'

De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, naast de andere voor die gronden aanwezige bestemmingen, tevens bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden en ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - archeologisch monument' voor een archeologisch monument.

Dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterlopen'

De voor 'Waterstaat - Waterlopen' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor bescherming, beheer en onderhoud van primaire wateren, zoals watergangen en regenwaterbuffers, overeenkomstig de Keur van het Waterschap.

Gebiedsaanduiding - 'milieuzone - extensiveringsgebied intensieve veehouderij'

Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - extensiveringsgebied intensieve veehouderij' geldt dat de gronden tevens bestemd zijn voor een extensiveringsgebied. Ter plaatse gelden specifieke regels die in de afzonderlijke bestemmingen zijn opgenomen.

Gebiedsaanduiding - 'wetgevingzone - ontheffingsgebied 2'

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bestemmingsbepalingen voor het gebruik van een deel van de (bedrijfs)woning of bijbehorende bouwwerken voor een kleinschalige toeristische verblijfseenheid, met dien verstande dat de kleinschalige toeristische verblijfseenheid ligt in of aansluitend aan een toeristisch gebied dan wel toeristische route zoals aangegeven door middel van de aanduiding 'wetgevingzone - ontheffingsgebied 2'.

Gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - weg'

Ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - weg' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd als reserveringsstrook voor een eventuele verbreding in de toekomst.

Conclusie

Onderhavig initiatief is in strijd met het vigerende bestemmingsplan, omdat de huidige horeca bestemming met de functieaanduiding 'recreatiewoning', permanente bewoning van de appartementen niet toestaat. Om de aanduiding 'wonen' toe te voegen is een reguliere bestemmingsplanprocedure noodzakelijk. De overige bestemmingen en gebiedsaanduidingen zijn niet relevant voor onderhavig plan.

1.5 Opzet bestemmingsplan en toelichting

Het bestemmingsplan 'Molenbeek Plasmolen' bestaat uit de volgende stukken:

- toelichting;
- verbeelding, schaal 1:1000 (IDN nummer: NL.IMRO.0944.Molenbeek-VA01);
- planregels.

De toelichting is niet juridisch bindend, maar vormt een belangrijk onderdeel van het bestemmingsplan. De toelichting geeft aan wat de beweegredenen en achtergronden zijn die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot heeft de toelichting als doel om het bestemmingsplan te begrijpen en de regels op een correcte manier na te leven.

De verbeelding en de planregels vormen samen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan en kunnen enkel in samenhang met elkaar 'gelezen' worden.

Op de verbeelding zijn de bestemmingen van de in het plangebied begrepen gronden en opstallen aangegeven. Aan deze bestemmingen zijn regels en bepalingen gekoppeld om de uitgangspunten van het plan zeker te stellen.

De toelichting is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 staat stil bij de huidige en toekomstige situatie van het plangebied;
- in Hoofdstuk 3 is een beknopt overzicht opgenomen van de belangrijkste beleidsvisies van de verschillende overheden die relevant zijn voor het plangebied;
- de gevolgen of effecten op de planologische- en milieutechnische aspecten worden in Hoofdstuk 4 beschreven;
- in Hoofdstuk 5 worden de gehanteerde bestemmingen met bijbehorende regeling beschreven;
- Hoofdstuk 6 behandelt ten slotte de economische uitvoerbaarheid en maatschappelijke uitvoerbaarheid. Hierin worden de resultaten beschreven van de gevolgde inspraakprocedure en het vooroverleg conform artikel 3.1.1 Bro.

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de situatie

2.1 Huidige situatie

De recreatiewoningen aan de Witteweg 4 zijn gelegen in het recreatieappartementencomplex Residentie Molenbeek, boven 'Bowling Plasmolen' en 'Happen bij Het Zuiden'. Het complex is gerealiseerd in 2001 en 2002. Reeds voor de oplevering is door de ontwikkelaar verzocht om op de locatie permanente bewoning toe te staan. De gemeenteraad stemde hier destijds niet mee in, omdat de gemeenteraad het beleid had om recreatie en toerisme verder te stimuleren. Desondanks zijn de recreatiewoningen vergund en gebouwd conform de eisen die gelden voor woningen.

Voor het restaurant, het bowlingcentrum en de woningen zijn 77 parkeerplaatsen op eigen terrein aanwezig. Rond de planlocatie zijn veel recreatieve voorzieningen gelegen, zoals een bungalowpark, restaurants en een kleine kapel. Daarnaast ligt ten westen van het complex het pand van een voormalig Chinees restaurant, welke is aangekocht door de gemeente Mook en Middelaar. De gemeente zoekt nog een geschikte bestemming voor het pand.





Figuur: Beelden huidige situatie

2.2 Toekomstige situatie

In de gewenste situatie wordt permanente bewoning van het complex toegestaan. Hierbij geldt dat er slechts sprake zal zijn van een planologische wijziging, waarbij de bestaande situatie in de praktijk hetzelfde blijft. Wel wordt door de initiatiefnemers circa 55 m² bestrating verwijderd bij de poort naast het achtergelegen privé parkeerterrein. Links van de poort wordt circa 30 m² verwijderd. Rechts van de poort wordt vijf meter achter het hek en vijf meter voor de poort met een breedte van 2,5 meter bestrating vervangen door groen (25 m^e). Hiermee krijgt het perceel een groenere uitstraling.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die op 13 maart 2012 door de minister is vastgesteld, vormt de overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040.

Het rijksbeleid richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer, energie, natuur, waterveiligheid, milieukwaliteit en bescherming van het werelderfgoed. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. Daarbij wordt ingezet op een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt.

Om dit doel te bereiken, werkt het Rijk samen met andere overheden. In de SVIR zijn ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028 geformuleerd. Het Rijk heeft drie hoofddoelen geformuleerd:

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
- het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid, waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Het beleid met betrekking tot verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk, onder het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet', zoveel mogelijk over aan provincies en gemeenten. Gemeenten krijgen daarbij de ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. De sturing op verstedelijking, zoals afspraken over binnenstedelijk bouwen en doelstellingen voor herstructurering, laat het Rijk voor een groot deel los.

In totaal zijn 13 onderwerpen van nationaal belang benoemd, die bijdragen aan het realiseren van de drie hoofddoelen. Het betreft onder meer het borgen van ruimte voor de hoofdnetwerken (weg, spoor, vaarwegen, energievoorziening, buisleidingen), het verbeteren van de milieukwaliteit, ruimte voor waterveiligheid, ruimte voor klimaatbestendige stedelijke ontwikkeling, ruimte voor behoud van unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten en ruimte voor een nationaal netwerk voor natuur.

Verder is één van de nationale belangen die de SVIR benoemt, het belang van een 'zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten'. Concreet betekent dit onder meer dat ruimte zorgvuldig moet worden benut en overprogrammering moet worden voorkomen. Om die doelstellingen te bereiken, is in 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening. Alle stedelijke ontwikkelingen dienen aan de Ladder voor duurzame verstedelijking getoetst te worden.

Conclusie

Onderhavig initiatief betreft een ontwikkeling van beperkte omvang zonder strijdigheid met rijksbelangen. De ontwikkeling is passend binnen de SVIR. De ladder voor duurzame verstedelijking komt in paragraaf 3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking aan de orde.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. Gemeenten moeten bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijzigingsplannen of uitwerkingsplannen rekening houden met het Barro. Doel van het Barro is bepaalde onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte te verwezenlijken. In het Barro worden een aantal projecten opgesomd die een groot Rijksbelang hebben. Per project worden regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. De regels zijn een uitwerking van de onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

In het Barro zijn veertien onderwerpen met bijzonder rijksbelang beschreven:

- Rijksvaarwegen;
- Project mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Hoofdvaarwegen en landelijke spoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Natuurnetwerk Nederland;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden;
- Ruimtereservering parallelle Kaagbaan.

Conclusie

Het initiatief valt niet onder een van de projecten uit het Barro. Door de gewenste ontwikkeling zal geen nationaal belang worden geschaad.

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

Nationaal belang 13, zoals geformuleerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), vraagt om een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten. Dit moet met behulp van de ladder voor duurzame verstedelijking worden onderbouwd. Deze verplichte toetsing is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het Barro verwijst naar het Bro; geformuleerd is dat deze toetsing een procesvereiste is bij alle nieuwe ruimtelijke besluiten en plannen ten aanzien van bijvoorbeeld kantoorlocaties en woningbouwlocaties.

Gemotiveerd dient te worden hoe een zorgvuldige afweging is gemaakt ten aanzien van het ruimtegebruik. De kernbepaling van de Ladder, artikel 3.1.6 lid 2 Bro, luidt:

'De toelichting van een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling. Indien blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien, bevat de toelichting een motivering daarvan en een beschrijving van de mogelijkheid om in die behoefte te voorzien op de gekozen locatie buiten het bestaand stedelijk gebied.'

Om dit te onderbouwen dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

1. er dient een beoordeling plaats te vinden door betrokken overheden of de beoogde ontwikkeling voorziet in een behoefte;
2. indien er een vraag is aangetoond, dient een beoordeling plaats te vinden door betrokken overheden of de ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd door locaties voor herstructurering of transformatie te benutten. Indien het bestemmingsplan de ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, is een motivering benodigd waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Stedelijke ontwikkeling

Om aan deze verplichting uit het Bro te kunnen voldoen dient allereerst te worden nagegaan of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling.

In het Bro is het begrip stedelijke ontwikkeling als volgt vastgelegd:

'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.'

Uit jurisprudentie blijkt dat er bij de realisatie van 12 woningen in beginsel sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, hierbij geldt wel een kanttekening. Bij de beantwoording van de vraag of een stedelijke ontwikkeling die een bestemmingsplan mogelijk maakt een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro behelst, moet in onderlinge samenhang worden beoordeeld in hoeverre het plan, in vergelijking met het voorgaande bestemmingsplan, voorziet in een functiewijziging en welk planologische beslag op de ruimte het nieuwe plan mogelijk maakt in vergelijking met het voorgaande bestemmingsplan (uitspraken van 6 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:915 (Oldenzaal), en van 20 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1064 (Waalre)).

Een bestemmingsplan dat bij recht een stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, maar ten opzichte van het voorgaande planologische regime geen nieuw planologisch ruimtebeslag mogelijk maakt, maar alleen een planologische functiewijziging, voorziet in beginsel niet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro. Van dit uitgangspunt wordt afgeweken indien die planologische functiewijziging een zodanige aard en omvang heeft dat desalniettemin sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling (uitspraak van 20 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1075 (Amersfoort)). Hierbij komt betekenis toe aan de ruimtelijke uitstraling van de in het nieuwe plan voorziene functie en die van hetgeen onder het vorige plan mogelijk was (uitspraak van 1 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1503 (Zundert)).

Beoordeling

Het complex is vergund op 20 februari 2001 (vergunningsnummer 2000-90) en gereed gemeld op 29 juli 2002. In de plint van het complex bevinden zich een restaurant, bowlingcentrum en bergingen. Daarboven zijn 21 appartementen gerealiseerd. Aangezien de ontwikkelaar nog voor de bouw al de wens had de appartementen aan te wenden voor permanente bewoning, zijn de appartementen beoordeeld als ware het reguliere woonappartementen. Dit is niet alleen gedaan voor geluid, maar ook voor brandveiligheid, constructies en de bouwbesluit-, ventilatie- en EPN-berekeningen. Verhuur van het complex voor recreatieve doeleinden bleek inderdaad niet mogelijk. Om leegstand te voorkomen is het pand nadien in gebruik genomen voor de reguliere woonfunctie. Het voorliggende bestemmingsplan kent geen uitbreiding van de bebouwingsmogelijkheden ten opzichte van het thans vigerende bestemmingsplan.

De locatie Witteweg 4 in Plasmolen ligt binnen de bebouwde kom, derhalve binnen stedelijk gebied. Met voorliggend bestemmingsplan wordt geen nieuw planologisch ruimtebeslag mogelijk gemaakt, er is uitsluitend sprake van een functiewijziging van de 21 woningen, namelijk van functie recreatiewoning naar functie woning. Met de planologische functiewijziging wordt een feitelijke situatie die al bijna twee decennia gaande is gelegaliseerd. Gelet op de hiervoor genoemde jurisprudentie voorziet onderhavige planologische wijziging niet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling.

Regionale afspraken gemeente Noord Limburg / Regio Arnhem-Nijmegen

De gemeente Mook en Middelaar is verbonden aan de regio Noord Limburg én aan de regio Arnhem-Nijmegen.

In de regionale woonvisie Noord Limburg 2020-2024 is geconcludeerd dat het aantal huishoudens in de regio Noord Limburg nog toeneemt tot circa 2036, daarna wordt er een afname in het aantal huishoudens verwacht. Er is sprake een toename van in het aandeel 65+ huishoudens en in het aandeel 1-persoonshuishoudens. Extra woningbouw is dringend nodig in de regio.

De gemeente maakt ook onderdeel uit van de regio Arnhem-Nijmegen, de gemeente ligt in de periferie van Nijmegen en vervult een opvangfunctie voor woningzoekenden van deze stad. In de regionale afspraken Arnhem-Nijmegen heeft de gemeente taakstelling om binnen de periode 2017-2027 350 woningen te realiseren en er is sprake van een realisatie-achterstand.

Vanuit de afspraken met de regiogemeenten in Noord-Limburg komt naar voren dat er bij voorkeur nul-tredenwoningen gerealiseerd dienen te worden.

Met de gemeenten in Noord-Limburg is afgesproken dat planologische wijzigingen van 10 woningen of meer besproken gaan worden. Het voorliggende voornemen tot functiewijziging is besproken en heeft in december 2020 instemming verkregen. Voor de inwoners van Plasmolen biedt de planologische wijziging de mogelijkheid om door te stromen van een tredenwoning naar een nul-tredenwoning in het eigen dorp. Er is een tekort aan dit woningsegment en met de voorgestane wijziging wordt hier deels aan tegemoet gekomen. Daarnaast komt het de totale doorstroming in de gemeente en zeker binnen het dorp ten goede.

Ten aanzien van de afname van het aantal recreatiewoningen zij opgemerkt dat het appartementengebouw geen deel heeft uitgemaakt van de recreatieve verhuur. Het wordt derhalve feitelijk ook niet aan de leisurebranche onttrokken. In de omgeving zijn meerdere vakantieparken aanwezig alsook vindt er dat er private verhuur plaats in de omgeving.

Conclusie

Op basis van jurisprudentie blijkt dat het doorlopen van de laddertoets voor voorliggend initiatief niet noodzakelijk is. Voorliggend bestemmingsplan past binnen de afspraken die gemaakt zijn binnen de regio Arnhem-Nijmegen én de regio Noord Limburg. Het komt de doorstroming in de gemeente en zeker binnen het dorp Plasmolen ten goede.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Limburg

Met het oog op de komende Omgevingswet dienen provincies een Omgevingsvisie en een Omgevingsverordening op te stellen. Het ontwerp van de Omgevingsvisie heeft ter visie gelegen en is op 15 december vastgesteld. De inwerkingtreding van de Omgevingsvisie is mede afhankelijk van de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

In de Omgevingsvisie Limburg is de lange termijn visie neer gelegd voor de provincie (2030-2050). Er wordt voor de vraagstukken waar de provincie wettelijk voor verantwoordelijk is een balans gezocht tussen het beschermen én benutten van de fysieke leefomgeving. Daarnaast heeft de provincie autonoom vraagstukken naar ons toegetrokken met een groot belang voor onze provincie.

In de Omgevingswet is het begrip 'provinciaal belang' niet afgekaderd. Als het gaat om bijvoorbeeld gebiedsontwikkeling hanteren we hiervoor de volgende criteria:

- er is sprake van de uitvoering van één of meerdere kerntaken van de Provincie;
- er is sprake van een gemeentegrensoverschrijdende/(boven)regionale problematiek;
- er is sprake van een algemeen belang voor de bevolking, de omgevingskwaliteit of het bedrijfsleven in de provincie Limburg.

Deze criteria gelden zowel afzonderlijk van elkaar als in combinatie. In de Omgevingsvisie zijn bij diverse thema's of gebieden de provinciale rol en belangen benoemd. De inzet van financiële middelen wordt bepaald in afzonderlijk vast te stellen beleidskaders en programma's. Het Rijnlands model, dat staat voor overleg en samenwerking, solidariteit en vakmanschap en dat zich richt op de lange termijn, op waarden als kwaliteit en geluk, is hierbij het uitgangspunt. Er is aandacht hebben voor alle stakeholders én de samenleving als geheel.

Voor de Limburgse fysieke leefomgeving worden drie hoofdopgaven onderscheiden. Deze opgaven spelen Limburg-breed, de accenten verschillen echter per gebied en per sector. De hoofdopgaven zijn:

- Een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving
- In stedelijk c.q. bebouwd gebied
- In landelijk gebied
- Een toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie (inclusief landbouwtransitie)
- Klimaatadaptatie en energietransitie

De Omgevingsvisie Limburg is een dynamisch document met een modulair karakter; hierdoor kan het steeds op onderdelen geactualiseerd worden.

Het Wonen en de leefomgeving is in de Omgevingsvisie aangemerkt als een provinciaal belang, het uitgangspunt is een woningaanbod/planvoorraad waarbij vraag en aanbod in evenwicht zijn, zowel in kwalitatief en kwantitatief opzicht. Derhalve voldoende (betaalbare) woningen van de juiste kwaliteit op de juiste plek. Alle woningbouwontwikkelingen beschouwen wij als een provinciaal belang.

Vanuit de wetgever is de provinciale rol wat betreft dit thema beperkt. Daarom kiest de provincie voor een agenderende, stimulerende, meesturende en verbindende rol. Hierbij acteert de provincie vanuit toegevoegde waarde; ondersteunen de partners en vullen hen aan. Waar nodig wordt vanuit de omgevingsverordening corrigerend opgetreden. Woningbouwontwikkelingen worden vanuit een brede maatschappelijke context bekeken. Dit vraagt om een integrale aanpak, waarbij veiligheid en leefbaarheid altijd worden meegenomen. Daarnaast worden verduurzaming en het levensloop bestendig maken van bestaande en nieuwe woningen gestimuleerd.

De provincie vindt het belangrijk dat eerst de kwaliteit van het bebouwd gebied op orde wordt gemaakt. Via het principe van de Ladder voor duurzame verstedelijking wordt de ruimte in bebouwd gebied optimaal benut. Dat betekent dat eerst leegstaand vastgoed hergebruikt en herbestemd wordt. Wonen is in principe alleen toegestaan in daarvoor bestemde woongebieden, hierop kunnen – tijdelijke – uitzonderingen worden gemaakt in de vorm van een flexibele schil. De provinciale Omgevingsvisie is hiervoor het richtinggevende kader op hoofdlijnen.

Limburgse steden en dorpen moeten ook in de toekomst een aantrekkelijke en leefbare thuisbasis voor de inwoners zijn. De Limburgse steden en dorpen krijgen de komende decennia te maken met grote gecompliceerde vraagstukken en transitie. Bij veel vraagstukken in het bebouwd gebied geldt dat de overheid, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven samen oplossingen moeten vinden. Een belangrijke rol ligt bij de gemeenten. Een toenemend aantal vraagstukken overstijgt echter het lokale niveau en vraagt om gezamenlijk optrekken van gemeenten in regionaal verband. De provincie wil de gemeenten daarbij ondersteunen. Op onderdelen geven we, gezien de provinciale belangen, ook richting aan die ontwikkeling. We kijken breed, ook over provincie- en landsgrenzen heen. Omdat de woonbehoeften snel veranderen, en omdat er lokale en regionale verschillen zijn in de opgaven wat betreft wonen en leefomgeving, zijn meer gerichte uitwerkingen in provinciale, regionale en/of gemeentelijke programma's, agenda's en instrumenten noodzakelijk. De Limburgse Agenda Wonen 2020-2023 is daar een voorbeeld van.

3.2.2 Omgevingsverordening Limburg

Bij het POL2014 hoort de Omgevingsverordening Limburg. De juridische doorwerking van het omgevingsbeleid wordt in deze verordening geregeld. Naast bepalingen die voor iedereen gelden (gedragsregels), bevat de Omgevingsverordening ook een hoofdstuk "Ruimte", waarin instructieregels naar gemeenten zijn opgenomen. De te maken regionale bestuursafspraken worden in de Omgevingsverordening Limburg geborgd. De Omgevingsverordening Limburg 2014 is, net als het POL, op 12 december 2014 vastgesteld door Provinciale Staten en is per 16 januari 2015 in werking getreden. Hierna zijn er nog enkele wijzigingen doorgevoerd, waarmee op 22 november 2019 de laatste geconsolideerde versie is vastgesteld.

Op basis van de provinciale omgevingsverordening Limburg is het niet zondermeer toegestaan een ruimtelijk plan vast te stellen waarmee de bestemming van recreatieverblijven wordt gewijzigd naar een bestemming die wonen mogelijk maakt. Dit komt onder andere in artikel 2.5.1 en 2.5.2 tot uiting:

Artikel 2.5.1 Verbod wijzigen bestemming

Het is niet toegestaan de bestemming van recreatieverblijven te wijzigen naar een bestemming die wonen mogelijk maakt.

Artikel 2.5.2 Verbod wonen in recreatieverblijven

Een ruimtelijk plan bevat geen bepalingen die het wonen in recreatieverblijven mogelijk maken. Uitzonderingen zijn uitsluitend mogelijk voor het huisvesten van arbeidsmigranten en statushouders, blijkt uit de toelichtende tekst op de verordening. Wel is in artikel 2.1.2 een algemene ontheffing opgenomen in de verordening, waarmee Gedeputeerde staten op aanvraag van B&W ontheffing kunnen verlenen 'indien de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die bepalingen te dienen provinciale belangen'.

Conclusie

Gezien de wens van de gemeente om de situatie van het wooncomplex goed te regelen is er voor gekozen om het bestemmingsplan te wijzigen. Het is de verwachting dat de provincie in haar nieuwe omgevingsverordening meer ruimte geeft om recreatiewoningen om te zetten naar reguliere woningen.

3.2.3 Omgevingsverordening 2021

Met de komst van de Omgevingswet (inwerkingtreding beoogd op een nog nader te bepalen datum in 2022) is een nieuwe omgevingsverordening nodig. Deze moet passen binnen de kaders en het instrumentarium van de Omgevingswet, maar er worden meteen ook een aantal aanpassingen vanwege nieuwe en gewijzigde beleidsinzichten doorgevoerd. Deze nieuwe en gewijzigde onderdelen vinden hun oorsprong in de breed afgestemde en gezamenlijk met partners en burgers ontwikkelde Omgevingsvisie.

De ontwerpverordening is op 25 augustus 2020 ter visie gelegd. De beoogde besluitvorming door Provinciale Staten is in 2021. Tot dat moment is huidige Omgevingsverordening Limburg nog van kracht.

3.3 Gemeentelijk en regionaal beleid

3.3.1 Structuurvisie Mookerplas e.o.

Op 19 november 2009 is de Structuurvisie Mookerplas en omgeving vastgesteld. In deze structuurvisie is het ruimtelijk beleid in het gebied van de Mookerplas voor de komende 10 tot 15 jaar vastgelegd. De Structuurvisie verwoordt en verbeeldt het ruimtelijk toekomstbeeld en is daarmee het kader voor alle nieuwe ontwikkelingen in het plangebied.

In de Structuurvisie Mookerplas e.o. is het plangebied aangewezen als zoekgebied voor uitbreiding van recreatie (zie navolgende uitsnede van de visiekaart). Het gebouw waarin het bowlingcentrum is gevestigd is aangewezen voor uitbreiding van het centrum van Plasmolen. Herinrichting van de Rijksweg is in de structuurvisie als project aangeduid. Het doel is verbeteren van de verkeersveiligheid, verbeteren van de relatie tussen wal en plas, vergroten van de herkenbaarheid van Plasmolen, St. Jansberg en Mookerplas. De volgende ontwikkelingen moeten daaraan bijdragen:

- De snelheid wegverkeer verlagen naar vijftig kilometer per uur, aanpassen van het wegprofiel tussen het Chinees restaurant en de Pastoorsdijk. Herinrichting van de weg moet er toe leiden dat de parkeeroverlast in de berm van de weg niet meer voorkomt, dat een bebouwde kom situatie ontstaat voor Plasmolen zodat oversteken van de weg veiliger wordt. Parkeergelegenheden voor aan de weg gelegen restaurants worden in de herprofilering van de weg meegenomen.
- De hoek in het noordwesten van het plangebied is aangewezen als entree van het gebied. De entree van Plasmolen kan markanter, met name komende vanuit Mook. In de bocht van de Rijksweg, ten hoogte van het huidige Chinees restaurant, is ruimte voor grotere bebouwing, in hoogte vergelijkbaar met de bebouwing die net na de bocht is gesitueerd.
- Wonen wordt alleen toegestaan ter ondersteuning van de ontwikkeling van bestaande en nieuwe recreatieve voorzieningen.

De structuurvisie bevat een inhoudelijk afwegingskader voor nieuwbouw van woningen, nader uitgewerkt in de gemeentelijk woonvisie, dat moet worden doorlopen. Hierbij wordt aan de hand van criteria bepaald of het initiatief past binnen de kwantitatieve opgave, een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit met zich brengt en of het bijdraagt aan de gemeentelijke en regionale volkshuisvestelijke kwaliteit.



Figuur: Uitsnede Structuurvisie Mookerplas e.o. met aanduiding planlocatie

3.3.2 Structuurvisie Toerisme en recreatie

De structuurvisie Toerisme en recreatie is vastgesteld op 7 maart 2013. In de Structuurvisie is onderscheid gemaakt in de gewenste dynamiek in verschillende gebieden. Voor het plangebied is aangegeven dat een hogere dynamiek hier gewenst is. Deze keuze voor de zone met hogere dynamiek komt voort uit drie principiële keuzes die de gemeente maakt:

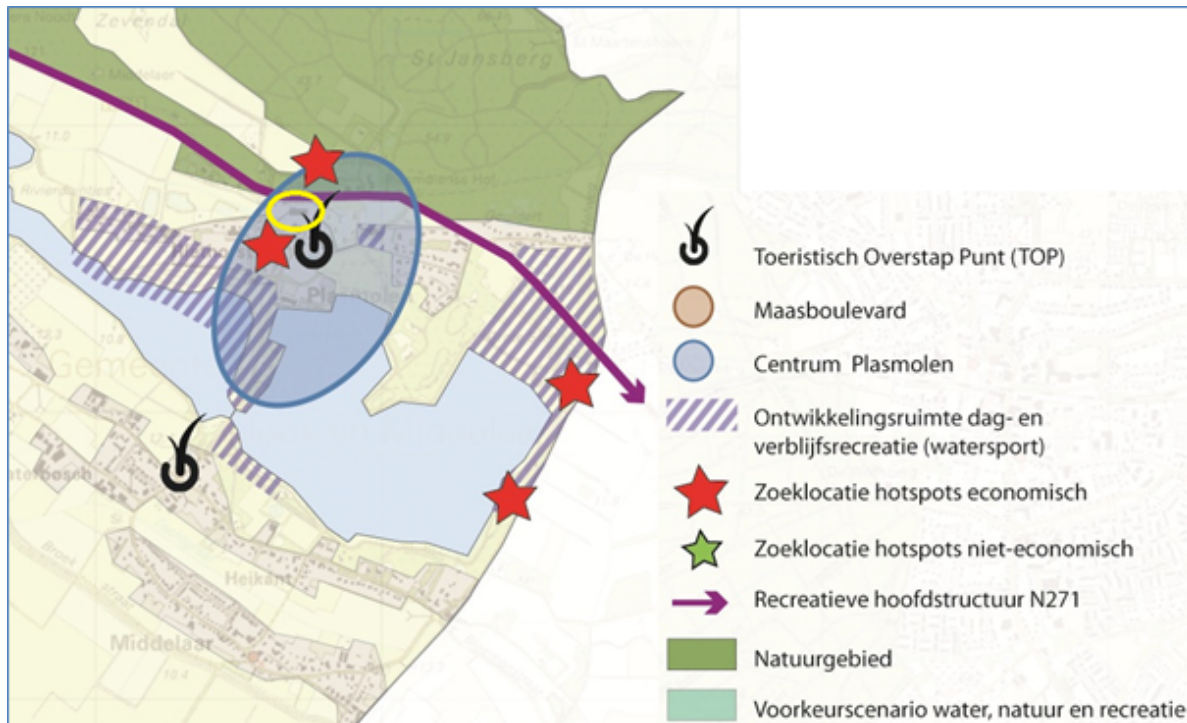
1. de ontwikkeling van een recreatieve hoofdstructuur langs de N271;
2. de sterkere relatie die wordt voorgesteld tussen Mook en de Maas;
3. het verder versterken van het bestaande toeristisch-recreatieve product (kwaliteitsverbetering) aan de Mookerplas.

Voorbeelden van gewenste ontwikkelingen in deze zone zijn vestiging van nieuwe bedrijven, elk-weer-voorzieningen en ontwikkelingsruimte voor bestaande bedrijven. In de structuurvisie is opgenomen dat voor Plasmolen een integraal plan moet worden opgesteld waarin een oplossing wordt geboden voor de parkeerproblematiek, de uitstraling van het dorp en het verbeteren van de (zicht)relatie met de plas en de St. Jansberg. Een nieuwe ontwikkeling of een uitbreiding in Plasmolen moet rekening houden met de ambitie van de gemeente voor dit gebied.

Kernwaarden van deze ambitie zijn:

- allure;
- ruimtelijke kwaliteit;
- samenhang tussen (bestaande en nieuwe) initiatieven;
- diversiteit;
- verbindingen met het groen en het water.

Ter ontwikkeling van de dagrecreatieve mogelijkheden zijn verspreid over de gemeente zoeklocaties voor hotspots aangewezen. Aan de noord- en zuidzijde van het plangebied zijn zoeklocaties voor economische hotspots aangewezen in de visie. Hier zijn kansen voor het opstarten van nieuwe recreatieve ondernemingen. Hotspots zijn doelen om naar toe te lopen of fietsen en kennen ook een eigen autonome bezoekersstroom.



Figuur: Uitsnede Structuurvisie Toerisme en recreatie

3.3.3 Regionale woonvisie voor Noord-Limburg 2020-2024

De Regionale Woonvisie voor Noord-Limburg 2020-2024 is vastgesteld door de gemeenteraad van Mook en Middelaar op 16 september 2020, nr. 9. De belangrijkste conclusies uit de woonvisie op een rij:

- Het aantal huishoudens neemt voor de regio nog toe tot circa 2036;
- Na 2036 volgt er een afname in het aantal huishoudens;
- Er is een toename in het aandeel 65+-huishoudens;
- Er is een toename in het aandeel 1-persoonshuishoudens.

De belangrijkste conclusies uit de analyses zijn

1. De komende 10-20 jaar groeit het aantal huishoudens netto met bijna 5.000, deze groei zit op regioniveau in de 65+ doelgroep.
2. Verwacht wordt dat er overschotten gaan ontstaan in de niet-levensloopbestendige grondgebonden huur-, goedkope koop- en ruime, dure koopsegment.

In regionaal verband Noord-Limburg zijn kwalitatieve afspraken gemaakt. Woningen worden in principe alleen toegevoegd in de kernen. Er wordt gekeken naar koppelkansen, waarbij er een win-winsituatie ontstaat met andere doelstellingen. Het toevoegen van woningen leidt niet tot het vergroten van het kwetsbare woningoverschot. Het type toe te voegen woning moet passen binnen de kwalitatieve behoefte. De gemeenten streven een sociaal duurzame woonconcepten na en zoeken aansluiting op de duurzaamheidsdoelen die landelijk, regionaal en lokaal gesteld zijn.

De gemeenten hebben regionaal afgesproken dat woningbouwplannen van meer dan 10 woningen regionaal worden afgestemd. Zo is ook de voorliggende ontwikkeling doorgesproken.

3.3.4 Regionale afspraken Arnhem-Nijmegen

Belangrijkste opgaven subregio Nijmegen e.o.

Voldoende plannen maar achterblijvende woningbouwrealisatie; versnelling nodig In de subregio Nijmegen e.o. ligt de netto plancapaciteit op zowel de korte als de lange termijn substantieel hoger dan de restopgave. In principe zijn er voldoende plannen om in de benodigde extra woningen in de subregio te voorzien. De realisatie van woningen blijft nog wat achter ten opzichte van de subregio Arnhem e.o. en ten opzichte van de ontwikkeling van de woningbehoefte. In de subregio zijn nu ruim 1.400 woningen gerealiseerd van de extra woningbehoefte van 9.800 woningen in de periode 2019 - 2024. Dit is 15% van de woningbehoefte in de regio. De realisatie ligt daarmee wat achter op de ontwikkeling van de woningbehoefte in de periode 2019 - 2024. De afspraken uit de Woondeal liggen nog hoger dan waar in de monitor mee wordt gerekend. Dat maakt de urgentie om te versnellen alleen maar groter.

Behoefte aan appartementen en betaalbare koopwoningen

Er zijn in 2019 beperkt appartementen in de huur- en de koopsector toegevoegd. Met name aan huurappartementen is er veel extra vraag. In de koopsector is er daarnaast aandacht nodig voor het toevoegen van eengezinswoningen in het goedkope en middeldure segment. Er zijn tot nu toe beperkt woningen in deze segmenten gerealiseerd, terwijl de opgave nog aanzienlijk is.

Plannen concretiseren

Zeker op de lange termijn zijn veel van de woningbouwplannen nog zacht (ruim de helft). Het tijdig concretiseren van de plannen is nodig om in de benodigde tempoversnelling te voorzien. Meer tempo nodig in Mook en Middelaar en Beuningen Mook en Middelaar en Beuningen hebben in 2019 te weinig woningen toegevoegd om in de pas te blijven lopen met de ontwikkeling van de behoefte en moeten de komende jaren een tandje bij zetten.



Figuur: Weergave woningmarktmonitor Arnhem-Nijmegen 2020

3.3.5 Woonvisie Mook en Middelaar

De gemeenteraad van Mook en Middelaar heeft op 11 mei 2017 de woonvisie voor Mook en Middelaar vastgesteld. Met deze woonvisie stelt de gemeente haar woonbeleid voor de komende jaren vast. De woonvisie vormt de basis voor het woningbouwprogramma in de komende jaren.

Het doel van de woonvisie kan globaal in een drietal punten worden beschreven.

- De woonvisie maakt inzichtelijk wat de gemeente belangrijk vindt op het gebied van wonen. De woonvisie is een belangrijk kader en toetssteen voor zowel het handelen van de gemeente als het handelen van onze partners.
- De woonvisie is het raamwerk voor toekomstige (prestatie)afspraken met de corporaties, huurdersorganisaties en eventueel andere partijen;
- De woonvisie is de basis voor de afstemming van de nieuwbouwproductie en eventueel overige beleid met de buurgemeenten en de onderbouwing in het kader van de ladder van duurzame verstedelijking. De woonvisie geeft richting aan de wijze waarop de gemeente het aantal woningbouwplannen wil afstemmen op de (toekomstige) woningbehoefte.

De nieuwe woonvisie zal worden gebruikt om nieuwe initiatieven voor het toevoegen van bouwtitels mede te beoordelen.

Centraal staat de doelstelling: aantrekkelijk woon- en leefklimaat passend bij (veranderende) vraag van de consument, nu en straks. Om die doelstelling en de hierboven geformuleerde droom te bereiken, zijn drie pijlers geformuleerd waarin het woonbeleid verder is uitgewerkt. De pijlers maken helder waar een aantrekkelijk woon- en leefklimaat uit bestaat:

1. Kwaliteit woon- en leefomgeving in de dorpen;
2. De juiste woning op de juiste plek;
3. Samen werken aan een aantrekkelijke gemeente.

Voorts geldt dat de woonvisie een nadere uitwerking van de Regionale Structuurvisie Wonen Noord-Limburg is. Voor de kwantitatieve opgave gaat de gemeente voor de periode 2015-2030 uit van een uitbreidingsbehoefte van 130-300 woningen. Bij de Regionale Structuurvisie Wonen Noord Limburg is de plancapaciteit van de gemeente op 1 januari 2015 opgenomen. De plancapaciteit bestaat uit circa 507 woningen. Er is dus sprake van een ruime overmaat. Met het voorlopig op 'hold' zetten van de woningbouwplannen aan de Cuijkse Steeg in Mook en Dorpsstraat 2 in Middelaar wordt de plancapaciteit voor de periode tot 2025 met 230 woningen teruggebracht tot circa 280 woningen. Het aandeel appartementen in de gemeente is relatief laag, terwijl er wel een duidelijke vraag is naar appartementen en ouderenwoningen. Woonwensen duiden op een overschot aan (gewone) eengezinswoningen.

Conclusie

Door bestaande, voor wonen gebouwde en voor wonen gebruikte appartementen tot een woonfunctie te bestemmen, worden er feitelijk gezien woningen aan de woningvoorraad toegevoegd. Echter gaat dit niet ten koste van de plancapaciteit, omdat de woningen al permanent in gebruik zijn. Bovendien is er daarmee geen sprake van nieuw ruimtebeslag. In de plancapaciteit van de gemeente is daarnaast voldoende ruimte om de appartementen wél toe te voegen (al is dat hier niet het geval). Het toevoegen van de woningen staat daarmee in gezonde verhouding tot de kwalitatieve behoefte en sluit aan bij de ladder voor duurzame verstedelijking.

Door bestaande, voor wonen gebouwde en voor wonen gebruikte appartementen tot een woonfunctie te bestemmen, worden feitelijk gezien woningen aan de voorraad toegevoegd. Het betreft woningen die conform Bouwbesluit en Bouwverordening met vergunning zijn gebouwd en in gebruik zijn ten behoeve van permanente bewoning.

Mochten deze woningen na realisatie nog niet in de bestaande voorraad bij de gemeente zijn opgenomen, dan is er heden nog meer dan voldoende ruimte. De gemeente is onderdeel van de regio Arnhem-Nijmegen waarbinnen taakdoelstelling qua realisatie woning zijn gemaakt. Tot op heden is er bij de gemeente sprake van een forse onderschrijding.

Hoofdstuk 4 Uitvoeringsaspecten

In dit hoofdstuk zullen de relevante uitvoeringsaspecten bij het plan worden besproken. Hierin is aandacht voor de verschillende milieuaspecten zoals flora en fauna en luchtkwaliteit, en is er aandacht voor milieuzonering, verkeer en parkeren en externe veiligheid.

4.1 Flora en fauna

4.1.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet heeft de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet vervangen. Het doel is om met één wet en minder regels de wet makkelijker te kunnen toepassen. Vanaf 1 januari 2017 bepalen de provincies wat wel en niet mag in de natuur in hun gebied. Ook zorgen de provincies vanaf deze datum voor vergunningen en ontheffingen. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor het beleid van grote wateren, zoals het IJsselmeer.

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. Ter bescherming van deze Natura 2000-gebieden voorziet de Wet natuurbescherming in een vergunningenregime voor het realiseren of verrichten van projecten en andere handelingen die de natuurlijke kenmerken van een aangewezen Natura 2000-gebied kunnen aantasten.

Voorts voorziet de Wet natuurbescherming in de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Het uitgangspunt is dat beschermde planten- en diersoorten geen schade mogen ondervinden. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte is het niet altijd nodig een vrijstelling of een ontheffing aan te vragen. Voor onder andere reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling voor beschermde soorten op voorwaarde dat gehandeld wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Verder worden vrijstellingsregelingen op de nationaal beschermde soorten per provincie vastgesteld.

Wanneer het onmogelijk is schade aan streng beschermde planten en dieren tijdens ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting te voorkomen, moet altijd een ontheffing worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of een ontheffing zijn afhankelijk van de status van de planten- en diersoorten die in het plangebied voorkomen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het NNN liggen onder andere bestaande natuurgebieden en alle Natura 2000-gebieden. Het NNN is op provinciaal niveau uitgewerkt en middels ruimtelijke nota's en verordeningen voorzien van juridische doorwerking. In sommige provincies bestaan er naast het NNN ook nog andere groene zones die een zekere mate van bescherming genieten.

4.1.2 Effect te vergunnen activiteiten

Het huidige gebruik van het complex wijzigt niet, de woningen worden gebruikt voor permanente bewoning en dit blijft zo. Er worden ook geen extra bebouwing mogelijk gemaakt. Het toekomstige gebruik brengen derhalve geen veranderingen met zich mee dat gevolgen kan hebben voor het in de nabijheid gelegen natura 2000 gebied de Sint Jansberg. Opgemerkt zij dat er groen zal worden toegevoegd aan en om het complex en bij het kruisbeeld hetgeen een bijdrage kan leveren aan de biodiversiteit.

4.1.3 Conclusie

Gelet op het voorgaande kan worden geconcludeerd dat er vanuit de flora- en faunaregelgeving geen beperkingen worden opgelegd aan onderhavig initiatief.

4.2 Bodemkwaliteit

4.2.1 Wettelijk kader

De Wet Bodembescherming schrijft voor dat in het kader van een ruimtelijk planologische procedure moet worden aangetoond dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming zijn met het gewenste nieuwe gebruik. De bodemkwaliteit kan (negatief) van invloed zijn op de gewenste nieuwe ontwikkeling.

Indien er sprake is van een functiewijziging zal er in veel gevallen een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd op de planlocatie. Door middel van een dergelijk onderzoek kan in beeld worden gebracht of de bodemkwaliteit en de beoogde functie van het plangebied bij elkaar passen.

4.2.2 Resultaten onderzoek

Voorliggend initiatief voorziet in een wijziging van van de planologische aanduiding 'recreatiewoningen' naar 'wonen'. Het complex is destijds gebouwd conform de eisen van permanente bewoning. Een bodemonderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

4.2.3 Conclusie

Er zullen geen risico's voor de volksgezondheid en het milieu aanwezig zijn met betrekking tot de voorgenomen functiewijziging op het onderhavige perceel.

4.3 Cultuurhistorie en archeologie

4.3.1 Wettelijk kader

Vanaf 1 juli 2016 is de Erfgoedwet van kracht. Doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van archeologische en cultuurhistorische waarden. In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met het erfgoed van nationaal belang wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarin heeft en hoe het toezicht wordt geregeld.

Als gevolg van deze wet wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het erfgoed meegewogen zoals alle andere aspecten die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

4.3.2 Cultuurhistorie

Het pand kent geen aanduiding als rijks- of gemeentelijk monument en is niet aangemerkt als beeldbepalend of karakteristiek in het geldende bestemmingsplan. Ook worden de omgeving en het landschap niet aangeduid als cultuurhistorisch waardevol. Geconcludeerd kan worden dat met de gewenste ontwikkeling geen schade wordt toegebracht aan bestaande cultuurhistorische panden of structuren.

4.3.3 Archeologie

Gemeenten zijn verplicht om bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening te houden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden. Voorts geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken. Dat melden dient terstond te gebeuren.

Het plangebied heeft een dubbelbestemming met betrekking tot archeologie. Er zal echter niet gegraven worden om de functieverandering te realiseren. Nader onderzoek in het kader van archeologie is dan ook niet noodzakelijk.

4.3.4 Conclusie

Er zijn geen belemmeringen vanuit cultuurhistorie en archeologie voor onderhavig initiatief.

4.4 Luchtkwaliteit

4.4.1 Wettelijk kader

De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het niet in betekende mate (NIBM) leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. De grens ligt bij een toename van de NO₂ en/of PM₁₀ jaarconcentratie met maximaal 3% van de grenswaarden (of wel een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO₂ en/of PM₁₀). NIBM projecten kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Grotere projecten daarentegen kunnen worden opgenomen in het NSLprogramma, mits ook overtuigend wordt aangetoond dat de effecten van dat project worden weggenomen door maatregelen.

4.4.2 Beoordeling

De ontwikkeling kan, gezien de beperkte omvang, aangemerkt worden als een project dat niet in betekende mate van invloed is op de luchtkwaliteit. Toetsing van het aspect luchtkwaliteit is daardoor, op grond van artikel 4 van de Regeling NIBM niet noodzakelijk. Er hoeft dus niet getoetst te worden aan de grenswaarden. Voorts geldt dat de concentraties NO₂ en PM₁₀ (<35 µg/m³) lager zijn dan de maximaal toegestane waarden.

4.4.3 Conclusie

Het project kan worden beschouwd als een NIBM-project. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit kan dan ook achterwege blijven.

4.5 Parkeren en verkeer

4.5.1 Parkeren

Het benodigde aantal parkeerplaatsen kan berekend worden aan de hand van de kencijfers van de publicatie 'CROW 381 Toekomstbestendig parkeren' uit 2018.

De appartementen in het gebouw kunnen gezien de grootte gemiddeld gezien worden als middeldure koopwoningen. Voor een middeldure koopwoning in de rest van de bebouwde kom van een niet stedelijk gebied geldt een minimale parkeernorm van 1,5 en een maximale parkeernorm van 2,3. Dit is inclusief 0,3 parkeerplaats voor het aandeel bezoekers. De gemeente Mook en Middelaar hanteert in het algemeen een gemiddelde parkeernorm. Dit betekent in dit geval een parkeernorm van 1,9 parkeerplaats voor een appartement. Met 21 appartementen betekent dit dat minimaal 40 parkeerplaatsen aanwezig moeten zijn (21 x 1,9 = 39,9). Er zijn 42 parkeerplaatsen voor de eigenaren van de appartementen. Er zijn dus voldoende parkeerplaatsen.

4.5.2 Verkeer

Het plangebied wordt ontsloten via de Witteweg en de Rijksweg. De verkeersgeneratie kan berekend worden aan de hand van de kencijfers van de publicatie 'CROW 381 Toekomstbestendig parkeren' uit 2018. In de huidige situatie zijn er reeds recreatieappartementen die permanent bewoond worden. De verkeersgeneratie ligt tussen de 7,0 en 7,8 mvt/etmaal. Dit geeft een verkeersaantrekkende werking van maximaal 163,8 mvt/etmaal. In de huidige situatie zijn er geen problemen met de verkeersgeneratie van de woningen en dit zal in de nieuwe situatie niet veranderen.

4.5.3 Conclusie

Voorgenomen initiatief zal niet leiden tot verkeerskundige en/of parkeertechnische problemen. Parkeren wordt op eigen terrein opgelost en de verkeersgeneratie neemt niet toe ten opzichte van de huidige situatie.

4.6 Geluidhinder

4.6.1 Wettelijk kader

Wegverkeer en railverkeer

Langs alle (spoor)wegen – met uitzondering van 30 km/u-wegen en woonerven – bevinden zich op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidshinder vanwege de (spoor)weg getoetst moet worden. De breedte van de geluidszone is afhankelijk van het aantal rijstroken/spoorstaven en van binnen- of buitenstedelijke ligging. Op basis van jurisprudentie dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening ook bij 30 km/u-wegen de aanvaardbaarheid van de geluidsbelasting te worden onderbouwd.

Industrielawaai

Gezoneerde industrieterreinen hebben een vaste geluidszone die wordt vastgelegd door middel van een bestemmingsplan. Buiten de geluidszone wordt de voorkeurswaarde van 50 dB(A) niet overschreden. De maximale ontheffingswaarde binnen de geluidszone bedraagt 55 dB(A) etmaalwaarde voor nieuwe situaties. In tegenstelling tot weg- en railverkeer wordt voor industrielawaai niet getoetst aan de Lden waarde maar aan de etmaalwaarde. De dosismaat Lden is voor wegverkeerslawaai en spoorweglawaai met ingang van 1 januari 2007 in de gewijzigde Wgh vastgelegd. Voor industrielawaai wordt Lden in het kader van de Wgh voorlopig niet ingevoerd.

4.6.2 Onderzoek / beoordeling

Het plangebied is gelegen binnen de geluidzone van de Rijksweg. De planlocatie is niet gelegen binnen de geluidzone van een industrieterrein. De appartementen zijn in 2001 vergund conform het bouwbesluit voor woningen. Dit betekent dat er rekening is gehouden met de geluidbelasting. Wel is recent de geluidbelasting op de buitengevels bepaald door het berekenen van geluidscontouren. Hieruit blijkt dat de geluidbelasting op alle gevels van het gebouw onder de maximale ontheffingswaarde ligt van 63 dB. In onderstaande figuur is te zien dat de geluidbelasting (gele zone) ligt tussen de 48 dB en 63 dB.



Figuur: Berekende geluidscontouren Rijksweg

4.6.3 Conclusie

Vanuit akoestisch oogpunt zijn er geen belemmeringen voor onderhavig initiatief. Wel dient er een Besluit Hogere Grenswaarde genomen te worden in het kader van de Wgh, omdat de gevelbelasting boven de voorkeurswaarde van 48 dB komt.

4.7 Bedrijven en milieuzonering

4.7.1 Wettelijk kader

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stelt zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. De richtafstandenlijst gaat uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden.

De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de bestemming die de milieubelastende functie(s) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het bestemmingsplan mogelijk is.

Hoe gevoelig een gebied is voor milieubelastende activiteiten is mede afhankelijk van het omgevingstype. De richtafstanden van de onderstaande richtafstandenlijst gelden ten opzichte van het omgevingstype 'rustige woonwijk' dan wel 'gemengd gebied'.

Milieucategorie	Richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied	Richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Tabel: Richtafstanden en omgevingstype

Hiernaast gelden ten aanzien van bedrijven die onder de werkingssfeer van de Wet milieubeheer vallen, deze Wet en haar uitvoeringsbesluiten als toetsingskader voor de toegestane bedrijfshinder.

4.7.2 Beoordeling

Voor onderhavig project dient te worden getoetst of de nieuwe functie mogelijk belemmeringen veroorzaakt voor bestaande functies in de omgeving en of de nieuwe functie mogelijk belemmeringen ondervindt als gevolg van de milieuhinder van naburige bedrijven en/of bedrijvigheid.

De omgeving van het plangebied kan gekarakteriseerd worden als 'gemengd gebied', gelet op de afwisseling van functies, zoals horeca, wonen, bedrijven en een doorgaande weg. Binnen de bedrijfsbestemming die geldt voor het perceel ten zuiden van de horecastrip zijn bedrijven tot en met milieucategorie 2 toegestaan. Hiervoor geldt een richtafstand van 10 meter in gemengd gebied. De afstand tussen de grens van de bedrijfsbestemming en het bouwblok waarbinnen het complex is gerealiseerd is minimaal 10 m¹. Voorts geldt dat de bowlingbaan niet zorgt voor onevenredige overlast voor de appartementen en andersom zorgt de functiewijziging niet tot belemmeringen voor omliggende functies.

4.7.3 Conclusie

Gelet op het voorgaande vormen de milieubelastende functies vanuit het oogpunt van milieuzonering geen belemmering voor de in dit plan besloten ruimtelijke ontwikkeling. Andersom leidt de functieverandering niet tot milieutechnische problemen voor de omliggende milieugevoelige functies. Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen ontwikkeling in overeenstemming is te achten met een goede ruimtelijke ordening.

4.8 Externe veiligheid

4.8.1 Wettelijk kader

Sommige activiteiten brengen risico's op zware ongevallen met mogelijk grote gevolgen voor de omgeving met zich mee. Externe veiligheid richt zich op het beheersen van deze risico's. Het gaat daarbij om onder meer de productie, opslag, transport en het gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten kunnen een beperking opleggen aan de omgeving. Door voldoende afstand tot de risicovolle activiteiten aan te houden kan voldaan worden aan de normen. Aan de andere kant is de ruimte schaars en het rijksbeleid erop gericht de schaarse ruimte zo efficiënt mogelijk te benutten. Het ruimtelijk beleid en het externe veiligheidsbeleid moeten dus goed worden afgestemd. De wetgeving rond externe veiligheid richt zich op de volgende risico's:

- risicovolle (Bevi-)inrichtingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor.

Daarnaast wordt er in de wetgeving onderscheid gemaakt tussen de begrippen kwetsbaar en beperkt kwetsbaar en plaatsgebonden risico en groepsrisico.

Kwetsbaar en beperkt kwetsbaar

Kwetsbaar zijn onder meer woningen, onderwijs- en gezondheidsinstellingen, kinderopvang- en dagverblijven en grote kantoorgebouwen (>1.500 m²). Beperkt kwetsbaar zijn onder meer kleine kantoren, winkels, horeca en parkeerterreinen. De volledige lijst wat onder (beperkt) kwetsbaar wordt verstaan is in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) opgenomen.

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in een contour van 10⁻⁶ als grenswaarde. Het realiseren van kwetsbare objecten binnen deze contour is niet toegestaan. Het realiseren van beperkt kwetsbare objecten binnen deze contour is in principe ook niet toegestaan. Echter, voor beperkte kwetsbare objecten is deze 10⁻⁶ contour een richtwaarde. Mits goed gemotiveerd kan worden afgeweken van deze waarde tot de 10⁻⁵ contour.

Het groepsrisico is gedefinieerd als de cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het

groepsrisico wordt niet in contouren vertaald, maar wordt weergegeven in een grafiek. In de grafiek wordt de groeps grootte van aantallen slachtoffers (x-as) uitgezet tegen de cumulatieve kans dat een dergelijke groep slachtoffer wordt van een ongeval (y-as). Voor het groepsrisico geldt geen grenswaarde, maar een zogenaamde oriëntatiewaarde. Daarnaast geldt voor het groepsrisico een verantwoordingsplicht. Het bevoegd gezag moet aangeven welke mogelijkheden er zijn om het groepsrisico in de nabije toekomst te beperken, het moet aangeven op welke manier hulpverlening, zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid zijn ingevuld. Het bevoegd gezag moet tevens aangeven waarom de risico's verantwoord zijn, en de veiligheidsregio moet in de gelegenheid zijn gesteld een brandweeradvies te geven. Hierbij geldt hoe hoger het groepsrisico, hoe groter het belang van een goede groepsrisicoverantwoording.

Risicovolle (Bevi-)inrichtingen

Voor (de omgeving van) de meest risicovolle bedrijven is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van belang. Het Bevi legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor mensen buiten de inrichting. Het Bevi is opgesteld om de risico's, waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle bedrijven, te beperken. Het besluit heeft tot doel zowel individuele als groepen burgers een minimaal (aanvaard) beschermingsniveau te bieden. Via een bijhorende ministeriële regeling (Revi) worden diverse veiligheidsafstanden tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten gegeven. Aanvullend op het Bevi zijn in het Vuurwerkbesluit en het Activiteitenbesluit (Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer) veiligheidsafstanden genoemd die rond minder risicovolle inrichtingen moeten worden aangehouden.

Vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Met betrekking tot het beleid en de regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Structuurvisie buisleidingen van belang. Deze structuurvisie bevat een lange termijnvisie op het buisleidingentransport van gevaarlijke stoffen.

Het Bevb en de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) zijn op 1 januari 2011 in werking getreden. Het Bevb regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. Op basis van het Bevb wordt het voor gemeenten verplicht om bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op basis waarvan de aanleg van een buisleiding of een kwetsbaar object of een risicoverhogend object mogelijk is, de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht te nemen en het groepsrisico te verantwoorden.

Vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor

Het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) stelt regels aan transportroutes en de omgeving daarvan. Zo moet een basisveiligheidsniveau rond transportassen (plaatsgebonden risico) en een transparante afweging van het groepsrisico worden gewaarborgd.

Als onderdeel van het Bevt is op 1 april 2015 tevens het basisnet in werking getreden. Het basisnet verhoogt de veiligheid van mensen die wonen of werken in de buurt van rijksinfrastructuur (auto-, spoor- en vaarwegen) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. In de regeling ligt vast wat de maximale risico's voor omwonenden mogen zijn. Die begrenzing was er tot nu toe niet. Bovendien zorgt het basisnet ervoor dat gevaarlijke stoffen tussen de belangrijkste industriële locaties in Nederland en het buitenland vervoerd kunnen blijven worden.

Indien een bestemmingsplan betrekking heeft op een gebied dat geheel of gedeeltelijk gelegen is binnen 200 m van een (basisnet)transportroute voor gevaarlijke stoffen, moet in de toelichting ingegaan worden op de dichtheid van personen in het invloedsgebied van de transportroute op het tijdstip waarop het plan wordt vastgesteld. Hierbij moet rekening worden gehouden met de personen die a) in dat gebied reeds aanwezig zijn, b) in dat gebied op grond van het geldende bestemmingsplan redelijkerwijs te verwachten zijn en c) de redelijkerwijs te verwachten verandering van de dichtheid van personen in het gebied waarop dat plan betrekking heeft.

4.8.2 Onderzoek / beoordeling

Een woning betreft een kwetsbaar object, waardoor de gewenste ontwikkeling getoetst dient te worden aan de wetgeving omtrent externe veiligheid. Voor de beoordeling of in de omgeving van het plangebied risicovolle inrichtingen en/of transportroutes gevaarlijke stoffen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Navolgende afbeelding toont een uitsnede van deze kaart.



Figuur: Uitsnede risicokaart met aanduiding plangebied (bron: www.risicokaart.nl)

Transport gevaarlijke stoffen

Er ligt in de directe omgeving (binnen 200 meter) van het plangebied geen hoofdvaarweg of spoorbaan waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Wel bevindt zich in de nabijheid van het plangebied de Rijksweg N271 (rode lijn op figuur), waarvoor een risicocontour van 13 meter ($PR\ 10^{-8}$) geldt. Het complex ligt ruimschoots buiten deze risicocontour. De $PR\ 10^{-6}$ contour bedraagt 0 meter. Daarnaast bevindt zich in of nabij het plangebied geen buistransportleiding met een $PR\ 10^{-6}$ contour.

Inrichtingen

In de nabijheid van het plangebied zijn geen EV-relevante inrichtingen gevestigd. Anderzijds is de voorgenomen planontwikkeling geen risicovolle inrichting in het kader van de BEVI en vormt de gewenste ontwikkeling geen gevaar voor de omgeving.

4.8.3 Conclusie

Er bestaat vanuit het thema externe veiligheid geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.9 Kabels en leidingen

Planologisch relevante leidingen en hoogspanningsverbindingen dienen te worden gewaarborgd. Tevens dient rond dergelijke leidingen rekening te worden gehouden met zones waarbinnen mogelijke beperkingen gelden. Planologisch relevante leidingen zijn leidingen waarin de navolgende producten worden vervoerd:

- gas, olie, olieproducten, chemische producten, vaste stoffen/goederen;

- aardgasleidingen afhankelijk van druk;
- defensiebrandstoffen;
- warmte en afvalwater, ruwwater of halffabricaat voor de drink- en industriewatervoorziening met een diameter groter of gelijk aan 18 inch.

Uit de toelichting en verbeelding van bestemmingsplan 'Mookerplas e.o., 1e herziening' is op te maken dat er geen planologisch relevante kabels en leidingen in het plangebied of in de directe omgeving daarvan aanwezig zijn. Voorts zullen er geen bouwwerkzaamheden plaatsvinden om de functiewijziging mogelijk te maken.

4.10 Water

4.10.1 Inleiding

Water en ruimtelijke ordening hebben veel met elkaar te maken. Aan de ene kant is water één van de sturende principes in de ruimtelijke ordening en kan daarmee beperkingen opleggen aan het ruimtegebruik zoals locaties voor stadsuitbreiding. Aan de andere kant kunnen ontwikkelingen in het ruimtegebruik ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding.

Op Europees en nationaal niveau heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via de verplichte 'watertoets'. Een watertoets geeft aan wat de gevolgen zijn van een ruimtelijk plan voor de waterhuishouding in het betreffende gebied. Zo'n waterparagraaf moet sinds 1 januari 2003 worden opgenomen in de toelichting bij ruimtelijke plannen. Doel van de watertoets is de relatie tussen planvorming op het gebied van de ruimtelijke ordening en de waterhuishouding te versterken.

Een watertoets is verplicht als het gaat om een functieverandering en/of bestemmingswijziging. Op basis van informatie en randvoorwaarden vanuit waterbeheerder, het waterbeleid en relevante bodemgegevens worden de verschillende wateraspecten uitgewerkt in een waterparagraaf. De waterparagraaf beschrijft het huidige watersysteem alsmede de mogelijkheden en randvoorwaarden voor het toekomstig watersysteem. De waterparagraaf wordt afgestemd met de waterbeheerder.

4.10.2 Beleidskader

Op verschillende bestuursniveaus zijn de afgelopen jaren beleidsnota's verschenen aangaande de waterhuishouding. Deze paragraaf geeft een overzicht van de voor onderhavige ontwikkeling relevante nota's.

Europa

Met ingang van december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht geworden. In het kader van de Kaderrichtlijn worden kwaliteitseisen gesteld, gericht op het beschermen en verbeteren van de aquatische ecosystemen (verplichting per stroomgebied). Deze richtlijn stelt als norm dat oppervlaktewateren binnen 15 jaar na inwerkingtreding moeten voldoen aan een 'goede ecologische' toestand (GET). Voor kunstmatige wateren, zoals de meeste stadswateren, geldt dat de oppervlaktewateren minimaal moeten voldoen aan een 'goed ecologisch potentieel' (GEP). Inmiddels zijn de GEP-normen per stroomgebied uitgewerkt.

Rijk

De Waterwet, die in werking is getreden in 2009, regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Op grond van deze wet moeten de provincies één of meer regionale waterplannen vaststellen die wat betreft de ruimtelijke aspecten de status van provinciale structuurvisie hebben. De Waterwet schrijft eveneens voor dat elke zes jaar een nieuw Nationaal Waterplan uitgebracht wordt. Op 10 december 2015 is het Nationaal Waterplan 2 (NWP2) vastgesteld. Het NWP2 is opgesteld vanuit het perspectief om een nationale Omgevingsvisie te ontwikkelen richting 2018 conform de Omgevingswet in wording. Het NWP2 geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Met dit NWP2 zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Het beleid en de maatregelen in het nieuwe Nationaal Waterplan dragen bij aan het vergroten van het waterbewustzijn in Nederland.

4.10.3 Watertoets

Onderhavig initiatief voorziet niet in een toename van het verhard oppervlakte. Daarnaast geldt dat in het werkgebied van het voormalige Waterschap Peel en Maasvallei dat in stedelijk gebied een vrijstelling van compensatie van de toename van verhard oppervlak als het totaal aaneengesloten oppervlak verharding niet meer bedraagt dan 2.000 m². Er is geen toename van de verharding. Mochten er in de toekomst voorzieningen voor hemelwaterberging nodig zijn, dan is daarvoor veel ruimte op eigen terrein. Mogelijk bieden dan ook de zuidelijk gelegen watergang oplossingsrichtingen, bij bijvoorbeeld wateroverlast.

4.10.4 Conclusie

Vanuit het aspect water zijn er geen belemmeringen voor onderhavig initiatief.

4.11 M.e.r.-beoordeling

4.11.1 Wettelijk kader

In de Besluit milieueffectrapportage is opgenomen dat op basis van selectiecriteria vastgesteld dient te worden of de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben of niet. Onderdeel D van de bijlage bevat activiteiten, plannen en besluiten waarvoor het maken van een m.e.r.-beoordeling verplicht is. Voor elke activiteit die genoemd wordt in kolom 1 van onderdeel D van het Besluit m.e.r. moet beoordeeld worden of er sprake is van (mogelijke) nadelige milieugevolgen. Voor activiteiten die onder de drempelwaarde zoals genoemd in kolom 2 van onderdeel D vallen, volstaat een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Deze motivering dient qua inhoud aan te sluiten bij de m.e.r.-beoordeling, maar heeft geen vormvereisten. Voorliggend initiatief kan gezien worden als 'stedelijk ontwikkelingsproject' (D 11.2). De gewenste ontwikkeling blijft ruim onder de drempelwaarde van 2.000 woningen, waardoor een vormvrije m.e.r.-beoordeling volstaat.

In een vormvrije m.e.r.-beoordeling dient aandacht te worden besteed aan drie criteria die zijn opgenomen in Bijlage III van de Europese richtlijn 'betreffende milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten'. Dit zijn achtereenvolgens de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect.

4.11.2 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Kenmerken van het project

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in een functieverandering naar een functie die in feite al een aantal jaren is gerealiseerd en voortduurt, namelijk permanente bewoning van recreatiewoningen. De functieverandering zal niet zorgen voor een toename van de activiteiten rond het plangebied.

Plaats van het project

De planlocatie is gelegen aan de Witteweg te Plasmolen. Het is gelegen op circa 160 meter van Natura 2000-gebied.

Kenmerken van het potentiële effect

De functieverandering zorgt niet voor een toename van de activiteiten die het milieu zouden kunnen schaden.

4.11.3 Conclusie

De kenmerken, plaats en potentiële effecten van de ontwikkeling geven op basis van het voorgaande geen aanleiding ernstige milieugevolgen te verwachten die het nodig maken om een m.e.r-procedure te doorlopen.

Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving

5.1 Inleiding

In een bestemmingsplan zijn de bouw- en gebruiksmogelijkheden voor een bepaald gebied opgenomen. Het onderhavige bestemmingsplan regelt de inrichting van het gebied op hoofdlijnen door de gronden te beleggen met een bestemming. Het juridische deel van het bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding (kaart) in samenhang met de regels. In dit hoofdstuk wordt het juridische deel van het bestemmingsplan nader toegelicht.

De regels en verbeelding zijn opgesteld conform de RO-standaarden 2012, waarbij in het bijzonder het IMRO 2012 (Informatiemodel Ruimtelijke Ordening) en de SVBP 2012 (Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen) van belang zijn. Voor de regels is aansluiting gezocht bij het vigerende bestemmingsplan 'Mookerplas e.o., 1e herziening'.

Het bestemmingsplan 'Molenbeek Plasmolen' bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels tezamen vormen het juridisch bindende deel van het plan. Verbeelding en regels dienen te allen tijde in onderlinge samenhang te worden gezien en toegepast. Op de verbeelding krijgen alle gronden binnen het plangebied een bestemming. Binnen een bestemming kunnen nadere aanduidingen zijn aangegeven. De juridische betekenis van deze bestemmingen en aanduidingen zijn terug te vinden in de regels. Een gedeelte van de informatie op de verbeelding heeft geen juridisch betekenis, maar is slechts opgenomen om de leesbaarheid van en oriëntatie op de verbeelding te vergroten, zoals een kadastrale/BGT ondergrond. Alle letters, aanduidingen en lijnen worden verklaard in de legenda op de verbeelding.

De regels bepalen de gebruiksmogelijkheden van de gronden binnen het plangebied en geven tevens de bouw- en gebruiksmogelijkheden met betrekking tot bouwwerken aan. De regels van het bestemmingsplan 'Molenbeek Plasmolen' zijn opgebouwd conform de door de SVBP 2012 voorgeschreven systematiek en omvatten inleidende regels, bestemmingsregels, algemene regels de overgangs- en slotregels.

5.2 Inleidende regels

De inleidende regels bestaan uit de volgende artikelen.

5.2.1 Begrippen

In de begripsregels worden omschrijvingen gegeven van de in het bestemmingsplan gebruikte begrippen. Deze worden opgenomen om interpretatieverschillen te voorkomen. Alleen die begripsregels worden opgenomen die gebruikt worden in de regels en die tot verwarring kunnen leiden of voor meerdere uitleg vatbaar zijn.

5.2.2 Wijze van meten

Om op een eenduidige manier afstanden en oppervlakten te bepalen, wordt in de 'wijze van meten' uitleg gegeven wat onder de diverse begrippen wordt verstaan. Dit artikel geeft aan hoe de lengte, breedte, hoogte, diepte en oppervlakte e.d. van gronden en bouwwerken wordt gemeten of berekend. Alle begrippen waarin maten en waarden voorkomen worden in dit artikel verklaard. Ten aanzien van de wijze van meten op de verbeelding geldt steeds dat het hart van een lijn moet worden aangehouden. Ook voor de 'wijze van meten' worden in de SVBP 2012 richtlijnen gegeven.

5.3 Bestemmingsregels

5.3.1 Opbouw bestemmingen

De gronden van het gehele plangebied hebben een positieve bestemming. Een positieve bestemming betekent dat het gebruik van de gronden voor de verschillende bestemmingen direct mogelijk is. Bovendien betekent het dat oprichting van gebouwen direct mogelijk is nadat burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning hebben verleend, welke dient te voldoen aan onder meer de regels van het bestemmingsplan, het Bouwbesluit en de Bouwverordening. De opbouw van de bestemmingen ziet er in beginsel als volgt uit:

- Bestemmingsomschrijving;
- Bouwregels;
- Nadere eisen;
- Afwijken van de bouwregels;
- Specifieke gebruiksregels;
- Afwijken van de gebruiksregels;
- Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden;
- Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk;
- Wijzigingsbevoegdheid.

5.3.2 Bestemmingen

De functieaanduiding 'recreatiewoning' binnen de bestemming 'Horeca' wordt gewijzigd in de aanduiding 'woning'. Hiermee wordt permanente bewoning van de recreatiewoningen juridisch-planologisch mogelijk.

5.4 Algemene regels

5.4.1 Anti-dubbeltelregel

Een anti-dubbeltelregel wordt opgenomen om te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein ook nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld. De opgenomen anti-dubbeltelregel is gelijklopend aan de in het Besluit ruimtelijke ordening voorgeschreven formulering.

5.4.2 Overige algemene regels

Voor het hele plangebied geldt een aantal algemene regels. Het gaat hier om algemene bouw- en gebruiksregels, mogelijkheden om af te wijken van bepaalde, in het bestemmingsplan geregelde, onderwerpen, en procedureregels worden behandeld.

5.5 Overgangs- en slotregels

5.5.1 Overgangsregel

In deze regels wordt het overgangsrecht beschreven.

5.5.2 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen, ook zoals voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening. Deze regel geeft aan hoe het plan kan worden aangehaald.

Hoofdstuk 6 Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

De planontwikkeling komt geheel voor rekening en risico van de initiatiefnemer. De ontwikkeling zal geschieden conform hetgeen bepaald is in de Wet Ruimtelijke ordening. De verwezenlijking van het plan is dan ook niet afhankelijk van gemeentelijke investeringen. De kosten voor de ambtelijke afhandeling van de procedure worden verrekend op basis van de daarvoor geldende leges. Voor wat betreft planschade zal de gemeente met initiatiefnemer een planschadeverhaalsovereenkomst afsluiten. Het plan wordt dan ook economisch haalbaar geacht.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor onderhavig bestemmingsplan wordt de uniforme voorbereidingsprocedure gevolgd als bedoeld in hoofdstuk 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, in samenhang met het gestelde in de Wet ruimtelijke ordening.

6.2.1 Overleg met omwonenden

De bestemmingsplanwijziging wordt uitgevoerd door de VVE van het appartementengebouw. Alle leden hebben akkoord gegeven voor de wijziging.

In het kader van participatie heeft een gesprek plaats gevonden met het bedrijf op het perceel Witteweg 10a Plasmolen (zie Bijlage 2). Het bouwbedrijf betreft een milieucategorie 2-bedrijf. De omgeving kenmerkt zich als een gemengd gebied, dit impliceert dat de afstand van het bedrijfsperceel tot het bouwblok van Witteweg 4 10 m1 dient te bedragen. Aangezien in het vigerende bestemmingsplan en het vorige bestemmingsplan deze afstand op ruim 40 cm tot enkele centimeters fluctueert, is in het voorliggende bestemmingsplan de grens van het bouwblok exact op 10 m1 van de perceelsgrens van het bedrijf gelegd.

Door de huidige en gewenste planologische bestemming wordt het bedrijf niet beperkt. De reeds aanwezige woonbestemmingen aangrenzend aan de bedrijfsbestemming alsook de panden aan de toegang van het bedrijf beperken de gebruiksmogelijkheden van het bedrijf.

6.2.2 Overleg met overheidsinstanties

Het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.1) geeft aan dat burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg voeren met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. De instanties worden in kennis gesteld en krijgen de mogelijkheid om te reageren.



KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu



Bestemmingsplan

Molenbeek Plasmolen

Gemeente Mook en Middelaar

Bijlagen bij toelichting

Bestemmingsplan

Molenbeek Plasmolen

Gemeente Mook en Middelaar

Bijlagen bij toelichting

GEGEVENS VAN DE AANVRAGER

VVE Molenbeek



KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

PLANGEGEVENS:

IDN:
Projectnummer:
Titel:

NL.IMRO.0944.Molenbeek-VA01
Molenbeek Plasmolen

Status

Concept:
Voorontwerp:
Ontwerp:
Vastgesteld:

Datum

01-06-2021
n.v.t.
08-06-2021
11-11-2021

Projectleider:

M. Keegstra

Auteur:

S. Drost

Inhoudsopgave

Bijlagen bij toelichting	4
Bijlage 1 Regionale afstemming Noord-Limburg	4
Bijlage 2 Verslag overleg bedrijf Bouhuis b.v.	8

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Regionale afstemming Noord-Limburg

Casus Witteweg te Plasmolen t.b.v. regionale afstemming wonen

Locatie: Witteweg te Plasmolen
Gemeente: Mook en Middelaar
Datum: december 2020

	informer	afstemmen	instemmen	nvt
Toetsing aan bestuursafspraken regionale werkgroep wonen		X		
Herbestemming van een appartementencomplex in Plasmolen		X		
integraal advies RCO				X

Toetsing aan regionale woonvisie Noord Limburg 2020-2024

Inleiding

In Plasmolen ligt een appartementencomplex met 21 (recreatie)woningen. De (recreatie)woningen liggen boven een horecagelegenheid (restaurant met bowlingbaan). Het appartementencomplex heeft vier bouwlagen.



Het gebouw is vergund op 20 februari 2001. Aldus de vergunning is permanente bewoning niet toegestaan. Al bij de bouw van de appartementen heeft de ontwikkelaar verzocht om reguliere woonappartementen toe te staan.

Bij het ontwerp en bouw van de appartementen is rekening gehouden met akoestische normen als ware het reguliere woningen. De appartementen hebben een gemiddelde oppervlakte van ruim 130 m², verdeeld over twee bouwlagen. Per appartement is er een woonkamer, twee slaapkamers, een balkon, en vaak ook twee badkamers en toiletten. In aard en omvang zijn het daarmee luxe appartementen

Het is gebleken dat sinds de oplevering van het complex veel appartementen permanent bewoond worden. In het verleden heeft de gemeente handhavend opgetreden tegen een zestal eigenaren. De gemeente heeft deze rechtszaak verloren. Ook is meermalen overwogen om een traject in te gaan voor de legalisering.

In oktober 2018 heeft de Vereniging van Eigenaren van de Residentie Molenbeek (hierna: VVE Molenbeek) de gemeente Mook en Middelaar verzocht om de haalbaarheid van een omzetting naar reguliere woonappartementen te onderzoeken en mogelijk te maken. In nadere mondelinge communicatie geeft de VVE Molenbeek aan dat alle appartementen permanent bewoond worden, dat er geen sprake is van bedrijfsmatige exploitatie en dat dit ook nooit aan de orde is geweest. De voltallige VVE Molenbeek heeft ingestemd om het verzoek tot omzetting in te dienen en om de kosten voor een omzetting te dragen. Het college van B&W van Mook en Middelaar heeft ingestemd met het verzoek om de recreatieappartementen om te zetten naar wonen en is bereid om een planologische procedure op te starten.

Overwegingen

Plancapaciteit

Bij een planologische omzetting worden er 21 appartementen aan de woningvoorraad toegevoegd. Omdat de appartementen op dit moment al gebruikt worden als woonappartementen voorziet het omzetten van de bestemming niet in een concrete behoefte van woningzoekenden in de gemeente. Het toevoegen van de 21 appartementen aan de woningvoorraad gaat dan ook niet ten koste van de plancapaciteit.

Kwalitatieve toets

In de herijking van de regionale woonvisie 2020-2024 wordt uitgegaan van een kwalitatieve richtlijn waarin diverse uitgangspunten worden gehanteerd. In onderstaand overzicht is aangegeven om welke uitgangspunten het gaat en hoe de ontwikkeling in Plasmolen zich verhoudt tot deze uitgangspunten:

- **Toevoegen van woningen in principe alleen in de kernen**
Het appartementencomplex is gelegen in de kern Plasmolen.
- **Koppelkansen, herstructureringslocatie**
Het gaat om een bestaande locatie. Er is geen sprake van nieuw ruimtebeslag. Planologische medewerking worden gekoppeld aan voorwaarden voor kleine investeringen die de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving van het complex doet verbeteren.
- **Toevoegen van woningen leidt niet tot het vergroten van het kwetsbare woningoverschot**
De (recreatie) woningen worden op dit moment allen permanent bewoond. Er is geen leegstand.
- **Het type toe te voegen woning moet passen binnen de kwalitatieve behoefte**
De (recreatie) woningen worden allen permanent bewoond en betreft een legalisatie van een bestaande situatie.
- **We streven sociaal duurzame woonconcepten na**
Het betreft hier een legalisatie van een bestaande situatie. Het gaat hier niet om een nieuw woonconcept.
- **We zoeken aansluiting op de duurzaamheidsdoelen die landelijk, regionaal en lokaal gesteld zijn**
Er zijn geen aanvullende eisen op het gebied van duurzaamheid gesteld aan de omzetting van de bestemming.

Ruimtelijke kwaliteit

Het gaat om een bestaande locatie. Er is dus geen sprake van een nieuw ruimtebeslag. Planologische medewerking worden gekoppeld aan voorwaarden voor kleine investeringen die de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving van het complex doet verbeteren.

Volkshuisvestelijk kwaliteit

Plasmolen is een kleine kern met bijna allemaal dure grondgebonden woningen. De toevoeging van dure appartementen is een aanvulling op de bestaande voorraad en biedt huidige bewoners van Plasmolen de kans om door te stromen naar woningen die geschikt zijn voor ouderen die in Plasmolen willen blijven wonen.

Bijlage 2 Verslag overleg bedrijf Bouhuis b.v.

Plasmolen, 31 mei 2021

Aanwezig

- Vertegenwoordiger van Bouwbedrijf Bouhuis b.v., Witteweg 10a Plasmolen
- Vertegenwoordiger namens A.G.R.M. Bouhuis Plasmolen Beheer b.v., Riethorsterweg 4 6586 AC Plasmolen / betrokken bij het perceel Witteweg 10a Plasmolen
- Vertegenwoordiger van VVE appartementencomplex Residentie Molenbeek Witteweg 4 Plasmolen
- Adviseur van Kubiek Ruimtelijke Plannen

Doel van het gesprek

In voorbereiding is een bestemmingsplanwijziging voor het appartementencomplex Residentie Molenbeek. Het gesprek is er op gericht om met het bouwbedrijf de ontwikkelingen te bespreken.

Bestemmingsplanwijziging

Op korte termijn wordt aan het college van burgemeester en wethouders een bestemmingsplan aangeboden met als doel om reguliere woningbouw toe te staan in de Residentie. Op dit moment zijn recreatiewoningen toegestaan en een bedrijfswoning. Met de gemeente is een lang traject bewandeld en het eindresultaat is het komende bestemmingsplan.

Het beoogde ontwerp-bestemmingsplan bevatten twee wijzigingen ten opzichte van het thans geldende bestemmingsplan, te weten:

- de functieaanduiding "recreatie", vervalt waardoor de woningen permanent bewoond mogen worden.
- de grens van het bouwvlak van de Residentie wordt iets opgetrokken zodat de afstand tussen het bouwvlak van het appartementencomplex en het perceel van het bouwbedrijf met de bedrijfsbestemming (Witteweg 10a) 10 m1 bedraagt.

De afstand tussen de bedrijfsbestemming en het horeca-/appartementencomplex bedraagt bijna tot ruim 20 m1. Het pand ligt ongeveer 10 m1 binnen het bouwvlak. De grens van het bouwvlak ten opzichte van het perceel met de bedrijfsbestemming had in het huidige én vorige bestemmingsplan ten gunste van het bedrijf al 10 m1 behoren te zijn. Echter bij nameting blijkt dat de afstand fluctueert waarbij de correcte afstand op plaatsen net iets minder was. Bij een potentiële calamiteit waarbij de Residentie herbouwd zou moeten worden, zou het in theorie denkbaar zijn dat het gebouw dichterbij de bedrijfsbestemming zou kunnen komen waarbij er mogelijk anderszins uitdagingen zouden kunnen ontstaan voor het bedrijf. Om deze hoog-theoretische mogelijkheid juridisch uit te sluiten, is de lijn van het bouwvlak enkele centimeters opgeschoven.

Verder blijft het vigerende bestemmingsplan volledig in stand.

Als het college instemt met de bestemmingsplanwijziging, dan zal deze binnenkort in ontwerp ter visie worden gelegd.

Het bouwbedrijf

Volgens de bekende gegevens van de gemeente valt het bouwbedrijf onder een type B-bedrijf en vallen de activiteiten onder het Activiteitenbesluit Milieubeheer en bijbehorende ministeriële Regeling. Het bouwbedrijf is opgenomen in het reguliere controlesysteem bij de omgevingsdienst en krijgt periodiek bezoek.

Het vigerende én het daarvoor geldende bestemmingsplan kent aan het perceel de bestemming Bedrijf toe en volgens de planregels is een bedrijf in de categorie 1 en 2 toegestaan. Binnen de gemeente is beoordeeld dat de activiteiten die huidig gebedrukt worden voldoen aan de criteria van een categorie 2-bedrijf. In het gebied rondom het bouwbedrijf liggen verschillende functies, waardoor de omgeving zich kenmerkt als een gemengd gebied.

Juridische context



Figuur 1 Bestemmingsplan Mookerplas e.o. 1^e herziening

-  **Enkelbestemming**
Horeca
-  **Dubbelbestemming**
Waarde - Archeologie
-  **Bouwvlak**
-  **Functieaanduiding**
bedrijfswoning
-  **Functieaanduiding**
bowlingbaan
-  **Functieaanduiding**
recreatiewoning
-  **Functieaanduiding**
sauna
-  **Maatvoering**
maximum bebouwingspercentage:
95%
-  **Gebiedsaanduiding**
milieuzone - extensiveringsgebied
intensieve veehouderij
-  **Gebiedsaanduiding**
wetgevingzone - ontheffingsgebied
2

Het perceel Witteweg 4 e.v. heeft de Horecabestemming met daarbij verschillende functie-aanduidingen, waaronder “bedrijfswoning” en “recreatiewoning”.

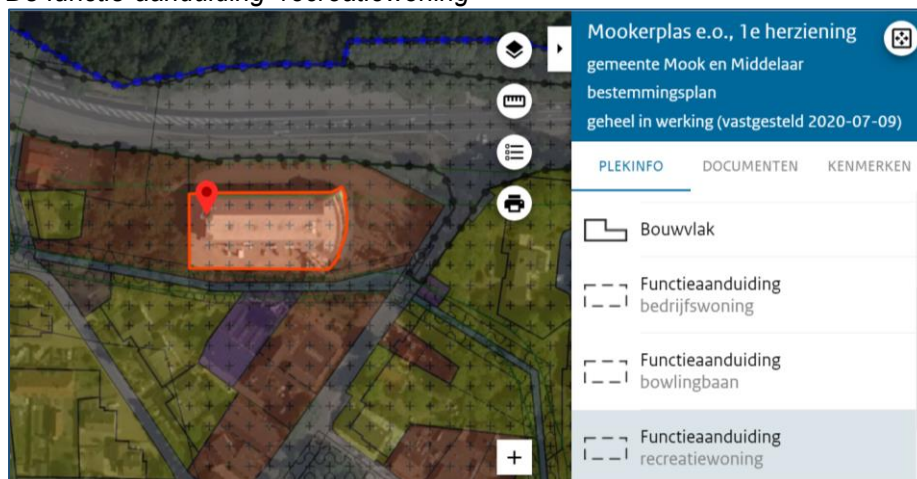
De functie-aanduiding “bedrijfswoning”



Figuur 2 Functie-aanduiding “bedrijfswoning” in het bestemmingsplan

Volgens de planregels mag er één bedrijfswoning op het perceel aanwezig zijn en volgens de verbeelding mag deze bedrijfswoning zich in op elke locatie binnen het bouwvlak bevinden. Dit maakt dat de bedrijfswoning niet sec is vastgelegd waardoor thans elk willekeurige recreatiewoning kan worden aangemerkt als bedrijfswoning. Het switchen van bedrijfswoning heeft feitelijk ook al eerder plaatsgevonden.

De functie-aanduiding "recreatiewoning"



Figuur 3 Functie-aanduiding "recreatiewoning" in het bestemmingsplan

Ook de recreatiewoningen mogen zich volgens de verbeelding geheel binnen het bouwvlak bevinden. Het aantal recreatiewoningen is niet gelimiteerd.

Het vergelijk milieurecht versus RO-recht

Binnen het milieurecht zijn recreatiewoningen in principe geen geluidgevoelige objecten. De Wet geluidhinder kent het begrip bedrijfswoning niet waardoor een bedrijfswoning net al een reguliere woning een geluidgevoelig object is. Deze bedrijfswoning mag zich overal binnen het bouwvlak bevinden.

Binnen de milieuwetgeving in relatie met de ruimtelijke wetgeving betekent een gemengd gebied dat voor een categorie 2-bedrijf een afstand van 10 m1 aangehouden moet worden. Deze afstand geldt tussen de grens van het bedrijfsperceel en het bouwvlak van de Residentie. Zoals hiervoor al gesteld, in het vigerende en het daarvoor geldende bestemmingsplan ligt de lijn grotendeels op minder dan 10 meter. Het scheelt niet veel, van ruim 40 cm tot enkele luttele centimeters. Deze ommissie wordt hersteld hetgeen ten gunste is van het bouwbedrijf.

De planologische bedrijfswoning maakt dat het bedrijf door de wijziging van de functie-aanduiding van "recreatiewoning" naar "woning" niet beperkt en hetgeen nogmaals bevestigd wordt door de opschuiving van het bouwvlak.

Zorg van het bouwbedrijf

Geconstateerd wordt door het bouwbedrijf en de VVE dat er in al die jaren geen klachten zijn geweest over het bedrijf. In theorie is het voorstelbaar dat dit op enig moment wel zou kunnen gebeuren, bij voorbeeld na verkoop van een woning. Of bijvoorbeeld bij het wijzigingen van de werkzaamheden. Besproken is dat de regelgeving uitgaat van een categorie 2-belasting. Als de nieuwe werkzaamheden feitelijk een hogere milieu-uitstraling hebben, dan kan het zijn dat deze werkzaamheden binnen moeten worden uitgevoerd of dat er bijvoorbeeld geluidaanpassingen of stofaanpassingen moeten komen. De bewoners van de Residentie komt geen klachtrechten toe zolang het bedrijf zich conformeert aan zijn juridische mogelijkheden. Opgemerkt is dat de woningen met de woonbestemming én de omliggende woningen van de toegangsweg het bedrijf juridisch beperken. De woningen van de Residentie juist niet.

Verslag

Afspraak

De gesprekspartners hebben kennisgenomen van de informatie en zullen deze laten checken door een eigen deskundige. Zij zullen zich daarna beraden.
Bij eventuele vragen kunnen zij contact opnemen.

Het verslag is toegezonden aan de gesprekspartners.

NB:

Gesprekspartners zijn geanonimiseerd.



KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu



Bestemmingsplan

Molenbeek Plasmolen

Gemeente Mook en Middelaar

REGELS

Bestemmingsplan

Molenbeek Plasmolen

Gemeente Mook en Middelaar

REGELS

GEGEVENS VAN DE AANVRAGER

VVE Molenbeek



KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

PLANGEGEVENS:

IDN:
Projectnummer:
Titel:

NL.IMRO.0944.Molenbeek-VA01
Molenbeek Plasmolen

Status

Concept:
Voorontwerp:
Ontwerp:
Vastgesteld:

Datum

01-06-2021
n.v.t.
08-06-2021
11-11-2021

Projectleider:

M. Keegstra

Auteur:

S. Drost

Inhoudsopgave

REGELS	4
Hoofdstuk 1 Inleidende regels	4
Artikel 1 Begrippen	4
Artikel 2 Wijze van meten	7
Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels	8
Artikel 3 Horeca	8
Artikel 4 Waarde - Archeologie	10
Artikel 5 Waterstaat - Waterlopen	12
Hoofdstuk 3 Algemene regels	13
Artikel 6 Anti-dubbeltelregel	13
Artikel 7 Algemene bouwregels	14
Artikel 8 Algemene gebruiksregels	15
Artikel 9 Algemene aanduidingsregels	16
Artikel 10 Algemene afwijkingsregels	17
Artikel 11 Algemene wijzigingsregels	20
Artikel 12 Algemene procedureregels	21
Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels	22
Artikel 13 Overgangsrecht	22
Artikel 14 Slotregel	23

REGELS

De regels van het bestemmingsplan Mookerplas e.o., 1e herziening met identificatienummer NL.IMRO.0944.BPMOOKERPLASEO2016-VA03, vastgesteld door de gemeenteraad van Mook en Middelaar d.d. 9 juli 2020, zijn van toepassing, met dien verstande dat in artikel 10 ter plaatse van het plangebied op de verbeelding tevens woningen op de verdieping zijn toegestaan, middels de aanduiding 'wonen'.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 Plan

het bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen met indentificatienummer NL.IMRO.0944.Molenbeek-VA01 van de gemeente Mook en Middelaar.

1.2 Bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0944.Molenbeek-VA01 met de bijbehorende regels en bijlagen.

1.3 Aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 Aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 Archeologische verwachting

de aan een gebied toegekende verwachting in verband met de kans op het voorkomen van archeologische relictten;

1.6 Archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende archeologische relictten;

1.7 Bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.8 Bestaand

bestaand gebruik en bebouwing ten tijde van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan, dat krachtens een voor dat tijdstip verleende bouwvergunning/omgevingsvergunning in uitvoering is of in uitvoering kan worden genomen;

1.9 Bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak;

1.10 Bestemmingsplan Mookerplas e.o., 1e herziening

het bestemmingsplan 'Mookerplas e.o., 1e herziening' met identificatienummer NL.IMRO.0944.BPMOOKERPLASEO2016-VA03, vastgesteld door de gemeenteraad van Mook en Middelaar d.d. 9 juli 2020.

1.11 Bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.12 Bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van bouwwerken, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.13 Bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.14 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.15 Bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel;

1.16 Bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.17 Bouwwerk

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.18 Gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wand omsloten ruimte vormt;

1.19 Gebruiken

gebruiken, het doen gebruiken, laten gebruiken en in gebruik geven;

1.20 Ondergronds

onder peil;

1.21 Permanente bewoning

indien één of meerdere personen een woning al dan niet tijdelijk gebruiken als (hoofd)verblijf in de zin van artikel 1:10 BW - zoals dat geldt ten tijde van de vaststelling van dit bestemmingsplan - dan wel anderszins gebruiken voor niet-recreatieve doeleinden.

1.22 Recreatiewoning

een gebouw, niet zijnde woonkeet, caravan, caravanbouwwerk of ander bouwsel op wielen, bestemd om uitsluitend door één of meerdere personen, die zijn/hun hoofdverblijf elders heeft/hebben, gedurende een gedeelte van het jaar te worden bewoond, met dien verstande dat er sprake is van een wisselende bewoning;

1.23 Uitvoeren

uitvoeren, het doen uitvoeren, laten uitvoeren en in uitvoering geven;

1.24 Voorgevel

gevel van een gebouw die is gelegen aan de zijde van de weg en die in ruimtelijk opzicht de voorkant van het gebouw vormt;

1.25 Waterhuishouding

met betrekking tot de aanwezigheid van (natuurlijke) bronnen, kwel of natuurlijke stroming;

1.26 Woning

een gebouw of een gedeelte van een gebouw, geschikt en bestemd voor de zelfstandige huisvesting van één huishouden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 De dakhelling

Langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.2 De goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 De inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 De bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.5 De oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.6 De breedte van een bouwwerk

De afstand tussen de ene zijkant van een bouwwerk tot de andere zijkant.

2.7 De diepte van een bouwwerk

De afstand tussen de voorgevel en de achtergevel.

2.8 Afstand tot de bouwperceelgrens

Tussen de grens van het bouwperceel en een bepaald punt van het bouwwerk, waar die afstand het kortst is.

2.9 Ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk

Vanaf het bouwkundig peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Horeca

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. horeca;
- b. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning', wonen in een bedrijfswoning;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'bowlingbaan', is een bowlingbaan toegestaan;
- d. ter plaatse van de aanduiding 'wonen', woningen, met dien verstande dat uitsluitend woningen op de verdieping zijn toegestaan;
- e. ter plaatse van de aanduiding 'sauna', is een sauna toegestaan;
- f. waterhuishoudkundige voorzieningen.

3.2 Bouwregels

Voor het bouwen van bouwwerken gelden de aanwijzingen op de verbeelding alsmede de volgende bepalingen:

3.2.1 Algemeen

- a. Gebouwen en bijbehorende bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan binnen het aangegeven bouwvlak.
- b. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd, tenzij ter plaatse door middel van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage (%)' een maximaal aan te houden bebouwingspercentage is aangeduid.

3.2.2 Bedrijfsgebouwen en bijbehorende bouwwerken

- a. Voor bedrijfsgebouwen en bijbehorende bouwwerken mag de maximale goot- en bouwhoogte 5 meter respectievelijk 8 meter bedragen, tenzij:
- b. de bestaande goot- en of bouwhoogte meer bedraagt. In dat geval is de bestaande goot- en/of bouwhoogte maximaal toegestaan;
- c. ter plaatse door middel van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)', maximum bouwhoogte (m)' een aan te houden maximale goot- en bouwhoogte wordt aangegeven.

3.2.3 Bedrijfswoning

- a. Alleen ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning', is één bedrijfswoning toegestaan.
- b. De inhoud van de bedrijfswoning mag ten hoogste 650 m³ bedragen.
- c. Bestaande bedrijfswoningen die een inhoud hebben van meer dan 650 m³, mogen door de eigenaar/gebruiker worden vervangen door een woning van dezelfde omvang, mits gesitueerd binnen hetzelfde bouwvlak.
- d. De goothoogte van de bedrijfswoning mag ten hoogste 6 meter bedragen en de bouwhoogte ten hoogste 9 meter.
- e. De totale oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 80 m² en de goothoogte niet meer dan 3 meter.
- f. De woning moet worden afgewerkt met kap, waarvan de dakhelling ten minste 12° en ten hoogste 45° bedraagt, met uitzondering van reeds bestaande woningen welke zijn uitgevoerd met een plat dak.

3.2.4 Bouwwerken geen gebouwen zijnde

- a. bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde (niet zijnde een overkapping), mag ten hoogste 10 meter bedragen, met uitzondering van erfafscheidingen, waarvan de bouwhoogte maximaal 2 meter mag bedragen.
- b. Op de gronden gelegen voor de voorgevelrooilijn mag niet worden gebouwd.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing:

- a. ter voorkoming van onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat;
- b. ter waarborging van de stedenbouwkundige kwaliteit en beeldkwaliteit van de naaste omgeving;
- c. ter waarborging van de verkeersveiligheid;
- d. ter waarborging van de sociale veiligheid;
- e. ter voorkoming van hemelwaterproblematiek in verband met de nieuwe bebouwing en/of oppervlakteverharding;
- f. ter waarborging van de brandveiligheid en rampenbestrijding.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

- a. een verkooppunt voor motorbrandstoffen (incl. LPG);
- b. seksinrichtingen;
- c. beroepsmatige activiteiten aan huis voorzover meer dan 70 m² van de (bedrijfs)woning en/of bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt ten behoeve van de beroepsmatige activiteiten aan huis;
- d. bedrijfsmatige activiteiten aan huis;
- e. kamperen;
- f. buitenopslag van goederen en materialen voor de voorgevelrooilijn;
- g. paardenbakken;
- h. stallingsmogelijkheden ten behoeve van paarden;
- i. buitenopslag ten behoeve van beroepsmatige activiteiten aan huis.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Bedrijfsmatige activiteiten aan huis

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 3.5 sub d voor de uitoefening van bedrijfsmatige activiteiten aan huis in de (bedrijfs)woning of bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat:

- a. de woonfunctie als hoofdfunctie behouden blijft;
- b. medewerking bij activiteiten die vallen onder de meldings- of vergunningplicht van de Wet milieubeheer wordt slechts verleend, indien de nadelige gevolgen op woon- en leefomgeving worden gereduceerd;
- c. bedoeld gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat mag opleveren en geen onevenredige afbreuk mag doen aan het woonkarakter van de wijk of buurt;
- d. het bedoelde gebruik door de hoofdbewoner(s) dient te worden uitgeoefend;
- e. het niet betreft zodanig verkeersaantrekkende activiteiten die kunnen leiden tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer dan wel tot een onevenredige parkeerdruk op de openbare ruimten;
- f. parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
- g. de bedrijfsactiviteiten aan huis beperkt zijn tot categorie 1 en 2 bedrijven/bedrijfsactiviteiten conform de Lijst van Bedrijfsactiviteiten in bijlage 1;
- h. reclameuitingen worden bevestigd aan de voorgevel en beperkt zijn tot een afmeting van maximaal 0,5 m²;
- i. geen detailhandel plaatsvindt, uitgezonderd een beperkte verkoop in het klein in verband met bedrijfsmatige activiteiten in of bij het hoofdgebouw;
- j. ten behoeve van bedrijfsmatige activiteiten aan huis maximaal 70 m² van de (bedrijfs)woning en/of een bijbehorend bouwwerk hiervoor mag worden aangewend;
- k. buitenopslag ten behoeve van de bedrijfsmatige activiteiten aan huis niet is toegestaan.

Artikel 4 Waarde - Archeologie

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, naast de andere voor die gronden aanwezige bestemmingen, tevens bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Rapport archeologische waarden

Ter plaatse van de voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden dient voor bouwwerken:

- In geval van nieuwbouw groter dan de oppervlakte in onderstaande tabel vermeld en die dieper gaan dan -0,4 meter beneden maaiveld;
- In geval van uitbreiding, met een uitbreiding groter dan de oppervlakte in onderstaande tabel vermeld en die dieper gaan dan -0,4 meter beneden maaiveld,

bij de aanvraag om een omgevingsvergunning een rapport te worden overlegd waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar het oordeel van de burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

Gebied*	Gebieden met een zeer hoge archeologische waarde*	Gebieden met een hoge archeologische waarde en hoge archeologische verwachting*	Gebieden met een middelhoge archeologische verwachting*
Diepte en oppervlakte	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 100 m ²	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 250 m ²	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 2.500 m ²

(*) zoals aangegeven op de in de bijlage 3 opgenomen gemeentelijke archeologische beleidskaart

4.2.2 Voorwaarden omgevingsvergunning

Indien uit het in artikel 4.2.1 bedoelde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders een of meerdere voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:

- De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
- De verplichting tot het doen van opgravingen;
- De verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

4.2.3 Afwijking

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.2.1, indien de archeologische waarden van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

4.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.3.1 Verbod

Het is verboden op of in deze gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werk, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

- a. Het veranderen van het huidige maaiveldniveau door ontginningen, bodemverlagen, egaliseren, afgraven, of ophogen;
- b. Het rooien en/of aanbrengen van diepwortelende beplantingen en/of bomen;
- c. Het uitvoeren van grondwerkzaamheden dieper dan 0,4 meter ten opzichte van het maaiveld, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, aanleggen van drainage en ontginningen;
- d. Het aanleggen van kabels en leidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
- e. Het uitvoeren van werkzaamheden ter verlaging van de grondwaterstand.

4.3.2 Uitzonderingen

Het verbod van artikel 4.3.1 geldt niet voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden die:

- a. Werken en/of werkzaamheden betreffen die niet dieper gaan dan -0,4 meter beneden maaiveld;
- b. Behoren tot normaal onderhoud en beheer ten dienste van die bestemming;
- c. Betrekking hebben op een oppervlakte kleiner dan de oppervlakte in onderstaande tabel vermeld;
- d. Reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van krachten worden van het plan;
- e. Reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

Gebied*	Gebieden met een zeer hoge archeologische waarde*	Gebieden met een hoge archeologische waarde en hoge archeologische verwachting*	Gebieden met een middelhoge archeologische verwachting*
Diepte en oppervlakte	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 100 m ²	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 250 m ²	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 2.500 m ²

(*) zoals aangegeven op de in de bijlage 3 opgenomen gemeentelijke archeologische beleidskaart

4.3.3 Toelaatbaarheid werken of werkzaamheden

De werken of werkzaamheden als bedoeld in artikel 4.3.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

- a. Geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de belangen van de in artikel 4.1 genoemde doeleinden;
- b. Vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de gemeentelijk archeoloog van de gemeente Mook en Middelaar dan wel indien het de gronden betreft ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - archeologisch monument' een vergunning is verleend door RCE.

4.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan te wijzigen in die zin, dat de bestemming 'Waarde - Archeologie' (geheel of gedeeltelijk) van de verbeelding wordt verwijderd, als op basis van archeologisch onderzoek, dat voldoet aan de normen van de archeologische beroepsgroep, geen archeologische waarden zijn vastgesteld. Alvorens een wijziging wordt uitgevoerd wordt advies ingewonnen bij de gemeentelijk archeoloog van de gemeente Mook en Middelaar.

Artikel 5 Waterstaat - Waterlopen

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterlopen' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor bescherming, beheer en onderhoud van primaire wateren, zoals watergangen en regenwaterbuffers, overeenkomstig de Keur van het Waterschap.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen en bijbehorende bouwwerken

Op de voor 'Waterstaat - Waterlopen' aangewezen gronden mogen geen gebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd.

5.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Op de voor 'Waterstaat - Waterlopen' aangewezen gronden mogen uitsluitend worden gebouwd bouwwerken, geen gebouwen zijnde:

- a. van geringe omvang welke noodzakelijk zijn voor het beheer en onderhoud van primaire wateren, met dien verstande dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, maximaal 3,50 meter mag bedragen.

5.2.3 Afwijken van de bouwregels ten behoeve van het bouwen van bouwwerken

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 5.2, ten behoeve van het bouwen van bouwwerken binnen de voor 'Waterstaat - Waterlopen' aangewezen gronden, met dien verstande dat:

- a. het belang van het primaire water, gehoord het waterschap, niet onevenredig wordt aangetast;
- b. bebouwing mogelijk is op grond van de onderliggende bestemming.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Algemene bepalingen m.b.t. ondergronds bouwen

7.1.1 Ondergrondse werken

Voor het uitvoeren van ondergrondse werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden gelden, behoudens in deze regels opgenomen afwijkingen, geen beperkingen.

7.1.2 Ondergrondse bouwwerken

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken gelden, behoudens in deze regels opgenomen afwijkingen, de volgende regels:

- a. Ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak.
- b. De totale oppervlakte aan ondergrondse bouwwerken mag niet meer bedragen dan het de toegestane oppervlakte aan bouwwerken boven peil vermeerderd met 15m².
- c. De ondergrondse bouwdiepte van ondergrondse bouwwerken bedraagt maximaal 4 meter onder peil.
- d. Bij het berekenen van de volgens de digitale verbeelding of deze regels geldende bebouwingspercentages, of van de in deze regels maximaal te bebouwen oppervlakte dan wel inhoud, wordt de oppervlakte dan wel inhoud van ondergrondse gebouwen mede in aanmerking genomen.

7.1.3 Omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 7.1.2 sub d voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken met een ondergrondse bouwdiepte van maximaal 10 meter onder peil onder de voorwaarden dat:

- De waterhuishouding niet wordt verstoord;
- Geen afbreuk wordt gedaan aan archeologische waarden.

7.2 Ondergeschikte bouwdelen

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, uitvouwen, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

7.3 Algemene bepaling over bestaande afstanden en andere maten

7.3.1 Maximale maatvoering

Indien afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp van het plan meer bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als maximaal toelaatbaar worden aangehouden.

7.3.2 Minimale maatvoering

In die gevallen dat afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken, die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp van het plan minder bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als minimaal toelaatbaar worden aangehouden.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Strijdig gebruik

- a. Het is verboden gronden begrepen in dit plan te gebruiken, te doen of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met de gegeven bestemming.
- b. Het is in ieder geval niet toegestaan de hier bedoelde gronden te gebruiken, te doen of te laten gebruiken voor:
 1. Het opslaan van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, goederen, stoffen en materialen en van emballage en/of afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
 2. Het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
 3. Seksinrichtingen;
 4. Bouwwerken voor recreatieve nachtverblijven als bedoeld in artikel 3 sub 2 van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, met uitzondering van de als zodanig bestemde recreatiewoningen;
- c. Het is verboden bouwwerken op de in het plan begrepen gronden te gebruiken, te doen of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de gegeven bestemmingen zoals aangegeven in de onderscheiden bestemmingsoverschrijdingen.

8.2 Parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden bij of in gebouwen

8.2.1 Parkeernormen

In, op of onder gebouwen dan wel op het daarbij behorende terrein dienen voldoende parkeerplaatsen aanwezig te zijn. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan als de parkeernormen uit de geldende ASVV worden nageleefd. Indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, dient rekening te worden gehouden met de wijziging.

8.2.2 Afmetingen parkeerruimte

De in artikel 8.2.1 bedoelde parkeerplaatsen moeten afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan indien de richtlijnen uit de geldende ASVV worden nageleefd.

8.2.3 Omgevingsvergunning

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 8.2.2 indien aangetoond is dat in de directe omgeving (een straal van circa 250 meter) voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn.

8.2.4 Laden en lossen

Indien het gebruik van een gebouw of gronden daar aanleiding toe geeft, dient op eigen terrein te worden voorzien in voldoende ruimte voor laden en lossen.

8.2.5 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen ten aanzien van het aantal parkeerplaatsen en de situering daarvan ten behoeve van een goede parkeerbalans, de verkeerssituatie en/of het stedenbouwkundig beeld.

Artikel 9 Algemene aanduidingsregels

9.1 Milieuzone - extensiveringsgebied intensieve veehouderij

Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - extensiveringsgebied intensieve veehouderij' geldt dat de gronden tevens bestemd zijn voor een extensiveringsgebied. Ter plaatse gelden specifieke regels die in de afzonderlijke bestemmingen zijn opgenomen.

9.2 Vrijwaringszone - weg

Ter plaats van de aanduiding 'vrijwaringszone - weg' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd als reserveringsstrook voor een eventuele verbreding in de toekomst.

9.2.1 *Bouwregels*

Er mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de weg.

9.2.2 *Afwijken van bouwregels*

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 9.2.1 voor het bouwen overeenkomstig de andere bestemmingen, mits daarover advies is verkregen van de wegbeheerder.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

10.1 Algemeen

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van:

- a. De in de regels voorgeschreven maatvoering met ten hoogste 10%;
- b. De bestemmingsbepalingen en toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geeft;
- c. De bestemmingsbepalingen en toestaan dat bouwgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
- d. De bestemmingsbepalingen ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot maximaal 10 meter;
- e. De bestemmingsbepalingen ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zned-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot maximaal 40 meter, onder de volgende voorwaarden:
 1. Losse masten met hekwerken, gebouwtjes e.d. zijn alleen toegestaan:
 - Buiten de bebouwde kom en in landschappelijk minder gevoelige gebieden, langs grote verkeerswegen en dan bij voorkeur bij parkeerplaatsen, bezinestations, knooppunten, viaducten, bedrijventerreinen en horecagelegenheden;
 - Binnen de bebouwde kom op bedrijventerreinen en sportparken;
 2. Installaties op of aan een gebouw zijn alleen toegestaan:
 - Op hoge gebouwen; bij voorkeur op een plat dak en zo ver mogelijk van een dakrand, met dien verstande dat bijzondere en waardevolle gebouwen in beginsel geheel dienen te worden ontzien, zonodig in overleg met de monumentencommissie;
 - Tegen gevels aan; wanneer de invloed van die installaties geen afbreuk doen aan de aanwezige kwaliteiten.

10.2 Mantelzorg

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bestemmingsbepalingen voor het gebruik van een deel van de (bedrijfs)woning of bijbehorende bouwwerken als afhankelijke woonruimte, met dien verstande dat:

- a. Aangetoond moet worden dat een dergelijke bewoning noodzakelijk is vanuit het oogpunt van mantelzorg;
- b. Deze noodzaak niet hoeft te worden aangetoond wanneer de zorgbehoevende de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt;
- c. Op het perceel een (bedrijfs)woning aanwezig is;
- d. Er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van in het geding zijnde belangen waaronder die van omwonenden en bedrijven;
- e. Per (bedrijfs)woning maximaal één afwijking ten behoeve van mantelzorg mag worden verleend;
- f. Mantelzorg in beginsel dient plaats te vinden bij, in of direct aansluitend aan de woning, waarbij de afhankelijke woonruimte een onderlinge verbinding met de (bedrijfs)woning dient te hebben. Het gebruik van een vrijstaand bijbehorend bouwwerk als afhankelijke woonruimte is uitsluitend toegestaan indien realisering van de afhankelijke woonruimte in of aan het hoofdgebouw voor de hulpbehoevende of andere bewoner(s) onredelijk bezwarend is;
- g. Maximaal 70 m² van het hoofdgebouw en/of bijbehorende bouwwerken mag worden gebruikt ten behoeve van de mantelzorg;
- h. Mantelzorg alleen is toegestaan in een afhankelijke woonruimte;
- i. Het gebruik dient te worden beëindigd en de aangebrachte voorzieningen dienen te worden verwijderd, zodra de noodzaak van mantelzorg niet meer aan de orde is;
- j. De woning geen recreatiewoning betreft.

10.3 Bed & breakfast

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bestemmingsbepalingen voor het gebruik van een deel van de (bedrijfs)woning of bijbehorende bouwwerken als bed & breakfast, met dien verstande dat:

- a. De bed & breakfast betreft een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit binnen bestaande bouw mogelijkheden welke ondergeschikt is aan de hoofdfunctie wonen;
- b. Bed & breakfast voorzieningen mogen geen onevenredige afbreuk doen aan de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen (agrarische) bedrijven en woningen;
- c. De bed & breakfastvoorziening mag door de bouwkundige opzet, indeling en maatvoering niet functioneren als een zelfstandige wooneenheid. Binnen de bed & breakfast is geen keukeninrichting toegestaan. Bestaande keukeninrichting binnen de bed & breakfast voorziening zal moeten worden verwijderd;
- d. De bed & breakfastaccommodatie mag maximaal 4 kamers bevatten;
- e. De totale oppervlakte mag niet meer bedragen dan 70 m². Een kamer dient een minimale oppervlakte te hebben van 12 m², exclusief sanitaire ruimte;
- f. Bed & breakfastvoorzieningen mogen maximaal aan 8 personen tegelijkertijd verblijf bieden voor een beperkte aaneengesloten periode van gebruik voor de duur van maximaal 1 week;
- g. Overnachting in verband met verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden arbeid is niet toegestaan;
- h. De ontwikkeling mag niet leiden tot een onaanvaardbare toename van verkeers- en parkeerdruk;
- i. Indien een bed & breakfast gevestigd wordt in een vrijstaand bijbehorend bouwwerk dient tenminste gevel van dit gebouw binnen een afstand van 10 meter van de woning te staan. Voor agrarische bebouwing geldt een afstand van 25 meter;
- j. Parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden.

10.4 Kleinschalige toeristische verblijfseenheid

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bestemmingsbepalingen voor het gebruik van een deel van de (bedrijfs)woning of bijbehorende bouwwerken voor een kleinschalige toeristische verblijfseenheid, met dien verstande dat:

- a. De kleinschalige toeristische verblijfseenheid opgericht dient te worden binnen de bouw mogelijkheden van en uitsluitend binnen de bestemmingen "Wonen", "Agrarisch" en "Agrarisch - Natuur- en landschapswaarden";
- b. De kleinschalige toeristische verblijfseenheid ligt in of aansluitend aan een toeristisch gebied dan wel toeristische route zoals aangegeven door middel van de aanduiding 'wetgevingzone - ontheffingsgebied 2';
- c. Het een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit betreft, welke behoort bij en ondergeschikt is aan de (agrarische) woonfunctie ter plaatse;
- d. De kleinschalige toeristische verblijfseenheid geen onevenredige afbreuk mag doen aan de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen (agrarische) bedrijven en woningen;
- e. Per perceel zijn maximaal twee verblijfseenheden toegestaan. De gezamenlijke oppervlakte mag niet meer bedragen dan 70 m².
- f. Bij de verhuur dient er sprake te zijn van een beperkte aaneengesloten periode van gebruik door dezelfde gebruiker voor de duur van maximaal 3 weken;
- g. Overnachting in verband met het verrichten van seizoensgebonden arbeid niet is toegestaan;
- h. De ontwikkeling een geringe ruimtelijke uitstraling mag hebben en niet mag leiden tot een onaanvaardbare toename van de verkeers- en parkeerdruk. Op eigen terrein dient te worden voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen;
- i. Indien de verblijfseenheid gevestigd wordt in een vrijstaand bijbehorend bouwwerk tenminste 1 gevel van dit gebouw binnen een afstand van 25 meter van de (bedrijfs)woning dient te staan.

10.5 Kleine bouwwerken van openbaar nut

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bouw- en/of gebruiksregels voor het bouwen van kleine, niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut en voor religieuze doeleind, zoals wachthuisjes, transformatorhuisjes, schakelhuisjes, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, pinautomaten, parkeervoorzieningen, afval- en glascontainers, kapellen, wegkruisen en dergelijke, met dien verstande dat:

- a. De oppervlakte maximaal 15 m² mag bedragen;
- b. De goothoogte maximaal 3 meter en de bouwhoogte maximaal 6 meter mag bedragen.

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van:

- a. Overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover dit van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein. De overschrijding mag echter niet meer bedragen dan 3 meter en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot;
- b. Overschrijding van bestemmingsgrenzen en toestaan dat het beloop van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of –intensiteit daartoe aanleiding geeft. De overschrijding mag echter niet meer bedragen dan 3 meter en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot;
- c. Het wijzigen van de lijst van bedrijfsactiviteiten, indien technologische ontwikkelingen of vernieuwde inzichten hiertoe aanleiding geven;
- d. Het aanpassen van opgenomen bepalingen in de voorafgaande artikelen, waarbij verwezen wordt naar bepalingen in wettelijke regelingen, indien deze wettelijke regelingen na het tijdstip van de terisielekking van het ontwerpplan worden gewijzigd.

Artikel 12 Algemene procedureregels

12.1 Nadere eisen

Bij toepassing van de nadere eisen regeling, die onderdeel uitmaakt van dit plan, is op de voorbereiding van het besluit de procedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrechter van toepassing.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

- a. Een bouwwerk, dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
 - 1. Gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
 - 2. Na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
- b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
- c. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op bouwwerken, die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

- a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
- b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het bepaalde in sub a te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
- c. Indien het gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
- d. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels kunnen worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan Molenbeek Plasmolen.



KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu



Bestemmingsplan

Molenbeek Plasmolen

Gemeente Mook en Middelaar

Bijlagen bij regels

Bestemmingsplan

Molenbeek Plasmolen

Gemeente Mook en Middelaar

Bijlagen bij regels

GEGEVENS VAN DE AANVRAGER

VVE Molenbeek



KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

PLANGEGEVENS:

IDN:
Projectnummer:
Titel:

NL.IMRO.0944.Molenbeek-VA01
Molenbeek Plasmolen

Status

Concept: 01-06-2021
Voorontwerp: n.v.t.
Ontwerp: 08-06-2021
Vastgesteld: 11-11-2021

Datum

Projectleider: M. Keegstra
Auteur: S. Drost

Inhoudsopgave

Bijlagen bij regels	5
Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten	5

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten

SBI-1993	SBI-2008	nummer	OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
				GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW										
014	016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:										
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
02	02	-											
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN										
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:										
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30	0	30	2	1 G	1		
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:										
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1		
1583	1081	0	Suikerfabrieken:										
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104	-	Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30 C	0	30	2	1 G	1		
16	12	-											
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT										
182	141	-	Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30	10	30	2	2 G	2		
20		-											
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.										
205	162902	-	Kurkwaren-, riet- en vlechtwerfabrieken	10	10	30	0	30	2	1 G	1		
22	58	-											
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA										
2222.6	18129	-	Kleine drukkerijen en kopieerinstallaties	10	0	30	0	30	2	1 P	1	B	
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10	0	10	1	1 G	1		
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30	0	30	2	2 G	1		
2224	1813	-	Grafische reproductie en zetten	30	0	10	10	30	2	2 G	1	B	
2225	1814	-	Overige grafische activiteiten	30	0	30	10	30 D	2	2 G	1	B	
223	182	-	Reproductiebedrijven opgenomen media	0	0	10	0	10	1	1 G	1		
23	19	-											
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN										
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:										
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
26	23	-											
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN										
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:										
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30	10	30	2	1 G	1		L
30	26, 28, 33	-											
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS										
30	26, 28, 33	A	Kantoomachines- en computerfabrieken incl. reparatie	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
31	26, 27, 33	-											
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.										
316	293	-	Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
32	26, 33	-											
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN										
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	0	30	0	30	2	1 G	1		
34	29	-											
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.										
361	9524	2	Meubelstofleerbedrijven b.o. < 200 m²	0	10	10	0	10	1	1 P	1		
362	321	-	Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10	10	30	2	1 G	1	B	
363	322	-	Musiekinstrumentenfabrieken	30	10	30	10	30	2	2 G	2		
40	35	-											
40	35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER										
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:										
40	35	C1	- < 10 MVA	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1	B	
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:										
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1		
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1		
41	36	-											
41	36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER										
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:										
41	36	B1	- < 1 MW	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1		
45	41, 42, 43	-											
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID										
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. < 1000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1	B	
50	45, 47	-											
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS										
501, 502, 504	451, 452, 454	-	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1	B	
5020.4	45204	B	Autobekleiderijen	0	0	10	10	10	1	1 G	1		
5020.5	45205	-	Autowasserijen	10	0	30	0	30	2	3 P	1		
503, 504	453	-	Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30	10	30	2	1 P	1		
51	46	-											
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING										
5122	4622	-	Grth in bloemen en planten	10	10	30	0	30	2	2 G	1		

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten

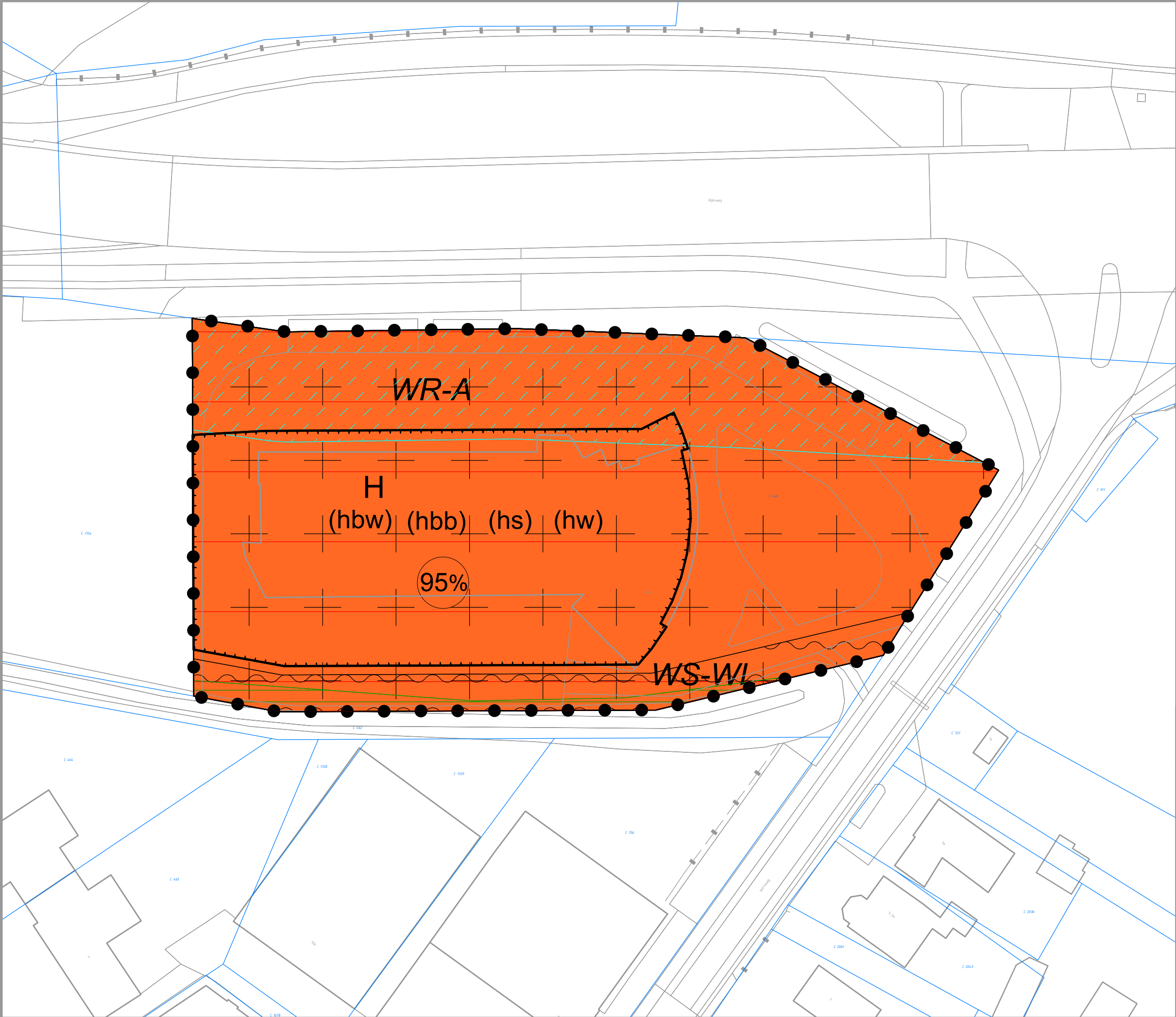
SBI-1993	SBI-2008	nummer	OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
				GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
5134	4634		Grth in dranken	0	0	30	0	30	2	2 G	1		
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	10	0	30	0	30	2	2 G	1		
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30	0	30	2	2 G	1		
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30	0	30	2	2 G	1		
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:										
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30	10 V	30	2	2 G	1		
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30	30	30	2	2 G	1		
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:										
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1		
5153.4	46735	4	zand en grind:										
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30	0	30	2	1 G	1		
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:										
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²	0	0	30	0	30	2	1 G	1		
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	30	30	30	30 R	30	2	1 G	1		
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	10	10	30	10	30	2	2 G	2		
518	466	0	Grth in machines en apparaten:										
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.)	0	0	30	0	30	2	2 G	1		
52	47	-											
52	47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN										
527	952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0	0	10	10	10	1	1 P	1		
55	55	-											
55	55	-	LOGIES-, MAALTIDJEN- EN DRANKENVERSTREKKING										
5552	562		Cateringbedrijven	10	0	30 C	10	30	2	1 G/P	1		
60	49	-											
60	49	-	VERVOER OVER LAND										
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	0	0	30 C	10	30 D	2	1 P	1	B	
63	52	-											
63	52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER										
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1		
64	64	-											
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE										
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1		
642	61	B0	zendinstallaties:										
642	61	B2	- FM en TV	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2		
642	61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2		
71	77	-											
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN										
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1		
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30	10	30 D	2	2 G	2		
73	72	-											
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK										
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30	30 R	30	2	1 P	1		
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
74	77, 78, 80tm82	-											
74	77, 78, 80tm82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING										
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30 C	10	30	2	2 G	1	B	
90	37, 38, 39	-											
90	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING										
9001	3700	A0	RWZI's en gierververkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:										
9001	3700	B	rioolgemalen	30	0	10 C	0	30	2	1 P	1		
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:										
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvanisch-afval	10	10	30	30 R	30	2	1 G	1	B	L
93	93	-											
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING										
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30	30 R	30	2	2 G	1	B	L
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30	0	30	2	1 G	1		
9301.3	96013	B	Wasserettes, wassalons	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9302	9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9303	9603	0	Begravenisondernemingen:										
9303	9603	1	- uitvaartcentra	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9303	96031	2	- begraafplaatsen	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9304	9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
9305	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	0	0	10 C	0	10 D	1	1 P	1		



KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu



LEGENDA

Plangebied

Plangebiedgrens

Enkelbestemmingen

Horeca

Dubbelbestemmingen

Waarde - Archeologie

Waterstaat - Waterlopen

Gebiedsaanduidingen

milieuzone - extensiveringsgebied intensieve veehouderij

vrijwaringszone - weg

wetgevingzone - ontheffingsgebied 2

Funcitieaanduidingen

(hbw) bedrijfswoning

(hbb) bowlingbaan

(hs) sauna

(hw) woning

Bouwwlakken

bouwvlak

Maatvoeringen

95% maximum bebouwingspercentage (%)

Verklaring

Topografische en kadastrale gegevens

Versiebeheer:

Versie A | Datum 11-11-2021 | Tekenaar FH

Gemeente Mook en Middelaar
Plasmolen - Witteweg
NL.IMRO.0944.Molenbeek-VA01

Tekeninggegevens:

Datum	11-11-2021	Projectnummer	K 19143
Tekenaar	FH	Variant	1
Schaal	1:500	Blad	1
Formaat	A3		



Ruimtelijke plannen
Omgevingsvergunningen
Bezwaar en beroep
Ruimtelijk en juridisch advies

Kerkewijk 117
3904 JB Veenendaal
tel. 0318 - 51 92 68

Kon pagina 1 uit document bijlage 5 RV BP Molenbeek PLasmolen Motie vreemd aan de orde van de dag niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document bijlage 5 RV BP Molenbeek PLasmolen Motie vreemd aan de orde van de dag niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 1 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren
Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 3 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 4 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 5 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 6 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 7 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 8 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 9 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 10 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 11 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 12 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 13 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 14 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 15 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 16 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 17 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 18 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 19 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 20 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 21 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 22 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 23 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 24 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 25 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 26 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 27 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 28 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 29 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 30 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 31 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 32 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 33 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 34 uit document bijlage 6 RV BP Molenbeek Plasmolen SRO scan 'Horecastrip' Plasmolen - Buro SRO 3 december 2019 niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password



Gemeente Mook en Middelaar

Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied

Dossiernummer	1672
Extern Zaak ID	ZM21.01140
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 november 2021
Agendapunt	9
Omschrijving	Regionale agenda Groene Metropoolregio 2022 en opgave-overeenkomsten

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied	3 november 2021

Documentnummer	ZM21.01140
Onderwerp	Regionale agenda Groene Metropoolregio 2022 en opgave-overeenkomsten
Datum raadsvergadering	10 november 2021
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	3 november 2021
Programma	Paragraaf Verbonden Partijen
Portefeuillehouder	Coördinerend mr. drs. W. Gradisen en op de inhoud de andere portefeuillehouders.

Regionale agenda Groene Metropoolregio 2022 en opgave-overeenkomsten

Inleiding

Eind 2020 besloten de gemeenten over de versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen. Uw raad heeft op 18 november 2020 een besluit genomen over de nieuwe visie Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de regionale agenda 2021-2025 en de Gemeenschappelijke Regeling. In het 2e kwartaal van 2021 is de concept-regionale agenda 2022 aan de gemeenten aangeboden. Deze stukken zijn in uw raad behandeld op 10 juni 2021. Op deze concept-agenda heeft u een zienswijze ingediend en de intentie uitgesproken om deel te nemen aan 2 van de 5 opgaven. Op basis van de zienswijzen van alle gemeenten is een definitieve agenda opgesteld. Een overzicht van die zienswijzen treft u in de bijlage. Het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio heeft op 15 september 2021 de regionale agenda vastgesteld en biedt deze nu aan. Op basis van de regionale agenda 2022 worden de 18 gemeenten gevraagd (definitief) in te tekenen op de opgaven. Dit besluit is aan uw gemeenteraad. Wanneer u besluit aan één of meer opgaven mee te doen geeft u het college toestemming de opgavenovereenkomsten aan te gaan.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de regionale agenda 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
2. Deel te nemen aan de opgave Verbonden regio en de opgave Groene Groeiregio.
3. Aan het college opdracht te geven om daartoe de bijgevoegde twee concept opgavenovereenkomsten af te sluiten en te ondertekenen.

Beoogd effect

De regionale agenda 2022 geeft inhoud aan de versterkte regionale samenwerking en regionale ambitie. De agenda brengt de ambities dichterbij, zoals deze zijn geformuleerd in de lokale collegeprogramma's én in de agenda's van provincie, rijk en Europa. Het maakt concreet wat de regio in 2022 wil doen in samenwerking met elkaar en met de partners.

Argumenten

Regionale Agenda 2021 - 2022

Uitgangspunt voor de regionale samenwerking tussen de 18 regiogemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen is een opgavegerichte samenwerking, waarin de raden concrete opgaven in een jaarlijks programma vaststellen (meerjarig is het streven). De gemeenteraden van de 18 regiogemeenten kunnen intekenen op de opgaven. Iedere gemeenteraad kan besluiten of men met opgaven wil meedoen en daarvoor budget (en/of capaciteit) beschikbaar wil stellen. Toegezegd is dat werkwijze en proces goed aansluiten op de beleidscyclus van de 18 regiogemeenten (voorjaars- of perspectiefnota's en begrotingsproces).

Na een consultatieronde in het 2^e kwartaal van 2021, is nu het moment aangebroken om in te tekenen op één of meer opgaven.

Karakter van de regionale agenda

De regionale agenda Arnhem-Nijmegen 2022 hangt vanzelfsprekend sterk samen met de visie Groene Metropoolregio. De visie beschrijft de uitdagingen waar we als 18 regiogemeenten afzonderlijk en als regio gezamenlijk voor staan. Vanuit de ambitie van kwalitatieve groei zijn in de regionale agenda deze gemeentelijke uitdagingen gegroepeerd in een vijftal opgaven, die onderling met elkaar samenhangen en de basis vormen voor een krachtenbundeling van gemeenten door samenwerking.

De vijf opgaven zijn:

- De Verbonden regio
- De Productieve regio
- De Circulaire regio
- De Ontspannen regio
- De Groene groeiregio

De vijf opgaven combineren de vaste domeinen van onze overheidstaken in een balans tussen de ontwikkelingen die zich in de gemeenten aandienen, de duurzaamheid die we nastreven en de ontspannen leefkwaliteit die we willen behouden en versterken. De agenda gaat uit van wat de 18 gemeenten met elkaar over vijf jaar willen bereiken en maakt dit concreet voor 2022.

Context

De regionale agenda moet de 18 regiogemeenten in staat stellen om vanuit een gezamenlijke en samenhangende aanpak te werken aan grote maatschappelijke opgaven en/of delen daarvan die gebaat zijn bij een gezamenlijke, regionale aanpak. De agenda stelt colleges en raden in staat met elkaar af te spreken welke opgaven en speerpunten in de komende jaren gezamenlijk en integraal worden opgepakt.

De regionale agenda is van belang voor de samenwerking met andere overheden, maatschappelijke partners zoals onder meer kennisinstellingen, het bedrijfsleven en onze inwoners. Werken met een duidelijke en gezamenlijke regionale agenda zorgt ook voor mogelijkheden ten aanzien van programma's en fondsen in Den Haag en Brussel. Inhaken op programma's en initiatieven van andere overheden en samenwerkingspartners, allianties sluiten met andere maatschappelijke partners op bovenlokaal niveau wordt eenvoudiger met een wervende, ambitieuze en uitnodigende agenda van samenwerkende gemeenten.

Het jaar 2022, is net als het tussenjaar 2021, een jaar waarin nog verder geïnvesteerd moet worden in het verder opbouwen van de samenwerking met maatschappelijke partners en het uitwerken en concretiseren van de agenda. In de agenda is dan ook een aantal acties opgenomen met het karakter van verkenningen of opstellen van een visie. Dit is noodzakelijk om in de jaren daarna tot meer concrete uitvoeringsprojecten en acties te komen. Met de nu voorgestelde financiële inzet kan de

Raadsvoorstel

samenwerking er in slagen partners (Provincie, Rijk en Europa) te overtuigen de samenwerking te verstevigen en langjarig te investeren in de Groene Metropoolregio.

Conclusies t.a.v. de concept-regionale agenda

Het bestuur van de Groene Metropoolregio nodigt gemeenten uit om zoveel mogelijk in te tekenen op alle opgaven. Overigens de keuzen om dit al of niet te doen is uiteraard aan de gemeenten zelf. De gemeente Mook en Middelaar heeft tijdens de totstandkoming van deze nieuwe gemeenschappelijke regeling aangegeven een bijzondere positie te hebben als enige Limburgse gemeente met een dubbele oriëntatie. Naast de Groene Metropoolregio participeren wij ook in de regio Noord-Limburg en nemen in dat verband ook deel aan diverse projecten van de Regiodeal en Investeringsagenda van de regio Noord-Limburg. We hebben daarbij profijt dat bij projecten binnen de Regiodeal 75% van de kosten worden betaald door andere overheden (rijk en provincie) en bij de Investeringsagenda 50% (door de provincie). Bij bijv. het, voor ons grote project Maasheggen, profiteren wij van die 50% bijdrage.

Deze bijzondere Limburgse positie van Mook en Middelaar is ook door de Groene Metropoolregio erkend en heeft geleid tot een korting van 50% op de jaarlijkse bijdrage aan het Regiobureau. In plaats van € 2,50 dragen wij € 1,25 bij per inwoner. Overigens geldt een dergelijke maatwerkregeling ook binnen de Regio Noord-Limburg. Daar waar alle andere deelnemers aan deze regio € 4,- per inwoner betalen, is dat voor ons (slechts) € 0,58 per inwoner. Dit is afgesproken vanwege het feit dat we daar (ook), vanwege onze dubbele oriëntatie, beperkt deelnemen.

Een korting geldt overigens niet voor de bijdragen aan de 5 opgaven, die worden aangeboden door de Groene Metropoolregio. Het algemeen en dagelijks bestuur van deze regeling zal, gelet op de bijzondere positie van Mook en Middelaar, ook niet verwachten dat wij aan alle opgaven zullen meedoen. De dubbele oriëntatie betekent dat we kritisch dienen te zijn t.a.v. deelname aan de voorliggende opgaven. Daarbij komt nog dat onze gemeentelijke financiële positie kwetsbaar is. Het zogenaamde ZBB-onderzoek "Rode Draden" van BMC kwalificeert ons financieel als een "kale kip". Hieraan kan nog worden toegevoegd dat deelname tevens impliceert dat er ambtelijke inzet wordt gevraagd. Hierdoor zal het veelal noodzakelijk zijn om personeel in te huren om daarnaast de lokale taken uit te kunnen blijven voeren. De meerwaarde van deelname aan één of meerdere opgaven dient dus duidelijk aanwezig te zijn.

Hieronder vindt per opgave een afweging en conclusie plaats. Opgemerkt wordt dat de keuze voor deelname aan een opgave impliceert dat aan alle onderdelen c.q. projecten van die opgave wordt deelgenomen. Er kan dus binnen één opgave geen sprake zijn van zogeheten 'cherry-picking'.

Ad Verbonden regio

Kosten €1,30 per inwoner. Voor Mook en Middelaar betekent dat ongeveer €10.300,-.

Ten aanzien van Mobiliteit en verkeer is er een duidelijke relatie tussen de gemeente Mook en Middelaar en de plaatsen en voorzieningen in de provincie Gelderland. Mobiliteit en verkeer stoppen eenvoudig weg niet bij gemeente- en provinciegrenzen en het is logisch en noodzakelijk dat deze thema's in samenwerking worden opgepakt. We participeren deels in de regio Noord-Limburg, maar voortzetting van de samenwerking met de deelname aan de opgave Verbonden Regio van de Groene Metropoolregio is van groot belang. Voorgesteld wordt derhalve om aan deze opgave deel te nemen. In de regionale agenda is een veelheid aan projecten per speerpunt opgenomen. Niet ieder project of speerpunt is even interessant voor onze gemeente. Onderstaand is per speerpunt het lokale belang voor de gemeente Mook en Middelaar toegelicht.

Speerpunt 1 Gebiedsgerichte corridor aanpak

Raadsvoorstel

Binnen de aanpak van dit eerste speerpunt zijn verschillende regionale acties opgenomen toegespitst op weg, water en rail. De acties die een duidelijke lokale uitwerking hebben zijn die voor het Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) en de gebiedsgerichte corridors. Binnen de implementatie van het HOV zijn er maatregelen in beeld voor lijn 83 (Nijmegen-Venlo) en worden de waarden snel, betrouwbaar en concurrerend en hoogfrequent nagestreefd. Onderdeel van de actie gebiedsgerichte corridors is de gebiedsaanpak Zuid- en Westflank Nijmegen. Hierbinnen is een verkenning naar de mobiliteitsproblemen afgerond en wordt nu gezamenlijk onderzocht welke opgaven in de omgeving van de N844/N271 integraal opgepakt kunnen worden. Dit mede in relatie tot andere onderdelen als HOV, Hubs en de toekomst van het station.

Speerpunt 2 regionaal (snel) fietspadennetwerk

Het tweede speerpunt zet in op de verbetering van het regionaal (snel)fietspadennetwerk. Hierbinnen is het voor de gemeente met name van belang om gezamenlijk de regionale en nationale kansen en ontwikkelingen die zich voordoen te benutten. Dit om zowel het fietsgebruik te stimuleren als ook om een goede aansluiting te behouden of te verbeteren op het lokale fietsnetwerk.

Speerpunt 3 Hubs en knooppunten

Dit derde speerpunt heeft lokaal met name betrekking op de toekomst van station Mook-Molenhoek. Vanuit een afgeronde verkenning gaat mede gekeken worden naar een mogelijke overstaplocatie in het zoekgebied Nijmegen-Zuid/Malden/Mook. In samenhang met de mogelijkheden voor fietsparkeren binnen dit speerpunt zijn er kansen voor de verduurzaming van mobiliteit en multimodaliteit.

Speerpunt 4 Gedragsaanpak duurzame mobiliteit

Speerpunt voor de gedragsbeïnvloeding van verkeersdeelnemers op mobiliteitsgedrag en vervoermiddelkeuzen. Gaat niet over specifieke lokale toepassingen, maar juist het aansluiten bij regionale analyses van mobiliteitsdata en projecten en programma's als Slim & Schoon Onderweg.

Speerpunt 5 Verkeersveiligheid

Vergelijkbaar met het vorige speerpunt betreft het ook hier vooral regionale coördinatie en samenwerking, ditmaal op het thema verkeersveiligheid. Binnen de uitwerking, van bijvoorbeeld het Strategisch Plan Verkeersveiligheid, wordt ook de lokale situatie bekeken.

Ad Productieve regio

Kosten: €0,73 per inwoner. Voor Mook en Middelaar betekent dat ongeveer €5.800,-.

De Groene Metropoolregio ziet deze opgave vooral om de kwaliteiten van onze regio steviger te profileren en de economische potenties beter te benutten. Versterken van de inzet op innovatiekracht in de clusters Health, Hightech & Energy, de cross-over met Food en logistiek als onlosmakelijke voorwaarde. Dit legt de basis voor een sterke (inter-)nationale positie en productiviteit van toonaangevende bedrijven. Dit sterke economische profiel maakt onze regio interessant voor talenten. De ambitie is economische groei te faciliteren en een forse banengroei in een goede balans met de leefkwaliteit in de regio. Dit doet men samen met o.a. The Economic Board (TEB) en de provincie Gelderland. Voor de langere termijn zet men in op behoud en aantrekken van (nieuwe) bedrijvigheid in de regio. Op verschillende niveaus: van zelfstandigen en startups tot het MKB en internationals. Men versterkt de kwaliteiten van de werklocaties, zodat nieuwe bedrijven zich vestigen en dat ondernemerschap en innovatie gestimuleerd worden. Men verbindt lokale bedrijven, instellingen en activiteiten aan de topsectoren en bieden synergievoordelen en ondersteuning bij het uitwerken van ideeën tot concrete projecten. Men zet in op de kwaliteit van de werklocaties en passend bij het dna van de regio. Men versterkt de samenwerking met partijen in het onderwijs, gericht op een betere

Raadsvoorstel

aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, passend bij de vraag van ondernemers en de skills van werknemers en werkzoekenden.

Opgemerkt wordt dat deze activiteiten deels ook in de vorige samenwerking, het GO Arnhem-Nijmegen, terug te vinden waren. De vraag die destijds al speelde en die nu ook gesteld kan worden is of de genoemde ambities direct meerwaarde voor de gemeente Mook en Middelaar hebben. Het is natuurlijk lastig om dit in concrete cijfers uit te drukken, maar tot dusver is hiervan nog niet expliciet gebleken. Hierbij speelt ook de ligging van onze gemeente een rol. Voor wat betreft betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt opgemerkt dat het Werkbedrijf van de MGR hier al veel aandacht aan besteed.

Gelet op vorenstaande wordt dan ook voorgesteld om niet deel te nemen aan deze opgave. Voor wat betreft het RPW (Regionaal Programma Werklocaties) participeren wij in de regio Noord-Limburg via het POL (Provinciaal Omgevingsplan Limburg). Wij behoeven dus de genoemde €0,16 per inwoner niet te betalen.

Ad Circulaire regio

Kosten €0,81 per inwoner. Voor Mook en Middelaar betekent dat ongeveer €6.400,-.

De opgave Circulaire regio bestaat uit een viertal speerpunten:

1. Circulaire bouw en infrastructuur
2. Circulaire economie; grondstoffen en ketens
3. Water en klimaatadaptatie
4. Transitie naar duurzame energie

Alle speerpunten betreffen onderwerpen en projecten die in meer of mindere mate voor de gemeente Mook en Middelaar van belang zijn. Toch wordt voorgesteld om niet deel te nemen. Daar zijn verschillende redenen voor.

1. In de opgave Circulaire regio zit o.a. het in stand houden van de RES-organisatie in de projecten. Mook en Middelaar maakt echter eveneens deel uit van de regio Noord-Limburg, waar zij ook aan projecten van de Investeringsagenda, waaronder RES 1.0, deelneemt.
2. Er kan geen keuze tussen speerpunten gemaakt worden. Het is alles of niets. Omdat we én op de kosten moeten letten én er projecten in de opgave zitten die wij elders belegd hebben, zouden we eigenlijk de juiste speerpunten uit moeten kunnen kiezen. Anders betalen we dubbel. Die optie is er echter niet. Het is óf meedoen met alles óf geen deelname.

Een belangrijke kanttekening bij deze keuze: de gemeente Mook en Middelaar koopt samen met 16 andere gemeenten stroom in via de Groene Stroomfabriek. Dit contract loopt tot en met 31-12-2022. De opgave Circulaire Regio spreekt van de mogelijkheid tot het verlengen van dit contract. De vraag is dan of dit ook mogelijk is indien we niet meedoen aan de opgave Circulaire regio. Hierbij moet onderscheid gemaakt worden tussen twee onderdelen: elektriciteit en gas.

Elektriciteit

Het contract met Greenchoice zal zeer waarschijnlijk ook na 1 januari 2023 worden voortgezet. Greenchoice dient hiervoor aan een aantal voorwaarden te voldoen. Mook en Middelaar zal nu en ook na 1 januari niet geschrapt worden als contractspartij. Niet inschrijven voor de opgave Circulaire regio, betekent dat onze gemeente jaarlijks een (beperkte) rekening krijgt voor ons aandeel in het contractbeheer namens de gezamenlijke gemeenten.

Raadsvoorstel

Gas

Op 1 januari 2023 loopt het huidige contract af. Tot die tijd zijn contractbeheers-kosten vanuit gezamenlijke gemeenten vrijwel nihil. Tot 1 januari 2023 kan Mook en Middelaar contractspartij blijven. Op dit moment worden nieuwe voorbereidingen getroffen voor een nieuw contract vanaf 1 januari 2023. In het PFO duurzaamheid is de wens uitgesproken dat onder de vlag van de Groene Metropoolregio een gezamenlijk project zal worden opgestart om deze inkoop gezamenlijk te doen en tevens gezamenlijk te bepalen welke duurzame uitgangspunten worden gehanteerd. Het niet intekenen op de opgave circulaire regio, betekent dat de gemeente niet kan meedoen met de gezamenlijke inkoop van gas. Inmiddels is hierin voorzien door een gezamenlijke aanbesteding van alle Noord-Limburgse gemeenten, die net zoals Mook en Middelaar, bij het Inkoopcentrum Zuid zijn aangesloten. Deze aanbesteding geldt ook voor elektriciteit voor het geval Greenchoice na 1 januari het contract met ons toch niet voortzet.

Ad Ontspannen regio

Kosten €0,57 per inwoner. Totaal voor Mook en Middelaar ongeveer €4.500,-.

Deze opgave betreft de onderdelen recreatie & toerisme en cultuur. Onderdelen die in de gemeente Mook en Middelaar in een hoog vaandel staan. Ook hier geldt dat op deze onderdelen veelal wordt samengewerkt in Noord-Limburg en dat daarnaast op deze terreinen aan veel zaken in de regio Rijk van Nijmegen wordt gewerkt. Het college stelt dan ook voor om niet aan deze opgave deel te nemen. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Speerpunt 1 Duurzaam toerisme

Het creëren van een toeristisch profiel voor onze gemeente (en het gehele Rijk van Nijmegen) is al gedaan obv de leefstijlvinder. Verder wordt er momenteel gewerkt aan een update van het fietsknooppuntennetwerk Rijk van Nijmegen, waar we aan meedoen. Daarnaast is er recent een nieuw wandelknooppunten- netwerk én ruiterknooppuntennetwerk gerealiseerd in Noord-Limburg.

De spreiding van toerisme door de regio is relevant, ook in onze gemeente zelf, echter blijven mensen veelal in de zomer naar Plasmolen komen. Er is geen alternatief in bijv. Molenhoek. Wel kunnen we parkeren en aanbod reguleren maar daar werken we als gemeente zelf reeds aan.

Vitalisatie is interessant. Het aanbod verblijfsaccommodaties en dagrecreatie moet aantrekkelijk blijven voor gasten, echter is dit naar het oordeel van het college niet iets waar de Ontspannen Regio significant verschil in gaat maken voor onze gemeente en onze ondernemers omdat wij hieraan in Limburg al deelnemen.

Tenslotte zijn we als samenwerkende gemeenten in het Rijk van Nijmegen ook opdrachtgever aan TVAN (Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen) via de gemeenschappelijke regeling. Dit willen we behouden en de bijdrage aan de Ontspannen Regio zou hier dus bovenop komen.

Speerpunt 2 Bruisende binnensteden en krachtige kernen

Wij hebben krachtige kernen en daar moeten we aan blijven werken. Echter ligt hier ook een link naar ruimtelijke ordening, duurzaamheid en ondernemerschap binnen de detailhandel. Hier werken we als gemeente zelf ook aan via onze eigen Economische Agenda.

Speerpunt 3 Groen-blauwraamwerk

Raadsvoorstel

Natuurwaarde versterken, combinatie met wonen/leefbaarheid etc. Klopt allemaal, maar ook hier zijn we als gemeente zelf (i.s.m. woningcorporaties, natuurbeheerders etc.) mee bezig. Het college acht het goed om aangehaakt te blijven op de regio, maar ziet hier geen dringende noodzaak.

Speerpunt 4 Sterke culturele infrastructuur

Voor wat betreft het onderdeel cultuur participeren wij nu voornamelijk in de regio Noord-Limburg. Vooralsnog is het college voornemens dit zo te houden, maar zij sluit niet uit dat deelname in de regio Arnhem-Nijmegen in de toekomst (vanaf 2023) plaatsvindt. Gelet op de regionale agenda van de Groene Metropoolregio is het mogelijk om t.z.t. in te tekenen op deze opgave.

Ad Groene Groeiregio

Kosten €0,82 per inwoner. Voor Mook en Middelaar komt dat neer op ongeveer €6.500,-.

De regio Arnhem-Nijmegen heeft te maken met een grote verstedelijkingsopgave en een tekort aan woningen. Deze opgave zet in op het bieden van voldoende (betaalbare) woningen, voor specifieke doelgroepen en tegelijkertijd verantwoord omgaan met de schaarse ruimte, zodanig dat deze groei het landschap versterkt.

Speerpunten 1 en 2: Versnellen van de woningbouw en de Verstedelijkingsstrategie

Twee belangrijke instrumenten staan centraal; de uitvoering van de Woondeal om op korte termijn de woningbouw te versnellen (met bijvoorbeeld een flexpool die gemeenten ondersteunt met capaciteit) en de Verstedelijkingsstrategie die inzicht geeft in de bouwlocaties van 2030- 2040, rekening houdend met de bouwstenen economie, leefomgeving en mobiliteit. Met het sluiten van een Verstedelijkingsakkoord met Rijk en de provincie zorgen we ervoor dat er ook investeringen naar de regio toe vloeien. Hiervoor ontwikkelen we samen met gemeenten investeringsagenda's om woningbouwlocaties voor de middellange termijn te faciliteren, waarbij de normale, publiekrechtelijke besluitvorming over plannen en projecten bij gemeenten en provincies onaangetast blijft.

Speerpunt 3 Agglomeratiekracht

Als derde speerpunt vergroten we onze agglomeratiekracht. Dit is de slagkracht die de regio Arnhem-Nijmegen heeft wanneer zij de handen in één slaat en als één partij optrekt richting partners als Rijk, Provincie, Eu etc. Dit vraagt om een sterk samenspel in de regio. Hiervoor ontwikkelen wij een efficiënte structuur en zorgen we voor meer landelijke 'exposure'. We stellen samen met het regiobureau een lobbyplan Groene Groei op. We zoeken daarbij de samenwerking met partners zoals TEB, provincie Gelderland, corporaties en marktpartijen. De eerste acties voeren we in 2021 uit en deze lopen door in 2022. Doel is om meer (inter-) nationale bekendheid te geven aan de voorbeelden van integrale verstedelijking in deze regio en aanwezig te zijn bij nieuwe landelijke beleidstrajecten die in de nieuwe kabinetsperiode starten.

Voorgesteld wordt om aan de opgave Groene Groeiregio deel te nemen. Hiervoor zijn een aantal argumenten. Ten eerste de ligging van Mook en Middelaar. Alhoewel Mook en Middelaar is gelegen in de provincie Limburg heeft de gemeente ruimtelijk gezien, maar een beperkte verbinding met de rest van Limburg. Een groot deel van de gemeente grenst aan Gelderland en slechts een kleine deel van de gemeente grenst aan Limburg. De grens met Noord Brabant wordt gevormd door de Maas. De Maas vormt hier een natuurlijke barrière. Deze barrière is door de realisatie van de fietsbrug wel minder geworden. Mede op basis van de verhuisbewegingen kan geconcludeerd worden dat Mook en Middelaar onderdeel is van de woonregio Nijmegen en omstreken en daarmee in ieder geval demografisch onderdeel is van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen. De ontwikkeling van de Groene Metropoolregio heeft dan ook directe gevolgen op de woningmarkt in Mook en Middelaar. Door mee te doen aan de Groene Metropoolregio zit je direct aan tafel en kun je meepraten en

Raadsvoorstel

denken over de ontwikkeling van Mook en Middelaar in een regionaal verband. Een tweede argument om te participeren is de mogelijkheid om te profiteren van de schaalvergroting die deelname met zich meebrengt. Mook en Middelaar is een kleine gemeente met dus ook een klein ambtelijk apparaat. De woningbouwopgave in de gemeente is groot en betekent een zware belasting, zowel ambtelijk als bestuurlijk, voor Mook en Middelaar. Participeren in de Groene Metropoolregio betekent wellicht dat je kunt profiteren van extra capaciteit en kennis en misschien ook extra financiële middelen. Een derde argument is het vergroten van de slagkracht van Mook en Middelaar. Als kleine gemeente sta je vaak achteraan. Door samen op te trekken met een regio kan je samen een vuist maken of een blok vormen om een gemeentelijk of regionaal doel te bereiken. Een voorbeeld hiervan is het station Mook-Molenhoek. Zonder deelname aan de voormalige Stadsregio Arnhem-Nijmegen was dit station er mogelijk niet geweest.

Kanttekening bij deelname is het feit dat we een Limburgse gemeente zijn en daarmee te maken met de Limburgse wet- en regelgeving als het gaat om ruimtelijke ordening. Dit hoeft niet direct een probleem te zijn, maar het is dan wenselijk dat Limburg op de hoogte is van deze samenwerking en Limburg deze samenwerking ook ondersteunt. In de regionale woonvisie voor Noord Limburg is de relatie van Mook en Middelaar met de regio Arnhem Nijmegen duidelijk benoemt en onderkent.

Conclusie

Op grond van de hierboven in beeld gebrachte financiële en inhoudelijke argumenten adviseren wij u om vast te houden aan de eerder ingediende zienswijze en in te tekenen op 2 opgaven: de Verbonden regio en de Groene groeiregio.

Kanttekeningen

n.v.t.

Duurzaamheid

Bij de nieuwe samenwerking vervult het aspect duurzaamheid een centrale rol. Dit blijkt uit de visie en het daaruit voortvloeiende concept Groene Metropoolregio. Ook binnen alle regionale opgaven speelt duurzaamheid een centrale, dan wel belangrijke rol.

Participatie

Uitgangspunt van de Groene Metropoolregio is dat alle deelnemende raden zelf kunnen beslissen aan welke opgaven zij willen deelnemen.

Financiën

De regionale agenda 2022 vormt de inhoudelijke onderbouwing voor de bijdrage per opgave. Het bedrag voor de voorgestelde opgave Verbonden regio bedraagt €1,30 per inwoner en voor de Groene Groeiregio €0,82 per inwoner. Totale bijdrage voor de opgaven komt dan op € 2,12 per inwoner.

De inwonerbijdrage voor het Regiobureau bedraagt voor Mook en Middelaar € 1,25.

De totale kosten voor Mook en Middelaar (uitgaande van deelname aan 2 opgaven) bedragen dan €3,37 per inwoner, totaal circa € 26.600,-.

Raadsvoorstel

In de Meerjarenbegroting is vanaf 2021 reeds rekening gehouden met onze bijdrage aan het Regiobureau ad € 10.000,-. Voor deelname aan de opgaven is vanaf 2022 nog niets begroot. Dit houdt in dat we in de begroting van 2022 een extra bedrag van ca. € 16.600,- dienen op te nemen.

Communicatie

Uitgebreide communicatie over de regionale agenda 2022 vindt plaats door het Regiobureau.

Uitvoering

Zoals bij het aangaan van de versterkte regionale samenwerking is afgesproken, beslissen de 18 gemeenteraden over deelname aan opgaven, de gevraagde middelen en het mandaat dat aan de uitvoering wordt meegegeven. Het college besluit op basis van die deelname tot het aangaan van de opgave-overeenkomsten

Bijlage(n)

1. Regionale agenda 2022
2. Zienswijze gemeenteraad Mook en Middelaar op de Concept regionale agenda
3. Overzicht beantwoording consultatie zienswijzen concept regionale agenda
4. Opgaveovereenkomsten Verbonden regio
5. Opgave-overeenkomst Groene Groeiregio
6. Concept-raadsbesluit

Mook, 12 oktober 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,



De gemeentesecretaris
J.M.G. Smits- de Kinkelder



De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Documentnummer **ZM21.01140**
Onderwerp **Regionale agenda Groene Metropoolregio 2022 en opgave-
overeenkomsten**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 12 oktober 2021

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 3 november 2021

Besluit:

1. Kennis te nemen van de regionale agenda 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
2. Deel te nemen aan de opgave Verbonden regio en de opgave Groene Groeiregio.
3. Aan het college opdracht te geven om daartoe de bijgevoegde twee concept-opgaveovereenkomsten af te sluiten en te ondertekenen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 10 november 2021

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen





VOORWOORD

Met gepaste trots bood ik u in april jl. de concept-regionale agenda 2022 ter consultatie aan. Ik heb kunnen constateren dat door de gemeenten zeer serieus en grondig werk is gemaakt van deze consultatieronde. Dank hiervoor. De oogst bood het algemeen bestuur de gelegenheid om bij te sturen op ambities, acties en middelen.

Nadat het algemeen bestuur op 7 juli jl. de richting had aangegeven voor de definitieve versie van de regionale agenda 2022 is deze op 15 september definitief vastgesteld. In de inleiding van de regionale agenda wordt ingegaan op de uitgangspunten, aanscherpingen, verbeteringen en temporiseringsen die in de definitieve regionale agenda zijn verwerkt. Met deze gedragen regionale agenda 2022 beschikt onze regio, na het tussenjaar 2021, over een agenda die inhoud en richting geeft aan onze ambities in 2022.

De gemeenten wordt nu gevraagd in te tekenen op de vijf integrale opgaven die samen de regionale agenda vormen. Hiermee stelt u de gevraagde middelen voor 2022 beschikbaar. Gelet op de ontvangen reacties heeft het bestuur het vertrouwen dat alle gemeenten de financiële ruimte voor 2022 weten te vinden om de schouders onder de gezamenlijk ambities te zetten. Vooralsnog wordt u gevraagd in te tekenen voor 1 jaar. De intentie is de volgende regionale agenda een meerjarig karakter te geven.

In april ontving u ook het bestuursakkoord; de langjarige samenwerking in de regio tussen drie partijen: de Groene Metropoolregio Arnhem-

Nijmegen, de provincie Gelderland en The Economic Board. De Investeringsagenda regio Arnhem-Nijmegen 2022 maakt als bijlage onderdeel uit van het bestuursakkoord. In de investeringsagenda is concreet opgenomen hoe de drie partijen bijdragen. Deze regionale agenda vormt de onderlegger. Onze bijdrage bestaat uit de middelen die in deze regionale agenda zijn opgenomen, gekoppeld aan de beschreven resultaten in de vijf opgaven. Samen met de provincie Gelderland, The Economic Board en andere partners (Rijk, EU, kennisinstellingen en bedrijfsleven) creëren we op deze wijze massa om met volle kracht voortgang te boeken met de realisatie van onze ambities zoals verwoord in de regionale visie die alle gemeenten in onze regio bijna een jaar geleden hebben onderschreven.

Met vriendelijke groet,

Hubert Bruls



In het kort

ONZE GEZAMENLIJKE VISIE OP DE GROENE METROPOOLREGIO ARNHEM-NIJMEGEN

Horizon

ONZE GEZAMENLIJKE AMBITIE:

- We positioneren ons als dé groene metropoolregio van Nederland.
- We profileren ons als dé (inter)nationale circulaire topregio 2050.
- We werken samen aan dé ontspannen groeiregio in balans.

Hiervoor werken we als regio samen:

Fundament

WE WERKEN SAMEN AAN HET BEHOUD VAN DE IDENTITEIT VAN DE REGIO:

- We zetten ons in voor een gevarieerd cultuurlandschap.
- We houden de regio strategisch bereikbaar.
- We ontwikkelen de culturele netwerken in de regio.

Heden

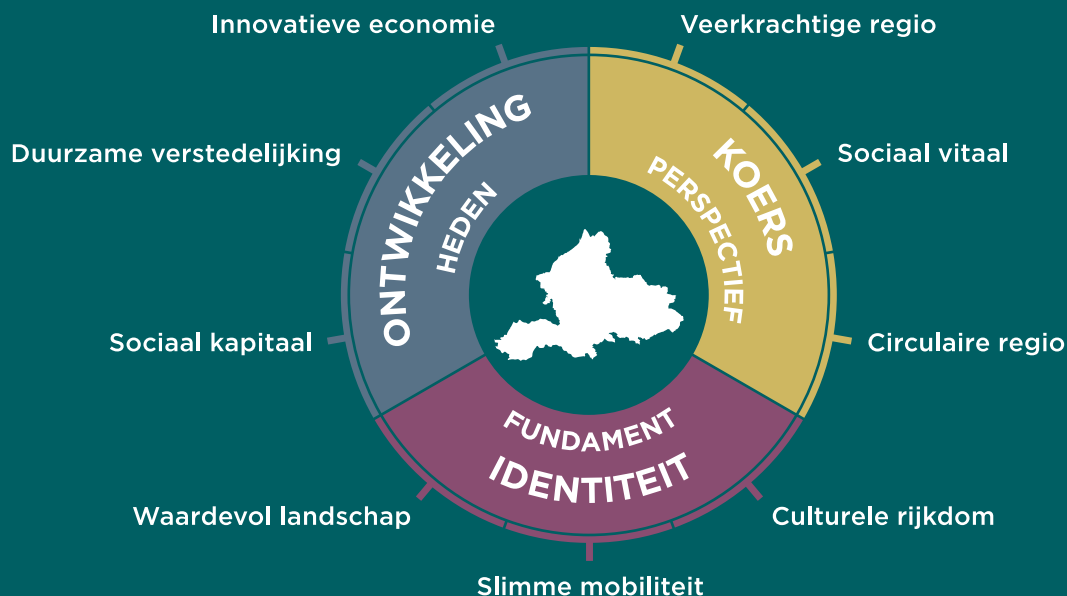
WE WERKEN SAMEN AAN DE ONTWIKKELING VAN DE REGIO:

- We ontwikkelen de regio als compleet stedelijk netwerk.
- We ontwikkelen Energy, Food, Health en Hightech als topsectoren.
- We benutten talent en het menselijk kapitaal in de regio.

Perspectief

WE WERKEN SAMEN AAN DE KOERS VAN DE REGIO:

- We maken onze regio veerkrachtig voor klimaat en energie.
- We zetten breed in op de circulariteit van onze economie.
- We werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving.



INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
INLEIDING	8
VERBONDEN REGIO	14
Ambitie & partners	15
Speerpunt 1: Gebiedsgerichte corridor aanpak	18
Speerpunt 2: Regionaal (snel)fietspadennetwerk	20
Speerpunt 3: Hubs en knooppunten	22
Speerpunt 4: Gedrag aanpak en duurzame mobiliteit	24
Speerpunt 5: Verkeersveiligheid	26
PRODUCTIEVE REGIO	28
Ambitie & partners	29
Speerpunt 1: Stimuleren ondernemerschap in het MKB	32
Speerpunt 2: Human capital: onderwijs en arbeidsmarkt	34
Speerpunt 3: Doorontwikkeling van Health, Hightech & Energy tot (inter)nationale clusters	36
Speerpunt 4: Versterking van duurzame logistiek	38
Speerpunt 5: Toekomstbestendige werklocaties	40
CIRCULAIRE REGIO	42
Ambitie & partners	43
Speerpunt 1: Circulaire bouw en infrastructuur	46
Speerpunt 2: Circulaire economie: grondstoffen en ketens	48
Speerpunt 3: Water en klimaatadaptatie	50
Speerpunt 4: Transitie naar duurzame energie	52
ONTSPANNEN REGIO	54
Ambitie & partners	55
Speerpunt 1: Duurzaam toerisme	58
Speerpunt 2: Bruisende binnensteden en krachtige kernen	60
Speerpunt 3: Groen-blauw raamwerk	62
Speerpunt 4: Sterke culturele infrastructuur	64
GROENE GROEIREGIO	66
Ambitie & partners	67
Speerpunt 1: Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw	70
Speerpunt 2: Leefomgeving: Verbinden van de ruimtelijke opgaven	72
FINANCIËLE PARAGRAAF	74
BIJLAGEN	82
Samenhang	82
Bestuurlijke opgaveteams	84

INLEIDING

Voor u ligt de regionale agenda voor het jaar 2022. Alle gemeenten hebben in het voorjaar op basis van de concept regionale agenda hun reactie gegeven op de opgaven. De consultaties zijn grondig voorbereid en hebben geleid tot inhoudelijke opmerkingen, vragen en kritische noten, die geholpen hebben om de definitieve agenda aan te scherpen en te verbeteren. We hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

- We schrappen niet in ambitie, waar nodig temporiseren we.
- We vinden het belangrijk dat alle 18 gemeenten meedoen.
- De inwonersbijdrage per opgave uit de concept-agenda zien we als maximaal.

Omdat de regio zich in een opstartfase bevindt, is deze definitieve agenda de uitnodiging aan gemeenten om in te tekenen op de vijf opgaven voor het jaar 2022. De genoemde inwonersbijdrage gaat dan ook alleen over het jaar 2022. Vanaf 2023 heeft de regionale agenda een meerjarig karakter, waarna ook meerjarig op de opgaven ingetekend kan worden. Op basis van de ontvangen reacties uit de consultatieronde blijkt dat de meeste gemeenten de intentie hebben om in te tekenen op alle opgaven.

Deze agenda geeft invulling aan onze inhoudelijke samenwerking: fris, innovatief, integraal en verbindend. Daarmee is het ons inhoudelijk kompas om de ambities van onze regionale samenwerking in de komende jaren samen te bereiken.

AMBITIE: GROENE GROEI!

De groene Metropoolregio is een bloeiend stedelijk netwerk, zonder de overdruk van de Randstad. Dat willen we zo houden. We verwachten dat onze regio nog verder zal groeien; in inwoners, in werkgelegenheid, in mobiliteit. We hebben een forse woningbehoefte van circa 35.000 extra woningen tot 2030. We zetten in op blijvend werk en huisvesting voor onze inwoners. We zien ook dat onze gekoes-

terde leefkwaliteit bedreigd wordt als we niet gezamenlijk sturen op de groei die op ons afkomt. Als gemeenten willen we daarom op regionaal niveau samenwerken, met elkaar en onze partners: hoe leiden we de groei gezamenlijk in goede banen, zodat de balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leefkwaliteit in de regio behouden blijft? Daarom: groene groei!

OPGAVEGERICHT SAMENWERKEN

Deze centrale ambitie hebben we uitgewerkt en onderbouwd in de regionale visie 'Regio Arnhem-Nijmegen, de groene metropoolregio' (d.d. 23 september 2020). In deze visie hebben we negen uitdagingen geformuleerd vanuit urgentie, fundament, heden en perspectief. Dit zijn de uitdagingen die we in de vijf opgaven van de regionale agenda bijeenbrengen. Op deze manier komen we los van de traditionele sectoren. Immers, resultaten voor onze maatschappelijke opgaven boeken we alleen met een meer integrale aanpak in samenwerking met diverse overheden én met onze private en maatschappelijke partners. Onze opgavegerichte samenwerking ondersteunt deze beweging naar samenwerking in allianties. De opgaven van de Groene Metropoolregio bieden focus op concrete speerpunten vanuit een integrale blik.

VIJF INTEGRALE OPGAVEN

De vijf opgaven bestrijken een logische 'deelverzameling' van het integraal werken.

Een opgave in de regionale agenda voldoet aan de volgende kenmerken:

- De opgave draagt positief bij aan ontwikkeling van de regionale ambities, aansluitend bij de ambities uit de lokale collegeprogramma's én de agenda's van hogere overheden.
- De opgave betreft een integraal maatschappelijk vraagstuk, die verbinding legt tussen meerdere sectoren en domeinen die vertaald worden in concrete acties en resultaten.

SAMENHANG OPGAVER



- De opgave vereist samenwerking in allianties met andere private en maatschappelijke partners op bovenlokaal niveau, alsmede met andere overheden en partners op provinciaal, Rijks- en Europees niveau.
- De opgave biedt toegevoegde waarde op regionaal niveau met lokale impact in meerdere gemeenten.

De Verbonden regio, de Productieve regio, de Circulaire regio en de Ontspannen regio combineren ieder een aantal beleidssectoren en domeinen met elkaar. De Groene groeiregio zet juist de integrale samenwerking en integrale afweging van ruimteclaims in de leefomgeving centraal, en adresseert zo de kernambitie van

de visie. De Groene groeiregio is daarmee integrerend van karakter.

We pakken de opgaven in samenhang op. Dat is de kracht van onze werkwijze: vanuit verschillende invalshoeken werken we aan de maatschappelijke opgaven en versterken we elkaars acties. Deze agenda is richtinggevend en maakt integraliteit beheersbaar en handzaam. We herkennen de cross overs tussen de opgaven, maken afspraken welke opgave leidend is en wat de andere opgave(n) inbrengt of inbrengen. Bovenstaande visualisatie geeft een beeld van de samenhang tussen de opgaven. Deze visualisatie is ook als bijlage 1 bijgevoegd.



OPGAVEN: SPEERPUNTEN EN ACTIVITEITEN

De regionale agenda gaat uit van wat we met elkaar over vijf jaar willen bereiken en maakt dit concreet voor het komende jaar of jaren.

Per opgave zijn doelen, resultaten, een planning en een indicatie voor de benodigde middelen inzichtelijk gemaakt. De uitvoering van deze acties doen we natuurlijk niet alleen. Per opgave is beschreven met welke partners we samenwerken om onze ambities te realiseren.

De consultatie door de 18 gemeenten op basis van de concept-agenda 2022 hebben bijgedragen aan diverse wijzigingen:

- De doelstellingen 'over vijf jaar' hebben we kritisch bekeken op haalbaarheid binnen vijf jaar. Waar deze te ambitieus zijn, temporiseren we de doelstellingen.
- We hebben de doelstellingen "over vijf jaar" waar mogelijk en nodig geconcretiseerd. Waar dit nog niet mogelijk is, vindt concretisering in 2022 plaats. We doen dit in het licht van de regionale agenda van 2023 en verder en de ontwikkeling van een Monitor Brede Welvaart.
- We hebben alle acties per opgave omgevormd tot een concreet resultaat, zodat duidelijk is welke concrete resultaten per opgave en speerpunt beoogd worden. Zeker bij de opgaven of speerpunten waarop regionale samenwerking tot nu toe beperkt was, zal het vaak gaan om een tussen- of procesresultaat. In die gevallen benoemen we wat het doel hiervan is en wat we met deze resultaten gaan doen. Wij zien het proces van totstandkoming van de regionale agenda 2023 en verder als een natuurlijk moment om (op basis van de proces- of tussenresultaten die we in 2022 opleveren) onze regionale inzet te herijken en te beslissen of we bepaalde speerpunten en acties regionaal willen blijven oppakken of niet (no go/go moment).
- Daar waar mogelijk hebben we de voorgestelde regionale inspanningen voorzien van een voorbeeld dat laat zien hoe regionale resultaten zich vertalen naar concrete resultaten op lokaal niveau.
- In de financiële paragraaf en in de concept-investeringsagenda¹ geven we zoveel mogelijk aan waar wij concrete kansen zien voor externe financiering.
- De samenhang tussen de opgaven hebben we concreter in de teksten van de opgaven opgenomen.
- De rolverdeling tussen The Economic Board en de Groene Metropoolregio hebben we opgenomen in bestuursakkoord en investeringsagenda en expliciet verwoord in de opgaven, vooral bij Productieve en Circulaire regio. Daar waar het niet mogelijk is om in deze fase een concrete taakverdeling op te nemen, vermelden we dat.
- In onze visie hebben we aangegeven dat de beleving van onze bijzondere landschappen zich ontwikkelt van monocultuur en functiescheiding (landbouw versus natuur) naar (bio) diversiteit en multifunctionaliteit. In de uitwerking van de visie in de regionale agenda, hebben we natuur, biodiversiteit en landbouw dan ook een plek gegeven als belangrijk onderdeel van het landschappelijk raamwerk van onze regio bij de opgaven Ontspannen regio (speerpunt groen-blauw raamwerk) en Groene groeiregio (verstedelijkingsstrategie).
- De specifieke punten per opgave die door de gemeenten zijn ingebracht, zijn verwerkt in de tekst van de betreffende opgave door het opnemen van verduidelijkende teksten of voorbeelden.
- Als uit de consultatieronde is gebleken dat er gemeenten voornemens zijn niet mee te doen met een opgave, zijn de kosten voor de opgave naar beneden bijgesteld, door resultaten te faseren of capaciteit anders in te zetten. Hiermee bereiken we dat de inwonerbijdrage niet omhoog hoeft, als deze gemeenten inderdaad besluiten niet mee te doen.

¹ De Groene Metropoolregio (GMR), de provincie Gelderland en The Economic Board (TEB) willen samen de potentie van de regio Arnhem-Nijmegen ten volle benutten en hiervoor hun krachten bundelen. Om de samenwerking te verankeren en concreet vorm te geven, zijn zij voornemens een bestuursakkoord te sluiten. De investeringsagenda regio Arnhem-Nijmegen 2022 is een belangrijke uitwerking hiervan.

AGGLOMERATIEKRACHT EN PUBLIC AFFAIRS

Belangrijk doel van en noodzakelijk voor het realiseren van onze visie is het vergroten van de agglomeratiekracht van de regio: over vijf jaar is de Groene Metropoolregio zichtbaar als (inter-) nationaal toonaangevende regio op het gebied van circulaire verstedelijking en landschap. Met agglomeratiekracht wordt bedoeld de slagkracht die de regio heeft wanneer zij de handen in één slaat en als één partij optrekt om de ambities te realiseren. Dit vraagt om een sterk samenspel tussen de 18 gemeenten en onze partners (hogere overheden, bedrijven en kennisinstellingen). De opdracht is om het regionale netwerk op meerdere dimensies (bestuurlijk, organisatorisch, economisch, cultureel) te versterken om de agglomeratievoorwaarden van onze regio te verzilveren en te versterken op die dimensies waarop de regio nog onvoldoende scoort.

Het versterken van agglomeratiekracht was tot nu toe een speerpunt binnen de opgave Groene groei. Omdat dit deze opgave overstijgt, hebben we besloten dit speerpunt uit de opgave Groene groei regio te halen en vanuit het regiobureau op te pakken, in nauwe afstemming met de opgaven. Samen met onze partners gaan we hiermee aan de slag.

Door het beter benutten van onze agglomeratiekracht, zijn we ook beter in staat steun voor onze regionale ontwikkeling te realiseren. Naast de positionering van onze regio als Groene Metropoolregio, vormen profilering en lobby de drie dragers onze Public Affairsstrategie. De inzet, vanuit de vijf regionale opgaven, richt zich op Brussel, Den Haag en onze oosterburen (Nordrhein-Westfalen). Iedere opgave heeft een eigen, gerichte, inzet die we weer samen met de partners (stakeholders) in de regio ontwikkelen.

Voor Europa wordt – vanuit de opgaven en The Economic Board – onverminderd ingezet op EU-relevante thema's Energy, Mobility, Circulair en Health & Hightech. Regionale speerpunten zitten in de aanpak verwerkt voor zover de EU hierop kansen biedt en inzet

concreet genoeg vanuit de regio is.

Voor het Rijk wordt ingezet op het vergroten van de zichtbaarheid zodat het Rijk de regio ziet als relevante gesprekspartner. Veel regionale speerpunten kunnen alleen gerealiseerd worden met actieve steun van het Rijk. Er zijn voor Den Haag daarom 6 lobbydoelen opgesteld die rechtstreeks uit de opgaven komen:

1. Circulair bouwen op grote schaal.
2. Betaalbaar wonen in een groene omgeving
3. 100.000 nieuwe inwoners vraagt om slimme mobiliteit (spoorcorridor en hubs).
4. Steun ConnectR: het groene verdienvermogen van Nederland.
5. Pas Health & Hightech en AI uit de regio toe in de gezondheidszorg.
6. Meer woningen, meer groen.

Hiernaast worden natuurlijk ook landelijke ontwikkelingen en eventuele contacten gevolgd voor andere speerpunten.

BREDE WELVAART

Brede Welvaart gaat over de kwaliteit van het leven; het welzijn van de inwoners. Uit onderzoek² blijkt dat de Brede Welvaartsscore voor onze regio negatief afwijkt van de omliggende regio's en het landelijke gemiddelde. Binnen deze integrale welvaartsindicator zijn elf welvaartsdimensies samengebracht. In de Monitor Brede Welvaart (CBS) wordt de ontwikkeling van brede welvaart (economisch, ecologisch en sociaal-maatschappelijk) in kaart gebracht. Aan de hand van meer dan veertig indicatoren geeft de monitor een beeld van de staat en ontwikkeling van de samenleving.

We richten onze gezamenlijke agenda op het borgen van die dimensies van brede welvaart waarop de regio goed scoort en maken werk van die dimensies die onder de maat scoren. Samen met onder meer de provincie Gelderland (in het kader van 'Kracht van Oost') gaan we aan de slag met de ontwikkeling van een passende monitor, die het mogelijk maakt om onze gezamenlijke agenda te richten. Het maken van een dergelijke monitor is geen sinecure. We zullen dit dan ook stapsgewijs oppakken.

² Essay 'Kracht van Oost' Rabobank 27-10-2020.

ORGANISATIE OPGAVEN

Het bestuurlijk opgaveteam (BOT, voor de samenstelling hiervan wordt verwezen naar bijlage 2) stuurt de uitvoering van de opgave aan, bewaakt voortgang en stelt zo nodig bij. Zij doet dit op advies van het opgaveteam, bestaande uit de opgavemanager en een coördinator per speerpunt. Deze speerpunt-coördinatoren zorgen voor de verbinding met de gemeenten door een werkgroep in te richten per speerpunt. Deze bestaat uit een vertegenwoordiging van de deelnemende gemeenten, waarbij gelet wordt op spreiding over de hele regio. Daarnaast worden alle relevante ambtenaren regelmatig op de hoogte gehouden en om input gevraagd.

Betrokkenheid van alle bestuurders bij de uitvoering van de regionale agenda is essentieel. Tijdens de regio-ochtenden en de Regio Overleg(t)-dagen informeert het BOT de overige regiobestuurders over de voortgang van de uitvoering van de opgave. Deze ontmoetingen hebben een interactief karakter. Daarnaast organiseert het regiobureau raadsontmoetingen om raadsleden te informeren over de ontwikkelingen rondom de opgaven.

TRIPLE HELIX-SAMENWERKING EN BESTUURSAKKOORD

Werkelijke resultaten met toegevoegde waarde voor onze maatschappelijke opgaven boeken we alleen met een meer integrale aanpak en in een samenwerking met uiteenlopende partijen (overheid, bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek). We werken dan ook met veel partners samen om de ambities binnen onze opgaven te verwezenlijken. Soms doen ze een groot deel van de uitvoering, soms zijn ze mede-initiatiefnemer, medefinancier of supporter. Belangrijk zijn de samenwerkingsrelaties met de provincie Gelderland en The Economic Board. Gezamenlijk zien wij het als onze verantwoordelijkheid om het voortouw te nemen in de regionale samenwerking. Voor de uitvoering van de regionale agenda en de realisatie van onze gezamenlijke doelen, is een consistente, meerjarige samenwerking tussen deze drie partijen nodig. We bekrachtigen deze samenwerking in een bestuursakkoord, met

een bijbehorende investeringsagenda, waarin partijen in 2022 ieder hun commitment bekrachtigen. De provincie streeft ernaar om in 2022 de bijdrage van de gemeenten aan de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio te verdubbelen. De provincie zal per project/initiatief afwegen of en hoe het project/initiatief bijdraagt aan de verschillende provinciale doelen.

INTEKENEN OP OPGAVEN DOOR GEMEENTEN

Als een gemeente besluit mee te doen aan een opgave, dan tekent het college, na het besluit van de gemeenteraad, hiertoe een opgave-overeenkomst. Hiermee zegt de gemeente toe de benodigde middelen ter beschikking te stellen. De basis voor deze overeenkomst ligt in artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling. In de overeenkomst staan doel van de samenwerking, de resultaten en activiteiten van de opgave, de gemeentelijke bijdrage in financiën en de duur van de overeenkomst.

OVERZICHT PROCES

Voor elke opgave wordt door het BOT een actie- of programmaplan uitgewerkt voor 2022 wat een verdere uitwerking vormt van de acties. Dit werkdokument wordt gedeeld met de betrokken ambtenaren en wethouders. Over elk jaar zal natuurlijk ook verantwoording afgelegd worden door het BOT over de bereikte resultaten. Deze verantwoording wordt toegelicht tijdens de Regio Overleg(t)-dagen, regio-ochtenden en raadsontmoetingen.

In het voorjaar van 2022 wordt aan de gemeenten de volgende concept-regionale agenda voorgelegd, namelijk die van 2023 en verder. Zoals al eerder gezegd, heeft deze een meerjarig karakter. Daarbij wordt uiteraard een link gelegd met de bereikte resultaten in 2021 en de eerste maanden van 2022.

VERBONDEN REGIO

OVER VIJF JAAR:

Kunnen wij snel, comfortabel, veilig, schoon en betrouwbaar reizen. We bieden duurzame oplossingen voor een robuust en veilig wegennet, betrouwbaar spoor, (H)OV voor iedereen en een aantrekkelijk fietsnetwerk.

AMBITIE & SPEERPUNTEN

Speerpunten Verbonden regio

- 1 Gebiedsgerichte corridoraanpak
 - 2 Regionaal (snel)fietspadennetwerk
 - 3 Hubs en knooppunten
 - 4 Gedragsaanpak duurzame mobiliteit
 - 5 Verkeersveiligheid
-

Wij willen de regionale en stedelijke bereikbaarheid (zeker in het kader van de grote woningbouwopgaven) waarborgen door een ombuiging naar meer gebruik van fiets en (H)OV op korte en langere afstand en een beter gebruik van bestaande infrastructuur. Dit zorgt voor duurzamere mobiliteit en lucht op het regionale wegennet. Wij zetten maximaal in op een structurele mobiliteitsaanpak, waarbij de regio een belangrijke speler binnen het publiek/private netwerk is.

In de voorloper van deze regionale agenda, de Agenda Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid uit 2019, zaten 6 sporen: Weg, Spoor, Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV), Fiets, Slim en Schoon Onderweg, Verkeersveiligheid. De doelen en projecten uit die agenda zijn nog steeds actueel. De vijf speerpunten in deze agenda zijn integraler opgezet en sluiten beter aan bij de Gelderse Mobiliteitsvisie.

De opgave van de Verbonden regio komt voor het overgrote deel overeen met de koers die in 2019 is ingezet met het ambitiedocument duurzame mobiliteit en bereikbaarheid. In 2021 zijn een groot aantal activiteiten opgestart die in 2022 e.v. doorlopen. Veel processen hebben een langdurige doorlooptijd. Samen met de provincie Gelderland is een start gemaakt met het maken

van een nieuwe regionaal multimodaal verkeersmodel en starten we de verkenningen rondom de gebiedsgerichte corridors. De regio zet in 2022 sterk in op een aantal majeure processen/projecten als de A50, A12 en de spoorcorridor Randstad-Arnhem-Ruhrgebied. Voor het deelprogramma Slim & Schoon Onderweg werken wij nauw samen met het Ministerie van I&W, provincie Gelderland, gemeenten en werkgevers. Dit deelprogramma loopt nog door tot en met 2022. Daarnaast starten wij met investeringsagenda's (o.a. Hubs & knooppunten, fiets en verkeersveiligheid). Dit is een belangrijke input voor o.a. de provincie Gelderland om financiële middelen beschikbaar te stellen. De afspraken die worden gemaakt in de Verstedelijkingsstrategie hebben eveneens gevolgen voor de potentiële mobiliteitsprojecten.

Logistiek is geen apart speerpunt binnen de Verbonden regio. Wel willen wij de logistiek slimmer en duurzamer maken. In 2021 verkennen we hoe we in onze regio de economische kansen van de logistieke sector verder kunnen versterken. Op basis van deze verkenning worden in 2022 verdere stappen gezet op het gebied van logistiek. Er wordt een relatie gelegd met de logistieke corridor (samenwerking met de provincie Gelderland en TEB), het verduurzamen van de bouwlogistiek, digitalisering, binnenstad-



logistiek, truckparking en het verduurzamen van de binnenvaart.

Wij stellen de reiziger centraal en verleiden de reiziger om slimme en schone keuzes te maken. We benutten mobiliteitsnetwerken beter en zetten in op actieve en schone mobiliteit. We stimuleren slim en schoon reizen door: De vorming van mobiliteitshubs, het stimuleren van fietsen en lopen, het HOV-netwerk te vergroten en te versterken en op de langere afstanden in te zetten op openbaar vervoer/spoor. De Groene Metropoolregio is geen uitvoerende organisatie in het fysieke domein. Wij leggen geen fietspaden of rotondes aan. Wel kunnen wij samen met de gemeenten en partners initiëren, stimuleren en adviseren van en over bovenlokale projecten en processen die bijdragen aan onze gezamenlijke opgaven. Daar ligt onze kracht.

Nederland bereikbaar houden is een kwestie van samenwerken. Door te investeren in ons partnerschap, kunnen we toewerken naar een goede doorstroming in de regio. Rijkswaterstaat wil als partner graag met de Groene Metropoolregio samenwerken om het mobiliteitsnetwerk te optimaliseren.

*- Marjolijn v.d. Zandschulp,
Hoofdingenieur-directeur
Rijkswaterstaat Oost-Nederland*

PARTNERS

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is één van de partners binnen het beleidsveld Mobiliteit. De acties uit deze regionale agenda voeren we samen met partners uit.

PROVINCIE GELDERLAND

De doelen zijn sterk in lijn met elkaar. Veel van onze processen en projecten pakken we gezamenlijk op. In nauw overleg wordt bepaald wie het voortouw heeft. Dit geldt grotendeels ook voor de overige overheden (Rijk, andere regio's en de individuele gemeenten) en het Waterschap. Wij versterken de relatie met andere regio's via een actieve rol bij het Gemeentelijk Netwerk Mobiliteit en Infrastructuur (GNMI). Ook adviseren wij bij verschillende rijksprocessen en stemmen wij programma's op elkaar af.

THE ECONOMIC BOARD (TEB)

Hecht veel belang aan de mobiliteitsopgaven, omdat die van wezenlijk belang zijn voor een goed vestigingsklimaat. Wij maken graag gebruik van het netwerk van TEB om deze opgave verder te brengen. Rondom lobby en communicatie van strategische projecten kijken wij samen naar ieders rol en helpen en versterken we elkaar.

BEDRIJFSLEVEN

Wij betrekken het bedrijfsleven actief bij onze initiatieven. Belangrijke partners met wie we in het vervolgtraject afstemmen zijn: ondernemers, ondernemerscollectieven, koepelorganisaties. Ook aanbieders van mobiliteitsdiensten zijn een belangrijke partij om tot gerichte implementatie te komen.

KENNISINSTELLINGEN

Kennisinstellingen als Radboud Universiteit, Hogeschool Arnhem-Nijmegen, Van Hall Larenstein en ROC's dragen op verschillende niveaus bij aan de ontwikkeling van kennis op het gebied van Mobiliteit.

RVMT

Het Regionaal verkeersmanagementteam Arnhem Nijmegen (RVMT) is een samenwerking van wegbeheerders in onze regio (Rijk, provincie en gemeenten).

VERVOERSORGANISATIE REGIO ARNHEM NIJMEGEN

De Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen organiseert aanvullend vervoer voor mensen die gebruik maken van Wmo, Jeugdwet, leerlingenvervoer en kleinschalig OV in de regio. In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor het aanvullend vervoer.



SPEERPUNT 1

GEBIEDSGERICHTE CORRIDORAANPAK

OVER VIJF JAAR:

- Realiseren we samen gebiedsgerichte projecten in corridors van weg, rail en water.
- Hebben we goede (OV-) verbindingen naar Utrecht, Eindhoven, Zwolle én Duitsland (ICE).
- Is de capaciteit van het regionale infrastructuurnetwerk vergroot en dragen wij met projecten bij aan het verbeteren van de leef-omgeving.



Dit speerpunt richt zich op de ontwikkeling van de (infrastructuur)corridors in de regio vanuit een gebiedsgerichte aanpak. Het gaat om het verbeteren van interne en externe verbindingen over weg, rail en water vanuit een integrale blik op de leefomgeving. Het vergroten van de capaciteit op het mobiliteitsnetwerk koppelen we aan het verbeteren van de directe leefomgeving. Voor onze inwoners, werknemers, bezoekers en passanten. Dit vraagt en zorgvuldige afweging tussen het goederenvervoer (per spoor) en het toenemend reizigersvervoer. Ook moet rekening worden gehouden met de ontwikkeling van de verstedelijking en de leefbaarheid in de kernen langs de corridors, waaronder het hoogwaardige openbaar vervoer en het binnenstedelijk HOV. Wij spelen een adviserende rol bij de nieuwe provinciale aanbesteding van het openbaar vervoer in onze regio.

In dit speerpunt richten we ons ook op de versterking van verbindingen tussen de economische kerngebieden. Hierbij gaat het om de verbindingen met drukbezochte (werk)locaties in de regio en externe verbindingen met onze buurregio's zoals Utrecht, Eindhoven en Zwolle. Op internationaal niveau staat de verbinding met Duitsland, de ICE en de verkenning van euregionale verbindingen met het Europese achterland op de agenda. Deze schakel is onderdeel van Europese en Duitse spoorplannen.

RESULTATEN 2022

REGIONAAL TOEKOMSTBEELD OV 2040

Regionale vertaling, inclusief bijbehorende uitvoeringsagenda. Een verkenning en aanpak met een strategie voor de regio en een handreiking om de rol van het (regionale) spoor te versterken.

A12 SPOORCORRIDOR RANDSTAD-ARNHEM-RUHRGEBIED

Het versterken van de spoorcorridor Randstad-Arnhem-RheinRuhr. Wij maken een analyse van de kansen en mogelijkheden. Hierbij werken we nauw samen met de provincie en het Rijk.

IMPLEMENTEREN ACTIEPLAN HOV

De betrokken gemeenten ondersteunen bij de planvoorbereiding.

REGIONAAL MULTIMODAAL NETWERK-MANAGEMENTKADER EN VERKEERSMODEL

In 2022 leveren wij 2 producten op:

1. Een regionaal multimodaal netwerkmanagementkader met een leidraad naar de wegbeheerders hoe hier mee om te gaan.
2. Een multimodaal verkeersmodel, waarmee mobiliteitsvraagstukken kunnen worden geanalyseerd.

AANPAK A50

Maken van samenwerkingsafspraken over de korte termijn aanpak A50 met de provincie en andere partners. Daarnaast participeren we binnen de projectorganisatie en adviseren we over de Mirt-verkenning A50.

GBIEDSGERICHTE CORRIDORS

Wij spelen een belangrijke initiërende en coördinerende rol bij de verschillende gebiedsverkenningen. Het voortouw ligt bij Rijkswaterstaat of de provincie Gelderland. In 2022 zullen 3 gebiedsaanpakken worden afgerond:

- A325 corridor

Gebiedsgerichte corridoraanpak	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2022 2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2023 2 ^e helft
Regionaal toekomstbeeld OV2040					
A12 spoorcorridor					
Implementatie Actieplan HOV					
Afronding van het regionaal multimodaal netwerkmanagementkader					
Toepassen van het nieuwe Regionaal Multimaal Model Arnhem Nijmegen					
Korte termijn aanpak A50					
Verkennen gebiedsaanpak A325 corridor					
Gebiedsaanpak Zuid- en Westflank Nijmegen					
Verkennen gebiedsaanpak Oostflank Arnhem					

SPEERPUNT 2

REGIONAAL (SNEL) FIETSPADENNETWERK

OVER VIJF JAAR:

- Gebruiken inwoners, werknemers en bezoekers steeds vaker de fiets.
- Fietsen zij gemiddeld langere afstanden op meer verkeersveilige routes in de regio.
- Zijn er betere aansluitingen op het lokale fietsnetwerk (woonwerk en recreatief).



We zetten vol in op de fiets! De fiets wordt steeds populairder. Wij stimuleren en faciliteren deze groeiende populariteit. Wij willen een sterke toename van het fietsgebruik met positieve gevolgen voor gezondheid, vitaliteit, luchtkwaliteit en leefomgeving. Het doel is het vergroten van fietsgebruik in en naar de stad naar 35%. Wij zien grote samenhang met de realisatie van hubs en verkeersveiligheid. Tevens is er een relatie met het Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) en de daarbij behorende subsidiemogelijkheden, waarvoor wij al in 2021 zijn gestart met het toewerken naar een (geprioriteerde) lijst van potentiële projecten.

Begin 2019 heeft de regio een position paper 'aantrekkelijk fietsnetwerk' gemaakt. Deze vormt een leidraad voor onze inzet en subsidiemogelijkheden. In 2022 komen wij met een bijgestelde werkagenda die het kader biedt voor maatregelen en prioriteiten. Het netwerk van snelle fietsroutes is nog niet af. Het moet in de regio makkelijker worden om naar een snelle fietsroute te fietsen; of naar een hub of knooppunt, zoals een station. Om ketenmobiliteit te stimuleren is het van belang dat de overstap comfortabel en gemakkelijk is. De overstap tussen fiets en openbaar vervoer optimaliseren we daarom verder. Met de ligging aan rivieren kent de regio veel bruggen. De bruggen vallen veelal samen met de tracés van de snelfietsroutes. De op- en afgang van bruggen moeten beter. Naast voorzieningen die de ruggengraat van het fietsnetwerk versterken, is aandacht nodig voor doorfietsroutes tussen kernen en binnen steden. Ook veilige schoolfietsroutes vallen hieronder.

RESULTATEN 2022

OPSTELLEN MEERJAREN REGIOAGENDA FIETS (MRF)

Ontwikkelen van een meerjarige regionale investeringsagenda voor de fiets, gericht op een betere prioritering en programmering van (potentiële) fietsprojecten in de regio.

VERKENNING UTILITAIRE FIETSRoutes

Nadere verkenning naar een betere aansluiting en gebruik van utilitaire fietsroutes (voor woon-werk-verkeer) op het recreatieve fietsnetwerk in de regio.

VERKENNING SNELLE FIETSRoutes

Opleveren van een viertal verkenningen van potentieel te realiseren snelle fietsroutes inclusief het in kaart brengen van de knelpunten in de aansluiting op lokale netwerken.

VOORBEREIDEN PLANVORMING

WESTFLANKROUTE ARNHEM - ELST - NIJMEGEN

Analyse stedelijk netwerk in relatie tot intelligente verkeerslichten (I-vri's).

Analyse van de aansluiting van intelligente vri's (datagedreven verkeerslichten) op het stedelijk fietsnetwerk. Deze analyse zal ter beschikking worden gesteld aan de individuele wegbeheerder/gemeenten.

STIMULERINGSPROJECTEN 'HEEL GELDERLAND FIETST' EN FIETSBURGEMEESTER ARNHEM-NIJMEGEN

Regionale uitwerking van de provinciale campagne 'Heel Gelderland fietst' en het inzetten van de fietsburgemeester om het gebruik van de fiets te vergroten door bijv. fiets-challenges.

Regionaal (snel)fietspadennetwerk	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2022 2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2023 2 ^e helft
Opstellen meerjaren Regioagenda Fiets					
Verkenning van utilitaire & recreatieve fietsroutes					
Verkenning snelle fietsroute Nijmegen-Wijchen-Oss					
Verkenning snelle fietsroute Arnhem-Huissen-Bemmel					
Verkenning snelle fietsroute Om de Noord Arnhem					
Verkenning snelle fietsroute Zevenaar Doetinchem					
Voorbereiden planvorming Westflankroute					
Analyse stedelijk netwerk i.r.t. I-vri's					
Stimuleringsprojecten heel Gelderland fietst en fietsburgemeester					

SPEERPUNT 3

HUBS EN KNOOPPUNTEN

OVER VIJF JAAR:

- Zijn er met partners (nieuwe) mobiliteitshubs en knooppunten in stad en regio gerealiseerd waar we een betere koppeling maken tussen het regionale en stedelijke infrastructuurnetwerk.
- Bieden wij nieuwe vormen van duurzame mobiliteit aan (deelvervoer, elektrisch, MaaS³).
- Zorgen wij voor ‘mobiliteit op maat’ als onderdeel van het vraagafhankelijk vervoer in de regio.

³ Mobility as a Service.



Dit speerpunt richt zich op het zo efficiënt mogelijk verknopen van modaliteiten op strategische locaties. Met de ontwikkeling van knooppunten en mobiliteitshubs werken we samen met onze partners aan steeds beter bereikbare van de regio. Het kan hier gaan om fysieke ontwikkeling van knooppunten of de ontwikkeling van ehubs, deelvervoer, elektrisch vervoer en MaaS-constructies. Waarbij we ook inspelen op vraagafhankelijk vervoer in de kleinere kernen van de regio met mobiliteit op maatconstructies.

De focus ligt op het regionale netwerk. Wij richten ons op die hubs die van meerwaarde zijn voor het regionale mobiliteitssysteem. De doelstelling is tweeledig: het verlichten van de druk op het verkeersnetwerk rond drukbezochte plekken en het stimuleren en faciliteren van duurzame vormen van mobiliteit. Hier zoeken we de aansluiting bij lopende ruimtelijke ontwikkelingen en de andere regionale opgaven. Wij hanteren het uitgangspunt om nieuwe woningen zoveel mogelijk te programmeren nabij (H)OV en/of in verbinding met nabij gelegen (regionale/snel-) fietspaden, waarbij in de eerste plaats de bestaande capaciteit wordt benut en knooppuntvorming wordt gestimuleerd (o.a. bij station Nijmegen, Arnhem-Oost).

De samenhang en meerwaarde van hubs vanuit verschillende invalshoeken staat centraal. Denk hierbij aan de aansluiting op woon- en werklocaties, binnensteden, voorzieningen en recreatieve hotspots. Maar ook de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit zoals de uitbreiding van het regionale (snel)fietsnetwerk en HOV-netwerk. We kijken op drie schaalniveaus naar het functioneren van hubs en knooppunten:

overstaphubs, ontsluitingshubs en speciale hubs.

RESULTATEN 2022

MEERJARIGE INVESTERINGSAGENDA

Ontwikkelen en actualiseren van de meerjarige investeringsagenda regionale hubs en knooppunten.

PLANVOORBEREIDING KANSRIJKE HUBS

Verkenning, planvoorbereiding en opstarten van 1e fase investeringsimpuls mobiliteitshubs.

STATIONSGBIED NIJMEGEN

Het stationsgebied Nijmegen is een belangrijk knooppunt in het regionale mobiliteitsnetwerk. De regio adviseert over de plannen voor realisatie van het stationsgebied Nijmegen. Dit is inclusief dexverbetering van de kwaliteit van de stationsomgeving met het oog op de realisatie van wonen en werken in de directe omgeving.

MOBILITEIT OP MAAT/HUBTAXI

Uitwerken Mobiliteit op Maat in relatie tot het project haltetaxiRRReis van de provincie Gelderland. In april 2022 zal het project haltetaxiRRReis van start gaan. Samen met de gemeenten zullen wij onderzoeken welke aanvullende maatregelen nodig/wenselijk zijn.

FIETSPARKEREN/GRATIS STALLEN

Analyseren van de gemeentelijke kansen en mogelijkheden voor fietsparkeren en gratis stallen.

Hubs en knooppunten	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Meerjarige investeringsagenda					
Verkennen en planvoorbereiding kansrijke hubs					
Adviseren station Nijmegen					
Uitwerken Mobiliteit op Maat					
Fietsparkeren en gratis stallen					

SPEERPUNT 4

GEDRAGSAANPAK DUURZAME MOBILITEIT

OVER VIJF JAAR:

- Maken meer inwoners, werknemers en bezoekers gebruik van duurzame vormen van mobiliteit,
- Wordt de capaciteit van het regionale infrastructuurnetwerk beter benut.



Dit speerpunt richt zich op gedragsbeïnvloeding van de verkeersdeelnemers. Doel is het beter benutten van de het mobiliteitsnetwerk door ons nadrukkelijk te richten op de beïnvloeding van mobiliteitsgedrag en vervoermiddelkeuzen. Een belangrijk programma binnen dit speerpunt is 'Slim & Schoon Onderweg'. De 18 regio-gemeenten, provincie Gelderland, Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en VNO-NCW werken samen in dit programma om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren, waarbij de activiteiten en maatregelen geordend zijn volgens drie programmalijnen:

- Programmalijn 1: Gezamenlijke aanpak mobiliteitsgedrag.
- Programmalijn 2: Krachtenbundeling Slimme mobiliteit.
- Programmalijn 3: Stimuleren Duurzame mobiliteit.

Hiervoor wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma gemaakt. Voor 2022 is deze nog niet gereed. Deze wordt in het najaar van 2021 voorgelegd. Voor de looptijd van het programma (2019 - 2022) zijn de volgende doelen geformuleerd:

- Minimaal 20.000 extra slimme en duurzame reizigers.
- Minimaal 20.000 minder autoritten.
- Regionale bijdrage aan reductie CO2 wegverkeer (75 kton in 2022).
- Reductie autoverkeer met 10% op kwetsbare corridors gericht op verbetering van de doorstroming en vergroting van de leefbaarheid.

Dit doen we door mensen te stimuleren om minder te reizen, op een ander tijdstip, met een ander vervoermiddel of via een andere route. Ook zetten we in op smart mobility om de mobiliteit zo goed mogelijk te faciliteren.

RESULTATEN 2022

COMMUNICATIE EN MONITORING GEDRAG EN VERKEERSDEELNAME IN DE REGIO

Het ontwikkelen van regionale campagnes gericht op werknemers, werkgevers, bewoners en bezoekers voor verduurzaming van hun mobiliteitsgedrag. Digitale monitoring van de verkeersdeelname en analyse van mobiliteitsdata.

INNOVATIEVE EN DUURZAME MOBILITEITSPROJECTEN

Het verkennen en realiseren van innovatieve projecten, inclusief subsidies hiervoor, van duurzame pilots of experimenten in de regio voor vernieuwende vormen van duurzame mobiliteit.

SLIM & SCHOON ONDERWEG

Het realiseren van het uitvoeringsprogramma Slim & Schoon Onderweg 2022.

Gedragsaanpak duurzame mobiliteit	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Communicatie en monitoring					
Innovatieve en duurzame mobiliteitsprojecten					
Uitvoeringsprogramma Slim & Schoon Onderweg					

SPEERPUNT 5

VERKEERSVEILIGHEID

OVER VIJF JAAR:

- Is de verkeersveiligheid in de hele regio verbeterd.
- Is er een dalende lijn in het aantal doden en gewonden in alle regionale gemeenten.

De regio wil extra aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid, waarvoor in 2019



het Startakkoord Strategisch Plan Verkeersveiligheid door VNG en IPO is getekend. De regio werkt samen met de provincie Gelderland en het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid aan onder meer een integraal en uniform verkeersveiligheidsbeleid. We doen al veel, maar er liggen belangrijke kansen om het meer regionaal te doen. Door van tevoren initiatief te nemen om risico's aan te pakken, in plaats van pas maatregelen treffen als er een ongeluk is gebeurd. Onze aanpak past binnen het landelijk kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. Onze hoofdpoging is dat iedereen elke dag weer veilig thuiskomt. Elk verkeersslachtoffer is er één teveel. Het in 2019 vastgestelde position paper Verkeersveiligheid vormt de leidraad voor onze aanpak, met als kern een meer gerichte, risicogestuurd en proactieve aanpak.

RESULTATEN 2022

REGIONALE UITWERKING STRATEGISCH PLAN VERKEERSVEILIGHEID (SPV)

Het initiëren en coördineren van regionale studies die bijdragen aan de kaders van het SPV.

INVESTERINGSAGENDA VERKEERSVEILIGHEID

Het opstellen van een meerjarige investeringsagenda verkeersveiligheid.

HANDREIKING VEILIGE LANDBOUWRUTES

Het opstellen van een handreiking over veilige landbouwroutes en deze ter beschikking stellen aan de wegbeheerders.

ANALYSE PAKKETDIENSTEN

Het analyseren van de knelpunten en kansen/mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verbeteren.

IMPLEMENTATIE GEDRAGSAANPAK

Samen met het Regionaal orgaan Verkeersveiligheid Oost Nederland ondersteunen wij en adviseren wij over de gemeentelijke projecten uit het jaarplan.

Verkeersveiligheid	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Regionale uitwerking SPV					
Meerjarige investeringsagenda					
Handreiking landbouwroutes					
Analyse pakketdiensten					
Implementatie gedragsaanpak					

PRODUCTIEVE REGIO



OVER VIJF JAAR:

Is het MKB de crisis te boven. Innovatief vermogen en positie van bedrijven is versterkt, de productiviteit van bedrijven toegenomen. Werkgelegenheid is gestegen, er is een wendbare arbeidsmarkt en externe gelden zijn binnengehaald om te investeren in onze economie.

AMBITIE & SPEERPUNTEN

Speerpunten Productieve regio

- 1 Stimuleren ondernemerschap MKB
- 2 Human capital: onderwijs en arbeidsmarkt

- 3 Doorontwikkeling Health, Hightech & Energy
 - 4 Versterking van duurzame logistiek
 - 5 Toekomstbestendige werklocaties
-

INNOVATIE EN WERKGELEGENHEID

Onze regio kent veel innovatiekracht en de vestigingskwaliteit van onze werklocaties scoort boven het landelijk gemiddelde. Tegelijkertijd zien we als opgave om de kwaliteiten van onze regio steviger te profileren en de economische potenties beter te benutten. We versterken onze inzet op innovatiekracht in de clusters Health, Hightech & Energy, de cross-over met Food en logistiek als onlosmakelijke voorwaarde. Dit legt de basis voor een sterke (inter)nationale positie en een goede productiviteit van toonaangevende bedrijven. Dit sterke economische profiel maakt onze regio interessant voor talenten. De ambitie is economische groei te faciliteren om te komen tot een forse banengroei in een goede balans met de leefkwaliteit in de regio.

Voor de langere termijn zetten we in op behoud en aantrekken van (nieuwe) bedrijvigheid in de regio. Op verschillende niveaus: van zelfstandigen en startups tot het MKB en internationals. We versterken de kwaliteiten van de werklocaties. We verbinden lokale bedrijven, instellingen en activiteiten aan de topsectoren en bieden synergievoordelen en ondersteuning bij het uitwerken van ideeën tot concrete projecten. We zetten in op de kwaliteit van onze werklocaties, passend bij het DNA van de regio. We versterken de samenwerking met partijen in het onderwijs, gericht op een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, passend bij de vraag van ondernemers en de skills van werknemers en werkzoekenden.

TOEKOMSTBESTENDIG MKB

Het MKB staat voor een aantal uitdagingen. Onder andere het herstel na de COVID-19 crisis, digitalisering en personeelstekorten. Voor de korte termijn ondersteunen wij ons bedrijfsleven hierbij. Hiervoor maken wij inzichtelijk wat er beschikbaar is aan financiële mogelijkheden (w.o. subsidies) tot een bedrag van 1 miljoen. Grotere bedrijven weten de weg naar financiering wel te vinden, maar voor het MKB is dat vaak lastig. Via onze communicatiemiddelen maken we deze informatie toegankelijk en zichtbaar voor ondernemers. Ook inventariseren wij wat gemeenten al doen aan COVID-ondersteuning voor bedrijven en delen de ervaringen en best practices met de regio.

Voor de lange termijn zetten we ons in voor een versterking van de economische basis, waarin bedrijven zich willen vestigen en kunnen groeien. Dit is belangrijk voor het verdienvermogen, de werkgelegenheid en de welvaart van onze inwoners. Vanuit de Groene Metropoolregio dragen we op een aantal thema's bij aan deze structuurversterking, het innovatieve vermogen van onze economie en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

ECONOMISCHE MONITOR

In 2021 starten wij met een Economische Monitor met data die van belang zijn voor de ambities binnen deze opgave. Daarbij maken we slim gebruik van beschikbare data en voorbeelden. Elke twee jaar wordt de monitor geactualiseerd.

Zo kunnen we resultaten monitoren en bijsturen waar nodig.

De Groene Metropoolregio gaat in 2022 aan de slag met een Monitor Brede Welvaart (zie inleiding). We zorgen ervoor dat de Economische Monitor hier goed op aansluit. In de Economische Monitor inventariseren we ook welke sectoren en bedrijventerreinen het meest bijdragen aan de economische groei, de werkgelegenheid en de banen van de toekomst. Dit is input voor toekomstige beleidskeuzes. Juist voor deze ontwikkelingen willen wij ruimte bieden in het Regionaal Programma Werklocaties (RPW).

HUMAN CAPITAL

Met de gevolgen van COVID-19 crisis enerzijds en de krapte op de arbeidsmarkt in sommige sectoren anderzijds willen wij met het opstellen van een regiobrede Human Capital Agenda een start maken met het bereiken van onze doelstellingen: vraag en aanbod in balans brengen en een wendbare arbeidsmarkt creëren. Dit doen we

samen met TEB en de provincie. Met de Human Capital Agenda bundelen we krachten en brengen we focus aan. Op basis van een verkenning naar bestaande instrumenten focussen we ons op de instrumenten die het meeste bijdragen aan de regionale doelstellingen. In 2022 borduren we voort op deze agenda voor toekomstige acties.

DUURZAME LOGISTIEK

Wij werken in 2021 samen met de Verbonden regio, de HAN, de provincie, VNO-NCW en Logistics Valley aan een regionale visie en een gezamenlijke koers op logistiek. Waar liggen kansen en mogelijkheden? Wat komt op ons af en hoe kunnen we daarop inspelen? Daarbij komen ook onderwerpen aan bod als bouwlogistiek, leefbaarheid, binnenvaart en havens, stadsdistributie, ehubs, duurzame brandstoffen. Wat gebeurt al en door wie? Wat is daarbij de rol van de regio? Op basis van deze visie kunnen we gefundeerde keuzes maken voor vervolgacties op logistiek.



PARTNERS

Bij het bereiken van onze doelen, is de samenwerking met onze partners van groot belang, waaronder de samenwerking met de provincie en The Economic Board (TEB).

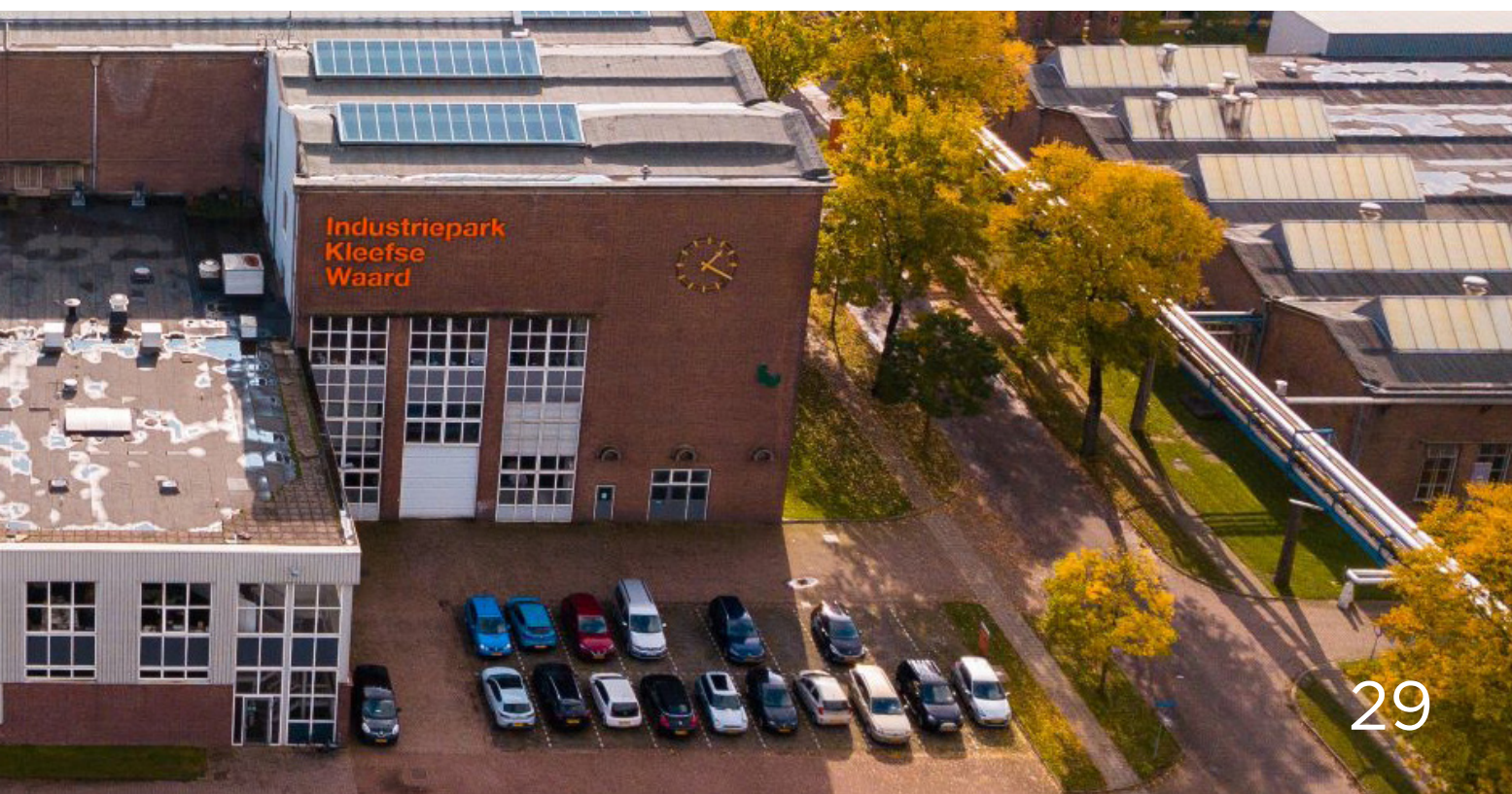
Voor de uitvoering van twee speerpunten in deze opgave speelt TEB een belangrijke rol. Het gaat daarbij om de speerpunten 'Doorontwikkeling van de kansrijke clusters' en 'Human capital'. TEB heeft een groot triple helix netwerk. Met de helixgroepen Arbeidsmarkt, Health, Hightech & Food en Energy is er een samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen en deze vervult een belangrijke rol in het aanjagen van innovaties, het verder brengen en uitvoeren van projecten, verbindingen leggen met het bedrijfsleven en de economische profilering van de regio. De civic entrepreneurs van TEB zijn de coördinatoren van deze helixgroepen. We zijn met provincie en TEB in gesprek om de samenwerking verder vorm te geven.

Daarnaast is de samenwerking met andere partners van belang. De afstemming met deze partners pakken we actief op.

Onze partners zijn de provincie Gelderland, TEB, Innovatiesupportorganisaties zoals KIEMT en Health Valley, Logistics Valley, Ministerie EZK, Euregio/INTERREG, Liemerse Ambassade, kennisinstellingen, ondernemers(verenigingen), Oost NL, VNO/NCW Midden, MKB Koepels, MKB Nederland, NEXTgarden, Stichting Clok, Arbeidsmarktregio's, Werkbedrijf-regio's, Techniekpact, Gelders Vakmanschap, UWV, Banken, Kamer van Koophandel, makelaars, beleggers, onderwijsinstellingen MBO/HBO/WO, ondernemerskringen en platformen, vakbonden.

Wij zijn enthousiast over het initiatief van de gemeenten om zich met vereende kracht te organiseren en trekken graag in de volle breedte gezamenlijk op om onze belangrijke opgaven te realiseren. Gemeenten kunnen zo als één stem hun bijdrage aan de triple helix leveren.

- Ilko Bosman, VNO-NCW Midden



SPEERPUNT 1

STIMULEREN ONDERNEMERSCHAP IN HET MKB

OVER VIJF JAAR:

- Hebben we in de regio meer start-ups en nieuwe bedrijven in het MKB.
- Stimuleren we ondernemerschap via (lokale) broedplaatsen, training en opleidingen.
- Zijn ondernemers verbonden aan kennis- en investeringsnetwerken in regionaal en nationaal verband.
- Heeft het MKB een slag gemaakt in digitalisering.
- Is het MKB meer toekomstbestendig door meer kennis, kunde en slagkracht van MKB'ers.



Met de resultaten binnen dit speerpunt ondersteunen wij het MKB om toekomstbestendig te worden. Met het stimuleren van het ondernemerschap, het vergroten van kennis, kunde en slagkracht van MKB'ers kan worden ingespeeld op nieuwe technologieën en verdienmodellen. Daarmee versterken we het innovatievermogen en de positie van de bedrijven en verhogen we de productiviteit van de bedrijven.

Het MKB heeft een grote rol in de leefbaarheid van centra van de steden en kernen. De veranderingen die de COVID-19 crisis vragen van het MKB zijn, net als andere ontwikkelingen zoals de noodzaak tot digitalisering, hierop van invloed. Daarom zetten wij samen met de Ontspannen regio in op kennis delen en elkaar informeren.

RESULTATEN 2022

PROGRAMMA TOEKOMSTGERICHT ONDERNEMEN

Programma gericht op heroriëntatie van MKB'ers o.a. na de COVID-19 crisis. 75 ondernemers kunnen zich aanmelden voor een screening van het bedrijf op toekomstbestendigheid. Afhankelijk van de uitkomst van de screening wordt een vervolgroute gekozen.

OPTIMAAL GEBRUIK VAN HET FINANCIËLE LANDSCHAP TOT 1 MILJOEN

In 2021 maken we het financiële landschap voor het MKB tot 1 miljoen inzichtelijk. In 2022 zetten we communicatie en marketing in om ondernemers hier optimaal gebruik van te laten maken.

MEER INNOVATIES DOOR KENNISDELING EN FACILITEREN ONTMOETING

- Faciliteren van ontmoeting en kennisdeling op regionaal niveau, gericht op het stimuleren van innovaties. Organiseren van een jaarlijks MKB-event en een MKB-Award Groene Metro-poolregio Arnhem-Nijmegen. Doel: ontmoeting faciliteren, kennisuitwisseling en op een positieve manier aanjagen van innovaties.
- Borging van de MKB-deal Sm@rt Together voor digitalisering: uitdragen van de regeling en waar nodig verbinden met het bedrijfsleven. Vinger aan de pols houden bij het Ministerie van EZK voor eventuele nieuwe kansen voor ondersteuning van MKB'ers in de regio. Met name voor de laatste pijler van de MKB-deal leggen wij verbinding met de Ontspannen regio. Deze pijler richt zich namelijk op de publiek-private samenwerking ten behoeve van bruisende binnensteden en krachtige kernen.

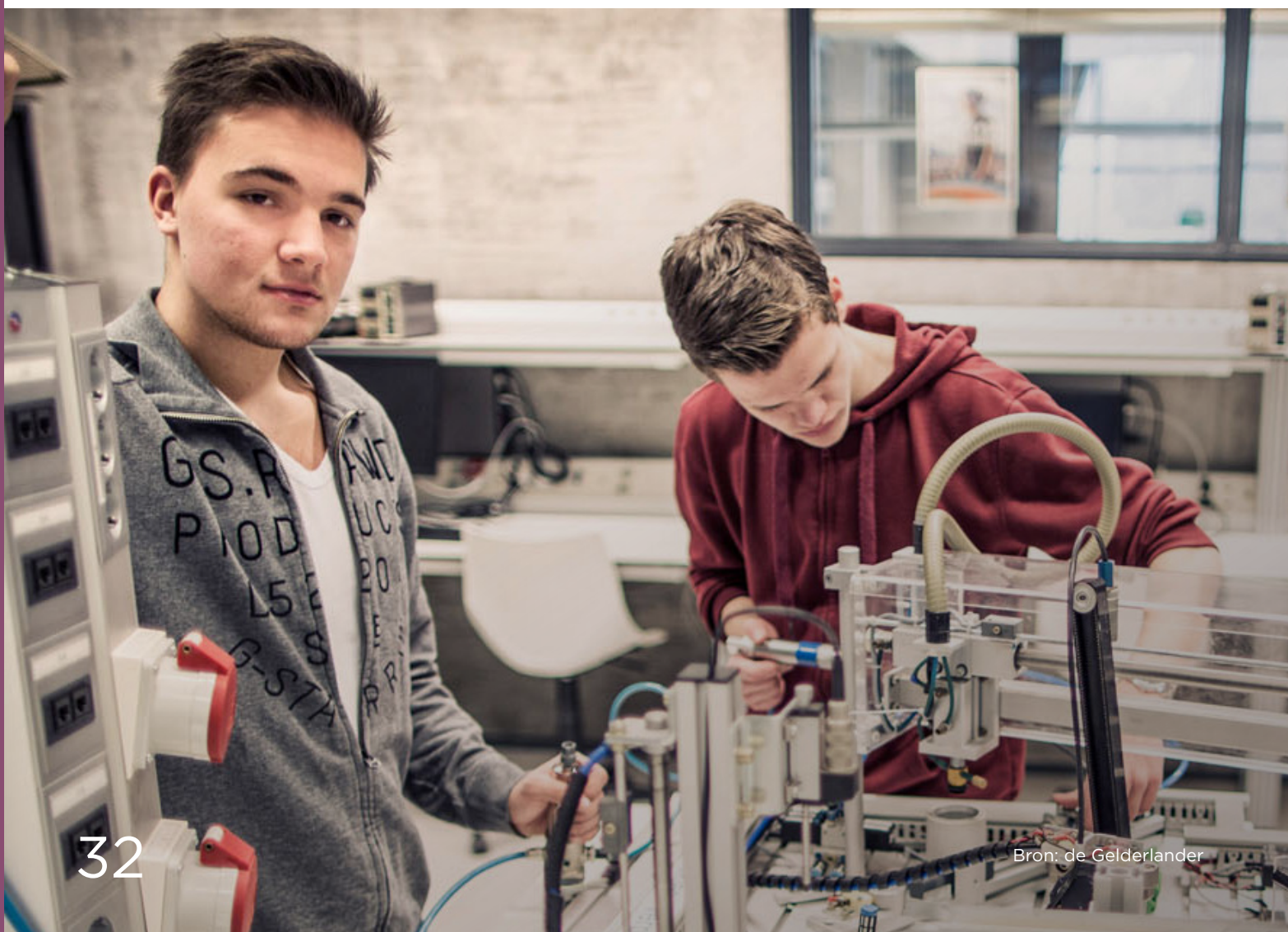
Stimuleren ondernemerschap in het MKB	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Programma Toekomstgericht Ondernemen					
Optimaal gebruik door ondernemers van het financiële landschap tot 1 miljoen					
Meer innovaties door kennisdeling en faciliteren ontmoeting					

SPEERPUNT 2

HUMAN CAPITAL ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

OVER VIJF JAAR:

- Hebben we de vraag van ondernemers op het gebied van personele vraagstukken en het aanbod van personeel dichter bij elkaar gebracht.
- Hebben we een wendbare arbeidsmarkt waardoor het aantal banen in de sectoren Health, Hightech & Energy en Food heeft kunnen groeien.
- Is er een betere aansluiting van MBO, HBO en WO op de arbeidsmarkt.



De arbeidsmarkt is sterk in beweging. Maatschappelijk transitie, zoals de energietransitie of digitalisering, hebben grote impact. Banen veranderen, banen verdwijnen en nieuwe banen verschijnen. In triple helix-verband willen we de uitdagingen op de arbeidsmarkt oppakken met als doel sneller en effectiever te kunnen handelen voor een veerkrachtige arbeidsmarkt. Human capital is randvoorwaardelijk om de doelen te kunnen bereiken in de andere speerpunten binnen de Productieve regio (zoals op de clusters, voor ondernemerschap) maar ook voor voortgang in de andere opgaven zoals Ontspannen regio en Circulaire regio. We zetten actief in op levenlang leren, een veerkrachtige arbeidsmarkt, talentontwikkeling en ontwikkeling van talent voor kansrijke beroepen. Dit om te komen tot voldoende en goed gekwalificeerd personeel nu en in de toekomst en vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd te krijgen.

Samenwerking op regionaal niveau en commitment tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijven is cruciaal om deze urgente vraagstukken op de arbeidsmarkt te kunnen oplossen. Samen met TEB en de provincie gaan wij aan de slag om te komen tot een gezamenlijke regionale strategische Human Capital Agenda en een Human Capital Akkoord. De Human Capital Agenda vormt de kapstok, brengt focus, draagvlak en commitment voor de verschillende projecten en initiatieven binnen de triple helix.

RESULTATEN 2022

TRIPLE HELIX HUMAN CAPITAL AKKOORD SLUITEN

In 2021 is een regiobrede strategische meerjarige Human Capital Agenda opgezet voor overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven met de hoofdthema's Leven lang leren, Veerkrachtige arbeidsmarkt, Aantrekken en behouden van nationaal en internationaal talent, Ontwikkelen van talent voor kansrijke beroepen.

In de Human Capital Agenda bundelen we krachten en brengen we focus aan. De Human Capital Agenda wordt de leidraad voor toekomstige acties en van daaruit werken wij toe naar een gedragen triple helix Human Capital Akkoord 2022-2025. Met afspraken hierin over wat betrokken partijen bijdragen, welke resultaten worden voorzien en wie welke rol daarin heeft. De resultaten van het Human Capital Akkoord nemen wij op in de investeringsagenda.

INZET OP RESULTAATGERICHTE INSTRUMENTEN

De verkenning van 2021 geeft inzicht in welke instrumenten het beste bijdragen aan het behalen van de doelen uit de Human Capital Agenda. Het gaat daarbij om instrumenten als Skillshub, House of IT, Connectr Business School, The Lifenet 3.0. In 2022 zetten wij actief in op de meest resultaatgerichte instrumenten.

VERBINDING TUSSEN BEHOEFTE MKB EN AANBOD VAN ARBEID

Gerichte acties, met onze partners, om dit resultaat te bereiken. Gebaseerd op onderzoek uit 2021 waaruit blijkt welke acties het meest effectief zijn.

INZICHT MOGELIJKE FINANCIERINGSBRONNEN

Actief zoeken naar mogelijkheden om bestaande financieringsbronnen in te zetten voor alle projecten die nodig zijn om tot een goede evenwichtige arbeidsmarkt te komen.

Human capital: onderwijs en arbeidsmarkt	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Opstellen Human Capital Agenda en uitvoering					
Triple helix Human Capital Akkoord					
Inzet resultaatgerichte instrumenten					
Verbinding tussen behoefte MKB en aanbod van arbeid					
Inzicht mogelijke financieringsbronnen					

SPEERPUNT 3

DOORONTWIKKELING VAN HEALTH, HIGHTECH & ENERGY TOT (INTER) NATIONALE CLUSTERS

OVER VIJF JAAR:

- Is het innovatieve vermogen van bedrijven in deze clusters versterkt en betaalt zich dit uit in verdienvermogen, in werkgelegenheid en in de kennispositie van de regio.
- Wordt het innovatief vermogen van de bedrijven ook ingezet voor andere maatschappelijke opgaven zoals energietransitie, de woonopgave en de circulaire opgave.
- Zijn we zichtbaar in onze directe omgeving en daarbuiten als (inter)nationaal toonaangevende regio voor innovaties en sleuteltechnologieën op gebied van Health, Hightech & Energy.
- Werken we met Foodvalley samen aan crossovers tussen Health en Food.

Wij willen deze topsectoren inzetten voor de maatschappelijke opgaven van de regio, zoals energietransitie en de groei van nieuwe banen op alle niveaus. Daarbij hoort ook de crossover met Food waarbij we ons focussen op wat voeding voor onze gezondheid kan betekenen. De ambitie is om voor bedrijven en instellingen in deze clusters als Groene Metropoolregio 'the place to be' te worden in Nederland en Europa. We willen onze innovatieve krachten (inter)nationaal zichtbaar maken door innovaties en initiatieven te bundelen, lobby beter te structureren en de mogelijkheden te benutten voor samenwerking met Foodvalley. Dit in lijn met de kansen voor de regio die ook in de Kracht van Oost – Nederland Slim Benutten worden benoemd.

Gezonde bedrijven zijn belangrijk voor een goed vestigingsklimaat. Bedrijven blijven economisch succesvol als zij kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen, onder andere door te vernieuwen en/of te innoveren. Dit speerpunt richt zich op

het versterken van het innovatieve vermogen van de regionale bedrijven. Deze wordt versterkt als partners inhoudelijk met elkaar samenwerken in een kennishub zoals Connectr, Briskr, het Chip Integration Technology Centre CITC in Nijmegen, OnePlanetResearch Center of kennishub Circulaire economie. Plannen zijn er voor Artificial Intelligence, water- en droogteproblematiek, radiofrequentie technologie, digital health hub, clean energyhubs.

TEB heeft de lead bij dit speerpunt en werkt daarbij samen met de Groene Metropoolregio en de provincie. Samen werken we aan structuurversterking van de clusters. Dat doen we door in te zetten op:

- Duidelijkheid over de betekenis van Health, Hightech & Energy voor regiogemeenten.
- Versterkt innovatievermogen met lopende projecten.
- Ontwikkeling van technologie gedreven kennishubs.

Wij zijn opgetogen dat partijen gecommitteerd zijn om te investeren in een consistente en langjarige samenwerking, waarmee mooie resultaten geboekt kunnen worden.

- Sigrid Helbig, directeur TEB

De taak van TEB hierbij:

- Vast aanspreekpunt voor de clusters op inhoud.
- Inventariseren en benutten structuurversterkende projectkansen.
- Inbrengen project(kansen) bij de Investeringsagenda.
- Deelnemen aan regionale, nationale en Europese netwerken.
- Verbindingen leggen tussen partners.
- Schrijven projectvoorstellen en aanvragen doen (namens partners).

De Groene Metropoolregio heeft daarbij de volgende taken:

- Input uit Economische Monitor 2021 leveren, zodat TEB zicht heeft op kansen voor de doorontwikkeling van de clusters en verdere netwerk- en clustervorming in de regio.
- Toegang tot ons netwerk in de regio, zodat TEB in staat is om voor de hele regio clusterversterking vorm te geven.
- Investeren in belangenbehartiging voor projecten en initiatieven van bovenregionaal belang, zoals het Connectr (Arnhem), ENGIE-terrein (Nijmegen), Park15 (Overbetuwe), InnoFase (Duiven), NEXTgarden (Lingewaard) Belangenbehartiging betekent: ervoor “gaan lopen”, lobbyen en zoeken naar financiering. De investering zelf wordt lokaal gedaan met co-financiering van derden. De regiogemeenten hoeven deze initiatieven niet te financieren.

Daarnaast werken we samen met het Rijk, Europa en Duitsland in de clusters Health, Hightech & Energy en de crossovers met duurzame logistiek. We zijn de proeftuin op het gebied van decentrale energiesystemen, groeien door naar een internationaal Health Hightech topcluster en maken onze auto's, vrachtwagens en binnenvaartschepen schoner door toepassing van alternatieve brandstoffen.

NEXTgarden werkt samen met kennisinstellingen, ondernemers en overheden aan een energieneutraal tuinbouwgebied in 2030 gericht op gezondere voeding, vernieuwing van producten en markten via innovaties, kortere ketens met waar mogelijk meer aandacht voor de leefomgeving. Voorbeeld: het verbouwen van eendenkroos als vleesvervanger; vol eiwit, snel groeiend en lekker.

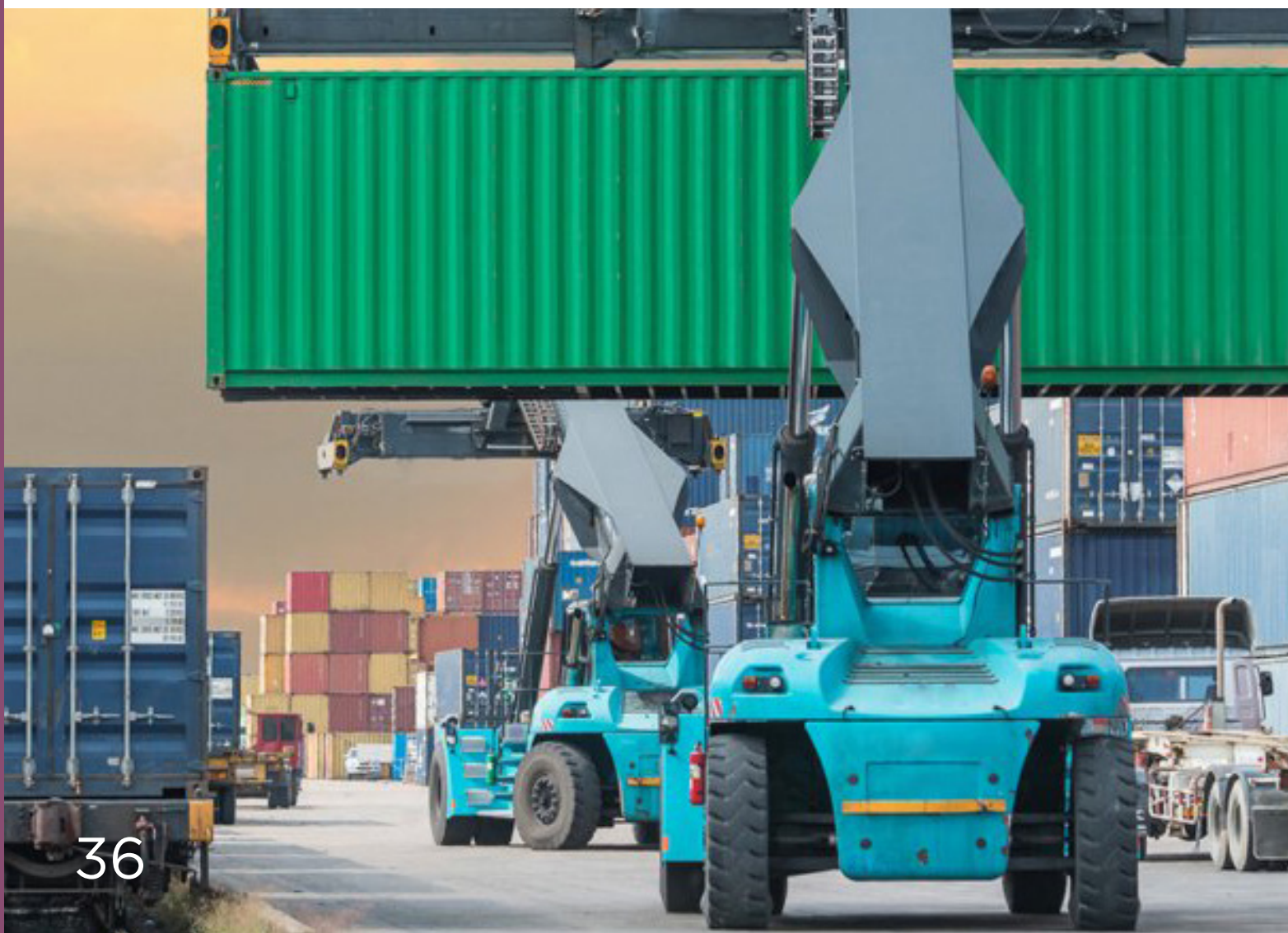
Doorontwikkeling van Health, Hightech & Energy tot (inter)nationale clusters	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Duidelijkheid over betekenis van Health, Hightech & Energy voor regiogemeenten					
Versterkt innovatievermogen met lopende projecten					
Ontwikkeling van technologie gedreven kennishubs					

SPEERPUNT 4

VERSTERKING VAN DUURZAME LOGISTIEK

OVER VIJF JAAR:

- Kent onze logistieke, handel- en transportsector een sterk verminderde milieubelasting en maakt zij slimmer en bewuster gebruik van de ruimte.
- Is de samenwerking tussen logistieke bedrijven, transporteurs, kennisinstellingen en overheden verder geprofessionaliseerd.



Logistiek en distributie spelen een belangrijke rol in onze regionale economie door de centrale ligging van de regio op verschillende belangrijke transportassen (weg, rails, water). In lijn met het gedachtengoed van de Groene Metropoolregio willen wij deze sector verduurzamen en daarmee bijdragen aan een aantal grote maatschappelijke opgaven van deze regio zoals de energietransitie, innovatiekracht en de groei van de werkgelegenheid. Met het vergroenen van de logistiek dragen we ook bij aan de leefkwaliteit van onze regio. Met de vermindering van de stikstofuitstoot ontstaat weer ontwikkelruimte voor bijvoorbeeld woningen.

Ook stadsdistributie en de levering van webshopbestellingen in woonwijken bieden kansen voor vergroening van de logistiek. Het gaat dan om het clusteren van transportbewegingen, slimme verzamelplekken buiten de stad (hubs), het combineren van goederen etc. Zeker voor Arnhem en Nijmegen is vergroenen van de stadsdistributie van belang, maar ook voor de regionale centra. In de regio zijn meerdere bedrijven die willen meedenken. De focus ligt in eerste instantie op kennisdeling over groene brandstoffen. In een latere fase ook op nieuwe vormen van stadsdistributie en bevoorradingen op stedelijk en regionaal niveau.

Er lopen al vele initiatieven in de regio voor het verduurzamen van de logistiek, zowel bij het bedrijfsleven als bij kennisinstellingen en (lokale) overheden. De sector zelf is verantwoordelijk voor het nemen van initiatieven. Onze focus ligt op de projecten waar we als regio meerwaarde kunnen bieden. Wij leggen slimme verbindingen met beschikbare samenwerkingsverbanden zoals die met de provincie en Logistics Valley.

RESULTATEN 2022

VERKENNING BUSINESS CASE TRUCKPARKING

Lokaal is dit lastig, maar voor plannen die bijdragen aan de (inter)nationale corridorontwikkeling zijn er wel financieringsmogelijkheden in Den Haag en Brussel. Zeker in combinatie met clean energy hubs. We sluiten hierbij aan bij de provincie als trekker van dit traject. De exacte rol van de regio hierin wordt in overleg met de provincie nader onderzocht.

KENNISDELING VERDUURZAMEN LOGISITEK

De GMR stimuleert en organiseert kennisdeling, met als doel te kijken of we lokale initiatieven ook op regionaal niveau kunnen toepassen.

Mogelijke initiatieven die zich hiervoor lenen:

- Demonstratie klimaattechnologieën en -innovaties in transport op Park 15; komen tot een publiek laadplein voor elektrische vrachtwagens.
- Energiehub Engie/BCTN Nijmegen; duurzame (snel)laadmogelijkheid voor accucontainers voor binnenvaartschepen.
- Gemeenten, HAN, bedrijfsleven, brandstofleveranciers; waterstoftankstation op Bijsterhuizen.
- Initiatieven om energie om te zetten in groene waterstof voor logistiek (bijv. in Montferland door realisatie van een Clean Energy Hub).

OPRICHTING 1 OF 2 INTERREG PROJECTEN

Vervolg op 2021. Een regionale analyse, coördinatie en uitrol van initiatieven in de regio. We vergelijken de potentie van initiatieven. Door het opschalen van kansrijke lokale initiatieven naar een regionale schaal, werken we toe naar de oprichting van 1 of 2 INTERREG-projecten om nieuwe gelden naar de regio halen.

Versterking van duurzame logistiek	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Verkenning mogelijkheden sluitende businesscase voor truckparking in de regio					
Kennisdeling van kansen voor verduurzaming logistiek op bestaande initiatieven					
Oprichting 1 of 2 INTERREG projecten					

SPEERPUNT 5

TOEKOMSTBESTENDIGE WERKLOCATIES

OVER VIJF JAAR:

- Is de kwalitatieve en kwantitatieve vraag en aanbod van werklocaties in evenwicht.
- Bieden we passende ruimte voor bedrijven die bijdragen aan onze economische groei en profiel.
- Dragen we met werklocaties bij aan de groene en duurzame ambitie van de Groene Metropoolregio.
- Hebben we inzicht in welke ruimtebehoefte voor werklocaties er is tot 2040.



Toekomstbestendige werklocaties gaat over bestaande en over nieuwe werklocaties met het RPW als basis. Hierin vindt afstemming plaats tussen vraag en aanbod van werklocaties. Het gaat voornamelijk over nieuwe ontwikkelingen op de juiste plek. Ook herstructureringsmogelijkheden en leegstandsopgave worden meegenomen. We kiezen waar nieuwe regionale werklocaties landen en hoe om te gaan met lokale ontwikkelingen. Initiatieven uit de regio voor nieuwe werklocaties worden beoordeeld.

Minimaal één keer in de vier jaar moet er een nieuw RPW komen, met monitoring in de tussenjaren. Het RPW is verankerd in de omgevingsverordening van de provincie.

De besluitvorming van het RPW ligt zoals voorheen bij de gemeentebesturen. Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten. De Groene Metropoolregio faciliteert zowel ambtelijk als bestuurlijk de voorbereiding en afstemming van het RPW. Het gewijzigde RPW is in mei 2021 vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Er ligt een koppeling met de Verstedelijkingsstrategie. Extra woningen betekent meer werk en dus meer benodigde ruimte voor werklocaties en slimme oplossingen daarvoor. Het RPW moet daarom verder kijken dan de huidige horizon van 2030.

Wij zetten in op het kwalitatief verbeteren van het RPW. We leggen een directe link tussen de groei en ruimtebehoefte van de kansrijke clusters, de economische kracht van de subregio's en de andere opgaven. De opgaven op het terrein van circulariteit, de energietransitie en duurzaamheid zijn van toepassing op nieuwe werklocaties. Deze aanpassingen zorgen voor een sterk en beter op de regio afgestemd RPW passend bij het DNA van de regio.

We zetten verder in op vergroening van bestaande werklocaties.

RESULTATEN 2022

INZICHT IN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING VAN DE KANSRIJKE CLUSTERS

Wij spelen in op de ruimtelijke behoefte van de kansrijke clusters Health, Hightech en Energy, de speerpunten van de regio. Het scherp krijgen van de behoefte aan kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelruimte voor de campussen en/of clusters en de spin-offs voor de regio en naar andere bedrijventerreinen nemen we mee in de Economische Monitor. Ook blijft er aandacht voor logistiek als ruimtevrager binnen het RPW.

IMPULS VOOR DUURZAME ENERGIE EN CIRCULAIRE ECONOMIE

Op bestaande werklocaties geven we een impuls aan duurzame energie en circulaire economie. De verkenning van kansen hiervoor vindt plaats bij de Circulaire regio, waar de actie regionale aanpak voor verduurzaming bedrijventerreinen is opgenomen. Wij leveren bouwstenen hiervoor aan. De ruimtelijke vertaling en de eisen die dit met zich meebrengt nemen we op in het RPW.

UITVOERING PLAN VAN AANPAK VERGROENING WERKLOCATIES

In 2021 maken wij een plan van aanpak voor de vergroening van bestaande werklocaties, afgestemd met de provincie. In 2022 geven we uitvoering aan dit plan van aanpak, met als resultaten: een taakverdeling tussen provincie, regio en gemeenten, overzicht van meest kansrijke en meest urgente locaties voor vergroening, inzicht in ondersteuningsbehoeften van gemeenten, inzicht in de middelen en beleidsinstrumenten die gemeenten ter beschikking staan voor vergroening van bedrijventerreinen, inzicht in de stappen die gemeenten al hebben gezet en een opzet voor een monitoringsproces.

Toekomstbestendige werklocaties	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Inzicht in de ruimtelijke ontwikkeling van de kansrijke clusters					
Impuls voor duurzame energie en circulaire economie op bestaande werklocaties					
Uitvoering plan van aanpak vergroening werklocaties					

CIRCULAIRE REGIO

OVER VIJF JAAR:

Ontwikkelen we slagkracht om zuiniger en slimmer om te gaan met grondstoffen en producten. Daarmee maken we onze regio toekomstbestendig en versterken we onze positie als circulaire topregio met internationale zichtbaarheid.

AMBITIE & SPEERPUNTEN

Speerpunten Circulaire regio

- 1 Circulaire bouw en infrastructuur
 - 2 Circulaire economie: grondstoffen en ketens
 - 3 Water en klimaatadaptatie
 - 4 Transitie naar duurzame energie
-

De Groene Metropoolregio wil toonaangevend worden in circulair denken en handelen, in Nederland én in Europa. Die ambitie vraagt om de inzet van bedrijven, maatschappelijke organisaties, de regiogemeenten, andere overheidspartners en onze inwoners. Circulariteit staat voor toekomstbestendig, duurzaam handelen met gesloten ketens zonder afwenteling naar andere groepen, andere tijden of andere gebieden.

We focussen op de domeinen waar we de meeste impact kunnen realiseren: op de bouw en infrastructuur, op grondstoffen en afvalketens, op klimaatadaptief groen en water en op de energietransitie. Door in deze domeinen circulaire projecten op te schalen naar regionaal niveau, gezamenlijk onderzoek uit te voeren, kennis en ervaring uit te wisselen, onze gezamenlijke inkoopkracht te benutten en te investeren in de match met Europese, nationale en bovenregionale programma's, realiseren we onze ambitie. Bovendien biedt circulariteit grote kansen voor nieuwe werkgelegenheid voor praktisch en technisch geschoolden.

We starten niet vanaf nul. In de regio draaien al veel succesvolle circulaire projecten waaraan veel gemeenten meedoen. We kopen gezamenlijk duurzame energie in, we hebben samen het eerste bod voor de Regionale Energiestrategie (RES) opgesteld en we voeren samen het Uitvoe-

ringsprogramma Circulaire Grond-, Weg- en Waterbouw uit. Door deze projecten onder te brengen bij de Groene Metropoolregio kunnen we deze efficiënter uitvoeren, gemakkelijker van co-financiering voorzien en een schaalniveau realiseren dat meer circulaire impact heeft.

PROJECTEN 2021 MET DOORLOOP IN 2022 EN VERDER

We werken op regionale schaal al een aantal jaar samen op het gebied van duurzaamheid. Uit deze samenwerking zijn diverse projecten voortgekomen waarvan een deel doorloopt in 2022.

- In 2020 hebben 15 gemeenten ingestemd met een meerjarig Uitvoeringsprogramma Circulaire Grond, Weg- en Waterbouw. Het project is in uitvoering en loopt in ieder geval door tot en met 2022.
- Op weg naar een circulaire bouwpraktijk brengt C2C ExpoLAB in het najaar een advies uit in hoeverre een bouwproject circulair is. Daarnaast is gevraagd te adviseren welke instrumenten we als gemeenten kunnen inzetten om circulariteit bij bouwprojecten te stimuleren. In 2022 volgt daarop de implementatie binnen gemeenten.
- In het recente verleden hebben 17 regiogemeenten deel genomen aan het gezamenlijk inkopen van elektriciteit en het verduurzamen daarvan. De voortgang wordt gemonitord met behulp van kwartaalrapportages. Onder voorwaarden kan het contract duurzame

elektriciteit ook na 2023 worden voorgezet. Jaarlijkse advies- en ambtelijke kosten worden als vanouds rechtstreeks door gemeente Nijmegen verrekend met de deelnemende gemeenten.

- De inkoop van aardgas dient opnieuw opgestart te worden. In het najaar van 2021 worden daarvoor de uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid bepaald. Daarna volgt in 2022 het aanbestedingsproces zelf.

- We werken aan het continueren van de projectorganisatie RES. Het Rijk heeft nog geen helderheid gegeven over de financiering vanaf 2022. Voor de tweede helft van 2021 hebben inmiddels zowel het Rijk als de provincie wel een bijdrage toegezegd. Samen met het restantbudget is dit voldoende voor een adequate voortzetting van het traject in de tweede helft van 2021.



PARTNERS

PROVINCIE GELDERLAND

De provincie Gelderland heeft ambitieuze doelen op het gebied van klimaat, circulariteit en energietransitie en kan diverse acties met kennis en expertise ondersteunen en versnellen. Ook kan de provincie in bepaalde gevallen zorgen voor co-financiering of co-financieringsverzoeken en subsidieaanvragen ondersteunen.

THE ECONOMIC BOARD

The Economic board (TEB) staat met #Lifeport voor innovaties die bijdragen aan gezonder, beter en duurzamer leven. TEB zet door inzet van de civic entrepreneur de regio op de kaart als circulaire, duurzame en klimaatbestendige voorbeeldregio, zorgt voor structuurversterking en kennisontwikkeling met bedrijven, kennisinstellingen en overheid en stimuleert nieuwe verdienmodellen en banen in de circulaire economie.

OVERHEID

De Rijksoverheid en Europa hebben eveneens hoge ambities op het gebied van circulariteit en klimaat en kunnen met beleid en subsidies voor projecten bijdragen aan de versnelling van de circulaire economie.

WATERSCHAPPEN

De waterschappen vervullen een essentiële rol bij de ontwikkeling en uitvoering van de Regionale Adaptatiestrategieën en Energiestrategieën en (circulaire) projecten landschapontwikkeling.

NATUUR- EN LANDSCHAPSORGANISATIES

Natuur- en landschapsorganisaties, zoals Staatsbosbeheer, Geldersch Landschap en Kasteelen, Natuurmonumenten en IVN dragen bij aan een natuurinclusief en klimaatbestendig beheer en dragen bij aan een bewuste omgang van onze bedrijven en inwoners met ons groene landschap.

KENNISINSTELLINGEN

Kennisinstellingen dragen op verschillende niveaus bij aan de ontwikkeling van kennis op het gebied van de circulaire economie, klimaat, circulair bouwen en de energietransitie.

KOPELORGANISATIES

Uitvoerende partijen en hun koepelorganisaties (o.a. in de sectoren bouw, energie, afval en landbouw) zijn essentieel voor het bereiken van onze doelstellingen. Het Gelders Energie Akkoord (GEA) is een belangrijke partner vanwege hun directe relatie met allerlei bedrijven en instellingen die willen bijdragen aan de energietransitie. Ook verwachten we van het GEA een belangrijke rol bij het verkrijgen en behouden van draagvlak voor duurzame energieprojecten.

INWONERS

Energiecoöperaties zorgen voor nieuwe initiatieven, versterken draagvlak en dragen er aan bij dat niet alleen de lasten in de regio blijven, maar ook de lusten met behulp van lokaal eigenaarschap. De inwoners van de regio dragen bij door zuinig te zijn met grondstoffen en verpakkingsmaterialen en duurzame energie te gebruiken.

SPEERPUNT 1

CIRCULAIRE BOUW EN INFRASTRUCTUUR

OVER VIJF JAAR:

Besteden we projecten in de Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW)-sector circulair aan.

- Wordt 25% van de woningen circulair gebouwd.
- Is het hergebruik van bouwmaterialen en grondstoffen in de regio substantieel toegenomen en is de bouwlogistiek verder verduurzaamd.
- Is de samenwerking in de bouw en GWW-keten geïntensiveerd.
-

We hebben in onze regio een forse bouwopgave, maar we moeten die wel toekomstbestendig, dus duurzaam en circulair invullen. Alleen op die manier versterken we de leefbaarheid in steden, dorpen en kernen. En samen doen we dat slimmer en efficiënter.

Titus Burgers, wethouder Wijchen, bestuurlijk opdrachtgever opgave Circulaire regio



CIRCULAIRE BOUW EN INFRASTRUCTUUR

Besparen en hergebruik van grondstoffen en producten is in vele sectoren van belang. De sector bouw en infrastructuur neemt ongeveer 40% van de Gelderse grond- en afvalstoffenstromen voor zijn rekening.

Daarnaast heeft de regio een forse ambitie ten aanzien van het realiseren van nieuwe woningen die door het Rijk, de provincie en de regio is vastgelegd in de Woondeal Arnhem-Nijmegen. Hierin is het streven vastgelegd dat na verloop van tijd een steeds groter aandeel circulair gebouwd wordt: in bestaande plannen minimaal 10%, vanaf 2025 25%, vanaf 2030 50%, vanaf 2050 100%.

De Groene Metropoolregio zet samen met bedrijven en onderzoeksinstituten stevig in op het besparen van grondstoffen en hergebruik van afvalstoffen in de bouw en infrastructuur en vermijdt daarmee zoveel mogelijk CO₂-emissies. Het Kenniscentrum Circulaire Bouw in Nijmegen is een mooi voorbeeld waar kennis over circulaire bouw wordt samengebracht. Ook willen we leren van proeftuinen en experimentlocaties, bijvoorbeeld in het Living Lab Delta Oost.

Het in 2020 gestarte Uitvoeringsprogramma Circulaire Grond-, Weg- en Waterbouw zetten we voort en wordt in 2022 geëvalueerd en een voorstel voor vervolg ontwikkeld. Het project bestaat uit het delen van kennis, het ontwikkelen van een aanpak waarbij circulaire principes worden meegenomen in onze overheidsrol als opdrachtgever en het ontwikkelen van een maatstaf voor de mate van circulariteit in de infrasector.

De resultaten bereiken we het snelst als ze in samenhang en in samenwerking met de sector worden gerealiseerd.

RESULTATEN 2022

CIRCULAIR OPDRACHTGEVERSCAP BIJ GROND-, WEG- EN WATERBOUW PROJECTEN

Voortzetting en evaluatie van het Uitvoeringsprogramma Circulaire Grond-, Weg- en Waterbouw bestaande uit een monitoringssystematiek, een nulmeting, een kennisplatform, diverse kennisevents, een regionaal trainingsprogramma, een gezamenlijk aanpak voor circulair inkopen in de GWW-sector, proeftuinen en vijf projecten waarin de opgedane kennis is toegepast.

IMPLEMENTATIE CIRCULAIRE IMPACTLADDER EN INFORMATIEPUNT VOOR BOUW NIEUWE WONINGEN

In afstemming met de opgave Groene groei hebben we opdracht gegeven aan een onderzoeksconsortium om een advies uit te brengen hoe we bepalen of, en in hoeverre, een bouwproject circulair is. Daarnaast vragen we te adviseren welke instrumenten we als gemeenten kunnen inzetten om circulariteit bij bouwprojecten te stimuleren. In 2022 volgt de implementatie van de Circulaire Impactladder binnen gemeenten, afgestemd met de bouwsector. Ter ondersteuning hiervan de ontwikkeling van een gezamenlijk informatiepunt voor gemeenten voor uitwisseling van kennis en ervaring over circulair bouwen en slopen ('oogsten').

ONDERSTEUNING PROEFTUINEN CIRCULAIR BOUWEN EN HOUTBOUW

Met het programma Slimme duurzaamheid zorgt TEB voor de ontwikkeling van onderzoeksprogramma's en proeftuinen met betrekking tot circulair bouwen en houtbouw. De Groene Metropoolregio en de provincie Gelderland vullen deze aan door lobby en subsidietrajecten te ondersteunen (mogelijk in de vorm van een Regiodeal) en deel te nemen aan triple helix-verbanden. Daarnaast signaleren we trends die van invloed zijn op de ontwikkeling van nieuwe banen in de circulaire bouw en brengen deze in bij de regiobrede Human Capital Agenda (opgave Productieve regio).

Circulaire bouw en infrastructuur	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Circulair opdrachtgeverschap GWW-sector					
Circulair bouwen, implementatie Circulaire Impactladder					
Ondersteuning proeftuinen circulair bouwen, houtbouw					

SPEERPUNT 2

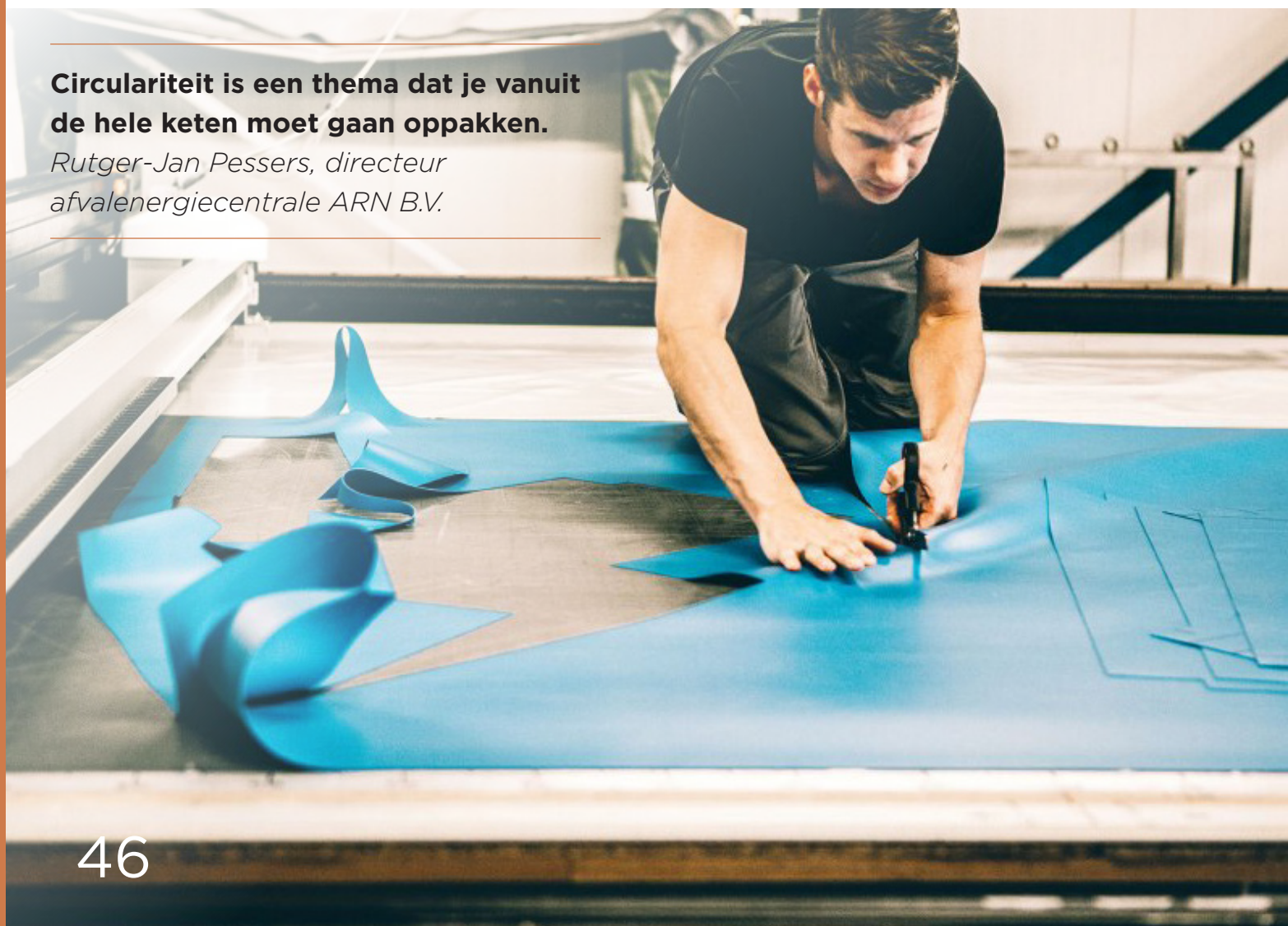
CIRCULAIRE ECONOMIE: GRONDSTOFFEN EN KETENS

OVER VIJF JAAR:

- Hebben we goed zicht op de afval- en grondstoffenstromen in de regio.
- Hebben we korte en efficiënte maak- en productieketens gerealiseerd.
- Weten gemeenten hoe ze circulair kunnen inkopen en hebben daar volop ervaring mee.
- Is het hergebruik van grondstoffen en materialen fors toegenomen.

Circulariteit is een thema dat je vanuit de hele keten moet gaan oppakken.

*Rutger-Jan Pessers, directeur
afvalenergiecentrale ARN B.V.*



CIRCULAIRE ECONOMIE

In 2018 werd de regio Arnhem-Nijmegen al verkozen tot beste circulaire regio van Nederland. De jury constateerde dat in onze regio wordt doorgepakt, zowel van onderop, als in een coördinerende en verbindende rol van bovenaf o.a. via The Economic Board. Afvalscheidingspercentages zijn hoog en het bedrijfsleven levert belangrijke bijdragen met innovatieve initiatieven die eveneens landelijke erkenning kregen. Maar we zijn er nog niet. Met een gerichte aanpak kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een circulaire economie in onze regio die kan rekenen op Europese belangstelling en daarmee aantrekkelijk wordt voor Europese partnerships met bijbehorende middelen.

We versterken ons inzicht in de regionale grondstoffen- en afvalstromen, verkennen de mogelijkheid van een grondstoffenhub, helpen samen met provincie en omgevingsdiensten bij het wegnemen van juridische belemmeringen en stimuleren de totstandkoming van nieuwe recyclingketens, bijvoorbeeld in de landbouw waar nog veel kansen liggen. Daarnaast ondersteunen we gemeenten bij het circulair inkopen van producten en diensten en signaleren we kansen voor nieuwe banen voor praktisch en technisch geschoolden, afgestemd met de brede Human Capital Agenda in de opgave Productieve regio. Landelijke of projectgebonden programma's voor gedragsbeïnvloeding delen we met gemeenten om verspilling bij consumenten en producenten tegen te gaan. Als we de acties in samenhang uitvoeren, dragen ze in de grootste mate bij aan het optimaliseren van de circulaire economie in onze regio.

RESULTATEN 2022

VERKENNING NAAR REGIONALE GRONDSTOFFENSTROMEN

Inzicht verwerven in regionale stromen van grondstoffen, producten en materialen en de daarbij behorende logistieke ketens verder verduurzamen. Onderzoek richt zich met name op (schaarse) stromen waarop we als overheden relatief veel invloed hebben.

ONDERZOEK KANSEN VOOR REGIONALE GRONDSTOFFENBANK EN GRONDSTOFFENHUBS

Verkenning van de (on)mogelijkheden van een regionale grondstoffenbank en grondstoffenhubs (fysiek, digitaal) om de uitwisseling tussen vragers en aanbieders van materialen en grondstoffen te verbeteren, met aanbevelingen voor een gerichte strategie en aanpak voor gemeenten.

ONDERSTEUNING ONDERZOEKSPROGRAMMA MET O.A. PORTAAL CIRCULAIRE ECONOMIE

Uitwerking van een viertal casussen, gekoppeld aan onderwijsprogramma's. Het voortouw bij deze actie ligt bij TEB. Regionaal portaal voor gemeentelijke onderzoeksvragen en delen uitkomsten. Ondersteuning opleiden van jonge vakmensen met stageplaatsen.

KENNISPLATFORM CIRCULAIR INKOPEN

Doorontwikkeling van dynamisch kennisplatform waar circulaire inkoopvoorbeelden, best practices, trainingen, etc. door gemeenten en andere partijen worden gedeeld. Drempels voor circulair inkopen worden weggenomen. Zo mogelijk uitbreiden met deelname van nieuwe partners.

CIRCULAIRE HOTSPOTS

Het uitlichten van innovatieve circulaire hotspots als Synergiepark InnoFase en NEXTgarden om (inter-) nationale erkenning en co-financiering te verwerven voor de regio als broedplaats voor projecten in de circulaire economie. In samenwerking met onze partners (o.a. TEB en de provincie).

Circulaire Economie: grondstoffen en ketens	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Verkenning naar regionale grondstoffenstromen					
Onderzoek kansen voor regionale grondstoffenbank en hubs					
Ondersteuning onderzoeksprogramma met o.a. portaal CE					
Circulair inkopen					
Uitlichten circulaire hotspots					

SPEERPUNT 3

WATER EN KLIMAATADAPTATIE

OVER VIJF JAAR:

- Zijn we steeds beter geworden in het opvangen, vasthouden en hergebruiken van water.
- Hebben we maatregelen genomen om wateroverlast, droogte of hittestress fors te verminderen.
- Hebben we het bebouwd gebied in stad en dorp verder vergroend.
- Bouwen we klimaatbestendig.



WATER EN KLIMAATADAPTATIE

Van oudsher heeft onze regio een bijzondere relatie met water vanwege onze ontstaansgeschiedenis met grote rivieren en de voor Nederlandse begrippen grote reliëfverschillen. Het maakt onze regio bijzonder aantrekkelijk om te wonen. Bij de opgave Ontspannen regio ligt het initiatief voor het versterken van het groenblauwe raamwerk in onze regio. De rivieren en het reliëf stellen ons echter ook voor bijzondere uitdagingen. Projecten die meer ruimte voor de rivier creëren, hebben invloed op onze andere opgaven waarvoor we staan, bijvoorbeeld op het gebied van verstedelijking, mobiliteit en recreatie. Dit maakt water en klimaatadaptatie een belangrijk thema: in de regio willen we water beter opvangen, vasthouden en hergebruiken en willen we overlast en onveilige situaties voorkomen.

Steden en dorpskernen kunnen we nog verder vergroenen, waarmee we beter zijn voorbereid op extreme regenval, hitte en droogte. We bevorderen tegelijk de biodiversiteit. Bewonersgroepen, bedrijven en anderen nemen regelmatig het initiatief voor dergelijke vergroeningsprojecten die vaak ook bijdragen aan de sociale cohesie in stad of dorp.

De gemeenten in de regio zijn betrokken bij verschillende Regionale Adaptatiestrategieën (RAS) die samen met waterschappen en andere partijen worden ontwikkeld. De RASsen zijn gereed of in een afrondend stadium. Daarna volgt de uitwerkingsfase, waarbij we als regio kunnen leren van goede voorbeelden over hoe om te gaan met extreme wateroverlast, hitte en droogte. Ook living labs en klimaatproeftuinen dragen daaraan bij. Bovendien hebben we als regio een forse bouwopgave waarbij we de groene kwaliteiten van de regio willen versterken. Dat levert de uitdaging op om klimaatbestendig, natuurinclusief en biodivers te bouwen.

RESULTATEN 2022

REGIONALE ADAPTATIESTRATEGIEËN: KENNIS DELEN

Delen van kennis en ervaring bij de uitvoering van de klimaatadaptatiemaatregelen met extra focus op uitdagingen die in onze regio op meerdere plekken spelen, bijvoorbeeld verdroging van stuwwallen. Accent op RAS-regio overstijgende thema's.

ONDERSTEUNING INNOVATIEPLATFORM 'LIVING LAB DELTA OOST'

In het platform zijn diverse partijen vertegenwoordigd die een belang hebben in het verstedelijkt riviereengebied Delta Oost en samen een kennisagenda opbouwen. De civic entrepreneur van de TEB verbindt vele partijen uit de triple helix. De Groene Metropoolregio ondersteunt het initiatief, zet het in de schijnwerpers en vergroot kansen op een Regiodeal.

VERSTERKEN AANDACHT VOOR KLIMAATBESTENDIG BOUWEN

Versterken kennis, kunde en profiel op het gebied van klimaatbestendig, natuurinclusief en biodivers bouwen. Ontwikkelen uniforme aanpak voor bouwprojecten. Verwerven Europese/nationale co-financiering voor vooruitstrevende projecten.

KENNISDELING KLIMAATPROEFTUINEN EN VERGROENINGSPROJECTEN

Ontwikkelen van een lerende en inspirerende omgeving waarin kennis en praktijkervaringen over klimaatproeftuinen en aanpak van grote en kleinere vergroeningsprojecten op regionale schaal worden gedeeld.

PROFILERING MET PROJECTEN LANDSCHAPSONTWIKKELING

Versterken profiel van de regio met behulp van grote landschapsontwikkelingsprojecten, die mede betrekking hebben op water, klimaat en biodiversiteit, o.a.:

- rivierklimaatpark IJssel: duurzame waterrijke landschapsontwikkeling.
- Park Lingezegen: water, vergroening, mobiliteit, landbouw, natuur en recreatie.
- Ooijpolder: living lab herstel biodiversiteit.

De regio wordt hiermee aantrekkelijker voor partnerships en co-financiering van projecten en daarmee natuurlijk ook voor onze inwoners.

Water en klimaatadaptatie	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Regionale Adaptatiestrategieën: kennis delen					
Ondersteuning Innovatieplatform 'Living lab Delta Oost'					
Versterken aandacht klimaatbestendig bouwen					
Kennisdeling klimaatproeftuinen en vergroeningsprojecten					
Profilering met grote projecten landschapsontwikkeling					

SPEERPUNT 4

TRANSITIE NAAR DUURZAME ENERGIE

OVER VIJF JAAR:

- Gebruiken bedrijven, gemeenten en inwoners minder energie.
- Is het aandeel schone energie dat we in de regio gebruiken groter dan landelijk gemiddeld.
- Hebben we innovaties tot stand gebracht in opwekking, opslag en transport van duurzame energie.



TRANSITIE NAAR DUURZAME ENERGIE

In het nationale Klimaatakkoord is afgesproken om in 2030 de helft minder broeikasgassen uit te stoten ten opzichte van 1990. Dit akkoord volgde op de afspraken die in het Klimaatverdrag van Parijs zijn vastgelegd om de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur te beperken tot ruim onder de 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius.

In onze Regionale Energie Strategie (RES) hebben we de ambitie vastgelegd om in 2030 55% minder CO₂ uit te stoten. Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en volksvertegenwoordigers zoeken we naar mogelijkheden om energie te besparen en duurzaam op te wekken. We hanteren het uitgangspunt om het opwekken van elektriciteit te combineren met andere thema's zoals biodiversiteit, mobiliteit en landbouw. We verkleinen door onze samenwerking de kwetsbaarheid van individuele gemeenten en vergroten onze slagkracht.

Een goede verdeling van lusten en lasten is een belangrijke uitgangspunt voor het vervolg. Daarnaast geven we invulling aan de afspraken om de RES de juiste status te geven en te borgen in omgevingsbeleid, zorgen we voor een milieueffectrapportage, bevorderen we de totstandkoming van een regionaal warmtesysteem en gemeentelijke transitievisies warmte en versterken we de ruimtelijk kwaliteit en de landschappelijke inpassing van projecten.

Flankerend aan onze inspanningen in RES-verband werken we ook op andere manieren aan de energietransitie, bijvoorbeeld door het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe duurzame energiedragers zoals waterstof, door onze collectieve inkoop van energie en door bijvoorbeeld kansen te signaleren voor praktisch en technisch geschoolden in de energiesector.

RESULTATEN 2022

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE UITVOEREN EN VOORBEREIDEN RES 2.0

In samenwerking met vele partners uitvoering geven aan de afspraken in de RES 1.0 en voor 1 juli 2023 een nieuw bod opstellen voor RES 2.0.

AANPAK VAN BEDRIJVENTERREINEN: ENERGIE

Gezamenlijke aanpak energie-efficiëntie op bedrijfsterreinen met focus op ontwikkeling van een Regionaal Expertisecentrum. Uitlichten bijzondere bedrijfsterreinen IPKW, Innofase, NEXTgarden, Engie, ARN. Afgestemd met opgave Productieve regio.

ONDERZOEK AANBESTEDEN ENERGIELOKETTEN

Onderzoek naar de meerwaarde van het gezamenlijk aanbesteden van de regionale energieloketten (advies en subsidie) voor bewoners en eigenaren van woningen en indien wenselijk de uitvoering daarvan.

INKOOP ENERGIE

Voortzetting faciliteren gezamenlijke inkoop (duurzame) energie door gemeenten per 1 januari 2023. Verwerken duurzame uitgangspunten in aanbesteding inkoop aardgas. Monitoring voortgang contract elektriciteit.

KENNISDELING PROJECTEN AARDGASVRIJE WIJKEN

Delen van kennis en leerervaringen tussen gemeenten in de regio over projecten waarbij woningen voorzien worden van duurzame warmte ('Wijken van de Toekomst', 'Programma Aardgasvrije Wijken'). Versnellen van aanpak om woningen aardgasvrij te maken.

REGIONAAL INVESTERINGSPROGRAMMA ENERGIEOPSLAG (WATERSTOF E.D.)

Samen met de provincie en TEB onderzoek naar het aanjagen van investeringen het verwerven van externe middelen om energie-opslagmethoden (accu's, waterstof, etc.) te kunnen opschalen.

MONITORING

Monitoring van het effect op de uitstoot van CO₂-emissies van de regionale activiteiten met betrekking tot de energietransitie. Dit is een voortzetting van de monitoring in het kader van de regionale routekaart. Zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande data.

Transitie naar duurzame energie	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Regionale Energiestrategie uitvoeren en voorbereiden RES 2.0					
Aanpak van bedrijventerreinen: energie					
Onderzoek meerwaarde aanbesteden energieloketten voor bewoners					
Inkoop energie					
Kennisdeling projecten Aardgasvrije wijken					
Regionaal investeringsprogramma energieopslag					
Monitoring					

ONTSPANNEN REGIO

The background of the page features a photograph of a brick church with a steeple and a weather vane. In the foreground, two runners are captured in motion on a grassy field. The image is partially obscured by a large yellow circle containing text and a diagonal white line.

OVER VIJF JAAR:

Hebben we een goede balans tussen groei en leefkwaliteit door onze inzet op duurzaam toerisme en recreatie, complete en diverse voorzieningen in centra, een sterke culturele infrastructuur en versterking van natuur, landschap en erfgoed.

AMBITIE & SPEERPUNTEN

Speerpunten Ontspannen regio

- 1 Duurzaam toerisme
 - 2 Bruisende binnensteden en krachtige kernen
 - 3 Groen-blauw raamwerk
 - 4 Sterke culturele infrastructuur
-

De ambitie van de opgave Ontspannen regio is om, in lijn met de visie van de Groene Metropool-regio, groei in balans te brengen met onze leefkwaliteit, een gezonde leefomgeving en aantrekkelijkheid van cultuur, erfgoed, recreatie, natuur en landschap.

De speerpunten binnen deze opgave zijn allemaal gericht op het creëren en versterken van een levendige en leefbare regio en hangen nauw met elkaar samen. Duurzame recreatie en toerisme, cultuur en erfgoed dragen bij aan bruisende en levendige binnensteden en kernen. Samen met de prachtige natuur en het landschap, maken zij de regio een fijne plek om te wonen, werken en te bezoeken. Dit genereert weer inkomsten en werkgelegenheid voor de regio. Cultuur en erfgoed hebben ook een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie en zijn belangrijk voor de leefbaarheid en de economische waarde van de regio. Soms schuurt het ook: al die gebruiksfuncties leggen een claim op de beperkte ruimte die we in de regio hebben. Daarom werken we in deze opgave aan een groen-blauw raamwerk. Op basis daarvan kunnen we zoeken naar functiecombinaties en keuzes maken om natuur, landschap en cultuurhistorisch erfgoed te behouden en te versterken.

Juist nu is onze gezamenlijke inzet op deze speerpunten hard nodig. De COVID-19 crisis raakt de sectoren binnen deze opgave hard. Ook de

druk op natuur en landschap is door de crisis nog groter geworden. Wat we over vijf jaar willen bereiken, hebben we dan ook aangepast. We willen niet per definitie meer, maar kwalitatief beter. Waar dat kan, maken we direct een begin met activiteiten waarvan we snel resultaat zien. Tegelijkertijd is samenwerking op de onderwerpen in deze opgave op regionaal niveau relatief nieuw. We moeten daarom eerst scherp krijgen wat we met elkaar op regionaal niveau willen bereiken en wat we willen doen om daar te komen. Daarvoor is onderzoek, visie en planvorming nodig. Alleen zo kunnen we programma's en projecten concreet maken en mogelijkheden creëren voor (co-)financiering van provincie, Rijk, Europa en de markt. Daar waar we dit soort verkennende activiteiten doen, maken we gebruik van wat er al ligt (en dat is veel), zodat we snelle slagen kunnen maken naar meer concreetheid.

Met de meeste acties hebben we in 2021 een start gemaakt, zodat we in 2022 zo snel mogelijk resultaten kunnen boeken en we in het tweede kwartaal van 2022 onze inzet voor 2023 en verder concreet kunnen maken. Zo zijn we in samenwerking met de provincie begonnen met het plan van aanpak fiets- en wandelroutenetwerk en het uitwerken van het toeristisch profiel op basis van belevingsgebieden (zie verder onder het speerpunt Duurzaam toerisme). We hebben, eveneens samen met de provincie, een start gemaakt met de analyse en het

toekomstbeeld voor Bruisende Binnensteden en Krachtige kernen en gesprekken gevoerd over de uitvoering van het Transformatievoorstel Cultuur.

ACTIES TEN BEHOEVE VAN ALLE SPEERPUNTEN

Een aantal acties voeren we uit voor alle speerpunten. We blijven investeren in belangenbehartiging voor projecten en initiatieven van bovenregionaal belang, zoals het Valkhofkwartier, de Lauwersgrachtalliantie en de verbouwing van de Stadsschouwburg Nijmegen. En natuurlijk ook de Nieuw Hollandse Waterlinie (Fort Pannerden) en de Romeinse Limes, die sinds kort de status werelderfgoed hebben. We breiden deze belangenbehartiging de komende tijd uit naar andere initiatieven van bovenregionaal belang, zoals verhaallijnen over bevrijding en de Romeinen, musea, grote evenementen, het (nog op te richten) regionale steunpunt voor amateurkunst en projecten om landschap, natuur en cultuur te versterken. Belangenbehartiging betekent: ervoor “gaan lopen”, lobbyen en zoeken naar

financiering. De investering zelf wordt lokaal gedaan met co-financiering van derden. De regiogemeenten hoeven deze initiatieven niet te financieren.

Daar waar we data nodig hebben, maken we optimaal gebruik van wat er is en verbinden we databronnen met elkaar. We helpen om informatie over bijvoorbeeld (voucher)regelingen goed toegankelijk te maken voor ondernemers, via bestaande en veelgebruikte kanalen. We brengen voor deze opgave relevante human capital vraagstukken en -projecten in de Human Capital Agenda van de Productieve regio. We versterken de verbinding tussen de cultuursector en de toeristische sector, zodat er kennis gedeeld wordt en samenwerking ontstaat.

Bij alles wat we doen, hebben we aandacht voor andere (sub)regio's die aan onze regio grenzen of deels overlappen, zoals het Land van Maas en Waal, Veluwe, Achterhoek, NordRhein-Westfalen en Rivierenland.



PARTNERS

PROVINCIE GELDERLAND

De doelen van de provincie en de opgave Ontspannen regio vallen sterk met elkaar samen. De provincie committeert zich dan ook aan deze opgave en draagt hieraan bij door inzet van capaciteit en budget. Veel acties pakken we samen met de provincie op. In de komende maanden verkennen we met de provincie of we, in het kader van de investeringsagenda, aanvullend op deze regionale agenda (maar uiteraard wel binnen de financiële kaders hiervan) samen kunnen werken aan:

- Stimuleren dat ondernemers in de toeristische sector (meer) aandacht besteden aan klimaat en milieu;
- Soortenmanagementplannen en monitoring van o.a. biodiversiteit;
- Een vervolg op de analyse voor Bruisende Binnensteden en Krachtige Kernen, ook voor de langere termijn (“na COVID”).

THE ECONOMIC BOARD (TEB)

TEB hecht veel belang aan de Ontspannen regio, omdat deze van wezenlijk belang is voor een goed vestigingsklimaat. Vanuit Ontspannen regio maken wij graag gebruik van het netwerk van TEB om deze opgave verder te brengen. We zullen op relevante momenten de Boardleden dan ook vragen om de belangen van de Ontspannen regio onder de aandacht te brengen van belangrijke stakeholders.

VELUWE-ALLIANTIE

Een aantal gemeenten binnen de regio Arnhem-Nijmegen maakt ook deel uit van de Veluwe-Alliantie. Met name bij het speerpunt Duurzaam toerisme zien wij belangrijke kansen om samen te werken. Denk hierbij aan de beleavingsgebieden, vitaliteit, spreiding van recreatiedruk en human capital.

TOERISME VELUWE ARNHEM-NIJMEGEN (TVAN)

TVAN is een belangrijke uitvoeringspartner op het gebied van Duurzaam toerisme. TVAN is mede-opsteller van het Toeristisch Toekomstperspectief regio Arnhem-Nijmegen “Toerisme: bestemming in balans” en de bijbehorende uitvoeringsagenda en trekt samen met ons op in de uitvoering hiervan. Het werken met een toeristisch profiel op basis van beleavingsgebieden en een strategische marketingvisie, zien wij als een belangrijke basis voor onze samenwerking.

ANDERE PARTNERS

Partners met wie we in het vervolgtraject gaan afstemmen zijn onder andere: ondernemers, ondernemerscollectieven, city marketing, koepelorganisaties op het gebied van recreatie en toerisme, zoals HISWA-RECRON, Koninklijke Horeca Nederland en Gastvrij Nederland), kennisinstellingen, het Rijk, waterschappen, routebureaus Arnhem-Nijmegen en Veluwe, Euregio (ook INTERREG), terreinbeheerders en natuurorganisaties, Land- en tuinbouworganisaties, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, MKB Nederland, Vastgoedeigenaren, VNO/NCW, Culturele instellingen, Cultuur Oost, Kunstvakonderwijs, Erfgoed Gelderland, Romeinennetwerk Gelderland, Nederlandse Limes Stichting, Cultuurpunten, Het Gelders Kastelen netwerk (Macht & Pracht via TVAN), Pact van Loevestein, Fort Pannerden, Leisurelands en recreatieschap Uiterwaarde.

SPEERPUNT 1

DUURZAAM TOERISME

OVER VIJF JAAR:

- Hebben we in de regio een vitale sector voor recreatie, die aansluit bij de vraag en bijdraagt aan de (basis)voorzieningen en leefbaarheid in de kernen.
- Kiezen bezoekers steeds vaker voor een meerdaags verblijf in de regio.
- Is de toeristische drukte beter verspreid over de regio en over de seizoenen.

Door regionale samenwerking kan de unieke diversiteit van onze regio maximaal worden benut en kunnen we gezamenlijk de bezoekers spreiden over de regio. Hierdoor kunnen we ook in de toekomst gasten blijven ontvangen zonder dat dit ten koste gaat van de natuur en de biodiversiteit. Toerisme en recreatie blijft hierdoor op een duurzame wijze bijdragen aan de regionale economie, de werkgelegenheid en de kwaliteit van de leefomgeving.

Herre Dijkema – directeur TVAN



Voor dit speerpunt gebruiken we het Toeristisch Toekomstperspectief regio Arnhem-Nijmegen “Toerisme: bestemming in balans” met bijbehorende uitvoeringsagenda als leidraad.

Binnen de vier subregio's (Veluwezoom, de Liemers, Rijk van Nijmegen en de Betuwe) wordt al veel samengewerkt op het gebied van duurzaam toerisme. Wat we nog missen is de samenhang en aansluiting tussen de subregio's. Daardoor maken we onvoldoende gebruik van elkaars sterke kanten. Door regionaal samen te werken, versterken we elkaars krachten en zijn we een nog krachtigere partner richting Provincie, Rijk en Europa. We streven daarbij niet naar eenheid, maar naar het gezamenlijk uitdragen van de diversiteit van de regio. Daarom zetten we in op een toeristisch profiel op basis van belevingsgebieden: uitwerkingen van elkaar versterkende, thematische en geografische verhaallijnen. We kijken daarbij ook naar de verbindingen met het Land van Maas en Waal, Veluwe, Achterhoek, NordRhein-Westfalen en Rivierenland. Het profiel en een bijbehorende marketingvisie gebruiken we om samen met ondernemers passend aanbod te ontwikkelen en dit beter te vermarkten. Zo stimuleren we meerdaagse verblijfsrecreatie. Het toeristische profiel helpt om het opdrachtgeverschap aan uitvoeringsorganisaties, zoals TVAN, af te stemmen. Zo kunnen we middelen efficiënter inzetten. Daarnaast maken we een vitaliteitsaanpak en bedenken we maatregelen om spreiding van toeristische druk te stimuleren. Met de provincie Gelderland, de routebureaus en Verbonden regio zetten we in op een beter recreatief wandel- en fietsroutenetwerk. Met de provincie Gelderland verkennen we hoe we ondernemers in de toeristische sector kunnen stimuleren om meer aandacht te besteden aan klimaat en milieu.

RESULTATEN 2022

TOERISTISCH PROFIEL EN MARKETINGVISIE

Maken van een toeristisch profiel op basis van belevingsgebieden. Een start maken met een bijbehorende marketingvisie. Aandacht voor (fysiek en digitaal) gastheerschap en het niveau waarop we dat organiseren (lokaal, subregionaal of regionaal). Gebruik maken van wat er al is.

OPDRACHTGEVERSCHAP UITVOERINGS-ORGANISATIES

Verkennen hoe we opdrachtgeverschap aan uitvoeringsorganisaties zoals TVAN het beste kunnen vormgeven: op lokaal, subregionaal of regionaal niveau of een combinatie. Voortbouwen op de ervaringen van het Rijk van Nijmegen. Aandacht voor samenwerking met uitvoeringsorganisaties in omliggende regio's.

VITALITEITSAANPAK DAG- EN VERBLIJFSRECREATIE

Op basis van onderzoek een vitaliteitsaanpak maken met een strategie voor de regio en handreikingen voor ondernemers.

INZICHT EN MAATREGELEN SPREIDING VAN RECREATIEDRUK

Verwerven van nog beter inzicht in recreatiedruk. Met het verkregen inzicht maatregelen opstellen. Financieringsmogelijkheden voor die maatregelen zoeken.

PLAN VAN AANPAK WANDEL- EN FIETSROUTENETWERK

Opstellen plan van aanpak wandel- en fietsroutenetwerk. Met aandacht voor aansluiting bij andere (sub)regio's, toeristische overstappunten, het utilitaire netwerk en andere recreatieve paden. Gefaseerd uitvoeren van het plan. In het speerpunt Groen-blauw raamwerk komen de ruimtelijke aspecten van het routenetwerk terug.

Duurzaam toerisme	2021 2° helft	2022 1° helft	2° helft	2023 1° helft	2° helft
Maken toeristisch profiel en marketingvisie					
Afstemmen opdrachtgeverschap uitvoeringsorganisaties					
Maken vitaliteitsaanpak					
Stimuleren spreiding recreatiedruk					
Opstellen plan van aanpak wandel- en fietsroutenetwerk					
Uitvoeren plan van aanpak wandel- en fietsroutenetwerk					

SPEERPUNT 2

BRUISENDE BINNEN- STEDEN EN KRACHTIGE KERNEN

OVER VIJF JAAR:

- Hebben we een sterk en compleet aanbod van voorzieningen in onze binnensteden en centra van kernen (kortweg: centra).
- Hebben we leegstand in onze centra aangepakt en beperkt.
-

Houden we de centra leefbaar voor bewoners.



Binnensteden en centra van kernen veranderen in snel tempo als gevolg van veranderingen in retail en consumentengedrag. Groeiende leegstand dreigt en wordt zichtbaar. De COVID-19 crisis versterkt dit. Bovendien zijn centra voor hun levendigheid sterk afhankelijk van elkaar. Het levendig en leefbaar houden van centra pakken veel gemeenten al op. Daarbij spelen voor alle gemeenten soortgelijke thema's. De belangrijkste zijn leegstand en de transformatie van centra van place to buy naar place to meet/be en naar wonen.

Om kansen voor versterking van centra in kaart te brengen, maken we een analyse van en een toekomstbeeld voor het regionale netwerk van voorzieningen in centra. Dit dient drie doelen. Ten eerste kunnen we beter inspelen op mogelijkheden voor externe financiering van projecten en initiatieven. Plannen en projecten van individuele gemeenten zijn vaak te klein en onderling onvoldoende samenhangend voor steun vanuit bijvoorbeeld het Rijk, Europa of provincie. Wellicht dat dit op het schaalniveau van de regio wel kansrijk is. Ten tweede kan het inzicht uit de analyse en het toekomstbeeld gemeenten helpen bij het maken van keuzes en het uitvoeren van plannen op lokaal niveau. Ten derde gebruiken we analyse en toekomstbeeld om in de regionale agenda van 2023 en verder dit speerpunt invulling te geven (of, als we geen meerwaarde zien, hiermee te stoppen).

Daarnaast is kennis delen en van elkaar weten waar we mee bezig zijn, essentieel. Dit organiseren we op regionaal niveau. We doen dit samen met de opgave Productieve regio, speerpunt stimuleren MKB.

RESULTATEN 2022

REGIONALE ANALYSE EN TOEKOMSTBEELD TER VERSTERKING VAN CENTRA

Analyse maken van de huidige profielen, voorzieningenniveaus en relaties tussen centra en de ontwikkelingen en veranderingen hierin (incl. effecten COVID-19). Indien nodig acties op regionaal niveau formuleren om dit netwerk van centra te versterken. Op basis daarvan besluiten we of, en zo ja, welke acties we opnemen voor dit speerpunt voor 2023 en verder. Bij het maken van analyse en toekomstbeeld werken we nauw samen met de provincie. We gebruiken wat er al ligt, zoals het RPW en het detailhandelsbeleid. We sluiten aan bij de economische monitor (zie opgave productieve regio) en vullen deze aan met voor centra relevante data.

BIJEENKOMSTEN KENNIS DELEN (AMBTELIJK EN BESTUURLIJK) O.A. OVER FINANCIERINGSMOGELIJKHEDEN VOOR PROJECTEN

Kennis delen over projecten voor de versterking van centra en op zoek gaan naar (financierings)mogelijkheden hiervoor. Nadruk op leegstand en ondersteunen van ondernemers (relevant i.h.k.v. het herstel van de COVID-19 crisis). We organiseren deze bijeenkomsten samen met de Productieve regio (speerpunt stimuleren MKB) en in afstemming met o.a. de samenwerkende centrummanagers in de regio.

Bruisende binnensteden en krachtige kernen	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Kennis delen o.a. over financieringsmogelijkheden voor projecten					
Maken regionale analyse en benoemen acties versterking centra					
Uitvoeren acties ter versterking centra					

SPEERPUNT 3

GROEN-BLAUW RAAMWERK

OVER VIJF JAAR:

- Hebben we waardevolle natuur, biodiversiteit, landschap en cultureel erfgoed in de regio duurzaam behouden, versterkt en uitgebreid. Het gaat om zowel de intrinsieke waarde van natuur, landschap en erfgoed, als de belevingswaarde.
- Benutten we mogelijkheden voor functiecombinaties met woningbouw, landbouw, recreatie, klimaatadaptatie, waterberging en biodiversiteit beter.



Dit speerpunt vormt het groen-blauwe hart van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen: hoe behouden én versterken we landschappen, natuurwaarden en cultuurhistorisch erfgoed, in combinatie met andere ruimtevragers? Om daar antwoord op te geven, maken we een groen-blauw raamwerk: een kaart met de huidige natuurgebieden, cultuurhistorisch erfgoed en landschapszones, het gebruik daarvan en de mogelijkheden voor versterking en uitbreiding. Daarbij kijken we zowel naar de belevingswaarde van natuur, landschap en cultuurhistorie, als naar de intrinsieke waarde daarvan. Denk bijvoorbeeld aan biodiversiteit en het intrinsieke belang van het behoud van cultuurhistorisch erfgoed, zowel het groene als het gebouwde erfgoed. We kijken daarbij nadrukkelijk naar mogelijkheden voor functiecombinaties. Zo kan natuur inclusieve landbouw bijdragen aan behoud en gebruik van de natuur en biodiversiteit en zo de aantrekkelijkheid van het regionale groene raamwerk verbeteren. Maar ook de “reguliere” landbouw, waterberging, energietransitie etc. vragen om ruimte. Er zullen dus naast handige combinaties, ook keuzes gemaakt moeten worden. Soms is natuur er bijvoorbeeld vooral bij gebaat om met rust gelaten te worden.

Het raamwerk is een uitwerking van de bouwsteen Leefomgeving van de Verstedelijkingsstrategie en vormt input voor het verstedelijkingsakkoord, het dashboard Groene groei, de regionale toekomstscenario's en de regionale investeringsagenda's, die binnen de Groene Groeiregio worden ontwikkeld. We werken dan ook nauw samen met deze opgave. Zo kan het raamwerk bijdragen aan het integraal afwegen van ruimteclaims en het uitlokken van investeringen in het 'groen' en 'blauw' van de Groene Metropoolregio.

RESULTATEN 2022

GROEN-BLAUW RAAMWERK

Maken van een groen-blauw raamwerk: een kaart met de huidige natuurgebieden, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en landschapszones, het gebruik daarvan en de mogelijkheden voor versterking, verbinding en uitbreiding. Daarbij op zoek gaan naar koppelkansen met bijvoorbeeld landbouw, natuur, energietransitie, woningbouw, klimaatadaptatie, waterberging, recreatie en toerisme. Aangeven waar keuzes nodig zijn. Raamwerk gebruiken voor investeringen na 2022. Gebruik maken van de ruimtelijke plannen, projecten en kaarten die er al liggen: de streekgidsen die de provincie ontwikkelt, de recreatiezonering die voor de Veluwe(zoom) wordt uitgewerkt en projecten als het Living Lab Ooijpolder voor biodiversiteitsherstel. Verbinding leggen met het speerpunt Duurzaam toerisme, waarin spreiding van toeristische druk een belangrijk thema is. Aansluiten bij de belevingsgebieden die we binnen Duurzaam toerisme bepalen.

Groen-blauw raamwerk	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Maken groen-blauw raamwerk					
Investeren in groen en blauw van de regio (in/samen met opgave Groene Groei en partners)					

SPEERPUNT 4

STERKE CULTURELE INFRASTRUCTUUR

OVER VIJF JAAR:

- Hebben we een duurzame culturele infrastructuur, waarbinnen cultureel aanbod wordt verzorgd dat past bij de vraag en het profiel van de regio.
- Participeren inwoners en bezoekers van de regio actief en passief in cultuur en bereiken we steeds meer verschillende doelgroepen.



De 'regio 025' heeft een eigen culturele signatuur en kracht. De complete culturele keten is in de regio aanwezig: een brede basis van amateurkunst, cultuureducatie, een innovatief middensegment en een top van instellingen van bovenregionaal belang. Deze onderdelen hangen samen en inspireren elkaar. Cultuur draagt zo bij aan leefbaarheid en levendigheid van de regio, een gunstig vestigingsklimaat, aan sociale cohesie en inclusie en aan een vitale toeristische sector. Wij versterken deze keten in zijn geheel en in samenhang.

Als startpunt gebruiken we het Transformatievoorstel Cultuurregio 025. Het transformatievoorstel is gemaakt door 15⁴ regio-gemeenten, met ideeën uit de culturele sector, op uitnodiging van de provincie Gelderland in het kader van de COVID-19 crisis. Met het Transformatievoorstel ligt er een stevig en gedragen begin van brede regionale samenwerking, gericht op blijvende structuurversterking. Die basis gebruiken we om de regionale samenwerking verder uit te bouwen. We verbreden het voorstel waar gewenst naar niet betrokken gemeenten, zoeken financieringsmogelijkheden, voeren het uit en maken een visie en investeringsplan voor 2022 en verder. Zo maken we onze inzet voor de regionale infrastructuur concreet, om snel en flexibel in te kunnen inspringen op nieuwe kansen en externe (financierings)mogelijkheden.

Cruciaal hierbij is de samenwerking met de provincie: alleen in partnerschap kunnen we het Transformatievoorstel realiseren. De gesprekken hierover lopen nog. De resultaten hiervan nemen we mee in de uitvoering van deze agenda.

⁴ De provincie heeft om praktische redenen Doesburg en Montferland bij een andere regio ingedeeld, Mook en Middelaar ligt in een andere provincie.

RESULTATEN 2022

REGIONALE VISIE OP DE VERSTERKING VAN DE REGIONALE CULTURELE INFRASTRUCTUUR (INCLUSIEF CULTUUREDUCATIE)

Op basis van het Transformatievoorstel werken aan een door alle regiogemeenten en de culturele sector gedragen visie op de versterking van de regionale culturele infrastructuur, inclusief cultuureducatie (zowel op school als in de vrije tijd).

REALISATIE TRANSFORMATIEVOORSTEL

Maken van samenwerkingsafspraken over het Transformatievoorstel met de provincie en andere partners, het zoeken van financieringsmogelijkheden en het uitvoeren van de maatregelen en acties die daaruit voortvloeien. Mits de financiering rond komt, betekent dit werken aan activiteiten die de culturele keten van top- en middensegment, cultuureducatie en amateurkunst duurzaam versterken.

INVESTERINGSPLAN CULTURELE INFRASTRUCTUUR NA 2022

Maken van een investeringsplan voor de culturele infrastructuur na 2022: hoe ziet onze toekomstige regionale infrastructuur eruit, welke investeringen zijn nodig en waar willen we als regio op in zetten voor de langere termijn? Gebruik maken van de inventarisatie van Cultuur Oost van de bestaande infrastructuur.

Sterke culturele infrastructuur	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Maken regionale visie culturele infrastructuur (incl. cultuureducatie)					
Realiseren transformatievoorstel					
Maken investeringsplan na 2022					
Uitvoeren investeringsplan					

GROENE GROEIREGIO

OVER VIJF JAAR:

Regisseren wij samen de groei in de regio. Op zo'n manier dat wij de balans tussen stedelijke ontwikkeling, het natuurlijke landschap en de ontspannen leefkwaliteit behouden.

AMBITIE & SPEERPUNTEN

Speerpunten Groene Groeiregio

- 1 Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw

- 2 Leefomgeving: Verbinden van de ruimtelijke opgaven
-

De regio Arnhem-Nijmegen heeft te maken met een grote verstedelijkingsopgave; een groei van woon- en werklocaties. Deze opgave zet in op het bieden van voldoende (betaalbare) woningen, voor specifieke doelgroepen en tegelijkertijd verantwoord omgaan met de schaarse ruimte, zodanig dat deze groei het landschap versterkt ten behoeve van mens en natuur.

Voor de Groene groeiopgave staan twee belangrijke instrumenten centraal: de uitvoering van de Woondeal om op korte termijn (nadruk tot 2025) de woningbouw te versnellen en de Verstedelijkingsstrategie die inzicht geeft in de woon- en werklocaties tot 2040, rekening houdend met aspecten op het gebied van economie, leefomgeving, mobiliteit en wonen.

VERSNELLINGSOPGAVE

De versnellingsopgave is actueel. In de Woondeal zijn afspraken gemaakt om het woningbouwtekort in te lopen door de realisatie van 35.000 woningen (tot 2030). Een flinke opgave dat van gemeenten (nog) meer uitvoeringskracht vraagt. Met de regionale woningmarktmonitor en een kennisbank met relevante informatie en regelingen biedt de Groene groeiregio gemeenten en andere belanghebbenden inzicht in de woningbouwontwikkeling en is informatie centraal te vinden. Daarnaast biedt de regionale inzet van experts op het gebied van stikstof, arbeidsmigranten en een intermediair voor

woningbouwversnelling gemeenten ondersteuning op een aantal thema's die spelen binnen de woningbouwopgave.

De krapte van ambtelijke adviseurs in het fysieke domein is een belemmering. Speciaal voor hun versnellingsopgave kunnen gemeenten vanaf het derde kwartaal 2021 een beroep doen op een regionale flexpool met expertise op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling: planeconomie, gebiedsontwikkeling en juridische aspecten. Deze mensen bieden gemeenten in huis ondersteuning bij het ontwikkelen van versnellingslocaties⁵.

RUIMTELIJKE COÖRDINATIE

Naast de grote woningbouwopgave komen ook andere ruimtelijke opgaven op ons af. De Groene groeiregio heeft een coördinerende functie voor de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio. Zij heeft tot taak het in beeld brengen en verbinden van de ruimtelijke aspecten. Door deze aan elkaar te 'koppelen' ontstaat synergie en waardoor de kwaliteit van de leefomgeving (inclusief natuur en landschap) wordt versterkt. De uitdaging is daarbij de unieke profielen van de verschillende gemeenten binnen onze regio te gebruiken. Sturen op en realisatie van dergelijke koppelkansen vraagt om samenwerking: intergemeentelijk en met onze partners. Het integraal benaderen van de ruimtelijke opgaven vraagt commitment van gemeenten. De Groene groeiregio ondersteunt gemeenten hierbij door de

⁵ Aangewezen grotere woningbouwplannen waar vóór 2025 woningen worden gerealiseerd.

inzet van regelgeving, financiële middelen, investeringen, kennisdeling en netwerk van de provincie en het Rijk.

Wij ontwikkelen samen met gemeenten inspirerende toekomstscenario's en nieuwe beleidsinstrumenten. Dit biedt kennis, inspiratie en bouwstenen die gemeenten kunnen meenemen in eigen beleid.

VERSTEDELIJKINGSTRATEGIE- EN AKKOORD

Samen met de 18 gemeenten van de regio Arnhem-Nijmegen en de gemeenten in de regio Foodvalley is in 2021 een Verstedelijkingsstrategie opgesteld: ontwerpend onderzoek, integraal aangevlogen via verschillende bouwstenen. Op basis van deze strategie wordt begin 2022 een Verstedelijkingsakkoord (uitvoering van de ambities) gesloten tussen de regio's, de provincie en het Rijk.

Met het sluiten van een Verstedelijkingsakkoord met Rijk en de provincie spannen wij ons in om investeringen naar de regio toe te halen. Hiervoor brengen wij samen met gemeenten gebiedsgerichte investeringen in kaart om woningbouwlocaties voor de middellange termijn te faciliteren, waarbij de besluitvorming over plannen en projecten bij gemeenten en provincie onaangetast blijft. Een regionale investeringsagenda brengt de totale regionale investeringsstrategie in kaart.

BESTUURLIJKE DRUKTE VERMINDEREN

De huidige structuur rondom ruimtelijke ontwikkeling is complex met veel bestuurlijke en ambtelijke overlegtafels. Er is in 2021 een nieuw regionaal - ambtelijke, management en bestuurlijk - platform Groene Groei ingericht waar op een effectieve manier informatie aangaande de speerpunten Groene groei regio wordt gedeeld. Dit ontwikkelen wij in 2022 verder door. In dit platform gaan wij ook in overleg met de provincie Gelderland over de ontwikkeling van één regionale woonagenda.

De meerwaarde van regionaal samenwerken binnen de Groene groeiopgave is onder meer:

- Ondersteuning bij de versnellingsopgave van de woningbouw;
- De integrale benadering van de ruimtelijke opgaven en bouwstenen die gemeenten kunnen gebruiken voor eigen omgevingsbeleid;
- Gezamenlijk onderzoek, regionaal dashboards zoals de regionale woningmarktmonitor;
- Partnerschap met provincie, Rijk;
- Aantrekken van (overheids-)investeringen en multipliereffect van andere investeringen;
- Oplossingen bieden voor de krapte van ambtelijke capaciteit in het fysieke domein;
- Delen van informatie, kennis en een breed netwerk van publieke en private partijen.

PARTNERS

WOONDEAL REGIO ARNHEM-NIJMEGEN

In de Woondeal regio Arnhem-Nijmegen bundelen de 18 gemeenten van de Groene Metropoolregio, de provincie en het Rijk langjarig hun krachten. Zij doen dit samen met een breed netwerk van partijen bestaande uit woningcorporaties, (bouw)ontwikkelaars, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. De samenwerking vindt plaats via de zogenaamde publieke private Tempotafels. De NEPROM, Bouwend Nederland, IVBN, Woonkr8 en NS steunen de Woondeal.

VERSTEDELIJKINGSSTRATEGIE ARNHEM NIJMEGEN FOODVALLEY

De Verstedelijkingsstrategie is een opgave waarin meerdere partijen samenwerken. De partners die hierbij betrokken zijn, zijn het Rijk (ministeries van BZK en IW, LNV en EZK), de provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de regio Foodvalley.

RIJK

De Groene groeiregio is een vaste gespreks-partner met het Rijk in trajecten als de Woondeal en het Verstedelijkingsakkoord. Het zijn jaarlijks terugkerende agendapunten voor het Bestuurlijk overleg (BO) Leefomgeving en BO Mirt-Oost. Tijdens de overleggen in 2020 en 2021 is de voorbereiding getroffen voor het te sluiten Verstedelijkingsakkoord in 2022.

PROVINCIE GELDERLAND

De provincie Gelderland is partner in de uitwerking en uitvoering van de Woondeal en de Verstedelijkingsstrategie. Samen streven wij dezelfde doelen na. Door haar expertise en capaciteit in te brengen en met verschillende programma's als het Actieplan Wonen, SteenGoed Benutten, Wijk van de Toekomst, Gelderse proeftuin (Smartpolder Arnhem), Citydeal, Leefbaarheid of mobiliteit draagt de provincie hieraan bij. De Groene Metropoolregio en de provincie werken samen aan Woonagenda's. Daarnaast werken wij samen bij inzichtelijk maken van de ruimtelijke opgaven en in profilering.

THE ECONOMIC BOARD

The Economic Board (TEB) is op onderdelen betrokken bij de uitvoering van beide speerpunten. Haar betrokkenheid komt vooral terug bij haar inbreng van kennis en goede voorbeelden vanuit bedrijfsleven en onderwijs. Haar ambassadeurschap en brede netwerk is waardevol voor het onder de aandacht brengen van de Groene groei-gedachte.

WERKEN IN GELDERLAND

De regio zet zich samen met haar partners in om de krapte van ambtelijk adviseurs in het fysieke domein structureel te verbeteren. Naast het beschikbaar stellen van (financiële) middelen door provincie en Rijk ondersteunt Werken in Gelderland met onder andere een scholingsprogramma voor starters en een digitale pool voor bestaande medewerkers. De instrumenten voorkomen dat gemeenten concurreren om nieuwe medewerkers en/of dat ervaren medewerkers de regio verlaten.

SPEERPUNT 1

WONEN IN BALANS: VERSNELLEN VAN DE WONINGBOUW

OVER VIJF JAAR:

- Zijn er meer groene, gedifferentieerde en duurzame wijken en dorpskernen.
- Zijn er meer betaalbare (koop)woningen.
- Wordt 25% van de woningen circulair gebouwd.
- Zijn er 20.000 woningen bijgebouwd.
- Zijn er meer woningen beschikbaar voor specifieke doelgroepen, zoals voor ouderen, arbeidsmigranten, jongeren.
- Zijn er breed inzetbare, flexibele huisvestingsconcepten gerealiseerd door de toepassing van innovatieve bouwconcepten.



Dit speerpunt richt zich op het inlopen van het woningbouwtekort door de realisatie van 35.000 woningen op de korte (2025) en middellange termijn (2030) en het regionaal organiseren van een meer continue woningbouwproductie. Hierbij wordt uitvoering gegeven aan de afspraken uit de Woondeal. Door deze langdurige samenwerkingsagenda hebben gemeenten met voorrang toegang tot provinciale en nationale regelingen, nieuwe instrumenten, een breed kennisnetwerk, financiële middelen en investeringen. De afspraken zijn gericht op het versnellen van de woningbouwproductie, het toevoegen van betaalbare en circulaire woningen, het natuur inclusief en klimaat adaptief bouwen en het zorgen voor toekomstbestendige en gedifferentieerde wijken voor alle doelgroepen. Voor het tot uitvoering brengen van alle afspraken in de Woondeal is in 2020 een uitvoeringsplan opgesteld.

Alle partijen die erbij betrokken zijn zien de urgentie en de complexiteit van de problematiek en de slaan de handen ineen. Dit moet ook om kennis te delen en een vuist te maken naar het landelijke politieke bestel: als regio jezelf op de kaart zetten.

- Henri Schimmel senior ontwikkelmanager bij BPD Gebiedsontwikkeling

RESULTATEN 2022

UITVOERINGSKRACHT WOONDEAL VERGROOT

Door in te zoomen op de vijf deelgebieden: Arnhem, Nijmegen, Oost (Liemers), Noord-Midden en Zuid wordt doelgerichter uitvoering gegeven aan de versnellingsopgave. De focus komt nadrukkelijker te liggen op de versnellingslocaties: de concretisering en uitvoering van de plannen. Voor vergroten van de organisatie- en uitvoeringskracht van de Woondeal wordt in de tweede helft van 2021 een programma-manager aangetrokken. Daarnaast maken wij in 2022 met het Rijk en de provincie afspraken over de inzet van regelingen en financiën voor 2023 en verder.

PARTNERSCHAP MET WONINGCORPORATIES VERSTERKT

Door het versterken van het partnerschap met (het collectief van) woningcorporaties worden efficiency voordelen behaald. Speerpunten liggen onder andere op het gebied van flexwonen en conceptueel bouwen. Bekeken wordt welke kansen er liggen voor gezamenlijke inkoopstroomstromen en het ontwikkelen van standaardisatie van product-marktcombinaties.

CIRCULAIR EN CONCEPTUEEL BOUWEN

Onze opdracht uit de Woondeal is dat vanaf 2025 25% van de nieuwe woningen circulair gebouwd worden. Samen met de Circulaire regio gaan we gemeenten hierbij ondersteunen en stimuleren. De Groene groeiregio richt zich vooral op stimuleren (agendasetting) en informeren (kennisdeling) van gemeenten en andere stakeholders. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar conceptueel en industrieel bouwen. Rondom bouwen zijn veel ambities: natuur en klimaat adaptief bouwen, energieneutraal, circulair en ook nog betaalbaar. Een kwartiermaker gaat aan de slag om te onderzoeken welke slimme bouwconcepten er zijn met een evenwicht in deze doelstellingen.

Versnellen woningbouw	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2 ^e helft
Continueren ingezette werkzaamheden 2021					
Uitvoeringskracht Woondeal vergroot					
Partnerschap met woningcorporaties versterkt					
Circulair en conceptueel bouwen					

SPEERPUNT 2

LEEFOMGEVING: VERBINDEN VAN DE RUIMTELIJKE OPGAVEN

OVER VIJF JAAR:

- Staan bij gebiedsontwikkeling natuur, landschap en leefomgeving centraal.
- Hebben wij de ruimtelijke dimensie van alle vijf opgaven binnen de Groene Metropoolregio in beeld.
- Heeft de regio een Verstedelijkingsakkoord met investeringsagenda gesloten.
- Zijn nieuwe (grote) woningbouwlocaties voor de periode 2030-2040 integraal onderzocht, uitgewerkt in lokaal omgevingsbeleid en opgenomen in een regionale investeringsagenda.
- Zijn inspirerende (ruimtelijke) toekomstscenario's voor de lange termijn ontwikkeld.
- Is er meer exposure gerealiseerd over duurzame verstedelijking in de Groene Metropoolregio.



Het motto van de Verstedelijkingsstrategie is 'meer landschap en meer stad'. De Verstedelijkingsstrategie helpt om onze ruimtelijke opgaven goed vorm te geven en om de daarvoor benodigde investeringen te vinden. Aan de hand van een ontwerpend onderzoek worden ontwerpprincipes en een afwegingskader aan gemeenten aangereikt en worden richtlijnen en spelregels beschreven. De Groene groeiregio biedt bouwstenen voor lokaal omgevingsbeleid, de besluitvorming hierover ligt bij gemeenten zelf. Dat is voorzien in het najaar 2021.

De verstedelijkingsopgave wordt uitgewerkt in zogenoemde regionale gebiedsuitwerkingen:

- Liemers
- Rijk van Nijmegen
- Veluwezoom
- Middengebied
- De sleutelgebieden Arnhem Oost en Nijmegen West

Aan de hand van de Verstedelijkingsstrategie en de gebiedsuitwerkingen wordt een regionale investeringsagenda opgesteld. Deze investeringsagenda is een belangrijke inbreng voor een te sluiten Verstedelijkingsakkoord.

De Verstedelijkingsstrategie helpt de Groene groeiregio bij haar coördinerende functie voor de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio in het samenbrengen en verbinden van de ruimtelijke opgaven. Bijvoorbeeld de ruimtelijke vertaling van de energieopgave, het ontwikkelen van een landschappelijk recreatief raamwerk en de additionele mobiliteitsbehoefte bij de toename van woningen. Versterking van de kwaliteit van de leefomgeving (inclusief natuur en landschap) staat hierbij centraal.

RESULTATEN 2022

VERSTEDELIJKINGSSTRATEGIE: SLUITEN VERSTEDELIJKINGSAKKOORD

In 2022 sluiten wij een Verstedelijkingsakkoord. Wij ondersteunen gemeenten bij de vertaling van de uitgangspunten van de Verstedelijkingsstrategie en de afspraken uit het Verstedelijkingsakkoord in gebiedsuitwerkingen, naar Omgevingsvisies of ander ruimtelijk beleid.

DASHBOARD 'DE STAAT VAN DE REGIO' ONTWIKKELD

Wij beschikken over een interactief dashboard gericht op nieuwe trends en ontwikkelingen van de verschillende ruimtelijke opgaven van de GMR. Om vervolgens hier samen het gesprek te voeren over scenario's en keuzes.

OMGEVINGSSCAN 'KWALITATIEF BOUWEN' UITGEVOERD

Samen met de opgave Circulaire regio, de provincie Gelderland en TEB onderzoeken wij welke innovaties er zijn op het gebied van conceptueel en industrieel bouwen, circulair en natuur inclusief en klimaat adaptief.

ACTIEF PARTNERSCHAP GROENE GROEIREGIO VERGROOT

Het realiseren van integrale duurzame verstedelijking kunnen wij alleen in nauwe samenwerking met onze partners. Investerings en regelingen zijn nodig voor het creëren van stikstofruimte, het verbeteren van ons vestigingsklimaat en het optimaliseren van natuur en biodiversiteit. Om de juiste woningen op de beste plek betaalbaar te bouwen, moeten gemeenten financieel in staat zijn gebiedsontwikkeling uit te voeren en moeten eventuele onrendabele toppen gefinancierd worden. De Woondeal en Verstedelijkingsstrategie zijn hierin belangrijke kansen. Het vergroten van onze zichtbaarheid en partnerschap heeft continue onze aandacht en stellen daarvoor jaarlijks een lobbyplan op.

Verbinden van de ruimtelijke opgaven	2021 2 ^e helft	2022 1 ^e helft	2022 2 ^e helft	2023 1 ^e helft	2023 2 ^e helft
Verstedelijkingsstrategie: sluiten Verstedelijkingsakkoord					
Dashboard 'De staat van de Regio' ontwikkeld					
Omgevingsscan 'kwalitatief bouwen' uitgevoerd					
Actief partnerschap Groene groeiregio vergroot					

FINANCIËLE PARAGRAAF

ALGEMEEN

In deze financiële paragraaf lichten we toe welke middelen nodig zijn om de opgaven uit te voeren in 2022 en welke bijdragen van derden al beschikbaar zijn of verwacht worden.

We presenteren een financieel beeld van de verwachte kosten 2022. De jaren daarna zijn nog onzeker en om die reden niet ingevuld. De tabellen zijn een actualisering van de begroting 2022.

Enkele algemene uitgangspunten die we gehanteerd hebben, zijn:

- Gemeenten krijgen een vergoeding voor capaciteit van mensen die een substantieel deel van hun tijd besteden aan de regionale opgave. Dit zijn bijvoorbeeld de speerpuntcoördinatoren.
- De capaciteit van de opgavemanager is in de begroting verdeeld over algemeen opgave-management en de speerpunten. Dit is omdat de opgavemanagers ook werk doen voor de verschillende speerpunten.
- Naast capaciteit is (proces)geld nodig om externe expertise in te huren of bepaalde specifieke activiteiten uit te voeren. Het gaat veelal om voorbereidend werk om de doelen van de opgaven in de jaren hierna te kunnen realiseren. Dit vraagt om onderzoek, verkenningen, lobby, een stevige basis leggen voor kennisuitwisseling en kennisverwerving als ook onderzoek naar de mogelijkheden van externe financiering. We gebruiken deze inzet dan ook nadrukkelijk om mogelijkheden voor financiering door andere partijen te creëren.
- Als uit de consultatieronde is gebleken dat er gemeenten voornemens zijn niet mee te doen met een opgave, zijn de kosten naar beneden bijgesteld. Hiermee bereiken we dat de inwonerbijdrage niet omhoog hoeft, als deze gemeenten inderdaad besluiten niet mee te doen.

- Zoals in de inleiding is aangegeven, wil de provincie Gelderland financiële middelen beschikbaar te stellen voor de realisatie van de doelen van de samenwerking tussen provincie, The Economic Board en de Groene Metropoolregio en dus voor de doelen binnen deze regionale agenda. De provincie zal per project/initiatief afwegen of en hoe het project bijdraagt aan de verschillende provinciale doelen. De provincie streeft ernaar om in 2022 de bijdrage van de gemeenten aan de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio te verdubbelen. Daar waar we in afstemming met de provincie al een concrete invulling van de bijdrage aan de opgave hebben, is deze hieronder opgenomen in de begrotingen van de opgaven.

VERBONDEN REGIO

Kosten

De regio Arnhem-Nijmegen werkt sinds 2019 met een regionaal Mobiliteitsfonds. Dit fonds wordt gevoed door de 18 gemeenten en voor een deel door andere partners⁶. Het huidige regionaal Mobiliteitsfonds gaat per 1-1-2022 over van de gemeente Nijmegen naar de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Voor 2022 zien wij een vergelijkbare opgave en inzet vanuit de verbonden regio als in 2021. Om de opgaven te kunnen realiseren is een werkbudget nodig van €1.022.000. Dit betekent dat wij uitgaan van €1,30 per inwoner per gemeente. 1/3 van dit bedrag is inzet op capaciteit. Voor 2022 is voor deze opgave aan capaciteit 1,0 fte voor de opgavemanager, 0,4 fte voor procesondersteuning (ondergebracht bij het regiobureau), 0,2 voor strategie en 1,9 fte voor de speerpuntcoördinatoren opgenomen in onderstaande begroting. Daarbij is onder de speerpunten een post 'algemeen' opgenomen voor kosten die niet specifiek aan een speerpunt zijn te relateren maar ten dienste staan voor alle speerpunten. Het gaat daarbij om activiteiten zoals een opga-

⁶ De provincie Gelderland heeft in 2020 een subsidie verleend voor de projecten binnen het speerpunt "Slim en Schoon Onderweg". Ook in 2021 zal naar verwachting de provincie Gelderland subsidie verlenen.

vegerichte uitwerking van Europa, onze lobbyactiviteiten en middelen voor promotie en communicatie als ook verwachte kosten voor bredere beleidsvragen en monitoring.

(Potentiële) opbrengsten

Binnen de uitwerkingen van de speerpunten zien wij een sterke (financiële) samenwerking met vooral de provincie Gelderland. Een groot aantal processen wordt mede door de provincie Gelderland gefinancierd en mogelijk gemaakt, waarbij co-financiering vanuit de regio wenselijk is (zo heeft de provincie Gelderland een financiële bijdrage toegezegd voor de economische analyse ICE, verkenning westflankroute Fiets, de meerjarige agenda Hubs & knooppunten). Ook in 2022 heeft de provincie toegezegd in voorkomende gevallen samen te willen optrekken, o.a. bij het uitwerken van de regionale agenda's (fiets, verkeersveiligheid, Hubs & knooppunten, Slim & Schoon Onderweg), maar ook het verder uitwerken (verkennen) van regionale projecten.

Ter toelichting de co-financiering die voor 2021 voorzien is en de verwachting voor 2022:

- Voor het deelprogramma Slim & Schoon Onderweg is in 2021 co-financiering vanuit het Ministerie van I&W, provincie Gelderland, gemeenten en werkgevers voorzien van €1,15 miljoen, naast een bijdrage vanuit het regionaal mobiliteitsfonds van €270.000. In de loop van dit jaar zal duidelijk worden in hoeverre de regio in 2022 weer subsidie voor dit programmaonderdeel kan krijgen. Vooralsnog wordt uitgegaan van een vergelijkbaar bedrag als in 2021.
- Voor de regionale agenda fiets is begin 2021 een uitvoeringsagenda 21-22 gemaakt. Voor het jaar 2021/2022 staat er in de regio voor €12,7 miljoen aan fietsinvesteringen op stapel, waarvoor het plan uitvoeringsgereed is en de gemeentelijke bijdrage beschikbaar. De Groene Metropoolregio heeft een verzoek gedaan aan de provincie Gelderland om €6



miljoen euro beschikbaar te stellen om deze projecten in 2021-2022 uit te kunnen voeren. De projecten bestaan uit aanleg en verbeteringen aan bestaande snelfietsroutes, het realiseren van doorfietsroutes, fietsparkeren en een aantal overige fietsroutes.

- In de loop van 2021 zullen ook uitvoeringsagenda's worden voorbereid die uiteindelijk leiden tot een investeringsagenda (hubs & knooppunten, verkeersveiligheid). Vooralsnog wordt ingeschat dat voor uitvoering 2022 een bedrag van €4 miljoen kan worden verwacht vanuit de provincie Gelderland voor de implementatie Hubs & Knooppunten en €2,5

miljoen voor projecten verkeersveiligheid.

Voor het Hoogwaardig openbaar vervoer is reeds een uitvoeringsagenda beschikbaar, die afhankelijk van de beschikbare middelen kan leiden tot gerichte implementatie (voor 2022 wordt gesproken over een bedrag van €7,5 miljoen (100% subsidie))⁷. De provincie Gelderland heeft aangegeven dat subsidie mogelijk is als het project onderdeel uitmaakt van de regionale geprioriteerde agenda.

Verbonden regio	taakveld		2022 (juli)	2022 (nieuw)
Algemeen		0.4	150.000	150.000
Speerpunten				
Algemeen		2.1	107.000	107.000
Gebiedsgerichte corridor aanpak		2.1	125.000	125.000
Mobiliteitshubs en knooppunten		2.1	95.000	95.000
Regionaal (snel)fietsnetwerk		2.1	180.000	180.000
Gedragsaanpak duurzame mobiliteit		2.1	320.000	320.000
Veiligheid		2.1	45.000	45.000
Lasten			1.022.000	1.022.000
Algemeen	0.4			
Speerpunten				
Algemeen	2.1			
Gebiedsgerichte corridor aanpak	2.1			
Mobiliteitshubs en knooppunten	2.1			
Regionaal (snel)fietsnetwerk	2.1			
Gedragsaanpak duurzame mobiliteit	2.1			
Veiligheid				
Baten				
Saldo			1.022.000	1.022.000
Dekking extern (.....)				
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			1.022.000	1.022.000
Bijdrage per inwoner in euro's			1,30	1,30

⁷ De Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen is nog in gesprek met de provincie Gelderland over de te hanteren subsidiebijdrage. Het gaat hierbij om fietsprojecten, de projecten verkeersveiligheid en Hubs & knooppunten. Voor HOV-projecten heeft de provincie Gelderland aangegeven dat het gaat om een 100%-subsidie.

PRODUCTIEVE REGIO

Kosten

Voor 2022 is voor deze opgave aan capaciteit 1 fte voor de opgavemanager, 0,4 fte voor procesondersteuning (ondergebracht bij het regiobureau) en 1,4 fte voor de speerpuntcoördinatoren opgenomen in onderstaande begroting. Uitgaande van de in deze agenda benoemde acties en fasering, begroten wij voor 2022 een totaal van €190.000 voor proceskosten.

Ervan uitgaande dat alle gemeenten zich inschrijven voor de Productieve regio is voor 2022 de bijdrage per inwoner 73 cent, inclusief het RPW. Gemeenten die niet intekenen voor deze opgave zijn wel verplicht voor 2022 16 cent per inwoner voor het RPW bij te dragen. De jaarlijkse kosten voor het RPW gaan overigens omlaag van €175.000 per jaar (22 cent per inwoner) naar €125.000 per jaar (16 cent per inwoner) omdat de ondersteuning van dit traject vanaf 1 juli 2021 door de Groene Metropoolregio wordt gedaan.

(Potentiële) opbrengsten

De benodigde capaciteit voor de uitvoering en ontwikkeling van plannen die voortkomen uit de lobby zijn erop gericht om externe gelden naar de regio te halen. Wij zetten ons actief in op het binnenhalen van externe gelden om te investeren in onze economie.

Capaciteit, procesgeld en projectgeld kunnen ook geleverd worden door onze samenwerkingspartners. Voor bestaande projecten gebeurt dit ook al. De provincie Gelderland heeft in diverse projecten al geïnvesteerd, waaronder €4,6 miljoen in Connectr. De ambities binnen de speerpunten sluiten goed aan bij de doelstellingen van de provincie. Waar nodig sluit de provincie aan bij ambtelijke werkgroepen. Zo dragen zij in capaciteit, kennis en kunde bij aan de opgave. Hierover (en voor toekomstige projecten) maken we nog afspraken met de provincie. Dat geldt ook voor de andere samenwerkingspartners zoals TEB.

Productieve regio	taakveld		2022 (juli)	2022 (nieuw)
Algemeen		0,4	60.000	60.000
Speerpunten				
Ondernemerschap in mkb		3,1	99.500	99.500
Human capital - onderwijs en arbeidsmarkt		3,1	99.500	99.500
Ontwikkeling van (inter)nationale clusters		3,1	99.500	99.500
Versterking duurzame logistiek		3,1	91.500	91.500
Toekomstbestendige werklocaties		3,1	125.000	125.000
Lasten			575.000	575.000
Algemeen	0,4			
Speerpunten				
Ondernemerschap in mkb	3,1			
Human capital - onderwijs en arbeidsmarkt	3,1			
Ontwikkeling van (inter)nationale clusters	3,1			
Versterking duurzame logistiek	3,1			
Toekomstbestendige werklocaties	3,1			
Baten				
Saldo			575.000	575.000
Dekking extern (.....)				
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			575.000	575.000
Bijdrage per inwoner in euro's			0,73	0,73

CIRCULAIRE REGIO

Kosten

In 2022 is 1,0 fte voor de opgavemanager en 0,8 fte voor de speerpuntcoördinatoren begroot. We verwachten dat ook onze partners, zoals de provincie, TEB en enkele andere partners een bijdrage in capaciteit leveren aan deze opgave. Hierover maken we nog nadere afspraken. Daarnaast komen uit een aantal activiteiten kosten voort voor onderzoeken, verkenningen, communicatie en ICT kosten die bij de speerpunten zijn begroot. Uitgaande van de in deze agenda benoemde acties en fasering, bedragen de totale kosten voor 2022 €602.500.

In 2020 hebben 15 gemeenten ingestemd met een meerjarig Uitvoeringsprogramma Grond, Weg- en Waterbouw. Het project is gestart en loopt door t/m 2022. De financiële verrekening van gemeenten wordt verdeeld over de jaren 2021 en 2022 (2 x €62.500). De bijdrage voor 2022 is in de inwonerbijdrage versleuteld. Niet deelnemende gemeenten krijgen een evenredige korting. De provincie draagt eveneens bij in de kosten (€75.000).

In het recente verleden hebben 17 regiogemeenten deel genomen aan het gezamenlijk inkopen van elektriciteit en aardgas en het verduurzamen daarvan. Onder voorwaarden kan het contract duurzame elektriciteit worden voorgezet. De inkoop van aardgas dient opnieuw opgestart te worden. In 2021 moeten daarvoor de uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid worden bepaald. Daarna volgt in 2022 het aanbe-

stedingsproces zelf. De kosten voor de voorbereiding in 2021 zijn begroot op €60.000. De kosten voor het aanbestedingsproces zelf zijn in de inwonerbijdrage voor 2022 opgenomen (€45.000).

(Potentiële) opbrengsten

Zoals hierboven genoemd, draagt de provincie bij aan het meerjarig Uitvoeringsprogramma Grond, Weg- en Waterbouw (€75.000).

Op welke wijze we de projectorganisatie RES kunnen continueren is nu nog niet in te schatten doordat het Rijk nog geen helderheid heeft gegeven over de financiering van de vervolgfase. De provincie is gevraagd hierbij financieel te ondersteunen, zodat we de kern van de projectorganisatie kunnen behouden.

In de bijgestelde begroting 2022 zijn de potentiële opbrengsten nog niet geraamd omdat er nog altijd geen zekerheid is over deze inkomsten. Wel is duidelijk geworden dat de gemeenten Montferland en Mook & Middelaar verwachten niet in te tekenen op deze opgave in 2022. Om de inwonerbijdrage gelijk te houden op 81 cent, is binnen de opgave kritisch gekeken of en waar het minder kan / getemporiseerd kan worden. Er is in totaal €35.000 afgeraamd op budgetten binnen de speerpunten “Circulaire economie, grondstoffen en ketens”, “Water en klimaatadaptatie” en “Transitie naar duurzame energie”. We zijn van mening dat we met deze bijstelling nog altijd onze doelen kunnen halen op deze opgave.

Circulaire regio	taakveld		2022 (juli)	2022 (nieuw)
Algemeen		0.4	60.000	60.000
Speerpunten				
Circulaire bouw en infrastructuur		3.1	147.500	147.500
Circulaire economie: grondstoffen en ketens		2.1	145.000	135.000
Water en klimaatadaptatie		2.1	105.000	85.000
Transitie naar duurzame energie		2.1	180.000	175.000
Lasten			637.500	602.500
Algemeen	0.4			
Speerpunten				
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1			
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1			
Water en klimaatadaptatie	3.1			
Transitie naar duurzame energie	3.1			
Baten				
Saldo			637.500	602.500
Dekking extern (.....)				
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			637.500	602.500
Bijdrage per inwoner in euro's			0,81	0,81*

* Deze inwonersbijdragen is gebaseerd op het aantal gemeenten dat bij de consulatie (voorjaar 2021) heeft aangegeven waarschijnlijk in te tekenen.

ONTSPANNEN REGIO

Kosten

In 2022 hebben we 0,7 fte voor de opgavemanager, 0,8 fte (voor 0,6 fte ondergebracht bij het regiobureau) voor procesondersteuning en 1 fte voor de speerpuntcoördinatoren begroot.

Daarnaast begroten we voor 2022 €355.000 aan proceskosten voor bijvoorbeeld de inhuur van externe expertise, voor analyse, onderzoek en planvorming. Hiermee maken we programma's en projecten concreet en creëren we mogelijkheden voor (co-) financiering van provincie Rijk, Europa en de markt.

(Potentiële) opbrengsten

We verwachten dat ook onze partners, zoals provincie, TEB en TVAN, een bijdrage in capaciteit zullen leveren aan deze opgave. Hierover maken we nog nadere afspraken.

Zoals aangegeven, heeft de provincie de intentie om zoveel aan de projecten bij te dragen, dat de optelsom uitkomt op een verdubbeling van de bijdragen van de gemeenten aan de opgaven. In afstemming met de provincie, hebben we voor

€132.500 een concrete invulling voor deze intentie. Over het speerpunt Sterke culturele infrastructuur en dan met name over het Transformatievoorstel, moeten we nog nadere afspraken met de provincie maken.

De kosten voor gemeenten voor het uitvoeren van het transformatievoorstel zijn dan ook nog niet opgenomen in deze begroting. We streven ernaar dit zoveel mogelijk binnen reeds beschikbare middelen van gemeenten en met co-financiering van de provincie te financieren. Het uitvoeren van het plan van aanpak voor een recreatief wandel- en fietsroutenetwerk is evenmin opgenomen in deze begroting, omdat we deze kosten nog niet kennen. Ook hier kijken we naar beschikbare gemeentelijke middelen en co-financiering van de provincie.

Een aantal gemeenten twijfelen nog over intekenen op deze opgave in 2022. Om de inwonerbijdrage gelijk te houden op 57 cent, is binnen de opgave kritisch gekeken of en waar het minder kan/getemporiseerd kan worden. Er is in totaal €38.000 afgeraamd, waarbij we rekening hebben gehouden dat 3 gemeenten mogelijk niet intekenen.

Ontspannen regio	taakveld		2022 (juli)	2022 (nieuw)
Algemeen		0.4	60.000	48.000
Speerpunten				
Duurzaam toerisme		5.5	250.000	226.000
Bruisende binnensteden, krachtige kernen		8.1	80.000	91.000
Groen-blauw raamwerk		8.1	95.000	81.000
Sterke culturele infrastructuur		5.5	100.000	101.000
Lasten			585.000	547.000
Algemeen	0.4			
Speerpunten				
Duurzaam toerisme	5.5		75.000	75.000
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	8.1		32.500	32.500
Groen-blauw raamwerk	8.1		25.000	25.000
Sterke culturele infrastructuur	5.5			
Baten			132.500	132.500
Saldo*			452.500	414.500
Dekking extern (.....)			132.500	132.500
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			452.500	414.500
Bijdrage per inwoner in euro's			0,57	0,57**

* Dit is inclusief het maken, maar exclusief de uitvoering van het plan van aanpak dekkend recreatief fiets- en wandelnetwerk en exclusief de uitvoering van het transformatievoorstel.

** Deze inwonersbijdragen is gebaseerd op het aantal gemeenten dat bij de consultatie (voorjaar 2021) heeft aangegeven waarschijnlijk in te tekenen.

GROENE GROEIREGIO

Kosten

De te maken kosten voor deze opgave zijn gericht op het samenbrengen van de gemeenten, het bieden van een platform voor kennisuitwisseling (zoals dashboards, leveren van expertise en een vraagbaak), het doen van onderzoek en het organiseren van symposia of congressen.

De netto inzet is geraamd op €642.500 voor 2022. Dit komt neer op een inwonerbijdrage van 82 cent.

(Potentiële) opbrengsten

De gevraagde financiële inzet creëert (meer) mogelijkheden voor financiering vanuit andere partijen naar onze regio Arnhem-Nijmegen. Actuele voorbeelden van dit 'multipliereffect' zijn de korting op de verhuurdersheffing (vergroting investeringscapaciteit corporaties ten behoeve van de bouw van betaalbare huurwoningen), het komende Verstedelijkingsakkoord met het Rijk en recente toekenningen van Woningbouwimpuls-gelden. Het opstellen van Regionale Investeringsagenda's zorgt er bovendien voor dat wij experimenteren met fondsvorming en verevening. Zo verbinden wij de samenwerkende gemeenten met medeoverheden, private en

maatschappelijke partners die - vanuit hun eigen doelstellingen - meewerken en investeren aan de regio Arnhem-Nijmegen.

Binnen onze opgave zijn ook al vastgestelde bijdragen van andere partijen. Vanuit het procesgeld dat door de provincie en het Rijk beschikbaar wordt gesteld voor uitvoering van de Woondeal zijn de kosten in speerpunt 1 (in totaal ca. €650.000) voor een belangrijk deel gedekt. Ten opzichte van het beeld van april zien we dat we een deel van de inzet die we bedacht hadden voor 2021 naar 2022 verschuift. Dit zien we zowel in de kosten als in de baten. Het financiële resultaat van de opgave blijft hetzelfde.

De kosten van de flexpool voor 2021 (€250.000) zijn gedekt uit Rijksregeling 'Specifieke Uitkering Flexibele Inzet Ondersteuning Woningbouw' (FIOW). Er is een uitgebreide begroting beschikbaar voor de Woondeal als ook voor de uitwerking van de overige speerpunten. Voor het jaar 2022 spannen we ons in voor nog eens €250.000 uit deze regeling voor de flexpool. Deze bijdrage is nog niet hard en om die reden niet meegenomen in de dekking.

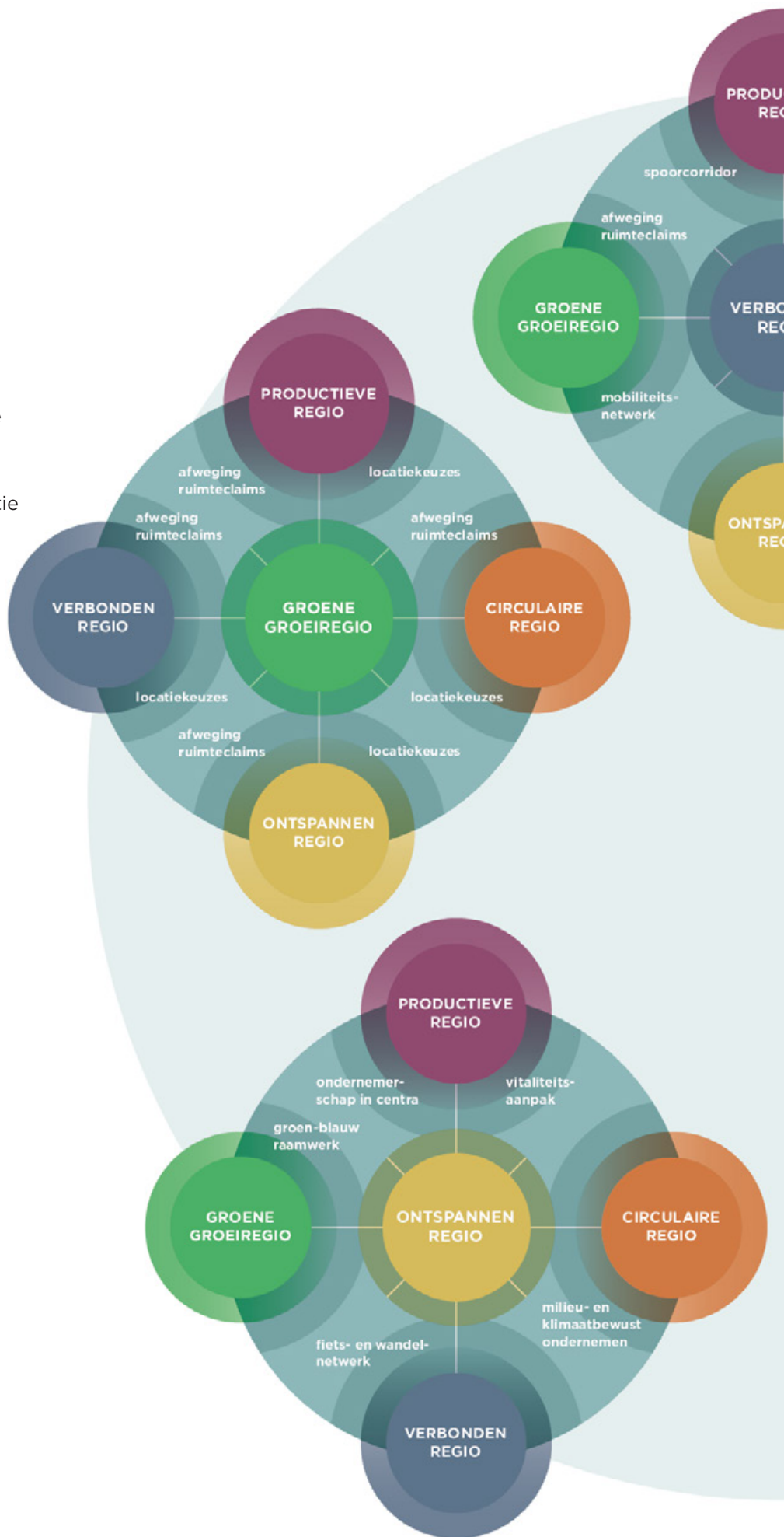
Groene groeiregio	taakveld		2022 (juli)	2022 (nieuw)
Algemeen		0.4	60.000	100.000
Speerpunten				
Versnelling / wonen in balans		8.1	475.000	647.500
Leefomgeving: integraal ruimteclaims afwegen		8.2	307.500	370.000
Agglomeratiekracht - Groene Metropoolregio		3.1	150.000	
Lasten			992.500	1.117.500
Algemeen				
Speerpunten				
Versnelling / wonen in balans	8.1		350.000	475.000
Leefomgeving: integraal ruimteclaims afwegen	8.2			
Agglomeratiekracht - Groene Metropoolregio	3.1			
Baten			350.000	475.000
Saldo			642.500	642.500
Dekking extern (.....)			350.000	475.000
Dekking opgavegeld (inwonerbijdrage)			642.500	642.500
Bijdrage per inwoner in euro's			0,82	0,82

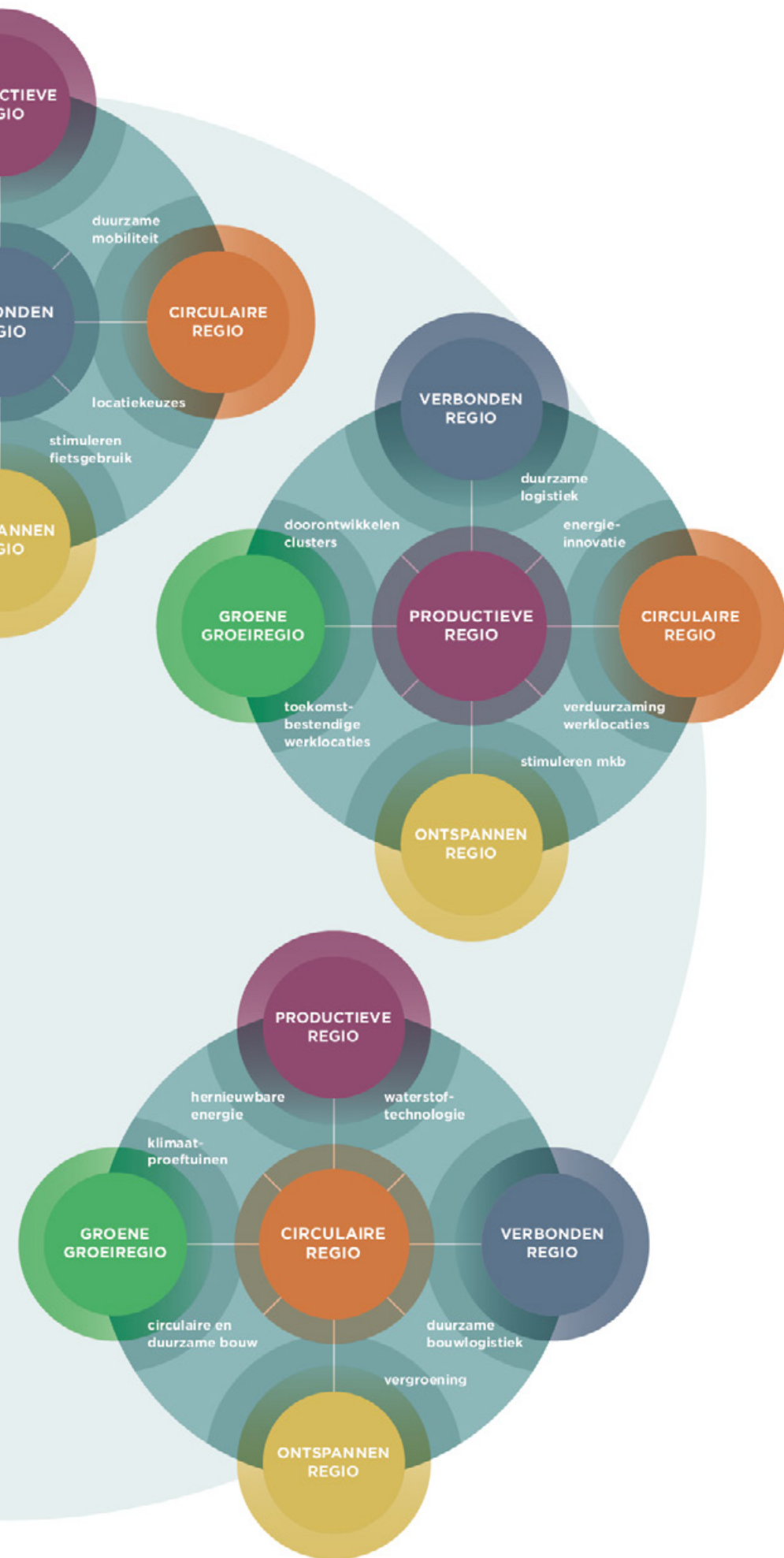
BIJLAGE 1

SAMENHANG OPGAVEN

De vijf opgaven hebben samenhang met elkaar. Wij zorgen ervoor dat we zaken integraal aanpakken, zonder dingen dubbel te doen.

Deze infographic laat zien over welke thema's afspraken zijn gemaakt en welke opgave leidend is. De Groene groeiregio heeft een bijzondere functie als integrerende opgave.





BIJLAGE 2

BESTUURLIJKE OPGAVETEAMS

Verbonden regio	Productieve regio
Roeland van der Zee (wethouder Arnhem) a.i. Igor van der Valk (Lingewaard) Johan Leferink	Jan van Dellen (wethouder Arnhem) Peter Werkman (Doesburg) Jolanda van Rensch
Gebiedsgerichte corridoraanpak - R. van der Zee (Arnhem) - P. Loermans (Wijchen) - J. Wijnia (Nijmegen) Mobiliteitshubs en knooppunten - C. Koers (Zevenaar) - P. Loermans (Wijchen) - J. Wijnia (Nijmegen) Regionaal snelfietsnetwerk - J. Sluiter (Lingewaard) Gedragsaanpak duurzame mobiliteit - P. Baneke (Mook en Middelaar) Verkeersveiligheid - R. Waas (Heumen)	Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters - B. Elfrink (Zevenaar) Human capital - onderwijs en arbeidsmarkt - N. Derks (Wijchen) Stimuleren ondernemerschap in het MKB - M. Esselbrugge (Nijmegen) Versterking van duurzame logistiek - B. Faber (Overbetuwe) Toekomstbestendige werklocaties werklocaties - H. Hieltjes (Duiven) Portefeuillehoudersoverleg RPW - Portefeuillehouders economie van de 18 deelnemende gemeenten Algemeen lid: - H. Witjes (Lingewaard) - F. Eetgerink (Heumen) - M. Som (Montferland) - W. Brink (Druten)
Circulaire regio	Ontspannen regio
Titus Burgers (wethouder Wijchen) Maurits van de Geijn (Renkum) Michiel Hustinx	Agnes Schaap (burgemeester Renkum) Edwin van der Velde (Berg en Dal) Mariken Prüst
Circulaire bouw en Infrastructuur - A. Slob (Lingewaard) - C. Koers (Zevenaar) Circulaire economie: grondstoffen en ketens - M. Schoenaker (Heumen) - D. Klomberg (Rheden) Water en Klimaatadaptie - N. Verheul (Berg en Dal) - P. Bollen (Doesburg) Transitie naar duurzame energie - D. Horsthuis-Tangelder (Overbetuwe) - J. Maouche (Renkum)	Duurzaam toerisme in de regio - H. Witjes (Lingewaard) - B. Elfrink (Zevenaar) Bruisende binnensteden en krachtige kernen - B. van Veldhuizen (Doesburg) - M. Schoenaker (Heumen) - Bob Roelofs (Arnhem) Groen Blauw raamwerk - E. Weststeijn (Rozendaal) - A. Visser (Berg en Dal) - H. Sluiter (Westervoort) Sterke culturele infrastructuur - N. Vergunst (Nijmegen) - M. Budel (Rheden)
Groene Groei regio	
Carol van Eert (burgemeester Rheden) Remco Boer (Wijchen) Matthijs Lenis	
Wonen in balans/Uitvoering Woondeal - W. Hol (Overbetuwe) Leefomgeving - Verstedelijingsstrategie - C. van Eert (Rheden) Leefomgeving- integratie opgaven GMR - G. Gerrits (Wijchen) Betrokkenheid G18 - H. Winters (Zevenaar) - P. de Klein (Beuningen) Lobbykracht als regio - C. van Eert (Rheden) - C. Bouwkamp (Arnhem) - N. Vergunst (Nijmegen)	

Eusebiusbuitensingel 53
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

06 - 311 021 19
info@regioan.nl
www.groenemetropoolregio.nl





Gemeente Mook en Middelaar

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
Fax: (024) 696 19 39
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Het dagelijks bestuur van de Groene
Metropoolregio
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Uw kenmerk: 2021-GMDB-07, 2021-GMDB-09 en 2021-GMDB-10
Uw brief van: 14 april 2021
Ons kenmerk: ZM21.01140/ZM21.01035
Inlichtingen: L.W.A.M. Berben
Telefoon: 06-50007332
Afdeling: Staf
Datum: 10 juni 2021
Onderwerp: Concept-regionale agenda 2021-2022, concept-bestuursakkoord en conceptbegroting 2022 GMRAN

Geacht bestuur,

Op 14 april j.l. ontvingen wij ter consultatie de concept-regionale agenda 2022 (incl. actualisatie 2021), het concept-bestuursakkoord en de concept-begroting 2022 Vande Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Allereerst willen wij danken voor de werkzaamheden inzake voornoemde stukken. Er is in korte tijd veel gerealiseerd en in onze ogen een prima start gemaakt met de Groene Metropoolregio als opvolger van het gemeenschappelijk orgaan Arnhem-Nijmegen

Wij kunnen u over voornoemde stukken het volgende mededelen.

Ad Regionale agenda 2022 (incl. actualisatie 2021)

U nodigt gemeenten uit om zoveel mogelijk in te tekenen op alle opgaven. De gemeente Mook en Middelaar heeft echter tijdens de totstandkoming van deze nieuwe gemeenschappelijke regeling aangegeven een bijzondere positie te hebben als enige Limburgse gemeente met een dubbele oriëntatie. Naast de Groene Metropoolregio participeren wij ook in de regio Noord-Limburg en nemen in dat verband ook deel aan diverse projecten van de Regiodeal en Investeringsagenda van de regio Noord-Limburg. Deze positie is ook door de Groene Metropoolregio erkend en heeft geleid tot een korting van 50% op de bijdrage aan het Regiobureau.

De dubbele oriëntatie betekent dat we kritisch dienen te zijn t.a.v. deelname aan de voorliggende opgaven. Dit geldt temeer nu er sprake is van een structureel tekort op onze begroting van 1,2 miljoen en er stevig bezuinigd dient te worden. Momenteel loopt een intensief bezuinigingstraject, waarbij ook de deelname aan de huidige samenwerkingsverbanden opnieuw tegen het licht wordt gehouden. Hieraan kan nog worden toegevoegd dat deelname ook betekent dat er ambtelijke inzet wordt gevraagd. Hierdoor zal het veelal noodzakelijk zijn om personeel in te huren om de lokale taken uit te kunnen blijven voeren. De meerwaarde van deelname aan één of meerdere opgaven dient dus voor ons duidelijk aanwezig te zijn.

Ten aanzien van de 5 opgaven zijn wij gelet op het belang voor onze gemeente, voornemens om in te tekenen op de opgave Verbonden regio en de opgave Groene Groeiregio. Wij achten deze opgaven incl. speerpunten voldoende geconcretiseerd.

Vorenstaande betekent dat wij niet voornemens zijn om in te tekenen op de opgaven Productieve regio, Ontspannen regio en de Circulaire regio. Belangrijke overwegingen hierbij zijn enerzijds de overlap met de samenwerking in de regio Noord-Limburg en anderzijds de financiële situatie en de bezuinigingsoperatie die momenteel loopt. Ten aanzien van e Productieve regio merken wij nog op dat wij inzake het RPW (Regionaal Programma Werklocaties) deelnemen in regio Noord-Limburg.

Ad bestuursakkoord

Ten aanzien van het concept-bestuursakkoord hebben wij 2 opmerkingen

1. Inzake het adviesteam investeringsagenda (artikelen 5 en 6): dit adviesteam is een vertegenwoordiging van de drie partijen op ambtelijk niveau. Wij verzoeken u om de samenstelling (incl. aantal personen) van het adviesteam inzake de investeringsagenda duidelijker te formuleren.
2. Verder dient naar onze mening de overlap van artikel 5 lid 2 en artikel 6 lid 3 aangepast te worden.

Ad concept-begroting 2022

Wij kunnen ons vinden in de voorliggende concept-begroting 2022. Terecht merkt u op dat deze concept-begroting nog een behoorlijk voorbehoud bevat t.a.v. de deelname aan de opgaven door de gemeenten en de hiermee gepaard gaande middelen. Zoals u zelf aangeeft is dus niet uit te sluiten de dat bijdrage voor de opgaven waaraan wij voornemens zijn deel te nemen, uiteindelijk anders komt te luiden. Zodra hierover duidelijkheid is verzoeken wij u ons hiervan in kennis te stellen, zodat we dit tijdig in onze begroting 2022 kunnen verwerken.

Hoogachtend

De griffier,
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter,
mr. drs. W. Gradisen

Reacties gemeenten concept-regionale agenda 2022

Algemeen	Gemeente	Antwoord
<p><i>Door alle gemeenten is veel werk gemaakt van de consultatieronde. In dit overzicht is getracht de reacties van de gemeenten samen te brengen. Het document is zeker niet allesomvattend en streeft geen volledigheid na. Getracht is kort en bondig te reageren en te duiden wat met een reactie is of wordt gedaan. De concrete vertaling vindt u in de regionale agenda 2022. De oogst van de consultatieronde (en het werkenderwijs gegroeid inzicht bij de bestuurlijke opgaveteams) heeft geleid tot een gedragen regionale agenda. Hiermee kan de regio, samen met haar partners, in 2022 aan het werk.</i></p>		
<p>Inzetten op een realistische en haalbare regionale agenda door prioritering, fasering en concretisering van acties.</p> <p>Koersen op een regionale agenda die een realistische balans laten zien tussen gezonde ambitie en datgene dat - qua middelen en menskracht - met elkaar waar kunnen maken.</p>	<p>Nijmegen Heumen Arnhem Duiven Druten Westervoort Beuningen Wijchen</p>	<p>De doelstellingen 'over vijf jaar' hebben we kritisch bekeken op haalbaarheid binnen deze vijf jaar. Waar deze te ambitieus zijn, temporiseren we deze doelstellingen. Ook zijn deze doelstellingen verder geconcretiseerd. Waar dit nog niet mogelijk is, vindt concretisering in 2022 plaats. We doen dit in het licht van de regionale agenda van 2023 e.v. en de eventuele ontwikkeling van een Monitor Brede Welvaart. Voor alle acties benoemen we welk concreet resultaat dit oplevert en voorzien van een concrete en realistische planning.</p>
<p>Inzetten (verder/ meer) op het aantrekken van externe bijdragen aan en subsidies voor de opgaven</p>	<p>Renkum</p>	<p>In de financiële paragraaf en in de concept-investeringsagenda geven we zoveel mogelijk aan waar wij concrete kansen zien voor samenwerkingsafspraken en voor externe financiering.</p>
<p>Wij verzoeken u daarom om in overleg met de bestuurlijk en ambtelijk opgaveteams te bekijken in hoeverre in 2022 acties tot wat meer concrete en in gemeenten zichtbare resultaten kunnen leiden (met het oog op uitlegbaarheid naar inwoners)</p>	<p>Heumen Berg en Dal Rozendaal</p>	<p>In de definitieve regionale agenda hebben we concrete voorbeelden toegevoegd, waardoor de doelstellingen en acties meer zichtbaar worden.</p>

Wij zouden graag zien dat de speerpunten naar acties worden doorvertaald, daarin ook duidelijker uitwerken welke kosten en baten hiermee gemoeid zijn	Lingewaard	
<p>Wij roepen op om voortvarend (financiële) afspraken te maken met provincie en rijk over de uitvoering van de verschillende opgaven. Voor ons is dit een belangrijke meerwaarde van regionaal samenwerken.</p> <p>Meer en concreet zicht bijvoorbeeld op bijdragen van de provincie zou het besluiten over deze regionale agenda en intekenen op de opgaven een stuk eenvoudiger maken.</p> <p>Oproep om bij de provincie te benadrukken dat zij een belangrijke partner zijn op een groot aantal van de speerpunten, zoals op gebied van verkeersveiligheid, circulair bouwen, energietransitie, bij de ontwikkeling van de internationale clusters, de binnensteden en het transformatievoorstel cultuurregio025.</p> <p>Wij pleiten voor een krachtige provincie die, met respect voor de gemeentelijke autonomie, stevig agenderend, sturend en (financieel) ondersteunend is. Een provincie die ruimte laat, maar ook krachtig rol neemt op onder andere de mobiliteitsopgave, wonen en opgaven in natuur en landschap.</p>	<p>Lingewaard</p> <p>Arnhem</p> <p>Nijmegen</p> <p>Rozendaal</p>	<p>We verwijzen naar de inleiding van de regionale agenda 2020 waarin we nader ingaan op het te sluiten Bestuursakkoord met de provincie en The Economic Board en de daarbij horende regionale investeringsagenda. Het gaat hierbij om investeringen, maar ook om de rol die de verschillende partners pakken in de opgaven. De provincie heeft uitgesproken aan projecten die passen binnen de gezamenlijke ambities bij te dragen zodat een verdubbeling plaatsvindt van de bijdragen van de gemeenten aan de 5 opgaven. In diverse opgaven is aangegeven welke inzet we willen plegen op speerpunten om met het Rijk (en andere partners) afspraken te maken. Zo sluit de regio in 2022 een Verstedelijkingsakkoord met investeringsagenda.</p>
<p>We hechten eraan dat goed wordt geselecteerd op welke speerpunten en activiteiten regionale samenwerking én een regionale investering logisch is, in plaats van provinciale sturing, subregionale samenwerking of een lokale aanpak</p> <p>Ook dienen dubbelingen van lokale en regionale inspanningen worden voorkomen. De regio moet geen punten oppakken die ook of misschien beter lokaal opgepakt kunnen worden. Dit vergt nader onderzoek.</p> <p>Wij denken dat er binnen de agenda, maar ook in de afstemming tussen de GMRAN en andere partijen en regio's, nog diverse mogelijkheden zijn voor meer synergie en het voorkomen van dubbel werk. Wij verzoeken u om op deze mogelijkheden alert te blijven teneinde de maatschappelijke kosten voor de agenda zo laag mogelijk te houden.</p>	<p>Rozendaal</p> <p>Duiven Westervoort</p> <p>Berg en Dal</p>	<p>In de opgaven is kritisch gekeken of de beoogde resultaten en doelen regionale samenwerking vragen om deze te bereiken. Of dat deze beter op een andere plek opgepakt kunnen worden. In een aantal opgaven (met name die opgaven waarop de regionale samenwerking tot nu toe beperkt was) vraagt dat nog meer zoekwerk om hier een uitspraak over te kunnen doen. Er zal altijd een go / no go moment ingebouwd worden. Ook is onze rol ten opzichte van de verschillende resultaten verduidelijkt in de definitieve regionale agenda. In de regionale agenda zijn de voorgestelde regionale inspanningen op onderdelen voorzien van een voorbeeld dat laat zien hoe regionale resultaten zich vertalen naar concrete resultaten op lokaal niveau.</p>

We vragen u de dwarsverbanden/cross-overs nader te concretiseren en een goede plek geven: bij welke opgave komt de (eind)verantwoordelijkheid te liggen voor de diverse acties, waartussen dwarsverbanden bestaan.	Arnhem Renkum Rheden	De samenhang tussen de opgaven is concreter opgenomen in de teksten van de opgaven en in de visualisatie die is gemaakt (bijlage in de regionale agenda 2022). Dat betekent dat we per 'crossover' aangeven wat de actie is, welke opgave leidend is en wat de andere opgave(n) inbrengt of inbrengen.
Aandachtspunt is de bemensing van de regionale opgaven. De gewenste kwaliteiten op de juiste plek, hierop ook uitvragen en selecteren. Vanaf 2022 zijn pas regionale middelen beschikbaar zijn om de inzet van ambtelijke capaciteit van gemeenten te vergoeden, Dit betekent dat de opgavenmanager voor de inzet voor 2021 afhankelijk is van de goede wil van gemeenten en mensen en de regionale taken deels extra taken zijn. En dat er hierdoor niet te veel eisen gesteld kunnen worden aan en geïnvesteerd kan worden in de juiste bemensing.	Arnhem	Dit is zeker een aandachtspunt. Een kwalitatieve en evenwichtige bemensing van de 5 opgaven is een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van de regionale ambities. De ambtelijke betrokkenheid van alle 18 gemeenten bij de lokale opgaven die regionaal opgepakt worden, is essentieel. De bemensing van de opgaveteams is ook een onderwerp dat op de agenda staat van de Netwerkdirectie, mede ingebracht door de 5 ambtelijk opdrachtgevers van de opgaven. Op dit moment is er veel (ambtelijk) enthousiasme om bij te dragen aan een (speerpunt van een) opgaven waarbij we ook constateren dat dit voor de persoon in kwestie vaak dwingt tot het maken van keuzes over zijn tijdsinzet.
Bij de zienswijze is een bijlage gevoegd waarin per opgave specifieke opmerkingen zijn gemaakt en de prioriteiten zijn aangegeven.	Arnhem	Dank voor de uitvoerige en heldere reactie. Waardering voor het feit dat gemeenten zoveel energie hebben gestoken in het aanscherpen van de regionale agenda 2022. Per opgave wordt, voor zover nodig, ingegaan op de gemeentelijke reactie(s).
Wij hopen uiteraard dat alle deelnemende gemeenten ook aan alle opgaven meedoen. Mocht het niet meedoen van één of meerdere gemeenten leiden tot een verhoging van de kosten, dan wel substantiële wijziging van de inhoud van de opgave(n) dan zal de gemeente een nieuwe afweging omtrent deelname moeten maken.	Berg en Dal Wijchen Druten	Wij begrijpen deze opstelling.
We hechten er belang aan om deze resultaten en het maatschappelijk rendement waar mogelijk meetbaar te maken. In output, maar vooral ook in outcome. We ondersteunen daarom de inzet om te onderzoeken of een Monitor Brede Welvaart Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen werkbaar is.	Rozendaal	Door een aantal gemeenteraden is bij de start van de samenwerking gevraagd om te onderzoeken of deze monitor een bruikbaar instrument is. Zowel in de inleiding van de regionale agenda als in de opgave Productieve

		Regio is de monitor expliciet benoemd. In 2022 gaat de regio aan de slag met de Monitor Brede Welvaart.
Met name daar waar de activiteiten gericht zijn op onderzoek en verkenning, zien wij dit eerste jaar als een trechter, waarbij na de brede inventarisatie een beslismoment volgt of de verkenning leidt tot concrete activiteiten. Wij hechten eraan dat deze Go/No-Go besluiten expliciet genomen worden, zodat er ook een stop-strategie is bij onderwerpen die beter niet, niet nu, of beter provinciaal of juist subregionaal of lokaal opgepakt kunnen worden. We rekenen erop dat terugkerend bewust wordt afgewogen of en hoe een activiteit voortgezet wordt, en dat stoppen een optie is, indien de toegevoegde waarde voor de regio beperkt blijkt.	Rozendaal	De acties zijn kritisch bekeken en waar nodig scherper geformuleerd om daarmee ook een concreter eindresultaat te bereiken die de basis kan vormen voor een besluit over een eventuele vervolgstap. De regionale agenda wordt jaarlijks vernieuwd. De afweging vindt in het Bestuurlijk Opgaveteam plaats.
We zouden het daarmee toejuichen als de systematiek in de GMRAN op termijn zou toegroeien naar een systeem zoals een (gemeentelijke) meerjarenbegroting, met doorgaande lijnen voor een periode van, bijvoorbeeld, vier jaar.	Rozendaal	Dat is inderdaad het streven. Eén eerste aanzet daartoe zal gemaakt worden bij de volgende regionale agenda voor 2023 en verder.
Verder kan de vraag worden gesteld of we met nu de voorziene organisatie van de opgaven niet te veel bestuurlijke drukte wordt georganiseerd met een algemeen bestuur, dagelijks bestuur, regionale agendacommissie, bestuurlijke opgaveteams, portefeuille overleggen en ambtelijke werkgroepen. Daar komt de lokale organisatie rond de opgaven nog bovenop. Het is van belang hier een goede balans in te vinden. We zullen in de praktijk zien hoe zich dat ontwikkelt en of deze organisatie, die vooral zo is opgezet om de verbinding met de deelnemende gemeenten op een goede wijze vorm te geven, niet ten koste gaat van de flexibiliteit en slagkracht van de regio. We zullen dit kritisch volgen en als het nodig is hiervoor aandacht vragen.	Zevenaar	Inderdaad mag de versterkte samenwerking niet leiden tot te veel bestuurlijke drukte. Wij zullen daar alert op zijn en ontvangen graag signalen van gemeenten. Uw kritische opstelling wordt gewaardeerd.
In alle opgaven komt de meerwaarde van de grote rivieren in onze regio, te weten de Waal en de Rijn, niet of nauwelijks aan bod. Deze rivieren zijn zeer karakteristiek voor de beleving van het landschap (ontspannen leefklimaat) en bieden vanuit cultuur-historisch perspectief en natuurwaarden een scala aan mogelijkheden voor recreatie en toerisme. Graag zouden wij kansen hiervoor in de relevante opgaven terugzien.	Beuningen	Mede naar aanleiding van dit signaal heeft in een aantal opgaven de meerwaarde van de rivieren nadrukkelijker aandacht gekregen.
We vragen aandacht voor het positie van het middengebied in de regio. De ontwikkeling van de regio hoort recht te doen aan het groene karakter van het middengebied, de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme in dit gebied, het behoud van aantrekkelijke kernen en een goede bereikbaarheid	Lingewaard	Wij hebben kennis genomen van het signaal. Het middengebied heeft in de afgelopen jaren zich, mede door regionale inspanningen, tot een waardevol deel van onze regio ontwikkeld, met voldoende uitdagingen die op regionale schaal om aandacht vragen.

en ontsluiting van het gebied. Samen met Overbetuwe maken wij ons hiervoor hard binnen de Metropoolregio.		
Als we als gemeenten in de Groene Metropoolregio aan de slag gaan met de uitvoering van de opgaven, betekent dat iets voor de ambtelijke capaciteit. Daarnaast zullen er bij de uitvoering mogelijk werkbudgetten gevraagd gaan worden. We zullen goed met elkaar in gesprek moeten gaan en blijven als er hierin afwegingen gemaakt moeten worden.	Wijchen Druten	Regionaal samenwerken, vraagt niet alleen om financiële middelen, maar ook om ambtelijke capaciteit bij gemeenten om die lokale taken, die samen opgepakt worden, uit te voeren. Belangrijk is inderdaad om goede afspraken te maken over een afgewogen inzet vanuit de gemeenten. Hierbij speelt de Netwerkdirectie (gemeentesecretarissen) een belangrijke rol.
Verder roepen wij de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op om - zonder dat hiervoor additionele financiële middelen worden ingezet - de Global Goals in de regionale agenda te implementeren, omdat dit onder andere de samenwerking en communicatie tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en overheid zal bevorderen.	Rheden	In de voorliggende agenda 2022, de eerste agenda die door de Groene Metropoolregio in het opbouwjaar 2021 is opgesteld, is dit niet gebeurd. Het aantal gemeenten dat zich GlobalGoalsgemeente noemt en aansluit bij de VNG campagne blijft groeien. Wij onderzoeken in het komende jaar hoe de regio de Global Goals kan implementeren in de regionale agenda.

Verbonden regio		Antwoord
<p><i>Op het gebied van mobiliteit wordt al enkele jaren samengewerkt op basis van een programma dat door de gemeenten wordt gedragen. De ontvangen reacties hebben geleid tot verdere verduidelijkingen in de tekst en bij een aantal voorgenomen acties tot aanscherpingen.</i></p>		
Op het gebied van Mobiliteit wordt al veel regionaal samengewerkt en opgepakt. De ambities en speerpunten zijn daardoor herkenbaar en inzet van mensen en middelen al deels geregeld.	Arnhem	Deze constatering is juist. Doordat de regio enkele jaren geleden al is gestart met samenwerking op deze opgave hebben wij, samen met onze partners, al veel kunnen bereiken en ligt er een herkenbare en gedragen agenda.
De rivier wordt gemist als vervoerscorridor; de Waal is een belangrijke infrastructurele verkeersader; het verkeersveiligheidsaspect mag nadrukkelijker beschouwd worden	Beuningen	De rivier als vervoerscorridor/vervoer over water nemen wij mee in het in 2021 nog op te stellen Position Paper Logistiek. <i>Zie ook de reactie bij Productieve regio</i>
Het is onduidelijk waar ambities op gebied van vervoer over water onder vallen. We zien graag dat de regio nader gaat bepalen of en zo ja welke acties we op dit vlak gezamenlijk oppakken. In mindere mate geldt dit ook voor logistiek. Onder verbonden regio staat dat dit geen speerpunt is, maar wel in 2021 wordt verkend hoe de economische kansen van de logistiek versterkt kunnen worden.	Nijmegen	De rivier als vervoerscorridor / vervoer over water nemen wij mee bij het nog op te stellen Position Paper Logistiek. Hier zal dan ook worden ingegaan op de ambities en kansen/mogelijkheden vanuit de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen <i>Zie ook de reactie bij Productieve regio</i>
We zouden graag zien dat de gezamenlijke ambities op het gebied van scheepvaart, haven en logistiek worden verduidelijkt en uitgewerkt in acties.	Nijmegen	Wij zullen dit meenemen in het in 2021 nog op te stellen Position Paper Logistiek. <i>Zie ook de reactie bij Productieve regio</i>
Elektrisch laden/overslaan/overstappen van bussen, touringcars, bouwtransport en ZES-logistiek hebben grote invloed op elkaar. In de toekomst zullen we voor succesvolle hubs ook voorzieningen op de corridors nodig hebben. Dat kunnen laadstations zijn, maar bijvoorbeeld ook bovenleiding of wellicht overslagmogelijkheid t.b.v. stadsdistributie of personen (transferia). Afstemming van doelen en voorzieningen langs de A325 en de hub is van belang.	Nijmegen	Signaal is helder en zullen wij betrekken bij het verder uitwerken van speerpunt Hubs en knooppunten.

Bij het speerpunt <i>Hubs en knooppunten</i> missen we plannen voor hubs in onze gemeente. Er zijn wel ideeën voor Toeristische Opstappunten, maar deze zijn nog niet concreet genoeg.	Renkum	<p>Alle gemeenten in de regio zijn betrokken bij de totstandkoming van de visie over mobiliteitshubs en knooppunten. De hubs die erin staan zijn aangedragen door de betreffende gemeenten. Gezamenlijk is ook de prioritering aangebracht; Renkum was daarbij aanwezig.</p> <p>De TOPS zijn inderdaad nog onvoldoende uitgewerkt, dat is ook aangegeven in de notitie. De focus lag in de notitie meer op mobiliteitshubs. De TOPs of meer recreatieve HUBS worden nog nader uitgewerkt in de Ontspannen Regio, al dan niet in combinatie met een mobiliteit hub in de directe nabijheid. De strategie voor mobiliteit hubs (en deelmobiliteit) wordt de 2e helft van 2021 uitgewerkt met de gemeenten. In 2022 volgt verdere implementatie en uitrol.</p>
Bij het speerpunt <i>Gedragsaanpak duurzame mobiliteit</i> missen we dat deze ook uitgerold wordt in Renkum. Omdat de aanpak vooral meelift met grote projecten (zoals bijvoorbeeld de aanpak van de Waalbrug in Nijmegen), zijn er op dit moment te weinig aanknopingspunten voor Renkum.	Renkum	Er zijn veel gedragsprojecten die interessant zijn voor alle gemeenten in de regio, bijvoorbeeld stimuleren van e-hubs, deelmobiliteit, maar ook de mobiliteitsmakelaar is inzetbaar voor (grotere) werkgevers in elke gemeente.
Gedragsaanpak duurzame mobiliteit en investeringskalender; waarom is de keuze gemaakt om dit onderwerp op regionale schaal op te pakken? Wat zijn dan de regionale instrumenten?	Rozendaal	Bij de gedragsaanpak duurzame mobiliteit werken we nauw samen met de provincie, het Rijk, het bedrijfsleven en de individuele gemeenten. De regio speelt hierin een sturende, coördinerende, stimulerende en initiërende rol. Veel initiatieven kun je vanuit gezamenlijkheid oppakken en hoeft je niet als individuele gemeenten te organiseren, uit te werken of te implementeren. Denk bijv. aan de werkgeversaanpak, waarin een mobiliteitsmakelaar voor alle gemeenten werkt.
Wij willen regionale aandacht vragen voor vooral de doorstroming A12 bij de Velperbroek (cross-over met Productieve regio), de regionale afwikkeling van het Spoorgoederenvervoer (nieuwe initiatieven) en de hub Posbank: deze is van groot belang voor de afwikkeling van de stroom toeristen (cross-	Rheden Rozendaal Arnhem	In de huidige gedragsaanpak voor de A12 (weg) van Arnhem Oost tot de Duitse grens (RWS trekker) is zeker aandacht ook voor het Velperbroekcircuit. Met gedragsmaatregelen en flankerend beleid proberen we

<p>over met Ontspannen regio). Verder is voor alle lokale ontwikkelingen van bestaande en nieuwe functies een adequate aansluiting op regionale mobiliteitssystemen voor onze inwoners van groot belang.</p>		<p>samen met andere partners (zoals RWS, provincie, bedrijfsleven, vervoerders) het fileleed en de filedruk op dit deel van de A12 de komende jaren te verminderen. Daarnaast hebben wij plannen voor bredere bereikbaarheidsaanpak aan de Oostflank van Arnhem.</p> <p>De regio neemt actief deel aan de spoortafels Oost Nederland, o.a. die voor spoorgoederen. Het onderzoek wat I&W heeft aangekondigd in het Toekomstbeeld OV 2040 naar zogenaamde Noordtakvarianten Betuweroute houden wij nauwlettend in de gaten. Op regionaal niveau hebben we een ambtelijke kopgroep Spoor, waar dit soort punten ook nadrukkelijk op de agenda staan. De gemeente Rheden neemt hieraan deel. De regio is ook bestuurlijk vertegenwoordigd in de bestuurlijke spoortafel op landsdeel niveau en wordt ook vaak uitgenodigd voor de landelijke spoortafels, gelet op de spoorproblematiek in onze regio.</p> <p>Wat de TOPS (toeristische hubs betreft), zie hiervoor de reactie op de vraag van de gemeente Renkum.</p>
<p>Adviseren stationsgebied Nijmegen lijkt ons hooguit een subregionaal vraagstuk en vooral een opgave voor stedelijke planontwikkeling van Nijmegen. Waarom is dit opgenomen?</p>	<p>Rozendaal</p>	<p>Station Nijmegen is een belangrijk regionaal knooppunt in het mobiliteitsnetwerk. Het goed laten functioneren van de verschillende modaliteiten (spoor, HOV en fiets) is een belangrijke opgave vanuit een regionaal perspectief.</p>
<p>Het belang van het bevorderen van verkeersveiligheid is onomstreden. Echter: concrete investeringen zoals opgenomen in de investeringsagenda verkeersveiligheid moeten worden betaald door rijksoverheid, provincie of gemeente. In hoeverre is het opstellen van een meerjarige investeringsagenda dan een taak voor de GMRAN (en niet bijv. voor de provincie)?</p>	<p>Rozendaal</p>	<p>De Groene Metropoolregio is geen uitvoerende organisatie in het fysieke domein. Wij zullen geen fietspaden of een rotonde aanleggen. Wel kunnen wij gezamenlijk met de gemeenten en partners als de provincie Gelderland kijken naar het zo goed en zo efficiënt mogelijk oppakken van bovenlokale projecten die bijdragen aan onze gezamenlijke opgaven. Eén van de instrumenten is het maken van meerjarige geprioriteerde agenda die gebruikt kan worden bij</p>

		eventuele investeringsmogelijkheden. Een dergelijke agenda helpt bij het zoeken van subsidiemogelijkheden.
Speciale aandacht voor het verbinden van lokale opgaven aan de regionale opgaven: Het belang van de gebiedsaanpak van de A325-corridor, de verschillende fietsprojecten waaronder de verkenning van een snelfietsroute Arnhem-Huissen en de regionale uitwerking van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid.	Lingewaard	Wij onderschrijven het belang van het verbinden van betrokkenheid van lokale opgaven aan de regionale opgaven. De door de gemeente aangedragen voorbeelden passen binnen de regionale agenda.
Wij willen als Druten nadrukkelijk aandacht vragen voor de problematiek in de randgemeenten bij het formuleren van de opgaven, bijvoorbeeld - vanuit Drutens perspectief, maar niet uitsluitend - door: \- bij 'de Verbonden Regio' de Maas en Waalweg \N322\ te betrekken en de ov\-verbindingen tussen de gemeenten in Maas en Waal en de steden te betrekken;	Druten	De Groene Metropoolregio is er voor alle gemeenten en dus ook voor de randgemeenten. Bij de Verbonden regio speelt het regionale netwerk (voor weg, spoor, HOV en Fiets) een belangrijke rol. De door de gemeente genoemde voorbeelden worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de regionale agenda.
Nadrukkelijk aandacht te vragen bij het formuleren van de opgaven voor de problematiek in de randgemeenten, bijvoorbeeld maar niet uitsluitend vanuit Wijchens perspectief: bij vervoer: de spoor-bottleneck van de enkelspoorsbrug bij Niftrik die ook gevolgen heeft voor bereikbaarheid over de weg;	Wijchen	Verwezen wordt naar de reactie hierboven bij de vraag van de gemeente Druten.
Te lobbyen voor het opnemen van Druten in de regionale snelfiets verbindingroutes.	Druten	Alle gemeenten in de regio zijn betrokken bij de totstandkoming van het regionale fietsnetwerk. De gemeente kan altijd beargumenteerd nieuwe potentiële verbindingen aandragen, waarna met elkaar gekeken wordt in hoeverre dit kan/gaat bijdragen aan de regionale opgaven.

Productieve regio		Antwoord
<p><i>De tekst van de opgave is verduidelijkt om beter aan te geven wat het regionaal belang van bepaalde resultaten is, waar we precies op inzetten en hoe en waar we een verbinding leggen met de andere vier opgaven. Ook de samenwerking met The Economic Board en met andere partners, bijvoorbeeld in het speerpunt Human Capital, is verhelderd.</i></p>		
<p>Veel van de genoemde zaken worden ook gestimuleerd door de Kamer van Koophandel. Bovendien stimuleert de opgave Circulaire opgave soortgelijke ontwikkelingen, en biedt ondernemerskansen. Kunt u aangeven hoe(veel) deze opgave aan extra (maatschappelijk) rendement levert?</p>	Rozendaal	<p>Raakvlakken met de andere opgaven, waaronder de Circulaire regio zijn er zeker. Daar waar de acties de andere opgaven raakt, werken we samen en zijn afspraken gemaakt over wie waarvoor de leidende rol heeft (zie de bijlage in de regionale agenda 2022). Zoals bij verduurzaming werklocaties is de Circulaire regio in de lead voor verduurzaming op het vlak van energie. De uitkomsten en het ruimtebeslag dat dit met zich meebrengt nemen we weer mee in het RPW. De meerwaarde van de regio in de stimulering van de clusters is de opschaling van projecten waarmee financieringsmogelijkheden van provincie, Rijk en Brussel in beeld komen. Ook willen we dat de regiogemeenten meer profiteren van onze (inter)nationale clusters. Dit is nu nadrukkelijk opgenomen in het betreffende speerpunt.</p>
<p>Bepaalde onderwerpen die onder de Productieve regio hadden kunnen vallen of een grote samenhang hebben met de Productieve regio, zijn ondergebracht bij andere opgaven en worden vanuit die opgaven opgepakt. Denk aan energie en duurzaamheid, detailhandel centra en vrijetijdseconomie. Dat betekent dat er voldoende aandacht moet zijn voor de verbanden tussen de verschillende opgaven.</p>	Renkum	<p>Er zijn veel crossovers tussen de verschillende opgaven. Zo heeft de productieve regio crossovers vanuit human capital met bijvoorbeeld de Ontspannen regio en de Circulaire regio. En vanuit Werklocaties een crossover met de Circulaire regio voor energiebesparing bij bedrijven, zon op dak etc. Deze crossovers en welke opgave daarbij in de lead is, is benoemd in de teksten onder de speerpunten. Ook is in de regionale agenda 2022 een figuur opgenomen waarin de crossovers zichtbaar zijn gemaakt. Samenwerking en afstemming tussen de opgaven is belangrijk en wordt actief opgepakt.</p>

Herstel Covid-19: De acties zijn beperkt uitgewerkt. Het is daarom de vraag wat dit speerpunt daadwerkelijk gaat opleveren. Kan dit wat concreter worden gemaakt?	Berg en Dal	Ondersteuning van MKB-ers in het toekomstbestendig maken vinden wij een belangrijk onderwerp. De acties zijn wat concreter gemaakt en de uitwerking en uitvoering daarvan vindt vanaf tweede helft 2021 plaats. Voorbeeld hiervan is het ophalen van alle initiatieven die gemeenten op dit vlak al nemen en het delen van de best practices met de 18 regiogemeenten om ons MKB de crisis door te helpen.
<p><i>Speerpunt Human Capital:</i> Er zijn veel organisaties die zich bezig houden met de arbeidsmarkt, en bijna allen op (sub)regionaal niveau. Ook zijn er regionale samenwerkingen (zoals de RTA). Kan duidelijker worden gemaakt waar de meerwaarde precies zit?</p> <p>De meest acties zijn nog niet heel concreet. Concretisering is gewenst.</p>	Berg en Dal Arnhem	Wij onderschrijven dat er al veel gebeurt op dit vlak, maar nog erg versnipperd. Gezamenlijke focus en krachten bundelen is nodig om echt beweging te creëren. Daarom gaan wij samen met alle betrokken partners één strategische regionale Human Capital Agenda ontwikkelen en een Human Capital Akkoord waarin duidelijk staat welke partij wat bijdraagt en wie welke rol vervult.
Bij het speerpunt <i>Human Capital</i> is het bijvoorbeeld goed om een duidelijk verband te leggen met recreatie en toerisme. In deze sector (vooral de horeca) is veel behoefte aan geschikte arbeidskrachten. The Economic Board richt zich met name op de sectoren Health, Hightech & Energy en Food.	Renkum Arnhem	De verbinding tussen human capital en de andere opgaven binnen de GMR is zeker belangrijk. Naast de clusters Health, Hightech & Energie en Food zijn ook o.a. toerisme en recreatie, logistiek en circulair bouwen van belang. Ook deze sectoren worden in de Human Capital Agenda meegenomen. Zie ook de reactie bij de gemeente Berg en Dal.
Wij willen aandacht vragen voor het thema <i>Human Capital</i> in relatie tot de circulaire topregio die we willen zijn. Wij verwachten in dat kader focus op een groei aan opleidingen, kennis en stages in de sector duurzaamheid en circulaire industrie (ook aansluitend op middelbaar onderwijs niveau). Daarnaast zien wij als mogelijk speerpunt specifieke aandacht voor de natuur inclusieve landbouw en de korte kringloop industrie (cross-over met circulaire economie), alsmede voor ZZP-vraagstukken (grote, kwetsbare beroepsgroep).	Rheden	Zie hierboven
Voor het speerpunt <i>Human Capital</i> , Onderwijs en Arbeidsmarkt vraagt de raad zich af of alle voorgenomen acties in de regio Arnhem Nijmegen wel op het juiste schaalniveau landen. Voor de inzet van de lobbykracht van de regio voor dit speerpunt is dat ongetwijfeld het geval, maar voor andere	Zevenaar	Met human capital richten wij ons in eerste instantie op de arbeidsmarktbehoefte van ons bedrijfsleven. Er zijn al veel partijen die zich richten op de werknemerskant (dicht bij de burger). Hier gebeurt al veel, maar nog erg

acties zijn voor Zevenaar wellicht de sub regio Arnhem of zelfs de Liemers een betere schaalgrootte. Ons oogmerk is steeds de activiteiten zo dicht mogelijk bij de burger of cliënt te organiseren.		versnipperd. Met de Human Capital Agenda verbinden wij juist deze twee werelden aan elkaar, brengen focus aan en geven gezamenlijk met alle partijen richting. De arbeidsmarkt is regionaal. Als we dit ook regionaal oppakken in samenwerking met alle betrokken partijen, creëren we impact.
Speciale aandacht voor het verbinden van lokale opgaven aan de regionale opgaven bij de ontwikkeling Agropark III, onderwijs en arbeidsmarkt via Human Capital agenda (skillsbased arbeidsmarkt), ondersteuning MKB (familiebedrijven/digitaliseren), verduurzamen werklocaties en het uitwerken regionale betekenis health, food en energy.	Lingewaard	Wij onderschrijven het belang van de betrokkenheid van lokale initiatieven bij de regio. Verbinding maken met het lokale bedrijfsleven en de lokale initiatieven is voor ons een belangrijk uitgangspunt bij alle speerpunten en acties. Met het doel de gehele regio op de diverse onderwerpen te verbinden en lokale initiatieven te kunnen opschalen waar mogelijk om daarmee externe gelden naar de regio te halen om te investeren in onze economie. Drie voorbeelden waarbij dit heel specifiek is benoemd zijn de speerpunten Doorontwikkeling Kansrijke Clusters, Human Capital en Verduurzaming van de Logistiek.
Extra aandacht wordt gevraagd voor de rol van The Economic Board in de Groene Metropoolregio, met name t.a.v. het onderwerp doorontwikkeling (inter-)nationale clusters; aandacht voor de relatie met de taken van de arbeidsmarktregio's (geen dubbel werk). Belangrijk is nog wel de afstemming met The Economic Board, met name op de speerpunten (inter-)nationale clusters en Human Capital wie welke rol heeft en wie leidend is in de verschillende acties die benoemd zijn.	Beuningen Arnhem	De rol- en taakverdeling met TEB is de afgelopen periode verder uitgekristalliseerd en ook concreet gemaakt onder het speerpunt <i>Doorontwikkeling van de kansrijke Clusters</i> . De relatie met de arbeidsmarktregio's onder Human Capital is zeker van belang. In de triple helixsamenwerking rondom de Human Capital Agenda zijn de arbeidsmarktregio's belangrijke partners en ook direct betrokken. Met het doel elkaar te versterken en niks dubbel te doen.
Health is een topsector. Er lijkt echter vooral aandacht voor een relatief eenzijdige insteek op Cure. Wij bepleiten meer aandacht voor de zorgsector (care) als een waardevolle complementaire toevoeging.	Rheden	In de regionale agenda hebben we focus aangebracht en keuzes gemaakt. Met deze prioritering kunnen we echt van betekenis zijn voor de regio. De cure kant van Health in combinatie met hightech, daar blinken we als regio in uit en kunnen we ook echt iets betekenen voor heel Nederland en Europa.

Scherper afbakenen welke inzet in tijd, capaciteit en middelen beoogd is bij de doorontwikkeling van de (inter-)nationale clusters + verduidelijking rollen en verantwoordelijkheden van provincie, The Economic Board, Groene Metropoolregio en individuele gemeenten	Nijmegen	Inzet, tijd en capaciteit bij de doorontwikkeling van de clusters is in de afgelopen periode verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met TEB over rol en taakverdeling en ook over het betrekken van individuele gemeenten. Dit is opgenomen in de definitieve agenda 2022.
Speerpunt <i>Versterking van duurzame logistiek</i> : in de uitwerking de economische ambities voor de sector logistiek en de economische potenties van de havens en watergebonden bedrijventerreinen terug laten komen + de gezamenlijke ambities op het gebied van scheepvaart, haven en logistiek worden verduidelijkt en uitgewerkt in acties, zoals het aanjagen van innovatie (energie hub BCTN/ENGIE), het verschonen van de scheepvaart en het realiseren van verduurzaming.	Nijmegen	Onder Ambities en speerpunten Productieve regio is opgenomen dat we werken aan een regionale visie en een gezamenlijke koers op logistiek. Daarbij hebben binnenvaart en havens specifiek benoemd als een van de onderwerpen die hierbij van belang zijn. De gezamenlijke ambities op dit vlak gaan we dus meenemen in het Position Paper Logistiek. <i>Zie ook de reactie bij Verbonden regio.</i>
Bij het speerpunt <i>Versterking van duurzame logistiek</i> wordt sterk ingezet op de kansen die logistiek brengt en de verduurzaming van deze sector, maar niet op de gevolgen van deze sector binnen de regio. Dit is deels wel meegenomen in de andere opgaven, maar het vraagt aandacht om de verbanden goed in de gaten te houden. Denk hierbij aan verkeer, milieu, huisvesting arbeidsmigranten etc.	Renkum	De kansen voor logistiek en ook de effecten hiervan wordt meegenomen in het Position Paper Logistiek waar we in 2021 mee aan de slag gaan. Hiervoor werken we samen met de Verbonden regio, de HAN, de provincie en Logistics Valley aan een regionale visie en een gezamenlijke koers op logistiek. Waar liggen kansen en mogelijkheden? Wat komt op ons af en hoe kunnen we daarop inspelen? Daarbij komt ook onder andere leefbaarheid aan bod. Op basis van deze visie kunnen we gefundeerde keuzes maken voor vervolgacties op logistiek.
Integrale benadering van <i>landbouw</i> wordt gemist en vraagt aanscherping Voor de topsector Food is het van belang om (in afstemming met Foodvalley en de WUR) samen te leren en te innoveren in de richting van een economisch, ecologisch en maatschappelijk verantwoord voedselsysteem (productie, verwerking, handel en consumptie).	Overbetuwe	Met de regionale agenda brengen we focus aan en prioritering; waar willen we met z'n allen echt voor gaan? Wat zijn onze belangrijkste opgaven? Landbouw is voor deze regio niet als hoogste prioriteit aangemerkt. De relatie met Foodvalley vinden wij zeker belangrijk. Onder het speerpunt Doorontwikkeling Kansrijke Clusters is dan ook opgenomen dat we onze inzet op innovatiekracht in de clusters Health, Hightech & Energy, de cross-over met Food versterken en we

		samen met Foodvalley werken aan crossovers tussen Health en Food. Daarbij wordt Next Garden Lingewaard verder uitgelicht.
In deze opgave (<i>Toekomstbestendige werklocaties</i>) zijn de bestaande samenwerkingen (RPW) opgenomen. De meerwaarde of eventuele overlap dient ons inziens nader verkend te worden. We zien binnen dit programma veel cross-overs met de andere programma's (o.a. krachtige kernen, circulaire economie, mobiliteit/bereikbaarheid).	Rheden	Voor het RPW zijn de bestaande overleggen zowel ambtelijk als bestuurlijk in stand gehouden. Er zijn rondom dit onderwerp geen nieuwe overleggen bijgekomen. Hierover is in de regionale agenda het volgende opgenomen: De besluitvorming van het RPW ligt zoals voorheen bij de gemeentebesturen. Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten. De Groene Metropoolregio faciliteert zowel ambtelijk als bestuurlijk de voorbereiding en afstemming van het RPW. Voor wat betreft de crossovers: zie vorige reactie.

Circulaire regio		Antwoord
<p><i>De reacties van gemeenten hebben ertoe geleid dat op enkele onderdelen de rol van de Groene Metropoolregio is verduidelijkt. Sommige acties die bij het betreffende speerpunt ondersteunend van karakter waren, zijn niet meer afzonderlijk als actie/resultaat benoemd. Denk hierbij aan acties met betrekking tot beleidsontwikkeling, wegnemen van belemmeringen en stimuleren van werkervaringsplekken. In de tekst is bij enkele resultaten, bijvoorbeeld bij circulair bouwen, explicieter aangegeven welke opgave het voortouw heeft bij na te streven de resultaten op het grensvlak van twee opgaven</i></p>		
Wij hebben de wens dat naast kennisdeling er meer toegewerkt wordt naar het stellen van doelen en het opstellen van eisen (aan derden). Daarnaast zien wij graag dat er meer aandacht is voor het monitoren van de resultaten.	Berg en Dal	Op het moment dat acties en te bereiken resultaten worden vertaald in projecten zal er steeds aandacht worden gegeven aan monitoring van de voortgang. Bij het speerpunt <i>transitie naar duurzame energie</i> is expliciet het punt monitoring benoemd vanwege de focus op het doel duurzame energie en energiebesparing.
Wij zien zeer veel raakvlakken, maar ook deels overlap tussen speerpunt 1 en speerpunt 2. Scheiding lijkt in praktijk moeilijk hanteerbaar. Uiteraard verwachten wij dat u met een goede afstemming tussen de speerpunten een groot deel ondervangen kan worden, maar wellicht is het naar de toekomst toe zinvol om deze speerpunten samen te voegen.	Berg en Dal	Er is zeker sprake van samenhang tussen beide speerpunten van de opgave Circulaire regio. Met speerpunt 1, <i>circulaire bouw en infra</i> geven we onze bijzondere focus aan op het thema circulair bouwen dat ook verband houdt met andere belangrijke opgave van de Groene metropoolagenda, m.n. Groene groei regio.
Belangrijk om in deze opgave nader te prioriteren. De speerpunten/acties die voor Arnhem hoge prioriteit hebben zijn aangegeven. Ook voor deze opgaven geldt aandacht voor de (concretisering van de) dwarsverbanden met de andere 4 opgaven en m.n. het benoemen van de eindverantwoordelijkheid voor de acties.	Arnhem	De wens om te prioriteren is door meerdere gemeenten geuit en heeft geleid tot een kritische beschouwing van de agenda voor 2022. Zie de reactie in het algemene deel.
Voor de ontwikkeling en uitvoering van RES 2.0 geldt dat deze niet binnen de gevraagde regionale bijdrage valt. De verwachting is dat hiervoor middelen vanuit het Rijk beschikbaar moeten komen. We gaan er overigens van uit dat alle gemeenten deelnemen aan de RES, ook als ze niet intekenen op de opgave Circulaire regio.	Nijmegen Arnhem	We delen dit uitgangspunt met gemeente Nijmegen.
Speerpunt <i>Circulaire economie</i> Sommige zaken lopen al in triple helix verband. In plaats van	Nijmegen	We vinden het belangrijk dat de GMR een rol vervult in het regionale Triple Helixverband. De

grondstofanalyses kan er beter een werkgelegenheidsanalyse plaatsvinden.		werkgelegenheidsanalyse zal in samenwerking tussen de opgave Productieve regio en TEB worden uitgevoerd. Trends in de Circulaire Economie zullen we vanuit de opgave Circulaire regio hierbij inbrengen. Een actuele grondstoffenanalyse vinden we van belang om onze uitgangssituatie en eventuele interventies te kunnen bepalen.
<i>Speerpunt water en klimaatadaptatie</i> Er kan mogelijk nog concreter uitgewerkt worden wat de Metropoolregio gaat bijdragen aan deze projecten die grotendeels bestaande projecten zijn	Nijmegen	Op dit speerpunt kiezen we voor een beperkte rol voor de Groene Metropoolregio. Dat betekent dat acties met name gericht zijn op kennisdeling, ondersteuning en profilering. Het is niet de bedoeling dat GMR zelfstandig projecten gaat ontwikkelen en uitvoeren. We verwachten wel dat door steun van de Groene Metropoolregio projecten sneller tot stand kunnen komen.
<i>Speerpunt water en klimaatadaptatie.</i> Het thema klimaatadaptatie wordt in Renkum vooral regionaal vormgegeven in samenwerking met de werkregio Vallei en Veluwe en dus niet met de regio Arnhem-Nijmegen. Het zou niet goed zijn als de genoemde activiteiten dubbel worden georganiseerd.	Renkum	Dit standpunt delen we en we zullen blijven waken voor dubbel georganiseerde activiteiten.
Bij speerpunt <i>water en klimaatadaptatie</i> : gezien de geografische kaders ook nadrukkelijk de gemeente West Maas en Waal betrekken;	Wijchen	In de Regionale Adaptatiestrategie (RAS) Rijk van Maas en Waal is de gemeente West Maas en Waal betrokken. Afstemming met acties van de Groene Metropoolregio zal vooral bij de uitvoering van deze RAS van belang zijn.
Motie Biodiversiteit 2020	Nijmegen	Vooraf bij (circulaire) bouw van woningen en projecten met betrekking tot circulaire landbouw zal in deze opgave biodiversiteit een rol spelen. Verder wordt voor een nadere toelichting verwezen naar de opgave Ontspannen regio.
Integrale benadering van landbouw wordt gemist en vraagt aanscherping. Bij circulaire landbouw blijven grondstoffen en producten zo lang en zo hoogwaardig mogelijk in de kringloop door volledige benutting van grondstoffen, hoogwaardig gebruik van biomassa en recycling van reststromen.	Overbetuwe	In de regionale agenda is vooralsnog niet gekozen voor een integrale benadering van diverse uitdagingen in de landbouwsector. Kringlooplandbouw is wel een thema bij het speerpunt circulaire economie: grondstoffen en ketens. <i>Zie ook de reactie bij de opgave Productieve regio</i>

Wij denken dat de opgave zich sneller kan ontwikkelen door ruimte te geven aan pilot projecten, gericht op het daadwerkelijk toepassen van kennis en ervaringen. We missen de agrariërs als belangrijke partner die een bijdrage leveren aan biologische en natuur-inclusieve landbouw en het klimaatbestendig beheer (cross-over met productieve regio).	Rheden	Pilotprojecten, proeftuinen etc. zijn een belangrijk instrument om onze doelstellingen te bereiken. Op diverse onderwerpen zullen we kennis en ervaringen delen met gemeenten. Agrariërs zijn inderdaad een belangrijke partner bij de ontwikkeling van circulaire, natuurinclusieve landbouw. Deze hebben we toegevoegd aan de lijst van partners bij de opgave circulaire regio.
Aandacht voor stikstofproblematiek. Aandacht voor opslagmogelijkheden energie	Beuningen	De stikstofproblematiek is meegenomen in de opgave Groene Groei. Innovatieve mogelijkheden voor energieopslag komen aan bod bij het speerpunt <i>Transitie naar duurzame energie</i> .
In diverse speerpunten zien wij dubbelingen of raakvlakken met reeds bestaande projecten. Zo bestaan de energieloketten al. Deze draaien op bijdragen van de gemeenten. Gaat de financiering van deze loketten volledig over naar regio? Wat is de rationale daarachter en in termen van resultaat, dienstverlening en/of kosten? Kennisdeling aardgasvrije wijken hoort bij de verleende subsidie en wordt daarmee al georganiseerd wat is de meerwaarde van de inzet van de metropool regio?	Rozendaal	Dubbelingen zullen we voorkomen, raakvlakken zijn onvermijdelijk. Het is niet de bedoeling dat de Groene Metropoolregio energieloketten gaat overnemen of gaat financieren. Wel willen we onderzoeken of het gemeenten meerwaarde kan bieden om de <i>aanbesteding</i> gezamenlijk te doen of op elkaar af te stemmen. Bij kennisdeling met betrekking tot de ontwikkeling van aardgasvrije wijken zullen we dubbelingen voorkomen en alleen aanvullend naar behoefte van gemeenten organiseren. Die behoefte is bij de voorbereiding van de agenda wel aangegeven vanuit gemeenten.
De acties in dit speerpunt <i>circulair bouwen en infra</i> lijken beter thuis op landelijk, provinciaal dan wel juist lokaal niveau. Kunt u specifieker aangeven wat de beoogde meerwaarde is van regionale inspanningen?	Rozendaal	De gemeenten in de Groene Metropoolregio willen gezamenlijk een aanpak voor circulair bouwen ontwikkelen die binnen de gemeenten geïmplementeerd gaat worden (Circulaire Impactladder). Bij de aanpak Grond, Weg- Waterbouw (GWW) ontwikkelen we gezamenlijk een aanpak die ervoor zorgt dat projecten in de openbare ruimte zoveel mogelijk circulair worden aanbesteed. Door op regionaal samen te werken weet de markt sneller wat er in de regio aan uniforme eisen

		wordt gesteld en kunnen ze er sneller op inspelen. Dat versnelt de overgang naar een circulaire economie.
Speciale aandacht voor het verbinden van lokale opgaven aan de regionale opgaven bij het blijven positioneren van Next Garden bij het uitwerken van de verschillende opgaven. Next Garden vormt een belangrijke kans voor de ontwikkeling van duurzame tuinbouw en circulariteit in de regio.	Lingewaard	Next Garden vormt in onze regio zeker een belangrijke schakel in de transitie naar een circulaire economie, in het bijzonder bij de ontwikkeling van duurzame tuinbouw. In twee speerpunten (speerpunt grondstoffen en ketens en speerpunt energietransitie) is het initiatief opgenomen in de regionale agenda. Ook is Next Garden uitgelicht bij productieve regio.

Ontspannen regio		Antwoord
<p><i>We hebben de tekst van de opgave verduidelijkt om beter aan te geven wat het regionaal belang van bepaalde resultaten is, waar we precies op inzetten (bijvoorbeeld ook op biodiversiteit) en hoe en waar we een verbinding leggen met de andere vier opgaven en met overlappende of omliggende regio's zoals het Land van Maas en Waal, de Veluwe en de Achterhoek. We hebben door fasering van te bereiken resultaten en een beter afgewogen inzet van capaciteit, de kosten voor deze opgave gereduceerd.</i></p>		
Randvoorwaarde is dat er zorgvuldige afspraken worden gemaakt over de samenwerking met en het opdrachtgeverschap aan TVAN, die aansluiten bij de koers die in de verschillende subregio's is uitgezet.	Nijmegen	Dit nemen we inderdaad als randvoorwaarde mee.
De samenwerking met TVAN blijft om aandacht vragen, of deze nu op het niveau van de Metropoolregio of op RvN-niveau wordt opgepakt.	Nijmegen	Ja, dit is ook de reden dat we het als één van de resultaten hebben opgenomen.
In het speerpunt <i>Duurzaam Toerisme</i> bestaan reeds verschillende (sub-) regionale samenwerkingen (Veluwezoomgemeenten, TVAN, VeluweAlliantie). De meerwaarde van integratie binnen de programmastructuur van de Groene Metropool dient nader te worden uitgewerkt.	Rheden	In de regionale agenda 2022 hebben we benoemd dat, hoewel binnen de vier subregio's (Veluwezoom, de Liemers, Rijk van Nijmegen en de Betuwe) al veel wordt samengewerkt op het gebied van duurzaam toerisme, de samenhang en aansluiting tussen de subregio's wordt gemist. Daardoor maken we onvoldoende gebruik van elkaars sterke kanten. Door regionaal samen te werken, versterken we elkaars krachten en zijn we een nog krachtigere partner richting Provincie, Rijk en Europa. We streven daarbij niet naar eenheid, maar naar het gezamenlijk uitdragen van de diversiteit van de regio.
Binnen dit speerpunt bestaan reeds verschillende (sub-)regionale samenwerking (Veluwezoomgemeenten, TVAN, VeluweAlliantie). Kan de meerwaarde van integratie binnen de structuur van de GMRAN nader worden uitgewerkt?	Rozendaal	Zie hierboven
Speerpunt <i>BBKK</i> vraagt om een actieve rol van de provincie bij de ontwikkeling en uitvoering van strategisch projecten voor de (binnen-)stad. We vragen de Groene Metropoolregio om dit actief aan te jagen.	Nijmegen	We werken bij het maken van de analyse en het vervolg daarop samen met de provincie. Verwezen wordt naar hetgeen hierover is vastgelegd in de regionale agenda 2022 en investeringsagenda.
Aandacht voor de urgente opgave rondom leegstand in binnensteden en kernen.	Arnhem	In speerpunt 2 zetten we in op acties om de centra levendig en leefbaar te houden. De aanpak van

		leegstand is daarvan een belangrijk onderdeel. In 2022 werken aan een regionale analyse en toekomstbeeld ter versterking van de centra.
Speerpunt <i>sterke culturele infrastructuur</i> : Er is aandacht nodig voor tempo en daadkracht. Het behalen van resultaten versterkt de samenwerking. Daarnaast wachten we op besluitvorming van de provincie Gelderland over het transformatievoorstel cultuurregio 025.	Nijmegen	In de tekst van de regionale agenda 2022 is benadrukt dat samenwerking met de provincie (ook) op dit punt essentieel is.
Integrale benadering van landbouw mist en vraagt aanscherping de landbouw kan bijdragen aan behoud en gebruik van de natuur en biodiversiteit in wat de natuurrijkheid en de aantrekkelijkheid van het regionale groene netwerk verbetert.	Overbetuwe	Binnen het speerpunt groen-blauw raamwerk nemen wij natuurinclusieve landbouw mee en landbouw als ruimtevrager. Landbouw is in de regionale agenda niet als apart speerpunt benoemd en hebben wij dan ook niet als zodanig opgenomen. <i>Zie ook de reactie bij Productieve regio en Circulaire regio.</i>
Er is een grote samenhang tussen de verschillende opgaven. Voor de Ontspannen regio zijn bepaalde onderwerpen die in de andere opgaven zijn opgenomen van belang. Denk aan duurzaamheid, arbeidsmarkt, bereikbaarheid, wonen. Dat betekent dat er voldoende aandacht moet zijn voor de verbanden tussen de verschillende opgaven	Renkum	Raakvlakken met de andere vier opgaven zijn er zeker. Deze verbanden zijn in beeld en afspraken zijn gemaakt welke opgaven leidende rol pakt. Hiervoor is in de bijlage een visualisatie opgenomen.
Wij willen inzetten op een groei van de verblijfsaccommodaties (crossover met Productieve regio).	Rheden	Dit is opgenomen als doel van het speerpunt <i>Duurzaam toerisme</i> .
Wij zijn van mening dat het programma voor Cultureel erfgoed onderbelicht is. Bij de ontwikkeling van een regionale visie over de versterking van de regionale culturele infrastructuur dient aandacht te zijn voor een evenwichtige regionale infrastructuur van amateurkunst tot topinstellingen. Daarbij kan aangesloten worden bij het onder regie van de gemeente Rheden mede opgestelde transformatievoorstel cultuur voor de regio 025 (door 15 gemeenten onderschreven).	Rheden	Dit onderschrijven wij en is in de tekst van de regionale agenda benadrukt.
Wij hechten grote waarde aan het speerpunt <i>Groen-blauw raamwerk</i> . Wij onderschrijven de ambitie tot het behouden van de waardevolle natuur, landschap en cultureel erfgoed in de regio en de potentie van functiecombinaties daarbij (woningbouw, landbouw, recreatie, klimaatadaptatie, waterberging en biodiversiteit). De uitkomsten van de RES zullen hierbij moeten worden betrokken.	Rheden	Dit onderschrijven wij en is ook in de tekst van het speerpunt groen-blauw raamwerk opgenomen.

<p><i>Speerpunt Groen-blauw raamwerk:</i> We vinden dit een belangrijk speerpunt, waarbij je zelfs zou kunnen beargumenteren dat dit een plek verdient in de opgave Groene Groeiregio. Immers: 'de regio is niet van elastiek', alleen maar méér landbouw, energietransitie, woningbouw, klimaatadaptatie, waterberging en recreatie en Toerisme laat uiteindelijk het elastiek knappen. We herhalen hier ons pleidooi om bij 'groen' niet alleen te denken aan 'groene leefkwaliteit', maar juist ook aan het behouden en versterken van kwetsbare flora & fauna, onder meer op de Veluwe(zoom).</p> <p>Wat betreft 'blauw' missen we de afweging of en hoe de GMRAN een rol wil nemen in klimaatadaptatie (droogte, wateroverlast, bosbranden). Is aan de voorkant afgewogen of en hoe dit thema een plaats zou krijgen?</p>	Rozendaal	Klimaatadaptatie is opgenomen in Circulaire regio. De overige punten zijn opgenomen in groen-blauw raamwerk en waar mogelijk verduidelijkt. Inderdaad is groen meer dan groene leefkwaliteit maar zeker ook kwetsbare flora en fauna. Verwezen wordt ook naar de motie Biodiversiteit die de regio ontvangen heeft. Ook in de opgave Groene groeiregio krijgt dit laatste de aandacht die het verdient.
Speciale aandacht voor het verbinden van lokale opgaven aan de regionale opgaven bij het realiseren van een landschappelijk-ecologisch raamwerk (o.a. versterken Lingezone voor landschap en natuur) en het versterken van het toerisme.	Lingewaard	Dit gebeurt in het speerpunt <i>Groen-blauw raamwerk</i> .
Let op bestuurlijk proces i.r.t. groen blauw raamwerk vanwege het dwarsverband met Groene groeiregio.	Arnhem	Deze boodschap wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van het speerpunt.
Druten richt de pijlen voor recreatie en toerisme op het lokale en op het land van Maas en Waal, onder meer via deelname aan TVAN. De meerwaarde van de opgave ontspannen regio blijkt voor Druten nog onvoldoende	Druten	Binnen de hele opgave en bij het benoemen van belevingsgebieden en het wandel- en fietsnetwerk (ook het onderhoud daarvan), besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de regio's die met onze regio overlappen, danwel daaraan grenzen, dus ook aan het Land van maas en Waal. De tekst van de opgave is hierop aangepast.
De intentie uit te spreken om af te zien van intekenen op de opgave Ontspannen Regio, tenzij in de ontspannen regio ook een duidelijke focus komt op: 1\ De aandacht voor ommelanden en randgemeenten; 2\ Op belevingsgebied Maas en Waal; 3\ Ontwikkelen van de lokale kracht en de samenwerking in Maas en Waal\ Indien dat het geval is, zal de raad de keuze heroverwegen.	Druten	Zie de reactie hierboven. We hopen dat hiermee voldoende aanleiding is gegeven om de keuze te heroverwegen.
Bij de 'ontspannen regio': cultuurhistorie, beleving en landschap ook benaderen vanuit de dimensie Maas en Waal.	Wijchen	Zie de reactie hierboven bij de inbreng van de gemeente Druten.

Groene groeiregio		Antwoord
<i>De meest opvallende wijziging is dat speerpunt 3 Agglomeratiekracht uit de opgave is gehaald. Verder is de tekst kritisch bekeken waardoor beter duidelijk wordt wat deze opgave wil bereiken aan de hand van concrete acties.</i>		
Wonen in balans: als vanzelfsprekend, vanuit de ondertekening van de Woondeal, nemen we hieraan deel. Dat vraagt geen nieuw besluit. Door het huidige construct volgt echter automatisch dat je dan ook moet deelnemen aan de andere speerpunten, en dus aanvullend moet bijdragen. Hoe zit dit precies?	Berg en Dal	Elke gemeente heeft een keus om al dan niet mee te doen met een opgave. Als ervoor wordt gekozen niet mee te doen met de groene Groei opgave dan betekent dat de gemeente niet meedoet met een deel van de Groene Groei-opgave (speerpunt 2, o.a. Verstedelijkingsstrategie, integratie-opgave, lobby). De woondeal is inderdaad een aparte afspraak tussen de 18 gemeenten, Rijk en Provincie (maart 2020). Overigens wordt een groot deel van de kosten in 2022 van speerpunt 1 gedekt uit gelden behorend bij de Woondeal, maar voor een deel is ook de gevraagde inwonerbijdrage nodig voor de uitvoering van de Woondeal.
Speerpunt 3 Agglomeratiekracht: Tastbare doelen ontbreken. Op zichzelf kloppen de teksten wel, maar zijn onvoldoende onderscheidend ten opzichte van andere speerpunten dan wel opgaven. Het omschrijft meer het doel van regionaal samenwerken en de visie hierop, in plaats van dat het een speerpunt is. De verstedelijkingsstrategie is al een resultante van meerdere speerpunten. Niet goed valt in te zien welke acties je nu al kan gaan doen m.b.t. dit speerpunt. Wellicht wel over enige jaren. Kan dit wat concreter worden uitgewerkt?	Berg en Dal	Voorheen kende de Groene Groei opgave drie speerpunten, dit is teruggebracht naar 2 speerpunten. Het onderdeel agglomeratiekracht is inderdaad een overkoepelende doelstelling. Deze zal door het regiobureau opgepakt worden. In de inleiding is hierover meer opgenomen.
Speerpunt 3 Agglomeratiekracht. Concrete acties en meetbare doelen ontbreken in dit speerpunt. Ons is onhelder wat de meerwaarde is ten opzicht van andere speerpunten of opgaven. Kan dit concreter worden uitgewerkt?	Rozendaal	Zie hierboven.
We spreken onze zorg uit over de koppeling van de regionale agenda met de Verstedelijkingsstrategie en de Woondeal. Nadere afspraken hierover zijn	Nijmegen	In de inleidende tekst bij de opgave in de regionale agenda 2022 zijn wij hierop nader ingegaan. Zo gaan wij

nodig om bestuurlijke en organisatorische drukte te voorkomen. Waarbij het uitgangspunt is dat de ambities voor de opgave groene Groei, zoals deze zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord, hiervoor de basis vormen.		in overleg met provincie en regio om tot één woonagenda te komen en zodoende bestuurlijke drukte te verkleinen. Concreet is hiervoor in 2021 een bestuurlijke verkenning gedaan en dit zal in 2022 nader vorm krijgen.
Integrale benadering van landbouw wordt gemist en vraagt aanscherping. Aandacht stikstofproblematiek.	Overbetuwe	Stikstof is een belangrijk onderdeel van natuur en woningbouwontwikkeling binnen de GMR. Om deze reden hebben wij als regio (Groene Groei opgave, Woondeal) een stikstofregisseur ingehuurd om naar de relatie tussen stikstofdepositie (en creëren meer stikstofruimte) en woningbouw op lange termijn te kijken, samen met Rijk en Provincie. Daarbij wordt nadrukkelijk ook de relatie met de landbouwtransitie betrokken; niet alleen in onze regio maar ook in FoodValley.
Om de haalbaarheid en realisatiekracht van de opgave te vergroten, stellen we voor te focussen op een aantal prioritaire acties. Naast prioriteren van acties is er tussen de verschillende opgaven ook synergie aan te brengen in de zogenaamde crossovers.	Arnhem	De prioritaire acties die door Arnhem zijn genoemd hebben een belangrijke plaats in de regionale agenda 2022 en zijn zo nodig aangescherpt. Zoals in het algemeen deel reeds opgemerkt zijn de crossovers scherper omschreven en in beeld gebracht.
Bewaak het woord 'groen' in groene groei. We willen het belang benadrukken om voldoende waarborgen in te bouwen om 'groen-blauw' voldoende hoog op de agenda te houden. Het gaat niet alleen om wat goed is voor mensen (ontspannen leefkwaliteit door voldoende groene kwaliteit dichtbij, kansen voor recreatie), maar ook om wat goed is voor onze prachtige natuur zélf (bescherming kwetsbare flora & fauna).	Rozendaal	Dit is toegevoegd in de tekst. Zie ook de reactie bij de opgave Ontspannen regio.
De Verstedelijkingsstrategie loopt al samen met de regio FoodValley. De aandacht voor woningbouw is daarin geborgd (in combinatie met leefomgeving, bereikbaarheid en economie). Via andere opgaven zijn zaken als circulariteit en bereikbaarheid en fijne woonomgeving geborgd. Kunt u toelichten wat er echt bovenop komt in deze opgave of is het vooral een bundeling van de bestaande initiatieven?	Rozendaal	De Groene groeiregio heeft een coördinerende functie voor de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio. Zij heeft tot taak het in beeld brengen en verbinden van de ruimtelijke aspecten. Door deze aan elkaar te 'koppelen' ontstaat synergie en kunnen wij de kwaliteit van de leefomgeving (inclusief natuur en landschap) versterken.

		Wij hebben dit beschreven onder speerpunt 2 in de regionale agenda.
Speciale aandacht voor het verbinden van lokale opgaven aan de regionale opgaven bij het effectueren van de opgaven uit de Woondeal.	Lingewaard	Binnen de Woondeal wordt ingezet op zogenaamde versnellingslocaties en focusgebieden. Door in te zoomen op de vijf deelgebieden: Arnhem, Nijmegen, Oost (Liemers), Noord-Midden en Zuid wordt doelgerichter uitvoering gegeven aan de versnellingsopgave. De focus komt nadrukkelijker te liggen op de versnellingslocaties: de concretisering en uitvoering van de lokale plannen. Dit is aangescherpt in de tekst.

Elst, 15 september 2021

Opgaveovereenkomst Verbonden regio 2022

Bestuurlijke overwegingen

- De regio staat voor grote maatschappelijke opgaven: op het gebied van verstedelijking, wonen, werk en bereikbaarheid, en nieuwe opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, duurzaamheid, energietransitie, circulariteit en gezondheid.
- De 18 regiogemeenten hebben op 1 januari 2021 de Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen vastgesteld waarmee zij een openbaar lichaam hebben opgericht met de naam Regio Arnhem-Nijmegen, ook wel de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen;
- De ambities van de Groene Metropoolregio zijn:
 - o doorgroeien naar een groene metropoolregio van internationale betekenis;
 - o met een internationale voorbeeldfunctie op het gebied van circulariteit, samenleving, energie, voedselproductie, gezondheid en technologie;
 - o dé circulaire topregio worden in Nederland en van Europa, in alle facetten van de leefomgeving;
 - o en hét voorbeeld zijn voor een kwalitatieve groei met een goede balans tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit: ontspannen groeiregio in balans.
- Deze vraagstukken en ambities zijn opgenomen in de regionale agenda;
- De regionale agenda bestaat uit meerdere opgaven;
- We delen de urgentie om zo snel mogelijk met volle kracht stevige voortgang te boeken op de realisatie van de opgaven in de regionale agenda.

Afspraken

Ondergetekenden nemen deel aan de opgave Verbonden regio en maken hiertoe met de Groene Metropoolregio, verder te noemen GMR, de volgende afspraken.

1. Doel van de opgave

Het waarborgen van de regionale en stedelijke bereikbaarheid, door een ombuiging naar meer gebruik van fiets en (H)OV op korte en langere afstand en een beter gebruik van bestaande infrastructuur. Dit zorgt voor duurzamere mobiliteit en lucht op het regionale wegennet. Wij zetten maximaal in op een structurele mobiliteitsaanpak.

2. Resultaten van de opgave

- a. De GMR voert ten behoeve van de regio de opgave Verbonden regio uit zoals omschreven in de regionale agenda. De opgave Verbonden regio bestaat uit de volgende speerpunten:
 - i. Gebiedsgerichte corridoraanpak
 - ii. Regionaal (snel)fietspadennetwerk
 - iii. Hubs en knooppunten
 - iv. Gedragsaanpak duurzame mobiliteit
 - v. Verkeersveiligheid

- b. Ten behoeve van de hierboven genoemde speerpunten voert de GMR de volgende activiteiten uit:
 - i. Binnen het speerpunt gebiedsgerichte corridoraanpak voert de GMR de volgende activiteiten uit:
 - 1. De GMR maakt een vertaling voor de regiogemeenten van het Landelijk Toekomstbeeld OV 2040;
 - 2. De GMR maakt een analyse van de kansen en mogelijkheden voor het verbeteren van de spoorcorridor (A12) Randstad-Arnhem-Ruhrgebied;
 - 3. De GMR ondersteunt de regiogemeenten bij de planvoorbereiding van de projecten uit het actieplan Hoogwaardig Openbaar Vervoer;
 - 4. de GMR zorgt voor het opstellen van een multimodaal netwerkmanagementkader;
 - 5. de GMR ontwikkelt samen met de provincie Gelderland een nieuw regionaal multimodaal model;
 - 6. de GMR maakt afspraken over de korte termijn aanpak A50;
 - 7. De GMR ondersteunt en faciliteert gebiedsgerichte aanpakken, waaronder de A/N325, Oostflank Arnhem en Zuid/Westflank Nijmegen).
 - ii. Binnen het speerpunt Regionaal fietspadennetwerk voert de GMR de volgende activiteiten uit:
 - 1. de GMR ontwikkelt een meerjarige geprioriteerde investeringsagenda;
 - 2. de GMR laat een verkenning uitvoeren naar de kansen en mogelijkheden voor een betere aansluiting van het utilitaire fietsnetwerk op het recreatieve fietsnetwerk;
 - 3. de GMR zorgt voor verkenningen naar potentiële snelle fietsroutes in de regio;
 - 4. De GMR ondersteunt de planvoorbereiding van de Westflankroute;
 - 5. De GMR zorgt voor een analyse intelligente verkeerslichtgen m.b.t. het stedelijk fietsnetwerk.
 - iii. Binnen het speerpunt hubs en knooppunten voert de GMR de volgende activiteiten uit:
 - 1. de GMR ontwikkelt een meerjarige investeringsagenda voor hubs en knooppunten;
 - 2. de GMR laat een verkenning uitvoeren voor de 1^e fase investeringsimpuls mobiliteitshubs;
 - 3. de GMR adviseert over de implementatie van de maatregelen rondom station Nijmegen;
 - 4. de GMR onderzoekt de benodigde/aanvullende maatregelen t.b.v. het project haltetaxiRRReis;
 - 5. de GMR zorgt voor het analyseren van de kansen en mogelijkheden voor fietsparkeren en gratis stallen.
 - iv. Binnen het speerpunt gedragsaanpak duurzame mobiliteit voert de GMR de volgende activiteiten uit:

1. De GMR zorgt voor het programmamanagement en de realisatie van het uitvoeringsprogramma Slim & Schoon Onderweg;
 2. De GMR ontwikkelt regionale campagnes;
 3. De GMR analyseert mobiliteitsdata;
 4. De GMR stimuleert de realisatie van innovatieve projecten, duurzame pilots en/of experimenten voor vernieuwende vormen van duurzame mobiliteit.
- v. Binnen het speerpunt verkeersveiligheid voert de GMR de volgende activiteiten uit:
1. de GMR ontwikkelt een meerjarige investeringsagenda voor verkeersveiligheid;
 2. De GMR initieert en coördineert regionale studies die bijdragen aan de kaders van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV);
 3. De GMR stelt een handleiding op over veilige landbouwroutes;
 4. De GMR analyseert de knelpunten rondom de verkeersveiligheid van pakketdiensten;
 5. De GMR ondersteunt en adviseert over de gedragsprojecten die staan in het werkplan van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Oost Nederland.

3. Bijdrage

- a. De gemeente draagt gedurende de looptijd van deze overeenkomst per kalenderjaar € 1,30 per inwoner bij aan de opgave. Voor de onderbouwing van dit bedrag wordt verwezen naar de uitwerking van de opgave in de regionale agenda.
- b. De verantwoording over de inzet van middelen en de bereikte resultaten vindt plaats in het jaarverslag en in de jaarrekening van de Groene Metropoolregio.

4. Overig

- a. Deze opgave heeft een looptijd tot en met 31 december 2022.
- b. De afspraken in dit document fungeren als opgaveovereenkomst zoals bedoeld in artikel 27, lid 1 van de Regeling.
- c. De opgave Verbonden regio is nader uitgewerkt in de regionale agenda.
- d. De Algemene voorwaarden Opgavenovereenkomsten zijn van toepassing.

Ondertekend op....., te.....

De gemeente Arnhem, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Berg en Dal, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Beuningen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Doesburg, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Druten, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Duiven, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Heumen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Lingewaard, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Montferland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Mook en Middelaar, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Nijmegen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Overbetuwe, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Renkum, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Rheden, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Rozendaal, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Westervoort, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Wijchen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Zevenaar, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

en

De Regio Arnhem-Nijmegen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn voorzitter, H.M.F. Bruls, handelend ter uitvoering van een besluit van het dagelijks bestuur d.d..... verder te noemen de "Groene Metropoolregio"

Opgaveovereenkomst Groene groeiregio 2022

Bestuurlijke overwegingen

- De regio staat voor grote maatschappelijke opgaven: op het gebied van verstedelijking, wonen, werk en bereikbaarheid, en nieuwe opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, duurzaamheid, energietransitie, circulariteit en gezondheid.
- De 18 regiogemeenten hebben op 1 januari 2021 de Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen vastgesteld waarmee zij een openbaar lichaam hebben opgericht met de naam Regio Arnhem-Nijmegen, ook wel de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen;
- De ambities van de Groene Metropoolregio zijn:
 - o doorgroeien naar een groene metropoolregio van internationale betekenis;
 - o met een internationale voorbeeldfunctie op het gebied van circulariteit, samenleving, energie, voedselproductie, gezondheid en technologie;
 - o dé circulaire topregio worden in Nederland en van Europa, in alle facetten van de leefomgeving;
 - o en hét voorbeeld zijn voor een kwalitatieve groei met een goede balans tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit: ontspannen groeiregio in balans.
- Deze vraagstukken en ambities zijn opgenomen in de regionale agenda;
- De regionale agenda bestaat uit meerdere opgaven;
- We delen de urgentie om zo snel mogelijk met volle kracht stevige voortgang te boeken op de realisatie van de opgaven in de regionale agenda.

Afspraken

Ondergetekenden nemen deel aan de opgave Groene groeiregio en maken hiertoe met de Groene Metropoolregio, verder te noemen GMR, de volgende afspraken.

1. Doel van de opgave

De regio Arnhem-Nijmegen heeft te maken met een grote verstedelijkingsopgave; een groei van woon- en werklocaties. Deze opgave zet in op het bieden van voldoende (betaalbare) woningen, voor specifieke doelgroepen en tegelijkertijd verantwoord omgaan met de schaarse ruimte, zodanig dat deze groei het landschap versterkt ten behoeve van mens en natuur.

Voor de Groene groeiregio staan twee belangrijke instrumenten centraal: de uitvoering van de Woondeal om op korte termijn (nadruk tot 2025) de woningbouw te versnellen en de Verstedelijkingsstrategie die inzicht geeft in de woon- en werklocaties tot 2040, rekening houdend met aspecten op het gebied van economie, leefomgeving, mobiliteit en wonen.

De Groene groeiregio heeft een coördinerende functie voor de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio. Zij heeft tot taak het in beeld brengen en verbinden

van de ruimtelijke aspecten. Door deze aan elkaar te 'koppelen' ontstaat synergie en waardoor de kwaliteit van de leefomgeving wordt versterkt.

2. Resultaten van de opgave

- a. De GMR voert ten behoeve van de regio de opgave Groene groeiregio uit zoals omschreven in de regionale agenda. De opgave bestaat uit de volgende speerpunten:
 - i. Wonen in balans; versnellen van de woningbouw
 - ii. Leefomgeving; verbinden van de ruimtelijke opgaven
- b. Ten behoeve van de hierboven genoemde speerpunten voert de GMR de volgende activiteiten uit.
 - i. Binnen het speerpunt Wonen in Balans voert de GMR de volgende activiteiten uit:
 1. Uitvoering van de afspraken uit de Woondeal Arnhem Nijmegen;
 2. Vergroten van de uitvoeringskracht van de Woondeal door het inrichten van een flexpool, het aantrekken van een programma manager, het inzetten op de uitvoering van versnellingslocaties en het organiseren van tempotafels;
 3. Het versterken van het partnerschap met de corporaties in de regio. De GMR onderzoekt met de corporaties welke gezamenlijke inkoopstroomstromen en standaardisatie van product-marktcombinaties ontwikkeld kunnen worden;
 4. Het stimuleren en informeren van gemeenten en andere stakeholders over conceptueel en circulair bouwen door het aanstellen van een kwartiermaker, die onderzoekt welke slimme bouwconcepten er zijn (samen met Circulaire regio).
 - ii. Binnen het speerpunt Verbinden van de ruimtelijke opgaven voert de GMR de volgende activiteiten uit:
 1. Opstellen van de Verstedelijkingsstrategie;.
 2. Het sluiten van een Verstedelijkingsakkoord, tussen Rijk en regio op basis van gebiedsuitwerkingen'.
 3. Het ontwikkelen van de dashboard welke inzicht biedt in de ruimtelijke opgaven binnen de Groene Metropoolregio
 4. Het uitvoeren van een Omgevingsscan 'kwalitatief bouwen' (Samen met de opgave Circulaire regio);
 5. Het vergroten van het partnerschap en zichtbaarheid van onze regio als aansprekend voorbeeld van duurzame verstedelijking door organiseren van congres, werkbezoeken, communicatie-uitingen.

3. Bijdrage

- a. De gemeente draagt gedurende de looptijd van deze overeenkomst per kalenderjaar € 0,82 per inwoner bij aan de opgave. Voor de onderbouwing van dit bedrag wordt verwezen naar de uitwerking van de opgave in de regionale agenda.

- b. De verantwoording over de inzet van middelen en de bereikte resultaten vindt plaats in het jaarverslag en in de jaarrekening van de Groene Metropoolregio.

4. Overig

- a. Deze opgave heeft een looptijd tot en met 31 december 2022.
- b. De afspraken in dit document fungeren als opgaveovereenkomst zoals bedoeld in artikel 27, lid 1 van de Regeling.
- c. De opgave Groene groeiregio is nader uitgewerkt in de regionale agenda.
- d. De Algemene voorwaarden Opgavenovereenkomsten zijn van toepassing.

Ondertekend op....., te.....

De gemeente Arnhem, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Berg en Dal, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Beuningen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Doesburg, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Druten, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Duiven, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Heumen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Lingewaard, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Montferland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Mook en Middelaar, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Nijmegen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Overbetuwe, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Renkum, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Rheden, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Rozendaal, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Westervoort, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Wijchen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

De gemeente Zevenaar, rechtsgeldig vertegenwoordigd door of namens de burgemeester,

(naam)

(handtekening)

en

De Regio Arnhem-Nijmegen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn voorzitter, H.M.F. Bruls, handelend ter uitvoering van een besluit van het dagelijks bestuur d.d..... verder te noemen de "Groene Metropoolregio"



Gemeente Mook en Middelaar

Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied

Dossiernummer	1668
Extern Zaak ID	ZM21.0265
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 november 2021
Agendapunt	10
Omschrijving	Uittreding gemeente West Maas en Waal uit MARN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gecombineerde Commissie Samenleving en Grondgebied	3 november 2021

Documentnummer	ZM21.0265
Onderwerp	Uittreding gemeente West Maas en Waal uit MARN
Datum raadsvergadering	10 november 2021
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	3 november 2021
Programma	Paragraaf Verbonden Partijen
Portefeuillehouder	G. Wienhoven

Uittreding gemeente West Maas en Waal uit MARN

Inleiding

Inleiding

De Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) is een gemeenschappelijke regeling met acht deelnemende gemeenten, zijnde Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen. De gemeenschappelijke regeling behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van milieu, waaronder in ieder geval begrepen een doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen. In het bijzonder houdt de Gemeenschappelijke Regeling zich bezig met het aandeelhouderschap in ARN B.V.

De acht deelnemende gemeenten zijn de gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen en gemeente West Maas en Waal. Gemeente West Maas en Waal behoort tot de regio Rivierenland en heeft haar afvalinzameling ook zodanig ingericht. Vanwege contractuele afspraken met Avri voelt gemeente West Maas en Waal zich genooddaakt uit te treden uit de GR MARN. De bestuurders van de overige gemeenten kunnen zich vinden in het verzoek tot uittreden en willen besluiten tot het uittreden van gemeente West Maas en Waal per 1 januari 2022. Het Algemeen Bestuur van MARN kan zich vinden in het verzoek tot uittreden en heeft overeenstemming bereikt over de uittreedvoorwaarden. Het financieel nadeel voor de MARN vanwege het uittreden van gemeente West Maas en Waal wordt door gemeente West Maas en Waal gecompenseerd, waardoor de MARN na het uittreden van gemeente West Maas en Waal gezond kan voortbestaan. Conform artikel 30 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling vindt uittreding plaats indien de besturen van de meerderheid van de deelnemende MARN gemeenten daarin bewilligen.

Voorstel

In te stemmen met het uittreden van gemeente West Maas en Waal uit de GR MARN per 1 januari 2022 onder de voorwaarden welke zijn genoemd in de brief van de MARN van 9 september 2021 aan de deelnemende gemeenten (bijlage 2).

Beoogd effect

Door voorwaarden aan de uittreding te verbinden zal de GR MARN, ook na uittreden van de gemeente West Maas en Waal, gezond kunnen voortbestaan.

Raadsvoorstel

Argumenten

De uittreding volgt de vastgestelde procedure

Conform artikel 30 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling vindt uittreding plaats indien de besturen van de meerderheid van de deelnemende gemeenten daarin bewilligen.

Het uittredingsverzoek is gegrond

Het Algemeen Bestuur van de MARN meent dat het verzoek van gemeente West Maas en Waal tot uittreden gegrond is en kan zich vinden in de argumenten die hiervoor door gemeente West Maas en Waal zijn aangedragen.

De uittreding wordt gecompenseerd

De MARN heeft voorwaarden verbonden aan de uittreding ter compensatie van de hieruit voortvloeiende nadelige financiële gevolgen voor de GR MARN. De nadelige gevolgen voor de MARN betreffen de schadevergoeding aan ARN B.V. vanwege inkomstenderving en de niet ontvangen bijdrage van gemeente West Maas en Waal aan de apparaatskosten van de MARN.

Kanttekeningen

Het raadsbesluit van de gemeente Mook en Middelaar moet uiterlijk 24 november 2021 bekend zijn bij het Algemeen Bestuur van de MARN. De vergadering van het Algemeen Bestuur van de MARN, waarin wordt besloten over het uittreden van gemeente West Maas en Waal is gepland op 25 november 2021.

Duurzaamheid

n.v.t.

Participatie

De meerderheid van de besturen van de deelnemende gemeenten dient in te stemmen met de uittreding.

Financiën

De MARN heeft voorwaarden verbonden aan de uittreding ter compensatie van de hieruit voortvloeiende nadelige financiële gevolgen voor de GR MARN. De nadelige gevolgen voor de MARN betreffen de schadevergoeding aan ARN B.V. vanwege inkomstenderving en de niet ontvangen bijdrage van gemeente West Maas en Waal aan de apparaatskosten van de MARN. Deze financiële effecten zijn verwoord in de uittredingsvoorwaarden.

Uitvoering

Na de instemming van de raad wordt de goedkeuring toegestuurd aan het Algemeen Bestuur van de MARN.

Algemeen Bestuur van de MARN draagt na besluitvorming zorg voor berichtgeving naar West Maas en Waal en koppelt dit naar alle gemeenten terug.

Bijlage(n)

1. Brief van gemeente West Maas en Waal met verzoek tot uittreden;
2. Brief van GR MARN aan deelnemende gemeenten om te bewilligen in het verzoek tot uittreden.
3. Concept raadsbesluit

Mook, 12 oktober 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,



De gemeentesecretaris
J.M.G. Smits- de Kinkelder



De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Documentnummer **ZM21.0265**

Onderwerp **Uittreding gemeente West Maas en Waal uit MARN**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 12 oktober 2021

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 3 november 2021

Besluit:

In te stemmen met het uittreden van gemeente West Maas en Waal uit de GR MARN per 1 januari 2022 onder de voorwaarden welke zijn genoemd in de brief van de MARN van 9 september 2021 aan de deelnemende gemeenten (bijlage 2).

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 10 november 2021

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Dijkstraat 11
Beneden-Leeuwen
Postbus 1
6658 ZG Beneden-Leeuwen

IBAN NL44 BNGH 0285 009133
T 14 0487
F (0487) 594 549

info@westmaasenwaal.nl
www.westmaasenwaal.nl

Behandeld door:
dhr. Helderton
Doorkiesnummer:



Gemeente
West
Maas en
Waal

2021018

AANGETEKEND

Algemeen Bestuur van de GR-MARN
Postbus 316
6500 AH NIJMEGEN

Ons kenmerk:
Z.047548/176802

Onderwerp:
Uittreding GR-MARN

Uw brief van:
19 mei 2021

Uw kenmerk:
Uit.2021.11

Beneden-Leeuwen
18 juni 2021

Bijlage(n):

VERZONDEN 23 JUNI 2021

Geacht bestuur,

Hiermee bevestigen wij ons verzoek tot uittreden bij de GR-MARN per 1-1-2022, zoals reeds eerder aan u kenbaar gemaakt is; zie onze brieven van 25 juni 2020, 30 december 2020 en 22 april 2021.

De uittreed- en ontheffingsvoorwaarden zoals vermeld in uw brieven van 19 februari 2021 en 19 mei 2021 hebben wij beoordeeld. Wij kunnen daarmee instemmen, onder voorbehoud van:

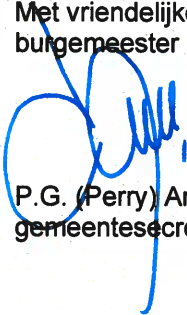
- goedkeuring door onze gemeenteraad (planning september/oktober 2021);
- uw instemming met betrekking tot ons uittredingsverzoek, op basis van de hiervoor gememoreerde brieven/voorwaarden.

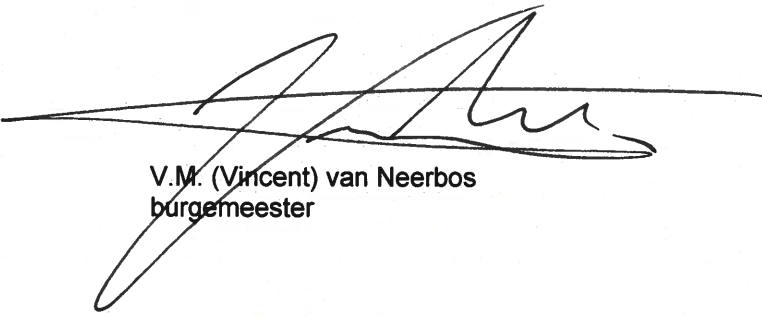
Verder bevestigen wij, omdat dit niet met zoveel woorden benoemd is in de correspondentie tot nu toe, dat we ervan uitgaan dat de apparaatskosten van € 77.127,- ook in 5 jaarlijkse termijnen betaald mogen worden gerekend vanaf 1-1-2022.

Onze suggestie is om het formele traject van de uittredingsprocedure alvast op te starten om geen tijd te verliezen.

We zien een ontvangstbevestiging en uw reactie op ons uittredingsverzoek graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,


P.G. (Perry) Arissen
gemeentesecretaris


V.M. (Vincent) van Neerbos
burgemeester

**Aan de Raden van de in de
GR MARN deelnemende gemeenten**

Datum
9 september 2021

Datum uw brief

--

Ons kenmerk

Uit.2021.16

Uw kenmerk

--

Onderwerp

Advies uittreden
Gemeente West Maas en Waal

Aantal bijlagen

1

Geachte Raad,

Gemeente West Maas en Waal heeft zich tot het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) gericht met het verzoek tot ontheffing van de aanlevering van huishoudelijk afval aan ARN B.V. (ARN) per 1 januari 2021 en hierop volgend uittreding uit de MARN per 1 januari 2022. Gemeente West Maas en Waal heeft elders contractuele verplichtingen, waardoor zij zich genoodzaakt voelt uit de gemeenschappelijk regeling te treden.

De MARN heeft de verzoeken van gemeente West Maas en Waal met haar bestuurders besproken en kan zich vinden in het verzoek tot ontheffing en uittreding. De MARN heeft voorwaarden verbonden aan de ontheffing en uittreding ter compensatie van de hieruit voortvloeiende nadelige financiële gevolgen voor GR MARN, die bestaan uit: (i) een schadevergoeding voor de inkomstenderving van ARN, voortvloeiend uit de verplichtingen van MARN jegens ARN tot 2026, en (ii) niet ontvangen bijdragen vanuit gemeente West Maas en Waal aan de apparaatskosten van MARN. Over de uittreedvoorwaarden is overeenstemming bereikt met het bestuur van gemeente West Maas en Waal.

Conform artikel 30 lid 2 van de GR MARN leggen wij het verzoek tot uittreding en de daaraan verbonden voorwaarden graag aan u ter goedkeuring voor. We vernemen graag van u of u bewilligt in het uittreden van gemeente West Maas en Waal. Mocht u geen goedkeuring voor de uittreding willen verlenen, dan ontvangen we graag een onderbouwing hiervan. De vergadering van het Algemeen Bestuur waarin het voorstel tot uittreden wordt besproken, vindt plaats op 25 november 2021. We ontvangen uw goed- of afkeuring graag uiterlijk op 24 november 2021.

De voorwaarden en daarbij gehanteerde uitgangspunten voor het uittreden van de gemeente West Maas en Waal zijn als volgt:

1. De gemeente West Maas en Waal krijgt ontheffing voor de aanlevering van huishoudelijk afval per 1 januari 2021;
2. Voor de berekening van de schade heeft de MARN een gangbare overgangperiode van 5 jaren gehanteerd, berekend vanaf 1 januari 2021. Als verdelingsmaatstaf is het inwonersaantal gehanteerd zoals opgenomen in de Begrotingsrichtlijn van 2022, waardoor gemeente West Maas en Waal een aandeel heeft van gemiddeld 5,62%;

3. De schade die ARN lijdt vanwege de ontheffing en uittreding ter hoogte van €641.071 en die op de MARN zal worden verhaald, zal volledig door gemeente West Maas en Waal aan de MARN worden vergoed;
4. De schade van de MARN, voortvloeiend uit de bestaande verplichtingen van de MARN voor de komende 5 jaren is voor gemeente West Maas en Waal begroot op €77.127 en zal door gemeente West Maas en Waal aan de MARN worden vergoed;
5. De betaling van de vergoeding van de schade van MARN van in totaal € 718.198 zullen over een periode van 5 jaren aan de MARN worden vergoed door gemeente West Maas en Waal;
6. Gemeente West Maas en Waal behoudt gedurende de looptijd van de hypothecaire geldlening van de MARN aan ARN tot 2036 recht op een jaarlijkse uitkering uit aflossing en rente op deze geldlening ter hoogte van een totaalbedrag van €650.052, zoals dit reeds is vastgelegd in het aflossingsschema van deze geldlening.

De MARN meent dat bovenstaande voorwaarden bijdragen aan een goede financiële afwikkeling van de uittreding van de gemeente West Maas en Waal, zodat de ontheffing en uittreding geen financieel nadelige gevolgen heeft voor de MARN, waardoor het gezonde voortbestaan van de MARN is gewaarborgd.

Advies

Op basis van het bovenstaande adviseert het Algemeen Bestuur van de MARN u om uw goedkeuring te geven voor de uittreding van de gemeente West Maas en Waal uit de Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen per 1 januari 2022, onder bovengenoemde voorwaarden.

Met de goedkeuring van de meerderheid van de deelnemende gemeenten zal het Algemeen Bestuur besluiten tot de uittreding van de gemeente West Maas en Waal en het besluit tot uittreden opnemen in het online GR-register.

Met vriendelijke groet,

het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling MARN,
namens deze,

Renée Nuytinck-Heijs
Secretaris